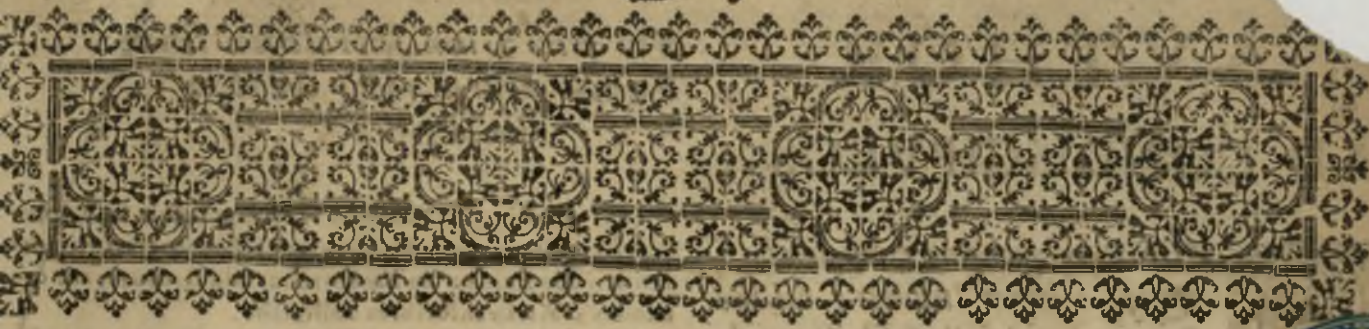

211851831

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	B
Estante:	5
Numero:	89

R. 13. 7. 63 27. 3

Nº 1
7-123

AMICORVM ADVERSVS AVTHOREM AFFECTVS.

VIRO ingenuo adamantinum, praeceptum est Amici antiqui & fidelis petitio; & quia Eximius & Eruditissimus Pater Eugenius à S. Iosepho, Carmelita exalceatus, Concionator Caesareus, & sacrae Theologiae Professor, meus optimus & antiquus amicus, cuius argumentationes, in-

genium, euangelicæ declamationes eloquentiam & eruditionem commendant, iure postulat, ut sicut alios liberos, quibus altiores Facultates iuuantur, in lucem proditi permisi, sic etiam Poesi, nobilissimæ Scientiæ, lucem indulgeam, edendo Rhythmicam, & Metametricam, quas moræ impatiens, ut ait, iam à plurimis annis Orbis literarius expectat: preces has ut præcepta suscipio, fateorque me reperire in illis obediendi summam necessitatem. Porro ille, ut sua esset efficacior petitio, illam minuit, aut etiam armauit his numeris.

lus, *Cantica* Latinus vocitat, *Canoras*, ob consonantias Musicas, quibus conformantur, appellamus.

Qui obedire vult, cum respondet, non diffunditur, nec rhetoricatur, sed unico aut altero verbo satisfacit. Sic ego Eugenio meo breuissimè.

----- *Tuum (ò Vir docte) quid optes, Explorare labor, mihi iussa cõpessere fas est.*
Ex Virgilio, *Diuini Operis lib. 1.*

NOTA. *Quo Fas & Nefas modo opponantur, non constat. Contradictorie opponi, sicut Licitum & Illicitum, plurima testimonia euincunt. Plautus in Asin. Neque pòl te accuso, neque id me facere fas (licitum) existimo. Vnde Iacobus Falco ad occasionis Statuam.*

Cur præcinita es, non post? me crine teneri Fas est ante fugam, post data terga nefas.

At ex hoc Virgilij loco contraria oppositio, & non contradictoria colligitur; qualis Necessario & Impossibili, nec non Obligatorio & Illicito interest: non enim timidum & perturbatum sedaret, & tranquillum redderet Iunonis animum Aeolus, dicens; sibi esse licitum obedire; ergo ut satisfaceret Dea, obediendi obligationem & necessitatem expressit. Quo etiam conceptus, licet clarioribus verbis usus est Augustus Caesar Virgilij in calami politione discipulus; agens enim de eiusdem testamento, sic insit.

-----suprema voluntas.
Quod mandat fierique iubet, parere necesse est. Idem igitur apud Virgilium ibi significat Fas est, ac apud Augustum Casarem Necesse est.

IOANNES DE CARAMVEL
Ανδραγαμμα.
EDE LUMINOSA^(a) CANORA
Επιγαμμα.

Est adhuc sola in tenebris Poesis
Abditæ Pindi latuere gaze,
Detegi haud possunt sine luce Magni
Caramuelis.

Ergo thesauros aperi latentes,
Et noua pandas Heliconis arte
Metricas venas, quoque luminosa
Ede Canora. (a)

(a) Adludit ad nomen Canora: nam in Rhythmica. curiosissimus est liber, & iam cum alijs prælum Strophas, quas Canciones Hispanus, *Canzoni* Ita-

65
10 AV

AUTHOR

AD CONDISCIPVLOS.

VOS Puer quondam colui sodales ;
Quosq̄ collegas Iuuenis ; cel bro
Semper hos chordis fidibusq̄ amabo
Corde, fideque .

Milites inter triplici Minerue (1)

Optimos inter genios acutos ,
Quos lubens doctis numeris coruscus
Cantat Apollo .

Te Petre applausu veneror perenni , (2)

Te quoque aternâ colo Ferdinande (3)

Laude , Te Villalua Scholæ peritum ,
Scotica Atlantem , (4)

Grande Te Euclidis decus Ildephonse , (5)

Teq̄ Simancas honor Æsculapi , (6)

Teq̄ Spinosa eloquio potentem , (7)

Teque Philippe . (8)

Magne Ioannes neque Te silebo , (9)

Ore sed grandi celebrabo dotes ,
Contalit Numen Tibi ; quasq̄ Virgo
Mater adauxit .

Lineas primas Labyrinthica huius
Artis , Ideas , Numeros , Figuras ,
Ecce vidistis tenero seorsim

Pectine duci . (10)

Monstra seruastis Labyrintho adacta , (11)

Pegasus ventos super euolare , (12)

Vortices subter regredi Hippocrenes (13)

Fulmina ab vndis . (14)

Vos Amæbeis numeris Camænas (15)

Ludere audistis , (16) Metrico sagittas (17)

Marte duplodi , Genios cieri (18)

Carmina circum .

Omnia hæc olim teneris sub annis

Nostra Parnasso dederat Thalia :

Nec noua hic Orbi modò Litterato

Pegmatiscudit . (19)

Cùm tamen solers adoleuit atas ,

Nunc locum ducit Charites in vnum , (20)

Vt simul possint oculo librari ,

Aure videri . (21)

Ergo , fauistis calamo tenello

Qui prius ; iam forti iterum fauete :
Paginas nostras radijs obumbret
Gloria vestra .

(1) Mineruam triplicem vocamus, quia in Academia facultates superiores sunt tres ; Theologia, Iurisprudentia , Medicina : in has enim aut acquirendas, aut ornandas , Artes inferiores collimant .

(2) Inter nostros condiscipulos nullus est , aduersus quem maiori cultu & affectu feramur, quam Illustrissimus D. Petrus Varais ; qui etiam dum paruus erat, magnus fuit . Polluit in annis teneris ingenio viuido , memoria vberi , & prudentia senili, Superato bonarum litterarum studio applicuit animum Iuri Politico , & ita emittit ; vt ad magnas dignitates promotus , nunc tandem Neapoli in S. Claræ Senatu Regius Consiliarius, integer vita , scelerisque purus , Ius dicat .

(3) Mihi etiam charus fuit D. Ferdinandus Franciscus de la Rúa , qui sub illud tempus Metametricis feliciter adlaborabat : postea Iurisprudentiæ operam dedit ; vixit Mediolani ad Senatoriam dignitatem euectus , & summum sui desiderium reliquit .

(4) Reuerendissimum P. Bartholomæum Villalua , Ordinis S. Francisci , S. Theologiæ Lectorem , S. Inquisitionis Qualificatorem , Toleti Guardianum , & in Vrbe Procuratorem Generalem : Virum sanè eminentis ingenij , argumentantem & concionantem admirata est Europa : & sicut olim dum liberales Artes doceremur, mihi fuit accerrimus antagonista ; sic etiam hodie Achaæzes charissimus , & fidelissimus .

(5) D. Ildelphonus de las Infantas, Poeta laureatus, in literis humanis eminens : Philosophicis scientijs adiunxit Mathematicas , & in Geometria præcipuè excellit .

(6) Clarissimus D. Simancas ex Aristotele ad Galenum transiit ; est hodie Principibus & Regi charus, & summa prudentia scientiaque Medicinam practicam profiterur .

In voce *Aesculapius* secunda videtur indifferens . Illam non facile apud classicos scriptores inuenies . Prudentius dixit .

Placet sacratus apis Aesculapij .

Qui versus, si sit Iambicus purus, illud seu erit breue : si impurus, longum .

(7) Eximium & Eruditissimum P. Martinum Spinosa Clericum Regularem S. Th. Professore , sui Ordinis Secretarium Generalem , &c. Sanè quem in pueritia foeliciter rhetoricantem vidimus , anno 1655. Romæ concionantem suspexit . Scripsit Evangelicas Orationes politissimo calamo , ingenio & conceptibus plenas .

(8) Eruditissimus D. Philippus de Valtierra nomen dedit Ordini S. P. N. Benedicti in Hispania in Ecclesiarum-valle , quæ ad Congregationem Cisterciensium spectat . In Speculatiua & Practica Theologica eminuit : & propter morum innocentiam & suauitatem iam ab annis multis ad Dei maiorem gloriam Hispaniam Cistercium gubernat .

(9) Eruditissimus P. Ioannes Eusebius Nierenbergius inter Societatis Theologos , qui multi & magni ,
-----velut inter Astra Luna minora .
dabat operam Compluti Physicæ , cùm ego Logicæ, Mathematicos habuit Societatis Doctores, sub quibus ita p

cit ut magno accursu & applausu Accademiã daceret iuuentutem ea, quæ docebatur. At ego eximio D. Magillro nostro, D. Benedicto Sanchezio, Viro ingeniosissimo & doctissimo; & quod prius debuissim dicere, modestissimo, pientissimo, suauissimo operam dabam. Docebat nos ille labio scholasticas scientias, vita Morales. Illum merita ad varia loca promouerunt, & modo seruit Deo & Ecclesiæ ad Monopolitanum Pontificatum prouectus: ubi est sanctorum Pralatorum exemplar.

Redeo ad P. Ioannem. Nostri Parentes D. Godofredus & D. Laurentius fuerunt intimi amici: & ideò nos sinceram semper fuimus amicitiam professi: quam ingeniorum & studiorum similitudo intendit: nam lingua Græca, Hebræa, Chaldæa, &c. & Mathematicis Meditationibus summoperè delectabatur. Scripsit plurima quæ cum magna utilitate leguntur: & tandem obiit cum opinione sanctitatis.

Habui etiam nonnullos Condiscipulos Principes, nonnullos Proceres, quos quia alibi dignius celebros, subitico nunc: magnæ enim illorum laudes lineis pauculis capi non possunt.

(10) *Idea* (non *Idea*) apud Latinos primam & fecundam producit. Victor.

Semper adest, tristisque animos idea fatigat.
Interim Græcè dicitur *ιδέα ὑπὸ τῆς ἰδέας*. & nescio quid mali accidere posset Metametrico, qui corripere. Immò utramq; ab Orpheo in Hymno abbreviari reperio:

Υπὸ ἀλλείων ἰσθλὸν ἰδέας πολυμήθεος
& iterum.

Ἀλλοκότοις ἰδέαις, &c.

Ergo si Latini utramque producant, Græci utramque corripunt, utraque poterit censi indifferens.

Est autem *Idea* idolum, quod mente formatur. In Metametricis à materia omni abstrahitur, ut num. 5. luculenter expono.

Pectine pertinet ad Textoriam, & Musicam. Virgilius 1. Georg.

Arguto coniuæ percurrit pectine telas.

Et *Æneid.* 6. vitur pectine pro plectro.

—Iam pectine pulsat ebarno.

Hinc, cum carmina texantur [in verbo *Texo* Calepinus. *Per translationem Texere ponitur pro componere, fabricare, scribere, compingere, concinnare*] & cantentur [Virgilius *Æneid.* 1. *Ille ego, qui quondam gracili modulatus auena carmen.* & mox. *Arma Viramque cano.*] pectine utimur, ut primas insolentium versuum concinnationes exprimamus.

(11) *Seruare* à Poetis ponitur pro *Obseruare* Pailinurus apud Virgilium *Æneid.* 6. lapsus in vndas fuit, dum *sydera seruat*, hoc est, *obseruat*.

De labyrinthis ago num. 5. & seqq. Et hic obiter noto omnes concinnationes Metametricas esse quosdam curiosos Labyrinthos.

Monstrum est, inquit Calepinus, *omne contra (adde, & supra) naturam.* Vnde Plautus in *Eunuch.* *Quid istud monstri fuit?* Hinc Polyhemus *monstrum* à Virgilio vocatur. Potuisset & Martialis *monstrum* dici, inquit enim de Zoilo,

Rumpitur inuidia, quod turba semper in omni

Monstramur digito: rumpitur inuidia.

Et nuper P. Richardus, Ordinis Prædicatorum gloria,

ob eximium ingenium & eloquentiam summam, quia supra communes humanæ legis regulas se subrigebat, *Monstrum* fuit dictus. Erunt igitur *Monstra Metrica*, carmina, quæ supra communes eruditionis regulas contendantur.

(12) Carmina sursum volentia (quæ ab inferiori parte in altiore leguntur) ponit ob oculos *Apollo volans*.

(13) Recurrentia verò, quæ more aduerso à fine ad principium resiliunt, *Apollo Retrogradus*.

(14) Decidentia autem, quæ deorsum legi possunt *Apollo Ruens*, seu *Fulminans*.

(15) *Alternis cantetis, amant alterna Camæna*, ait Virgilius: & ideò, in quibus alternantur voces, carmina, nouo Apollini adscripsimus, quem *Amæbaum* vocauimus.

(16) De Iusu Metametrico *Apollo Orchestres* differit, & Philosophos recitando summa donat carminis condendi notitia. [Legant, quæso, Professores Grammaticæ hunc Apollinem: & examinent, an utiliore Iusum suis possint indulgere discipulis; in hoc enim intenditur pietas, & deuotio; recreatur animus; acuitur ingenium; acquiritur conformandi carmina summa facilitas; & si de pretio agatur (nam victoria sine premio languescit) æquè ac in alijs ludis poterunt Philomusi, aut perdere proprias pecunias, aut alienas lucrari] Si petat aliquis, an hic Metricus ludendi modus fuerit antiquis notus? Dicam me in Horatio legisse.

Versibus exacuit dicta per carmina sortes,
Et vita monstrata via est, & gratia Regum
Pieris tentata modis, Ludusque repertus, &c.

Sic ille in Arte Poetica: quos versus, per me stat, vnusquisque, ut voluerit, interpretetur.

(17) Sagittæ collinantur in scopum, & in murum impactæ resiliunt: & ideò genus illud carminum quod pellitur repelliturque solemus *sagittas* appellare. Interdum voce utemur liberius, nam hæ accipiuntur ad placitum.

(18) De circumactis versibus agit vberimè *Circularis Apollo*, ad quem Cœli Metametrici pertinent.

(19) *Pegmata* (Hispanice *Figuras de relieue*. Græcè, *Πηγματά* videlicet *ὑπὸ τῆς πηγουμῆς, à pangendo.*) ex marmore conformarunt antiqui; sed multò postea speciosius ex ære. Sic Festus. *Cajus arte prodiga, ut Pegma faceret, argento abusus.* Audi *lib. 3. cap. 3.* Plinium *Princeps Caius in circo pegma duxit, in quo centum viginti quatuor argenti pondo fuere.* Hanc vocem, ut ex Tabula XIX. constat, ad Metametricam transtulit Reuerendissimus D. Gaspar Lemens Poeta celebris; hanc etiam alij: & Ego hac occasione Monitum hoc Politicum addo.

Tradunt Claudium obiecisse aliquando bestijs, qui Pegmata in scenam parùm feliciter produxissent. Ne ergo miretur Philomusus, si & obijciatur bestijs (Zoilus) quoties minùs feliciter Metametricum Pegma producat. Sed cur bestijs? Quia quotquot ratione utuntur, cognoscunt Metametricorum Pegmatum difficultatem, quæ sicut ex Artificis negligentiâ aut etiam ignorantia interdum, sic etiam frequenter oritur ab ipsa Idiomatis Latini paupertate: ubi enim ad formandum Labyrinthum materia deficit, quid, quæso, faciet vel ingeniosissimus Dædalus)

(20) Dicimus has Pegmatum Ideas à nobis in ipsa-

met pueritia inuentas, & in testes adducimus condiscipulos omnes, & illos præcipuè quorum nominibus Tabulam istam honoramus. Illas, ne perirent; coniunximus & coordinauimus; & nunc simul in lucem publicam prodire iussimus.

(21) Legi in Plauto, *Habeo aures oculatas; credunt, quod vident.* Volo igitur, ne ex aure cæca Cætones rigidi, siqui fortasse hunc Librum legerint, in iudicium prorumpant: librent singula oculis, aure oculosa ponderent, & nihil inuenient in Ideis, quod dignè condemnent aut reiciant. In verbis, quibus vestiuntur illæ, fortè aliquid intercurret nonnunquam, quod non placeat. At tunc ab Aure cæca ad Aures oculatas appello. Videant, obsecro, Caium Principem libertissimum magnam argenti vim eliquasse, vt funderentur Pegmata. Sub quo Artifex, qui infœliciter produxisset imagines, dignus erat profectò, qui bestiarum dentibus obijceretur. At Metametrici Pegmates (sic vocamur, qui elimamus hæc Pegmata) à Nomenclatoris auaritia pendemus; & nobis ille imaginem texturis, flæ; picturis, colores; fufuris, æra; ædificaturis, marmora; aut clarius; ille, ille, eloquuturis, voces denegat: ergo siquidem nobis Nomenclator Latinus non subministrat necessaria, non venimus statim condemnandi, si Ideam nobilem & pulchram, minùs nobili, aut minùs pulchro paludamento vestiari aliquandò sinamus. Nec tamen ita discursu vacuus sum, vt existimem me Cætoni cuiuslibet satisfecisse; debebat enim Aurifex, qui carebat pretioso lapide anulum non formare, & qui vocibus aptis non concinnare Labyrinthum. Prodest Horatij Monitum, qui libello illo doctissimo, qui de Arte Poetica inscribitur, sic inquit.

*Sumite materiam vestris, qui scribitis, equam
Versibus, & versate diu quid ferre recusant,
Quid valeant numeri. &c.*

Quæ sic intelligo. Sicut plus in marmore quàm in luto, plus in adamante quàm in marmore audet Artifex: sic plus Poeta in hac, quàm in illa materia. Peccat in legem latam ab Horatio Rhythographus, qui hanc ideam mente concipiens; videlicet, ABA BAB CC fatiget mentem, vt Ogdoasticum sic inceptum,

Entra Hippocrene en vn ondofo golfo

Donde el fluxo y refluxo es de agua dulce,

Absoluat: nam Hispanicæ voces hanc perfici stropham recusant; dictiones enim *golfo* & *dulce* consonantes non habent. Ergo peccabit etiam, qui Ideas aliquas à nobis traditas grandi ore conetur exprimere, siquidem Idioma Latinum interdum grandes voces Ideæ respondentes non habet. Sed tamen non obstante Romanæ Linguæ paupertate nostram semper Ideam manebit gloria & laus: & quæ Latinis vocibus digniùs exornari non potuit, transfretabit in Græciam, vt in

Editione secunda speciosius & ornatiùs vestiatur.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum

Lucens videns Romana Omnia.

DISTICHON.

EXTRA tibi, Romana vides nunc
Omnia? Lucens
O fidus, cernes dexteriora magis.

Dominus Ioannes Caramuel, Illustrissimus &
Reuerendissimus Episcopus
Campanus,

Anagramma purum.

Sapientum Dea Pallas cedit: Pulcris Musis es
mirus:

Si vno munere insuis, Coronas sume.

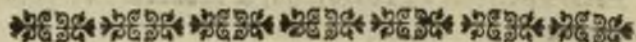
TETRASTICHON.

ER Dea iam Pallas Sapientum pro-
uida, cedit:

Es pulcris Musis mirus, Alumne
Iouis.

Insuis hæc vno si munere; sume Coronas
Hinc duplices sacras, quas tibi Roma parat.
F. Bernardinus à Cassano Ord. Min. Strict. Obseruan.
D. Nicolai Reform. Prouinc. alumnus D. C.

CLIO NOVITER NATA

*Cuius egregiam formam in sua Poesi, veluti hodie
reuiuiscntem, atque efflorescentem, alit,
ditat, venustat*

Illustris. ac Reuerendis. Episc. Campanus

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

Noua Clio, es Mundi Ara, Mens.

PARAPHRASIS HEXASTICHA

Noua Clio

ASCERIS vt Phoenix nunc post tot
sæcula: nata
Nunc semel, haud nunquam iure
perire times.

Es Mundi Ara

In te Musæ omnes sacrant sua pectora: sacrat
Vt sua vir magni quilibet ingenij.

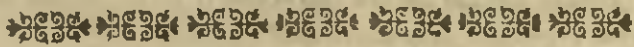
Mens

Hac Phoenix, hac Ara, Ara ignis, surgit ab igne
Ceux Phoenix, ardens quæ tua scripta docet.

Contractius

ARA noua es, Clio, Mens Mundi;
Mundus in ara
Se facret ergo tua, sit quoque men-
te tuus.

Fr. Didacus Lequile.

Per l' Illustriss. e Reuerendiss. Monfig.

CARAMVELLE

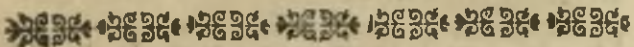
In lode della sua Metametrica, che stampa
in Roma, regnando la Santità
di N.S. Alessandro VII.

SONETTO.

OR che candido cigno al Tebro in seno
Canta carmi celesti a l'ombra affiso
De la Quercia Real del Paradiso
Che'l frutto ha d'oro, e di dolcezza è
pieno,

Volino gli altri sin dal Ciel sereno
Dal Meandro, da l'Arno, e da l'Anfriso
E quelli ancor, che con eterno riso
Cinto di bianco vel portano il seno;
Cantin sublimi carmi al gran Giouanni
Che spande gratie, e rai da l'aurea bocca
Da l'Ostro fino a gli ultimi Brittanni.
Tutto sa, tutto insegna. A l'alta Rocca
De le Diue, e di Febo or spiega i vanni,
E contro il labil Tempo i dardi scocca.
Dell' Illustriss. Sig. Giulio Bucellini Barone del S. R. I.

D. IOANNES CARAMVEL

Optimus Præsul.

Anagramma purum.

O Amator Lucis alis Pauperes, mons mundum

Clavis Anagrammatis.

A c d e i l m n o p r s t u.

4 1 1 3 2 2 3 2 3 2 2 4 1 4.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

En iam nos, ac mundum alis ore.

Clavis Anagrammatis.

A c d e i l m n o r s u.

3 1 1 2 2 1 2 3 2 1 2 2.

D. IOANNES CARAMVEL

Anagramma purum.

O Lumen vera dicis, ama nos.

Clavis Anagrammatis.

A c d e i l m n o r s u.

3 1 1 2 2 1 2 2 2 1 2 2.

IOANNES CARAMVEL

Pastor Campaniæ.

Anagramma purum.

At Calamo, nempe superas omnia; Carmina.

Clavis Anagrammatis.

A c e i l m n o p r s t u.

7 2 3 2 1 2 3 2 2 2 2 1 1.

Illustrissimus Pastor.

IOANNES CARAMVEL.

Anagramma purum.

En iam alter Apollo, Carus Musis.

Clavis Anagrammatis.

A c e i l m n o p r s t u.

4 1 2 2 3 2 1 2 1 2 3 1 2.

Epigramma.

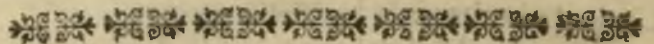

VI æthereos peragis Titan modo mé-
te recessus,

Et Calamo hæreseos figere monstra
peris.

I quoque Pleetra cie Gemini spes grata Lycei.
En carus Musis, iam alter Apollo Micas.

D. Antonius de Ianuario Patr. Neapol.

ELOGIUM.

CARAMVELI

Illustrissimo dignitatis ornamento,
Inclitæ Hispaniæ, ac nostri sæculi Gloriæ
Bonarum litterarum emporio,
Cui heroico ingenio
Grandiloquo cothurno
Poetico, & Rhetorico decoro fuco,
Historico succo & omnigena eruditione
Scientiarum omnium fulgoribus
Lustranti, atque illustranti

Laus est

Totius literarij Orbis Accademia

† 3 quo

Quo ,
Senefcente mundo ,
Magis adolefcit Sophia ;
Obftrudta facrorum referantur Arcana .

Cuius
Lacertofis & acutis ratiocinijs ,
Inuidia profternitur :

&
Difficultatibus exenterafis ,
Veritas extracta

Infpicitur

Fides propugnanda propagatur

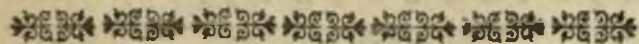
Heretici proffigatur, aut luce veritatis fruuntur

Cui

Roma debet decorem , folitudo fapientiam

Amicitia integritatem.

D. Francifcus Verde , fe fuaque dicet ,

All'Illuftriffimo Monfignor

GIOVANNI CARAMVELE

Per la fua Metametrica .

SONETTO .

VAL GIOVE (che in tuo nome alto
rifona)

GIOVANNI, dal tuo fenno, ampio
e profondo ,

Madre d'ogni fauer , noua Bellona
Mirabilmenre partorifti al mondo .

Hor produci , qual Giove , anco fecondo ,

Altre Dee più canore in Helicona :

E qual Giove pur fei, che dolce intona

Fatto in Eurota gia Cigno fecondo .

L'Aquila inuitta è la tua fteffa mente .

Che vola al Sol del vero , e fife il mira :

E d'ogni ftigio error sbrana il serpente .

Ben dunque Aonia oetra hora in te fpira :

Che de l'Aquila in fenno ancor fi fente

Spirar fù i Cieli alte armonie la lira .

Del Sig. Biagio Cufano.

Illuftriffimo Antiftiti

CARAMVELI

Poetica fyntaxmata edenti .

EPIGRAMMA .

PECTORE qua Domini recubans arcana
Ioannes

Carpfit , tu noftu peruigilando rapis .

Qua mane in Caelis Cherubin , qua ve-

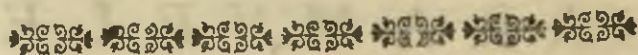
fpere cernunt

Affidue fpectas lucida fub tenebris .

Digne ergo nunc alta doces qua metra Ioannes

Audit Angelicos explicuiffe choros .

Eiusdem .

Per la Poetica di Monfignor

D. GIOVANNI CARAMVELE

Vefcouo di Campagna .

CANZONE .

LASCIA l'erto di Pindo ,

Bella Clio , che ti chiama

Il deuoto mio cor : spiega qui l'ali ,

Dall'Fritra , e dall'Indo

Non m'inuoglia la fama

A mendicar tefor labili , e frali ,

D'alimenti immortali

Bramo , che Palla appaghi il mio digiuno ,

Ed adori chi vol Venere , e Giuno .

Sia la Fenice Ibera ,

Il miracol dell'Iftro

Gloriofa cagione a quefti inchioftri ;

Mandino a fchiera , a fchiera

Il Meandro , e'l Caifiro

Stuoli di Cigni a raddolcirfe i roftris

In quefti Fogli noftri

Pretiofa materia habbia il lauoro ,

Non fpande arene il Tago altre , che d'oro .

Riuerfici , ed ammira

Rediuuio il Dirceo ,

E racchiufa in vn fen l'ombra di Manto ;

Quanto l'Aufonia lira

Traffe dal lido Acheo

(Mirabil moftro) è d'vna penna il vanto :

Sotto facrato ammanto

Comparfo è Febo , e per virtude occulta

Hoggi in faccia del Tebro il Reno efulta .

Pompa della Natura

CARA all'Itale piagge

Sparge MEL d'Helicona Ape ingegnofa :

Corra

Corra a lei, chi procura
Tra le menti più sagge
Del tempo trionfato irne fastosa:
Degn' e vita famosa
Ch'estratti dalla man d'Atropo hostile,
Stami di gloria eternità gli file.

Contremendo ardimento
Aggropò monti a monti
Per farsi scala al Ciel l'antica Etade;
Impeto violento
Con disufati ponti
Delle nubi calò l'acree strade;
D'Abisso le contrade
Tremar suenate, e dall'estrema possa
Traballaro schiantati Olimpo, ed Ossa.

Ma che prò! fu l'ardire
Cagion della caduta;
Mentre vanno di par ruina, e volo:
Di Giove esposta all'ire
L'Arroganza abbattuta
Si rimirò precipitata al suolo,
Per segno in faccia al Polo
Del castigo l'immagine feuera
Scritta a note di fumo il Cielo annera,

Lungi, lungi, ò profani
Da veridica Musa
Fantasmi, imaginati, ombre mentite:
Non penetra gl'arcani
La sù pupilla ottusa,
Per vagheggiare il Ciel senz'occhi e Dite,
Deliranti, o sopite
Fur le menti de' Vati: ha vista frale,
Se la fè non l'affina, occhio mortale.

Da penna vaneggiante
Tranne senzo affodato,
Musa, e scriui a caratteri immortali,
Questi è'l vero Gigante,
Che sù'l monti appoggiato
Di Pindo al Ciel di Gloria impenna l'ali:
Di fulmini mortali
Pauentar non può mai l'ire, e i furori;
Son sicuri da fulmini gli allori.

Da suoi colli natiui
Spiccò volo lontano,
E se l'mira vicin l'Etrusco Atlante,
Fra'l Senato de i Diui
Collocarlo la mano,
Che le chiaui ha del Ciel, farà bastante:
Quando ciò fia fumante
Vò che d'ambo sù l'Ara i simulacri
All'Immortalità meco confacri.

Del Sig. Carlo Plantamuro.

AQVILA LAVREATA (*)

Illustriſſimo Domino

IOANNI CARAMVELI

Alluditur ad eius Inſignia.

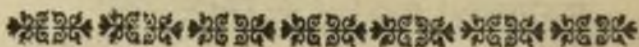
*B*ELLATRIX Volucris cur hic ſpectatur
inermis,

*Quæ ſolet irato fulmina ferre Ioui?
Antra Aetnae tonent, ſudate metalla
Cyclopes,*

*Ionibus alatis Mulciber armet Auem:
Ab non Phlegra gemat, fileant incudibus iclus,
Dormitent fabri, fulmina capta cadant:
Hac volucrem Regina, Dei ingenioſa Miniſtra
Non eſt externis indiga fulminibus:
Eſt calamus fulmen, lauro galeata perenni,
Hæſibus domitis, ſacra trophæa refert:
Fulmina cum lauro rumpant diuortia: Dampne
Phæbeos Ignes Virgo fouere poteſt:
Hinc Regina Aquilæ Pæan modulentur olores,
Fulmina fert calamo, laurea ferta comis.*

(*) Meminit libri P. Franciſci Bonæ-Spei contra Carameulem editi, qui inſcribitur NOCTVA AD AQVILAM

D. Dominicus Baptiſta.

*B*ECVS Hesperiae ad Pindi culmen
leuitatem
Corrige Picridū vel grauitate tua.

Eiuſdem

Circa operis titulum: primus Io: Caram. calamus oculos ponens Metametricam.

Quis volat in ſummo Parnaffi veſtire montis?
Eſt Magnus primo Caramuel Calamo.
Si ſuprema petit dum primas explicat alas,
Non habet vltra quod penna ſecunda volet;
Scribere res metricas poſt hac non audeat vllus:
Scribi quæ poſſunt hac *Metametrica* habet.

Eiuſdem

Caramuel multiformes exornat labyrinthos.

Dum labyrinthæis Muſas in flexibus arces,
Per terras penna liberiore volant.

P. Eugeniſ a S. Iosepho

All' Illustriss. e Reuerendiss. Monfig.

GIOVANNI CARAMVELE

Abbate di Monferrato, e Vescouo di Camagna,

SONETTO.

MONSERRATO o Muse. Or quiui

Apollo

Col plettro d'or grandeggia e spandrai,

Vanne coro diuin, che ben vedrai

Di quanto lume il gran Fattor colmollo.

De le Diue lo stuol bene ascoltollo

E disse, che tropo lo non l'inalzai,

Ma co'l douuto titolo il nomai,

Che'n vero Febo il Ciel gia trasformollo.

Volino i Cigni dal' usato luogo

Lasciando il Dio di Delo, e diano omaggio

A questi, e fia lor vanto il nuouo giogo.

Col ribellarfi acquisteran vantaggio

A le lor glorie, e al vero io non derogo,

Che'l Gran Caramuel di Pindo e'l saggio.

E I V S D E M.

Caramuel vel Theologicis, ac Philosophicis occupatus preclarè de Poesi scribit.

D I S T I C H O N.

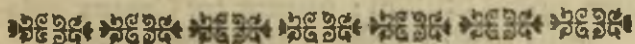

GREGIE hic Phæbum pingit, colit ipse

Minerum;

Omnes miramur Caramuelis opus.

Del Canon. D. Gio: Battista Aloisio Dottor di Legge.

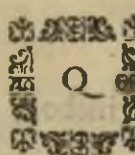

T R I V M P H V S

E L E G I A

Ad Illustrissimum, & Reuerendissimum

IOANNEM CARAMVELEM

VALITER immensam nullis auge-
tur ab vndis

Oceanum, quamuis cuncta fluenta
bibat:

Sic tua, Caramuel, crescet nil gloria lausque

Te celebris quamquam tollat ad astra Maro.

Tollat ad astra Maro stygijs reuocatus ad vndis,

Natus & Vrania, Mercurioq; Linus,

Haud vasto iacet Orbe locus tam diffusus, in quo

Non sit Virtutis Fama vagata tuæ.

Omne tibi plaudit Latium, plauditq; superbum

Accola Danubium qui bibit, atque Tagum.

Augur & plaudet gelido subiecta Trioni,

Atq; Hyperionij Gens male adusta face.

O sophiæ lumen præstans, ò Pallados altæ

Maxima cura Deæ, mnemosidumq; decus l

O qualem, gemino quondam cui nulla sub axe

Secla tulere parem, fera nec vlla ferent!

Quas, etenim Natura ærata clauserat arca,

illa Tibi arcanas prodiga prompsit opes.

Nec gazas credidisse suas nunc pœnitet, illas

Ipsæ augere potes, dilapidare nequis.

Enthea nascenti finxit tibi pectora Phœbus,

Edocuitque sacram sollicitare chelym.

Qua modo vitales potis es dare cautibus au-

ras,

Et potis es rigidi flectere corda Iouis.

Ast vbi maturos ætas adoleuit in annos,

Maior & in membris vis generosa fuit,

Ingenioq; simul; sophiæ penetralia diuæ

Intima pulfasti prosperiore gradu.

Hic Te festiuo excepit sapientia vultu

Et Pitho, ambrosius cui fluit ore liquor:

Oscula figentes manibus, frontique venustæ,

Oscula siderijs inuidiosa dijs

Oscula, quæ melius, quam Helenes mirabilis

herba

Perfundunt hominum pectora lætitia.

Oscula, quæ melius, quam pocula nobilis He-

bes.

Æternos donant viuere posse dies

Dumque manu prensus tota spatatus in æde es,

Omniaque hausisti mente, oculoque pede:

Agmine Te factò comitatur Turba Dearum,

Quæ quondam Terris corripuere fugam.

Scilicet affulgens dextera cui fulguratensis,

Et geminas lances celsa Virago regit:

Quæque almo Populos moderari foedere Pacis

Præmiaque & pœnas distribuenda docet.

Maturosque agitans solers prudentia motus

Omnia lynceo lumine prospiciens.

Armipotentq; tegit forti quæ robore pectus

Et rutilans validum cui grauat umbo latus;

Ne fortis cedat iaculis cor, neue tumescat

Instabilis ridet quando secunda Dea.

Vltima baccantes animi quæ temperat iras r

Luxuriæque feram Gorgona calce premit.

Parte alia occurrunt nuptæ velamine frontes

Simplicitas, Pietas, Religio, atque Fides.

Sicq; omnes blandis passim venerantur ocellis,

Munera certatim dantq; subinde Tibi.

Ipsa sed in primis Sapientia sede locata

Stellanti tandem, nobile cincta caput,

Nobile cincta caput varia Nereide bacca

Te prope, subridens dulce, sedere iubet.
Eque suis tollens digitis Adamanta, micabat
Plurima quem circum gemma reuincta simul
Aptauit iuuenis digito, sic labra resoluens:

Accipe, maeste, meum pignus amoris adest
Sic tua, sic virtus toto fulgebit in Orbe,
Gemmarum medio ceu nitet iste lapis.
Quin veluti Noctis rutilos intermicat ignes
Pulchrior argento Luna superba suo:
Sic Tu illos inter finxit queis ora Prometheus
Iapetionides, igne animata Poli,
Ingenio stabilis maior, Genioque, Ioannes
Caraque; spes Hominum, spes quoque; cara Deū,
Nec mora, Cycnæis properat peruecta quadri-
gis

Fama, per æthereas currere docta vias
Et iuuenem geminæ attollit super Effeda dextre
Auxilio, volucres istimulatque feras:
Instimulat: placidæ per inania Regna Iunonis
Quaque; dies oritur, qua moriturque dies:
Quaque; fluit Tanais, Xanthus, Mæander, Orontes
Termodoon, Ganges, Phrasis, & Ister Halys:
Et rutulis Pactolus aquis, flauusque; Lycormas.
Mygdoniusque; Melas, Hesperiusque; Padus:
Quaque; tumet Patris septano colle Quirini
Imperij, tollens Tybridis vnda, caput.

Sicque; regens Volucres læua, vocale metallum.
Dextera, quo resonat grandia gesta Virum:
Æra inflat passim complens mugitibus Orbem
Immensum, & voces vocis imago refert:
Aurea felici, remeant iam tempora signo.

(Illa ait) imperium falciferique sanis
Cedite Romani scriptores, cedite Graij,
Omnis cui virtus debeat, vnus adest.
Dumque rotis liquidam tranat feruentibus æ-
thram.

Currus, & Aligeris ocyor, atque Notis;
Obstipam Terris frontem declinat Olympus,
Claraque qui tangit sidera celsus Atlas.
Pictorum late exultant conuexa Polorum,
Et plaudunt tremulum, sidera prona caput.
Sol medio sistit Coelo, figitque quadrigam
Flammiferam, fundit mitor atque iubar.
Ante triumphantem ludunt charitesque iocique;
Et ducunt agiles Turba nouena choros.
Hinc dulci spirant flatu Zephyritides Aureæ,
Indeque Orontæus suauior halat odor.
Hinc caput irrotat roseo Matuta liquore,
Floraque odoratis floribus indè tegit.
Vndique festiuus Florum perfunditur imber,
Vndique congestas copia versat opes.
Dumque; igitur, superum cætu spectante, theatro
Aeris in medio hæc festa peracta manent:
Attoniti sursum mortales ora fatigant,
Murmure plaudentes, nutibus, atque manu:
Vna, nigras lacerata comas, pectusque; cruenta,

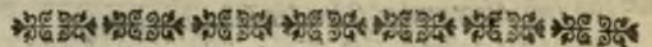
Torua oculis, vultu putida, dente serox!
Exilis collo, oblongas nudata papillas,
Tum monogramma manu, tum monogram-
ma pede

Aspiciens, tristes perfundit pectore voces.
Sanguineis, turpes flectibus vda genas:
Et nunc præduro contundit pectora saxo,
Et nunc latratu percutit astrafero;
Tabificum patulo passim vomit ore venenum,
Et stygia sordent labra cruenta lue;
Immanesque vocat superos, immania Fata,
Totaque sic lucta contumulata suo est:
Inuidia olli nomen, Auerni erupta Tenebris
Alterius semper foeda inimica Boni.

Hæc mihi, *CARAMVEL* decorat cui nobile mi-
træ

Infula sacra caput, Calliopea tulit.
Illa etenim mecum Permessidos amne relicto
Degebat, longos post habitura dies.
Cum Te sic tenuem peruectum vidit in æthram,
Lætitiæ, & tantas ebibit aure vices:
Et mox occurrens choreis se miscuit illis.
Eia age, maeste Pater, viue, reuiue, Vale:
Viue, reuiue, vale Phrygiam trascende senectam
Atque memor nostri viue, reuiue, Vale.

D. Ioseph Vespianus Capuanus.

Illustris, & Reuerendiss. Dominus

IOHANNES CARAMVEL

Episcopus Satrianensis, atque Campanus.

ANAGRAMMA PVVVM.

*Solicitans plectrum, en lenis es, en suavis es, en ra-
dians ouas, summusque triumphos
Cycnus Amoris Paradisi.*

HARMONICVS CONCENTVS.

VIS modò telluris spatiosus viuit in
oris?

Sceptra quis alta regens, modera-
tur numine Vates?

Quis patrios inter numeratur in Orbe Pena-
tes,

Lege viros, citharisque; beans Heliconæ sonoris.
Ne mirum. En summus Paradisi Cycnus Amoris
Sollicitans plectrum, legum pretiosus Achates
Ecce Lycurgus ouas, charites cui pectore gra-
tes

Perfoluunt, Musaque; modis dant vota canoris;
Ferreæ prætereant, sint pluribus aurea lustris
Sæcla, minax reprimant liuoris edacia rostrum

Tem-

Tempora, Rana nocens cesset blaterare palu-
ft. is

Gestiat, A stræa m g ftans, moderamine, plostrum
Iubilet aonijs victrix Orchestra ligustris;
Lex vbi, Metra vigent, maiestas imperat, ostrû.
Canonic. D. Lucas Carolucius Altamuranus.

Omne ceu clarus fabius Pan tale Poësis
Seù potius Pœan Pana sonare doces.
Ergò tibi cadat Lyricen Venusinus Alumnus,
Ac sophiæ Princeps ipse poësis honos.
D. Paulus Orontius Altamuras Academ. Furiatus.

C A R A M V E L

ANAGRAMMA PVRVM

et CAELVM,

ECCE et quippè sonat, dat CAELVM
lumine pompas;
Tu Cælum fulges, munera Cara,
pluens;

Tu nunc Melle iacis fundamina mista Polorum,
Et prò calle simul lactea dona paris;
Prò muris condis crystallos ordine, Phæbum
Ac prò Rege refers, sidera proque viris;
Pròque plagis zonas, pro Iudicibusque Planetas,
Pròque petris gemmas, aurea scepra locas;
Spiritus è nitidis venit ille poëticus Astris;
Es cœlestis olor, ferta poësis olens;
En sua sub Alexandro splendet fabricata Poësis,
Lauriferis palmis ritè dicata viget;
Te Cælum Cœlis meritò sub sidere montes
Tollent, sacra Ioui Quercus ad astra veheb.

Liufdem

IOANNES CARAMVEL

Episcopus

ANAGRAMMA.

A poësis omine, ceu Pan clarus.

EPIGRAMMA.

PAN, qui curat oues, calamos con-
iungere plures
Instituit cera, qui inde debere so-
num.

Caramuel hominum custos sic reperis artem,
Pangere quâ Vates metra sonora queant.

SONNET (a)

De Monfig. de S. Seruais François à
Monfig. L'Euesque

JEAN CARAMVEL

Espagnol, &c.

QVEL Comble d'honneur, Vierges
dignes d'enùie?
Vous Voyons nous fleurit? Par un sort
plus qu'heureux

Mu ses par quels attraits, vostre mont glorieux
A-t'il Rendu l'Espagne a vos loix afferme?
Terrestres Deitez? Ditez le vous en Prie
Le parnasse est Il bien si fort delicieux?
Qu'à vous le Cultiuier, d'un soin tant studieux
Soit Induit son plus Rare & plus ample genie?
Nos fleurs delys sans doute y Perdront de l'esclat
A l'aspect fleurissant d'un si digne Prelat
Qu'on peut dire d'Espagne estre la fleur d'elite
Mais sans Dechoir Pourtant de leur noble Vigueur
On ne les y Verra Iamais Mieux estre en fleur
Que lors qu', il y faudra Couronner son merite.

(a) A sono. as, habet Latinus sonitum: hinc deduxerunt nomen Heroica illa Poemata, quæ apud Italos & Hispanos frequentissima sunt, & binis Tristichis Tetra-
sticha bina præmittunt, vt conspicias. At nomen soni-
tum variè diuersæ Nationes corrumpunt. Omnes con-
uertunt I in E. Galli duplicant N. Itali T. hic obiter
admonuisse sufficiat.

TYPOGRAPHVS

AN Carminum præcedentium ordine, ne
queras ordinem; omnia sunt optima,
omnia prima. Sed quia omnia, quæ
veneramur eodem loco, in eundem
non potuimus componere, ne omni-
no carerent ordine, Abecedarij literas sequuti sumus.

LECTVRO

Quid in CVRSV HVMANIORVM LITERARVM
contineatur, expendo?

RTIVM liberalium nomine Mathematicæ, Humanioresque significantur: quas quidem distinxisse videtur Cicero 3. de Orat. nam ait, *Omnes Ingenuarum & Humanarum Artium doctrina uno quodam societatis vinculo conti-*

netur Ecce scitè Ingenuas, seu Mathematicas, ab Humanis secernit & de his in Orat. pro Archia. Poeta differens *Omnes Artes*, inquit, *quæ ad Humanitatem pertinet* (hoc est, *Omnes Artes Humanæ*) *habent commune quoddam vinculum, & quasi cognatione quadam inter se continentur.* Et quidem summam Mathematicæ inter se, summam Humanæ inter se seruant Analogiam: [Stat enim illud semper Axioma, *Oportet ita scribere, ut loquimur.* Si Orthographia perfecta sit, esse verum. Etiam illud, *Oportet, sicut de metricis metricè, ita de Rhythmicis rhythmicè philosophari.* &c. & transcundo ad Mathesim. *Sicut de Arithmetiis arithmeticè, & de Geometricis geometricè, & de Logarithmicis logarithmicè, sic etiam oportet de Musicis musicè philosophari.* Dici debet] at ex Humanioribus scientijs ad Mathematicas, aut saltem ad omnes, aut contra, per Analogiam dari transitum necessarium non video: nec enim aliquis inter Orthographiam & Astronomiam parallelam aliquam, quæ doctrinalis sit, connexionem ostendet [nemo enim dicet, *sicut de Rhythmicis rhythmicè sic etiam de Astronomicis astronomicè; aut de Astrologicis astrologicè debemus philosophari.*]

Omnes hæ sanè scientiæ liberales dicuntur, quòd à liberis tantùm discantur: & vulgo censentur esse septem, sed plures possent. Continentur hoc Carmine.

Litera, Lingua, Tropus. Numerus, Tonus, Angulus, Astrum. Penthemimeris ob oculos ponit Humanas; nam cæteræ Mathematicæ sunt.

Litera significat Orthographiam, ad quam Polygraphia; & steganographia reduci debent.

Lingua Grammaticam: & quia Rhythmica, & Metrica seorsim non recensentur, huc pertinere dicendæ sunt.

Artes Humanæ, quæ ad primum Cursum pertinent, variæ sunt, at hæ nostro calamo dilucidantur. [Noto præcipuas: multæ enim ornatus gratia interferuntur, quæ in hoc Summario Indice recenseri non debent.]

I. Tractatus Proœmialis, de ordine subalternatione & divisione scientiarum. Præbet lucem, ut præcognoscat Lector omnes Artes & Scientias; omnes Inertias etiam, quæ vel à nobis tractandæ, aut repudiandæ.

Tropus ob oculos ponit Rhetoricam, quæ dat Linguæ, ut ornate loquatur.

Sunt, qui Dialecticam liberalibus scientijs accenseant: sed iam obtinuit vsus, ut Philosophia in Logicam, Physicam & Ethicam diuidant Scholastici. Transeamus ergo ad Mathematicas

Numerus Arithmeticam indigitat: quam Logarithmica nobilitat, & summam donat facilitate. Addimus & nos Anarithmicam, quæ quæstiones dirimit, quæ in numeris ignotis fundantur.

Angulus Geometriam in memoriam reducit: quò aliæ omnes Facultates attinent, quæ in continua quacumque quantitate mensuranda occupantur.

Tonus Musicam exhibet; & meritò inter Arithmeticam & Geometriam locatur, nam utriusque consors, vocis sonoræ numerum, nec non longitudinè, latitudinem, profunditatemque contemplatur. Hæc est duplex: nam vel Cantum Firmum, vel Harmonicum speculatur. Vtramque faciliorem reddidimus, & nouis inuentis ditauimus.

Astra, illorumque motus Astronomia metitur: secumque Astrologiam conducit, quæ nisi sobria sit, homines in errores propellit: & sobrietate caret, vbi liberum Arbitrium subiecit stellarum influxui: nam, ut prudentissimè affatur Ptolemæus, *sapiens dominabitur Astris.*

Nos igitur, ut omnis vitetur confusio, liberales scientias, ut diximus, in duas classes diuidimus: quarum Humanas prior, posterior contineat Mathematicas: & quia in singulis à calcè ad metam currimus, in quinque Cursus, quia longum est, diuidimus scientiarum stadium.

Cursus Artium Humanarum est primus: quem sequitur *Cursus Mathematicarum Facultatum*: tertio ponitur loco: *Cursus Philosophiæ*: sibi vendicat quartum *Cursus Theologiæ*: & tandem quintum *Cursus Ethicus seu Moralis*: & huius ultimi *Philosophia secundum dici, Logica Moralis, Philosophia Moralis, & Theologia Moralis* sunt partes.

De alijs Cursibus multis in locis dissero, nunc breuiter de primo tractabo.

II. *Orthographia*, quæ omnium nationum, quæ hodiæ notæ, characteres delineat & exponit.

III. *Steganographia*, quæ de clandestinis litteris disputat, & multas ciphras ingeniosas proponit. Huc pertinet commentarius ille in Ioannem Trithemium, quem Colonie Agrippinæ anno 1635. in lucem misimus: qui tamen nunc prodibit & correctior & auctior.

IV. *Grammatica Latina*. Cuius specimen nunc ob oculos ponit Metametricus Prodromus, at scholijs opportunis illustrata dabitur. Accedent Antiqui Idiomatis Meditationes, quæ Criticis sunt necessariae.

V. *Grammatica Græco Latina*. Agit de Græcis vocibus Latio donatis, multæ enim iura originis retinent, nec semper volunt legibus Romanis coarctari.

VI. *Grammatica Græca*. Et hæc, quæ ab alijs difficilius, summa facilitate tradit.

VII. *Grammatica Hebræa*. Ortam à punctorum irregulari multitudine tempestatem proscribit, demonstratq; literas *Aleph, He, Vau, & Iod* esse vocales: quod tentarunt nonnulli, nemo absoluit. Huc pertinet linguæ sanctæ Thesaurus, in quo cogitatam Historiam paucis Carminibus Latinis expressam Philomusus addiscet, nullamq; vocem aut literam Hebræam inueniet, & tamen inde vna facili Regula ad cuiuscumq; Hebrææ dictionis significationem perueniet. [Accedunt *Grammatica Syriaca & Arabico Hispana*, illa etiamnum peregrinaturis ad Maronitas proderit: hæc dabit linguam, quæ iam periit; qua videlicet utebantur in Hispania Maurisci, qui anno 1610. summa Philippi III. prudentia & prouidentia expulsi sunt.]

VIII. *Grammatica Hispana*. Volui hanc in gratiam nostræ Gentis scribere: quæ enim hucusq; vulgatæ, non placent: nam lingua nostra plurimum abest à latina, & tempus perdunt, qui illam omnino instar latinæ volunt tradere.

IX. *Grammatica Sinensis*. Hæc, quod magis ignota, magis à Belgis & Germanis expetitur. Habeo etiam huius linguæ Lexicon, quod iam iam edidissem, si fuisset idoneos sculptores nactus.

Adduntur aliquæ Observationes in alias linguas, quæ eruditis curiosisque seruire poterunt.

X. *Grammatica Catholica*. Ante turris Babelicæ erectionem erat terra, vt habet sacer Textus, *labij vnus, & sermonum eorundem*. Huc redire impossibile est. sit ergo saltem totus orbis terrarum vnus calami. Vt obtinerem hoc paucis, hisque ab omni gente admissis characteribus vtor, & tali arte dispono, vt quæ Romanus Italicè scripserit, legat Pragensis Bohemicè, Brugensis Belgicè, Colonienfis Germanicè, Iudæus Hebraicè, Saracenus Arabicè. &c.

XI. *Rhetorica Ecclesiastica*. Erit Concionatoribus utilis: & præcipuè illa pars, quæ *Facundia extemporanea* nominatur. Huc pertinent Tractatus aliquot: quorum duo sunt præcipui; alter exhibet descriptas verbis rerum præcipuarum Imagines: alter proponit, dirimitque Quæstiones, quæ iam olim plurimis ab hinc annis Criticos nobiliores vexarunt.

XII. *Rhythmica*. Hæc Hispani & Itali excoluerunt præcipuè; & à nobis vberiori calamo dilucidatur.

XIII. *Metametrical*. Varijs hæc currentium; Recurrentium; Ascendentium, Descendentium; necnon Circumuolantium Versuum ductibus, aut æri incisos, aut buxo insculptos, aut plumbo infusos, multiformes Labyrinthos exornat.

Hæc est (Amice Lector) Cursus literaturæ Humanioris Synopsis: ex qua rescire poteris, quid expectare à prælo Lugdunensi debeas.

Sed rogas. Cur sumperim initium à fine? Car ante priores Tomum vltimum in lucem miserim? Et duas ad hoc me causas impulisse respondeo. Sunt illæ, Amor Necessitas. Amore hunc tomum præ alijs prosequor; quia fuit primus, quem scripsi: & si libri sunt liberi, vt primogenitus amari debet. Video in illo ebullientis ingenij tyrocinia, quæ tametsi cogitata à puero, senibus eruditis sunt grata. Alios cursus huius Tomos scripsi iuuenis, cum Philosophiæ aut Theologiæ studebam: hunc Puer, dum adhuc vacarem Grammaticæ; apud me enim etiamnum extant Pegmata, quæ ante annum ætatis decimum exaravi. Fui primus, qui Artem hanc, aut inuenerim, aut reducendo ad le-

ges scientificè tractauerim, & dilucidauerim. Vt vt sit, dicar aut non Narcissus, me librum hunc specialiter amare fateor. Vt sit hanc etiam editionem *Necessitas*; nam absente Authore fortè alij imprimi poterunt, hic autem omninò non potuit: tot enim sunt in illo apices, vt Typographos multos terruerit, typopæos fugauerit, & plurimis molestissimus fuerit: tot, inquam, vt aliter quam Authore dirigente, aut cooperante veriùs, in lucem prodire non posset. Iam semel typo expressus, negotio facili recudi poterit. Improbum & pertinacem debui adhibere laborem; lamina, quas vides, æri insculpere; novos characteres apicibus ornatos plumbo fundere; magnam argenti vim profundere, ne hic primus meus periret Calamus. Si Tibi profui, mihi aggratulor iam enim adeptus præmium sum, quod optaram.

P R O D R O M V S
M E T A M E T R I C V S.

*Qui Latium septem potuisti Idioma doceri
Vix annis, iam illud discere mense potes.*

POMON, *Cursum* appellant Græci ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ
Præcurforem: vnde & hic Proæmialis Tractatus *Pro-*
dromus Metametricus debebit dici, quod Metametri-
cam necessariò præcedat. Erit brevis, nec aliter
corresponderet nomini; nam *Cursores*, non præ-
current, nisi esse veloces, & festini contendant.

Diuidam illum in duas partes: in prima succin-
ctas linguæ Hispanicæ, & Italicæ (nam Hispanus
sum, & in Italiâ hæc edo) Institutiones præmit-
tam. In secundâ Latinas quanta breuitate potero
elucidabo. Sed quo fructu, maternæ Linguæ te do-
cebo Grammaticam, cum tu doceri Latinam deside-
ras? Attende.

Improbo hodie labore Institutores tradunt linguam
Latinam (tribus, aut quatuor annis Hispani: sex,
vel octo Germani) at Græcam multò facilius, citiùs, clariùs. Ista dum essem Auditor
Madriti, duobus, vel tribus Mensibus tradebatur. Et cur quæso adolescens annos tres in
adquirenda Latina Grammaticâ infumit: & in Græca tres menses? Quia priùs addiscit La-
tinam, Græcam postea: nam si priùs vellet Græcam acquirere, deberet proculdubiò tres,
vel quatuor annos in ea infumere, & in Latinâ paucos menses. Stat igitur [*& hoc notari*
volo bene.] eum, qui vnâ scit Grammaticam, posse aliam quamcumque facillimo negotio
addiscere. Expertus loquor; & summas Institutori primo meo gratias ago, quòd me Ma-
terni Idiomatis Artem accuratè docuerit, priusquàm rudimenta Latina. Iudico igitur pue-
rum, antequam linguam peregrinam addiscat, Vernaculam fore docendum, vt quam cum
lacte suxerit, arte sciat. Nulla est omninò lingua, cui non sint partes Orationis octo, *Nomen*,
Pronomen, *Verbum*, *Participium*, *Præpositio*, *Aduerbium*, *interiectio*, & *Coniunctio*. Nam cum
Græci Articulum addunt, non nouam Orationis partem, sed Pronominis speciem peculiarem
producunt; & cum Hebræi ad *Nomen*, *Verbum*, & *Millam* omnes partes Orationis redu-
cunt, *Millæ* nomine omnes indeclinabiles voces comprehendunt.

Docendus igitur primò puer est Linguam Maternam, & in ipsâ instruendus, vt sciat singu-
las Orationis partes internoscere, distinguereque. Docebitur etiam declinare, *Adiectiua*
substantiuis adnectere: Verba variare per modos, tempora, & personas; quia omnia hæc
omnibus sunt Linguis totius mundi communia.

Pone mihi Puellum Hispanicum, vel Italum tradi; & vt cum ab ipsis primis rudimentis
erudiam, sic incipio.

L Arte perficiona a la naturaleza (Angel mio) y asi lo que sabes sin arte, es menester fundarlo bien, para profeguir a delante. Dos facultades son las que ya sabes, y esas mismas, las que quiero perfeionar esta semana, para que concida la Orthographia, y Grammatica de la lengua Española, facilmente puedas aprender la Latina.

L'Arte riduce à perfettione la natura (Figlio mio) e perciò bisogna fondar bene tutto quello, che fai senz' arte per poter passar auanti. Due facultà sono quelle, che già fai, e queste medesime voglio questa settimana ridurre à perfettione, accioche, conosciuta l'Orthografia, e Grammatica della lingua Italiana, possi facilmente imparare la Latina.

ORTHOGRAPHIA.

ORTHOGRAPHIA.

L A S Letras de que usamos son estas, A, B, C, D, E, F, G, H, I, j, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, VV, X, Y, Z. Sus nombres: A, Be, Ce, De, E, Efe, Ge, Hache, I vocal, Ijota, Ka, Elc, Eme, Ene, O, Pe, Quu, Erc, Efe, Te, V, VV, Equis,

L E lettere delle quali si seruiamo, sono A, B, C, D, E, F, G, H, I, j, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, VV, X, Y, Z. Gli suoi nomi A, Be, Ce, De, E, Efa, Ge, Hache, I, vocale, jota, Ka, El, Em, En, O, Pe, Quu, Erra, Efa, Te, V, VV, Ixa, Y, Zeta.

otro orden I E O V A, que segun los Hebreos es nombre ineffable de Dios. La K, y la VV, no entran en dicion Española: pero tienen dellas necesidad, para explicar algunos nombres propios Alemanes, los que escriben historias. El Y, es caracter superfluo, y muchos no le admiten en nuestro Abecedario; otros usan del, y le ponen ya por vocal, y ya por consonante.

Trà di queste sono vocali A, E, I, O, V, ò con altro ordine I E O V A, che appresso gli Hebrei significano i mirabile nome di Dio. La lettera K, e la VV. non entrano in niuna parola Italiana, però sono necessarie à quelli, che scriuono Historie: per poter tal volta espimere alcuni nomi proprij Alemanni. L' Y, è vn carattere superfluo, e molti non l'ammettono nel nostro Abecedario; Altri se ne seruono hor per vocale, & hor per consonante.

Las consonantes se diuiden en semiuocales y mudas. Los nombres destas empiezan por vocal, y los de aquellas no. Son pues mudas B, C, D, G, K, P, Qu, T. y semiuocales F, L, M, N, R, S. pero las liquidas, son, L, y R.

Le consonanti si diuidono in semiuocali, e mute. Gli nomi di queste cominciano per vocale, e di quelle no. Sono dunque mute B, C, D, G, K, P, Qu, T. semiuocali F, L, M, N, R, S, le liquide sono, L, & R.

Es menester, que la pluma se ajuste con la lengua quanto fuere posible, y no es malo tener cuenta con la deriuation de los vocablos.

Bisogna, che la penna s'aggiusti con la lingua quanto sia possibile, e non è fuor di proposito l'hauer sempre riguardo alla deriuatione delli voocaboli.

De lo dicho consta como se ha de definir la Orthographia. Decimos, que es Arte de escribir, o Modo de escribir bien.

Dalle cose sopradette consta come si deue definire l'Orthographia, Diciamo, che è Arte di scriuere, ouero Modo di scriuer bene.

GRAMMATICA.

GRAMMATICA.

E L Arte de hablar, o El Modo de hablar bien, asi se llama: y para conseguir su fin. nos enseña, que las partes de la Oracion son ocho; Nombre, Pronombre, Verbo, Participio, Preposicion, Aduerbio, Interjeccion, y Conjunction.

L'Arte di parlare, ouero il modo di ben parlare, così si chiama: e per conseguir il suo fine c'insegna, che le parti dell'Oratione sono otto: Nome, Pronome, Verbo, Participio, Preposizione, Aduerbio, Interiectione, e Coniuntione.

El Nombre es el que haze, o padesce: El verbo denota la misma accion: y asi quando decimos, Pedro y Iuan corren, Pedro, y Iuan son nombres; y el correr es verbo. Nombre Substantiuo es el, que significa la misma cosa. Adjetiuo el que la significa determinada a alguna circunstancia

Il Nome è quello, che fa, e patisce; il Verbo dinota la medesima attione; e così quando diciamo Pietro, e Giouanni corrono; Pietro, e Giouanni sono nomi, e il correre è verbo. Nome substantiuo è quello, che significa la medesima cosa; Adiettiuo è quello, che la si-

como Hombre blanco; porq en esta connexion des vocablos, el Hombre es Substantiuo, y el blanco Adiectiuo. El Nombre Proprio se distingue del Appellatiuo, en que aquellos particular de vna persona, como Pedro Philipp Ferdinando, y este conuienea muchos, como Hombre, Angel Caballo.

El pronombre es vna voz, que se pone en lugar del Nombre; conuiene a saber. Yo, Tu, Aquel; Nosotros, Vosotros, Aquellos. Estos son Pronombres personales. Posse (suis) son Mio, Tuyo, Suyo; Muestro, Vuestro, Suyo. Ostensiuos o Demonstratiuos son, Este, Ese, Esotro, Estotro, Otro, Elmismo, Alguno, &c. Interrogatiuo? Quien, &c. Relatiuo, El qual Que, &c. Como si dixessemos, Yo amo vuestras virtudes; à Paulo estimo, no a los suyos; los quales me an offendido mucho.

El participio es un Nombre verbal, que significa accion, o passion; como Amante, Oyente, Estudiante: Amado, Oydo, Estudiado.

La Preposition es vna circunstancia, que precede a los nombres, como Con, Sin, Por, y otras innumerables. Pongo exemplo, Con lagrimas, y sin sosiego intercedi por ti, mas Pedro falio con su intento.

El Aduerbio es vna circunstancia, que modifica al Verbo tales son Velozmente, Precipitadamente, Animosamente; como si dixeramos, Francisco corre velozmente, precipitadamente Antonio, y Nicolos lo sigue muy animosamente.

Interiecion es vna particula, que significa varios effectos del animo, Ay! Dios! Iesus!

Coniuncion iunta entre si diuersas partes; como Pedro, e Iuan mi vinieron a veer; a quel y es coniuncion, qua iunta à Pedro y Iuan.

DECLINATIONES.

Significa vno, el Singular, el Plural curhos, como El Nombre, los Nombres; El Animal, los Animales. Declinanse desta manera.

Sing. Nominatiuo,	La Republica.
Genitiuo,	De la Republica.
Datiuo,	Para la Rep. [a la Rep.]
Accusatiuo,	A la Republica.
Vocatiuo,	O Republica.
Ablatiuo.	Por la Republica.
Plural. Nominatiuo	Las Republicas.
Genitiuo,	De las Republicas.
Datiuo,	Para las Republicas.
Accusatiuo,	A las Republicas.
Vocatiuo,	O Republicas.
Ablatiuo,	Por las Respublicas.

GE-

la significa determinata à qual che circostaza, come farebbe à dire *Huomo bianco*, perche in questa cõessione de' vocaboli l'Humo è sub stãtiuo, e'l biãco adiettiuo. Il nome Proprio si distingue dall'appellatiuo, in che quello è particolare d'vna persona, come *Pietro, Filippo Ferdinando*, e questo conuiene à molti, come *Huomo, Angelo, Cauallo*.

Il Pronome è vna voce, che s'vfa in vece del Nome; come farebbe a dire *Io, Tu, Quello, Noi, Voi, Quelli*. Questi sono pronomi personali. Possessiui sono *Mio, Tuo, Suo, Nostro, Vostro, Suo*. Ostensiu, ò Demonstratiui sono *Questo, Ezzo, Quest'altro, Cotest'altro, Il medesimo, Qualc'vno, &c.* Interrogatiuo *Chi?* &c. Relatiuo *Il quale, Che, &c.* Come se diceffimo, *Io amo le vostre virtù; Faccio stima di Paolo, non delli suoi, che m'hanno molto offeso*.

Il Participio è vn nome verbale, che significa attione, ò passione, come *Amante, Ascoltante, studente; Amato, Ascoltato, Studiato*.

La Prepositione è vna circostaza, che precede gli nomi, come farebbe a dire *Con, Senza, Per, &c* altre innumerabili. Dò vn' esempio. *Con lagrime, e senza sparagno di fatica intercedei per te; ma Pietro ne riuscì col suo intento*.

L'Aduerbio è vna circostanza, che modifica il Verbo; tali sono *Velocemente, Precipitosamente, Animosamente*. Come se diceffimo, *Francesco corre velocemente, precipitosamente Antonio, e Nicolò gli seguìta molto animosamente*.

Interiectione è vna particula, che significa varij affetti dell'animo, come *Ai! Dio! Giesù!*

Coniuntione vnisce trà di se diuerse parti; come *Pietro, e Giouanni mi vennero à visitare*. Quel *E* è coniuntione, che vnisce *Pietro, e Giouanni*.

DECLINATIONI.

IL Nome Singolare significa vno, il Plurale molti, come l' *Huomo, gli Huomini; l'Animale, gl'Animali*. Si declinano in questa maniera.

Sing. Nominatiuo,	La Republica.
Genitiuo,	Della Republica.
Datiuo,	Alla Republica.
Accusatiuo,	La Republica.
Vocatiuo,	O Republica.
Ablatiuo,	Dalla Republica.
Plural. Nominatiuo,	Le Republiche.
Genitiuo,	Delle Republiche.
Datiuo,	Alle Republiche.
Accusatiuo,	Le Republiche.
Vocatiuo,	O Republiche.
Ablatiuo.	Dalle Republiche.

§ 2

GENERI.

SON siete, Masculino, Femenino, Neutro; Comun de dos, Comun de tres, Ambiguo, y Epiceno.

El Masculino conuiene a los Varones, y a las cosas, que se conciben o pintan en forma varonil, como Pedro, el Rey, el Otoño, el Rio, &c.

El Femenino conuiene a las Mugerres. y a todas las cosas, que se conciben o pintan en forma mugeril, como, Petronila, la Reina, la Primavera, la Corriente, &c.

El neutro, ni conuiene a hembra ni varon, como lo Docto, lo Summo, lo Excelso, &c.

Es comun de dos, el nombre appellatiuo, o adietiuo, que conuiene a Varon, y Muger sin diferencia, como Poeta, &c. porque solemos decir, Poeta fue Homero, y Sappho tambien fue Poeta.

Es Comun de tres el que conuiene a todos tres generos, como Dulce, Grande, quando decimos, el Dulce, la Dulce, lo Dulce; el Grande, la Grande, lo Grande.

Es ambiguo, el que no tiene genero determinado; y esto de dos maneras, o mudando significacion, o conseruandola. El puente. es puente militar. La puente es puente hecha en paz. El mar, y la mar son una misma cosa: y asi otros muchos.

El Genero Epiceno conuiene en particular a especies de animales; cuyos nombres, si tienen masculino y femenino no son epicenos; sono quando en terminacion masculina, o femenina significan entrambos a dos generos. Estos nombres Toro, Buey, Carnero, Caballo, Perro, no son Epicenos, sino masculinos, porq. tienen otros femeninos, que les corresponden, conuiene a saber, Bacca, Oueja, Yegua, Perra. pero estos el Lebrél, la Liebre, el Halcon, la Garca, y otros semejantes son Epicenos, y debaxo de vn genero comprehenden entrambas especies; porque decimos, este Lebrél, es Hembra, este Macho, esta Garca, es Macho, esta Hembra, &c.

CONIVGACIONES.

Cada lengua tiene diuerso numero de Coniugaciones; la Española tiene tres, la Latina, y la Italiana quatro, la Hebrea ocho. Tiene dos voces Actiua, y Passiua, tres partes Imperfecta, Perfecta, y Indiferente quatro modos

Sono sette. Masculino, Femenino, Neutro; Commune di due, Commune di tre; Ambiguo, & Epiceno.

Il Masculino conuiene a gli huomini, & alle cose, che si concepiscono, o pingono in forma d'huomo, come farebbe à dire Pietro, il Rè, l'Autunno, il Fiume, &c.

Il Femenino conuiene alle Femine, & à tutte quelle cose, che si concepiscono, o depingono in forma femminile, come farebbe à dire, Petronilla, la Regina, la Primavera, &c.

Il Neutro, ne conuiene à Femina, ne à Maschio, come farebbe à dire, l'inteso, il sublime, l'indiuideo, &c.

Commune di due è il Nome Appellatiuo, ò Adietiuo, che conuiene à Maschio, e Femina senza differenza, come farebbe a dire Poeta, &c. perche soliamo dire, Poeta fu Homero, e Saffo ancora fu Poeta.

Commune di tre è quello, che conuiene à tutti tre gli generi, come Dolce Grande, quando diciamo, il Dolce, la Dolce, lo Dolce; il Possibile, la Possibile, lo Possibile.

L'Ambiguo è quello, che non ha genero determinato; e ciò di due maniere, ò mudando significacione, ò conseruandola, come Genere, che benche per l'ordinario sia femminile, tal volta si pone masculino; e così il Marino nella sua Lira, nel Sonetto à Torquato Tasso [pag. 217. edit. Ven. An. 1621. disse.]

Ou' Amor del suo fuoco il cener ferra.

Il Genero Epiceno cõuiene in particolare à specie d'animali, gli cui nomi. se hanno il masculino, e femenino, non sono Epiceni; all'hora lo sono, quando in terminatione masculina, ò femenina ambedue significano due generi. Questi nomi Toro, Bue, Castrato, Cauallo. Cane, non sono Epiceni, mà masculini, perche hanno altri femminini, che gli corrispondono, come farebbe à dire, Vacca, Pecora Caualla Cagna; Questi però l'Elefante, il Pesce, la Lepre, la Tortora, & altri simili sono Epiceni, e sotto d'vn genero comprendono ambedue le specie, perche soliamo dire. Questo Elefante è femina, questo è maschio; Questa lepre è maschio, e questa è femina, &c.

CONIVGATIONI.

Ogni lingua hà diuerso numero di coniuugationi; La Spagnuola ne hà tre; la Latina, e l'Italiana ne hà quatro, l'Hebrea otto. Ha due voci, Attiua, e Passiua: tre parti, Imperfetta, perfetta, & indifferete: quattro

modos, Indicatiuo, Imperatiuo, subiunctiuo, o Opratiuo, y Infinitiuo. La energia de cada vocablo, voz, modo, y tiempo no se puede conocer mejor que poniendo un exemplo.

CONIUGACION DEL VERBO
SUBSTANTIVO.

Indicatiuo:

Presente. *To soy, Tu eres, Aquel es. Nosotros somos. Vosotros soys, Aquellos son.*

Preterito imp. *To era, Tu eras, Aquel era. Nosotros eramos, Vosotros erays (erades) Aquellos eran.*

Preterito perf. *To fui, Tu fuiste, Aquel fue, Nosotros fuimos, Vosotros fuistes, Aquellos fueron.*

Otro Preterito perf. *To e sido, Tu as sido, Aquel a sido. Nosotros emos sido, Vosotros ancis sido, Aquellos an sido.*

Preterito mas que perf. *To auia sido, Tu auias sido, Aquel auia sido. Nosotros auiamos sido. Vosotros auiays sido. Aquellos auiano sido.*

Futuro imperf. *To serè, Tu seras, Aquel serà. Nosotros serèmos. Vosotros serèys, Aquellos seràn.*

Futuro perf. *To aurè sido, Tu aurás sido, Aquel aurà sido. Nosotros auremos sido, Vosotros aureys sido. Aquellos auràn sido.*

Imperatiuo.

Presente y futuro. *Se tu, Sea aquel. Sed vosotros, Sean aquellos.*

Subiunctiuo.

Presente. *To seà; Tu seàs. Aquel seà. Nosotros seámos, Vosotros seays. Aquellos seàn.*

Preterito imperf. *To fuèra seria y fuèse, Tu fuèras serias y fuèses. Aquel fuèra seria y fuèse. Nosotros fuèramos, seriamos, y fuèsemos, Vosotros fuèrades seriadés, y fuèsedés, Aquellos fuèran, serían, y fuèsen. Es triforme.*

Preterito perf. *To aya sido, Tu ayas sido, Aquel aya sido. Nosotros ayamos sido, Vosotros ayays sido, Aquellos ayan sido.*

Preterito mas que perf. *To uuiera y uuiese sido, Tu uuieras y uuieses sido, Aquel uuiera y uuiesse sido. Nosotros uuieramos, y uuiesemos sido, Vos otros uuierades y uuiesedes sido. Aquellos uuieran y uuiesen sido. Es biforme.*

cuatro modi; *Indicatiuo, Imperatiuo, Subiunctiuo*, ò *Optatiuo, & Infinitiuo*. L'energia di ogni vocabolo, voce, modo, e tempo non si può conoscer meglio, che dandone vn esempio.

CONIUGATIONE DEL VEBBO
SUBSTANTIVO.

Indicatiuo.

Presente. *Io sono, Tu sei, Quello è. Noi siamo, Voi sete, Quelli sono.*

Preterito imperf. *Io era, Tu eri, Quello era. Noi erauamo, Voi erauate, Quelli erano.*

Preterito perf. *Io fui, e sono stato; Tu fosti, e sei stato; Quello fu, & è stato; Noi fossimo, e siamo stati; Voi foste, e sete stati; Quelli furono, e sono stati.*

Preterito più che perf. *Io ero stato, Tu eri stato, Quello era stato. Noi erauamo stati, Voi erauate stati, Quelli erano stati.*

Futuro imperf. *Io farò, Tu farai, Quello farà. Noi faremo, Voi farete, Quelli faranno.*

Futuro perf. *Io farò stato, Tu farai stato, Quello farà stato. Noi faremo stati, Voi farete stati, Quelli faranno stati.*

Imperatiuo.

Presente. *Sij tu, Sia quello. Siamo noi, Siate voi, Siano quelli.*

Futuro. *Sarai tu, Sarà quello. Sarete voi, faranno quelli.*

Subiuntiuo.

Presente. *Conciosia cosa che Io sia, ò essèdo Io; Tu sia, ò essendo tu; Quello sia, ò offendo Quello. Noi siamo, ò essendo noi; Voi siate, ò essendo voi. Quelli siano, ò essendo quelli.*

Preterito imperfetto. *Conciosia cosa, che Io fossi, & farei, ò essendo Io; Tu fosti, & faresti, ò essèdo Tu; Quello fosse, & farebbe, ò essendo Quello. Noi fossimo, & faremmo, ò essendo noi; Voi foste, & fareste, ò essendo voi; Quelli fossero, & farebbono, ò essèdo quelli.*

Preterito perf. *Conciosia cosa, ch' Io sia stato, ò essendo Io stato; Tu sia stato, ò essendo Tu stato; Quello sia stato, ò essendo Quello stato; Noi siamo stati, ò essendo noi stati; Voi siate stati, ò essendo voi stati; Quelli siano stati, ò essendo quelli stati.*

Preterito più che per. *Conciosia cosa, che io fossi stato, & farei stato, ò essendo io stato; Tu fossi stato, & faresti stato, ò essendo tu stato; Quello fosse stato, & farebbe stato, ò essendo quello stato. Noi fossimo stati, & faremmo stati ò essèdo noi stati; Voi foste stati, & fareste stati, ò essendo voi stati; Quelli fossero stati, & farebbero stati, ò essendo quelli stati.*

Futuro perf. *To auria sido, Tu aurias sido, Aquel auria sido. Nosotros auriamos sido. Vuestros auriais (auriades) sido, Aquellos aurian sido.*

Infinitiuo.

Presente. *Sér. Seer.*

Preterito. *Auer sido.*

Participio (tiene todos los tiempos.) *El que es, El que era, El que fué, El que ha sido. El que auia sido, El que sera, El que haurá sido. Y puede tener los tiempos tambien dal sub-iunctiuo.*

SVPINO. A ser.

Esta es la Conjugacion del Verbo Substantiuo. Es menester para maior claridad, y facilidad saber tambien como se conjugan otros verbos.

CONIUGACION DEL VERBO ADIECTIVO.

Tiene tres Conjugaciones: AR. ER. IR. como Amar, Leer, Oir. *Basará explicar la primera.*

ACTIVA. Indicatiuo.

Presente. *Amo, amas, ama, amamos. amays, aman.*

Preterito imperf. *Amaba, amabas, amaba, amabamos, amabays (amabades) amaban.*

Preterito perf. *Amé, amaste, amó, amásbis, amaron.*

Otro preterito perf. *E amado as eis (aueis) amado, an amado.*

Preterito mas que perf. *Auia amado, auias amado, &c.*

Futuro Imp. *Amaré, amarás, amarás, amaremos, amaréis, amarán.*

Futuro perf. *Auré amado, aurás amado, aurá amado, &c.*

Imperatiuo.

Presente y Futuro. *Ama tu, Ame aquel. Amad vosotros, Amen aquellos.*

Subiunctiuo.

Presente. *Ame, ames, ame, amémos, améys, amen.*

Preterito imperf. *To amara amaria y amase Tu amaras amarias y amases. Aquel amara amaria y amase. Nosotros amaramos amariamos, y amafemos. Vuestros amarades amariamos, y amafemos. Aquellos amaran amarian y amafen. Es triforme.*

Preterito perfecto. *To aya amado. ayas, aya, &c.*

Pre-

Futuro. Quando io farò, & farò stato; Tu farai, & farai stato; Quello farà, & farà stato; Noi faremo, & faremo stati; Voi farete, & farete stati; Quelli faranno, & faranno stati.

Infinitiuo.

Presente. *Essere.*

Preterito perf. *Essere stato.*

Participio (tiene tutti gli tempi) *Quello, che è, quello, che era, quello, che fu, quello, che è stato, quello, che era stato, quello, che sarà, quello, che farà stato: e può tener ancora gli tempi del Subiunctiuo.*

SVPINO. Ad essere.

Questa è la Coniugatione del Verbo Substantiuo. Bisogna adesso per maggior facilità è chiarezza saper ancora come si coniugano altri Verbi.

CONIUGATIONE DEL VERBO ADIETTIVO.

Tiene quatro Coniugationi. *Are. ERE. ERE. IRE: come farebbe à dire Amare, vedere, Leggere, Vdire.*

ATTIVA. Indicatiuo.

Presente. *Amo, ami, ama, amiamo, amate, amano.*

Preterito imperf. *Amauo, amauai, amaua. Amauamo, amauate, amauano.*

Preterito perfetto. *Amai, amasti, amò: Amassimo, amaste, amarono.*

Altro preterito perfetto. *Hò amato, hai amato, hà amato; Habbiàmo amato, haue te amato, hanno amato.*

Preterito più che perfetto. *Haueuo amato, haueui amato, haueua amato; Haueuamo amato, haueuate amato, haueuano amato.*

Futuro imperf. *Amarò, amarai, amarà. Amaremo, amarete, amaranno.*

Futuro perfetto. *Hauerò amato, hauerai amato, hauerà amato; Haueremo amato, hauerete amato, haueranno amato.*

Imperatiuo.

Presente, e futuro. *Ama tu, ami quello. Amate voi, amino quelli.*

Subiunctiuo.

Presente. *Io ami, tu ami, quello ami. Noi amiamo, voi amiate, quelli amino.*

Preterito imperf. *Io amassi, amareis, ò amando io; Tu amassi, amaresti, ò amando tu; Quello amasse, amarebbe, ò amando quello. Noi amassimo, amaremmo, ò amando noi; Voi amaste, amareste, ò amando voi; Quelli amassero, amarebbono, ò amando quelli.*

Preterito perfetto. *Io habbia amato, ò haueudo io amato, &c.*

Preterito

Preterito mas que perf. *To wuiese amado. Tu wuieses amado, &c.*

Futuro perfecto. *To auria amado. Tu aurias amado, &c.*

Infinitiuo.

Presente. *Amar.*

Preterito. *Auer amado.*

Participio. *El que ama. El que amaba, &c.* por todos los tienpos.

Supino. *A amar.*

PASSIVA.

Componese del verbo substantiuo y del participio passiuo *Amado. como.*

Indicatiuo. *To soy amado. Era amado, Fuy amado. E sido amado. Auia sido amado. Sere amado. Aure sido amado.* Estos son todos los tienpos del Indicatiuo.

Imperatiuo. *Seas amado. Sea amado. Sed amados. Sean amados.*

Subiunctiuo. *To sea amado. Fuera seria, y fuese amado. Aya sido amado. Fuese amado. Auria sido amado.*

Infinitiuo. *Ser amado. Auer sido amado.* Participio sing. *Amado, amada.* Plur. *Amados, amadas.* Tienpos del Participio. *El que es amado, el que era amado, el que fue amado, &c.*

Supino. *A ser amado.*

SYNTAXIS.

ES arte, que junta las partes de la Oracion entre si. I entre otras especiales estas reglas sirven in otras lenguas.

I. El Substantiuo y Adiectiuo an de concordar en genero numero y caso; como quando decimos, Este libro es de la Bibliotheca antigua, o es de la antigua Bibliotheca. donde si vee que aquel nombre antigua conuiene en genero, numero y caso, con el nombre Bibliotheca.

II. El Nombre, y el verbo concuerdan en numero y persona. como. Tu amas, Vosotros soys amados, Francisco viene. Todos los nombres substantiuos, y adiectiuos casi siempre se construen en tercera persona.

III. El Relatiuo *Que* es indeclinable; pero los Relatiuos, *El qual, la qual, lo qual:* Los quales, las quales, lhs quales, y el que, la que, &c. nos daran luz en otras lenguas; *A de concordar con su antecedente el Relatiuo en genero y numero.* Pongo exemplo. Pedro, el que vino ayer Maria la que se casò con Frederico. Di Dineros: los que merecia, y no mas. Padesce el hombre miserias, las que quiere, y quando quiere; porque en su mano esta ser dicho so y bien auenturado.

Preterito più che perf. Io haueffi, & haurei amato; Tu haueffi, & hauresti amato, Quello haueffe, & haurebbe amato, &c.

Futuro perfetto. Io hauerò amato, &c.

Infinitiuo.

Presente. *Amare.*

Preterito. *Hauer' amato.*

Participio. *Quello, che ama; quello, che amaua, &c. per tutti gli tempi.*

Supino. *Ad amare.*

PASSIVI.

Si compongono del Verbo Substantiuo, e del participio passiuo *Amato*, come sarebbe à dire.

Indicatiuo. Io son amato, io era amato; io fui amato, io son stato amato; io ero stato amato; io farò amato, io farò stato amato; *Questi sono tutti tempi del modo Indicatiuo.*

Imperatiuo. *Sij amato. Sia amato. Siate amati. Siano amati.*

Subiunctiuo. Io sia amato; io fossi, e farei amato; io sia stato amato; io fossi, e farei stato amato; io farò stato amato.

Infinitiuo. *Essere amato. Essere stato amato.*

Participio sing. *Amato, Amata.* Plur. *Amati, Amate.* *Tempi del participio.* *Quello, che è amato. Quello, che era amato. Quello, che fu amato, &c.*

Supino. *Ad essere amato.*

SYNTAXIS.

E' Arte, che vnisce le parti dell'Oratione trà di se. E trà altre speciali queste regole seruono in altre lingue.

I. Il Substantiuo, & Adiectiuo hanno da concordare in genero numero, e caso; come quando diciamo. *Questo libro è della Biblioteca antica, ò dell'antica Biblioteca.* doue si vede che quel nome *antica* conuiene in genere, numero, e caso con il nome *Biblioteca.*

II. Il Nome, & il Verbo concordano in numero, e persona, come sarebbe à dire, *Tu ami, Voi sete amati, Francesco viene.* Tutti gli nomi Substantiuui, & adiectiuui quasi sempre si costruiscono in terza persona.

III. Il Relatiuo *Che* è indeclinabile; mà gli Relatiui, *Il quale, la quale, lo quale: li quali, le quali, li quali* e *Quello, che, quella che, &c.* ci daranno lume nell' altre lingue. Hà da concordare col suo antecedente il Relatiuo in genere, e numero pongo esempio. *Pietro quello, che venne hieri. Maria, quella, che si marito con Francesco. Diedi denari, quelli che meritaua, e non più. Patisce l'huomo miserie, quelle, che vuole, e quando vuole; perche è in sua mano l'essere fortunato, e beato.*

Del Genitiuo .

IV. Quando dos nombres se juntan y el uno significa al possedor , el otro la cosa possedida; este se pondra en el caso , que otras reglas pidieren , mas el possedor se a de poner en genitiuo . como , Dieronme la capa de Pedro , el sombrero de Iuan .

Del Datiuo .

V. Siempre la cosa o persona a quien se da daño o prouecho se pone en datiuo . Como , Este libro es para ti . Yo te dare a ti muchas cosas :

Estas parece ser Reglas generales en casi todas lenguas , o por lo menos recibidas tambien en la lengua latina , y asi no pongo mas , que no quiere poner particulares .

Del Genitiuo .

IV. Quando due nomi si vnifcono : e l' vno significa il Possessore, e l' altro la cosa posseduta ; questo si porrà nel caso , che altre regole richiederanno , mà il Possessore si hà da porre in genitiuo . Per essemplio , *Mi diedero il mantello di Pietro , il capello di Giouanni .*

Del Datiuo .

V. La cosa , ò persona à chi si dà danno, ò vtile sempre si pone in datiuo . Per essemplio *Questo libro è per te . Io ti darò molte cose .*

Pare che queste siano Regole generali in quasi tutte le lingue , ò almeno riceuute ancora nella lingua Latina , e perciò non aggiungo altre , non volendo porre regole particolari .

SIC instruerem Studiosum Hispanum , vel Italum : quem multum iuuabit exactior linguæ propriæ cognitio , vt adquirat alienas .

An-ne Ego primus huius Methodi inuētor? Affero, nego. Sunt enim in ipsa, quæ inueni, sunt quæ nõ inueni, sed exposui; nã etiã veteres tametsi hanc non inierint viã, ineundã putauerunt.

Cornelius Valerius lib. i. in Prol. sic inquit *erunt fortasse, qui prælegendum aliquid initio putabunt, etiam ante prima Grammatices elementa: quibus hæcenus assentimur, vt præcepta non longo intervallo subsequantur .* Ecce viderunt illi, Institutiones Grammaticas vacillare, & præuiã aliquã instructione, & prolusione egere ; sed quid deberet prælegi, aut non prælegi, non obseruarunt; at insinuarunt saltem aliqui, & inter ipsos Cornelius Valerius adlegatus . *Sed hic illud præterea nobis admonendi sunt, atque etiam quo facilius impetremus, orandi liberales, & p̄y, atque eruditi puerilium studiorum formatores (nam hos tantum præfici pueris ingenuis optamus) vt prima illa rudimenta sermone Vernaculo propriè, ac perspicuè pueris explicent, eademq; sine acerbitate sepius inculcata repetant .* Ecce sub initium solam Vernaculam linguam Cornelius approbat; mox vtramque tandem solam Latinam . De vtrâque sic . *Tantisper (Præceptor) dum rudimenta prima diligenter explanat, vtrâque lingua simul, & latinã, & Vernaculã vti velimus, quod ipsum nos experti perutile fuisse cognouimus .* Et postea, *Consuescant pueri latinè loqui; nihil audiant linguã patriã dictum, quod non continuo latinè reddatur à Præceptore sermonis vtriusque bene docto .* Ait post pauca, *Nobis omnia in docendo sunt ad captum puerorum accommodanda, & imprimis est cauendum, ne tenera ingenia præceptis oneremus : præstat in his tradendis interdum de iustã Artis viã, quam præscripsit Methodus, paululum deflectere, quam puerorum utilitatem, quæ potior nobis esse debet, negligere .* At Ego iustam Artis viam, & præscriptam à Methodo nunquam illam dicturus sum, quæ inutilis, aut pernitiõsa ; nam cum Methodi finis sit Studiorum vtilitas, quæ hanc pueris vtilitatem inuidet, non est perfecta Methodus, sed potiùs quæ corrigi debeat .

En videris omnia optari à Cornelio, quæ præstitimus . Primis Linguæ Latinæ rudimentis Vernaculæ Linguæ Institutiones breues præmisimus quantæ sufficiant formæ potiùs intelligendæ, quàm materiæ, nam hanc præsciri ponimus . Postea ipsam Grammaticam Isagogen duplici caractere distinximus, omniaq; quæ cursiuo sunt posita (nam exempla semper debent latina esse) aut solùm linguã Patriã, aut vtrâque tradi desideramus : qui nihilominus consulimus, ne in Gimnasio permittantur aliter quàm latinè disputare, vel agere .

At iniques nec labia mouere poterunt, qui syllabarum quantitates ignorent, & tamen hæc solent sæpè post septennium dictari. Hęc ratio vrsit nonnullos, qui subdubitaure, an-ne deberent Profodiam Orthographiæ subiungere, illamq; primam dilucidare . At nobis Cornelius placuit; ait enim . *Profodia tractationi rectè, & utiliter postremum dedisse locum videmur . Interim pueri ex docti Præceptoris emendatã pronuntiatione, & ex declinationibus, atq; coniugationibus benè pronuntiando perceptis, quantum opus fuerit faciliè paulatim discant .* Et vt video pueri etiam in ipso Grammaticæ addiscendæ limine Profodiæ cognitione indigent; eos vult Cornelius à labio Præceptoris pendere: nos faciliùs, & aptiùs omnium syllabarum quantitatem notauimus, vt cum lacte incrementorum varietatem, & quantitatem fugant, ne postea indigeant alijs regulis, vt eas cognoscant. Et quia vocali accētũ nulla dictio carere potest, hac regulã linguas studioforum dirigo .

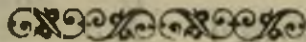
Consideranda est penultima syllabe quantitas . Si longa fuerit in ipsa erit vocalis accentus , si brevis in antepenultima .

Hic imbibitur tota accentuum doctrina , & ut illam intelligas adnotato in calamo esse tres accentus ; unum in lingua . Calamus exprimit Grauem Acutum Circumflexum , hoc modo , *Longè , Longissimus , Longá* , de quibus agemus alio loco ; at lingua alio diuersissimo utitur , quem uocalem uolui dicere , ne cum reliquis confunderetur . Hunc nunquam Latinus in fine collocat ; non enim audiendi illi sunt ; qui in aduerbio *Aliàs* acuunt ultimam ; nam si *aliàs* ab *alias* debet distingui , etiam *Longè , Doctè , Facile* , & innumera Aduerbiorum multitudo à nominibus è quibus orta . Manet ergo solam penultimam esse considerandam , quæ acui uoce debet , si sit longa ; uel aliàs sequi accentum efferendum in antepenultima .

GRAMMATICA

LINGVAE LATINAE.

VÆSTIO illa diu vexans & vexata , quæ inquit , *Quo debeant modo proferri litera Latina?* solutionem nõ habuit , nec olim habitura est . Omnes illas proferimus ferè vt maternas , & dũ Ger-

mani Hispanos rident , quod suaviter voces Latinas proferant : rident Germanos illi , quòd duriùs loquantur , quàm deberent . Si petat ab Hispano Germanus , cur literas non proferat duriùs : petet ab illo Hispanus , cur non proferat leniùs . Et hanc ob rem Hispani vt matenam , sic etiam Latinam Græcamq; Linguam pronunciare permisi : alijs (Germanis , Gallis , Italis , &c.) Latinam , Græcam , & quascumque alias linguas proferre materno accentu & labio permittemus .

Interim hoc vnicum monere volumus , apud omnes receptum , vt *ti* sequenti alia vocali , proferatur vt *ci* ; scribimus enim *Lucretia , Lucretia ; Laurentius , Laurentij , Laurentio* , &c. & proferimus *Lucretia . Lucretie . Laurencius . Laurencij . Laurencio* . Hoc etiam adde- re: diphthongos *æ* & *æ* sonare simpliciter vt *e* .

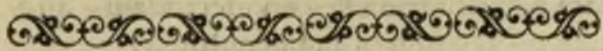
His ergo præmissis studiosus , qui iam ex arte didicit Linguam Maternam , & desiderat acquirere Latinam , notare debet tot esse partium Orationis in Latinâ , quàm in Hispanâ aut Italâ . Tot nomina habere numeros : tot casus : tot verba voces , tot modos , tot tēpora : & , si non vno & eodem modo , saltem parallelo & analogo Linguas istas profuere . Et , si hoc bene intelligat & supponat , magnâ lucem acquireret , & in linguæ Latinæ acquisitione nec tenebras nec moras reperiet . Ergo ab inferiori incipiendo per gradus ad sublimiora progrediamur .

ix. PRODROMVS

DECLINATIONES.

Q Vinque sunt . I. *Musa* . II. *Dominus, Templum* . III. *Sermo, Tempus* . IV. *Sensus, Genu* . V. *Dies* . Prima & vltima neutra non habent . Solent hic aliqui addere declinationes Græcas, quas nunc non esse necessarias putamus; rara enim Græca nomina Latino donantur, quin lege Latinâ declinentur .

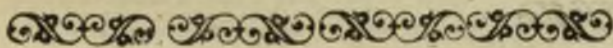
PRIMA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>â</i>	<i>e</i>	<i>e</i>	<i>am</i>	<i>â</i>	<i>â</i>
Plur.	<i>e</i>	<i>arum</i>	<i>is</i>	<i>as</i>	<i>e</i>	<i>is</i>

Singularis		Pluralis	
N.	<i>Musâ</i>	N.	<i>Musæ</i>
G.	<i>Musæ</i>	G.	<i>Musarum</i>
D.	<i>Musæ</i>	D.	<i>Musis</i>
Ac.	<i>Musam</i>	Ac.	<i>Musas</i>
V.	<i>Musâ</i>	V.	<i>Musæ</i>
Ab.	<i>â Musâ</i>	Ab.	<i>â Musis</i>

Vocativus singularis Latinus definit in A brev. Græcus vero in A long.

Accentus vocalis in Genitivo plur. afficit penultimam : in cæteris casibus sicut in Nominativo .

SECUNDA DECLINATIO.

Casus	N.	C.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ûs</i>	<i>î</i>	<i>o</i>	<i>um</i>	<i>ê</i>	<i>o</i>
Plur.	<i>î</i>	<i>orum</i>	<i>is</i>	<i>os</i>	<i>î</i>	<i>is</i>

Singularis		Pluralis	
N.	<i>Dominûs</i>	N.	<i>Dominî</i>
G.	<i>Dominî</i>	G.	<i>Dominorum</i>
D.	<i>Dominô</i>	D.	<i>Dominis</i>
Ac.	<i>Dominum</i>	Ac.	<i>Dominis</i>
V.	<i>Dominê</i>	V.	<i>Dominî</i>
Ab.	<i>â Dominô</i>	Ab.	<i>â Dominis</i>

Multi Critici ablativos sing. & plur. primæ & secundæ Declinationis circumflectunt .

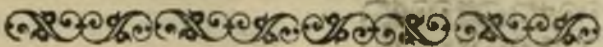
Accentus vocalis in Genit. plurali acuit penultimam : in cæteris, vt in Nominativo .

Neutorum Declinatio.

Habent tres casus similes (Nom. Acc. & Voc.) qui in plurali desinunt in A. alias declinantur vt *Dominûs* .

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>um</i>	<i>î</i>	<i>o</i>	<i>um</i>	<i>um</i>	<i>o</i>
Plur.	<i>â</i>	<i>orum</i>	<i>is</i>	<i>â</i>	<i>â</i>	<i>is</i>

Sic *Templum Pelâgûs*, &c.

TERCIA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>o</i>	<i>onîs</i>	<i>onî</i>	<i>onem</i>	<i>o</i>	<i>onê</i>
Plur.	<i>onês</i>	<i>onum</i>	<i>onibus</i>	<i>onês</i>	<i>onês</i>	<i>onibus</i>

Singularis		Pluralis	
N.	<i>Sermô</i>	N.	<i>Sermônês</i>
G.	<i>Sermônîs</i>	G.	<i>Sermônium</i>
D.	<i>Sermônî</i>	D.	<i>Sermônibus</i>
Ac.	<i>Sermônem</i>	Ac.	<i>Sermônês</i>
V.	<i>Sermô</i>	V.	<i>Sermônês</i>
Ab.	<i>Sermônê</i>	Ab.	<i>Sermônibus</i>

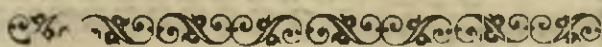
Accentus vocalis in Dativo, & Ablativo plur. acuit antepenultimam : in cæteris sequitur Genitivum .

Neutorum declinatio.

Habent etiam tres casus similes, qui in plurali desinunt in A. in cæteris declinantur vt *Sermo*

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ûs</i>	<i>orîs</i>	<i>orî</i>	<i>ûs</i>	<i>ûs</i>	<i>orê</i>
Plur.	<i>orâ</i>	<i>orum</i>	<i>oribus</i>	<i>orâ</i>	<i>orâ</i>	<i>oribus</i>

Sic *Tempûs*, *Décûs*, *Vlûs*, &c.

QUARTA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ûs</i>	<i>ûm</i>	<i>ûm</i>	<i>um</i>	<i>ûs</i>	<i>û</i>
Plur.	<i>ûs</i>	<i>uum</i>	<i>ibus</i>	<i>ûs</i>	<i>us</i>	<i>ibus</i>

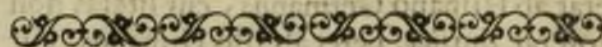
Singularis		Pluralis	
N.	<i>Sensûs</i>	N.	<i>Sensûs</i>
G.	<i>Sensûs</i>	G.	<i>Sensuum</i>
D.	<i>Sensûm</i>	D.	<i>Sensibus</i>
Ac.	<i>Sensum</i>	Ac.	<i>Sensûs</i>
V.	<i>Sensûs</i>	V.	<i>Sensûs</i>
Ab.	<i>â Sensû</i>	Ab.	<i>â Sensibus</i>

Accentus vocalis in Dat. singul. & in genit. Dat. & Abl. plurali acuit antepenultimam : in cæteris vt in Nominativo .

Neutorum Declinatio.

In singulari omnes casus terminantur in V. in plurali habet Nom. Acc. & Voc. in A. in cæteris sunt, vt *Sensûs* .

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>û</i>	<i>û</i>	<i>û</i>	<i>û</i>	<i>û</i>	<i>û</i>
Plur.	<i>ûâ</i>	<i>uum</i>	<i>ibus</i>	<i>ûâ</i>	<i>ûâ</i>	<i>ibus</i>

QUINTA DECLINATIO.

Casus	N.	G.	D.	Ac.	V.	Ab.
Sing.	<i>ês</i>	<i>êî</i>	<i>êî</i>	<i>em</i>	<i>ês</i>	<i>ê</i>
Plur.	<i>ês</i>	<i>erum</i>	<i>ebus</i>	<i>ês</i>	<i>ês</i>	<i>ibus</i>

Singularis		Pluralis	
N.	<i>Dies</i>	N.	<i>Dies</i>
G.	<i>Dievî</i>	G.	<i>Dierum</i>
D.	<i>Dievî</i>	D.	<i>Diebus</i>
Ac.	<i>Diem</i>	Ac.	<i>Dies</i>
V.	<i>Dies</i>	V.	<i>Dies</i>
Ab.	<i>Dievê</i>	Ab.	<i>Diebus</i>

Poetæ Genit. sing. aliquando habent *Dievî*. Virg. *Libra die, somnique pares ubi fecerit horas* .

In Genit. Dat. sing. & Genit. Dat. & Ablat. plur. accentus vocalis acuit penultimam: cæteri casus, vt in nomin.

HÆ sunt substantivorum nominum Declinationes; in quibus adnotare oportet, neutra sequi formam aliorum nominum, hoc excepto, quod in utroque numero habeant tres casus similes. (videl. No. Ac. vo.) Easdem etiã declinationum formas sequuntur Adiectiva; considera sequentia exempla.

N. *Bonus, bonã, bonum*, declinatur vt *Dominus, Musa, Templum*.

Nom. *Brevis, & brevẽ*. Abl. a *brevi* declinatur, vt *Sermo, Tempus*.

Nom. *Brevior, & brevioris*. Abl. a *breviore*, vel *brevioris*, similiter vt *Sermo, Tempus*.

Nom. *Felix, icis*. Abl. *icẽ, vel icĩ*, etiam vt *Sermo, Tempus*. Eodemque omninõ modo adiectiva in AS, vt *Arpinas Fulginas*. Abl. *atẽ & atĩ*.

Nom. *Amans, ntis*. Abl. *ab amante vel amanti* etiam vt *Sermo, Tempus*. Nec scio cur hic diutius debeamus inharere.

IRREGVLARIA.

Sing. nom. *Hec Domus*. gen. *mĩ, vel mĩs*. dat. *mõ* l, *mũ*. Ac. *num*. V. *mũs*. Ab. *mõ*. Plural. nom. *dõmũs*. gen. *mõrum*. l. *mũum*. D. *mĩbũs*. Ac. *mõs*. l. *mũs* V. *mũs*. Ab. *mĩbũs*.

Pluraliter nom. *Dũõ, e, õ*. gen. *õrum, arum, õrum*. D. *õbũs, abũs, õbũs*. Ac. *õs, as, õ*. Voc. *õ. e. õ*. Ab. *õbũ, abũs, õbũs*. In *Duo* poterit *O* produci.

Pluraliter nomin. *Ambõ, e, õ*. in omnibus vt *Dũõ*. [N.B. in *Ambo* vltima est brevis.

Sing. nom. *egõ*. gen. *mẽĩ*. D. *mĩbĩ*. l. *mĩ*. Ac. *mẽ*. Abl. *amẽ*. Plural. nom. *Nõs*. gen. *nostrum*. l. *nostrĩ*. D. *nõbĩs*. Ac. *nõs*. Ab. a *nõbĩs*.

Sing. nom. *Tũ*. gc. *tũĩ*. D. *tĩbĩ*. Ac. *Tẽ*. V. *tũ*. Ab. a *tẽ*. Plural. nom. *Võs*. gen. *vestrum*, l. *vestrũ*. D. *võbĩs*. Ac. *võs*. V. *võs*. Ab. a *võbĩs*.

Singul. & Plur. genit. *Sũĩ*. D. *Sĩbĩ*. Ac. *sẽ*. Abl. a *sẽ*.

Sing. nom. *Hĩc, hæc, hõc*. gen. *hũĩs*, D. *hũĩc*. Ac. *hunc, hanc, hõc*. Abl. *abhõc, hãc, hõc*. Plural. no. *hĩ, hæ, hõc*. gen. *hõrum, hãrum, hõrum*. dat. *hĩs*. acc. *hõs, hãs, hõc*. ab *abhĩs*. [*Huic* est (—) sæpe Virgilio : & est (vv) Paulino .]

Sing. nom. *ĩs, eã, id*. gen. *ĩũs*. dat. *ẽĩ*. acc. *eũm, eãm, id*. ab. *ab eõ, eã, eõ*. Plural. nom. *ẽĩ, l. iĩ*. *eã, eã*, gen. *eõrum, aãrum, eõrum*. dat. *ẽĩs, l. iĩs*. acc. *eõs, eãs, eã*. ab. *ab eĩs, l. iĩs*.

Singul. nom. *ĩdem, eãdem, idem*, vt *Is, ea, id*. videlicet. gen. *ẽĩsdem*, dat. *ẽĩdem*, &c.

Sing. nom. *Mĩũs, a, um*. voc. *mĩ, l. mĩũs, mẽã, mẽum*. vt *Bõũs, a, um*. [vocat. *Meus* rarus est .]

Etiã vt *Bõũs, a, um* declinantur, *Tũũs, a, um*. *Sũũs, a, um*; *Nostrũ, trã, trum*; *Vestrũ, trã, trum*. Reperiuntur nonnulla Adiectiva, qua quamvis sequantur *Bõũs, a, um*, habent nihilominus genitivum in *ĩũs*, & dativum in *ĩ*. talia sunt.

Vnũs, unã, unum. *unũs, unĩ*.
Sõlũs, solã, solum. *Sõlũs, solĩ*.
Tõtũs, totã, totum. *Tõtũs, totĩ*.
Nullũs, nullã, nullum. *Nullũs, nullĩ*.
Vllũs, vllã, vllum. *Vllũs, vllĩ*.
Aliũs, aliã, aliud. *aliũs, aliĩ*, l. *alĩ*.
Alter, alterã, alterum. *Alterũs, Alterĩ*.
Vter, utrã, utrum, *utrũs, utrĩ*.

Vterq; utrãq; utrumq; utrũs, utrĩs
Istẽ, istã, istud. *Istũs, istĩ*.
Illẽ, illã, illud. *Illũs, illĩ*.
Ipsẽ, ipsã, ipsum. *Ipsũs, ipsĩ*.

Puncta polui, qualia Oratores proferunt : & vt dem regulam aliquam generalem sic inquam.

In genitivo *Alterũs* semper est brevis penultima : in *Aliũs*, semper longa. In genetivis cæteris in *ius* penultima apud Oratores est longa, & apud Poetas indifferens.

Alterũter variat secundam partem : interim habet gen. *Alterũtrũs* vel *Alterũs-ũtrũs*. dat. *Alterũtrĩ*. &c.

Pronomen interrogativum. Sing.

N. *Quis vel quĩ, quæ, quod vel quĩd*.

G. *Cũũs*

D. *Cũĩ*

Ac. *Quem, quam, quod vel quĩd*

Ab. a *Quõ quã quõ vel quĩ*.

Plur.

N. *Quĩ, quæ, quæ*,

G. *Quõrum, quãrum, quõrum*.

D. *Quẽs, vel quis, vel quĩbũs*.

Ac. *Quõs, quãs, quæ*.

Ab. *Quẽs, vel quis, vel quĩbũs*.

Dativus *Cũ*, vel est dissyllabon, (vo) vel monosyllab. (—)

In abl. dicimus sæpe *Quĩcum*, & aliquando *Quĩbuscum*.

Pronomen Relativum *Quĩ quã quod*, sumitur ex Interrogativo, ablatis vocibus, *quĩs* & *quĩd*.

Pronomen *Quis*, l. *quĩ* hæc sequuntur composita.

Quisnam, quenam, quodnam, l. *quidnam*.

Quispiam, quæpiam, quodpiam, l. *quidpiam*.

Quisque, quæque, quodque, l. *quidque*.

Aliquis, aliquã, aliquod, l. *aliquid*.

Ecquis, ecquã, ecquod, l. *ecquid*.

Nẽquis, nẽquã, nẽquod, l. *nẽquid*.

Sĩquis, sĩquã, sĩquod, l. *sĩquid*.

Quisquis, quæquæ, quodquod, l. *quidquid*.

Unusquisque, unãquæque, &c.

Ecquisnam, ecquanam, &c.

Aliquis, Equis, Nequis, Siquis, habet N. f. em. singularem, & nom. & acc. neutrum pluralem, non in *e*, sed in *a*.

Pronom nis *quĩ, quæ, quod*, hæc sunt composita, *quĩcumque, quĩdam, quĩlibet, quĩvis*.

COMPARATIVA, ET SUPERLATIVA.

VT formentur, considerandæ sunt terminationes. Nos præcipuas subscribimus.

VS. I. *Dignũs, gnĩ*. *gnĩõr, gnĩssimũs*

IS. IS. *Brevĩs, vĩs*. *vĩõr, vĩssimũs*.

ER. ERI. *Tenẽr, nerĩ*. *nerĩõr, nerĩimũs*.

ER. ERIS. *Cilẽr, lerĩs*. *lerĩõr, lerĩimũs*.

ER. RI. *Pulchẽr, chrĩ*. *chrĩõr, cherrimũs*.

ER. RIS. *acẽr, crĩs*. *crĩõr, cerrimũs*.

Carent Comparativo & Superlativo nomina finita in *Bundũs, dicũs, eũs, fer, Ficũs, ger, ivũs*, vt *Cõgĩtabundũs, Maledicũs, Auriũs, Crucifer, Magnificũs, Sceptrifẽr, Altĩvũs*, quoniam *Mal. dicentiõr, tĩssimũs, Malẽvolentiõr, tĩssimũs, Magnificentiõr, tĩssimũs*

z ifsimus, oriuntur, à *Maledicens*, *Malenolens*, & antiquo *Magnificens*. Irregularia sunt.

<i>Bonus</i> ,	<i>meliôr</i> ;	<i>optimus</i> .
<i>Malus</i>	<i>peiôr</i>	<i>pestimus</i> .
<i>Magnus</i>	<i>maiôr</i>	<i>maximus</i>
<i>Paruus</i>	<i>mindr</i>	<i>minimus</i> .
<i>Multum</i>	<i>plus</i>	<i>plurimum</i> .

De Comparatiuorum, & superlatiuorum significatione nihil scribo, nulla enim lingua est, quæ illis omninò careat.

De Casuum irregularitate.

Sunt & aliqua nomina, quæ interdum deuiant à communibus Tabulis, & debuerunt notari, ne in eorum variatione oberremus.

PRIMA DECLINATIO.

Est *Musa*, & in ea veteres formabant Genitiuum in *AS*, & *ai* & Dativum, & Ablatiuum plur. in *āBūs*. hodie retinemus Genit. *Famīlias*, cum dicimus *Pater*, vel *Mater familias*. & in plurali *Libertābus*. *Deābus*. à nominibus *Libertā Deā*. Addunt alij *Filiābus*, *Mulābus* equābus *Natābus* Sub iungam Ecclesiasticos dicere *Famulābus* & *animābus*. quos iure suo vti, aut etiam abuti per mittamus. Si tollatur sensus ambiguitas, hi casus non finiuntur in *abus*. optime enim dicimus, *Imperātor dedit thesaurōs duābus filiis*.

SECUNDA DECLINATIO.

Est *Dominus* cuius formam imitantur Nomina in *ER*, *IR*, *VR*, *VS*, *VM*. vt *Puer*, *puer*, *iber iberi*. *Celtiber*, *celtiberi*. *Armiger*, *armigeri*. *Signifer*, *signiferi*. *Vir*, *vir*. *Duumvir*, *duumviri*. *Satur*, *saturi*. Et sine incremento *Faber*, *fabri*, *Libri*, *libri*. *Calamus*, *calami*. *Tectum*, *tecti*. Olim omnia desinebant in *VS* vt *Puerus*, *Virus*, *Saturus*. Plautus in *Merc*. *Tu puere abi hinc intrò ocyus*.

Græca neutra desinunt in *ōN*, vt *Peliōn*, *peliōi*. & masculina aut etiam foemenina habent Nominatiuum in *ōS*. & Accusatiuum in *ōN*. vt *Christophōros*, *Christophorōn*.

Forma *ER*, *IR*, *VR*, & *VM*. habent Vocatiuum similem Nominatiuo. At *VS* dat Vocatiuum in *E*, vt *Dominus*, *Dominē*. Legimus tamen in Vocatiuo *Deus*, & etiam *Agnus*, cum sumitur pro *Deo*. vt cum dicimus, *Agnus Dei*, qui tollis peccata mundi miserere nobis. & apud Poetas multa alia.

Nomen *Filius*, & propria in *IVS*, faciunt Vocatiuum in *I*. vt *Fili*, *Basili*, appellatiua in *IE*, vt *Cancellarius*, *rij*, *rio*, *rium*, *rie* *rio*. sic etiam *Vicarius*, *Penitentiarius*, & similia.

TERTIA DECLINATIO.

Ditissima est, proponā terminationes nobiliores.

<i>a</i> , <i>ātis</i>	<i>Poēma</i> , <i>ātis</i> ,
<i>abs</i> , <i>ābis</i> .	<i>arabs</i> , <i>ābis</i> ,
<i>al</i> , <i>ālis</i> Neutr.	<i>animālis</i> , <i>ālis</i> ,
<i>āl</i> , <i>ālis</i> Masc.	<i>Annibal</i> , <i>ālis</i> .
<i>āl ālis</i> Hebr.	<i>Nābal</i> , <i>ālis</i>
<i>ān</i> , <i>ānis</i>	<i>Titān</i> , <i>ānis</i> .
<i>ār</i> , <i>āris</i> . Neutr.	<i>Calcār</i> , <i>āris</i>

<i>ār</i> , <i>āris</i> Masc.
<i>ār</i> , <i>ātis</i>
<i>ās</i> , <i>ādīs</i>
<i>ās</i> , <i>antīs</i>
<i>ās</i> , <i>ātis</i>
<i>ax</i> , <i>ācis</i>
<i>ax</i> , <i>actīs</i>
<i>Ebs</i> , <i>ēbis</i>
<i>ebs</i> , <i>ibīs</i>
<i>ec</i> , <i>ēcīs</i>
<i>el</i> , <i>ēlis</i>
<i>en</i> , <i>ēnis</i>
<i>ēn</i> , <i>ēnis</i>
<i>ens</i> , <i>endīs</i> .
<i>ens</i> , <i>entīs</i>
<i>eps</i> , <i>ēpis</i> .
<i>eps</i> , <i>ipātīs</i> .
<i>eps</i> , <i>ūpis</i>
<i>ēr</i> , <i>ēris</i> . Lat.
<i>ēr ēris</i> . Græc.
<i>ers</i> , <i>ertīs</i> .
<i>ēs</i> , <i>ēdis</i>
<i>ēs</i> , <i>ētīs</i>
<i>ēs</i> , <i>itīs</i>
<i>ex</i> , <i>ēcīs</i>
<i>ex</i> , <i>egīs</i>
<i>ex</i> , <i>icīs</i> .

<i>il</i> , <i>ilīs</i> .
<i>in</i> , <i>inīs</i> .
<i>io</i> , <i>ienīs</i> .
<i>io</i> , <i>onīs</i>
<i>is</i> , <i>erīs</i>
<i>is</i> , <i>idīs</i>
<i>is</i> , <i>inīs</i>
<i>is</i> , <i>is</i> .
<i>is irīs</i>
<i>is</i> , <i>itīs</i>
<i>ix</i> , <i>icīs</i> .
<i>ix</i> , <i>igīs</i>

<i>ō</i> . <i>ōnis</i> .
<i>obs</i> , <i>obīs</i>
<i>ōis</i> , <i>oentīs</i>
<i>ōn</i> , <i>ōnis</i> Græc.
<i>ōn</i> , <i>ōnis</i> Græc.
<i>ons</i> , <i>ondīs</i> .
<i>ons</i> , <i>ontīs</i> .
<i>ops</i> , <i>ōpis</i> .
<i>ōr</i> <i>ōris</i>
<i>ōr</i> , <i>ōris</i> . Lat. Neutr.
<i>ōr</i> , <i>ōris</i> . Græc. Masc.
<i>ōs</i> , <i>ōis</i> .
<i>ōs</i> , <i>ōris</i>
<i>ōs</i> , <i>ōtis</i>
<i>ox</i> , <i>ocīs</i> .
<i>eōr</i> , <i>cordis</i> hinc
<i>fors</i> , <i>fortis</i> . hunc
<i>ūl</i> , <i>ūlis</i> .
<i>uns</i> <i>ontīs</i> .
<i>ūr</i> , <i>ōris</i> .
<i>ūr</i> , <i>ūris</i>
<i>ūs</i> , <i>erīs</i> ,
<i>us</i> , <i>odīs</i>

<i>āmilcār</i> , <i>āris</i>
<i>Hēpar</i> , <i>ātis</i>
<i>Pallās</i> , <i>ādīs</i>
<i>Pallās</i> , <i>antīs</i>
<i>ānās</i> , <i>ātis</i>
<i>Aiāx</i> , <i>ācis</i>
<i>Astyanāx</i> , <i>actīs</i>
<i>Plebs</i> , <i>ēbis</i>
<i>Celebs</i> , <i>libīs</i>
<i>Hālee</i> , <i>ēcīs</i>
<i>Mīchāel</i> , <i>ēlis</i> .
<i>Rēn</i> , <i>ēnis</i> .
<i>Nōmēn</i> , <i>inīs</i> .
<i>Len</i> , <i>lendīs</i> .
<i>Gen</i> , <i>entīs</i> .
<i>Seps</i> , <i>sepīs</i> .
<i>Anceps</i> , <i>capītīs</i> . à caput.
<i>Auceps</i> , <i>cūpīs</i> . à capio.
<i>Mūliēr</i> , <i>erīs</i> .
<i>Crāter</i> , <i>erīs</i> .
<i>expers</i> , <i>ertīs</i> .
<i>Pēs</i> , <i>pedīs</i> .
<i>arīcs</i> , <i>ietīs</i>
<i>Diues</i> , <i>itīs</i>
<i>Nex</i> , <i>nēcīs</i> .
<i>Gre</i> , <i>gregīs</i> .
<i>Pollex</i> , <i>llīcīs</i> .

<i>Vigil</i> , <i>ilīs</i> .
<i>Delphīn</i> , <i>inīs</i>
<i>anō</i> , <i>anēnīs</i>
<i>Regiō</i> , <i>onīs</i>
<i>Puluis</i> , <i>erīs</i>
<i>Parīs</i> , <i>idīs</i>
<i>sālamīs</i> , <i>inīs</i> .
<i>Nāuis</i> , <i>naūis</i> .
<i>Glīs</i> , <i>irīs</i>
<i>Līs</i> <i>litīs</i>
<i>Cenitrix</i> , <i>icīs</i> .
<i>Coccix</i> , <i>igīs</i>

<i>Sermō</i> , <i>ōnis</i>
<i>Scrobs</i> , <i>scrobīs</i>
<i>Pyrois</i> , <i>oentīs</i> .
<i>Canon</i> , <i>ontīs</i> Genit. per <i>ō</i>
<i>āgōn</i> , <i>onīs</i> . Genit. per <i>ō</i> .
<i>Frons</i> , <i>ondīs</i> .
<i>Pons</i> , <i>ontīs</i> .
<i>Æthiops</i> , <i>īopīs</i> .
<i>Color</i> . <i>ōris</i>
<i>Marmor</i> , <i>ōris</i> .
<i>Nestor</i> , <i>ōris</i>
<i>Tros</i> , <i>Trois</i>
<i>Arbōs</i> , <i>ōris</i> .
<i>Sacerdos</i> , <i>ōtis</i>
<i>Vox</i> , <i>vōcis</i>
<i>Concors</i> , <i>ordīs</i> . &c.
<i>Consors</i> , <i>ortīs</i> . &c.
<i>Prasul</i> , <i>ūlis</i>
<i>Arms</i> , <i>untīs</i> .
<i>ebur</i> , <i>ōris</i> .
<i>Turtur</i> , <i>ūris</i> .
<i>Vlcus</i> , <i>erīs</i> .
<i>Tripus</i> , <i>odīs</i> , & composita

METAMETRICVS REGVLAE.

XXI.

Nominis vndæ genus? vel significatio monstrat.
Illud, vel finis, veterum vel scripta Virorum.

De Significatione.

Veris, seu pictis maribus data, mascula sunt

Nomina: pingue mares cum Ventis: Flumina, Menses.

Fœmina fœmineum cum picta vera reposcit:

Insula, & vrbs Pagus, Regio cum Naue Poefis.

Sulmo, Hippoque: & in I. pluralia, mascula sunt

Oppida: in VR vel VM, vel E ternæ iungito neutris.

Neutrius est generis quodcumque inflexile nomen.

Est commune duum sexum, quod claudit vtrumque.

Articulo gemino, veluti cum Vate Sacerdos.

Est commune trium, generi quod conuenit omni,

De Fine.

I. Declinatio.

Hæc portA, hæc crambE BoreAS bonus, almus AchatES.

II. Declinatio.

Mascula sunt DominVS, CancER, VIR, & SatVR: adde
VM (Græcè ON) neutris, hominum si propria tollas.

III. Declinatio.

Masculus est fermO, ventER, clamORque, lepoOSque.

TitAN, & DelphIN, & agON polysyllaba in AX, EX,

ENS atque OPS; vt Hydrops, Terens, Teraxque, Pulexque!

Fœminea esto decAS, vulpES, avIS, actIO, imaGO,

VirtVS, atque palVS: grandO, monosyllaba pAX, IEX.

NIX, nOX, nVX, impuro-S. in IX polysyllaba iunges.

Neutrum ænigma, mare, his animaL, laC: addito nomEN,

Calcar, gutrVR, & VS breuiter, quod crescere debet.

IV. Declinatio.

Masculus est fenVS, sed neutris iungito cornV.

V. Declinatio.

Tolle Dies, & voces reliquas sibi fœmina poscet.

Pluralia.

Hi canI, hæ nugAE, rastrA hæc pluralia sunt.

HAEC carmina, quae non iam significationem, sed terminum vocum respiciunt, indigent expositione. Consideret ergo Lector literas capitales, quae nomina claudunt, & sciat agi de nominibus, quae in illas desinunt: quam ob rem primum versus sic profero.

Hec portA, hec crambE, BoreAS bonus, almus AchatES.

Et sic expono. Nomina primae declinationis habent quatuor terminationes. videlicet A, E. AS. ES. (prima convenit Latinis nominibus, caetera Graecis iuris Latini factis) Nomina igitur in A, sunt faemina, ut hec

porta. Nomina etiam finita in E, sunt faemina, ut hec crambe. At nomina finita in AS, sunt masculina ut Boreas bonus. Et tandem nomina in ES, sunt masculina, ut Almus Achates.

Eodem modo expono sequentem versus: dico, enim in secunda declinatione esse quatuor terminationes, nimirum, VS, ER, IR, VR, & omnes masculinas, ut Dominus, Cancer, Vir, Satur, esse, & duas neutras VM, & ON. quarum prior competit nominibus Latinis, Graecis posterior. Et sic caeteros versus intelligo, & expono.

I R R E C V L A R I A.

I. Declinatio.

ADRIA mas esto, cui iunge Planeta, Cometa.

II. Declinatio.

FOEMINEA haec: Vannus, Domus, Alvus, Ficus, Humusque Neutraque sunt Pelagus, Virusque: hic & hoc quoque Vulgus.

Græca.

MASCVLA sunt Tropus atque Typus, Crocus, ac Hyacinthus, Et Logus, atque Planus, Zelus, Narcissus, Acanthus, Cantharus, atque Cadus: Cyathus, Scyphus, ac Paradifus, Iiis Prologus, Stilus, ^(a) Costus, iunges Alabastrus.

FOEMINA Saphirus poscitque Papyrus, Heremus, Biblus & Hissopus, Diphthongus, Bissus, Abyssus, Nardus, & Antidotos, Balanus, Dialectus, & Arctos, Lecythus atque Phorrus, Crystallus, tum Diametrus, Et quod ὁδός format, veluti Methodus, Synodusque Hic aut haec Atomus, Costusque, & nomina plura.

Amultris scribitur Stylus. ut Graecos sequantur: his autem multi etiam Graeca lingua periti contradicunt.

III. Declinatio.

MASCVLA Sal, Mugil, Sol, Pugio, & Vnio gemma, Harpago, Cudo, Vdo, Margo, Ordo, Cardo, Ligoque. Hic Atagen Splen, Renque, Lien cum Pectine, Lichen, As, Furfur, Vultur, Turtur, cum Limite, Cespes. Et Fomes, Termes, Gurges, cum Stipite, Poples, Pes, Aries, Paries, cum Verre, & Acinace, Vepres. Indiges, & Trames, Magnesque, Tapesque, Lebesque, Hic Ames atque Tudes: Palmes, Præs. Fascis & Ensis. Maialis, Pollis, Callis, cum Cassibus Orbis, Mensisque, & Piscis, Caulis quoque, Vomis, Aqualis, Et Fustis, Postis: sic Vectis, Torris, & Axis, Glis, Lapis, & Puluis, Collis cum Sanguine, Cossis, Igni Follis adest, cum Verme est Mugilis, Vnguis Et Cucumis, Delphisque, Anguis, Cinis, atque Canalis,

Et

Et Sentes plurale ferè. tunc Panis, & Amnis
 Et Crinis. Finis, Funis, Penisque, Licebit
 Grammatico huc omnes *Assis* coniungere partes.
 Pus podos orta. Lepus Sus, & Mus. Grypsque, Calybsque,
 Fons, Mons, Dens, Pons, Seps: his omnibus addito Phoenix
 Et Fornix, Sandix, Bombyx, cum *Varice*, *Natrix*,
 Et *Coccyx*, & *Erix*, & *Oryx*; *Spadixque* *Calixque*
Tradux, & *Volvox*: & quæ *Vncia* nomina gignit.
 FOENINE *A* est *Linter*, *Caro*, *Tulio*, *Syndon*, *Aëdon*,
Alcyon ac *Icon*: *Dos*, *Cos*, *Glos*: *Arbor*, & *Arbos*.
Laus, & *Fraus*. *Fornax*, *Smilax*, cum *Forcipe* *Forfex*.
Vibex, *Vomex*, *Halex*, *Carex* atque *Supellex*.
 NEVTRA *Cadauer*, *Iter*, *Ver*, *Spinter*, *Tuber*, & *Vber*.
 Quæque notant herbas *Cicer*, & *Piper*, atque *Papauer*,
Æs, *Caput*, *Hippomanes*, *Nepenthes*, ceu *Cacoëthes*.
Vàs *Epos*, atque *Chaos*. *Melos*, ac *Os*, *oris*; *Os*, *offis*.
Æquor, *Ador*, *Crus*, *Ius*: *Pus*, *Rus*, cum *Marmore* *Cor*, *Thus*.

IV. Declinatio.

Hæc *Acus* atque *Manus*, *Tribus*, *aurea* *Porticus*, *Idus*,
Clara *Domus*, *perplexa* *Colus*, *dulcissima* *Ficus*,

Pluralia.

Neutra *Mele*, *Cete*, *Tempe*, & *pluralia* *funto*.

Incerta.

Sunt dubia. Hic aut hæc *Corbis*, cum *Torque*, *Dies*-que
Grossus, *Adeps*, *Atomus*que, *Rubus*, *Scrobs*, *Margo*, *Phaselus*,
 Hic, raro hæc, *Finis*, *Serpens*, cum *Pumice*, *Cortex*,
Bubo, *Specus*, *Pulvis*. *Calx* *pars* *pedis*, atque, *Palumbes*.
 Atque *Silex*, *Vepres*. Hæc, raro hic, *Talpa*, *Cupido*,
Lynx, & *Onyx*, *Linter*, *Clunis*, *Stirps* *Dama*, *Penus*que,
Grus, *Animans*, *Ales*, *Volucris*, *Verum* tamen hic hoc
Sal, *Anxur*, *Vulgus*, nec non *Nar*. Est *Sifer* hæc hoc.
 Et *laver*; *His* *poteris*, si *occurrant* *addere* *plura*.

Adiectiua Substantiue posita.

Adiectiua gens tacitè dicuntur auere
Nominis *illius*, *tacita* *quod* *mente* *sub* *audis*.
 Si *nil* *mente* *subauditum* *sit*, *dicito* *neutrum*!

Epicæna.

Ignotus *species* *animantum* hæc *nomina* *signant*,
 Et *sexum* *articulo* *vno* *complectuntur* *vt* *trumque*,

xxjv. PRODROMVS
 VERBORVM PRAETERITA,
 ET SUPINA.

Ræsens Præteritum, & Supinum radices sunt, ex quibus cætera tempora suboriuntur.

Ex Præsenti *Amo*, nascuntur *amabam*, *amabo*. imp. *ama*. subiunct. *amem*, *amarem*. infinit. *amare*. & tandem participium *amans*. Et in passiuâ. Indicativ. *amor*, *amabar*, *amabor*. Imper. *amare*. Subiunct. *amer*, *amarer*. Innit. *amari*, & particip. *amandus*. Hinc gerundia *Amandi*, *o*, *um*, *o*.

Ex præterito *Amavi*. prodeunt *amaueram*, *amaui*, & subiunct. *amauerim*, *amauissem*, *amauiro*. Infinit. *amauisse*.

Ex supino *Amatum* descendunt in act. partic.

amaturus, & in passiuâ particip. *amatus*, & supin. *amatu*.

Aliqua verba carent supino tantum, alia præterito, & supino. Quæ aliquâ ex his radicibus carent, etiam carent temporibus, quæ inde inferuntur. Hanc ob rem *Cæpi* omnibus temporibus, quæ ex præterito nascuntur: *Lugeo* omnibus, quæ ex supino: *Vado* omnibus, quæ ex præterito, & supino, caret.

TAM est exlex vocabulorum radicalium (præteriti, & supini) deductio, vt multi Eruditi Grammatici noluerunt cogitare de regulis. Nos proponemus pauculas: & postea verba irregularia subiiciemus.

Coniugationes apud Latinos quatuor sunt, & ab Infinitiuo dignoscuntur: hic enim definit (1.) in *âre*, (2.) *êre*, (3.) *ere*, (4.) *êre*; vt *Amare*, *Docere*, *Legere*, *Audire*.

Coniugatio I.

AmO, AS, ARE. amAVI, amATVM.

Amare.

Coniugatio II.

MonEO, ES, ERE. monVI, monITVM.

Auisare.

MovEO, OVES, OVERE. movVI, motVM.

Mouere.

Coniugatio III.

BiBO, BIS, BERE. biBI, biBITVM.

Beuere.

CuDO, DIS, DERE. cuDI, cuSVM.

Battere alla zecca.

ReGO, GIS, GERE. reXI, reCTVM.

Reggere.

DistinGVO, GVIS. GVERE. distinXI, distinCTVM.

Distinguere.

ASPICIO, IS, ERE. aSPEXI, aSPECTVM.

Guardare.

ALLICIO, IS, ERE. alLEXI, alLECTVM.

Allettare.

MoLO, LIS, LERE. molVI, molITVM.

Macinare.

VoMO, MIS, MERE, vomVI, vomITVM.

Vomitare.

CarPO, PIS, PERE, carPSI, carPTVM.

Reprenpere.

AccerSO, SIS, SERE. accerSIVI, accerSITVM.

Chiamare.

StatVO, IS, ERE. statVI, statVTVM.

Determinare.

Vdire.

Coniugatio IV.

AudIO, IS, IRE. auDIVI, auDITVM.

Vdire.

Debet Studiosus Grammatica bene perspicere, quae characteribus capitalibus scribuntur, nam illa ponuntur pro Regulis, quoniam in prima coniugatione: O, AS, ARE, AVI, ATVM. significat verborum ad ipsam spectantium defluxum; dicimus enim

Amo, amas, amare, amavi, amatum.

Laudo, laudas, laudare, laudavi, laudatum.

Firmo, firmas, firmare, firmaui, firmatum.

Et sic in secunda, tertia, & etiam quarta.

Composita sua sequuntur simplicia, unde apud Grammaticos traditur haec generalis Regula.

Simplex, Compositumque modo variantur eodem.

Interim, si simplex primam syllabam geminet in praeterito, compositum illam non geminabit. Ex cado enim cecidi casum, fit occido, occidi, occasum & ex cado cecidi casum, fit occido, occidi, occasum.

Excipe, Disco, Do. Posco, Sto, quorum composita etiam duplicant: dicimus enim Didici, addidici, &c. & ex Curro, cucurri, habemus Praecurro, praecurri. & ex Pungo, Repungo, repunxi, vel repunxi, repunctum. In secunda, tertia, & quarta coniugatione, si in praesenti A transeat in E, vel I in supino transibit in E, ut facio feci factum, Infecio, infeci infectum.

Verba alia perfecta sunt, alia imperfecta. Illa sequuntur positum paradigma, haec deficiunt, & subdiuiduntur in classes; alia enim carent Praeterito, & Supino simul: alia Supino tantum; alia exorbitant, & tempora irregulari modo gi-gnunt. Singula seorsim represento.

CARENTIA PRETERITO, ET SUPINO.

Ambigo, gis	bramare.
auco, es	desiderare appetire.
Diffiteor, eris	negare.
Furo, is	furiare, esse furioso.
ferio, is	ferire, o percuotere.
fatisco, scis	aprire grandemente.
fatiscor, sceris	<i>Subnare</i>
Ghiscio, scis	crefcere, aumentarsi.
Hisco, scis	aprire la bocca, aprirsi.
Labo, as	<i>cadere</i>
liquor, eris	esse fatto liquido.
Medico, es	medicare, o remediare.
medeor, eris	
meredo, es	meritare.
Nexo, as	Aggroppare.
Pollco, es	potere, valere.
Quesco, sumus	dimanda in gratia.
Reminiscor, sceris.	ricordarsi.
ringor, geris	torcer la bocca.
Satago, gis (raro satage, satatum)	<i>affligere. far con diligenz</i>
Vado, dis	andare.
vergo, gis	volgere.
vescor, sceris	mangiare.
Ouat, ouans	<i>quasi tronfare</i>

Huc spectant verba meditativa, & inchoatiua, ut Canaturio, & Flammesco. at esurio habet esurio esurium.

CARENTIA SUPINO,

Coniugatio prima.

Iuvo, as, iuui. giouare.

Mico, as, micui risplendere, rilucere.

Coniugatio secunda.

Algeo, es, als.	hauer freddo.
arceo, es, arcui	tener lontano.
Comitreo, es, comitexi	ferrar gli occhi.
vel comitui	
Ferbo, es, ferui, ferui	bollire. (oro.)
flavo, es; flavi	biodeggiare esser di color d'.
frigeo, es, frixi	frigere.
fulgeo, es; fulsi	risplendere.
Livco, es, lvi	esser liuido.
luceo, es, luxi.	rilucere, o far lume
lugeo, es, luxi	piangere.
Sileo, es, silui	tacere.
forbo, es, forui	inghiottire.
strideo, es, stridi	stridere.
Timeo, es, timui	temere, o hauer paura.
turgo, es, tursi	gonfiare.
urgeo, es, ursi	spingere.
Omnia neutra	carent supino. Excipe,
Caleo, es, cali, itum	hauer caldo.
careo, es, cari, itum	non hauere,
noceo, es, noci, itum	nocere, o far male.
Parco, es, parui, itum	obedire.
placeo, es, placui, itum	piacere.
valeo, es, vali, itum	Star sano, valere.

Coniugatio tertia.

Ango, gis, anx.	l, an-affa, <i>affligere</i> , & accorare. <i>nn</i>
xius sum	
annuo, is, annui	crollar il capo, e far cenno.
antecello, is, antecellui	auanzare, vincere.
Batio, is, batiui	battere.
Cerno, is, creui	vedere.
congruo, is, congrui	contarsi.
compesco, is, compesui	raffrenare.
Dispeco, is, dispecui	<i>Dividere</i>
disco, is, didici	imparare.
dego, is, degi	condurre menare.
Ingruo, is, ingruui	sopraffare, venir sopra.
incesso, is, incesi.	molestare prouocare.
Luo, is, luui	purgare, pagare.
lumbo, is, lambui	leccare.
linquo, is, liquui	lasciare, & abbandonare.
Malo, vis, malui.	voler piu tosto, amar meglio
metuo, is, metuui	hauer paura.
mingo, is, minxi	pisciare, vrinare.
Nolo, non-vis, nolui	non volere.
Pedo, is, pepedi	<i>ancora.</i>
pluo, is, pluui	<i>giouare.</i> <i>piovere</i>
posco, is, poposci	dimandare, o chiedere
pracello, is, pracellui	supettare, auanzare.
prodigo, is, prodigi	consumare prodigamente.
psallo, is, psalli	cantare, o sonare.
Refello, is, refelli	confutare.
respuo, is, respui.	sputar fuori cosa, che non
	piaccia.
ruo, is, rudi	raggiare.
Sapio, is, sapiui, l, piui	hauer sapore, o esser sauo.
scabo, is, scabi	grattare, fregare.
scando, is, scandi	ascendere, andare in su.
sido, is, sidi	posare.
sterto, is, stertui	ionfare.
strido, is, stridi	far stridore, o strepito.

Sūgō, is, sūxī fucchiare .
Tremō, is, tremūī tremare .
Vōlō, vīs, vōlūī volere .

IRREGVLARIA.

Coniugatio prima .

Crēpō, ās, pūī, pītum crepare, o scopiare far rumo-
cūbō, ās, būī, bītum,
batūrūs star a giacere . (re.
Dōmō, ās, mūī, mī-
tum, mātūrūs domare .
dō, dās, dēdī, dātum dare .
Fricō, ās, cūī, fctum,
cātūrūs stropicciare .
Iūrō, ās, āvī, l.ātūs sum, ātum giurare .
iūrō, ās, iūrī, caret
iūrīstī, non iurasti giovare .
hinc adiūrō, ās, ad-
iūrī, adiūtūm aiutare, giouare, dar aiuto .
Lāvō, ās, lāvī, lōtūm,
lātum, lātūm, &
lāvātum . lauare .
Micō, ās, micūī, caret
hinc Dīmīcō, ās, āvī
ātum risplendere, rilucere .
Nēcō, ās, āvī, ātum
composita nēcūī
nectum ammazzare .
hinc ēnēcō, ās, ēnēcūī
ēnectum
& etiam ēnēcāvī, ēnēcātum
amazzare, o affogare .
Plicō, ās, plicūī, plī-
cītum composita
ex nominibus
cāvī, cātum, &
cōposita ex prae-
pos. icūī icītum,
vel icāvī, icātum piegare .
pōtō, ās, āvī, ātum, l.
pōtum bere .
Sēcō, ās, cūī, fctum,
cātūrūs segare, o tagliare .
sonō, ās, sonūī, nītum,
nātūrūs sonare .
stō, ās, stētī, stātum
composita stītī,
stītum, & raro
stātum star in piedi .
Tonō, ās, tonūī, nītum .
tonare .
Vētō, ās, tūī, tītum,
vētātūrūs, vētātīō vietare .

Coniugatio secunda .

Arceō, es, cūī, caret com-
posita, ercūī, ercītum,
vt exercēō tener stretto, o lontano
ābōlēō, es, lēvī, lītum annullare, ridurre al
 niente .
ādōlēō, es, lēvī, ādultum crescere, aumentare .
arātō, es, arsī, arsum . ardere,
augēō, es, auxī, auctum accrescere, & ingrādire
ardēō, es, ausūs sum . ardere .

Cāvēō, es, cāvī, cautum guardarsi, o schiuare .
Cīdō, es, cīvī, cītum muovere, turbare .
hinc Concīdō, es, vel con-
cīs, ivī, itum, reliqua
composita, vt Audiō . estimare, pensare, giu-
cens ēō, es, censūī, censum dicare .
Dōcēō, es, cūī, doctum insegnare .
dēlēō, es, dēlevī, dēlēctum
Excelleō, es, llvī, excelsum dolersi,
Flēō, es, flēvī, flētūm superare, soprauanzare
fōvēō, es, fōvī, fautum, vel
fōtum lagrimare, piangere .
frendēō, es, dūī, fressum . tener in seno .
 frangere, fremere con-
 denti .
Gaudēō, es, gavīsūs sum allegarsi, dilettarsi .
Harēō, hasī, hāsum accostarsi, ouero atta-
 carsi .
Indulgēō, isī, ltum condescendere, o com-
 piacere .
 comandare .
Iūbēō, iusī, iussum
Mānēō, es, nsī, nsūm. Cō-
posita, quæ seruant A
habent ansī, ansūm, vt
Rēmānēō, quæ nō ser-
vant habent mīnūī, ca-
ret, vt immīnēō restare .
 rimanere, restare, du-
 rare .
 soprastare .
Misceō, es, miscūī, mistum,
& aliquando mixtum mescolare .
mordēō, es, mōmordī, mor-
sum mordere,
mulgēō, es, mulsī, mulsūm mongere .
Nēō, nēs, nēvī, nēum filare .
ōlēō, es, olūī, olītum . Cō-
posita, quæ significāt
olere etiā olūī, olītum,
reliqua lēvī, lētūm. Sed
ābōlēō facit lūī, lītum,
& ādōlēō ādōlevī, adul-
tum render odore .
 annullare, ridurre al
 niente .
 crescere, aumentare .
 pesare, istimare .
Pendēō, es, pēpendī, pensūm
plēō, es, ēvī, ētum . est in-
visitatum, sed reper-
tur in compositis, vt
Complēō .
prandēō, es, prandī, l, pran-
sūs sum, & pransum pransare .
Sedēō, es, sedī, sēssum sedere .
sōlēō, es, sōlūī, l. sōlītūs
sum . solere .
spondēō, spēpondī, sponsūm promettere, o far si-
 gurtā .
 consigliare .
suadēō, es, suasī, suasūm
Tācēō, es, cūī, cītum . cō-
posita, icūī, caret, vt
Conīcēō, contīcūī tacere .
 tacere insieme .
tēnēō, es, nūī, ntum tenere .
tergēō, es, rsī, rsum forbire nettare .
torquēō, es, rsī, rtum torcere, o tormentare,
torrēō, es, torrūī, tostum arrotare .
Vidēō, es, vīdī, vīsūm vedere .
vīdēō, es, vīvī, vīctūm legare, cercare .

Coniugatio tertia:

āgō, is, ēgī, āctum menare a modo, come
 di piacere, o trattare .

<i>alō, is alūi, alitum, altum.</i>	nodrire .	<i>linō, is, linī, livī, levī, lītum :</i>	lenire :
<i>Bibō, is, bibī, bibitum .</i>	bevere .	<i>ludō, is, lūsī, lūsum .</i>	giocare, ò scherzare .
<i>Cello, antiquum est .</i>	percuotere .	<i>legō, is, lēgī, lectum .</i>	
<i>hinc antecellō, cellūi, caret</i>		<i>composita exī, lectum .</i>	
<i>& excellō, cellūi, celsum .</i>	auanzar, ò esser eccel-	<i>vt Intelligō, dilīgō .</i>	leggere .
<i>& Percellō, cūlī, culsī, cul-</i>	lente .	<i>licīō antiquum est . cō-</i>	
<i>sum .</i>	superare, ananzare .	<i>posita lexī lectum,</i>	
<i>Cernō, crēvī, caret. com-</i>	vedere .	<i>vt Alliciō, Illiciō .</i>	
<i>posita, crēvī, cretūm</i>		<i>Mēiō is, minxī, mīntum .</i>	orinare .
<i>cumbo non est in usu, eius</i>		<i>mergō, is, mersī, mersum .</i>	attuffare .
<i>composita cūbūi, cu-</i>	giacere appresso .	<i>mōlō, is, mōlūi, mōlitum .</i>	macinare .
<i>bitum, vt accumbō, re-</i>	sedere alla mensa .	<i>mētō, is, mēsūi, messum .</i>	mietere .
<i>cumbō .</i>	sbattere .	<i>mittō, is, mīsī, missum .</i>	mandare .
<i>Quātīō, is, cussī, cussum</i>	cantare .	<i>nectō, is, nexūi, xī, xum .</i>	aggroppare, ò annodare
<i>cānō, is, cēcīnī, cantum .</i>	cantare incontro .	<i>Nūbō, bis, nupsi nuptum .</i>	maritarsi .
<i>composita, cīnūi, cen-</i>	coltivate, adorare, ò	<i>nosco, is, nōvī, nōtum</i>	conoscere .
<i>tum, vt accīnō, occīnō .</i>	corteggiare .	<i>sed Agnosco, & cognosco ha-</i>	
<i>cōlō, is, colūi, cultum .</i>	domandare consiglio,	<i>bent nōvī, nītum .</i>	
	ò prouedere .	<i>occūlō, is, occullūi, occul-</i>	ascondere .
<i>consūlō, is, consulūi ultum</i>		<i>tum .</i>	
<i>cādō, cēcīdī cāsūm .</i>	cadere .	<i>Pascō, is, pāvī, pastum .</i>	pascolare .
<i>cadō, cēcīdī cāsūm</i>	battere, ouero tagliare	<i>Composita si seruant</i>	pascolare .
<i>claudō, is, clausī, clausum</i>	ferrare .	<i>A habent etiam pāvī</i>	
<i>cūdō, is, cēsī, cessum</i>	cedere, dar luogo .	<i>pastum . hinc compescō,</i>	
<i>cūpīō, is, cūpīvī, cūpītum .</i>	desiderare .	<i>scūi, caret . hinc Dispe-</i>	
<i>cāpīō, is, cēpī, captum .</i>	pigliare .	<i>scō, scūi, caret .</i>	
<i>cōmō, is, compsī, comptum</i>	conciar, ò far bello .	<i>pangō, is, pēpīgī panxī, pa-</i>	piansare, ouero com-
<i>contemnō, is, mpsī, ptum</i>	disprezzare .	<i>ctum . Composita pē-</i>	porre .
<i>cōquō, is, coxī, coctum</i>	cuocere .	<i>gī, pāctum .</i>	
<i>curvō, is, cūcūrrī, cursum .</i>	correre .	<i>pungō, is, pūpūgī, punctum .</i>	
<i>Do, dis, non est in vsu .</i>	dare .	<i>composita punxī punctum</i>	
<i>composita didī, dītum,</i>	aggiungere, rendere .	<i>vt Dispungō .</i>	pungere .
<i>vt addō, rēddō, prōdō .</i>	gettar via, manifestar,	<i>Parcō, is, pēpercī, parsī,</i>	
	prodire .	<i>parsum .</i>	
<i>dīcō, is, dixī dictum .</i>	dire, parlare .	<i>Pandō, is, pandī, passum .</i>	perdonare, sparmiare.
<i>dūcō, is, duxī, ductum</i>	menare, ò guidare .	<i>Pendo, is, pēpendī, pensum .</i>	aprire, ò sfendere .
<i>dīvīdō, is, dīvīsī, dīvīsūm</i>	diuidere, ò spartire .		attacare, ò pefare, oue-
<i>dēmō, is, dempsī, demptum</i>	tor via .	<i>Plaudō, is, plausī, plausum</i>	ro pagare .
<i>ēdō, is, ēdī, ēsum, vel estum</i>	mangiare .	<i>pergō, is, perrexī, perrectum</i>	far festa con le mani .
<i>ēdō, is, ēdī, ēdītum</i>	mandar fuori, dare in	<i>pingō, is, pinxī, pictum</i>	andare, far viaggio .
	luce .	<i>pāgō, is, pēpīgī, pāctum .</i>	dipingere .
<i>ēmō, is, emī, emptum</i>	comprare .	<i>pāriō, is, pēpērī partum .</i>	patuire, far patto .
<i>Fundō, is, fudī, fusum .</i>	spargere .	<i>pellō, is, pēpulī, pulsum .</i>	partorire .
<i>fundō, is, fidī, fissum .</i>	fendere, ò spaccare .	<i>prēmō, is, promsī, promptum</i>	spingere, ò cacciar via.
<i>fīdō, is, fīsus sum .</i>	fidarsi .	<i>prēmō, is, presī, presum .</i>	cauar fuori .
<i>fingō, is, finxī, fictum .</i>	fingere, formare .	<i>pōnō, is, pōsūi, pōsītum .</i>	calcare .
<i>figō, is, fixī, fixum .</i>	ficcare .	<i>pīnō, is, pīnsūi, pīnsītum,</i>	mettere .
<i>frīgō, is, frīxī, frīxum .</i>	friger .	<i>pīnsum, pīstum .</i>	pestare .
<i>frangō, is, frēgī, fractum .</i>	sprezzare .	<i>plectō, is, plexī, plexum,</i>	punire .
<i>fodīō, is, fodī, fossum .</i>	zappare .	<i>pectō, is, pexī, pexum .</i>	pettinare .
<i>faciō, is, fecī, factum .</i>	fare .	<i>pētō, is, pētī, pētītum .</i>	dimandare in gratia .
<i>fūgīō, is, fugī, fugītum</i>	fuggire .	<i>plūō, is, ūi, caret .</i>	piouere .
<i>fallo, is, fēfellī, falsum .</i>	ingannare .	<i>hinc complūō, is, ūi ūtum .</i>	
<i>hinc, Refellō, refellī, caret</i>		<i>Quātīō, is, quasī, quasum .</i>	Sbattere .
<i>fērō, vs, tūlī, lātum .</i>	portare .	<i>composita, cussī, cussum,</i>	
<i>fluō, is, fluxī, fluxum .</i>	scorrere .	<i>sic Conclūō, excutio .</i>	
<i>gērō, is, gessī, gestum .</i>	portare .	<i>quarō, is, quasīvī, quasītum</i>	cercare .
<i>gignō, is, gēnūi, gēnītum</i>	generare .	<i>quēō, quēis, quēvī, quētum .</i>	potere .
<i>Iāciō, is, iēcī, iactum .</i>	trarre, tirare, lanciare.	<i>Rūō, is, rūi, rūtum, olim</i>	
<i>īcō, is, īcī, īctum .</i>	percuotere .	<i>rūtum .</i>	andare, in ruina .
<i>Lādō, is, lasī, lasum .</i>	offendere .	<i>Composita rūtī, rūtum, ūt</i>	
<i>linquō, is, liquī, caret com-</i>	lasciare, ò abbandonare.	<i>Erūō, dirūō .</i>	cauare, tirare .
<i>posita, liquī, lītum</i>		<i>Rādō, is, rāsī, rāsūm .</i>	radere .
<i>vt Relinquō, Derelinquō</i>		<i>rāpīō, is, rāpūi, raptum</i>	rapire .

rumpo, *is*, *rūpī*, *ruptum*. rompere
Sallo, *is*, *fallī*, *salsum*. falare
sero, *is*, *serū*, *sertum*. seminare
 Composita rustica, *serū*, *situm*.
reliqua, *serū*, *sertum*.
sisto, *is*, *stītī*, *statum*. fermarsi
 Composita, *stītī*, *stītum*.
sūgō, *is*, *sūxī*. aliquando succhiare
suctum.
scribo, *is*, *scripī*, *scriptum*.
 scriuere, segnare,
stinguo, *is*, *stinxī*, *stinctum*. ostinguere
surgō, *is*, *surrexī*, *surrectum*.
 forgere o leuarsi in pic
 de
stringo, *is*, *strinxī*, *strēctum*. stringere
spargo, *is*, *sparsī*, *sparsum*. spargere
sūmo, *is*, *sumpsī*, *sumptum*. pigliare
sperno, *is*, *spreuī*, *spretum*. disprezzare
sterno, *is*, *strāuī*, *stratum*. gittar à terra o coprire
sino, *is*, *sīuī*, *situm*. lasciare
strepo, *is*, *strepū*, *strepitum*.
 far strepito
strō, *is*, *struxī*, *structum*.
 comporre e mettere in
 ordine
soluo, *is*, *soluī*, *solutum*. sciorre o pagare
spicō, antiquum est. guardare
 Composita, *exi*, *ectum*.
 vt *Aspicō*, *Conspicō*, &c. vedere guardare
scindo, *is*, *scidī*, *scissum*. spartire o stracciare
Tango, *is*, *tīgī*, *tactum*. toccare
 Composita, *tīgī*, *tactum*.
 vt *Atingō*, *Pertingō* &c.
texō, *is*, *texū*, *textum*. tesser o intreciare
tergō, *is*, *tersī*, *tersum*. far polito
terō, *is*, *trīuī*, *tritum*. lograre o consomare
tundō, *is*, *tūdī*, *tusum*,
tūsum. pestare
 Composita, *tūdī*, *tūsum*.
 vt *Contundō*, *Retundō*, &c.
tollō, *is*, *sustulī*, *sublatum*. alzar da terra o tor via
 Composita, *tūli*, *lātum*.
 vt *Extollō*, *Attollō*, &c.
tendō, *is*, *tēndī*, *tensum*,
tentum. stirare
trūdō, *is*, *trūsī*, *trūsuum*. scacciar via hurtando
trahō, *is*, *traxī*, *tractum*. tirare o sfraccinare
Verro, *is*, *verrī*, *versum*. scopare
visō, *is*, *visī*, *visum*. andare à vedere
uīro, *is*, *uisī*, *uisum*. brugiare
uerto, *is*, *uertī*, *uersum*. voltare
uiuō, *is*, *uixī*, *uictum*. viuere
uoluo, *is*, *uolū*, *uolutum*. voltare
uadō, *is*. caret vtroque.
 Composita, *uasī*, *uasum*.
 vt *Euadō*, *Peruadō*, &c.
uincō, *is*, *uicī*, *uictum*. vincere
uehō, *is*, *uehī*, *uectum*. portar sopra bestie cari o vascelli
vellō, *is*, *vellī*, *vulsī*, *vulsium*. stirpare

Conjugatio IV.

amicō, *is*, *amixī*, *amiclum*. coprire
Farsō, *is*, *farsī*, *fartum*. ingrassare, impire
fulcō, *is*, *fulsī*, *fultum*. sostentare
Haurō, *is*, *hausī*, *haursum*.
 attingere cioè con
 aqua o vino
Parō. est tertie coniug. partorire
 Composita *perī*, *pertum*.
 vt *Camperō*, *Reperō*, &c.
Salō, vel *sālīo*, *is*, *sālīuī*, *sālētum*, à sale.
salō, *is*, *sālū*, *salī*, *sāleuī*,
saltum, à saltu.
 Composita *salū*, *sultum*.
 vt *Insilō*, *Resilō*, &c.
sanctō, *is*, *sanxī*, *sanctum*, *sanctum*. confermare
sarcō, *is*, *sarsī*, *sartum*. rappezzare
sentō, *is*, *sensī*, *sensum*. sentire, & esser di parere
sepō, *is*, *sepsī*, *septum*. circondare, attorniare
 (*sepīuī*, *sepītum*.)
sepeliō, *sepeliuī*, *sepultum*. sepolire
singultō, *singultū*, *singultum*.
 hauere in singhiozzo
Vanō, *is*, *uanū*, *uanī*, *uanum*.
 esser veduto
uenō, *is*, *uenī*, *uentum*. venire
vincō, *is*, *uinxī*, *uinctum*. ligare

Deponentia.

Multa passim leguntur, sed hæc irregularia sunt.
adepiscor, *sceris*, *adepitū*. acquistare
Commiscor, *sceris*, *commiscentus*.
 fantasticare, o cercare o trouare fantastico
Expergiscor, *sceris*, *experrectus*.
 svegliarsi
Fateor, *teris*, *fatus*. confessare
frūor, *ueris*, *frūtus*. fodere
Grādior, *deris*, *gressus*. camminare
Lābor, *heris*, *lapsus*. scorrere o sdruciolare
loquor, *queris*, *loquutus*. parlare, ragionare
Metior, *teris*, *mensus*. misurare
misereor, *reris*, *misertus*. hauer compassione
mōrīor, *reris*, *mortuus*. morire
mōriturus.
Nascor, *sceris*, *natus*, *nasciturus*. nascere
nanciscor, *sceris*, *nactus*. trouare apostando
nitor, *teris*, *nixus*, *nixus*. sforzarsi o appoggiarsi
obliscor, *sceris*, *oblitus*. dimenticare
ordior, *deris*, *orsus*. ordire o cominciare
orior, *eris*, *oraris*, *oritur*, &c. *oritur*; *ortus*
sum.
Profiscor, *sceris*, *professus*. partirsi e andare
patiō, *teris*, *passus*. patire, sostenero
paciscor, *sceris*, *pacus*. far patto

Queror, reris. questus. lamentarfi
 Reor, reris. ratus. penfare
 Vlscor, sceris. vltus. vendicarfi
 utor, teris. usus. vfare, o seruitfi

Reliqua regularia sunt; quorum vt participi-
 um cognoscatur, actiua fingitur; Dicimus
 enim, Si daretur imito, haberet imitavi, imi-
 ratum. ergo, imitor, aris, habebit imitatus
 sum.

SYNTAXIS

Id Gracè dicitur, quæ Latine Constructio.
 Illam, Artem ponendi partes Orationis in
 casibus congruis definitio, & ad Regulas
 paucas reduco.

DE NOMINIBVS. [1]

Substantiuum adiectiuumque concordant genere numero,
 & casu. Vt Amò homines doctos. Nomen
 cum verbo, numero, & personâ, vt Ego lego. Et
 cum utimur participijs, etiam genere, vt Virgo sine
 peccati maculâ concepta fuit. Concordat tandem
 Relatiuum, cum Antecedente genere, & numero, vt
 Homo, quem vidi, est ille, qui tibi locutus est.
 Interrogatio, & responsio omnino coherent, vt, Cuius
 librum legis? Aristotelis. Cui facultati studes?
 Rhetoricæ. Quem alloqueris? Ioannem. De
 Reciproco, sui, sibi, se, multa nimis scrupolosè scri-
 bunt aliqui; quæ Veterum scripta non approbant. Si tertia
 persona cum primâ aut secundâ concurrat, sermonem
 Italicum aut Hispanicum sequere. Quid, si duæ tertiæ
 personæ adsint? ad vtram referetur Reciprocum? Ema-
 noel Aluarez lib. 2. cap. 14. respondet dicens, Si duæ
 tertiæ personæ interponantur, Reciprocum
 plerumque ad priorem referri solet. Nota illud
 plerumque, non ergo semper. Hinc, si dicas, Pe-
 trus occidit Paulum in domo suâ, domus est Petri:
 si autem dicas, in domo eius, domus est Pauli.

De Genitiuo. [2]

Posseſſio postulat, vt res posseſſa ponatur in casu, quem
 verbum exigit, & in genitiuo posseſſor, vt Dedi
 Francisco Petri chlamydem.

Adiectiua in Ax, Ius, Idus, & Ofus, & quæ si-
 gnificat ſcientiam, participationem, abundan-
 tiam, gaudent Genitiuo. Genitiuo autē, & Datiuo quæ si-
 militudinem aut diſſimilitudinem important:
 quibus Communis, & Proprius addi poſſunt.

De Datiuo. [3]

AT Datiuo gaudent, quæ ſignificant vtilitatem,
 voluptatem, fauorem, æqualitatem, fi-
 delitatem, & eis contraria. Vbi nota hunc datiuum
 ſolere tranſire, in accuſatiuum cum Ad; ſed tu, quouſ-
 que multa in authoribus obſerues, ſis datiuo contentus.

Hunc etiam casum amant verbalia in bilis, &
 multa quæ compuntur à con, vt Amabilis, honora-
 bilis &c. Conſonus concolor, coætaneus. &c.
 Add. poſſunt Supplex, Obuius, Pervius, Abſo-
 nus Obnoxius &c.

De Ablatiuo. [4]

L Aus, vituperium, pars, materia, menſura
 in ablatiuo debent poni. Adiectiua diuerſitatis
 requirunt ablatiuum cum præpoſitione A. vel Ab.

Ablatiuum petunt hæc nomina, Alienus, Captus,
 Contentus, Caſius, Dignus, Dives; Extorris,
 Fretus, Inanis, Immunis, Locuples, Liber,
 Nudus, Onuſtus, Orbus, Plenus Potens, Præ-
 ditus, Refertus, Vacuus. Sed apud plurimos
 hic ablatiuus conuertitur in genitiuum.

Cum aliquod nomen non habet vnde casum determinet,
 ponitur in ablatiuo, qui abſolutus vocatur, vt Sedente
 Urbano, Regnante Philippo. &c. Græci Accuſa-
 tiuum ſolent ponere, & illos imitatus Virgilio Æneid. 6.

Quatuor hinc primum nigranter terga ju-
 uencos. &c. Subintellige Græce natâ, & Latine
 ſecundum.

Phraſes Speciales. [5]

Petrus eſt ſimilis Ioanni vel Ioannis, Parcere
 peccatoribus Dei vel Deo proprium eſt.
 Fidelitas omnium Germanorum omnibus
 Germanis, apud omnes Germanos communis
 eſt. Opus eſt mihi liber, vel libro. Opus eſt
 mihi diuitius, non verò diuitiæ. Natus, aptus
 ſum huic rei, ad hanc rem.

Numeri Cardinales ſic conſtruuntur. Hoc fecerunt
 quatuor Hiſpani: vel quatuor Hiſpanorum, vel
 quatuor ex (de, è) Hiſpanis.

Sic Ordinales. Primus à Rege, l. poſt Regem
 id ait. Obijt hodie primus ciuitatis, primus
 ciuium; primus inter ciues: vel primus è
 (de, ex) ciuibus.

Sic comparatiua; Petrus eſt doctior Ioanne, vel
 quàm Ioannes. Eſt Candidior vel magis can-
 didus. Hæc, Petrus eſt magis doctus Ioanne,
 tranſit in hanc, Ioannes eſt minus doctus Petro.

Sic tandem Superlatiua conſtruuntur; Franciſcus
 eſt doctiſſimus totius Hiſpaniæ, omnium Hiſ-
 panorum; inter omnes Hiſpanos.

DE VERBIS NEVTRIS. [6]

De duobus Nominatiuis.

Omnia verba, quæ ſignificant eſſe, haberi, aſti-
 mari, requirunt duos nominatiuos. Conſiderandæ
 hæ phraſes ſunt. Michael eſt, dicitur, vocatur,
 habetur, creditur, aſſeritur ſanctus: Ioannes
 vult eſſe, dici, vocari, haberi, credi aſſeri
 videri ſapiens.

De Genitiuo. [6b]

Egeo, Indigeo, Sarago, & Sum cum possessionem sonat, petunt Genitivum. Memini, & Record Genitivum vel Accusativum, vel etiam Ablativum cum præpositione De. Mentionem facio, Genitivum vel Ablativum cum eâdem præpositione.

De Dativio. [7]

Composita ex præpositionibus Ad, Con, In, Inter, Ob, Præ, Pro, Sub. Et quæ significant auxilium, adulationem, commoditatem, voluptatem, fauorem, studium, & his contraria Dativum postulant.

Talia sunt, Adsum, Adsurgo, Adhæreo, Consono, Concordo, Insum, Insisto, Inhæreo, Immineo, Impendo, Incommodo, Indulgeo, Intersum, Obsto, Obsisto, Obedio, Obtempero, Præsum, Profum, Subtium, Succurro, Subvenio. &c.

Talia etiam Auxilior, Faveo, Opitulor, Opem fero, Adulor, Placeo, Displiceo. Noceo, Studeo &c.

Consulo te est, Peto à te consilium: Consulo tibi, & Do tibi consilium. Sunt mihi tres libri, Est, Ego habeo tres libros. Hoc est mihi curæ (cordi, gloriæ, laudi, &c.) etiam frequentissime dicimus.

Gaudent etiam Dativio. Absum, Acclamo, Accumbo, Accubo, Accedo (hoc est, Assentior) Adquiesco, Adhæreo, Adhæresco, Allaboro, Adequito, Adiacco, Adno, Adnato, Adfulgeo, Antecedo, Antecello, Anteco, Anteflo, Anteuerto, Appareo, Applaudo, Appropinguo, Arrideo, Assentior, Assisto, Assideo, Assuesco, Attendo, Ausculto (pro morem gero) Benecupio, Beneuolo - Benedico, Benefacio, Benigne-facio, Caueo, Confido, Consentio, Congruo, Consono, Consuesco, Commodo (pro profum) Cedo, Concedo (pro locum do) Detraho (pro obtrecto) Despero, Deseruo, Desum, Displiceo, Discrepo, Dissentio, Diffido, Doleo, Desficio, Excello, Fido, Hæreo, Illudo, Insum, Insulto, Insuo, Insufurro, Insisto, Ignosco, Illachrymor, Indormio, Incubo, Incumbo (pro initor), Impono (pro decipio) Inhæreo, Ingemisco, Innuo, Inuideo, Insto, Insuesco, Infideo, Interuenio, Intercurro, Interiaceo, Intersum, Intercedo (hoc est, oppono me vt impediam) Interdico (pro veto) Maledico, Malefacio, Metuo (ami cè) Nubo, Noceo, Obsequor, Obsecundo, Obsum, Obstrepo, Occurro, Occurro, Officio, Parco, Placeo, Præsto, (pro antecello) Præcurro, Præco, Præluceo, Prælideo, Præsum, Profum, Prouideo, Prospicio (pro consulo tibi) Proficio (pro profum) Resisto, Respondeo, Reclamo, Renuncio, Repugno, Satisfacio, Subiaceo, suboleo, subrepro, Subseruo, Subscribo (pro assentior) Subsum, Succedo, Succensco, Succelamo, Succresco, Succumbo, Sufficio (pro par sum) Supplicio, Tempero (pro abstincio) Timere (ami cè) Vaco, (pro operam do.)

Aut Dativum, aut Accusativum adsciscunt Antecedo, Antecello, Anteco, Anteflo, Anteuerto, Anteuenio, Præcedo, Præcurro, Præco, Præsto, &c.

Interdico præter Dativum personæ habet Ablativum rei, vt Tibi totâ Hispaniâ interdixit.

De Ablatiuo. [8]

Hoc casu gaudent, Abundo, Consto, Confido, Careo, Delector, Egeo, Fido, Fluo, Fruor, Fungor, Glorior, Indigeo, Laboro, Lætor, Mano, Nitor, Oblector, Periclitor, Pluo, Patior, Redundo, Scateo, Sto, Superfedo, Vaco, Valeo, Vescor, Victito, Viuo, Vtor.

Phrases speciales. [9]

Interest, I, Refert mea, tua, sua, nostra, vestra; Interest, vel Refert Regis, Ioannis, Populi; nimirum, magni parui, tanti, quanti. Mihi liquet hæc quaestio. Ambrosio libet, I. licet hoc facere. Francisco licet esse bono, sed libet esse malo. Fecit hoc Petrus cognomento, cognomine, agnomineq Africanus, Magnus, Animosus. Mihi est nomen Petro. Vapulo ab hostibus; Veneo ab amicis, & tandem quid Ioanni (Ioanne, vel de Ioanne) fiet (futurum sit) ignoro.

DE VERBIS ACTIVIS. [10.]

Verbum Activum postulat accusativum, vt cum dico, Ego amo Deum, quæ oratio in passivam transit hoc modo: Deus amatur à me. Activa à Neutris facile distinguuntur, quoniam verba omnia neutra, passiva carent.

De Genitiuo. [11.]

Verba, Miseret, Miserecit, Pœnitet, Pudet, Tædet, sic construuntur, Miseret me tui, Tædet me Philosophiæ, &c.

De Genitiuo, & Ablatiuo. [12.]

Delictum, pretium, valor, laus, & contraria ponuntur in genitiuo, aut ablatiuo. Crimen, postulat genitivum, aut ablativum cum de. Pœna etiam, & materia (ex) & instrumentum (cum) causa (à, ab) & excessus (in) cuius ablativi præpositiones elegantius tacentur.

Verba etiam remouendi, abstinenti, auferendi, postulant ablativum cum præpositione à, vel ab, & aliquando etiam sine præpositione. Considera lineas sequentes.

Accuso, Arguo, Appello, Defero, Postulo, Absoluo, Damno, condemno, Clodium proditiõis, vel de proditiõne.

Capite, verberibus, carcere exilio, &c, Ferdinandum punito, pleto, &c.

Supplicio Antonium absoluo, libero, adligo, adstringo, obstringo, multo, obligo, &c.

Vendo, loco, estimo, facio, duco hanc domum, quanti? tanti, pluris, plurimi, minoris, minimi, tantidem, quantumq;

ticumq; parui, magni, maximi, &c. mille aureis, vel mille aureorum pretio.

Domus erat ex pario marmore, Cælo perpolitata à Phidias: muri altitudine Capitolium excedens.

Semotus ab omni curâ publicâ Furius, à Sophistarum colloquio, toto mense abstinerat.

Cæsarem antiqui fœderis Fabius admonuit, commouit, commouefecit.

De duobus Accusatiuis. [13.]

Moneo, Doceo, & eorundem composita: item Cælo, petunt duos accusatiuos, alterum personæ, alterum rei: vt *Moneo te periculum, doceo te literas*. Cum loquimur passiuè, persona ponitur in nominatiuo, & res manet in accusatiuo, vt *Tu moneris à me periculum; Tu literas doceris à me*.

Dicimus eleganter *Moneo, Commoneo, Admoneo, Doceo, edoceo, Erudio Franciscum de hac re*.

Instruo, Instituo, Informo, Imbuo, non solent habere Accusatiuum rei, sed hanc ponunt in ablatiuo, & sine præpositione eloquentius.

Flagito, Posco, reposco, peto, oro, rogo, interrogo liberiore modo construuntur: Dicimus enim, *Ioannes orat pacem Deum, vel pacem à Deo: & passiuè Deus oratur pacem à Ioanne. vel impersonaliter Oratur pax à Deo*.

DE INFINITIVO. [14.]

Ante se accusatiuum, & post se sui verbi casum postulat, vt *Petrus desiderat me amare virtutem*. Ad passiuam poterit alterutra, vel vtraque pars transire, vt *Petrus desiderat virtutem amari à me; A Petro desideratur virtutem amari à me*. Sic etiam. *Ioannes vult Franciscum studere Rhetoricæ*.

Gerundium. [15.]

Gerundia habent sui verbi casum, & sic construuntur: In nominatiuo, *Amandum est mihi Deum; passiuè Amandus est mihi Deus*. In genitiuo, *Tempus, occasio, causa, ratio datur videndi Petrum; passiuè, Tempus est Petri videndi*. In datiuo *Bonus est gerendo magistratum; passiuè Bonus est Magistratui gerendo*. In accusatiuo *Aptus est ad regendum Rempublicam, passiuè, Natus est ad regendam Rempublicam*. In ablatiuo: *Abstinco à gerendo coronam; passiuè Abstineo à coronâ gerendâ*.

Participium. [16.]

Participium præsentis actiuè construitur cuna genitiuo, vel casu verbi: vt *Amans Dei, vel Deum*.

Participium futuri semper definit in *rus*, & casum verbi postulat: reliqua participia in *tus*, & *rus* sunt passiuâ.

Verbo aliquo substantiuo, aut etiam adiectiuo, & participijs eloquentissimè, & breuissimè multa exprimuntur, quæ alias vix possent multis verbis; *Dicis, Cæsari, cum vellet sacrificare, tradita est hostia, sub onere, quod illam immolaret Marti*. Resumo: *Cæsari iam iam sacrificaturo tradita hostia, sed Marti immolanda*.

Verbo substantiuo, & participijs actiuis totam actiuam vocem opulētissimè exprimimus; totam passiuam eodem verbo, & participijs passiuis, cum vel verba adiectiuâ carent personis, vel temporibus, vel volumus stylum variare.

De Temporum commutatione. [17.]

PRO Imperatiuo Præsens Subiunctiuui sumi solet. Vt *Anna, l. ames; Amato, l. amet, &c.* Hæ orationes, *Factum fuit, euenit, accidit, vt Petrus iret Romam, Futurum est, eueniet, accidet, vt Ioannes eat Constantinopolin, æquivalent his, Petrus iuit Romam, Ioannes ibit Constantinopolin: & hi modi loquendi sunt vtilis, cum vtimur verbis defectiuis.*

DE PRAEPOSITIONE. [18.]

Versus postponitur accusatiuo. *Tenus etiam postponitur, sed ablatiuo singulari, & genitiuo plurali. In, & sub cum quiete regunt ablatiuum, & cum motu accusatiuum. Sub, cum significat tempus, vel ponitur pro simultaneitate accusatiuum; Super cum motu accusatiuum cum quiete, vel posita pro de, ablatiuum.*

Alias accusatiuum postulant, *ad, aduersum, aduersus, ante, apud; Circa, circiter, circum, cis, citra, contra; Erga, extra; Infra, inter, intra, iuxta; Ob; Penes, per, pone, post, præter, propè, propius, proximè, propter; Secundum, supra; Trans, ultra; Et ablatiuum A, ab, abs, absq; Clam, coram, cum; De, e, ex; Palam, præ, pro, procul; Sine, tenus; Longè, longius, longissimè.*

DE ADVERBIIS. [19.]

EN, & ecce nominatiuum, & accusatiuum efflagitant. *Pridiè, & Postridiè genitiuum, & accusatiuum*

Affatim, partim, satis, instar, regunt genitiuum. Quæ à superlatiuis deducuntur sapiunt naturam nominum è quibus orta. Cicero de Orat. Maximè omnium nobilium Græcis literis studuit. & 2. de Finib. Non quero quid dicat, sed quid conuenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere.

Præter hæc scitu digna sunt, quæ tempus, & locum concernunt.

Tempus quidem, vt *Quando? & quandiu? & sic construuntur. Quando est natus? Anno tali. Quatuor ab hinc annis, vel annos. Quamdiu vixit? Decem annis, vel annos. Ab vsque etate Cæsaris. Quamdiu dominabitur? Quatuor annis, vel annos. Ad vsque aduentum Cassiodori. Sicut mensura temporis, sicut per Accus., aut Ablat. exponitur omnis mensura, vt si dixeris, *Lapis erat quatuor vlnis, (vel quatuor vlnas) longus.**

Quæ locum respiciunt sunt interrogatiua, & responsiua. Illa sunt.

Aduerbia Vbi? unde? quò? quâ? quorsum? Responsurus distinguere debet nomina Prouinciarum à Ciuitatum, Oppidorum-ve; & in his nomina, primæ, secundæq; declinationis à nominibus tertix; singularia à pluralibus; Propria etiam ab appellatiuis; & tandem nomina *Rus*

& Domus à reliquis; & hoc præcipuè, si interrogatio fiat per *vbi*. Sũto loco Regulariũ hæ phrasæ.

Vbi est? In Hispania; Roma, Toleti, Barcinone, Athenis, Burgis, Montibus, hi sũnt quædam Hannoniæ Ciuitas. Nam si vox hæc appellativa, debet dicere, in montibus, in syluis, in terris, in calis, &c. Rure, Ruri, do mi, item Domi meæ, tuæ, suæ, nostræ, vestra, aliena. Alias in domo magnâ, parua, pulchrâ, &c. In vrbe, in oppido, in castris, in balneo, &c. Illi locorum primæ, & secundæ declinationis Genitiui reguntur à subintellecto nomine in ciuitate, in oppido, in villa, &c. idem enim est dicere, Sum Toleti, ac sum in vrbe Toleti: idem sum Madriti, ac sum in villa Madriti.

Vnde venis? Ex Hispaniâ venio Româ, Toletum Barcinone; Athenis, Burgis, Montibus. Venio Rure, Domo. app. Ex vrbe, ex oppido, è castris, ex mootibus, &c.

Quo pergis? In Hispaniam; Romam, Toletum, Barcinonem, Athenas; Burgos, Montes. Rus, Domum. Ad urbem, ad oppidum, ad castra, ad balneum, &c.

Quâ ibas? Per Hispaniam, totâ Hispaniâ, Româ Toletum, Barcinonem, &c. Athenis; Rure, Domo; Per Rus, per Domum. Per urbem, per oppidum, per castra, per balneum, per sylvas per montes, &c.

Quorsum tendis? Hispaniam versus, Romam versus, Toletum versus, Barcinonem versus, &c. sen per po nendo versus.

Adhærent his interdum Aduerbiis aliqui genitiui, quos lineæ sequentes exponunt. *Vbi*. (*vbinam? vbi? vbius, quous, quoquo, nusquam*) *gentium* (*terrarum, &c.*) *Longè gentium*. *Ed infelicitatis res perducta est. Huc malorum peruentum est, &c.*

T Ametsi non scribimus Lexicon, sed Syntaxim, quam esse breuissimam desideramus, varia genera aduerbiorum subiungimus.

Sunt optandi, *Vtinam, O vtinam, O si*.

Vocandi, *O heus, Heus tu, Eho, O*.

Interrogandi, *Cur? quare? quid? quid ita? Itane, (quamobrem?)*

Afirmandi. *Etiã, ita, ita quidem, maxime, quidni?* (Nulla est vox, quæ exactè respondeat Hisp. aut Ital. *Si*.)

Confirmandi. *Profec̃to, sanè, certè*.

Negandi. *Non, nequaquam, minime, haud, haudquam*.

Dubitandi. *Fortè, fortè an, forsan, fortaſſe, fortassis, fortaſſe, an forſitan*.

Hortandi. *Eia, age, agedum, agite, agitedum*.

Prohibendi. *Ne*.

Demonstrandandi. *En, ecce*.

Eligendi. *Potius, præstat, præstant*.

Comparandi. *Magis, minusquam, & instar; (Petrus instar omnium est.)*

Congregandi. *Simul, unâ, pariter*.

Separandi. *Seorsum, separatim*.

Intendendi. *Acrius, studiosè, animosè, vehementer*.

Remittendi. *Segniter, remissè, oscitanter, vel laudabilius, dulciter, suauiter, pedetentim, paulatim, morosè*.

Temporis. *Hodie, cras, Perindie: heri, nudius tertius, nudius quartus, quintus, &c.*

Numeri. *Semel, sæpè, raro, frequenter, aliquoties, toties, quoties, &c. Bis, ter, quater, &c. Centies, millies, &c.*

Ordinis. *Primum, secundum, tertium, &c. Dein-*

de, subinde, denique, postremò.

Euentus. Fortè, fortuito.

Similitudinis. Sicut, sicuti, ut vti, non secus, non aliter.

Diuersitatis. Secus, aliter.

Qualitatis. Prudenter, grauiter, modestè, &c. Præcipitanter, temerè, arroganter, &c.

Quantitatis. Parum, multum, satis, superfluum, nimium, (vt satis iam verborum est.)

ADVERBIA loci. Interrogatiua sunt, vt diximus, *Vbi? unde? quò? quâ? quorsum?*

Vbi terrarum? vbi gentium es? Hic, istic, illic, ibi, inibi, ibidem, alibi, alicubi, ubique, vtrouique, vbilibet, vbius, vbiusque, passim, vulgò, intus, foris, nusquam, longè, peregrè. Item supra, subter, infra, ante, post, extra; E quibus. vbiusque, vbius, nusquam, recipiunt genitiuos terrarum, & gentium.

Vnde venis? *Hinc, istinc, illinc, inde, indidem. aliunde, undelibet, vndeis, undique, undecumque, vndequaque, vtrinque Eminus, cominus, superne, Inferne, peregrè, intus, foris.*

Quo pergis? *Huc, istuc, illuc, eò, eodem, illo, aliquo, aliò, neutro, utroque, quoquo, quocumque, quouis, quolibet, intro, foras, Peregrè, longè, nusquam, E quibus, quouis, quoquo, nusquam admittunt genitiuos terrarum, & gentium.*

Qua progredieris? *Hac, istac, illac, eâ, eadem, aliqua, alia, neutra, utraque, quaquâ, quavis, quilibet, quacumque.*

Et postea quorsum ibis? *Quem locum versus? Horsum, istorsum, illorsum, aliorsum, deorsum, fursum, dextrorsum, sinistrorsum, leuorsum, prorsum, rursus, introrsum, introrsus, extrorsum, velextrorsus. Retrorsus, quoquoersum, vel, rſus.*

DE INTERIECTIONE. [20.]

Vocatio, nominatiua, & Accusatiua coniunguntur *O, Heu, Proh*, & interdum subintelligi solent, vt si quis in afflictione constitutus exclamet *Me miserum!*

Cæterum *Hei*, & *Væ* volunt datiuum.

DE CONIUNCTIONE. [21.]

Pierumque casus similes necit. Considera sequentes Phrasæ. *Petrus est bonus, & diues; maioris facit virtutem, quam diuitias; mavult habitare Romæ, quam Constantinopoli. Omnia breuia, & si maxima, tolerabilia sunt. Vt ne est idem ac ne, Vereor vt, Timeo vt, metuo vt, est, spero, & desidero, quod sit. Vereor ne, timeo ne, metuo ne, est, horreo, seu desidero, quod non sit.*

NOTA.

VT Philomusus sciat, quomodo hæ regulæ reducantur ad præxim, addam hanc Orationem, quam à Satrianensibus Iuuenibus addisci iussi, & in scholâ declamari: vt non Syntaxim solam, sed & pietatem docerentur, & ab ipsamet pueritiâ inciperent, B. Francisci de Sales virtutes eximias imitari.

AD LAUDEM

B. FRANCISCI
SALESII
PANEGRIS.

Præcedentes Regulas melius Philomusus percalleet, sequentem Orationem in paragraphos diuisimus, illosque ut Periodus responderet Periodo, numeris Arabicis distinximus, notauimusque, sicut & Syntaxim ipsam distinxeramus, & notaueramus.

Ecclesia Græce, Latine Coetus, Cōcilium. Hinc Vniuersitas fidelium Ecclesia Catholica dicitur, & Christus Caput Ecclesiæ. Et per translationem locum ipsum significat, in quem Christiani ad orandum conueniunt.

Contra Panegyris locum ipsum significat, in quo Heroes laudantur, & per translationem pro Oratione ipsa sumitur, quæ laudantur; quæ Panegyricū proprius vocari solet.

BEATVM FRANCISCVM SALESIVM, Galliæ Phœnicem, Europæ Decus, ornamentum Scholæ, Pontificiæ perfectionis ideam, generis humani prodigium: cuius jam Anno MDCXXII. in Æmphyreo celebraverunt Angeli ἀποθεώσωσι (a) in terris debere à Petro nunc sedente (nempe Alexandro VII. Sanctissimo D. N.) Cœlitum Albo inscribi, stu-

penda prodigia, prodiosa miracula, miraculosæ suadent gratiæ, quibus decoratur divinitus, & ob quas à toto orbe Christiano celebratur humanitus. Rem ergo faciet (b) suâ Majestate, & infallibilitate dignissimam Sanctissimus Dominus Noster, rem ejus meritis, virtutibusque consentaneam, si tot Regum votis, & Theologorum consiliis aduens B. Salesium adsumptum esse in Cælum, & Deum ibi pro nobis orare definiat.

Superest, ut ad majorem Divi gloriam, & Lectorum solamen, exponam breviter dotes, prærogatiuasque, quibus illum Dominus condecoravit.

[2.] Parentes habuit Franciscum Salesij Comitem (hinc familiæ Illultrissimæ nomen, & Franciscam Syonnasij Dynastæ filiam; quos nobilitas claros, sed pietas clariores reddidit.

Cani sunt sensus hominis; & idè, ne in eo pueritiam quæras, qui nil vnquam habuit puerile præter ætatem. Monet antiquus juvenes [Ovidius 3. Art.]

Ventura memores jam nunc estote senecta.

Sic nullam vobis tempus abibit iners.

Et quia noster Salesius etiam pueritiam ad mores antiquos composuit, nullam ipse horam, aut inertem egit, aut iners.

Fuit, etiam dum esset adolescens, recti tenax, nullius culpæ conscius, virtutis avidus, & scientiarum sublimium studiosus; semper beneficij, vel leuissimi memor, injuriæ, vel gravissimæ immemor, rumorum, & murmurationum securus. Diuinarum fuit rerum peritus, certus, (c) & Deo inspirante diebus singulis certior, & tandem ætate maturiore Theologorum mysteriorum scientissimus, at scientiæ illius, quæ non ædificat, sed inflat, imperitus, ignarus.

Habuit à Deiparâ, quam diligentissimâ pietate coluit, vt esset partheniæ puritatis consors, tranquillitatis compos, mentis potens (d) consilij & publici, & priuati insons: adèq; semper impuritatis exsors, perturbationis impos, numquam animi impotens, & nunquam consilij dati sons, nusquam reus

De Nominum appositione. 1.

Pura Substantiua, aut Substantiuum, & Adiectiuū si componantur, aut apponantur veriùs, concordant casu, vt conspicis.

(a) Θεός est Deus, & θεός Divus. Diorum numero Cæsares adscripserunt Gentiles; at numero Dinorū Ecclesia illos, qui vixerunt sanctissimè, & clarent post mortem miraculis. Idèd Apotheosim non per e, sed per ei scribi debere à nobis indicamus. [Sub dio in loco aperto, & libero.]

(b) Sua, hoc est Pontificiæ; eius, hoc est, B. Francisii Salesij; Et nota hoc bene: quia tertiæ personæ, quæ regit, respondet pronomen suus. Illi verò, quæ regitur pronomen is.

De Genitiuo Possessionis. 2.

Possessor ponitur in Genitiuo, vt conspicis.

Hic Genitiuus transit in Adiectiuum, vt liber mei, tui, &c. liber meus, tuus, &c. Gladius Cæsaris, Gladius Cæsareus.

Genitiuus post Nomē.

(c) Huc certior pertinet Te faciam (reddam) mei consilij certiozem, inquit Cicero, & de meo consilio potuit dicere, ait enim alibi, De his rebus te certiozem faciam:

(d) Potens participium regit accusatiuum, vt Multa quidē Regina potest. Si nomen sit, regit genitiuum. [Virgo vini potens, est nubi-

nubilis, vivo matur.] interdum etiā ablativum. Virg. Terra antiqua potēs armis, atq; vberē glebā.

(c) Illud bene me monet, ut Philomusum, rigorem Dialecticum doceam, quem non semper observare possumus, aut debemus. In Definitione nihil poni debet superfluum; unde hęc hominis definitio, animal sensibile rationale, mala est; quia sensibilitas ponitur bis; iterum in sensibili, & iterum in animali. Hęc igitur Definitio, Grammatica est ars bene loquendi. mala est: quia illud bene ponitur bis; iterum in se, & in arte; non enim datur ars male loquendi.

Genitivus abundantia, & inopia.

Dives, Opulentus, Vacuus, Nudus, eleganter ablati vo junguntur.

Dives est nomen commune trium, ut Clemens: habetq; in accusativo, divitem & dives. unde lib. 1. de de Arte Ovidius, Addidit extremo marmore dives opus. Hinc Ditior Ditissimus. Hinc & Divitior. Cicero de Oratore, Licentior, & divitior dithyrambus fluxit. nondum autem reperi Divitissimus Vir. 2. Geor. Dives opum. & Cice ro 2. o. P. Crassus tum Cognomine dives, tum copijs. Similis, & Dissimilis.

Maiorem similitudinem exprimit genitivus, quā Dativus; unde aliqui internā Genitivo, externam Dativo non ineptē significant.

Cōmunis, & proprius.

Vtrūq; nomen apud Ciceronem de Senec: invenio. Id quidem ait, non proprium senectutis est vitium, sed cōmune valetudinis. Potuit dicere senectuti, & valetudini. Sed illud multis videtur elegantius.

Dativus post nomen 3. **F**ildus, Par, & Æqualis Dativum, aut etiam genitivum adsciscunt.

Conscijs vult Dativū personā, & genitivum rei; vt Con-

Anesij humanioribus literis operam dedit. Bene (e) facere jam ab Spiritu-Sancto didicerat, hanc autem scientiam bene (e) dicendi facultate, quæ humanitūs adquiri solet, exornavit. Parisiis Philosophiam scholasticam didicit, Ethicam docuit; tanta enim fuit morum elegantia præditus, tot divinis prerogativis suffultus, vt dum terrena audiendo, & loquendo addiceret, Divina, modestè tacendo, & sanctè operando doceret. In Theologicis esse voluit Angelici Doctoris discipulus, ut Angelicos mores notitijs exornaret Angelicis. Perplacuit Erudito, & ingenioso Adolescenti Marsilii Ficini in Plat. Parm. sententia: ait enim, Theologiam, qui lecturus accedit, prius sobrietate animi, mentisque libertate se præparet, quàm atrectare mysteria celestis operis audeat. & hanc ob rem sine præparatione audire noluit celestis doctrinæ mysteria. Sensus summā sobrietate, & cor præviā semper oratione excitabat, ut res sublimes, & obscuras facilius, & securius addiceret. Tandem Patavium venit, ne Pontificii, & Cæsarii Iuris notitiā viris doctis necessariā careret. Sciebat enim Theologiam, & Iuris-prudentiam tam arcto vinculo connexas esse; ut sicut qui Canones, & Iura Theologi, sic etiam Canonistę, & Iuristę, qui Philosophiam, & Theologiam ignorant, errores non mediocres committant.

Erat Patavij sub illud tempus Univerſitas numerosa, & ut solet numerosis accidere, illustrium Doctorum referta, Præceptorum eruditorum diues, virorum nobilium opulenta, clarebant in illā homines opum liberales; pecuniæ, vt pauperibus subvenirent, benigni, largi, aut etiam iudicio imperitorum prodigi. Florebant ibi ingenia subtilium speculationum fecunda, eloquentiæ præstantia: quæ ornare Patriam poterant, & peregrinis studiosis prodesse. Librum non paginam deberem scribere, si omnes Viros Illustres, qui illam tunc academiam illustrabant, recensere deberem; si labio exprimere me tempus, & memoria deficerent. Nobilium multi, Auditorum ingeniosiores, atq; Doctorum sapientissimi erant incomparabili toti regioni glorię, & Academico vulgo summo exemplo. At quia perfectissimæ imagines carere umbris non solent; erat ibi Academicum vulgus, in quo multi discipuli suorum Magistrorum videbantur antipodes. Erant non pauci ingenii inopes, argenti pauperes, consilii indigi, rerum omnium egeni: erant & ibi alii prudentiæ vacui, pudoris nudi, honorum parci, laudum avari, nec non aliqui membrorum trunci.

Alterutros prudentiā summā conspiciebat Franciscus, & vt se proborum similem, sic improborum dissimilem studio summo reddere conabatur. Et quia veracissimus est ille, qui [Psalm. 17.] dixit, Cum Sancto Sanctus eris, & cum viro innocente Innocens eris: & cum electo Electus eris: & cum perverso perverseris. pio Virorum Illustrium utebatur consortio, indisciplinatosq; aut prudentiā fugiebat, aut modestiā, & severitate fugabat.

Corporis morbis, & animi superatis insidijs, Romam venit, ubi multas virtutes reperit totius civitatis communes, multas Religiosorum proprias: vt omnibus peccus suum decoraret, summam diligentiam adhibuit. Reperit ibi multos Prælatos modestissimos, hoc est, sibi simillimos, quibus erant virtutes nobiliores communes, & heroicæ nonnullæ, velut propriæ.

[3.] Fuit Romæ Franciscus omnibus gratus, multis utilis, salutaris, propitius, sortitusq; aliquos Deo, & sibi fideles socios, pauperibus solamini, & auxilio fuit. Tam erat humilis, vt inferioribus æqualis, & æqualibus esse vellet inferior. Et licet par dignitati vel maximæ, se imparē cuiusque oneri iudicans priva-

tâ conditione contentus, cum ad sublimes posset, ad nullam promotionem aspiraret. At licet vniuersis amabilis, quia boni improbis placere non solent, illis invisus erat, quibus iucunda, & grata videbatur conuersatio liberior, & pietas molesta, & importuna.

Confines, non solum Romæ, sed toti Latio populi, aut etiam his ipsis contermini, sibi conscii nullam rem magis esse rationi consentaneam; Francisco, siquâ iter ageret obvii, accurrunt: censesentes rationi absolum, nisi supplices adessent illi, qui pro Deo, & pietate tot periculis fuerat obnoxius.

[4.] Tandem Annesium rediit; & non Cælo pendentia ædificia, non Pario marmore ædificata Mausolea; non tempe longo tractu protensa, & curâ diligenti exulta: sed Claudium de Granerio, virum ætate gravem, vitæ innocentiam magnum, mundo alienum, tenui victu contentum, meritis divitem, Genervâ extorrem, favoribus Divinis fretum, superbiâ inanem, gloriam vanam immunem, gratiis locupletem, animi perturbationibus liberum, pauperum curâ plenum, refertum, aut veriùs onustum: mundanisq; sollicitudinibus vacuum, nudum, aut etiam orbem; Religionis, & observantiæ gratiam invisit. At senex in Adolescentis modestia, & moribus nescio quid Divinum sentiscens, exclamasse dicitur, *Hic mihi in Episcopatu succedet.*

[5.] Opus esset mihi & tempus, & otium liberius, ut recensere rem omnia, quæ in hoc itinere evenere Francisco. Ex ægrotis, qui Annesii jacebant quatuor, sicut pientiores cæteris, sic fœliciores fuerunt. Vbique primi ex civibus, cum omnes non possent, accurrebant venienti. Et illo in Gallia ævo, sicut omnium erat modestissimus, sic & Sanctissimus judicabatur. [6.]

[6. b] Egebant sub illud tempus non pauci Principum Ministrorum fidelium, indigebant solidi, & sinceri consilij; Sabaudusq; nam erat prudentissimus, ut publici boni satageret, & supremum honoraret Senatum, advocavit Franciscum. At ille Dei erat, non hominum: & dum meminit plurium, quorum animæ periclitantur, quod imprudenter se regimini admoveri permiserint; de hac, aut alia promotione mentionem agentes, non libenter audiebat, raro auscultabat; & sæpè forti resolutione rejiciebat.

[7.] Tandem, ut sibi benè consulere, & Deo tutius serviret, Clericali militiæ adscribi voluit, & antiquæ pietati, & puritati incumbens, & consonans, Evangelicis Illustrium Concionatorum Orationibus frequenter interfuit, vitæq; exemplo sibi subditis, & præfuit, & profuit: nemini offuit, aut nocuit, sed omnibus fauens, & auxilians, singulis charissimus fuit.

[8.] Sacris postea initiatus Ordinibus, quidquid ad æternitatem non conduceret, vanum esse censebat; adeoque fluens (manans, redundans, & abundans) virtutibus, charitate confidens, distractionibus carens, assiduam librorum spiritualium lectione summoperè delectabatur; humanitatis nullam indigebat re, quia tranquillitate cordis, quæ beatitudinis imago est, semper sibi similis perfruebatur. Morbis laborabat interdum, sed nec tunc oratione, & mortificatione vacabat: & malens potius corpore, quam animo periclitari, vescebatur (viuebat, victitabat) communi cibo, & licet tenui, corpore valebat, & animo.

[9.] Ecclesiæ intererat, ne hic splendidissimus Sol lateret; Illas

Cōsciis mihi sū huius rei. Accommodus, Appositus, Aptus, Idoneus, Habilis, Inhabilis, Vtilis, Inutilis, Pronus, Natus, huic rei, vel ad hanc rem.

Vtilis, Inutilis mihi ad talem rem.

Propensus, Alacer, Factus, expeditus, Promptus, Paratus, Propensus, Appositus, ad illam rem,

Ablativus post Nomen. 4.

Aliqua nomina, quæ hęc ablativo gaudent, solent habere genitivum. Ita immūnis, Dignus, & aliquando Orbis, Cæsius, Onustus, &c.

Opus indeclinabile. 5.

Potuissem dicere, Opus esset mihi & tempore, & otio.

Comparativa, Superlativa, Partitiva, & Numeralia sunt nota & communia, nec debent exemplis pluribus dilucidari.

Genitivus post verbum. 6. b.

Egeo, Indigeo, etiam regere possunt ablativum.

Memini (hoc est Recordor) postulat genitivum, Accusativum, & ablativum cum de, vel senes huius rei, hanc rem, vel de hac re meminerunt.

Dativus post verbum. 7.

Incumbo (obnixè alicui rei operam do) aut dativum: aut accusativum cum in aut ad Cicero de Orat. In id studium, in quo estis, incumbite. Et libro 10. Epist. 10. Incumbo toto pectore ad laudem.

Ablativus post verbum. 8.

Copiosus est, & valdè liber hic loquendi modus: ubo enim ablativus à verbo non bene regatur, dicebatur absolutus: hinc dicimus, Maeste animo, Esto tranquillo corde &c.

Mano, Fluo, redundo etiam aliter efferes: dic enim, Vultus manavit sanguine, vel sanguis manavit è vulnere.

Sic etiam, Cælum pluit lacte, vel lac pluit è cælo.

Phrases speciales. 9.

Illas

Illas voces mea tua, sua, nostra, vestra, qua verbum Interest, aut refert comitatur ad ablativum spectare Lipsius affirmat, & ideo vitium circumflectit. at ego accuratius distinguo: nam Interest mea, significat, Est inter negotia mea. Ergo mea pertinet ad accusat. & Refert mea significat. Est e re mea. ergo nunc mea est in ablativo.

(a) Verbum Venco, dicitur quasi venum eo, habet prater. venivi, vel venii, & supinum venum, non venitum. sequitur verbum Eo; ideo dic. veniba non veniebam. Apud veteres reperio vencor, est autem venco; vendor; venum eo; ut vendar eo.

Verba Activa. 10.

Sunt multa, & notissima propter Accusativum, quem regunt; & ut vel pueri sciunt, hac positio, Timet Calvinista Salesium transit in passivam hoc modo, A Calvinista Salesius timetur.

Genitivus post Accusativum. 11.

Haec sunt impersonalia; & si scire desideres, unde ille genit. aut etiam Accusativus regatur? dicam hanc positionem v. gr. Tendet animam meam vitam meam acquirere huic, Vitae meae tendium tenet animam meam.

Genitivus, aut ablativus post Accusativum. 12.

Genitivus criminis cum verbis accusandi transire in ablativum potest cum praepositione de, unde ubi dixi Accusabat blasphemiarum Calvinum, potui dicere de blasphemiiis. Sed unde ille Genitivus nascebatur? a voce de crimine subintellecta; est enim idem, Appello Ioannem proditoris, ac Appello Ioannem de crim. proditoris.

Materia, Instrumentum, Causa

In his Ablativis semper subintelligitur aliqua praepositio, quae interdum eleganter exprimitur, ut videre poteris, si textum adiacentem consideres.

Accusativus post Accus. 13

Considera illud doceri; volui enim hanc historiam per passivam exprimere, ut conversio omnibus immotesceret; nam Accusativus rei manere debet, & Accusativus personae in Nominativum mutari unde haec, Lutherus Germanos falsam Doctrinam docuit

tran-

referebat Reipublicae, ut qui lucebat, alios illuminaret: & ideo rite, & legitime Cathedralis Ecclesiae Praepositus denominatur. Ad tantam dignitatem euecto, quia sua referebat communis boni cura & licuit, & placuit esse aliorum sollicito; & vitam, & linguam aduersus vitia declamare. O quanta ille in regimine passus! vapulabat saepe a maledicis (a) venibat a vafris; sed, quia in libertate meritum, & libertas in actione consistit, operationes suas ad legem elimabar aeternam, quid autem de se fieret (futurum esset) relinquebat providentiae divinae, cui sunt curae uniuersae.

Mirabantur in illo inimici, & amici tantum rerum terrenarum neglectum; at ille sibi constans, causam Dei agebat, & suae vitae negotia Divinae protectioni committens, tranquillo animo in extremis periculis fruebatur. Quam esset grata Numini sincera haec animi resignatio, demonstrarunt stupenda prodigia, quibus universi institui, nihil esse, a quo non timere non possit injustus Cain: nihil a quo timere Abel innocens debeat.

[10] Tanta contra Calvinistas concionabatur efficaciam, ut Auviliacum perillustrem Dynastam, Haereticum pertinacissimum, & in controversiis apprimè versatum ita perstrinxerit, ut abjurata haeresi Religionem Catholicam amplexus sit. Hinc ab Orthodoxis suspici, timeriq; ab Heterodoxis, incepit.

[11.] Tanta Haereticas omnes sectas esse falsas, execrabilisq; claritate probavit, ut multos vitae libertinae tederet, alios puderet, aliquos poeniteret: quorum omnium miserebat Altissimum, nam singulos copiosis excitabat, & fouebat auxilijs, ut possent saluari, si vellent.

[12.] Accusabat (arguebat, postulabat, damnabat) blasphemiarum horribilium Ioannem Calvinum, a Republica olim Iulii Gallici iniustione punitum: & licet non absolutum crimine, supplicio ultimo per imprudentiam liberatum. Catholicae doctrinae veritatem tam efficaciter singulis persuadebat, ut Haereticarcha inciperet parui (minoris, minimi) fieri (haberi, estimari) flocci duci seductor, & qui pendere debuisset, nauci pendi.

Hinc deuotio adolescens optimo ex lapide edificavit nova templa, quae maiestate edificii ab Haereticis profanata exequarent, pietate, & religione excederent: in quibus Orthodoxi semoti, & remoti ab Haereticis possent a consortio pernicioso abstinere, & laudi Divinae vacare.

[13.] Ira perciti Calvinianae superstitionis Praeceptores in Franciscum commoti, doceri ab illo populum falsam, & pernitiosam doctrinam vociferantur; monent illum periculum, ut sponte discedat: celant eum auctores, ne remedium adhibeat: sed, quia concionari pergit, ut veneficum, pacis publicae perturbatorem, & populi seductorem appellant. At Deum Franciscus patientiam, constantiamq; orat (petit, poscit, reposcit, flagitat, rogat) & impetrat. Quaestiones Haereticis proponit necessarias

cessarias quotidie, eisdemq; congruas solutiones interrogat; hi autem cum exhibere illas non possent, partim in rabiem aguntur: partim fauente Deo illam religionem abjurant, quæ nec ratione, nec autoritate defenditur.

[14.] Crescunt pericula; Baroque Ermancianus Arcis Allingianæ Præfectus, Franciscum esse tutum desiderans, suadet ne sine militum præsidio ad concionem accedat. Non persuadet. Respondet enim ei Franciscus nullas se insidias pertimescere, & se malle concedere protectioni Diuinæ, quàm militum humanæ potentia.

[15.] Cum tandem Chaballenses ab ejus, non concionibus, & disputationibus modò, sed & colloquio, sic imperante Magistratu, abstinere cogentur, pugnandum fuit Francisco calamo; & ideò scripsit literas, quæ multos disertos populos, & Tononienses præcipuè, ad græmium Ecclesiæ reuocarunt.

[16.] Addunt militi strenuo animum Clementis VIII. Diplomata; & Genevam ipsam, sedem Caluini, vbi Beza erat Supremus Prædicans, Orthodoxæ Veritatis dogmata declamaturus, imò plurimis persuasurus ingreditur. Eum ibi à Prædicantibus præscitis repulsum, à vulgo miserrimè decepto injuriis lacessitum legimus, sed quia insuperabilis est Prædestinationis efficacia, gratia Dei cooperante, septuaginta duo Hæreticorum ille millia ad fidem Orthodoxam conuertit.

[17.] Accidit, ut è prædicatione redeuntem gratulationibus, & applausibus exciperet populus, Granerius Episcopus Coadiutorem elegerit, & Clemens VIII. confirmarit. Auctoritate auctus, majori se potentia Calvinianis opposuit, & Chablasto, Torriacoq; Catholicis Concionatoribus restitutis, & sectariis ab agro Gexensi expulsis, nullum non movit lapidem, ut Heterodoxorum superstites reliquias extingueret. Interea obiit Granerius, & Torrentini à Viennensi Metropolitano, Tricastrensi, & Damasceno assistentibus in Geneuensem Episcopum consecratur.

[18.] At quia heresis est ingeniosa, & pertinax, multa adversus virum Sanctum molitur, & vtra inhumanitatis terminos præterlapsa, cui argumentanti respondere non poterat, è vivis tollere desiderabat. At pijs Francisci conatibus favit è Cælis Deus tam immensâ potentia, vt malignantium vota remanent elusa, & Veritas semper triumpharet.

[19.] Ecce Pietatis, & Iustitiæ supra omnia Fortunæ discrimina positam foelicitatem! Ecce Virtutem, securissimum Virtutis præmium! Ecce Numinis Omnipotentiam à pijs Sancti hominis votis stantem. Ecce, ut tutetur Salesium, si terra ingrata insidias apparet, ipsemet Æther dimicat, injustosq; inimicorum eludit quoscumque conatus. At non obstante protectione cælesti gravia est passus! Quid inde? Multa fuit Vir insignis pro Iustitiâ perpessus, at nihil omninò sine lauru. Ecce gloria, & honore coronatur, dum vivit. Ecce pro Deo exantlatos labores, viam ad beatitudinem æternam sternentes.

Hanc tandem foeliciter indeptus est: nam cum pridie Sanctorum Innocentium solemnitatem apoplexiâ corripitur, transitum instare sentiscit, & Ecclesiæ mysterijs Sacrosanctis munitur.

Vixerat Deo, & Ecclesiæ quinquaginta quinque annos: & anno Christi millesimo sexcentesimo vigesimo secundo esse mortalis desit: nempe ipsomet Sanctorum Innocentium die: hoc

transire debet in hanc A Luthe- ro Germani falsam Doctrinam docti sunt.

De Infinitivo. 14.

In infinitivo cum verbo Sum postulat duos accusativos, cum alijs verbis, habet accusativum ante verbum, & casum verbi post verbum; vt in contextu videre est.

De Gerundio. 15.

Etus usus est frequens, & elegans nec occurrit, quid debeat necessario adnotari: textum ipsum considera.

De Participio. 16.

Multis temporibus caret Lingua Latina, & in voce passiva præcipuè, quæ Participijs supplentur, vt amatus sum, eram, fui, fueram, ero, fuero, &c.

Etiam vbi verbum abundat, eloquenner interdum ad participium recurrimus, vt Amans tui sum, hoc est, Amo te.

De temporum commutatione. 17.

Nota illud Accidit vt, verba enim defectiva huiusmodi circuloquò inuolunt, Pono exemplum Petrus iuit Romam Quomodo hoc ipsum dicã, si loco verbi Eo, ponere iubeat verbum Vado? Recurrat ad Canonem hunc, dicamq; Accidit (evenit contigit, & cæt.) vt Petrus Romam vaderet.

De Præpositione. 18.

Omnia, quæ de Præpositionibus dici possunt, sunt per oia, & clara, nec cõtuario indigent.

In verbo Pono, Authores variant, alii enim dicunt Pone librum in mensa alij in mēsa

De Adverbio. 19.

En, Ecce.

En Ecce adverbia demonstrativa sunt: quod ostenditur, ponitur in Nominativo, aut accusativo; & persona, cui ostenditur, in Dativo. Siccero Att. 2. Epist. 15. Cum hæc maximè scriberem, ecce tibi Sebotus. pertinent ad secundam personam & ideò dicere poteris Ecce vobis; nodum legi Ecce Petro.

Quando? Quamdiu?

Illud cum Ablativo, hoc cum Ablativo, aut cū Accusativo constructur: nec contra stat Ciceronis auctoritas, quæ in Ferr. dixit, Horum pater ab hinc duos

duos, & viginti annos est mortuus. *Nā tempus à morte metitur, & non quando sit ille mortuus, sed quantum ab eius morte elapsum sit tempus, expendit.*

Ad verbia loci.

Doctrina de Adverbij est facilis, & superius clarissime in Syntaxi tractata.

(a) *Deiparæ solemnitates non semper Scriptores legitime profecerunt, cum ad participium reducunt. Dicunt communiter. In Annuntiatione, Visitatione. Purificatione, Assumptione B. Virginis Mariæ. Reponunt Critici; In B. Virginis Annuntiatione, visitatione, Purificatione Assumptæ solemnitate. Tu rem bene considera: & ne activa participia cum passivis, aut contrā, confundas.*

enim, non jam, vt alii solent, vitam cum morte, sed mortem cum vita commutavit. Qui enim forte insipientium oculis videretur interitus, iste, iste, ad quietem, ad gloriam, ad triumphum, beatitudinemque æternam fuit introitus.

Genevæ, Logræ, Mozæ, Vcenæ; Sinleri, Lugduni, Evii, Megine, Thenone, Auenione; Ayrans, Parisiis, Cheruiis, Vallibus; & ubicumque nuncium ejus mortis advenit, lachrymis Viro felici parentarunt.

Corpus Lugduno effertur, & ut in funere honoraretur, ex Civitatibus, & Oppidis vicinis utriusque sexûs, & conditionis homines magno numero concomitantur.

Lugduno Masconem versus magnâ pompa deducitur: Ternis, Romejano, & per loca intermedia transiens à populo accursu numeroso honoratur, & tandem Annesium delatum, honorificè à Clero, & populo devoto suscipitur; & in B. Virginis Visitationis (a) Ecclesiâ conditur: ubi magnâ religione à multis peregrinis invisitur, à Deoq; crebris illustratur miraculis.

N O T A!

SIC volui de B. Francisco Salesio, ut Philomusos docerem Syntaxim, & adversus Virum Sanctissimum auferem devotionem, scribere: cuicumque Magistro erit liberum hanc Orationem imitari, & sibi aliud qualecumque argumentum proponere, imò vberius si voluerit discurrere: mihi enim placuit esse brevi.

METAMETRICVS XXXIX.

QUANTITAS SYLLABARVM.

Lia sunt langæ, aliæ breues, aliæ indifferentes.

Omnis diphthongus; omnis vocalis ante duas consonantes, ante I. consonantem, ante X. vel Z. longa est. Vt *Terrâ, Dixi, Gâzâ, Troiâ*, & quia hæc regula generalissima est, syllabas positione, & diphthongo longas suppono, & vix notâ productionis afficio. Vocalis natura sua breuis ante mutam, & liquidam sequentis syllabæ, est in prosâ breuis, in carmine. indifferens, vt *Tenebre*. Si prior dictio desinat in consonantem, & subsequens à consonante, incipiat. vltima prioris dictionis longa est, vt *At pius*. Si vltima prioris dictionis sit vocalis breuis, tamen si sequens dictio incipiat à duabus cōsonantibus, breui s frequētius, remanet, vt *Lucetque Smaragdus*.

Excipe diphthongon *Præ* in compositione, si sequatur vocalis; quoniã in *Præamō, Præeō, Præiō, Præorō*, &c. breuis est. Excipe etiam deriuata à iugo vt *Biugus, Triugus, quadrugus*. &c.

Vocalis ante vocalem breuis est vt *Luciūs, Puer*. Dicimus *o Pompēi o Cāi*. &c.

Item *Platēa, clegiā, Dariūs, Basiliūs, Ciithēra*. aer, aereus. (Apud Authores optimos harum vocum, *idēa, Ortographiā, Philōsophiā, Etymologiā, Symphoniā*, & similibus penultima producitur; apud alios aequè illustres breuiatur.)

Præterita, initium geminantia primam corripunt, vt *cēcidi à cado. cēcidi à cado. mōmordi (olim mēmordi) à mordeo*.

Præterita, dissyllaba habent primam longam, vt *Vidi, Veni; Visum, Motum*.

Excepio *bibi, fidi* à *findo fidi, tūli*; cum compositis vt *ēbibi, diffidi, confidi, protūli*. Virgilius dixit *lavit*. præterito ne tempore, an præsentem, ita vt verbum sit *Lavo, vis? tu videris*.

Excipio etiam *datum, citum* à *cico, ratum, litum, ritum, satum, situm, itum, quitum, adstitum, conuictum, illitum, insitum, exitum, cognitum*. Habemus à *sto statum*, cuius a alia deriuata esse breue, & alia esse longum evincunt. Hinc, *status, i. um. statūs, iūs. statūrūs*, & in compositis manente a, *constatum, constaturūs; præstatum, præstatūrūs*. Et ab ambio habemus. *ambēbam, & ambiēbam. ambitūs, a. um. ambitūs, iūs. ambitō, ōnis. & ambitōsūs*.

In præterito perfecto indicatiui dicimus *erunt*, l. *ere*, & Poætæ aliquando *erunt*, l. *ere*. In subiunctiui præterito, *rimus, & ritis* habent Poætæ, Orator sequatur Patriæ usum.

Casus, Deriuata, & Composita, siue mutant vnam vocalem in aliam, siue non, sequuntur quantitatem suæ originis. *Dominūs, Domini, Dominōrum, Lēgō, Perlēgō, Intelligō*.

In cōpositione hæc præpositiones breues sunt, *ab, ad, ante, circum, in, ob, per, re, sub, super*, quibus adas *à*, & *Pro* græcas. Hæc sunt longæ, *à, ē, dē, dī, sē; pro*, & etiam *re*, si dupli-

cetur sequens litera, vt *Relligō, Rēffert*.

Si prior compositæ dictionis pars terminetur in *E*, vel *I*, erit brevis apud Latinos: vt *liquēfaciō, tremēfaciō; omnipotens, &c.* Apud Græcos *Υ, O* in compositione breues sunt, *Ω* longa, vt *Oolidōrūs, Astrologūs, Gēometriā*.

Incrementa Nominum, & Verborum, eorumque quantitates iam superius exposita sunt.

DE VLTIMIS SYLLABIS.

Nominum, Pronominum, Verborū, & participiorū vltimas syllabas, earumque quantitates ferè habes in declinationibus. Pro aliquorum Nominum rectis, & vocibus indeclinabilibus, pauca addimus.

Producuntur in fine, *ā, ī, & ū*, vt *Contrā amāvī, manū*. Hanc Regulam sequuntur vocativi græci, vt *AEnēā athlā*. Græca in *ī*, vel *ŷ* sunt brevia, ut *Palladi, Moly*. ē in fine corripitur, vt *pōnē, penē, nempē* Adverbia ab adiectiuis secundæ declinationis habent ē longum, vt *longē*; nam adverbia tertiæ brevia sunt, ut *facilē, sublimē*.

O in fine ambigua est, vt *vigilabō*. Græca, quæ habent *o* sunt longa, vt *Androgēō*; Item adverbia à nominibus orta, vt *multō, merito, subitō*.

B, D, LM, R, I^{us}, Y^{us}, T. & posysyllaba in *V^{us}*, brevia sunt, ut *ab, ad, Consul, Sermōnis, Tipby^{us}, Dominūs, imperat*.

In fine longæ sunt *C, N, AS, ES, OS* ut *Sic, Titān, Eās, Nefās, Lōcuplēs, OS, oris^{us}, Herōs*. [*os. ofsis*. breue dicitur. sed videre testimonium authenticum desiderarem.]

N. est brevis in accusativo nominis græci, cuius nominativus habet ultimam brevem, vt *Scorpiō s Scorpiōn, Thety^{us}, Thetyⁿ*.

E L I S I O.

Cum vna dictio desinat in vocalem, aut *M*. & quæ sequitur, incipit à vocali, vltima prioris eliditur, & hæc elisio, si sit puræ vocalis, synalephæ; si literæ *M*, & eius vocalis, Ecchliptis nominatur. Pono exemplum.

Ecce inter primos Tolōtum armātūs inivit, sic scanditur

Ecc^{us} in, terpri, mostō, let ar, mātūs in, iuit.

Irregularia.

Aliqua nolunt sequi communes Regulas: illa jam dedimus: si qua rariora, & minus usitata adhuc maneant, usus ea docet, & Authores, qui Profodias curiosas ediderunt. Præcipua interim ad Syllavam specialem reducimus in *Metametricâ à num. 45*.

Pedes Versuum.

Illos numeramus, metimur, & exponimus à *num. 52*. sed quo fructu? vt *Philomusus meus loqui*.

loqui possit cum cæteris : omnia enim , quæ de pedibus dicuntur , superflua sunt .

Phaleucius .

— — — — — v — — — — — v — — — — — v — — — — — v

Versus .

Sapphicus .

— v — — — — | v v — — — — v — — — —
 — v — — — — | v v — — — — v — — — —
 — v — — — — | v v — — — — v — — — —
 v v — — — —

AD varias classes reducuntur: nos suaviores, & communiores damus: & vt eorundem Ideas melius intelligere possis, his notis (v, —, —, —) utimur. Quatuor sunt, quarum prima syllabam brevem, secunda longam, tertia unam longam, aut duas breves, ultima unam longam aut vnam brevem adsignificat.

Ex his versibus hodie in vsu præcipuè sunt Heroici: nec-non Distichi Elegiaci, qui Hexametro, & Pentametro constant: etiam Sapphici interdum concinnantur: rariùs Trimetri, aut Dimetri puri: nam impuri, tot, & tam inæquales pedes admittunt, ut potiùs malam proflam redoleant, quàm legitimum metrum. Sed de hoc Apollo Metricus uberiùs à num. 55.

Hexameter Heroicus .

— — — — — v — — — — — v — — — — —

Illum post quintum characterem intercidit Penthemimeris, & Hephthemimeris post septimum: & hinc innotescit, cur hæ Cæsura à 5. & 7. denominentur?

De Accentu .

Pentameter Elegiacus .

— — — — — | — — — — — v — — — — — v — — — — —

ESse deberet linguæ: sed ferè est calami. Vt voce syllabas legitimè acuas, ad penultimam conuerte oculos, & si fuerit longa, illam producas: si brevis, tardè proferas, antepenultimam, sit longa, aut brevis. Vt eadem legitimè pungas, adnotato accentus esse in calamo tres, gravem, acutum, & circumflexum: ut à, á, â. Gravem Adverbia postulant, ut longè, doctè: & hic solummodò onerat ultimam. Acutus numquã scribitur in ultimam: afficit penultimam positione longam, siuè ultima sit lōga, siuè brevis, vel penultimam naturam longam, quando ultima est lōga, & antepenultimam, quando penultima est brevis, ut *Circūmsto*, *Sermōnes*, *Sermōnibus*. Circumflexus nunquam pingitur in antepenultimam: exprimitur, in penultimam, naturam longam, quando ultima est brevis: & in ultimam ablativi singularis primæ declinationis, vt *Sermōne*, *Doctrinā* (sunt multi viri docti, qui longam in fere omni ablativo circumflectant, scribantq; *Musā*, *Musis*; *Dominō*, *Dominis*; *Deabus*, *Duobus*, *Sermōne*, *Sensū*, *Diē*, *Diebus*. Et hos, magna ex parte sequitur Salisburgensis Vniuersitas semper à linguæ, & calami puritate laudata.) Quæ de Accentu linguæ diximus, sunt necessaria: at pleraque omnia, quæ de Accentu calami, nesciri poterunt.

Senarius Iambicus purus .

v — — — — — v — — — — — v — — — — — v — — — — —

Dimeter purus .

v — — — — — v — — — — — v — — — — — v — — — — —

Lyricus tactus duplò velocior est, quam Epicus: & quia uni tactui quatuor characteres respondet, Senarius nominatur *Trimeter*: Quaternarius *Dimeter*.

Anapestus .

— — — — — vel — — — — — — — — — —
 — — — — — vel — — — — — — — — — —

Gliconius .

— — — — — v — — — — — v — — — — —

Asclepiadeus .

— — — — — v — — — — — | — — — — — v — — — — —

TABULA

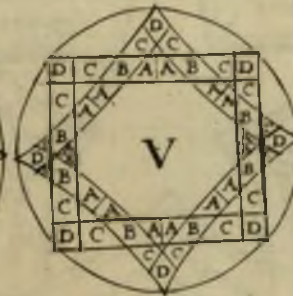
Lucifer terras referat colores
Phosphor, mundo renouat favisas
Lucidus coclo reparat triumphos
Aureus nobis resouet trophaeas

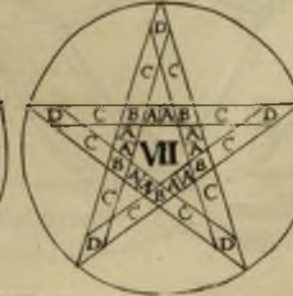
VIII

IX

X

ATHENARUM, videlicet,
 REALIS, quæ est Doctoris Angelici:
 MODALIS, quæ est Ambrosii:
 FORMALIS, quæ est Ioannis Duns Scoti:
 EXPRESSIVÆ, quæ est Mellistui Doctoris: et
 DIVINÆ, quæ est Aurelii Augustini,
PENTACYCLICA INSCRIPTIO.

TAB. XI.

ATHENARUM
REALE seu in Doctoris
LONONIS seu in Ambrosii
FOR MALLI seu in Joannis
EXPERIENSIS seu in
DINIAE seu in
PENTACYCLICA
SCRIPTIO

HIEROTHECÆ,

*in quâ Apostolorum, Evangelistarum, multorumq; aliorum
Martyrum et Confessorum continetur reliquia, TITULUS
HEXACYCLUS.*

A centro quocumque pergatur, Disticha Retrograda invenientur.

HIEROTHECA

in hoc theatro, Expositio...
Abbas in...
HEXAGONUM

TAB. ANTONI. XII.

Expositio...
Abbas...

S. THOMÆ AQVINATI

Doctori Angelico: Præceptorum Virgineo: Literarum Orbis Soli: Naturæ Oculis:
 Academiæ Phœnici: Scholarum Stellæ: et
 Gymnasiorum Lauro et Palmæ

Viro scilicet miraculoso, qui omnibus omnia factus, cœcis est
 Splendor: viam ignorantibus Rector: hærentibus Motor:
 fugientibus Magnes: periclitantibus Custos:
 nauigantibus Torrens: et passis naufragium
 delphinus

Hoc Retrogradum Distichum: et in ipso 9.823.275. Disticha recurrentia:
 adeoq; 39:293, 100. simplicia carmina devotionis gratiã
 consecrabat I. Caramuel. Salmanticæ Anno Dni. 1629.

Horizon

declinat Oliva Custodit

metro commenat amica Delyphi palmas

iam numeris decantat Achates Magneti plausus huc

tuba si modulis demonstrat honora Splendor cathedras hic dicat

Virgine Schola mone Tho: di lauda Olympus Docto: laurus et dedit Angeli: et.

toga dum versu perlustrat honesta Phœnicis mores ac sacrat

cum pulchri propugnata adaueta Torrens radios et

docte describit amanda Motoris laudes

defendit optima Rectoris

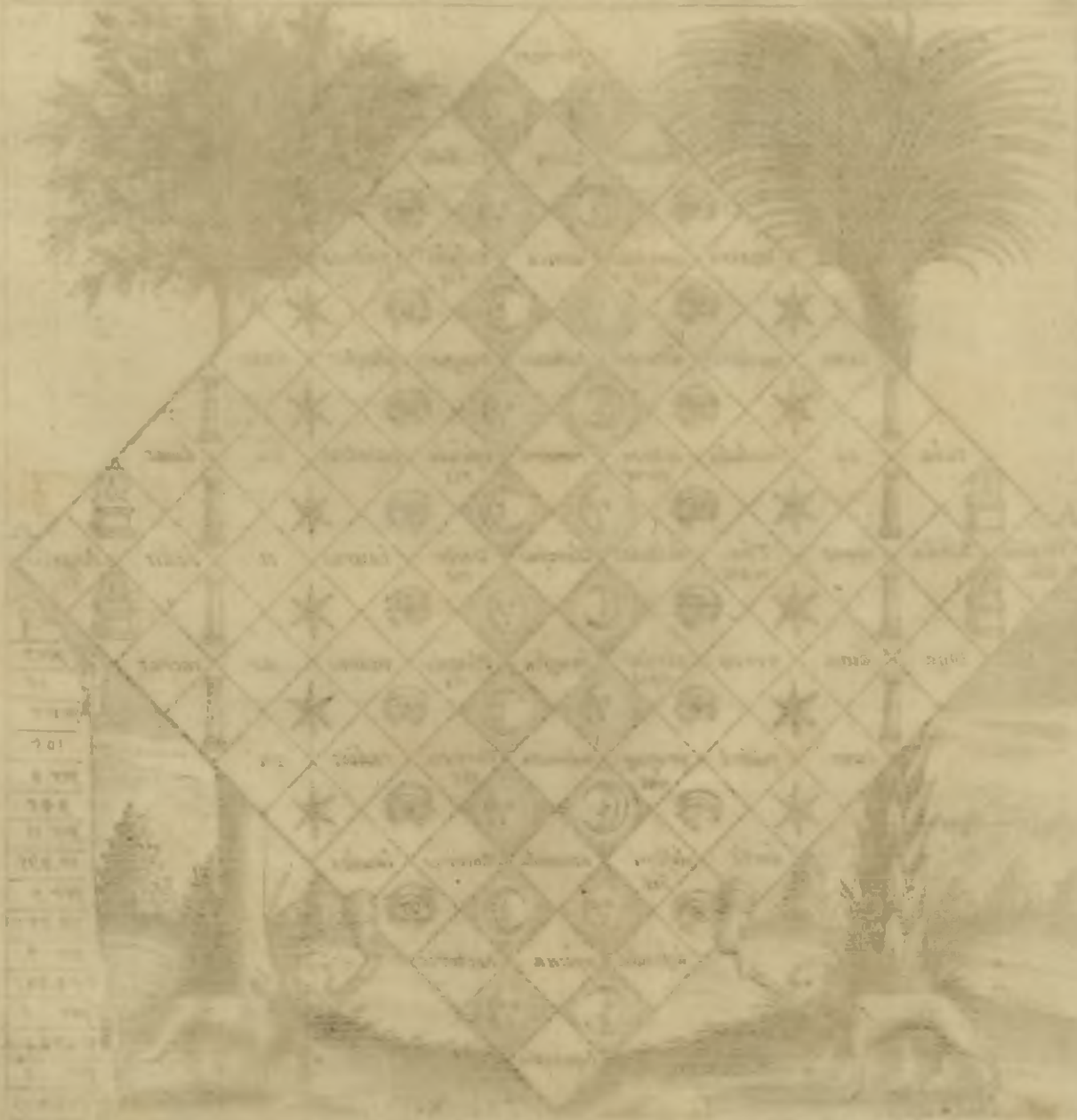
Aquinum

per 3
15
per 7
105
per 9
945
per 11
10,395
per 9
93,555
per 7
654,885
per 5
3,274,425
per 3
9,823,275

TAB. XIV

ST. THOMAS AQUINAS

Doctor sanctus Thomae Aquinatis de ordine Praedicatorum
Sapientiae et Philosophiae
Summa Theologiae
Prima Secundae
Questiones 1-100
Lecturae
S. Thomae Aquinatis Summa Theologiae
Prima Secundae
Questiones 1-100
Lecturae

ILLVSTRISS^o ET REVERENDISS^o D.D.

doctrina THOMÆ; nobilitate SARRIÆ;
eloquentiâ REGIO CONCIONATORI:
prudentiâ CONSILIARIO CÆSARIO.

Orbis Hispani decori; Ordinis Prædicatorii glorie:
Ingeniorum Aquila, Eruditorum Solis, Theologorum Phœnici:
ob vitæ merita, et præstita Europæ et Imperio servitia ad
Trenensem Archiepiscopatum evecto

MONSSERRATENSIS STUDIOSI

hunc Labyrinthum Metricum, et in ipso 14; 996, 480.

(hoc est: quatuordecim miliones, nongenta nonaginta sex millia,
quadringenta et octoginta) Carmina legenda à centro ad angulos:
totidemq; legenda ab angulis ad centrum, hilares et gratulabundi

CONSECRABANT.

TABVLA. XV.

Sarrìa vive diu.		quem Rex		exal: tat		Ibe: rus.		Con: clq: met		Ly ceus.		Sarrìa vive diu.
	Cæ: lum		extol: lit		ho: no: rus		Ore: stes		depan: gat		Mun: dus	
quem Sol		Te illu: strat		ad as: tra		Te Ca: stor		Abro: nus		sub: iun: gat		reboet
	fortu: nat		hono: re.		Te Or: phæus		Te im: men: sus		Aratus		condi: cat.	
promo: vit		ador: nans		Te Mun: dus		dulci		Te gna: rus		Acha: tes		Divi: nus
	hono: rans		Te Pon: tus		Com: pto		mul: to		Te au: ratus		Eous	
Aqui: nas.		Par: nassus		docto.		Carmi: ne con: celebret.		pul: chro		Te ex: celsus		Olym: pus
	Hori: zon		Te il: lustris		picto		Vin: cto.		Te e: lectus		Agâ: thon	
Cæle: stis		Apel: les		Te avi: gutus		pexo		Te ar: matus		Abre: nus		cui dixit
	subti: lis		Ari: on		Te dul: cis		Te Pra: sul		Vlys: ses		ves: pondet	
Tho: nia		subli: mis		Ara: xes		Te Pha: bus		ami: re.		cui in: culcat		Pie: tas
	Do: ctor		sis orbis		Hy: daspes		ubi: que		cui fa: tur		Bo: nitas	
Sarrìa vive diu		Speci: men		Virtu: tis		ONan: ti		Cui ac: clat: mat		Pro: bitas		Sarrìa vive diu

ILLUSTRI ET REVERENDI D. N. S. P. ABBATIS

THOMAS SARRIA

REGIO CONDITIONUM

CONSEJALIO

DE LA UNIVERSIDAD DE LOS REYES CATOLICOS
EN EL AÑO DE 1510

DE LOS REYES CATOLICOS

EN EL AÑO DE 1510
EN EL AÑO DE 1510
EN EL AÑO DE 1510
EN EL AÑO DE 1510

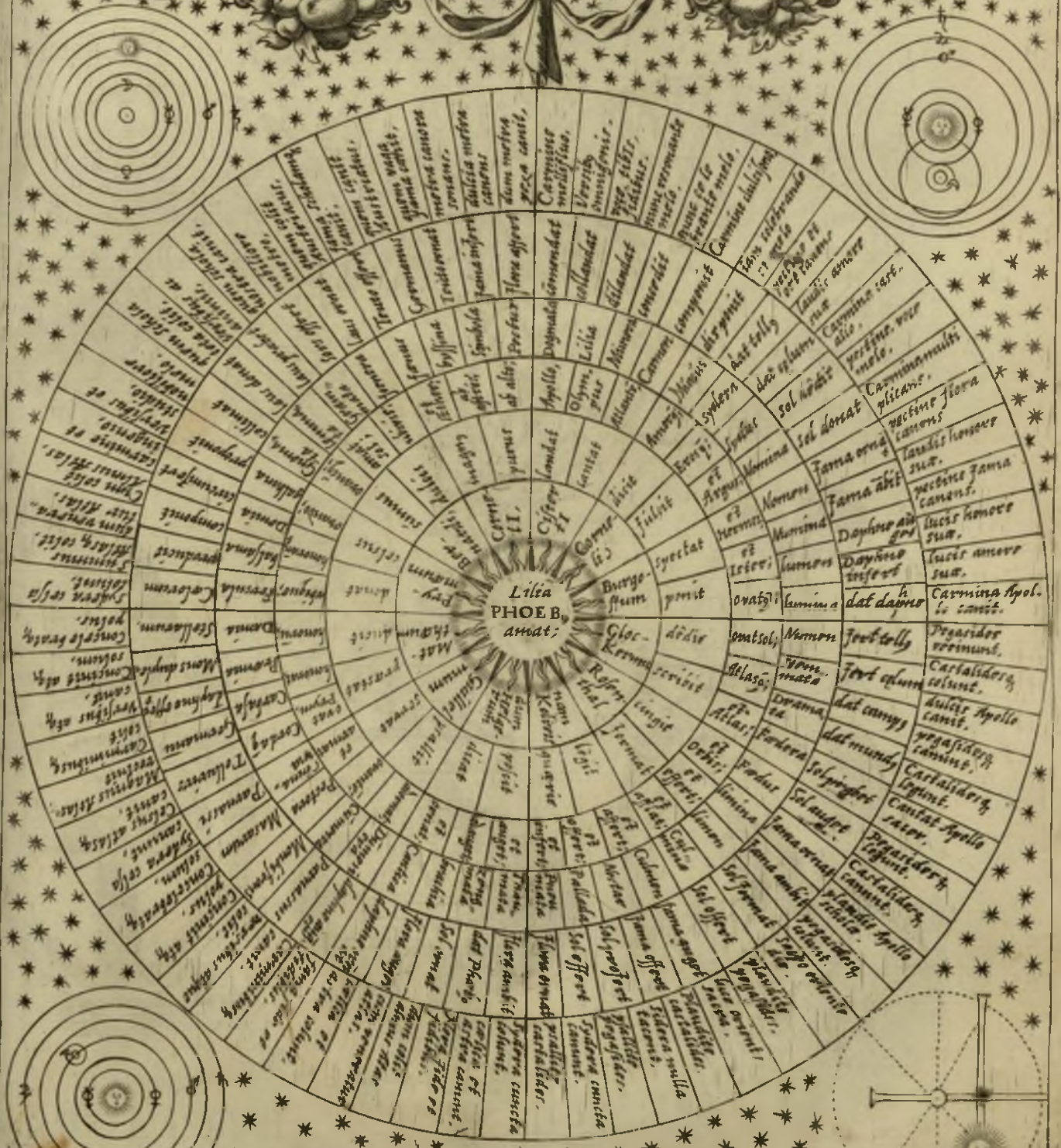
TABLA

DE LOS REYES

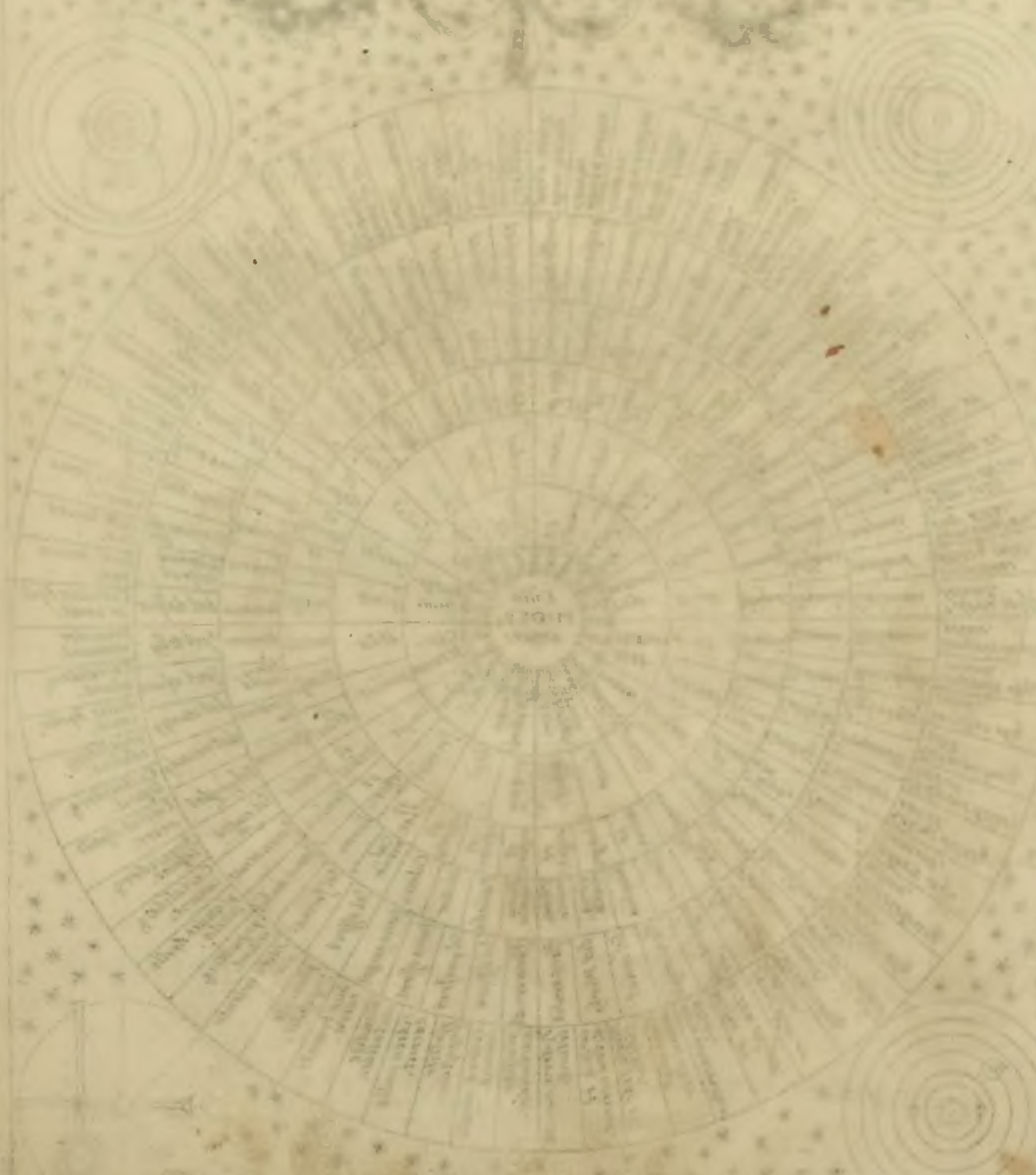
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

COELVM LILIVEL DENSE

LILIA
PHOEB
amati;

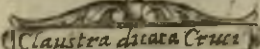
DEUS
SIVE
COSMOS

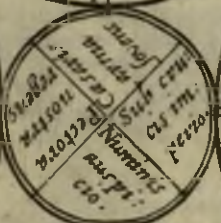

Reverendissimo & Eximio D. Mag. nr̄o.

D. MICHAELI

dignissimo apud S. Crucem Abbati: Cisterciensis Ordinis Visitatori et Vicario Generali S. Theol. Doctori. et
 suo Cas. Mai. Consiliario, inchytorian infer. Austriae Statim Deputato ordinario. et. anno MDCLIII. ipsomet
 Archangelū Patroni die utranqz felicitatem vovens hoc Paradigma complectens 9.644.117.432.715.608. (Sunt
 novies mille sexcenti et quadraginta quatuor billiones (seu millionum miliones): centies decies septies mille
 & quadregenti triginta duo milliones, septingenta quindecim millia sexcenta et octo carmina) dedicabat

Monstratenses Studiosi.

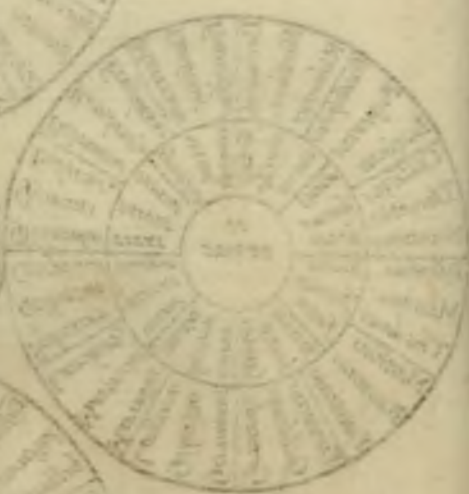
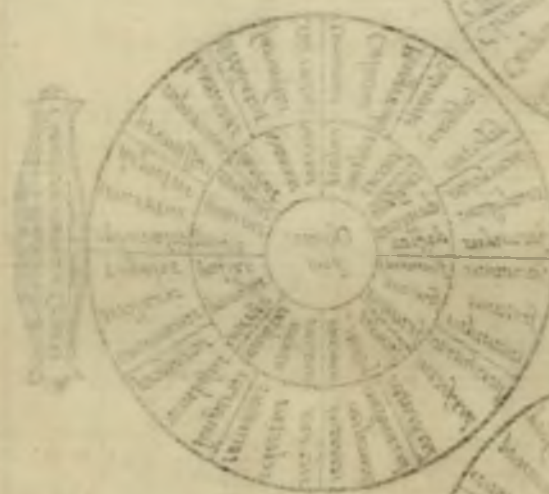

ET

AVSTRIACOS

REVOLUTIONARY WAR
D. MICHAEL
MILITARY HISTORY

REVOLUTIONARY WAR

EXIMIUM
DD. PETRUM
PASSE

ET CLARISS
FRANCISCUM
RINUM

SS. THEOLOG
PROTONOT

ET I. U. DOCT.
APOSTOLICUM

EQUITEM AURATUM. COMIT. PALAT. etc.

AMA FAMA.

*Sic iubent Monserratenses Studiosi, eius virtutum
Praecones, et doctrinae Discipuli.*

TAB. XVIIII

A	ura ia	M	redesit	A	turni tempora	F	lorent It	A	lia	M	usce Ecce Pl	A
centia	M	agn	A	re	F	erta est	F	austis	A	uthoru ru	M	eris, va riusq, Ca
M	rens	A	t	F	lores in ter a	A	t	F	vuctum	A	cade	M
icus	A	Imium Phoenix	F	r	A	zscus	A	uaeris gloria Gentis	F	audit	A	h ore melos, N
A	m	L	lorida	A	r	M	in	A	-----	F	undit: Qu	A
lia	F	atidica v	A	ies	M	rantur a	M	g antq, C	A	staly	F	ontis
F	secund	A	e Nu	M	ste Mus	A	e sic lingua sua ca in	M	o Char: tes super	A	ethera pro-	F
ert Hoc	F	lorente	A	ula ex	M	ia do	M	mantur	A	thema. Hocquo	F	aculta tes M
A	iores A uspice	F	armas R	A	dices	M	ittunt Schol	A	claret:	F	ama perit	A
Pl	A	ude	F	-----	A	ve que Viro	A	ngelico	F	acunda M	A	gestri Cinge triu-
M	ph	A	nti	F	elicia tempor	A	louro	F	ortun	A	m supe rat	M
ritis, na	M	C	A	uididare	F	-----	F	ert ex mpl	A	Exi	M	ia. Vir tutis. C
A	r	M	me di gno Vi laud	A	ve que as	F	anam juvet	A	Ima	M	neru	A

Hoc R^m Domini G. Lemens Abb: Virbacensis Ordinis S. Benedicti.
 DE AUGUSTISSIMO

EUCCHARISTIÆ SACRAMENTO

Ε Π Ι Γ Ρ Α Μ Μ Α

Amplissimo et Reverendissimo Domino Dño. PETRO FRANCISCO PAS-
 SERINO; Protonotario Apostolico; Philosophiæ, Juris utriusque, ac SS. Theologiæ
 Doctori Collegæ: S. Inquisitionis Placentinæ Consultori digniss. etc.

Calendis Januarij Anni MDCC LIX.
 Xenij et Observantiæ gratia offerebat.

TABVLA · XIX ·

D. Dominicus Platus.

Corpus virginea Ma	a quod traxit ab aluo
Ætherei quond	Am sobole S sanctissima Patris.
Nunc casto al	Tarit E git H ostia sacra repostum
Eximio semper c	V ltu Decorand a pi O rum
Nam licet a	L bent Is videas lib I obuia S igna
Tanto ast m	A gna latent T myf T eria Sacram T o.
Chri	S i m quo pietas E. lucet plurimagu I nos
Corp	O ris ipse fou ET propri (mir A bile) pastu.
Christiadum tur	B æ tenero su B panis amictu
Cœl	E item ambros I am, ac diuin I nectaris ha V stum
San	G uincū præ Bens blando su B munere I acchi
Mens comm	O ta et I I miretur m I stica D ona.
Dev	E ro m L al T dubi T at; c E rtissima na M que
Aurp	C eres Di V unnr E ctor E tenetur Ief V.
Vt sacra	C ertifici S e X pr E ssi T p A gina se R iptis
Hinc dign	E qu I cuq X Christi N omine n O men
Ferre cu	P it. N iueo C ristū subte G mine L ibi
Occultū m	A gno G ener O fæ M etisador E t
Affectu, atque pi	V s sa C ra V enerabile mensæ
Delitium gu	S tet qu O viuat i N æthere felix.
Quin etiam	T urbet Mete M ne per D itus error
Huc	A des vt sa N elafides N iti diff I ma lampas
Affulgens tenu	E scali G mis E ximat vmbas,
Atque ammo	S pu Chra S mceros luce perornet

Contruxi Pe G ma hoc VATES iuveni L ibus annis
 Salutis 1588. Aetatis 23.

Sculptum Lovani anno 1623. et iterum Praga anno 1659.

DE AUGUSTISSIMO
EUCHARISTIE SACRAMENTO
 EPII PAMMA

Huiusmodi Sacramentum in Ecclesia Dei Petri Franciscus
 Rector Collegii & Professor Philosophiae in Universitate
 Cantuariensi huiusmodi tractatus composuit.

D. Bonaventurae Praeceptoris
 LIBER I.

Corpus Verumque	1	a quod dicitur ab aliis
A. dicitur agendum	2	In eodem modo
Nunc Caro et	3	In eodem modo
Eximio Imperatore	4	In eodem modo
Nunc Caro et	5	In eodem modo
Tanto ad in	6	In eodem modo
Christi	7	In eodem modo
Corpus	8	In eodem modo
Christus in	9	In eodem modo
Cognoscitur	10	In eodem modo
Sed	11	In eodem modo
Mater totius	12	In eodem modo
Dicitur in	13	In eodem modo
Ab hoc et de	14	In eodem modo
Nunc Caro et	15	In eodem modo
Mater totius	16	In eodem modo
Ab hoc et de	17	In eodem modo
Nunc Caro et	18	In eodem modo
Mater totius	19	In eodem modo
Ab hoc et de	20	In eodem modo
Nunc Caro et	21	In eodem modo
Mater totius	22	In eodem modo
Ab hoc et de	23	In eodem modo
Nunc Caro et	24	In eodem modo
Mater totius	25	In eodem modo
Ab hoc et de	26	In eodem modo
Nunc Caro et	27	In eodem modo
Mater totius	28	In eodem modo
Ab hoc et de	29	In eodem modo
Nunc Caro et	30	In eodem modo

Cantuariensis Collegii & Professor Philosophiae in Universitate
 Cantuariensi huiusmodi tractatus composuit.

Figura prima
DVOVS ^{QV}**D**VOVS

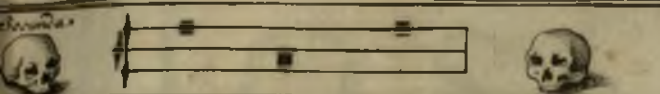

Figura
CON **TE**, **SI** **SION**,
YES **QV' EL**

Figura
 Y   **A B**
C D

DE MI AMOR. O DE MI VIDA.

Figura

ET **ET**
RE   **OR** **S**

Figura
L **IO** **COMME** **P**

Octava.

8	7	6	5	4	3	2	1
7	6	5	4	3	2	1	6
6	5	4	3	2	1	6	5
5	4	3	2	1	6	5	4
6	5	4	3	2	1	6	5
7	6	5	4	3	2	1	6
8	7	6	5	4	3	2	1
9	8	7	6	5	4	3	2

Nona.

A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H

Decima.

A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H
A	B	C	D	E	F	G	H

Undecima

S	U	S	U	S	U
U	S	E	S	U	
S	E	I	E	S	
U	S	E	S	U	
S	U	S	U	S	U

Duodecima

F	A	F	E	A	D	B	E	A	D	B	E	C	D	C
F	B	F	G	E	D	G	E	D	G	E	D	E	D	E
E	A	E	G	A	B	G	A	B	G	A	B	C	B	C
D	R	C	G	B	A	B	A	G	B	E	A	E		
E	A	E	G	A	B	G	A	B	G	A	B	C	B	C
D	R	C	G	B	A	B	A	G	B	E	A	E		
B	C	E	E	G	C	B	E	G	C	B	E	F	F	F
D	C	D	E	B	C	A	E	B	C	A	E	D	F	A

Sexta decima

K	A	K	E	L	A	M	B	L	M	C
K	D	K	F	L	M	L	G	M	G	
N	A	N	B	O	A	P	B	O	C	P
S	D	S	F	Q	D	R	F	Q	G	R
N	A	N	B	O	A	P	B	O	C	P
S	D	S	F	Q	D	R	F	Q	G	R

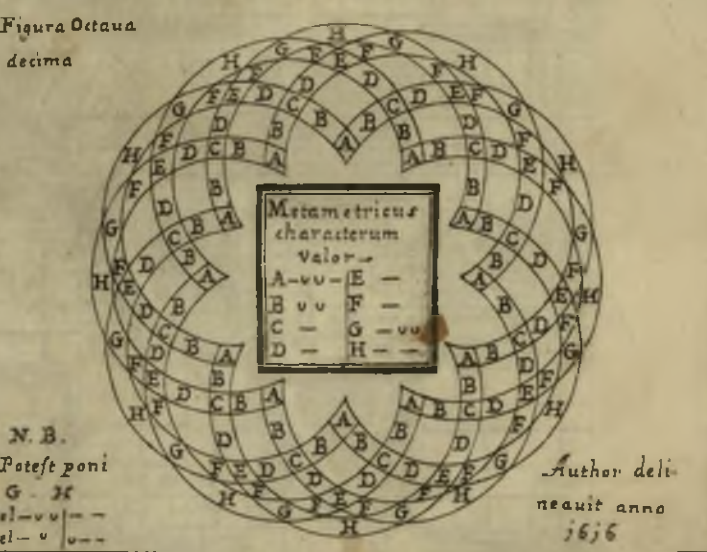
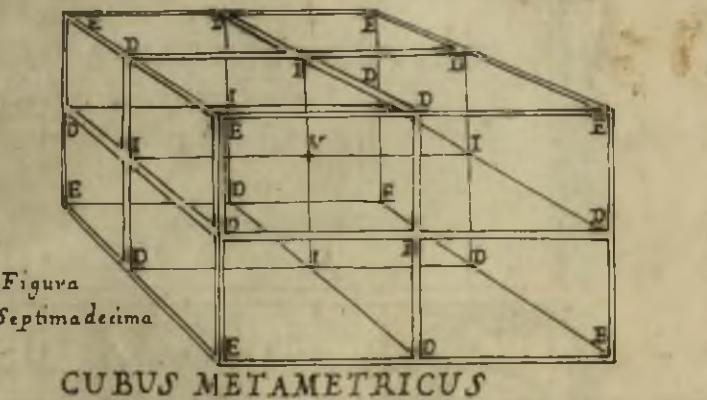
Tertia decima

K	A	K	B	I	A	H	B	I	H	C
K	B	K	D	I	E	H	D	I	H	F
L	A	L	E	N	A	O	B	N	O	C
M	H	M	D	P	B	Q	D	P	Q	E
L	C	L	E	N	C	O	E	N	O	G
M	C	M	E	T	C	O	E	P	G	O

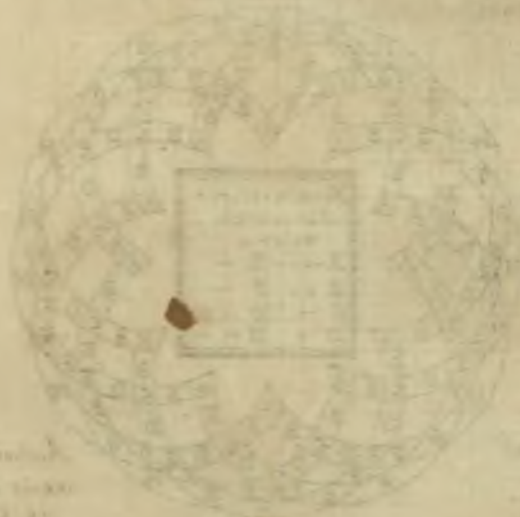
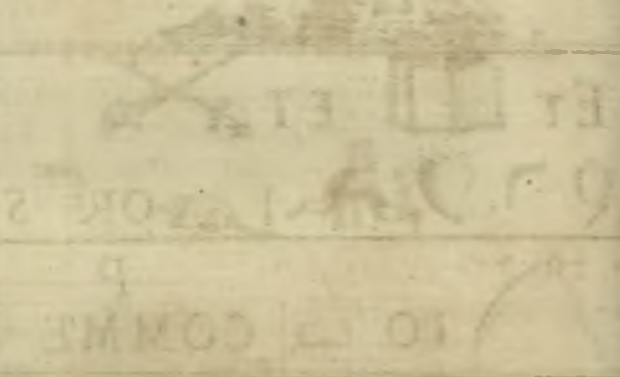
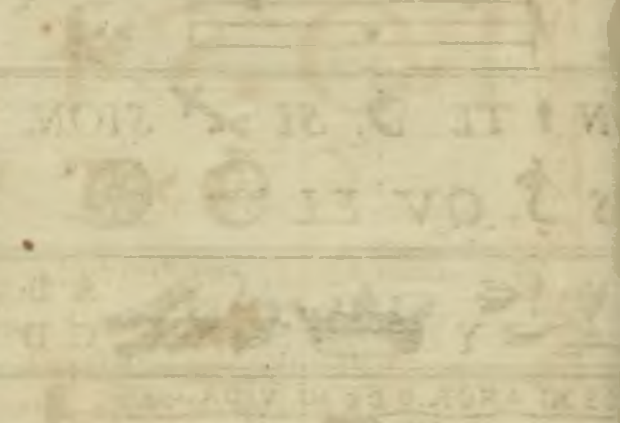
Quarta decima **TABVLA XX**

Quinta decima
 Sicut ex Fi- **A**
 gura duo- **F**
 decima or- **G**
 ta fuit ter- **K**
 tia decima **I**
 sic ex qui- **K**
 ta decima **I**
 Ogdoastichi **K**
 s oriuntur **I**
 Hexastica. **K**

F	A	F	E	A	D	B	E	A	D	B	E	C	D	C	C
F	G	F	L	E	G	D	L	E	G	D	L	E	M	D	M
K	A	K	S	A	R	B	S	A	R	B	S	C	R	C	C
I	G	I	N	G	O	L	N	G	O	L	N	M	O	M	M
K	A	K	S	A	R	B	S	A	R	B	S	C	R	C	C
I	G	I	N	G	O	L	N	G	O	L	N	M	O	M	M
K	H	K	P	S	H	R	P	S	H	R	P	S	Q	R	Q
B	I	H	I	P	N	H	O	P	N	H	O	P	Q	Q	D

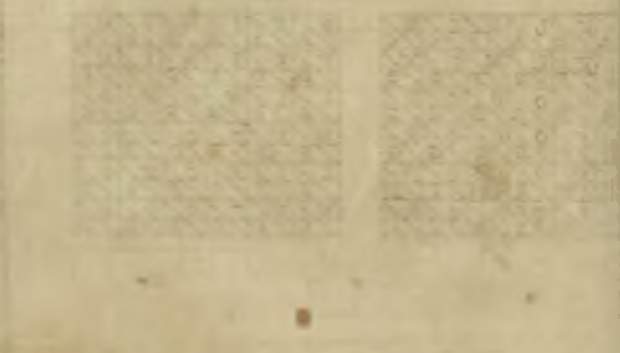

LOGOGRIPHORVM EXPOSITIO
 I. Emendez-uous qu'attendez-uous la mort.
 II. Mort la mis la mort.
 III. Consuelate Corazon, si has passion, y espera, que el Mundo rueda.
 IV. Lauro y corona a las letras.
 V. De mi amor, o de mi uida sera fin.
 VI. Et libri et gladij errores correximus Orbis.
 VII. Il faut disne, comme soustpe.
 XIV. Soles (Sol es) coronare mire corona soles.

DESCRIPTION OF THE DRAWINGS

- I. A plan of the building as it stands.
- II. A section of the building as it stands.
- III. A plan of the building as it is proposed to be altered.
- IV. A section of the building as it is proposed to be altered.
- V. A plan of the building as it is proposed to be altered.
- VI. A section of the building as it is proposed to be altered.
- VII. A plan of the building as it is proposed to be altered.
- VIII. A section of the building as it is proposed to be altered.

Reverendo adm. et Eximio D. Magistro nro. D.D.

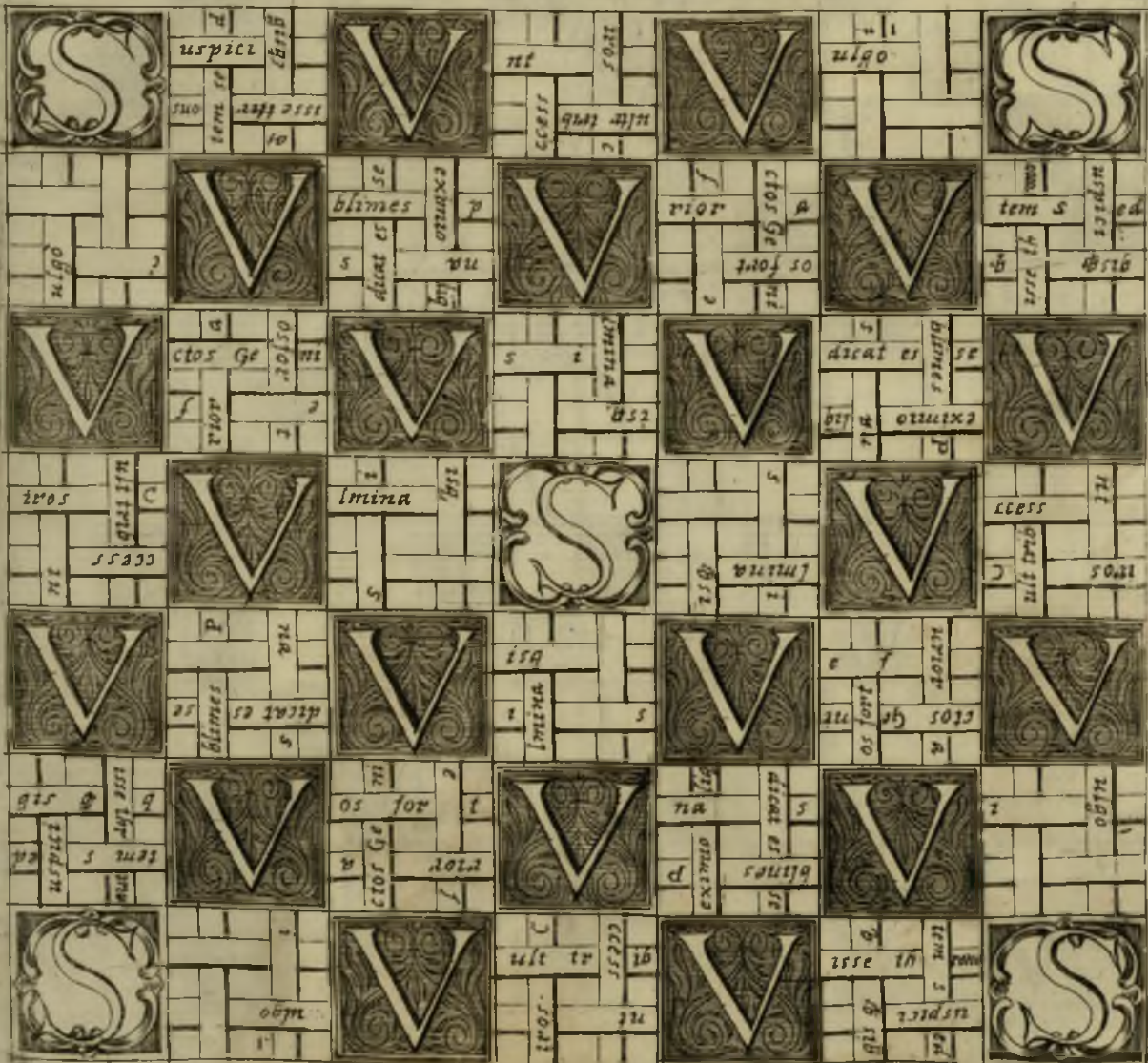
IOSEPHO COSTALTAÆ

*honores dignitates promotiones,
quas habebat aut etiam sperare poterat
in Almâ Universitate in Aulâ Pontificia etc
ut in Sublacensi Sanctuario Deo et sibi
vacans posset dicere,*

ALTERIUS NON SIT QUI SUUS ESSE POTEST.
*relinquendo, ineuntis anni foelix auspiciam
apprecantur, et hunc Labyrinthum Pange-
gyricum dedicant.*

*Monsserratenses
studiosi.*

TABVLA. XXI.

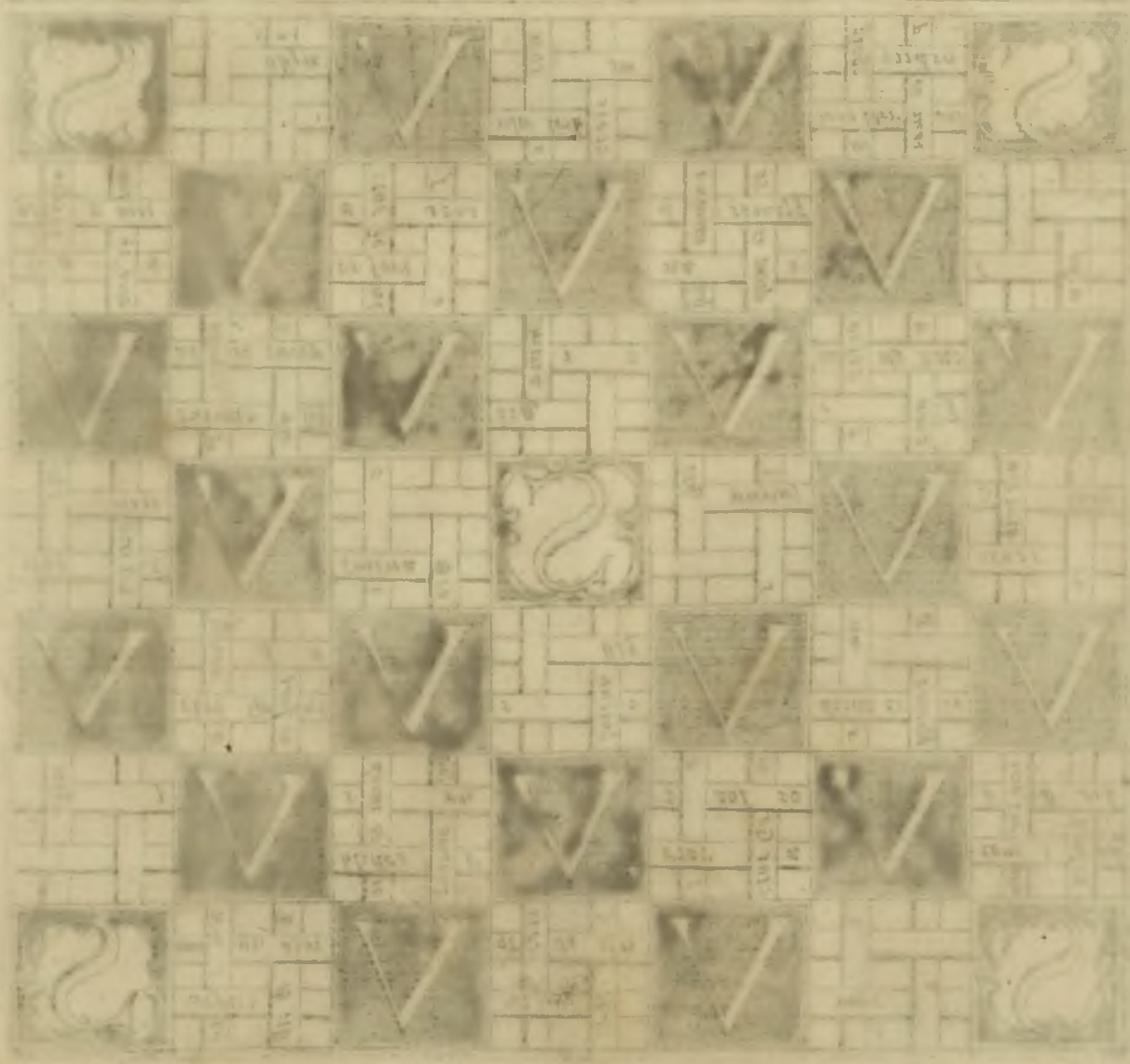

D. D. *Josephus de B. D.*
IOSEPHO
COSTALTA

HOC EST SIGNIFICATIO
 QUAE HABENT AD
 IN NOMINE
 DEUS EST
 VITAE
 ALITER NON SIT QUI SVS ESSE POTEST
 APPROPRIATE
 SIGNIFICATIO

Josephus de B. D.
Josephus

TABULA XXI

Ob expugnatas Gentes Ethnicas confutatos ueteres,
 et futuros errores: reformatos mores Christiani
 Populi: nec non ob vitæ puritatem, Doctrinæ
 securitatem, rationumq; pondus, et efficaciam.

ANGELICI DOCTORIS
 Cognomen tum
 I V R E M E R V I

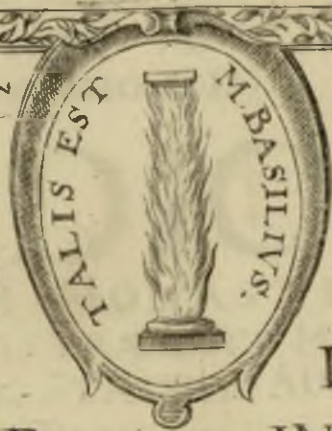
ure	V	iri	R	ef	E	ra	M	Laud	E	s	dest	R	uctaq	V	eFort	I
V	the	R	i	z	E	Lo	M	artem	M	ent	E	mque	R	e	V	ulfam
i	R	gin	E	aCal-	M	anu d	E	su	M	ptaqu	E	F	R	uct	V	
R	cuL	E	oTho	M	aV	E	t	E	ru	M	d	E	crata	R	entum	
es	E	a	M	ortale	E		R	at m	E	a	M	axim	E	Docto	R	
E	usa	M	usa	E	t	R	apitu	R	que p	E	r o	M	niaVol	E	ns	
erant	M	il	E	s	R	ess	V	s	R	em	E	ansque	M	eass	E	
M		E	mo	R	in	V	ict	V	m	R	adios	E	reTho	M	am	
art	E	suo	R	uhl	V	nico	I	tyia	V	gu	R	a v	E	tu	M	
M	Fid	E	i	R	edi	V	i	V	am spa	R	ger	E		M	etem	
bnica	M	onstra	E	sse	R	e	V	i	R	ilit	E	r o	M	n	E	
E	sis	M	P	E	ns Vi	R	usupe	R	atq, t	E		M	n	E	ns	
elligion	E	patru	M	d	E	de	R	at qua	E	essi	M	us	E	rro	R	
R	din	E	sum	M	a V	E	tant fia	E	i	M	onum	E	nta	R	eferri	
e	R	bifue	E		M	pyr	E	o Tho	M	a M	E	ns p	R	a dita	V	
V	sa pe	R	Ambag	E	s	M	entoru	M	s	E	ulaby	R	inth	V	m	
nn	V	me	R	os c	E	lebran	M	anent	E	Iu	R	e t	V	list	I	

Illustrissimo et Reuerendissimo D.D. Iosepho Ciantes Marsicensium Episc. &c.
 AB VLA XXI. Domino suo Colendissimo. D. Michael Weyms C.D.Q.

BREVEM HVNC

DE SANCTI

BAS

ILII

MAGNI

LAVDIB.

LABYP

IN Θ ON

*Admodum Reuerendo et Eruditissimo Viro
P. Basilio de AEREA Capucino. etc.
in festo Patroni: observantia ergo consecrabat,*

*Anno aera Christiana
CIC. IDC. LVIII.*

*D. Claudius Clemens
Monsserr. Religiosus.*

TABVL AXXII.

	ugustu m cern		ns vul- tum mace	R	atagu		membr	
suspi- corang		licum so.	R	matu- m exae	R	-----		corpus
	xplo	R	om		lius miro	R	simile m esse columna	
quam iussit Dominus p	R	a		castris Isra		li	R	e
R	ecto haec conduc		t nos- tr		mite in asi- tra. S		quanu	R
flectu- nt a	R	d		nt		m mira- cula Ca- sa	R	is iram
	xilium in just- um	R	enuit eum p		nna nota	R	-----	
Docto- rum hinc spl		ndo	R	Pate	R	ximus- qu		magister
	tque asc		ta	R	um Pho		nix laus gloria: norm.	

REVERENDISSIMO AMPLISSIMO
ET EXIMIO D.D.

BENEDICTO

CELEBERRIMI MONASTERII
ALTENBURGENSIS PRÆLATO MERITISS.
S.C.M. CONSILIARIO. STATUM AUSTRIÆ
DEPUTATO, etc.

*Fœlicia anni ineuntis auspicia apprecans,
hanc PANEGYRIN LABYRINTICAM
dedicabat*

*F. Claudius Clemens
Monsserratensis studiosus.*

TABVLA. XXIII.

S	summa	V	iri magis	A	us est et g	L	ori	A	V	irtu	S	
que	V	elut	A	uracom us So	L	in te c	L	ar	A	cor	V	Scat: 9
V	am men mas	A	cupit co	L	ebr	A	re sed i	L	La 3	A	tet	V
r h	A	nc	L	audare sua teme re super	A	re cohu remit nam tu	A	te quat to virtus sub	L	im	A	t honore
A	spicit et ve	L	uti Stell	A	m f	V	laere decor	A	m P	L	aud	A
t mure	L		A	etus quisq	V	is virt	V	tis am	A	tor. Prasu	L	is vnius c
L		A	ri S	V	corde Coru	S	cos f	V	lgentis cerni	A	i radios	L
audemg rec	L	us	A	m; Pras	V	le pr	V	identi quo me he S	A	cer ordo re fu	L	et: Cui doc tuim
A	me	L	est favis est S	A	mentia, Vire	V	digna Viris m	A	gris ater na	L	aud perem	A
ris et qua	A	ista prieate Va	L	et qu	A	S c	A	rmine	L	audes vi c	A	ritare 9
V	carre digno mlet mms	A	faveto. Hic Vigi	L	axi fi des cas tos. hic denig P	A	stor	L	aud	A	rida	V
istm me vite, in eog	V	re lte: corre	A	rige	L	ies mores. cui	L	aus, cui glori	A	in ev	V	m c
S	t g	V	gel demons tr	A	rit va	L	e	A	t quid vi	V	rida virtu	S

I E-SU TIÈ CIÀM

Societas Iesu.

SINENSIBUS EXPRESSA HEPTASTICHIS QUAE XVI° LEGUNTUR.

Admodum R^{do} et Eruditissimo P. Athanasio Kirchero, Orientalium omnium linguarum peritissimo; Philosopho et Theologo profundissimo D. C. Q.

TABULA XXIV.

德	勤	濟	嚴	聖	明	愛
提	下	中	下	書	的	心
及	行	也	聖	訓	辰	勤
綸	循	拜	拘	端	勇	下
法	戒	松	下	聖	所	狀
第	下	標	又	下	非	附
真	聖	子	聖	聖	訓	府

Di
es
ue-
rax.
de-
cla-
mans
sa-
cra.

二
G
N
C
O

國
真
為
聖

Habes ob oculos tria Diagrammata. I. exhibet Sinenses characteres. II. eorum dem prolationem. III. significationem. Ordinem latinæ literæ in secundo ostendunt.

Sol
Sori-
ens
Gemma
Clara.
MALIA
Aria.

Similia deorsum

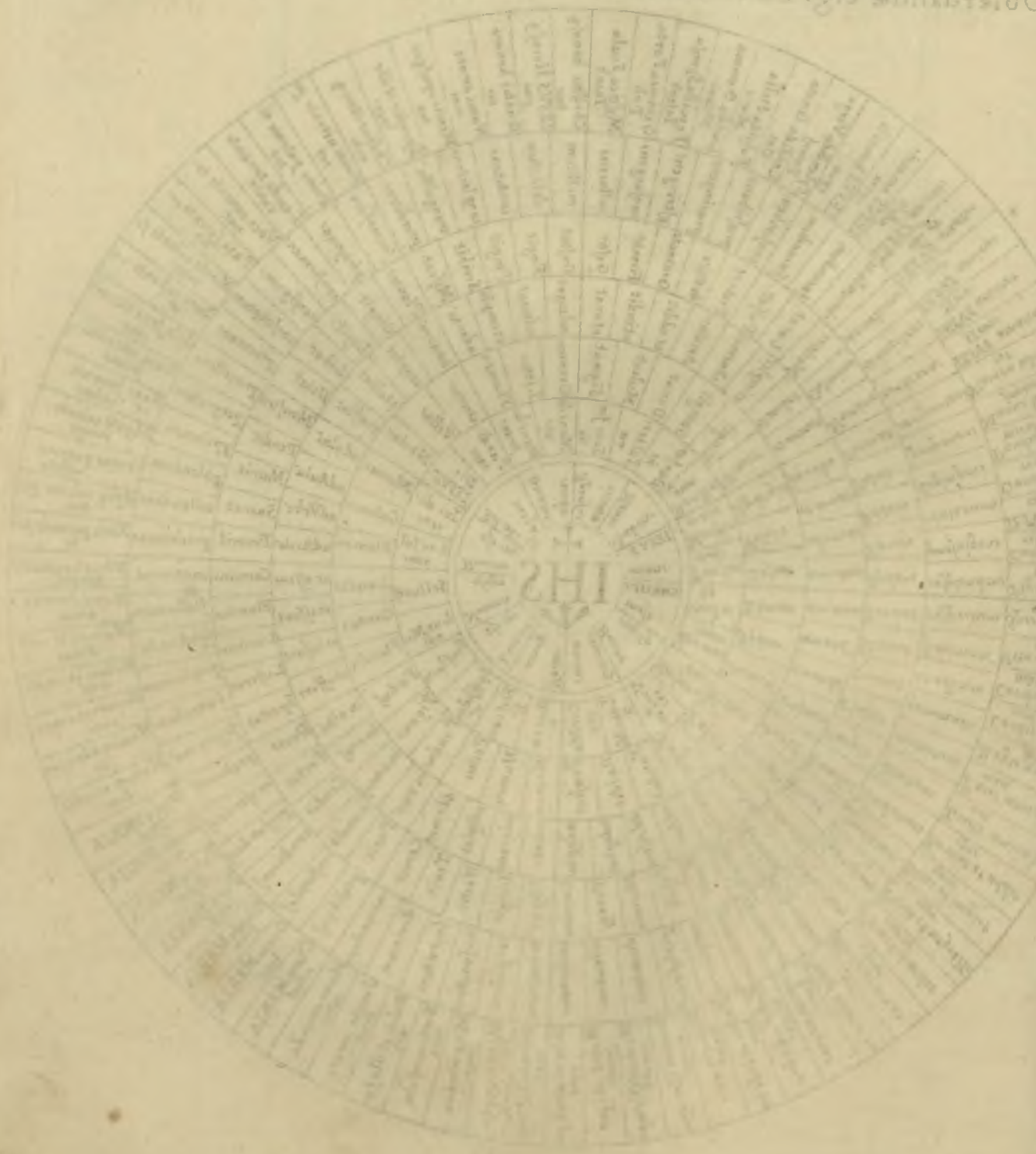
ans	dans animos uires	Phalanx auxiliaris	exercitus peregrinans	Fons aqueus clarus	Diadema	Diua pulchra
ans	contra	mundi gaudia contemnens	aduersus	Liber	78	credens et docens uera.
ans	homines malor	etiam	Damones	carens	Sydus	conscribe ns militet
ans	Societas	uiuens in mortificatione	Abundantia et constantia	doctrina iniqua	Arma	contra
ans	plantata et instituta	cum timore et spe	dans medicinam	Lampas	defensiuua	errorum tenebras
ans	contra	a Venere contagio	merori	aduersaria	Ensis	ab aquilone ad Austro Via
ans	pericula separata	cadentium seu peccantium	peccatorum calligini	hostes fugans	Iter recurum	

VV	NN	FF	Y	P	H	A
u	mai	lo	liu	lin	leu	yu
XX	OO	GG	Z	Q	I	B
ti	hia	chum	hia	xu	tie	yun
YY	PP	HH	AA	R	K	C
kie	tim	se	mo	tao	ihin	le
ZZ	QQ	II	BB	S	L	D
Siu	yeu	chuen	in	chui	meu	hia
Ab	RR	KK	CC	T	M	E
Fa	cai	chum	hia	tem	leam	mao
Ac	SS	LL	DD	V	N	F
cin	hia	pio	chue	hia	lieu	ien
Ad	TT	MM	EE	X	O	G
xi	nie	lim	yen	nin	tao	me

ESSUS

AUDATUS HOC LABYRINTHO
CONTINENTE

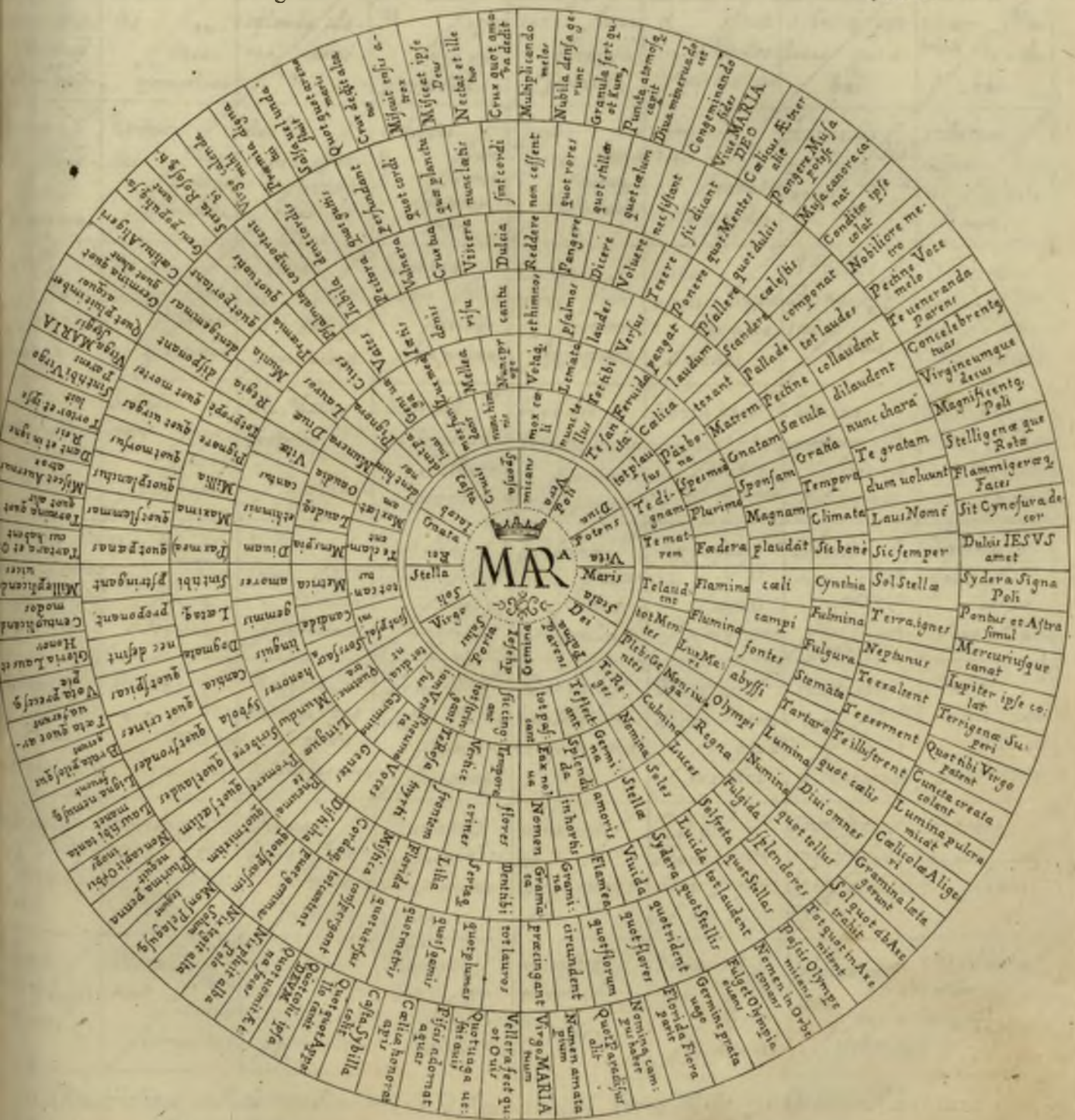
Obstat hunc ego Sacerdos Annus confectus et anno m dccc
DIC SACRI APOSTOLICI PALATII MAGISTRO A. D. IUD. COLONIA
ISSIMO ET REVERENDISSIMO DD. PATRI RAYMUNDO CARPENSIS ORDINIS
et R. P. Nicolai Luteri Capellani, Theologi, Licentiatum, et

MARIA STELLA

CELEBRATA LABYRINTHO CONTINENTE

Disticha retrograda, 69, 902: 227, 514; 327, 040. id est uersus simplices, 279, 608: 910, 057, 308, 160.
Ideam [-uu-uu-]---[-uu]--[-uu]---[-uu-uu-] inuenit I. Caramuel anno 1616.
Voces addidit R.P. Nicolaus Lucensis Capucinus, Theologus, Concionator, Vir eruditissimus, anno 1649.
R. HIPPOLYTO MARRACCIO LUCENSIS CONGR. CLER. REGULARIUM
MATRIS DEI PARTHENIARUM LAUDUM ENCOMIASTAE &c.
Osseruantiæ gratia Satrianenses Alumni consecrabant anno 1662.

LABYRINTHUS

de laudibus PHILIPPI Magni, huius nominis IV Hispaniarum Regis Catholici, Indiarum Monarchæ, etc.

FIGURA XXVI

<p>oreas ente s uortius debellasti</p>	<p>insolen- tes au- daces peregrinas</p>	<p>Australes splendo de- res covas- ti</p>	<p>Percussis- ti regio- nes que marinas</p>	<p>Dux fu- rores inui- ctos su- perasti</p>	<p>Accepis- ti Dux laudes que diuinas</p>	<p>Cum can- didos co- purores purabas</p>	<p>Rebelli necem Vi- tristi tam da- bas</p>
<p>uerten- re sub- jectas pius et aras</p>	<p>Eminen- tes des- tructas ponis ædes</p>	<p>das ho- nores per- sonas etiam elar- as</p>	<p>reduxis- ti jam Dux ad patrias sedes</p>	<p>foues flores quos cum debellaras</p>	<p>composu- isti fu- rores sa- craspedes</p>	<p>Aduersus que fu- rores rum</p>	<p>et durum adjecis- ti Zui- nglislo- rum</p>
<p>im Nep- tuni uignis mitigasti</p>	<p>De con- muni con- firmas q marinas</p>	<p>Galate- as sple- dore qu- em sacrasti</p>	<p>Qui reg- nabis hinc terras his uicinas</p>	<p>Cauca- sæas qui gentes expugnasti</p>	<p>undas nauis inui- ta pere- grinas</p>	<p>Adpellet Parna- sæas cauas</p>	<p>Qua præ- est la- biis Fama qua micabis</p>
<p>uide- unt tuas laudes sicut ran- as</p>	<p>Subjece- runt qui lauros ante pedes</p>	<p>Tu Ma- uortem cui sors lauros auar- as</p>	<p>Fors ad- scribit ad æthera peredes</p>	<p>Reddis fortem quam gentem subjugaras</p>	<p>Fama in- scribit re- gales apud ædes</p>	<p>Et con- sortem effi- cies tro- phæorum</p>	<p>Perte ad- ibit Pie- tatis Pri- ceps forum</p>
<p>am tibi coro- nam con- parasti</p>	<p>Vim Nep- tuni diui- tias q Nerinas</p>	<p>Si Insu- laras pro- uincias debellasti</p>	<p>Debella- bis regi- ones pe- regrinas</p>	<p>Londonæ- as cen- turias humiliasti</p>	<p>Expugna- bis di- uitias q marinas</p>	<p>Denuo meas qui atiqui- tus trium- phabas</p>	<p>Famam dabis et terra qua bellabis</p>
<p>antæ- unt uir- tutes tu- as præclaras</p>	<p>Prodide- runt im- perii an- tiqui sedes</p>	<p>Belgam fortem que armis subjugaras</p>	<p>Fatis uiuunt quod nomen Famæ redd- es</p>	<p>Qui uiri- bus Ma su- uorte peraras</p>	<p>Regio au- diunt remo- ta quod tu sedes</p>	<p>Laudo sor- tem exto- llo Ze- landorum</p>	<p>(Fama scribit hinc tibi sub- jectorum</p>
<p>flabunt reju- centrio- nes</p>	<p>Armatiq; Tribu- pe- netran- tes</p>	<p>Dinmar- quæas uice- runt con- fusiones</p>	<p>Qua uolat nedum dis- cursantes</p>	<p>uenerunt ad Si re- laras giones</p>	<p>Est ubi Mundi pro- clauis peran- tes</p>	<p>Transfor- mat Sa ubi lata et Jethis as</p>	<p>Potiturq; suauis undis lætis</p>
<p>hippi thimu- ones</p>	<p>Ploraue- runt chri- stalli la- crimantes</p>	<p>Victæ Sor- tem mira- ntur Se- ptentrione</p>	<p>Nunc per- ibit qui subdit dominates</p>	<p>multiplicat et mor- tem ones</p>	<p>Fama scri- bit et Musæ discatantes</p>	<p>Virum for- tem Par- nasæ celebretis</p>	<p>Qui laude æterna per- uiuunt sonetis</p>

Illustrissimo et Reuerendissimo DD. Antonio del Yerro, Militaris Ord. de Alcantara Equiti, Priori de Burgitabus Abbati de Sancta Catherina etc.
D. Bernardus Weyms D. C.

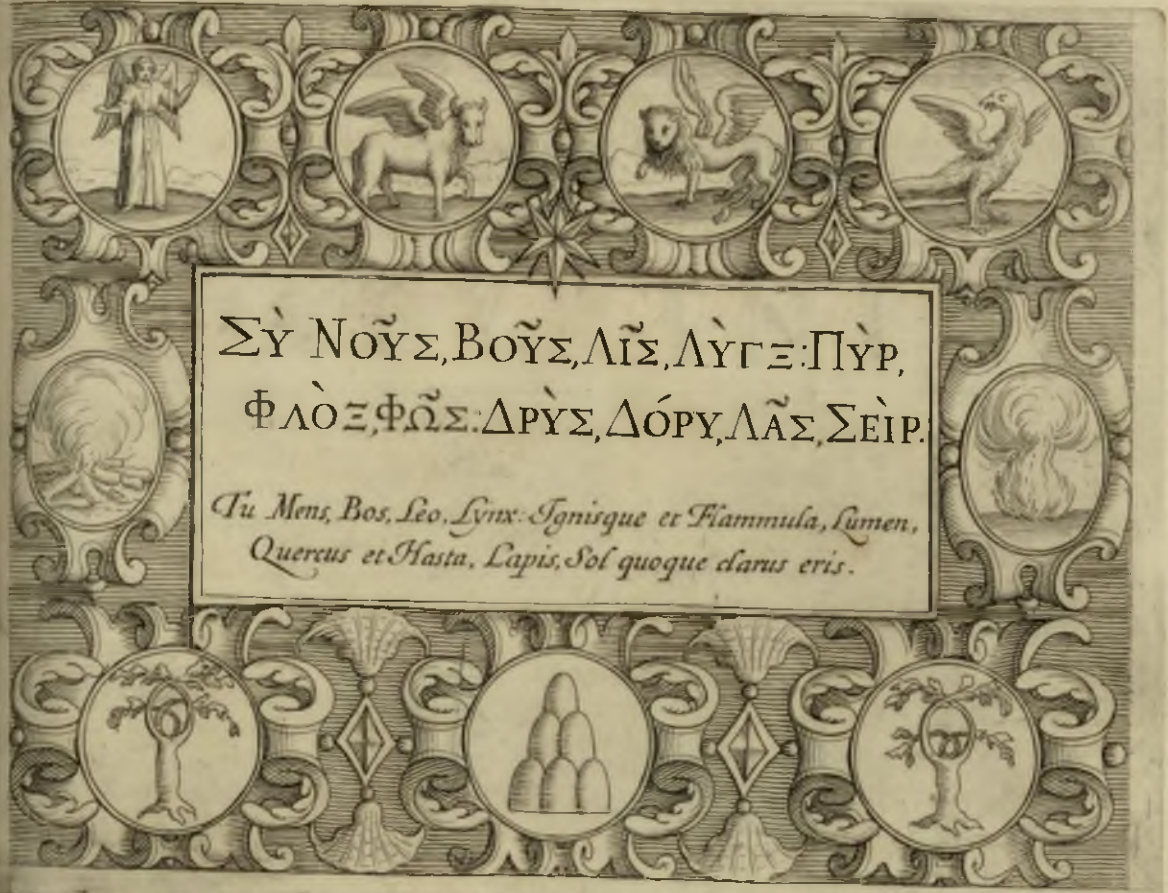
TABULARIUS

de laudibus PHILIPPI Magni Principis
 Hispaniarum Regis catholici
 Indictum Monarcha etc.

FIGURA XXVI

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z
A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z

L. de ...
 ...

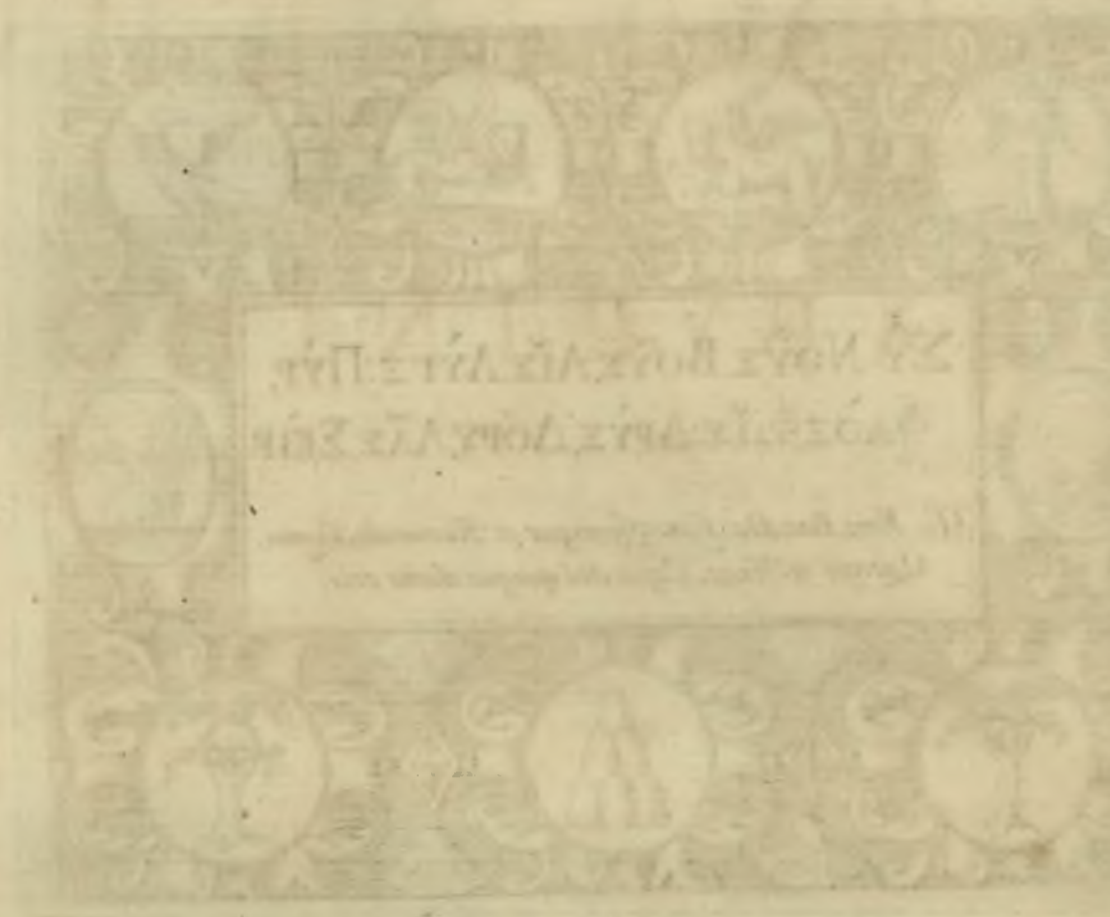

ΣΥ ΝΟΥΣ, ΒΟΥΣ, ΛΙΣ, ΛΥΓΕ: ΠΥΡ,
 ΦΛΟΞ, ΦΩΣ: ΔΡΥΣ, ΔΟΡΥ, ΛΑΣ, ΣΕΙΡ.
*Tu Mens, Bos, Leo, Lynx: Ignisque et Flammula, Lumen,
 Quercus et Hasta, Lapis, Sol quoque clarus eris.*

S	A
V	T
A	I

AI! S TA VI. et cur? VIS VITA VITI.

EN ALABANZA DEL ILL.^{MO} Y REVEND.^{MO} SEÑOR DON ANGEL MANRIQUE DE LARA

Catre datico de Prima de la Uniuerfidad de Salamanca &c.

General de la Orden de Cister. &c. Obispo da Badaxos. &c. mi Maestro.

L A B Y R I N T H O.

Manri- la gloria de los pra	Sacri- que mil- palm- asy laure les	los dulces instru- bien- men-templa- tos dos	Corona- dos de flores yclaueles	Estiendan por los deli- uien- cados tos	Los rey- nos con- à sag- ra- les Cybe- tos	Multiplicá- do acce- con- cancio- nes	Venera- ran pro subla- stra siones
mi- lauro sy corona nas	En nomb- re de Ma- aque- ste Monte	Los acen- tos de Marte sy Bello- nas	Desterra- dos esten del Ori- zonte	los lauros auarien- que coronas	Con rayos argente- ados Faeton- te	Mas con- tontos pre- gone postrados	ya los hados estan mas en- calcados
uirios ta- sus Estados	Coronados ias Sienes de claue- les	Pregone a g'ios mon- hados te	Con coro- nar de palmas yclaueles	Por todo el Horizon der- ramado s	Confiesan a coro- un nas Apeles	Quai Fae- tonte sus lauros yblasones	Perficiona con todas sus acciones
das oc- siones coronas	Con tantas perfeci- ones Creonte	los laure- les las palmas las coronas	los ramos de esmalta- dos este monte	la flor de sus lau- da a reles personas	Mas lleno de Cuy- se dados remonte	Guarnace- le a Cy- sus beles senbra- dos	sus toca- de dos alfo farador nados
o far- na sus locados	sus senbra- dos guar- necera a Cybeles	Se remonte mas lleno de cuydados	Da aper- ta sonas flor de sus claue- les	De este inonte los ramos esmalta- dos	las palmas los las coro- nas laure- les	qual Cre- onte tantas perfecio- nes	las coro- nas en to- das oca- siones
to áas acci per feionas	sus lauros yblas- nes Faetote	un Ape- les con- fiesan g' coronas	Derrama- dos per todo el Horizonte	De palmas y laure- les con- coronas	Que los hados pre- gone a queste mō- te	las sienes de claue- coro- nados	sus estados con hrios es- maltados
an mas aice ya los ha- dos	Pregone q' prostra- mas conten- tos	g' Faeton- te con- rayos ar- genteados	g' Coronas los lauros auarientos	esten del Horizon der- terra- dos	De Martes y Beic- los nas acentos	Aqueste Monte en no- mbre de Manrique	Mil lauros y coro- nas sacri- figue
blaso- sue- laran mostrados	con canci- ones mu- tiplicá- do acento	De Cybeles los labios esmalta- dos	Delicados de ramen por los uien- tos	De flores y claueles coro- nados	Bien tem- plados los dulces instrumen- tos	Mil palmas ylaure- sacri- figue	la gloria de estos amad- prad- rigue os

scripsi Iuuenis sub annum MDCXXIV. dum nostrum ipse Philosophicum Collegium uisitaret: et quia etiamnum grati-
a mihi est tantū Viri memoria ut noster aduersus illum innocens affectus, e di in lucem curauimus, anno MDC LXII.
[sic modis legi potest.]

ALABAMA DEBIL Y RAYMOND ZANON
LANGHE MANN RLO ME DE LARA

de la Orden de San Juan de Jerusalen
de la Orden de San Juan de Jerusalen

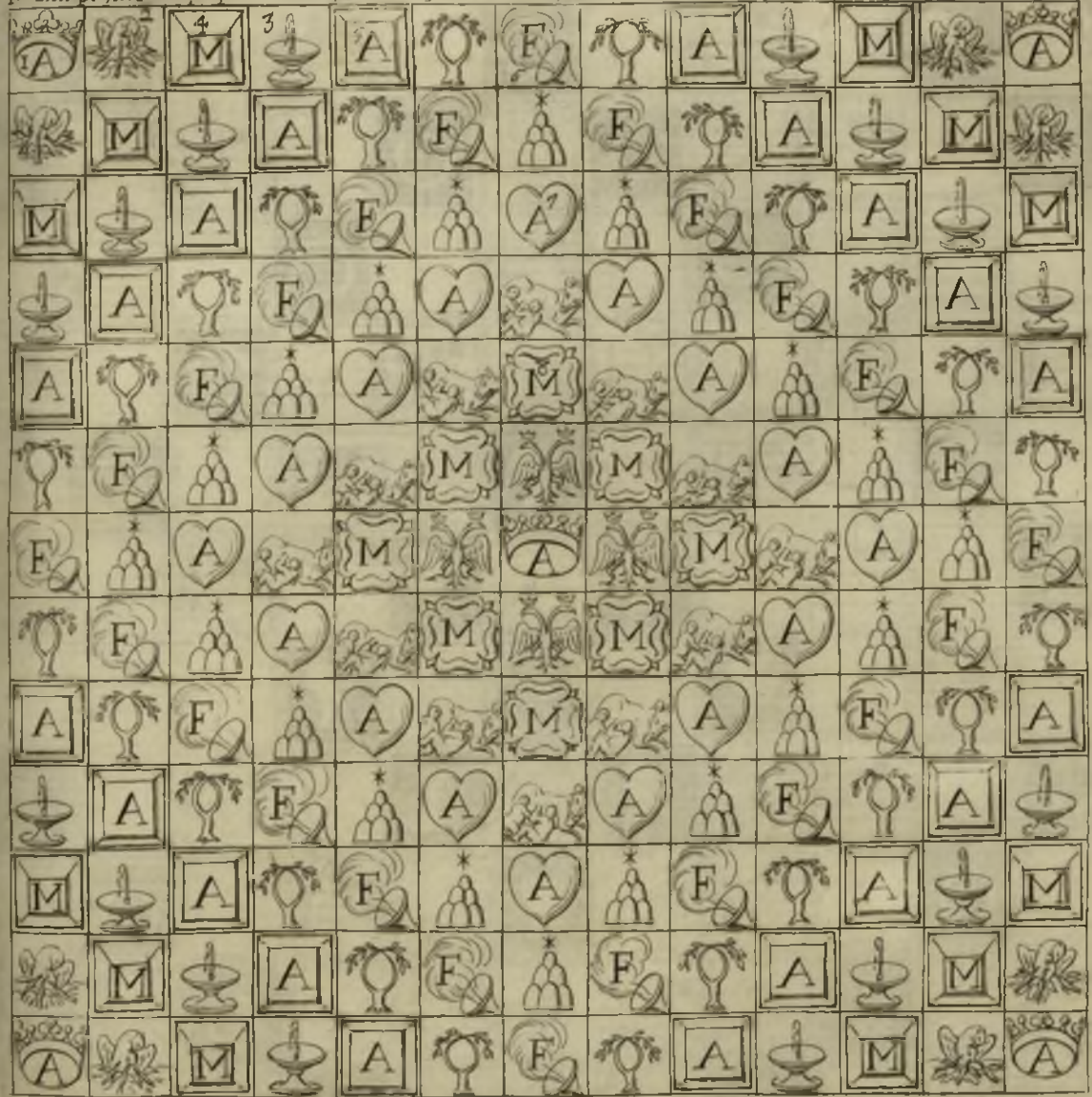
L A B Y R I N T H O

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

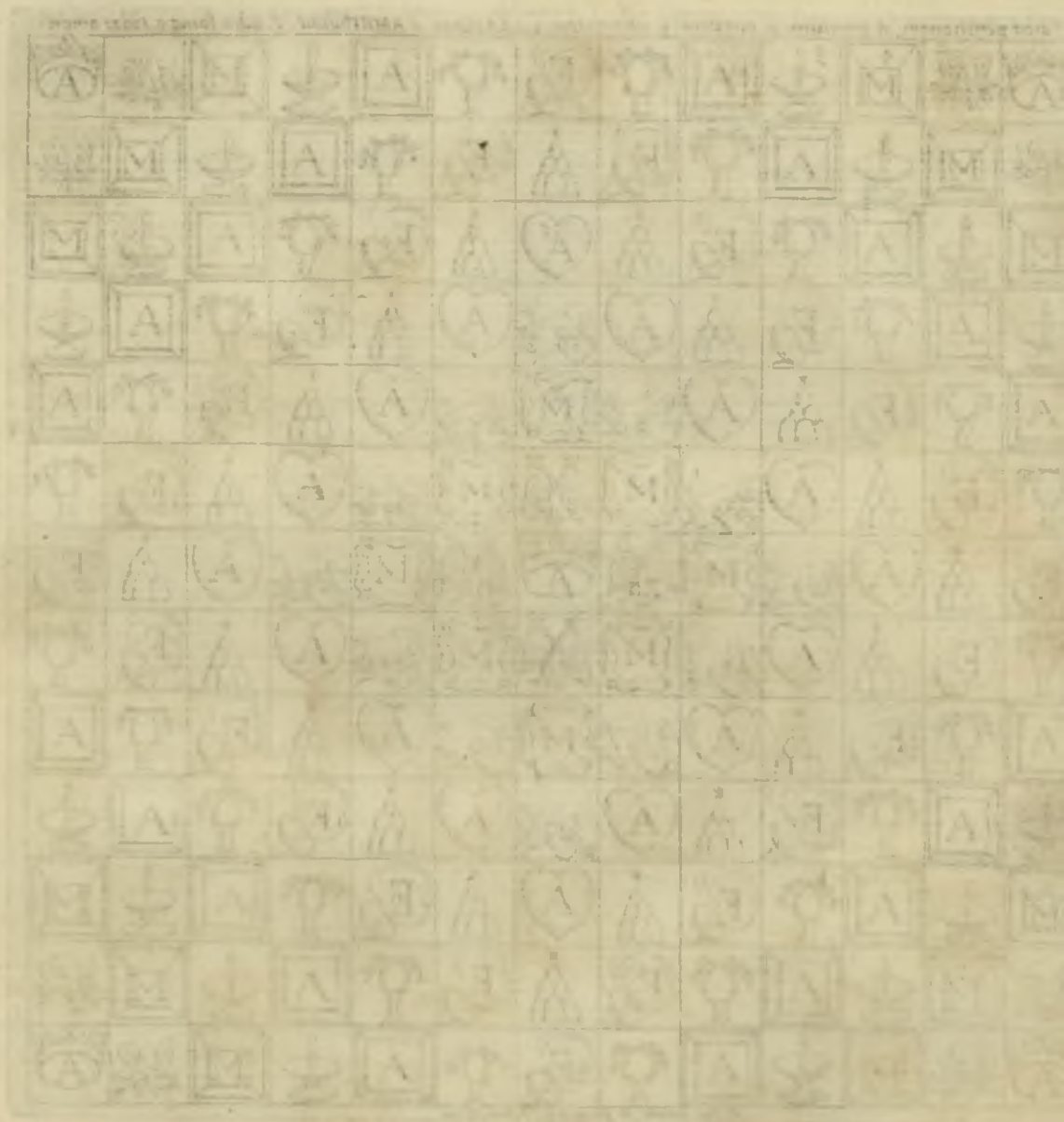
de la Orden de San Juan de Jerusalen
de la Orden de San Juan de Jerusalen

SANGUINUS
BENEDICTUS.

1. dicit perfectionem, et premium. 2. pietatem. 3. ubertatem. 4. dAMANS. 5. AMETHYSUS. 6. tuba fame. 7. sedes amoris.

8. flor amoris, et facundie. cetera clara

SANCTUS
 Monachorum Occidentaliū Pater Et Dux
BENEDICTUS

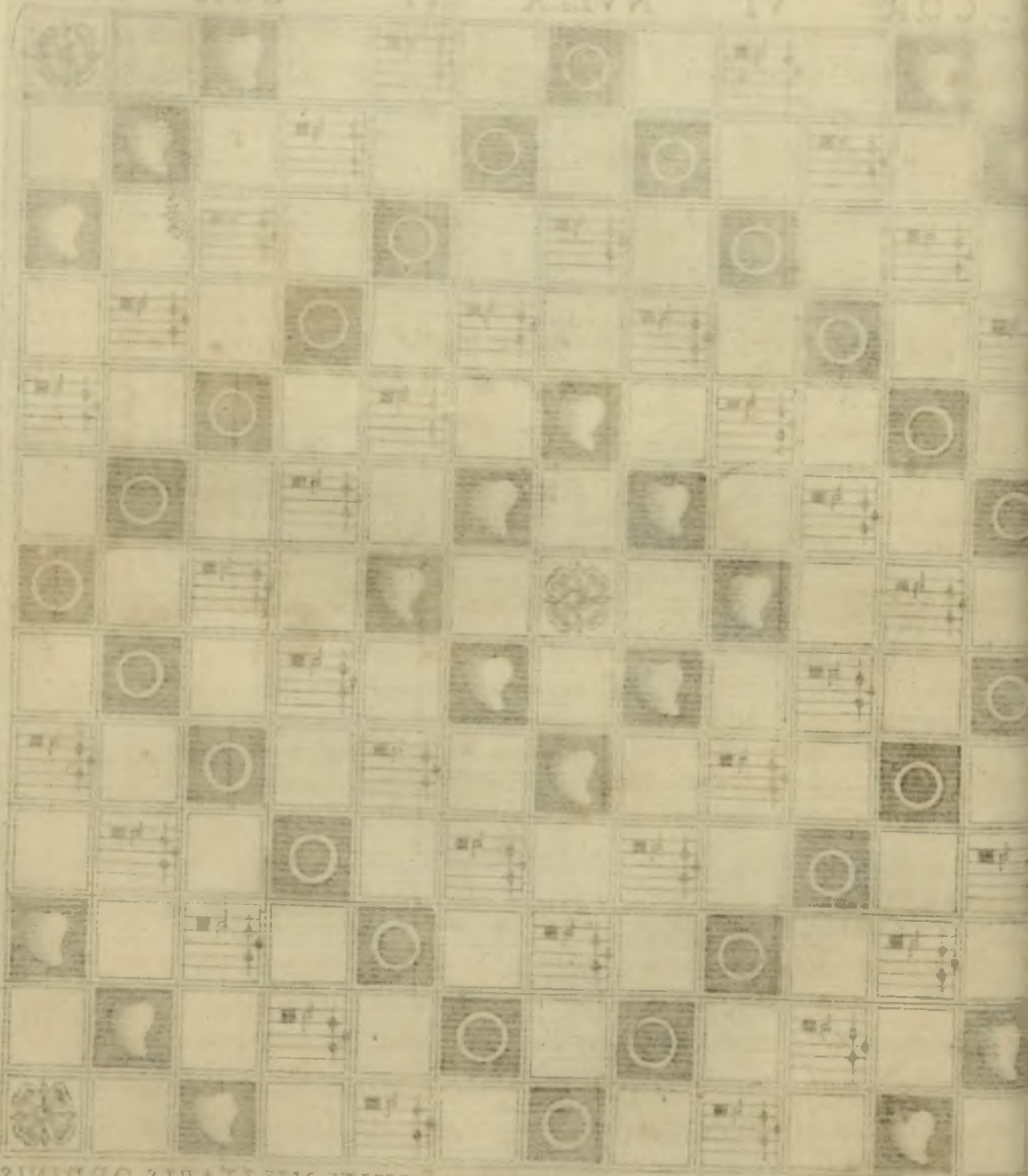
*Homo verè Parthenius;
 speciali Benedictæ fauore fuit*

COR- VI NULLA VI COR- ROSA

ILLUSTRISSIMO D-D. EMANVELI DEL YERRO, EQVITI MILITARIS ORDINIS
 de Alcantara, nec non D-Sebastiano, et D-Augustino eiusdem Fratibus.
*Et veteres Patres corui symbolo intellexerit Daemonem, qui tentationibus cor humano obnubilat, hoc præcipue in S-Benedicto
 statum, nam in Sublacensi ualle Deo uacate sub corniis specie aggressus Dæmon, generosissime repulsus est. Ut huius Par-
 thæ uictoria celebrem memoria. Benedictæ Rosâ inter spinas intacta et illibata dilaudemus, Rosâ uidelicet nullo Dæmonis astu, nu-
 lentiâ corrossa aut dedecorata hoc Pægma Metrametrico labore elimauim; dedicauiusq; Vestris Ill-Dominationib; quib; Benedictus
 benedicat.*
*Sic optant uouens Vradum Illustriss-Domum
 humillimi Serui Rethores Sculo Satrian.*

BENEDICTUS

COR. VI. VILIA VI. COR. ROSA

TRISTANO D. EMANUELE DEL YERMO. BOVITI MILITARI ORDINIS

de Alerandria, natus die 25. Julii 1718. in Civitate Alerandriae.

Obijt Natalis Sudorius (Gallice Noel Sueur) Cantor Excellentissimus, et Musicae et Chori
Magister. et ut ipsummet marmor lachrymas enarmonicè postulare, aut exorqueret ueris
Officialis Langrensis, Vir quidem doctus et ingeniosus, hoc in sculpi Epitaphium curauit.

DEO OPT. MAX.			
DIES XVIII. MAII, UT NATALITIVS, SIC FATALIS FUIT ANNO MDLXXIII. NATALI SUDORIO, EXIMIO MUSICO, MORIB ⁹ ET VITA ⁹			
Hic post anno- rum LXXII. uita	_____	_____ completa, Nos exigua	_____ superstites,
11 11	cantum uerum desiderans re- liquit	=====	que memoriam in hoc templo. Faxit Deus, ut
Misericordiae largitiones sen- tiant, et	g g	hostibus	poenas susti- neat: atque
3:	loco Purgatorij liberatus, nostra- rum precum	=====	earumq; fre- quenti
adiutus Coelum conscendat	g	Diuinas cum An- gelis laudes de- cantaturus	Amen. Amen. Amen.

Exstat hoc Epitaphium apud aliquos Authores Gallos, at Com-
positorum inscitia tam male expressum, ut rescribi et recudi
debuerit, ne Author laude debita careat, et Lector instructione pri-
uetur. Ut autem uideas quid singulae Notae Musicae in hoc Epitaphi-
o significant, illud rescribimus, diuerso expressis caractere uocibus,
quae notis enarmonicis designabuntur.

D.O.M. Dies 18 Maij, ut natalitius, sic et fatalis fuit anno 1573.
Natali Sudorio Eximio Musico moribus et uita graui. Hic post an-
norum 72 uitae spatia completa, nos exigua paula superstites, suspiriis
et semisuspiriis cantum uerum desiderans, reliquit, longam que memo-
riam in hoc Templo, Faxit Deus ut maximas Misericordiae largitiones
sentiant: et fulis hostibus breues, semibreues, et minimas poenas sustine-
at, atque balso loco Purgatorij liberatus nostrarum precum tenore, ea-
rumq; frequenti repetitione adiutus, Coelum conscendat superius,
Diuinas cum Angelis laudes decantaturus sine fine. Amen.

DEO OPT. MAX.

DIES VII. M. A. N. U. T. I. N. I. A. T. I. V. S. I. C. F. A. T. A. L. I. S. E. V. I. T. A. N. N. O.

M. D. A. X. I. M. I. A. T. A. L. I. S. V. E. O. R. D. I. O. P. R. I. M. I. O. M. U. S. I. C. O. M. O. R. T. A. L. I. S.

1	2	3	4	5

The first part of the composition is in the key of G major, and the second part is in the key of D major. The first part is in the style of a Minuet, and the second part is in the style of a Gavotte. The first part is in 3/4 time, and the second part is in 3/8 time. The first part is in the style of a Minuet, and the second part is in the style of a Gavotte. The first part is in 3/4 time, and the second part is in 3/8 time.

The first part of the composition is in the key of G major, and the second part is in the key of D major. The first part is in the style of a Minuet, and the second part is in the style of a Gavotte. The first part is in 3/4 time, and the second part is in 3/8 time. The first part is in the style of a Minuet, and the second part is in the style of a Gavotte. The first part is in 3/4 time, and the second part is in 3/8 time.

I.

PROOEMIUM.

B tuos oculos posui, dum essem adhuc puer (Lector Eruditissime) Labyrinthorum ingeniosas Ideas, quæ confluentes huc, composuerunt hunc Librum, in quo de illarum conditione, & exornatione tractatur. Et quidem, si non excusat errores, solatur tamen Genium meum Festinatio, qua alios Libros concepi, scripsi, edidi; quam obijciens inuidiæ, solebam dicere,

Hos perfecturus, si licuisset, eram.

at nunc interposita mora, non annorum novem, aut decem, quam Horatius præscribit, sed quadraginta, aut plurium, sicut non abstergit *Sphalmata* sic nec excusationi locum, nec solamini præiudicium relinquit. Rem hic ego cum rubore fatebor.

Formare hunc Librum occæpi puerilibus annis,

Quem nondum senior finio, semper ago.

Subrides, Lector; rideo, & Ego, & te Kreihingij numeris moror, & sic inquam:

Quem legis, hunc nobis pepererunt otia partum:

Forsan in hoc aliquid, nescio an Albe probes.

Quid? nasum crispas? quare? quia displicet, inquis.

Hæc seboles: mihi plus displicet Albe parens.

Et merito. Nam libri dicuntur, quasi liberi; nec, si deformes sint, carpi possunt; Eorum enim conformatio, & natiuitas, pependit ab alius ingenio. In parentem igitur criminatio deuoluitur; qui, si noluit fœtum exornare Charitibus, fuit inuidus; si nescijt, impotens; & se potius continere debebat, quam montium instar parturire. In me igitur vertantur tela omnia, Liberque à dentibus Inuidiæ liber, tandem aliquando in lucem prodire sinatur. Sed quia illa non modò est cœca, sed & surda, & Parentis negligentias, aut culpas vindicabit in sobole, ideò ad librum orationem conuertam; &, vt se, si inuadatur, propugnet. Monitis nonnullis armabo. Sit igitur Proœmij huius

A R T I C V L V S I.

Ad Librum.

II.

ERGO, qui tanto tempore, vt conformareris, prius in mente Parentis, deinde in ceris, aut etiam palimpsestis hæsiisti, ne festines obsecro, sed quem Authorem, etiam, Instructorem patiaris. Cum primum prodeas, à Grammatico, vulgo legèris: O quàm

multum, paucis verbis complexus sum! Sanè sub infauis sideribus, lucis es horizontem ingressus; habuisse Martem in octaua, & Saturnum in nona videris: ille enim in ipsa natiuitate insidias apparat, iste in itinere, ne incolumis ad manus Amicorum peruenias: licet enim sydera non habeant vires, vt tuam gloriam impediunt, si armentur Lectorum inuidia, sunt fortissima, & Elementa Scholastici Mundi perturbant. Quid vitro fragilius, vilius-ve? & tamen Sol, Planeta innocens, astrum propitium, & beneficum, si armetur vitro, metalla solidissima liquat, & vegetatiui ordinis Maiestatem comburit. Lux Soli est similis: est pulcherrima qualitas, ac insici solet à medio. In lucem prodis, sed obsessam Grammaticorum insolentiã, & inuidiã; ergo tibi prospice, & caue; nam, vt scitè dixit Laurentius Valla, *inter Animalia à Deo condita, Grammatico superbius nullum.* Ne igitur te concredas Abecedariorum Magistrorum censuræ, si enim elati sunt, nil humilitate proficies. Cognosce probè improbitatem singulorum; & ne aliquando elegantiam verborum, si fortè rhetoricantur, incautè hallucineris, conuerte ad hanc Tabulam oculos, in qua D. Franciscus Borgias, Squilachus Princeps, [cuius numeris, vt Te instituiam, pluries vsurus sum] vnumquemque depinxit. Sic ait.

*Con vn poco de Latin**Vn Grammatico atreuido,**De si presume que à fido**Punto menos, que Agustín.**Y que es su ignorancia el fin,**Donde toda Ciencia cabe,**Y que el mas docto le alabe**Por lo que razona y muestra**Su Latin, llave maestra**Para entrar donde no sabe.*

Grammaticus est superbius, & audax: modo quatuor lineas Latinas sciat, omnia audet, & confidenter fert de rebus igitotus sententiam.

Ergo, vt Te à Grammaticorum dente, & felle propriam, vt ar altis Nominibus, quæ contra pericula omnia Mundi præualere dicuntur: & Te vocabo METAMETRICVM, vt licet plura stigmata habeas, quàm Lazarus, inter te, & Grammaticos, epulones auaros, chaos maximum firmatum sit; vt, nec illi te aggredi, nec deprimi ad illos tu possis.

Placeant aliis Græcæ linguæ flauissæ, dicantque Tibi à *μῆτρα ὑλῆρα*, & *μῆτρον ὑψῆρον* versum grande nomen imponi: non contraeo. At hodie, quia cum Latinis differo, *Metametrika* mihi erit *Meta Metrika*, vt liber ab his sis, qui in humaniori Disciplina ad Metam peruenire non possunt.

At dices, Te non esse in sublimi securum nam poteris eminens impetiri; licet enim Ardea alrum renigio nubes pectat, & Auiceps terram pede incerto fatiget, triumphum hic occinit, iuxta notum Axioma.

Fistula dulce canit volucrum cum conficit Auiceps

A te sto: bene mones. Grammatici ergo Aucupio examinemus pharetram, & singulas sagittas discutiamus.

Prima styli inæqualitatem criminatur. Serpens attollitur; languet, luxuriat; stipem postulat, copias cornu liberali profundit, tantâ inconstantiã, vt liber videatur non fuisse scriptus vno calamo.

Fateor: plures attemperavi, vt hunc librum scriberem: iuuenis, senex; æger, sanus; otio indulgens, negotiis obrutus; aliquando diligenter attendens, aliquando inuitus, aut spontè distractus; & vt liberè dicam,

*Rheda, Camelus, Equus, tunc me iuere meantem: at**Nunc licet ire rota, nunc libet ire rate.*

Quam ob rem, si seueri Censores

*Encontraren versos mozos,**Y mucha desigualdad,**Los que escribi en mas edad**Les seruiran de rebozos:**Y seran pocos los trozos,**En que puede hauer exceso;**Que reconosco y confieso,**Que entonces naturaleza**Obrava con azudeza,**Si despues obrò con seso.*

Quod, si aliquis, profluentem grandius voluerit cum humili phrasi componere, Te non tanget; in quo, nec stilius altior, nec depressior à consilio se insinuat: mediam enim elegi viam, quæ, nec esset fracta, nec ardua, sed explicandæ nouæ scientiæ, & legibus ferendis commodior; criminor enim Regum Tabulas, quæ absente Commentatore silent. Hanc ob rem

*A manos de muchos vais**Rasgos míos sin defensa,**Y su etas à la ofensa**De quien menos la esperais:**Y si en tal peligro estais,**Iniustamente me animan,**Los que piden, que os impriman;**Pues quando luzir pretenden,**Si escuros son, no se entienden,**Y si claros, no se estiman.*

Et, quia non volo, ita cultus videri, vt & occultus sim; nec, ita clarus, vt nil ignotum occultumque in medium protulisse dicar,

*Sigo vn medio en la jornada,**Y de mi estylo despido**O palabras de ruido,**O llaneza demasada:**Y escuridad afectada**Es camino de ataxar,**No saberse declarar.**Y asi te quiero aduertir,**Que estudiè para escribir,**No escribi para estudiar.*

Si vocabulorum non sit transpositio continua, metuebuntur Reges, & Principes, qui mechanicè aut rustico viro grauius, & modestiùs ornantur.

A limi-

In carminibus non let esse æqualitas.

Subtilius, & acutius illa à iuvene, prudèntius conduntur à sen.

A quibus minus putati scriptores aliquando impetuntur.

Stylus, si est obscuro non intelligitur; & est clarus, contemnitur. Qualis igitur erit, vt placeat?

Stylus inter superbum & humilem mediū scientijs tradendis optissimus.

Studui, vt scriberem non vero, vt studerem scripsi.

A limine ad metam Operis de transpositione vocum ago ; & , si hoc ipsum transposito stylo ediffererem , rebus nouis obscurisque lucem impertirer , aut nullam , aut crepusculinam ; nec addisceret Lector , quâ deberet arte , vel methodo in tantâ Labyrinthorum varietate vocabula concinnè transponere ; nam , si vocum fulgura medullitus eximenter .

No es sentencia , si es escura :

Porque en darla lustre y ser ,

Colocar , no trasponer ,

Es verdadera cultura :

Y es noche sin la hermosura

De la luz de la mañana

T asi no sigue profana .

Mi Thalia muera feta ,

Porque siempre fue Poeta

De la Escuela Castellana .

Periodus , si obscura , non debet vocari sententia .

Collocari voces debent , non transponi .
Nostra Musa non sequitur nouam Callorum hæresim , quæ obæsturitate delectatur .

Quod ipsum sectata est etiam in Latinis Carminibus acutissima Martialis Musa , in cuius subtilissimis numeris acumina , & phrasès Hispanorum relucunt ; quod ipse non modo fatetur , sed sibi gloriosum existimat .

Hæc fortè sufficiunt (Liber mi) vt contra Inuidios , & Aemulos tuam sinceritatem propugnes : at post omnes agones suos , Hercules debuit pati ab amicis , quos ego interdum magis timco , quam hostes . Hi , si indocti , dum conceptum non capiunt , contemnere solent , quæ intelligunt ; & illa solum modò laudare , quæ non penetrant . Et ideo orarem instantissimè , vt Amicus indoctus à tua protectione desisteret .

Porque el en vano contiende ,

Pues quando mas se fatiga ,

Lo que al discreto le obliga ,

Al ignorante le offende .

Mas como todo se vende ,

No se igualan los aprecios ,

Que ay a diferentes precios ,

Como se fuesen vestidos ,

Dedalos para entendidos ,

Icaros para los necios .

Et quidem , vel doctissimus Liber , Icarus est , si sub vmbra indocti Meccenatis proueniat . Singularem vult , dilucidare , & illustrare ; & plus nocet tuendo , quam hostis inuadendo faceret ; nam

In necio Comentador

(El mas presumido digo)

Es el mayor enemigo ,

Que tener puede vn Author ;

Es de su ingenio el primor .

Vender lo que dize , caro ;

En carecer su reparo ;

Ostentar gran variedad ;

Huir la difficult ad ;

Y hazer escuro , lo claro .

Animos Tibi volebam addere , Liber mi , & vt vitæ , terrorem , & horrorem incussi . Vt ab inimicis , vt ab amicis caueas iussi ; qui ergo supersunt , à quibus speres applausum ? Etiam , qui loquuntur clarissimè interdum non intelliguntur . Id mihi hodie accidit , non enim , vt caueas ab amicis præcipio , sed ab indoctis . At , dices , Viri docti , & amici erunt pauci . Quid inde ? modo doctis , vel paucis placeas , indoctis infinitis displiceas ,

Inferissimus Scriptoris hostis est Commentator imperitus .

Scholia laudat , textum capit , aut corrigit : questionem nõ ingreditur , & conclusiones claras ineptis Notarum obnubilat .

Porque los Libros censuran

Oy muchos cuerdos y locos ,

Los que juzgan , son los pocos ;

Los muchos , los que murmuran .

Si lastimarnos procuran

Los muchos , estad contento ;

Porque a nuestro lucimiento

Tanto importa os menoscabe

Censura de los indoctos ,

Como que la de los doctos

Os engrandesca y alabe .

Mendacastichon

De libris iudicare potest doctus ; indocti murmurare tantummodo .

Acque Authori docti laudando , & indocti murmurando profunt .

Duæ aq̄ requiruntur , vt Aquila supra pennas ventorum se subrigat : sinistra , dextera : nec altera potius , quam altera : si enim sinistrâ careret , eaderet , nam dextera non posset sufficere . Fama est Aquila Mystica , & volando Viros doctos exaltat : duabus alis est prædita , Eruditorum dexterâ approbatione , & sinistrâ indoctorum censurâ . Acquæ indiget altera , & altera : ruit enim , vbi applausus non concitatur ab inuidiâ ; quod adfirmant Exemplâ , quæ , quia sunt quotidiana , & nota singulis , recenseri non debent .

Hac Ego præuentus notitiâ , omnibus placere non volui ; scio enim lucem esse optimam , & tamen agi ream in Nycticoracis tribunalis . Volui doctis : & , quia pauci sunt isti , volui paucis : & , si in aliqua regione sit vnicus , ille mihi Theatrum frequens , & numerosum est . Igitur (Liber mi) vestigijs tui Parentis insiste , contentus paucorum , aut etiam vnus , aut alterius applausu : nam , si loqui permittatur sinceritas ,

El que sabe , estimará ,

Si algún estudio teneis ;

A mas gloria no aspireis ,

Ni mas el tiempo os dará :

Quien defenderos podrá ,

Sera quando mas , alguno ;

Y si es docto , basta vno ,

Que en las Reglas y los Modos ,

Querer contentar à todos ,

Es no agradar à ninguno .

Docti sciunt , quid debeat magni fieri .

Si vnus doctus librum approbet , sufficit .

Qui vult placere singulis , omnibus displicebit .

Hæc (Liber mi) de studio , & ealamo Authoris tui insinuasse sufficiat : at scrupulus superest , qui interdum pupugit Lectoris Eruditi candorem . Dicere posset aliquis , Cornix in Generalibus Comitibus Animum , plumis alienis exornata comparuit ; & plagij appellata , & conuicta , fuit summo imperio ad restitutionem coacta : & alienâ exuta pulchritudine , nuda , & turpis remansit . An idem euenire Tibi poterit (Liber mi) in quo vix est Veteris , aut Innioris Poætæ pluma , quæ non conducatur ornatum . Si semel cogeris ad restitutionem , nudus eris : manebunt in Te solum antiquæ gloriæ parietinæ , & vituacis Magisterij cadaver . Cur hoc negem ? Alienis te illustrari conceptibus , alienis te ditavi carminibus , plumis alienis te exornavi : at hoc sine iniuria alicuius . Quidquid alius est in Te suum Authorem cognoscit , nec linea est , quæ suo Euclidi negetur . Imò in Te gloriosius sunt carmina aliena , quam in Fontibus ipsiis , vnde fuerunt extracta . Ibi enim laude digna sunt , hic laudata : ibi gloriam merentur , hic habent : semper enim Authores cum elogio citantur : Et est non parua eruditionis pars , proprij animi Ideas , Iuniorum , Veterumque Poetarum numeris dilucidare .

Interlegit, quàm intelligit verius, Veterum Philosophorum monumenta Aristoteles, vt eruat, aut conformet sententias, quas improbet; nec tamen arrogantis Hominis ingeniosa æmulatio, & erudita inuidia laude carent; ergo potiori iure commendandus occurrit Neposianus, qui ex Patribus colligebat Flores, quos ad sertum reduceret, quo singulorum ingenia coronaret. Audi Hieronymum. *Quid cuius esset, simpliciter confitebatur: atque in hunc modum eruditionis gloriam declinando, eruditissimus habebatur. Illud aiebat Tertulliani, istud Cypriani, hoc Lactantij, istud Hilary est, &c.* Et, quia Neposiani Tunc sinceritatem, & humilitatem sectaris, tunc meritò damnari poteris, cum Censura Hieronymi improba, & iniusta dicatur. Nil tibi alienum arrogas; sed illud esse Homeri, istud Virgilij, hoc Ouidij, &c. candidè, & ingenuè fateris; & quando plagij crimen vitas, alios non paucos toleras, qui me conscio, vel inscio, meas speculationes ediderunt. Filius es, ergo, & hæres: ergo, quia restitutionis lex singulos obligat, amissas opes, quibus locupletari poteras, Te aliquando obtenturum spera; Ego enim

Hare, que en Censura tanta

Viuos y muertos se absueluan;

Y mucho verso me vucluan,

Que en nombre ageno se canta;

Y si la Semana santa

A quien robò, quita el Sueño,

Y en lo grande y lo pequeño

Obliga à restitution,

Tambien harà la Impression

Voluer lo hurtado à su dueño.

Liber igitur mi; plenus spe, timoris exors, in publicam lucem egredere: et quia, vt superuoles: duabus alis, dexterâ et sinistrâ, opus est; ad vtramque paratus, grato animo, quorumcumque Lectorum censuram dexteram et sinistram expecta.

ARTICVLVS II.

De Labyrinthis.

§ III.

VM ingruit difficultas, & se periculo imminente obijcere iubetur Hispanus, reclamat prudenter, & ait: *Y quien à mi me mece en Laberintos?* Et quidem ego, magno Dei benificio, in Hispania sum natus, & hoc ipsum, tunc debuissem reponere, cum nescio quis Genius, adhuc puero suggestit, vt Mæandros Metricos, & Poeticas Ambages conformarem. At incautus,

Ingenio fretus tenui, vestigia filo

Cæca regens,

me commisi periculo, si fortè Monstra latentia superarem. Passus sum in ipsa tellure procellas; quas tamen malacia superveniente vici: & applausu Amicorum audentior, Dædalum ad Parnassium conduxì, Mæandrumque in Aganippen derivauì.

Et quasi non sufficeret Theseo, semel inextricabilem errorem illusisse, vt periclitarer pluries, vt pluries in discrimen traherer, Artem composui, que Labyrinthorum Metricorum Poeticam exponeret Architecturam. Occæpi primas lineas ducere anno ætatis decimo: & in Certaminibus nonnullis Iudicium fauorem sentiscens, Schedas in librum compegi, & calamo Hispano illustravi. Sumpsit in se, & laminas cupreas sculpendi, & librum edendi, curam Ioannes Cnobartius, Antuerpiensis Typographus anno 1636. sed morte præuentus, voto respondere non potuit. Redijt Liber ad me, & in angulo iacuit multis annis; quousque tandem nouis superuenientibus Speculationibus illum auxili, & vt prodesse posset omnibus, transtuli in Idioma Latinum. De Labyrinthis totus est; & vt in offenso pede percurratur, debet in ipso limine doceri Lector, quæ fuerint illa Orbis miracula, quæ etiamnum vocamus *Labyrinthos*? Attende.

Locum ambagibus Mæandris, & erroribus plenum veteres dixerunt *λαβύρινθον* locum nempe subterraneum, obscurum: in quem facili te negotio ingeras, difficulter expedias; vnde Catullus

Ne labyrinthais flexibus egredientem

Telli frustraretur inobseruabilis error.

Formari posset rectis lineis, at Artifices vsi fuerunt obliquis, vt esset mirabilior, & pulchrior. Ouidius in quadam epistola.

Curua mea fugit tecta sororis ope. Et alibi

Quàm tibi, nec victus tecto moriere recuruo.

Labyrinthi celebres, vt inglorios, minusque notosileam, fuerunt quatuor; Aegyptius, Creticus, Lemnius, Italicus. Omnium antiquissimus, Aegyptius fuit; in nomo Hieracleopolite erectus; ad quem videndum è tota Asia accurrebant Artifices: tanta enim arte ædificatus fuerat, vt multum adiscerent illum speculando, & meditando. Creticus vix erat pars centesima illius: at ipso ingeniosus descriptus, & politius elaboratus: nempe à Dædalo Minoe Rege imperante. Formatus dicitur, vt Minotaurus, qui Atheniensium nutriendus erat filius, stabularetur. Hunc Theseus occidit, qui filio ab Ariadne recepto cæca regens vestigiis ad lucem redijt. Lemnius centum & quinquaginta pulcherrimis columnis ornatus laudem meruit. Tandem Italicus à Porsena Hetruscorum Rege, in sepulchrum erectus: vt, qui aliunde mortalis erat, à tumulo nancisceretur famæ, & nominis immortalitatem. Sed quo fructu hæc sumptuosa ædificia à Regibus constructa sunt? Respondet Plinius lib. 36. cap. 13. *Vesanam fuisse demeritam, quæcere gloriam impendens nemini profuturis: & pignora regni vires, cum tamen laus maior artificis esset.*

Architectos sunt imitati Rhetores, & orationem vehementer implicatam, & inextricabilem *Labyrinthon* appellant. Sequuti sunt Poetæ, & Musici, qui numeris metricis, & sonoris multo formarunt labyrinthos. Artem hanc, quam veteres Musæ non docent, quam nescit antiquus Parnassus, vltra Parnassium, & Scientiâ Metricam reperi, & ideo *Metametricam* vocari volui; & quæ est ditissima, & copiosissima, per vltiora temporum distributam Apollinibus diuersis consecraui. Vnde tantum venerati sunt Vcteres; at nos in vltioribus Ejisjs, triginta, vel plures inuenimus, omnes con-

conceptuum diuites, omnes ingeniosos, & doctos. Singuli fontes suos, singuli Musas, & Genios habent. Iuxta varietatem materiæ distinguuntur, multiplicanturque: & mille modis currunt, recurrunt; labuntur, volitant, circumgyrantur. De singulis scribemus inferius: modo Artem totam ad breuē Synopsim reducamus; & Apollines enumeremus, vt Lector sciat, quales debeat à singulis influxus, & Ideas impetrare. Sit ergo

ARTICVLVS III.

De Operis diuisione, & singulorum Membrorum argumentis.

IV.

PECVLATIONES alij suas in Tomos, Volumina, Libros, Capita, Sectiones, Membra, Partes, Articulos-ve diuidant, & subdividant: materia est libera, in qua ratio ab arbitrio dependet. Ego Puer Librum hunc in Apollines, & hos in Musas subdivisi, indulgens teneræ ætatis genio: Cur modo aliter, cum non sit animus nouum librum condere, sed antiquum augere? Mancat igitur antiqua diuisio, & per Apollines & Musas (hoc est per Capita, & illorum Sectiones) procedamus: & sistendo initium ab initio, quid in singulis tractatur, explicemus.

Rostat in ipso Orbis Metametrici limine, in ipso Palatii ceterioris vestibulo, in ipsomet systematis artificiosi horoscopo.

1. APOLLO RHYTHMICVS, cui primum ideò locum deferimus; quod putemus Rhythmos Carminibus esse antiquiores, quod ipsum duæ rationes euincunt; altera ab imperfectione, altera ab vniuersalitate desumpta. Sic discuro. Ab imperfectioribus & facilioribus incepit Eruditio: at Rhythmi minori arte, adeòque faciliùs & citiùs componuntur, quam carmina: prisci ergo homines, antequam hæc pangerent, Rhythmis delectabantur. [Hunc discursum sic munio:] Omnes gentes & populi pangunt Rhythmos, Carmina Græci soli & Latini: Rhythmi igitur Carminibus sunt antiquiores: tum, quia multæ gentes Græca & Latina sunt seniores; tum, quia vulgus naturam sequitur, & quæ ab omnibus fiunt, videntur à naturâ intillari. [Duabus istis rationibus subscribo tertiam, quæ tamen non nisi Viro docto edicitur. Sic inquam:] Fictione, mendacio, & falsa positione quacumque senior & antiquior est veritas: at Rhythmi à pronuntiationis veritate & sinceritate dependent, Metra verò à falsa suppositione: ergo hæc recentiora sunt illis. Exornantur præmissæ: quidquid enim de syllabarum numero & accentu dicunt Rhythmorum Conditores, est verum; & pleræque, quæ dicunt Metrorum Factores, non sunt vera, sed iubentur supponi: quod alibi vberius,

nunc breuissimè ostendo. sanè in hoc Disticho Rhythmico.

*Casta, pudica, & inter doctas bella
Est Agnes, terræ flos, & cali stella.*

dicitur vterque versus habere apud Grammaticos vndecim syllabas, & decem apud Rhythmographos, qui sequentes vltimum accentum, contemnunt: vterque desinere in *Ella* consonare inter se: &c. quæ sunt vera. At in hoc hemistichio,

Arma virumque cano; &c.

vix est syllaba, cuius quantitatem ab Arte adscriptam auris probet. considera versus sequentem,

Concha, cannaque clamo, &c.

Et aure iudice differentiam ad signa. Nulla erit sensibilis, at magna nihilominus intelligibilis, quia sic supponi voluere Veteres, quorum hypotheses, & falsas positiones Græci, Latini, & vix alij sequuntur Rhythmicum igitur primo loco ponemus.

Vnc ipsum opulentiùs instructus pulchriùsque decoratus & exornatus sequitur.

II. APOLLO METRICVS, & ipse de syllabarum quantitate differit, & omnia carminum genera ad regulas & leges reducit. Huc pertinent Musæ Polymetricæ, quæ vnum & eandem versus in Eloquentiæ labyrinthis redimiunt duplici filo. Huc fugaces, huc Metrometricæ, huc Leoninæ, huc etiam Peregriinæ, & aliæ; de quarum genio & arte agere paucis nolo, & multis non possum. Possè confici versus polymetros vno aut altero exemplo demonstrabo. Apices sequentes considera.

Refua Teihys ouat: patria lingua canit

|— u u |— u u |— ||— u u |— u u |— ||
est Pentameter, qui in senarium Iambicum transire potest si tantum apices aut spiritus alterare velimus dicendo.

Refua Thetis ouat: patria lingua canit

| u u u | u u u |— |— |— |— |— |— |—
Huic similis est ille Pentameter,

Voluit honos gelidæ Teihydos ora Dea

|— u u |— u u |— ||— u u |— u u |— ||
qui, cum volueris transibit in senarium sequentem.

Voluit honos gelidæ Thetidors ora Dea

| u u u | u u |— |— |— |— |— |— |—
& hæc in specimen produxisse sufficiat.

T V. & I. sunt literæ inter Consonas & Vocales mediæ & interdum ad illas, interdum ad istas spectant; sic sunt vocales aliqua inter correptas & productas mediæ, de quarum quantitate, aut non constat, aut esse ancipites illustrium Poetarum testimonio probatur. Sunt maximè necessariæ, vt conciantur Labyrinthi: additur igitur, vt istæ meliùs cognoscantur, & distinguantur,

III. APOLLO AMBIGVVS, qui de syllabis disputat, quæ mensura determinata carent. Tales sunt, quæ nec sunt determinatè breues, nec determinatè longæ, & ideò indifferentes vocantur. Debui multas congerere, quia in artificiosis carminibus, recuribus-ve, muratur multarum syllabarum quantitas, & ideò Metametra habere in promptu debet voces, quæ habeant syllabas indifferentes, vt eiusmodi transforma-

formationes exhibeant. Vnum Carmen retrocurrentem in exemplum produco. Sic gradior:

Agros Aprilis pinxit, concepit ut imbrem.

Sic regredior.

Imbrem ut concepit, pinxit Aprilis agros.

& obseruo voces *Agros*, & *Aprilis* in fluxu habuisse primas longas, & in refluxu breues. Metametricus ergo Poeta numerosis copiis syllabarum indifferentium indiget, quos Anceps hic Apollo dabit.

Ed & Poeta altioribus Musis studens, multis paribus vocibus indiget, vt Labyrinthos suos excogiter, aut carmina varium pegma intextentia conficiat. Sed quis illas?

IV. APOLLO SYLVESTER subministrabit. Et quidem Virgilius Metametricus eiusmodi dictionibus non poterit vlllo modo carere; omnes enim parodiae, & praecipui carminum succurrentium contextus postulant dictionum similitudinem & paritatem.

Arminum singulorum primae literae solent aliquid significare; solent & vltimae: & tunc ab *αρεος*, quod est, *extimus*, & *ερχος* versus ars eiusmodi versus conficiendi nominatur *Acrostichis*, & ipsimet versus *Acrostichi*. Sed quia interdum Poetae per medium versus transeunt, addi debuit *Mesostichis*, quae *Mesostichos* conderet. Huic Parnasso praesidet.

V. APOLLO ACROSTICHVS; cui

VI. APOLIO MISOSTICHVS affinis & cognatus est. Hic vltimus recte & oblique ascendit, volat, irruit, vt suo loco ostendemus.

T versus integros, sic dictiones singulas possumus & solemus considerare: puta, si iubeamus, vt singularum dictionum initiales concurrant: nam si ad te hoc Hexametrum miserim,

Viuimus Emepyreo nos in hoc vertice chari.

colliget singularum vocum primas literas.

VII. APOLLO PAROMOEVS, & sibi indicet, *Veni huc*. Potuisset colligere secundas, tertias, quartas, &c. Sed de hoc vberius in Steganographicis. Huc pertinent omnia illa carmina, quae postulant, vt omnes omnino dictiones, aut in eodem versu, aut in toto Poemate incipiant ab eadem litera, vt illud,

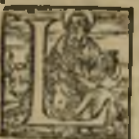
*Blanda, benigna, beans, benedicta, Bononia, blandis
Bentinolis benedico bonis bonitate beandis.*

Multa id genus apud veteres reperiuntur carmina, quae suo loco ponentur.

Vltimum Caesarem Scaligerum fuisse Logogriphorum inuentorem multi existimant: at eorundem conditio est antiqua, licet neglecta a posteris, & nostrorum parentum aetate a solo Scaligero culta. Addetur igitur

VIII. APOLLO LOGOGRIPHICVS, qui verborum monstra, & varios conceptus ingeniose explicabit.

Literae significant numeros; & in occultis tabulis duo officia habent, nam Grammaticae & Arithmeticae simul subserviunt. Pono exemplum. Comes de Lossèstain amicus & vicinus

noster, obiit anno MDCLIII. & inscriptum fuit tumulo

[FINIT COMES DE LOSSÈSTAIN]

quibus literis res & annus MDCLIII. describitur. Sanè, quo haec inscriptiones modo fiant, exponet.

IX. APOLLO ARITHMETICVS, in quo multos modos, numeros significandi, aut etiam occultandi dabimus.

Go quidem in vna & eadem superficie motus varios considero. Fluunt Carmina, & dicuntur *Directa*: restuunt, & vocantur *Retrograda*: fulmina naturalia in preceps ruunt: artificialia euolant; &, vt eiusmodi carminum motus ediffererent, prodeunt.

X. APOLLO FLVENS.

XI. APOLLO REFLVENS.

XII. APOLLO VOLANS.

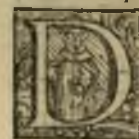
XIII. APOLLO RVENS.

qui versus promoucant, retrahant, extollant, supprimant. Huc spectant *Sagittae Metricae*, *Cancrici*, *Phyroboli*, *Fulmina*, & *Meteora*, quae in aethere Parnassi formantur: Eiusdem est Oceani fluxus, refluxusque, & quia idem in Parnasso contingit, reciprocationem hanc sub vno Metametrico Numinis formari iussimus, quod

(11) APOLLO RETROGRADVS denominabatur.

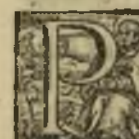
Sicut fluxus refluxusque eidem causae accensetur, sic etiam adscensus & descensus: poterit. Ergo *Parnassus volans* cum *Labante* & *Ruente* coincidere, & Deitatis Poeticae, cui nomen

(13) APOLLO FVLMINANS iurisdictioni consecrari: quoniam non omnia fulmina exploduntur deorsum, multa enim in sublime pelluntur.

E grauitatis Centro Philosophos disputare permittimus: ad illud, & ab illo mouentur *Grania* & *Leuia*. Anno Metametrici spiritus grauitatis & leuitatis sunt capaces? sunt quidem: vnde prodit.

XIV. APOLIO CENTRICVS qui Tetragonica Pegmata ita conficit, vt a centro, aut etiam in centrum legantur. Sed & hunc vtiliore consilio, poteris ad Quadrangularem reducere.

Ræter quadratam aream multas alias figuras exhibet Geometria, omnesque vtilis carminibus attemperandis. Hanc ob rem additus fuit

XV. APOLLO MVLTIFORMIS.

Huc tota potest exonerare Geometria: & quia eius notiores & perfectiores figurae sunt *τετράγωνος*, *πεντάγωνος*, *ἑξάγωνος*, sanè, &c. possemus condere trium, quatuor, quinque, sex, septem, aut plurium angulorum carmina: imò & nonnulla *πολυγώνια* aliquando construximus. Sed quia cæteris.

XVI. APOLLO QVADRANGVLARIS ditior est, debuimus illi nouum Parnassum aperire, & selectissimas Musas adscribere, quae inter quatuor lineas se motibus diuersis prouocent.

Ineis rectis circulares succurrunt, & per illas promouentes ingenium, Carmina sphaerica formauimus, & consecrauimus cognatis Musis, quarum esset Antistes

XVII. APOLLO CIRCULARIS.

Aget ipse de Cylindro Poetico, de Coelis Castalijs, de Cruce Metrica, de Polycyclijs (Tricyclijs, Tetracyclijs, Pentacyclijs, Hexacyclijs, Heptacyclijs: &c. & edisseret plurima supra cothurnum fororum, quæ huc vsque incoluerunt Parnassum.

celos Artificiales Apollo Circularis construxit, & quasi nouus Promethens cœlesti igne voluit suos Orbes animare. Analogiæ doctrina postulat, vt

XVIII. APOLLO ASTRONOMICVS

illum sequatur; nam cœli circuli imaginarij sunt, qui à Mathematicorum ingenio conformantur. Seruit huic Apollini Vrania; & dat carmina, ex quibus Solis & Lunæ locum in Zodiaco; diem mensē, annumque; & alia valde vtilia noscimus.

Via iste mons est bicollis, vallem habet, quæ inter vtrumque iugum media, cristallos excipit ab vtroque culmine deriuatas. In vallibus franguntur voces, & dum numerosè hinnit

Pegasus, Echo resonat, & fractæ dictiones percipiuntur. Has ad Leges & Regulas

XIX. APOLLO ECHETICVS,

reducit; & condit carmina plurium etiā linguarum: & ne voces refractæ desint, syluam conferit, in qua per areolas & emblemata distributas, plurimas fractas vocum particulas sis inuenturus.

Rdinem seruant literæ in syllaba, syllaba in dictione: dictiones in carmine; carmina in libro: si inuertatur ordo, succedet immensa confusio, nisi hanc ingeniosè euitemus. Ergo addi debet

Ars, quæ literas inuertere doceat; Ars, quæ syllabas; Ars, quæ dictiones; Ars, quæ versus, aut saltem hemistichia deordinando ad sensus alios eruditè, & argutè propellat. Commutationes, quæ exercentur in literis, vocantur *Anagrammata*; quæ in syllabis, *Anasyllaba*; quæ in vocibus eiusdem carminis, dicuntur *Analexita*; & quæ in versibus eiusdem Poematij *Anametrica*. Omnes istæ commutationes in genere vocantur. *Protei*, & distinguuntur materialiter; quoniam alius literarum, alius syllabarum, alius dictionum, & alius est hemistichiorum *Proteus*. His quatuor conformandis & transformandis *Proteis* Genius quadruplex præsidet: nimirum,

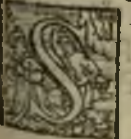
XX. APOLLO ANAGRAMMATICVS.

XXI. APOLLO ANASYLLABVS.

XXII. APOLLO ANALEXICVS.

XXIII. APOLLO ANAMETRICVS.

In singulis dabimus multa curiosa & varia, quæ suo loco legentur.

Equantur *Centones*, qui ex diuersis Poetæ alicuius veteris & celebris hemistichijs sarciantur; inuenti à Proba Falconia summis laudibus digna Viragine, fuit enim Sanctissimi P. N. Bene-

dicti Abauia, & Sexti Anicij Petronij vxor. Ab hoc versicolore versuum genere

XXIV. APOLLO CENTONARIVS.

nomen sumpsit. Dormisse videtur annis mille: at iam hodie excitatus, influxum suum multis Viris doctis communicat, qui elegantissimos Centones sarciant.

Lossa à Centone differt; nam in Centone omnes Versus alieni sunt, in Glossa verò ille vnicus, qui stropham claudit. Differt iterum, quia summa in illo, nulla in hac variandi inuenitur libertas. Qui huic generi compositionis præest,

XXV. APOLLO GLOTTOGRAPHVS

dicitur, cuius influxu, & apud Hispanos præcipuè curiosa & ingeniosa carmina conformantur.

ROVAS Hispanus, quas Græcus *Parodias* appellat; quæ si accurate fiant, gratia non carent: earum syntaxi præsidet.

XXVI. APOLLO PARODICVS,

qui legi vult non solum carmina, sed in arena expressas earumdem literarum umbras. Hac arte vtens Hispanorum deuotio, omnia Veterum profana Cantica ad pios sensus reduxit; alij populi diuerso ducti spiritu etiā sacre Paginæ textus in sensus profanos conuertunt.

Vfas delectari Amœbæis testatur tota antiquitas, & inter plurimos priscae eruditionis authores Virgilius, qui *Egl. 3. cecinit, Alternis dicetis, amant alterna Camæno*: & sororibus alternantibus adfistunt eruditi Genij, quibus

XXVII. APOLLO AMOEBÆVS

antecstat: qui multi-genera metra diuersa alternatione modulatur.

D miracula & prodigia subuenio: frustra enim Apollini Poetæ Diuinitatem accenserent, nisi & haberet prodigia patranda artificialem & ingeniosam poetatem. Est ergo.

XXVIII. APOLLO THAVMATVRGVS

Parnassi Metametrici Genius, qui horæ quadrante quamque animum potest tanto exornare lumine, vt Græca, Latina, aut alterius cuiuscumque idiomatis Carmina, de quocumque argumento, eloquenter & argutè componat, quod sine artis stupendo miraculo fieri non potest. Reddit etiā hoc Numen Poeticum, si à curiosis consulatur, Oracula, et futura contingentia prædicit.

Auet *Thaumaturgo* alius genius, qui eius vtitur ingeniosis miraculis, vt literas occultè scribat. De hoc plura Ioannes olim Trithemus, & nuper D. Ioannes d'Espiers, Princeps Lunenburgensis, & alij. Sanè hic vocatur

XXIX. APOLLO STEGANOGRAPHICVS,

et Rhythmis et metris à *Thaumaturgo* inspiratis, et dictatis vtitur, vt occultissimas ciphras componat, quas sine clauis intelligere nequeas.

De Steganographia Opus speciale edidimus Colonia anno 1635. quod recudi curauimus Duaci anno 1643. & ad nouam formam reductum, positum fuit superius suo loco.

Antâ rerum varietate & versuum multitudinem obruti recreare animum desiderantes, Philomusi iubentur Apollinem penitentiorem inuisere; qui illos libenter excipit, & Metricos ludos instituit, vt simul se exercent & recreent. Est igitur.

XXX. APOLLO ORCHESTRES, quidam Iouialis Genus, qui ludendo, Discipulos studiosos erudit; & dum illos exercet talis, tesseras, aleis pictis, chartis &c. singulorum ingenium acuit, perficitque, vt pangant carmina, & facilius, & melius. Est hic Apollo hominibus nostris inuisus, at summè utilis; nam Adolescentes carere ludis nequeunt; & ipse præstat, vt utiliter & doctè concertent, & multum consequuntur boni, si distractionibus alijs exclusis obtineant illâ, quæ simul erudiunt & recreant. Vtor Latinâ lingua in huius Parnasi erectione: aperiamque viam, vt ingeniosus Lector generalem doctrinam ad linguam Hebræam, Græcam, aut aliam qualemcumque transferat.

Ræcedentes Apollines, tametsi nulli idiomati illigati. (sunt enim liberi, & per omnes prouincias & linguas discunt) non tamen aut esse in duobus locis simul, aut vti duabus linguis simul ausi sunt. Hanc ob rem

XXXI. APOLLO POLYGLOTTVS addi debuit: qui vno & eodem tempore residet in diuersis prouincijs, & loquitur linguis diuersis. Debit post Thaumaturgum poni: quoniam hæc prodigia sine miraculo Metrico fieri non possunt: debuit post cæteros, quoniam, quæ vnâ fecerunt lingua, ipse pluribus conficit. Ab eius peregrino influxu Rhythmos & Metra etiam Digglotta, Trigglotta, Tetraglotta, &c. interdum etiam orationem solutam: cum enim diuersis linguis loquitur non semper vult numerum, quantitatemque syllabarum curare.

Quo tandem tendet eruditio, cum non solum Musarum communes & ordinarias vias attriuerit, sed, & eas prætergressa super summa Parnasi culmina fuerit euecta? Ad finem. Est enim, vt vetus Poeta cecinit, *Mors ultima linea rerum*: quoniam Labyrinthi pueri æui nobiliores videntur fuisse opulenta quædam & ingeniosa Mausolea, siue per ambages & mæandros, siue per rectam lineam tendunt in metam metricæ (hoc est in mortem) omnia, quæ tractantur in Metrica. Ouidius ad Liuiam.

Fata manent omnes, omnes expectat auarus

Portitor, & turba vix satis vna ratis.

Tendimus huc omnes, metam properamus ad vnâ:

Omni sub leges mors vocat atra suas.

Ergo, ne exleges lacrymas in funere fundant Poetæ, & ne elegos inertes marmori & æri inscribant, claudat chorum.

XXXII. APOLLO SEPVLCHRALIS, qui pulchra aliqua Epicedia proponat, quæ possit quicumque imitari.

Hæc sunt, Candide Lector, Metametricæ Artes, quas tradunt Apollines noui, quos proposui; hi sunt vocales Mæandri & Metrici Labyrinthi,

quos conformant: hæc scientiâ generali institutus, singulos perlege, & quia à te fauorem & honorem expectant, Tuis singulos inuentis auge

ARTICVLVS IV.

Quid sit Idea? quid Carmen? an debeant res diuersæ confundi?

¶ V.

RODIERVNT nonnulli Labyrinthi à me luene, aut etiam puere elaborati, & quia alij etiam adolescentibus ingeniosi alios à se constructos reposuerunt, nonnihil hinc de Ideâ & exemplis præfabor: quoniam enim Ideam cum exemplo confundit, à Metametricæ Palatio multum abest. Ideâ profecto inuentâ, facillimum est Diagrammata multiplicare: aut Ideam nouam inuenire.

Hoc opus, hic labor est: pauci quos æquus amavit

Iuppiter, aut ardens exiit ad athera Virtus,

Dys geniti potuere.

Et quidem vt rem benè intelligas, vnâ aut alteram Historiam cogitâtuam produco.

Cœpit Musarum Deus Apollo benignè respicere Græciam, & Philippus illius Regionis Archon Poeticum certamen instituit, & quia præter Iambicam & Dactylicam, illo æuo nulla adhuc erant metra, optimi Metri Inuentori laurum auream promisit. Multa fuerunt ab alijs vario pede constructa, sed Sappho, ingeniosa adolescens, hoc Tetraſtichon cecinit

Laudibus nostri celebret Philippi

Phæbus infantis, iuuenis, senisque?

Rara virtutum documenta; cantet

Dogmara Cælum.

Se Sappho opposuit Amaryllis; lectissima stirpis Senatoriæ propago; inter aues totius orientis Philomela, & dulcissimo labio istud fuit modulata.

Viue, mi Princeps; numera nepotes

Plurimos; vincas peregrina castra;

Atque Victori pelagus Latium

Littora subdat.

Agebatur de præmio; Vulfusque Amaryllidi applausit: si enim vel generis nobilitatem, aut vitæ puritatem, aut vocis suauitatem, aut versuum sententiam cõsideres, debebat anteponi Sappho: vt potè minus nobili, minus castæ, minus suauis & minus eloquenti, si velis.

At Archon (erat enim doctissimus & prudentissimus: hic non debent, inquit, conferri personæ, non fumosa veterum auorum stemmata, non vitæ virtutes aut vitia, non vocum suauitas, & elegantia: imò nec ipsi versus, sed metra, hoc est versuum Ideæ, quoniam de istis, & non de cæteris in Certamine agitur. Ergo proponant suas Idæas Amaryllis & Sappho. Sumpserunt cælamus, & hanc Sappho proposuit.

(— u — — — | u u — u — p
 (— u — — — | u u — u — p
 (— u — — — | u u — u — p
 (— u — — — | u u — u — p

Sed quam, quæso, Amaryllis? Nullam, nullam. Erat enim vsa Sapphus metro, & quando omnium iudicio videbatur præcellere, & præmium victoriæ promereri, nihil omnino fecerat, ob quod posset in litem & certamen admitti. Ergo pronunciat Archon, non iam victricem esse Sappho, victamque Amaryllida: sed hanc non descendisse in arenam, nondum ingressam in certamen: non enim habuit Metrum (Ideam) à se inventum aut cogitatum, quod Sapphico posset opponere.

Hinc patet, quid dicendum de Theodomiro sit, qui in quodam à nobis invento Labyrintho verba pulchriora posuit (sic inquit: & licet fortè non sit verum, patienter & libenter condono.) Ergo, si sit de Labyrinthis componendis certamen, Theodominus debet anteponi nostro? Minimè; si adsit integer Iudex. Deditur Ideam A, illamque ornauimus, vt volumus: ergo Theodominus, vel est Asseda, vel Antagonista. Si primum, Ideam A, tametsi nostram, vtatur; nemini enim invidemus applausum. imò illi agemus multas gratias, quod Ideam illam nostram voluerit suo ingenio honorare, & ornare; & vt gloria sit maior, applaudemus. Si secundum, orabitur, ne armis nostris vtatur, vt nos confundat. Deditur Ideam A: & quid contra Theodominus opponit? Ideam alteram? minimè. Quid ergo? eandem meam, alijs vestibus (aut alijs verbis) exornatam. Ergo nondum habet, quod nostris inventis opponat, quandoquidem nostram ipse Ideam pictam alijs coloribus, & alijs verbis exornatam reponit. Quoniam Ideam A, à nobis inventam & exultatam, non debet opponere eandem Ideam A aliter comptam & ornatam: sed Ideam B. nobis ignotam & invisam, quam ipse excogitauerit, & numeris tam pulchris construxerit (distinguo numeros à vocibus) vt nostris mereatur anteferri.

Hæc à nobis sint dicta, non quod putemus neminem esse in Mundo, qui nobiliores possit Ideas Orbi Litterario indulgere: non quod ingenia Europæ in arenam vocemus aut provocemus: non quod meliora non speremus, aut etiam expectemus ab alijs; sed vt hallucinationi subueniam Academici Vulgi, quod nec Metrum à Carmine, nec Labyrinthi Ideam ab ipso Labyrintho discernit.

VII.

ETiam in vno & eodem versuti genere Idea debet à verbis distingui; nam potest diversis idem conceptus explicari: quam ob rem in Certaminibus Poëticis, quæ in Hispaniâ sunt frequentia, consulitur, ne quis suos Versus ante tempus exponat; est enim valde facile cõceptum alienum furari, & verbis diversis vestire. Hanc Fortunam subiit Arfindus gloriæ avidus, & moræ impatiens. Versus ipse suos nimis ma-

ture exposuit; leguntur, suspiciuntur, laudantur: & non eodem animo ab omnibus: nam Fidentius singulos conceptus notavit, & quia loquacior erat, pulchriore dictione exornauit, & præmium & applausum obtinuit. Quid hic Arfindus? Veritatem & sinceritatem appellans, de Fidentio conqueritur; aitque

*Metiò con mano bastarda
 En consonantes per versos
 Los Idolos de mis versos
 Como Rachel en su albarda.*

Ergo Arfindi & Fidentij carmina, licet verbis differrent, erant eadem: materia differbant, non forma: ornatu, non Idea, non conceptu.

Ergo prudens Lector discernat ab animâ corpus, conceptum ab ornatu, Ideam à verbis: & tunc poterit de Poëmate quocumque iudicare.

ARTICVLVS V.

*An Idea Metametrica veteres sint?
 an, si, noua inueniri a quocumque potuerint?*

VIII.

Emones (ingeniose Theodore) Ideas nostras, quas dedit Metametrica, à Paulo Vticellio cõtemni, quod vel antiquæ sint, & à Maioribus nostris cognitæ, & neglectæ aut contemptæ: aut si novæ, & inventæ à nobis, non tam arduæ, &

subtiles, quin ab alijs inueniri potuerint. Hoc præiudicium, ais firmari ab Vticellio nostro eodem Opere, nam exemplis vtimur Veterum & Recentiorum.

Et quid ego tibi aliud possum reponere, quam quod in simili occasione quidam iunior Astronomus Mauritio Hassia Ianisgrauio: cuius discursum placuit hic ad verbum reponere. Inquit enim. *Vestræ celsitudini non ignotam fore credo, lepidam illam ac festiuam, sive historiam, sive fabulam, quam noui Orbis Scriptores tradunt de Christophoro Colombo Cenuense, cuius opera atque industria, diuina Matheseos scientia ac beneficio cælestisque Astronomiæ arte atque adminiculo freti adiutique nouus Terrarum Orbis, ante annos iam plus minus centum, primum patefactus ac detectus est, quique inde in Hispaniam triumphans redux ab insulso, arrogante, inuiduloque quodam Hispano in publico convivio controuersarumque medio iniuriose vexatus est tanquam in noui Orbis inuentione nihil aliud ipse prestisset, nisi quod aquè ab alijs etiam præstari potuisset. Ad quæ ipse nihil respondit: sed ovum poscens, eoque accepto assidentes & circumstantes omnes rogauit, vt ovum in cuspidatiore ejus parte, seu in conum ovalem desinente termino, ita vt in neutram partem cadat, mensa imponant. Cumque omnes se id præstare non posse fatebantur, imò*

omnino impossibile fore affirmabant, ipseque è contrario, possibile quidem fore, at illos saltem ignorare inferens, recepto ovo, eiusque putamine in cuspidato termino ad mensam leviter contuso & confrieto, præter omnem omnium expectationem, contraque factam omnium negationem, ovum mensa, ita ut postulaverat, imponebat. Ovoque erecte sic stante. Iam num idem omnes vos poteritis efficere? dicebat: Imò quid ni? respondentibus omnibus, addebat: Idem de inventione novi Orbis sentiendum: qui eum jam à me sit primùm inventus & detectus, in posterum à quovis vestrum facili negotio inueniri detegique poterit, sed ante me nullus id effectum dare potuit. Ita Vrsus Dithmarus in epist. dedic.

Has periodos adduxerim (non ut Vrsum contra Tychonem tuear: nam illorum dissertatio & controversia me non tangit: fortè enim vterque habet rationem, fortè neuter) sed ut ostendam facillimum esse vti aliorum inventis: at difficillimum invenire, quibus vti alij possint.

ARTICVLVS VI.

An Metametrica sit scientia.

IX.

I Aristotelica Definitio Demonstrationis admittatur, quia rara, aut nulla potest Demonstratio formari, rara aut nulla erit Scientia. At nos aliter, & bene Demonstrationem definimus: quia Peripateticorum Demonstrationes, sunt tituli sine re; & voces expertes significationis. Quòd si nimius alicui videar, ex toto Peripatu eruat vel vnicam Demonstrationem, quæ suis numeris perfecta sit. Ergo, si nec Aristoteles, nec Peripatetici vnquam à se fictam Demonstrationis Ideam, reduxerunt, aut reducent ad praxim: Idea illa fuit in originali hallucinatione concepta, & debet corrigi; &, si non possit correctionem subire, reprobari.

Demonstratio igitur nobis sit, *Argumentatio, cuius forma est secuta, & præmissa sunt certa.* Hinc patet posse conformari Demonstrationem, quæ non sit syllogismus: nam etiam aliæ formæ, quæ in scholâ admittuntur, sunt tutæ, & nulli periculo obnoxia.

Scientia est Demonstrationis conclusio; & quia in Metricâ fiunt Demonstrationes, etiam Metrica est Scientia. Vel dic, quid possit negari, aut in dubiû verti in argumentatione sequenti?

Omnis versus qui correspondet huic Ideæ

— — — — — | — — — — — — — — — — —

est Hexameter. At hic versus Oridi,

(Omnia si pereant, famam servare memento. Huic Ideæ correspondet: Ergo est Hexameter.)

Est syllogismus in Darij, figurâ securissimâ & notâ: habet præmissas certas: Ergo est demonstrativus.

Eodem modo Metametricam esse Scientiam probare poterò. Sic inquam.

Quicumque versus cooptari possit huic Ideæ,

|, o — — — — —, |, — o |, — — — — —, |
— — — — —, | o — — — — —, |

erit Hexameter Retrogradus. At hic Iacobi Falconij, (Magorum sermo crudelem turbat Herodem. Huic idea cooptatur. Ergo & Hexameter & Retrogradus est.)

Patet, quia etiam possemus dicere,

(Herodem turbat crudelem sermo Magorum.)

Consequentia est legitima, etiam in modo Darij; major & minor certæ: ergo demonstrativè concluditur.

Sicut hanc Demonstrationem conformavimus, possumus & alias millenas. Stat igitur Metametricam esse demonstrativam facultatem ac proinde esse scientiam.

Si cui occurrat aliquid contrà: illud statim in Logicam, Physicam, & Metaphysicam, quas Scientias esse, opinio communis affirmat, retorquebo: et consequar, aut has ab albo Scientiarum expungi, aut istam admitti debere.

ARTICVLVS VII.

De Facultate illa, quæ in Scholis Rabbinorum traditur, & ideo vocatur CABALA.

An & quomodo differat a Metametrica.

X.

HÆRES interdum Lectorum cum Authores nostros de Cabalâ differentes interlegis: pauci illam laudant, pauci excusant, plerique vituperant, & vndis Lethæis, aut flammis stygijs condemnant. Hæres, mirarique, eandem potuisse

Facultatem ab hominibus probis & eruditis Artem & Inertiam vocari; eandem commendari & damnari; eandem tandem alis in cœlum tolli, & vituperiorum onere in abyssum dilabi. Accessabit admirationis causa, cum audias, omnium censuras esse bonas, & omnium iudicia legitima: cum addiscas tres esse apud Hebræos Cabalas: Liberalem, Cœlestem, Thaumaturgicam: omnes vocari Theologicas: primam laudari ab vniversis; secundam, tertiamque condemnari.

Prima est quædam Metametrica Hebræa intra Sacræ Scripturæ terminos ingeniosè discutrens: quæ Orthographica literas Sacri Codicis perpendet & numerat; finales distinguit à cæteris: inversas notat: & inde mysteria sobriè & religiosè deducit. Quæ Steganographica, diversâ Alephbetha considerat, illa clavibus convenientibus aperit; & novas inveniendò sententias ingeniosè dilucidat: Quæ Arithmetica (à Rabbi- nis

nis nominatur Geometrica) de numeris à literis significatis disputat. Quà Grammatica inflexiones & acceptationes vocum Hebraicarum considerat, Institutiones scribit, & thesauros componit. Quà Rhythmica conuertit oculos ad periodorum exitus, & suis locis consonantias accentet. Quà Metrica vocales per classes distinguit, & præter longas breuesque quas Græci & Latini etiam habent, correptis vtitur, quæ gentibus alijs ignotæ. Quà Metametrica, de Dictionum seu Versuum capitibus differit, & Acrosticha condit: Voces transformat: & ordinem literarum transmutat. Hæc agit de Retrogradis elementis, syllabis, & Dictionibus; nam in voce *Roma* (pono exëplatina majoris claritatis causa) Recursus literarius dat *Amor*; syllabaticus *Maro*; & in hoc versu,

Magorum sermo crudelem turbat Herodem.

recursus dictionarius dat hunc

Herodem turbat crudelem sermo Magorum.

Hæc etiam agit de Anagrammatibus, in quibus recondita eruditio invenitur, & pulchræ interdum transfigurationes resultant. Quà Logica argumendi modos, quibus Prophetæ vsi sunt, imitatur: & quæ Philosophica de rerum essentijs & passionibus differit, argumento ab Etymologia & nominum natura desumpto.

Secunda tota est in טפירות Saphiris nomenclendis, nominandis, exponendis, & dilucidandis: agit de אין סוף infinito Numine: & est pure speculativa, nec pertinet ad operationem. *Cælestis* dicitur, quòd Rabbitorum opinione Saphiræ hæ Peripateticis Intelligentijs Cælorum Motricibus respondere videantur. [Contra hanc copiose scripsi; & anno 1657. Romæ edidi Tractatum, qui D. Thomæ ab Illustrissimo DD. Iosepho Ciantes Marsicensium Episcopo in linguam Hebraicam translato præfigitur. Illum curiosus legat, & multa valde necessaria, paucissimis nota reperiet.]

Tertia prodigia patrat; putatque voces Biblicas habere vim, non solum præservandi homines, aut etiam liberandi à morbis, sed etiam excitandi à mortuis. Iubet hæc Umbris, vt occulta revelent, & prædicant futura. [Contra hanc sape in Morali Theologiâ disputavi; arte enim & verbis nec patrari prodigia, nec possunt præfici futura, quæ à liberâ voluntate dependent.]

Opus Magnum, quod inscribitur

Cabala, composui, in quo has tres Facultates à primis fundamentis examino: in quo duas posteriores esse vanas superstitionos, imò etiam sacrilegas probo: in quo primam, quæ sola est ingenua, dilucido. Illud edam cum aptum Typographum habeam. Interim. vt Lector, non omninò careret Cabalæ sinceræ notitiâ Epitomeam quamdam conformavi, quam *Specimen* dixi, & à Iusto Cæcilio Puteano edi, & Diatribę de Anagrammatismo, quam Erycius Iusti Parens scripserat, adungi permisi anno M. DC. XLIII. Cum ergo iam apud Bibliopolas hujus Libelli nulla reperiantur exempla: vt Lector generalem aliquam Cabalæ ingenuæ, & licita indispiscatur cognitionem, illum huc posui, & esse volui quasi faculam, quæ operi majori præluceat.

☞ XI.

Cabalæ Totius breuissimum Specimen Amplissimo, & Clarissimo Viro D. Ezycio Puteano Historiographo & Consiliario Regio.

*I*nvenere arcana plurimi, & maluerunt Inventores, quàm Auctores vocari: arcana, inquam, in naturæ præcordijs sublatentia. Sed quis quæretet secreta in publico? quis occulta in propatulo? Hæc nostri ævi felicitas, suboriens ab ingenij audaciâ. Dubitarètne priscum? An Saturnus in auribus exornaretur? An Iuppiter haberet pedissequos? An Sol Ephebos? Patuit iuxta tuum computum auris quasi quinquies mille sexcentis totum calum; & quia maximè patuit, tot in latuit. Nulla erat stella cognita, quia nulla bene, quousque Lansgraviij pertinax diligentia Inerrantium stellarum loca, insatigabile Lansbergij studium errores Planetarum, Saturni in aures Lyncea Galilæi perspicacia, Io ois quaternos Ganyuedes Marius, Martiales per mediam Solis Spheram excursionem Brabeus, & maculas Solem circumcurrentes Scheinerus, Veneris transfigurationes meus Opt. Parens Laurentius Caramuel, Mercurium in Sole Gassendus, Montes Lunæ Kepplerus observarunt. Tu verd præcedis, comitaris, prosequeris; & solus ditas nostras Athenas frequentissimis & curiosis inventis. Tibi Encyclopædia Olympus est; iam olim tota patuit, & latuit: grandi observatione, & per vigili studio indigebat. Supervenisti, qui in illius clarissimo lumine arcana referares. Saturnus, Græcis Χρῶνος, seu Κρόνος, ætatum definitor, à te habet quod audiatur ornatè; illum varijs Historijs illustrando, aurem recreas, & animum studiosum erudis. Iuppiter divitiarum Præses suos habet nan tam invisibiles quàm invisos Ganymedes, qui thesauro, exhauriunt; hos detexisti longæ experientiæ telescopio, horum erroribus posuisti leges singulari, aureo tamen libello, qui lapidis Philosophici instar convertet mediocres diligentius in aurum. Principes, qui hoc lapillo pretiosissimo utentur, erunt participes Triumpho liberalitatis, quem aliquando descripsisti. Martis efferi audaciam, dum Lovanium, Academiarum lumen intercipere tentaret, oppugnasti, scripsisti: unde incautus Gallicæ illius expeditionis miles, tametsi infeliciter conscriptus, feliciter descriptus est. Solis cursum nova temporis facula, quam de Bisexto inscribis, metitur; ut tuus Sol celesti illustrior, faculis splendidis exuberet, maculis careat; Et vt Principium haberemus Diei, novo & Urbaniano Circulo Orbem terrarum exornando, frustra latrante Urbinate quodam, effecisti. Veneres & lepores, qui quærat, legat Pœmata, quæ ex temporaneo influxu exuberant, tuæ dum Musæ sine otio otiantur. Legat Epistolas, quas vina & mella magnus ille Lipsius esse scribit, acumen sive acrimoniam insensibus, in verbis puritatem atque etiam suavitatem habere. Legat Orationes, & Atticæ Suadæ Thesaurus habeat. Legat Amœnitates, & vera ac verna literarum Tempe inveniet. Si Mercurium in Sole se observasse alij negeat, Gassendus asserit: negat & asserit Kepplerus, non sui immemor, sed

inaudita metamorphosi in se diuisus, indiuisus ab alio: sed Cryptographia Tassiana præco est clandestina; uisa & inuisa; uisa, quia characteres communes legimus; inuisa, quia inuisibilis eorumdem potestas. Mercurius est, qui triumphat centoculum Argum: Lunam Genethliarum Antistitem expressit Censorinus tuus de Die Natali inscriptus, doctrina rarioris thesaurus. Terra debet tibi radiatam coronam, siue dierum apud Indos Diorthosin, fastis exæquandis necessariam: coronam quidem, sed ellipticam; dies enim radij sunt, & hi in omni climate inæquales. Cælum habeat sua Astra, in tuo reperio Astræam Imperatricem stellarum. Hanc tot luces comitantur, quot libri; tot splendores, quot capita; tot radij, quot lineæ. Deerat motus, ne stella censerentur exanimæ: motu Literis ille Tuus dat Genius, dum promovet; motum, ut uiuant; artificiosè, ne erronee evadant. Hunc ista de Anagrammatismo Diatriba, amœnitatis causâ scripta, utilitatis edita. Iam olim Anagrammatismus patuit, latuit: patuit, quia vulgare opus fuit; latuit, quia ante te nemo illius arcanas leges inuenit, aut potius tulit: eò enim Te tua Litera euehant, ut tot leges eruditioni feras, quot verba proferas. In Cryptographiâ, in hac Diatriba in alijs similibus operibus Romanus Cabalista, quidquid Hebraicè olim Mecubalimi, iam Latine tradis; si illis sua laus debetur, quòd clara obscure dixerint; nonnihil laude maius tibi debetur, quòd obscura clarè delucidaveris. Vt constet igitur iure an iniuria adsonare Cabalais tua Inventa dixerim, hoc Specimen perlege; in quo videbis curiosas speculationes Rabbiorum ouis inuentis simillimas; videbimus deberi tuo ingenio eruditionis Hebraicæ & Latine concordiam. ut dum Rabbios in Latinis adlegamus scriptis, citari Latinos in Hebraicis audiamus. Vale. Iouany, sexto Kalendas Iulias M. DC. XLII.

Ioann. Caramuel,

CAPVT I.

Cabala origo, Magistri, partes.

XII.

REALIVM, & Nominalium, ut vocari solent frequentibus diffidijs excitantur Grecorum, & Latinorum animi, ne desides, & ignaui euadant. Duæ scholæ sunt celebres, & olim à Græcis, & etiamnum à nostris frequentatæ. At Hebrææ Athenæ nonnisi Nominales soli exanimi literarum insudant; in quibus arcana curiosissima inueniunt.

Primò Cabalæ candidatis discenda sunt nomina communia: postea tradendæ Regulæ subalternarum facultatum.

Theologia igitur Hæbræa קבלה CABALA dicitur à verbo קבל CABAL, Accipere auscultare. Omnes enim scientiæ, quod voce traderentur ab auscultando dictæ sunt. Physiologicas Aristoteles Stagyrita libris de mirabili Auscultatione tradidit. Ethicas Bene-

dictus traditurus præloquitur: *Ausculata sibi præcepta Magistri*. Guido Fabricius Boderianus; cùm de Cabalæ Doctoribus sermonem faceret verbo קבל EBEN eos peritos scientia de diuino auditu nominat. Et similibus Phrasibus vtuntur, qui de alijs disciplinis agunt.

Huius sapientiæ professores מקובלים MELCVBALIM, didactes, seu potius audire facientes nominantur. Author creditur Moyfes.

Hinc lux Græcorum sacramentis. Μύσθη, Dæ scientiarum præfides vocantur. & Deus illarum Antistes Μύσθη, & corruptè Μάθη, iam frequentius Apollo. Creditur etiam nomen CABALAE in Parnassum Caballum inuexisse, & occasionem præbuisse ombibus illis fabulis, quas veteres Græci modulantur.

CABALA igitur, seu Hebræorum Theologia, sex facultates sacras (nimirum Transmaterializationem, Transformatioem, Transfigurationem, Transpositionem, Transpunctionem & Transnumerationem) velut species habet.

CAPVT II.

De קריאת ראשי תבות CARIATH RASCE-TEBOTH, seu Theologia Transmateriali.

XIII.

ELEMENTA Vocalia sunt dictionum materia, idèdque Transmaterializatio elementorum, transmutatio, & hæc augmentatione, & diminutione conficitur: augmentatione quidem, si in singulis literis integram dictionem intelligas: vt cùm scribimus אדם ADAM, nempè tres literas, & tres dictiones legis literis singulis correspondentes; nimirum אברהם אבדבאר אבדבאר ABDABAR-MASCIAH, Pater Verbi, quod est Christus.

Vocatur hæc Cabalæ pars CARIATH RASCE THEBOTH, Caput dictionum enunciatio. Aptè scriptas literas capita dictionum appellat, quia sunt dictionum initiales. Extant libri integri, in quibus de exponendis huiusmodi Theologicis abbreviationibus curiosè disputatur.

Hebræos imitati sunt Græci, imò, & Latini. Exculpimus in Templorum frontispicijs D. O. M. & legimus Deo optimo Maximo. Occurrunt frequentissimè in marmoribus literæ pro integrâ dictione suppositæ, quæ à nostris Criticis Nota vocantur; & à Valerio probo Grammatico, & alijs postea curiosè exponuntur.

Græci etiam hoc modo exponendi vocabula

bula deletabantur. Redeat noster Protoplastus Adam, & quoniam eius Hebraicum nomen exposuimus, etiam Græcum ad veterum mentem exponamus.

Δανατλη.	Oriens.
Δδυση.	Occidens.
Δαρτος.	Septentrio.
Σμησησβεία.	Meridies.

Singulis nominis literis singulas Mundi plagas indigitari constat ex præmissis paradigmata, quod confirmant Sybillina carmina:

Αυτος, &c.

Quæ Sixtus Senensis suæ Bibliothæcæ tertio, & alij per hæc, aut similia verba transtulerunt.

Nimirū Trideus finxit tetragramatō ADAM, Qui primus factus fuit, & qui nomine complet Ortumq; Occasumq; Austrum, Boreamq; rigentē.

Opponitur augmentationi diminutio, & accidit cum ex singulis dictionibus vna, & sola initialis adsumitur. Fit exemplo primus versus Geneleos

BERFSCITH ELOHIM ET HASCAMAINVETH HAARETH In principio creauit Deus Cælos, & terram Sume initiales literas, & habebis

BEBO EEEY In occasu ero. Quod est iustorum lemma, qui tametsi videantur oculis insipientium mori, ipsi tamen sunt in pace.

CAPVT III.

De אור זאית THOAR, seu Theologia Trasformatiua.

XIV.

FORMA nominis Cabalisticè sumpti finis est, & ijs ex literarum discretione suboritur, quod potest verbis Latinis illustrari, Hæbreæ Dominare, si indiuisæ sint, ad imperatiuum verbi Dominos pertinebunt: & si diuidantur in primâ, secundâ, aut tertiâ syllaba, significationem mutabunt, vt constat ex hoc paradigmata.

Soles nom.	Dominare.
Soles verb.	Do-Minare.
Soles	Domi-Nare.
Solees	Domina-Re.

Hac lege Hæbræi dictiones diuidendo noua verba multiplicant. Multa Guido Fabricius Boderianus in Bibliorum Regionum apparatu, multa alij collegerunt: sed eorum placitis examinatis dictiones, quæ transformari dicuntur, reducam ad duas classes. In

priori dictiones continuas, contiguas in posteriori collocabo. Continue dicuntur, quarum partes copulantur termino communi, nimirum litera communi, quæ sit vltima primæ dictionis, & prima subsequæntis: vt patet in dictione Coruis, quæ dissoluta est Coruis. Contiguæ appellantur, quæ constant partibus, quæ non vniuntur literâ communi; vt Magister, Magister. Vbi vltima primæ dictionis non est litera prima subsequæntis.

His ideis instructi ad Cabalam Transformatiuam deueniamus, & videamus, qui citatus Guido Fabricius Boderianus, nomen אבן EBEN, lapis continuum, exponat. Apud Peritos scientia de Diuino auditu, ait quos מקובלים MECVBALIM vocant, אבן EBEN significat Patrem, & Filium, vno complexu, ad ostendendum Patris, & Filij unitatem in essentia. Tres autem literæ, tres Hypostasies in vna d'v'cia demonstrant. Et hoc est mysterium, quod scribitur in Psalmis: Lapis, quem reprobauerunt edificantes, factus est in caput anguli. Et ideo Christus vocatur à Daniele אבן, lapis abscissus sine manibus. Huc vsque ille.

Si contiguæ dictionis exemplum aliquod desideres, dabit vox ארז ARZITH, Cedrus, quæ post diuisionem ארזית OR ZAITH splens dens Oliua.

Hanc Hæbreæ Theologiæ partem delucidat liber ille, qui inscribitur Apparatus reuolutionum Iesu Christi, à paucis annis publicatus, cuius artificiosam methodum Auctores aliqui sequuti sunt.

CAPVT IV.

De חמורה THAMYRA, seu Theologia Transfiguratiua.

XV.

MVLTA de Thamyra cantore Græci auctores, quæ non vacat expendere. Modus est exponendi Sacram Scripturam Cabalisticè, & docet manente eadem pronuntiatione, & significatione characteres mutare: vt cum A legitur pro B, C, &c.

Hieremias contra Babylonios Prophetizans, capituli 25. versu 26. inuertit figuras characterum, & accepit vltimum pro primo, penultimum pro secundo, antepenultimum pro tertio, &c. Et contra, vt conspicis in Alephbeto subsequenti.

אכנהו וחטי כ
חטקצפעסנט ל

Ergo cum reperis in citato oraculo ששך Sceſcek

Scesfek : lege ככל *Babel*, & scies, quo colli-
ment minę, quę à Prophetâ præfago effulmi-
natur.

Hebręorum *Thamyram* etiam Gręci, &
Latini imitantur. Inter alios fęlix huius
scientię emulatio reddidit celebrem Ioānem
Trithemium Spanheimęsem Pręfulem, quem
à Necromantię notā editis commentarijs de-
monstratiuę vindicaui. Legantur *Poligraphia*.
& *Steganographia*, quę meram Hebręorum
Thamyram Latine tradunt.

Huius artis vtilitate adlecti, & curiositate
delectati leguntur antiqui Imperatores. Ta-
les fuerunt *Iulius Cęsar*, & *Octavianus Au-
gustus*, referentibus, *Suetonio*, & *Dione
Cassio*; tales etiam *C. Oppius*, & *Balbus
Cornelius*, *Aulo Gellio* lib. xvij. Noct. At-
tic. cap. jx. adnotante. Hi verò Heroēs
excelluerunt aliorum Magisterio, & do-
ctrinā. Nunc autem mundus Cęfare frui-
tur *Ferdinando III.* huius scientię Principe
peritissimo, lectio num plurium occultissima-
rum inuentore. Fruitur *Luneburgensi*, qui
Cryptographiam edidit, & voluit *Gustauus
Selenus* nominari. Fruitur *Domino Ignatio
Bernardo Comite de Martinitz*, Cęsari ab
intimis, librum de admirabili lectio ne edi-
turo. Ante omnes illos noster *Erycius Pu-
teanus* *Cryptographiam Tassianam* edidit,
quę laude non indiget; nam oracula non e-
gent Patrono. *Steganographię* specimen *D.
Ioannes d'Espires*, *S. Theologię Doctor*, &
Aquicitinensis Monasterij summus Prior iam
nuper euulgauit. Hoc qui non legerint, in
eruditionis materiā carebunt notitijs peni-
tioribus.

CAPVT V.

De תשומת *THESCVMETH*, seu *Theologia
transpositiua*.

XVI.

HEbręorum sententia omnia sancti idio-
matis verba, quę eisdem constantur li-
teris, habent analogam significationem.
Vnde radicum obsoletarum significatio sub-
oritur artificiosę. Exponamus vnam, & solam
vocem, vt analogia, & methodus clarę no-
sfatur.

שער *SCHAHAR* mensurare significat, re vel
cogitatione, & transpositione elementorum
alia verba producit simillimę significationis.
Considera subiectum Paradigma.

MENSVRARE.

שער *SCHAHAR*,

שרע *SCHARAH*,

עשר *HASCHAR*,

ערש *HARATC*,

רשע *RASCHAR*,

רשע *RAHASC*,

RATIONE. RE.

Opinari; Metiri; Men-
Definire. surare.

Proficere in Mensuram an-
literis. tiquam vita.
liter excede-
re crescere.

Censeri, ac Mensuram de
definiri bo narij habere.
num.

Quies men Quietis locus
tis; Exta- ad mensurā
tasis. 10. pedum;
Lectus.

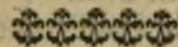
Censeri, ac Violenter mē-
definiri suram exce-
malum. dere; Mēsu-
ram legis te-
merare; In-
equalem, &
iniquum esse
Vincere.

Cogitare Excedere mē-
tredipe. suram inada-
quatę; Mone-
ri; Tremere;
Vibrare; Ra-
refieri.

Latini, & Gręci maiori vocum, & signi-
ficationum differentiā sua Anagrammata in-
uertunt; Sed pulchrior omninō est vocum
Hebraicarum syntaxis: vtpotē analogiā pe-
renni prædita.

Paro Hebraici idiomatis *Lexicon Ratio-
nale*, in quo singulę literę conseruam par-
tialē aliquam notissimam significationem
habent: verba verò compositam: vbi, & o-
stenditur Anagrammatismo literas alterari,
non mutari, & arte *Thesthumethiā* signifi-
cationem alterari non mutari, non tolli. Per-
tinebit illud ad hanc *Cabalę* partem.

Præter traspositionem literarum, etiam di-
gionum transpositione *Cabalistę* pulcherri-
mas sententias efformant, quos videtur imi-
tatus *Bernardus Bahufius* in suo *Protheo
Parthenio*, quem pulcherrimis, & amoenis-
simis *Thaumatibus* *Erycius Puteanus* illu-
strauit.

CAPVT VI.

De מסרת MASCRETH, seu Theologia
Transpunctiua.

☞ XVII.

מסר ASAR Tradere significat, & teste Eliâ in Thisbi, non reperitur in Biblijs, sed inde deducitur nomen Theologiæ Transpunctatōriæ, quæ מסרת MASOKETH vocatur. Elias loco citato: Ipsa MASCRETH scripta est in circuitu (marginibus) Bibliorum. Iam verò librum composui, qui vocatur מסרת ה מסרת MASCRETH HA MASORETH, Traditio Traditionis, in quo declarauit vniuersam eius normam. Vocalium mutatione variæ voces resultant, imò, & varij sensus: V.G.

- דבר DABAR Loquutus est.
- דבבר DIBBER Alloquutus est.
- דבבר DUBBER Loquitur.
- דבבב DABAR Verbum.
- דבבב DEBEK Pests, &c.

Ideòque eadem Sacræ Scripturæ periodus, diuersimodè puncta, sensus diuersos exhibet, & aliquando aptissimos, & necessarios: quia cum puncta Iuniorum sint inuenta, non raro contingit, literas ita subpunctas esse, vt & melius potuerint.

Non satis benè punctâ Biblica esse posita recentiores contendunt; sed qui veterum ostendunt errores, non corrigunt; fortè facilius est illos cognoscere, quàm emendare. Et quidem characteres Biblicos aliâ normâ subpungo, & sententias Latinas lego, & infero Latium idioma Hebræi dialectum esse: nam Hebræa, si benè pungatur, non differt à linguâ latina.

CAPVT VII.

De GIMATRIA, seu Theologia Transnumeratoria.

☞ XVIII.

ELIAS apud Boderianum, GIMATRIA, ait est dictio planè Græca, subnotationem, siue numerum significans. Et adtribuitur illi Cabalæ parti, quæ numeros dictionum significat: sibi enim persuadent Hebræi, dictiones esse eiusdem significationis, quæ eiusdem nu-

meri. Vt si Latinè diceres voces *Tribunus*, & *Axis* æquipollentes esse, quia vtraque numerum xj. complectitur: & postea Tribuni obligationes expositurus, ad metaphoram *Axis* recurreres. Hac arte vocem MITATERON exponit Elias in Thisbi MITATERON Principem facierum dicunt, ait, Angelum illum esse, qui respicit semper facies Regis exaltandi, ac de ipso dictum est illud Exodi 23. Quia nomen meum in medio eius est; quippe cuius nomen est ad instar nominis Domini sui NITATERON enim in Gimatria, seu numerandi per literas arte est SÇADAI: nam utriusque literæ seorsim afficiunt 314.

Huc respexisse videtur Euangelista Apocalypseos c. 13. vbi bestię numerum dicit esse 666. fortè nomen componetur literis, quæ numerum eundem complectantur.

ARICVLVS VIII.

De Characteribus, & Notis
Metametricis.

☞ XIX.

VLTA olim de Steganographicis signis, multa de diuersarum Gentium characteribus, notis, literisq; dixi & scripsi; nunc debeo recognoscere singula, & ex omnibus deligere pauca, quibus nostri Apollines indigent; quibus & nos in his Labyrinthis vsuri sumus. Sequentes Characteres considera,

----- -- u o c b * i
† / \ Λ : ; ? m [] (|)

Præter hos characteres etiam interdum vtor Musicis, qui quoniam vniuersis noti, non videntur commentario indigere.

HÆc sub ipsum initium Te scire volui Lector ingeniosissime; nunc nil occurrit aliud, nisi vt orem Deum, vt Te saluum incolumemq; ad sui maiorem gloriam, & Orbis literarij vtilitatem conseruare dignetur multis annis.

NOTA.

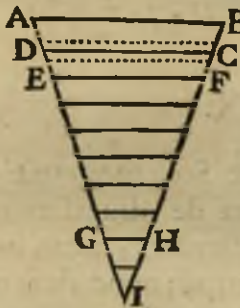
CAbala, qualem hucusque edisserui, ad scientias liberales spectat; est enim curiosa quædam Grammatica, Metrica, & Dialectica

lectica: at maiori Rabbini audaciâ se in Theologiam insinuant, & R. Isachorio, qui Moyseos Pefach filius fuit, & librum *Imre binah* scripsit, duce decem sephiras fingunt, quas sic nominant, & cognominant.

NOMINA.		COGNOMINA.	
j.	E H I E.	Kether.	<i>Magnitudo.</i>
ij.	I A.	Chokma.	<i>Sapientia.</i>
iii.	IEOVA.	Bina.	<i>Intelligentia.</i>
iv.	ELOHA.	Gedula.	<i>Magnitudo.</i>
v.	ELOHIM.	Gebura.	<i>Fortitudo.</i>
vi.	ADONAI.	Thiphereth.	<i>Pulchritudo.</i>
vii.	ADONAI.	Netfa.	<i>Victoria eterna.</i>
TSEBAOTH.		* * * *	* * * *
viii.	ELOHIM.	Hod.	<i>Gloria, & honor.</i>
TSEBAOTH.		* * * *	* * * *
ix.	EL-CHAI.	Iefod.	<i>Fundamentum.</i>
SCIADAI.		* * * *	* * * *
x.	ADONAI.	Malkuth.	<i>Regnum.</i>

Harum Spherarum successiuam diminutionem, & conclusionem conatur explicare Isachorius probatione oculari.

Diminutionem hac figurâ triangulari dilucidat: nam Spheræ inferiores, apud G, superioribus minores sunt: & quæ sunt immediatæ se immiscent, vt in DC. ita vt inter superiorem, & immediatè sequentem fit aliquid medium, nec totaliter ab illâ, nec totaliter

ab istâ differens. Hanc viam ingredi voluit Paradisi autor (Doctor est, qui apud Hebræos in pretio) hanc alij, qui putat se, sicut de Phisicis phisicè, sic de Theologicis Theologicè philosophari, cum ad elementa materialia conuertunt oculos, vt inde per analogam proportionem discurrant. Tres, inquit, sunt regiones in Aère: infima, media, summa: in mediâ Aereum Elementum est purum: in summâ est Igni similes; in infimâ Terræ, & Aquæ cognatum. Hanc ipsum alterationem ab aliorum Elementorum propinquitate, aut contactu nanciscitur. Ergo similiter: si vltima, & suprema Spherâ est ABCDA nempe *Kether*: & DCFED. nempe *Chokma*, penultima: se in lineâ DC. contingent, & apud hanc eandem lineam Chokmescet *Kether*, & *Chokma* *Kether* ascet: hoc est *Kether* in *Chokma*, & in *Ketherem* *Chokma* degenerabit. Alij figurâ circulari vti malunt, vt ob oculos ponant, quo istæ Spheræ modò à se ipsis includantur, & distinguantur. Sequentem figuram considera.

Schema hoc Tempe malorum Granatorum explicant, aperitq; Porta II. cap. VII. in ipso decem circulos cõspicis, & monèris spheram AV. esse *Ketherem*, & vniuersas claudere. *Chokmam* esse BT, eamq; cingi -*Ketherem*, & *Binam* cingere: & sic de cæteris ordine debito conseruato.

Hæc doctrina, quæ tantum vana & fabulosa Lectori meo videri posset, tam est perniciososa, vt nisi diruatur, Iudæi conuerti ad Fidem Orthodoxam non poterunt: & idè in Tractatu illo, quem paulò antè citauimus, has Propositiones studio, & cura summa edissero, & vt puto demonstro. Est videlicet.

PRIMA. Suprema (vel si denominationem a fundamentis, & principijs, quibus vri debet, Sumamus supernaturalis) Theologia est Scholastica quædam facultas, Sacræ Scripturæ testimonia præmittens, & ex illis Dei perfectiones, & attributa inferens, & exponens.

SECUNDA. Theologia Naturalis ancillatur, non vero dominatur: non enim naturalis debet, aut potest corrigere supernaturalem: sed debet ab ista potius in veritatis adfessione firmari, nec non corrigi & iuari in erroribus, si quos forte contemplando commiserit.

TERTIA. Habent etiam Iudæi quandam Theologiam Fundamentalem, quam aliqui ob materiam Supremam, ob mysteria Secretarum, ob modum docendi CABALAM (Traditionem) appellant.

QUARTA. Hæc ipsi suprema, & Fundamentalis Iudeorum Theologia est chimerica.

QUINTA. Stante hac Iudeorum fundamentali, & Suprema doctrina tota Theologia vera, tam naturalis, quam supernaturalis corruit.

COROLLARIUM. Ergo, nisi funditus euertatur illa, omnis Deo profcribitur notitia, Mundusq; in Atheismi tenebris cimmerijs submergetur.

SEXTA. Stante eadem suprema Hebræorum Theologia omnes Sacræ Scripturæ Codices Athei sunt. Et cur? Quia iuxta illius tot laudibus, & Rabbini celebrata principia, in toto Testamento Veteri, nec vnictum verbum reperitur de Deo.

SEPTIMA. Stante eadem Secretiori Hebræorum Theologia omnis est neganda Religio; & omnis cultus Diuinus, & obseruantia est profcribenda.

COROLLARIUM. Ergo suprema hæc Theologia tollit a Iudeorum animis omnem Diuinam Religionem, & fidem; non solum præteritam præsentemq; sed & futuram.

OCTAVA. Stante eadem vocum Metonymia, seu Theologia Sublimi, impossibile est non solum conuertere, sed ne tangere quidem Iudeos argumentis ex Veteri Testamento desumptis.

COROLLARIUM. Ergo vt conuerti Iudæi possint, debet Theologia Cabalistica euerri.

Non est animus tractata olim iterum retractare: harum Positionum demonstratione alibi videri possunt, prodijt enim doctissimus ille Illustris D. Iosephi Ciantes liber, Romæ ex Iacobi Phæi Typographia: & in Bibliothecis nobilioribus prostat, & huic præmittitur noster ille de Theologicâ Cabala Tractatus.

A P O L L O

R H Y T H M I C V S

*Aplaudas Lector, si vis, accentibus istis:
Accinere aut versus dulcius ipse doce.*

XX.

ῬΥΘΜΟΣ dicitur Græcè, qui Latine Numerus aut Harmonia. Et quidem non omnes aut Græci, aut Latini Rhythmorum cognouerunt ingenium: non omnes illud bene descriperunt, aut dilucidarunt Quintilianus li. 9 Institut. cap. 4. Sunt numeri

Rhythmici, qui neque finem certum, nec ullam in contextu varietatem, sed qua cæperunt sublacione ac compositione ad finem usque decurrunt. Nimirum hic ab scopo & veritate recedit Quintilianus. Diomedes propius, sed etiam ludit aut ablutit: ait enim: Rhythmus est versus imago modulata, seruans numerum syllabarum, positionem sapere sublacionemque continens. Differt à metro, quia temporum syllabarum pedumque congruentia in infinitum multiplicatur ac profuit. Reiectis igitur Diomedis, Quintiliani, aut etiam aliorum definitionibus, sic vocem minus notam interpretor. Rhythmus est syllabarum definitus numerus, ornatus accentibus determinatis. Vnde, si vocum stetur rigori, Rhythmus etiam est Metrum: at quia Metri vocabulo iam versusum Græcorum & Latinorum intelligere solemus ideam, conuenientiam & differentiam Metri & Rhythmici propono. In Rhythmo syllabarum, in Metro temporum determinatus numerus reperitur: & hæc ipsis est quædam communis & generica ratio. At in Metro præter syllabarum numerum consideramus quantitatem: in Rhythmo autem præter numerum non quantitates, sed solos accentus contemplanur. Fateor apud Latinos tam arête connecti accentus quantitatesque, ut vix aut ne vix quidem illi intelligi aut exponi possint sine istis: at huc pertinere videtur illa Metaphysicorum distinctio, cui possumus cõstare & dicere, Metricam meditari syllabarum quantitates per se, & accētus accidēs: Rhythmicam, cõtra accētus per se, & temporum quantitates per accidens.

Posset Rhythmica vocari *Prosodia*; quæ est ars accentus debitos debitis locis pronuntiandi: sed iam hoc ipsum nomen Metricæ adstringitur, vnde Smetius aliique Metricam *Prosodia* nomine exornarunt. Sunt autem accentus inuenti, distinctiois & ornatûs gratiâ; voces enim distinguunt, & orationem exornant. Est accentus dictionis tonus; & hoc sortitur nomen, quod sit ratio ob quam syllabæ syllabis accinunt: ita Lelius Giraldus *Dialog. 1. de Histor. Poetarum. pag. 11.* Vocatur

ab Hebræis TAHAN *sapor*: quod orationis elegantia & dulcedo ab accentu dependeat.

Iuuat notitia accentuum ad intelligendos libros sacros. Et quanta sententiarum iacturâ negligantur accentus ex Rab. Salomone Isaachus explicat, dilucidans enim illud Ezechielis (1. vers. 11.) *Facies eorum, & penna eorum extenta desuper*, pag. 151. docet dictionem illam PANEIHEM habere diuersum sensum propter accentum Regium Zakeph. ibidem collocatum, ita ut illud *eorum* ad animalia referatur. Urget Hieronymus *tom. 4. pag. 290.* huius scientiæ necessitatem, & sine illâ existimat non posse perueniri ad perfectam intelligentiam Scripturæ. Vide Andream Masium in *libr. Iosue cap. 3. vers. 11. & cap. 7. vers. 15. & cap. 10. 11. & 17.*

Accentus apud Hebræos triplex; Grammaticus, Rhetoricus, Musicus: de quibus multa singuli Grammaticæ Authores & Institutores; & inter ipsos varia & docta Bonaventura Bertramus in *suâ Aramaâ & Hebræâ compilatione pag. 19.* Scio esse, qui plures accentuum classes adfingunt, quos erudite impugnat Isaacus *pag. 154. & 157.* monens non debere accentus ob nominum, sed officij varietatem multiplicari.

Sed quot sunt, quæso accentus? Plures in quâquâ serie admittunt Massorethæ: nempe, Regios 22. Ministeriales 16. & Rhetoricos 4. (ergo 42.) quibus, si adscribas Musicos, in magnam summam accentuum multitudo exerefcet.

Latini (nec ab his multum differunt Græci) tres accentus cognoscunt: *Acutum, Grauem, & Circumflexum.* quorum primus potest & solet afficere antepenultimam & penultimam: secundus vltimam: tertius penultimam & vltimam.

Multa de hoc argumento Viri docti; illos legere & sequi poteris, si volueris. Ego ab omnibus abeo; & aure, non autem argumentis, in re, quæ pendet à sensu, gubernor. Aio [& id notari bene volo] vnicum esse accentum, quem *Acutum* vocamus: cumque in morâ & syllabæ productione consistere; vnde rideo Græcos, aut etiam interdum Latinos, conantes syllabas correptas acuere. quis enim vnquâ bene proferet *κίριος, κυρία, κυρίο* Kyriôs, Kyriâ, Kyriô. &c? quis quæso *ἰέραμ* auidi eram, Accentum grauem non omnino reiecio: aio enim eum esse acuti absentiam. Addo circumflexum, si ponatur in vltimâ, esse notâ calamî, nec ad linguam & vocem pertinere. Si ponatur in penultimâ, esse reuerâ acutum, sed alio modo figurari. Sicut hæc videantur; minus communia non habebit me sibi contrarium: fateor enim omnia

nia, quæ reijcio, millenis annis obtinuisse in scholis: at sunt omnia & singula certissimè & clarissimè falsa: vel, qui vera putet has voces, quas calamo distinguo, lingua separet, *sermone, sermônes. Doctrina, doctrina, doctrinâ.*

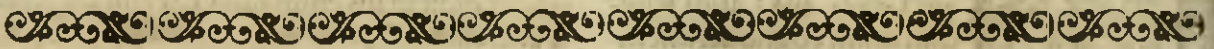
Exclusus accentibus graui & circumflexo, manet acutus, qui esse potest in vltimâ, penultimâ, & antepenultimâ. Dictio, quæ illum habet in vltima dicitur *oxytona*, Hispan. *aguda*: quæ in penultima *paroxytona*: Hisp. *grave*: quæ in antepenultima, *proparoxytona*, Hispan. *esdruxula*. Nulla dictio Latina habet accentum acutum in vltimâ.

De Insonatiâ, Consonantiâ, Adsonantiâ, Aequisonantiâ, Vnisonantiâ.

XXI.

Armonia Rhythmica incipit ab vltimo accentu: & vel abest, vel adest, si adfit, vel cōsistet in vocaliũ tantum, vel in consonantiũ tantum, vel in vtrunque concordia. Si harmonia finalium similitudo desit, versus dissonant, & cantur *soluti*, tunc enim non connectuntur in se: si concordia in vocalibus solis consistat, *Adsonantia* vocatur. Si in vocalibus & consonantiibus simul, dicitur *Consonantia*. Sola consonantiũ concordia nec sensibilis, nec vtilis est, & ideo nomen habet, nec illo etiamnum indigemus: interim, si fortè sit reuocanda ad memoriam, *Consonantia imperfecta* vocetur. Hinc patet quid sit *Dissonantia*? voces enim, quæ nec consonant, nec consonant, *dissonantes* vocantur.

MVSA I. METRO-RHYTHMICA

Es sis anceps, & quæras ad quem Apollinem hæc Musa spectet? an ad Metricum, an potius ad Rhythmicum? est enim Metro-Rhythmica, & ad vtrumque simul pertinet.

Est ergo Methodus Metro-Rhythmica, Ars, quæ componit versus, qui simul sint metrici & rhythmici. Sint loco regularum exempla.

SAPPHICA. Ad Manrique.
SONETO.

XXII.

*Phæbus auratos renouat colores,
Lampade illustrans superos micante,
Quando in excelso residens Atlante
Laurea accenset rutilos honores.
Luce ut incepit redimere flores,
Cæpit, ut lucas redimere ouante
Flore, virtutes canit insonante
Voce Manriqui generosiores.
Te Scholæ, Musæ celebrant; Apollo
Te Patrem, Regem, Vigilem, Magistrum,
Litera, lauri, studij decore:
Aula Te solo, Schola Teque solo
Crescit, & primum recolit Ministerium,
Nostra quo claret Schola Conditore.*

SAPPHICA. De Modestia.
SONETO.

*Filius Phæbi Phaethon ouantis,
Quos sibi præbet sacra Flora flores,
Dum procax quærit superos honores,
Vritur lucis radijs micantis.*

*Sic Fridericus thalamos Atlantis
Ambiens, summi Iouis & fauores,
Despicit Regni Proceres priores,
Et perit trussus pede fulminantis.
Aulici discant Superis subesse,
Subditis discant superi fauere;
Ne cadant caelo, pereantque terra.
Inter ardentis Proceres oberra,
Prouidè: prodest medium tenere,
Aut palam totâ Iouis arce abesse.*

Dedi Sapphica, quæ nostris maioribus versibus respondere videntur. Addam Iambica Dimetra, quæ æquant versus, quos nominamus *Romance*. Apollinem ob oculos ponam, & sicquam

IAMB. DIMET. ROMANCE
*Facunde Parnassi Pater,
Accende conatus meos,
Infunde Phæbe Rex potens,
Menti facem, linguæ melos.
Cantabo concentu breui,
Quas Mars dedit lauros Deo,
Quas & dedit lauros Viro,
Dulci tibi, mihi fero. &c.*

Hi versus, vt Metrico-Rhythmici sint, postulant hanc mensuram

loco (—) patientur (—) quando vocalis ante vocalem ita properet, vt coire cum sequente videatur. Accentus vltimus esse debet in septima & hanc ob causam versus isti claudi debent dissyllabis, nec possunt polysyllabis vocibus.

XXII.

Contemplor illos versus Hispanicos, quos *siguidillas* dicimus, & priorem singulorũ partem Anacreonticis, & posteriorem Adonicis correspondere video, & ad Regis Hispaniæ laudem sumo calamus, & has lineas scribo.

Anacr. — — — — — | Signi-
Adonic. — — — — — | dillas.
Canat Polus PHILIPPI * stemmata clara :
Canatque leta Musa * Cesset amara .
Loquax recludat Echo * Laudis honores ,
Quibus PHILIPPE (Princeps * Maxime) flores .
Canat pium Monarcham * Carmine Mundus .
Tibi que nemo primus * Nemo secundus . &c.

Eximius Dominus Correa, Salmanticae S. Theologiae Doctor & linguarum Orientalium Professor in natiuitate Hispaniae Principis ann. 1629. Anacreontico--Adonica (Hispn. Seguidillas) cecinit, quae Graeca sunt, & alibi a nobis propofita.

M V S A II. L E O N I N A.

XXIV.

ETRA Latina, quae similiter desinunt, dici solent Leonina: & si nominis rationem quaeras ad Authorem recurrunt, quem dicunt Leonem quemdam fuisse: quod ipsum facilius credere potero, quam examinare. Fuerunt ante quin-

gentos annos summo in pretio: & in tanto, ut vix sit Epitaphium illo auro excisum, quod eiusmodi versibus careat. In Menologio Chrysofomi Henriquez, in Notitia Abbatiarum Gasparis Longelini, & in alijs illius temporis historijs multa occurrunt. Pono aliqua. Friderici Imperatoris tumulus hoc dicitur habere Epitaphium.

*Si probitas, sensus, virtutum gratia, census
Nobilizate orti, possent obfistere morti,
Non foret extinctus Fridericus, qui iacet intus.*

Cuiusdam Durandi hoc Epicedium circumfertur.

*Durus Durandus iacet hinc sub marmore duro:
An sit saluandus nec ego scio, nec ego curo.*

Non fuit Durandus iste, ille Magnus Theologus, qui libris doctissimis contra D. Thomae aureas opiniones scriptis Praedicatorium etiam Ordinem nobilitauit: sed alius, quem nec ego scio, nec ego curo. Circumfertur hoc etiam Epicedium.

*Nudipes Antistes, non curat Clerus, ubi stes:
Si non in caelis stes ubicumque velis.*

Fuit ab antiquo Heretico ingenioso compositum: & quia plurimos habuit Ordo S. Francisci ad summas dignitates promotos, inuidia prout affectibus diuersis agitur, diuersis illud adscripsit aut adfixit. Giesfani Professores Nudipedis Antistitis nomine intelligunt Henricum II. Archiepiscopum Mogunprium ex Ordine S. Francisci assumptum. Alij maiori ausu Sixtum V. Pontificem Maximum alij alios. Ut ipsamet varietas probet hanc inscriptionem nusquam esse.

Obtinuit haec Leonina Musa, praecipue in Epitaphijs vsque ad nostram aetatem, quae illam respuit. aetate enim nostrorum auorum Thomas Morus (volebam aliquid ad eius gloriam addere: sed Virum maximum nominasse sufficiat) rogatus ab haerede, ut Henrici Abyngdonij Cantoris tumulo inscriberetur, hoc composuerat Epitaphium.

*Attrahat huc oculos (aures attraxerat olim)
Nobilis Henricus Cantor Abyngdonius .*

*Vnus erat nuper mira qui voce sonaret ;
Organa, qui scite tangeret, vnus erat .
Vellensis primò templi decus : inde sacellum
Rex illo voluit nobilitare suum .
Nunc illum Regi rapuit Deus, intulit astris ;
Ipsis ut noua sit gloria calitibus .*

Ianus (id Henrici haeredi nomen fuit) contemplatur haec disticha: illa cum alijs Ecclesiarum Epitaphijs componit, & quia consonantias non reperit, erroris arguit, & imperat alia conscribi. Obedit Morus Oratori imperito, & preparato altero longè diuerso calamo, has lineas scribit.

*Hic iacet Henricus, semper pietatis amicus:
Nomen Abyngdon erat, si quis sua nomina quarat,
Vellis hic Aula fuerat succentor in alma,
Regis & in bella cantor fuit ipse capella .
Millibus in mille cantor fuit optimus ille .
Praeter haec & ista fuit optimus Orgaque mista .*

Datur Iano hoc Hexastichum: placet summope-re, & curat insculpi marmori. Et Morus, ne nec historia periret, illam aeternae memoriae commendauit, his versibus ad Amicos transmissis.

*Scripti elegum Carmen, Iano me haerede rogante,
Quod tumultum Henrici, signet Abyngdonij,
Displicet: & doctis bene displicuisset, at illi
Displicet hoc tantum, si quid inest melius .
Non resonant illi versus, ait. illic sensu
Quales lactucas talia labra petant .
Ridendos ergo ridens effutio versus :
Hos vorat, applaudens Ianus utraque manu .
Hos tumulo insculpsit sub eundem protinus obdi,
Atque usdem dignus versibus ipse legi .
Ante retroque bifrons Ianus Deus, omnia vidit:
Talpa effrons videt hic Ianus utrimque nihil .*

XXV.

Praeter lachrymas etiam reperiuntur Leonini. Aliqui hoc genere consonantiarum delectati integros libros ediderunt: & inter ipsos Godofridus Viterbiensis, qui Nabuchodonosorem etymologicè pingit, & ait;

*Nabuc, id est, bubo: chadir, capra; nosora lepra .
Haec tria: singula tam bene consona nomina tetra:
Sunt Nabuchodonosor. Sic docuere Metra .
Armenae lingua noscas haec dicta fuisse;
Haec & ab Armenis fatear me sic didicisse:
A modo Rex idem somnia magna videt .*

Sic Nabuchdonosoris nomen interpretatur. Addam eiusdem Poetae carmen de Sardanapalo.

*Vltimus Assyria Rex, nomine Sardanapla,
Fecerat ex pluma plumatia clausus in Aula,
Facta suis digitis culcitra prima fuit.
Fila videns Regem contexere turba virorum,
Obstupuit dicens, Perit decus Assyriorum,
Famneus Rex est, famineusque thronus.*

Interim aliquid addisco, etiam cum rideo, & hæc Tristicha lego. Disco igitur primò, non esse omninò contemnenda Tristicha, in quibus duo Hexametra claudat Pentametrum. Disco secundò in diphthongo AV. illo ævo non sonare V, vt vocalem, sed vt consonam: ita vt *avla* non multum differat ab *abla* aut *apla*: nam alias resonantia periret. Disco tertio, quisnam Viterbiensis opinione culcitrae inuentor sit.

✠ XXVI.

Ixi Leonina Carmina veteribus non fuisse cognita: non dixi à veteribus non fuisse condita: quoniam aliqua exciderunt interdum, in quibus non affectata consonantia inuenitur. Ouidiana sunt hæc:

*Nec nisi fructa per plurima pondera vita.
Si Troia fatis aliquid restare putatis.
Quor calum stellas, tot habet tua Roma puellas.
Ipse ego librorum video delicta meorum.
Quarebant flauos per nemus omne fauos.
Si mihi quod prodest, hoc tibi Lector obest.*

A R S.

Qua Leonini versus condi possunt.

✠ XXVII.

Vnt compositi hucusque arte nullâ, iam raro vel nunquam conduntur: & hanc ob rem non ero nimius in hac arte explicandâ. Interim, vt nihil arte careat, has lineas scribo.

Consonantiarum loca sunt penthemimeris & finis versus. & à locorum numero periodus vocabatur Diphona, Triphona, Tetrachona: &c. Diphona sunt, quorum periodus contenta est duobus locis: Triphona, quorum periodus postulat loca tria: &c.

Diphoni Hexametri.

aA. bB. cC. dD. eE. fF. &c.
aB. bC. cC. dE. eF. fG. &c.

✠ XXVIII.

Inas ideas carminum diphonon propositi: & consonantias penthemimeris parua litera, & alias, quæ in finem versus cadunt, capitali distinxi. Prima reperitur in istis quæ euulgauit Academia Viennensis, cum Ferdinandus III. Apostolica Regni Hungariæ laurea coronabatur.

*Iustitiam cura, clamant caelestia iura,
Præmia da dignis, pœnas inflige malignis.
Magnus amor Iuris non est in pectore furis,
Dum capit occultè quod non consumit inulte.
Comprime periuros, Babylonis destrue muros,
Fac superis festum nullum tolerando scelestum.
Pauperis ad vocem faciem depone ferocem,
Rege opus est dignum vultum monstrare benignum.
Mimis ne credas, verum procul inde recedas,
Blandus adulator non est sincerus amator.
Ne quere externos mores, imitare paternos,
Est via virtutis secura magistra salutis.
Ne te terrenis stringi patiaris habenis,
Res malè mensurat, quisquis mortalia curat.
Sperne voluptates cœli subiture penates,
Clauditur aternum, quisquis semel intrat Auernum:
Pluma, Venus, Vinum regnum domuere Latimum,
Dum faciunt mites ad Martia bella Quirites.
Quàm bene nunc flores, dum regni scandis honores!
Sed matutinam, caue, ne patiare pruinam.
Proser & obdura, nec ulla grauamina cura,
Post modicum fellis dabitur tibi copia mellis.
Ad mortis metas currit velociter ætas,
Fac bene dum viuus, res est gratissima Diuis.*

Secundam Diphonon Versuum ideam non reperio apud veteres, sed ad illam Hexametra hæc pauca conformo.

*Hæremus dubij: nox abstulit atra colores,
Nam nigri mores luci se credere nolunt.
Doctos astra colunt, indoctos prouida tellus
Asserit esse scelus venerari. Regnat Apollo,
Præsider atque solo sperio generosa Thalia
Quæ virtute pia necnon splendore sereno,
Musarum pleno numero dat carmina mira,
Quæ cantare lyra possint in pegmate amano.*

Triphoni Hexametri.

aBa. BcB. cDc. DeD. &c.

✠ XXIX.

Aiori artificio versus componitur Triphoni; at in illo interdum viri celeberrimi hallucinantur; meam consule Rhythmicam, in qua D. Cancrini celeberrimi Poetæ errores eximios notavi. Alij Religiosius leges ab arte præfixas obseruant. De hac ideam, & exemplum subscribo.

*Virgo potens, Christi mater sanctissima: amaram
Vocem exaudisti * populi venientis ad aram
Serrari-montis. Cæli es pia ianua. Claram *
Diuini fontis Virgo undam candida adauge,
Cæli & horizontis rutilas quæ semper in auge.
Stellulæ ternas quasque consonantias distinguunt
[Augem vocant Astronomi summam absidens
orbitæ Planetariæ.]*

Versus Tetraphoni.

aBaB. cDcD. eFeF. gHgH. &c.
aBbA. cDdC. eFfE. gHhG. &c.

☞ XXX.

Hæc periodis distichis compleri poterunt : & illa illustro his exemplis .

Fuit Garzia de Verâ à nobilibus parentibus ortus; in pueritia & adolescentia liberalibus literis operam dedit, & multum profecit in singulis . Postea, vt tulerunt tempora, Regi & Patriæ in militia seruiuit, in qua fuit ad magnas dignitates promotus . Sæculo tandem valedicens habitum Cisterciensem suscepit in Monasterio de Huerta apud Hispanos : & ibidem virtutibus clarus quieuit in Domino, & sepultus est in Mausoleo eleuato ad ostium capituli in claustris . Et lapidis inscriptio est hæc ,

*Hæc metra Garzia de vera inscribere cogor ,
Per quem creuit honor equitum, cultusque sophia .
Magnanimis magnus, fuit & ferus hostibus hostis ,
Et veluti nostis, vt leo, placabilis agnus .
Consilio fretus pacis vel tempore guerræ
Aspera perferre didicit vel prospera lætus .
Horta virum talem tantum procul exule sorde
Compunctum corde, cultum tulit ad Monachalem .*

Hi versus characteribus distincti Gotticis etiãnum in ipsomet saxo leguntur .

Eadem arte scriptum fuit Ioannis Rickingalis, S. Th. Doctoris, & supremi Cancellarij Cantabrigensis Academiæ apud Anglos Episcopi, postea Cecestrensis Epitaphium . illud subiungo .

*En modò qualis eris ! quid mundi quaris honores ?
Crimina deploras, & me nunc speculeris .*

Altera Versuum tetraphonon idea etiam debet aliquo exemplo confirmari . Propono ergo Epitaphium Ludouici de Beaumon Episcopi Dunelmensis in Angliã, in quo leguntur isti versus .

*De Bello-monte iacet hęc Ludouicus huiusmodi,
Nobilis ex fonte Regum Comitumque creatus .*

Possent Disticha Elegiaca tetraphono concentu exornari : possent etiam fieri versus Pentaphoni, Hexaphoni: &c. sed quoniam isti numeri sunt duriores, & insolentiores, non est cur de illis vberius differamus .

Sapphici Heptaphoni.

aBaBcBC. dEdEfEF.

☞ XXXI.

Constant septem membris, & videntur totidem recipere posse consonantias . Essent multæ possibiles, at non omnes auri cultæ & politæ gratæ . Ideam, quæ placuit, dedimus, illã exemplo aliquo ornemus . *Mors parit nulli .* Claudianus .

*Pauper occumbit : moritur Monarcha :
Pieta succumbit : cadit & Tetrarcha :
Ira perdurat, furibunda Parca .
Cuncta liturat .*

Possunt consonantiarum loca aliter distingui, & componi, sed iste modus mihi arrisit, tu alium pone, si velis .

Hexametri Ogdoaphoni.

aBaBaBcC. dEdEdEfF.

☞ XXXII.

Homas Cramnerus, Archiepiscopus Canthuariensis in Angliã ob hæresim & pernicitiam flammis damnatus est . Casum Rodolphus Skinnerus concelebrat, & hæresiarchæ cor, toto corpore in cineres reducto, illæsum permansisse mentitur, & insolenti in Deum & Ecclesiam Orthodoxam stilo, has blasphemias scribit .

*Succubuit Sanctus Præsul Cramnerus iniqua
Pontificum rabie, fraude, doloque perit. &c.*

Hæc impia carmina ante annos multos Parodiã & antiphraasi vsus, ad sequentia reduxi : in quibus si quid in Profodiæ leges videatur delinquere (nã vox Papatus . habere deberet primam longam non nobis imputandum, qui priorum versusum voces & numeros quantũ permisit Parodia, retinuimus .

*Succubuit sceleratus homo Cramnerus, iniquos .
Schismaticos inter fraude doloque prior .*

*Quod verbi Strygy tenebris difflare Papatum
Est & conatus templa negare Deo .*

*Quodque Antichristi præcursor, in impia, regna
Anglica conuertit : vix toleranda diu !*

*Impius inclemens crispanti addicitur igni,
Et dant Hæretici membra cremanda viri .*

*Vt ventum, Lictor dextram porrexit in ignem,
Porrectamque tenens talia verba dedit .*

*Prima (ò!) peccasti, primum & sentire dolorem
Debes, ò summo dextra inimica Deo .*

*Et meritò, siquidem dextrã oppugnauerat Orbem
Romanum : Summum Pontificumque fidem .*

*Immotam tenuit, dum deflagrauevit omnis
In cineres, totam dum cecidisse videt .*

*Cætera cum pereant flammã : referente Poetã,
Permanet illesum cor ubi flamma perit .*

*Vtitur aut, Metris semper concessa facultas
Quæ fuit, aut versu vera Poeta canit .*

*Si primum : Hæretico addictus mendacia cantat,
Nam consumpta rei corda fuere foco .*

*Si tamen indicium verum probet esse secundum,
Siquid miramur, Dæmonis astus erit .*

Hæc omnia sunt præmissa, vt intelligantur ogdoaphoni versus, qui sequuntur .

*Romana Mundi iubar est Ecclesia : Cæli
Est lampas mundi : & populo crux dura rebellis ;
Hæretici immundi hoc debent à culmine pelli
Comburi hęc flammis, quas claudat Auernicus annis*

*Thomæ Cramnero dederunt Ecclesia honorem ;
Iudicio à vero discessit propter amorem*

*Immundum : at verò gens huic Hispana decorem
Abstulit insignem, & meritum superaddidit ignem .*

*Vna salus gentis nostræ est Romana carina ;
Talem prudentes noscunt, renouantque ferina*

*Agmina serpentis, manet attamen ipsa ruina ;
Sunt torta in Mundo : in Strygio torquenda profundo .*

*In Romanã arcã gens est secura fidelis ;
Non timet à Parca, patitur quam turba rebellis :*

Hæc

*Hæc manet in parca Styge, & altera debita cœlis,
Hoc & cognoscit, sacra quisquis dogmata noscit.
Conspice Cramnerum, per vastas naufragus undas,
Conspice Skinnerum, tenebras petit ipse profundas
Infelix: verum nusquam pro hoc vota refundas;
Nam Stygium aduenit, nullos Deus unde redemit.*

Hexametri Decaphoni.

aBbA; aCcDd c. eFfE; eGgHhG.

☞ XXXIII.

Lias possem ideas proponere: sed modo placet Spinellia tetraphonio & hexaphonio composita. quam dilucidant sequentia carmina.

Ver.

Noctes æquales formabat Apollo diebus,
Splendorem rebus dederat speciosaque Pales.

Inter mortales spargebat lucis honorem.
Phœbus splendorem, & cœli prima astra tenebat.
Vnde refundebat cœlis terrisque decorem.

Aurora.

Phœbus horizontis tangebatur limina claro
Lumine: Sol raro ornatu depingere montes
Cœperat, & pontes radijs fabricare decoris.
Inter splendoris caliginis atque flauissas
Vmbas conscissas nostris prohibebatur ab oris.

Flora.

Aemula terra polis nunc est: venit aurea Flora,
Cedunt absque morâ nunc florida lumina Soles.
Vranix est proles, quâ ornat diademate Phœbus
Noctis enim rebus, quæ sustulit atra colores,
Reddit splendores bifugos velut alter Ephœbus

Possemus vltcrius progredi, & Strophas numerosiores conformare. Sed quo fructu, siquidem hæc Leonina Musa hoc æuo est à toto Parnasso proscripita?

A P O L L O

M E T R I C V S.

*Carminis has leges condendi publico: Lector
Dogmata dilauda nostra, vel ede tua.*

☞ XXXIV.

HYTHMICA, & Metrica facultates sunt duæ: illa omnibus populis communis, hæc Græcorum, & Latinorum propria: illa accentus, ista quantitates considerat. De Rhythmis disputavi superius: de Metris nunc acturus sum.

Sanè, si loqui rigorosè velimus, Carmen componitur versibus; quoniam Poema integrum dicitur *Carmen*: Versus Metris, nam aliqui dicuntur *Dimetri*, *Trimetri*, *Tetrametri*, *Pentametri*, *Hexametri*, &c. Metrum Pedibus, Pes syllabis: at iam voces confunduntur à vulgo, versusque & *Carmina*, & *Metra* vocantur. Et ego, quia hanc homonymiam apud alios obseruo, ne lineas has vlli confusioni aut æquiocationi exponam, Metrum in incompletum, & completum distinguo: & hoc confundi cum Versu patior, sed non illud. Adde definitiones.

I. Versus est vox (simplex aut composita) tot, & talia, & tali ordine Metra complectens.

II. Metrum est vox (simplex aut composita) tot, & tales, & tali ordine pedes complectens.

*III. Pes est vox (simplex aut composita) tot, & tales, & tali ordine syllabas complectens. Pono exempla. Versus Adonius est iste [-uu-] & clauditur hac voce simplici *Condideramus*. & hac composita *Carmina condo*. &c. Pes Dactylus est iste [-uu] & reperitur in hac simplici voce *Iuppiter*, & in hac composita *Vir pius*.*

Reperio apud alios Authores alias definitiones, eloquentius scriptas, sed non clariùs. Professores Gieseni asserunt *Pedem esse numerosam syllabarum dispositionem, certis temporibus definitam*: & debent subijcere, *Metrum esse numerosam pedum dispositionem certo ordine definitam*. At definitiones hæc & aliæ similes, obscuriores sunt nostris, & tamen bene examinatæ & expositæ in nostras incidunt.

M V S A I. M E T R I C A.

De Syllabarum quantitate.

XXXV.

N Grammaticâ de syllabarum quantitate differui : & quia fortè placebit alicui Metametricam hanc teor-
sim dare, ne re necessariissi-
mâ carere dicatur, eandem
doctrinam, & institutionem,
alio tamen modo, rescribo.

Syllabarum aliæ sunt breues, aliæ longæ, & aliæ indifferentes. Breues in prolatione sua consumunt vnū tempus, longæ duo : [vel aliter, nam mensura à proportione pendet : breues sunt, quæ semitempus : longæ, quæ integrum tempus impendunt. Vide num. 58. §. Aio.] Et tandem indifferentes sunt, quæ corripipi possunt, aut produci.

Sed quæ sunt breues? & quæ longæ? quæ indifferentes? Indifferentes multas congerit Apollo Ametricus, qui paulo post sequetur : vt verò à breuibis longas distinguas, has regulas obseruare debebis.

XXXVI.

N omina omnia & Verba, quæ in Grammatica pro variâdis nominibus & verbis, loco regularum ponuntur, qualia sunt *Musa, Dominus, &c. Amo, Doceo, &c.* aliorum, quæ ea sequuntur, incrementorum & finalium quantitates definiunt, exceptis illis, de quibus in specie agemus : nam in dictione *Geminorum* incrementum & vltima est sicut in dictione *Dominorum.* &c.

XXXVII.

P rater regulam istam generalem sciendum est, omnem vocalem ante duas consonantes; imò & ante vnicam, si illa sit I. X. aut Z. longam esse. vt *Arctus, Ajax, Axis, Gaza.* Vocalis natura breuis ante mutam & liquidam in prosa breuis, in carmine indifferens est. vt *Phœtra.* Si prior dictio desinat in consonantem, & immediate subsequens incipiat à consonante, vltima prioris dictionis vocalis longa est, vt *Vir sacer.* Si autem prior dictio desinat in vocalem breuem, & posterior incipiat à duabus consonantibus, vltima prioris dictionis syllaba breuis est, vt *Carmina scribe.* At hæc Regula non est omnium sententia vera, vt n. 110. videbitur.

XXXVIII.

M nis diphtongus longa est, excipe *Prein* compositione, si sequatur vocalis, vt *Præuro.* Horum etiam nominum quantitates considera, *Vniūgus, Bijiūgus, Triūgus, Quādrīūgus.* &c. in quibus j non habet vim duarum literarum.

XXXIX.

M ocalis ante vocalem breuis est, vt *Marius.* excipe vocatiuos his similes, *Pompeii, Cæi.* &c. Considera attentè istas voces, *Plæt'a, Eli'g'ia, Daviūs, Basiliūs, Cithërc'a, aër, aëriūs.* [Harum vocum *Idea, Orthographia, Philosophia,* & similibum in vltima producitur apud multos Authores, sed & ipsa etiam corripitur apud alios.

XL.

L itium geminantia præterita primam corripipiunt, vt *cecidi* à *cado*, *cecidi* à *cædo*, *momordi* (olim *m'mordi*) à *mordeo.* Præterita disyllaba sunt longa, vt *vidi, veni.* Excipiuntur nonnulla

v— : quæ statim dabimus. Composita se attemperant simplicibus: vnde *Abscidi* à *cædo* habet secundam longam; a *scindo* breuem. *Martialis; Abscidit vultus ensis uterque sacros.* *Catullus: Abscidit à misero frater adempte mihi.* (Sunt duo Pentametra.) In indicatiui perfecto habent Poetæ *Steterunt, Dederunt,* &c. & in subiunctiuo *rimus & ritus*, quorum penultimam aliquæ nationes corripipiunt, aliæ producunt, & aliæ distinguunt.

Vt melius cognoscatur singulorum præteritorum quantitas, hanc tabellam subiungo.

v —	carui	nitui	strepui
ii	cecidi	nocui	subij
	cecini	patui	tacui
bibi	colui	peperi	tenui
dedi	crepui	pepigi	repui
fidi	cupij	pepuli	terigi
fui	didici	petij	tonui
lui	docui	pupugi	tremui
rui	dolui	putrui	tribui
scidi	domui	rapui	tumui
steti	fremui	reperi	tutudi
fui	fricui	redij	valui
tuli.	gemui	retudi	vetui
o v —	genui	retuli	vigui
adij	iacui	rubui	virui
alui	latui	salij	v v —
egni	linij	sapui	volui
habui	madui	secui	vomui.
inij.	merui	senui	
obij	metui	silui	v — —
olui	micui	sirij	amaui
	molui	solui	abedi
calui	monui	sonui	abegi

abi-

abiuu	addidi	constiti	praescidi	uendidi	intremui	delinij	praeinui
adedi	adstiti	contudi	praestiti	uului	obstupui	deposui	praedidici
adiui	ambij	corrui	prodidi	Afferui	occinui	desecui	praedomui
adegi	arcui	credidi	profui	edomui	ocubui	desily	praemicui
ademi	argui	debui	prolui	elicui	occului	desipui	praemonui
iniui	arui	dedidi	propuli	emicui	commerui	demerui	praeposui
obiui	ebibi	desij	prorui	emimui	commolui	destitui	praeripui
cecid	excij	desij	proscidi	enecui	commonui	detinui	praualui
coegi	excidi	disceidi	protuli	enitui	composui	detonui	procubui
comedi	horru	dirui	putui	eripui	computru	diminui	progenui
cucurui	imbibi	stipuli	putru	erubui	concinui	diripui	promerui
cupiui	imbui	dormij	quasi	excolui	concrepui	discubui	promicui
deussi	incidi	ferbui	reddidi	exerui	concupij	discupij	prominui
diremi	irru	florui	repperi	expetij	confricui	displicui	proposui
si felli	obru	friendui	reppuli	expolij	congemui	disposui	proripui
inomordi	occidi	frondui	rescidi	euirui	consenui	dissecui	profily
pependi	edidi	langui	restiti	cuomui	conserui	differui	refricui
peperci	elui	malui	forbui	imadui	consonu	dissolui	restitui
poposci	erui	marcui	sordui	imminui	constitui	distinui	succinui
prehendi	impuli	messui	splendui	implicui	consului	distribui	succubui
peredi	indidi	miscui	squalui	imposui	conticui	percolui	seposui
peregi	candui	mutui	subdi	incolui	continui	percrepui	supposui
pranssi	censui	nexui	substui	increpui	contremui	perdomui	subticui
profudi	calru	nolui	sterti	incubui	contribui	perfricui	surrupui
quien	comperi	pallui	subdi	infremui	corripui	perpolij	—oo—
redegi	compuli	parui	subtuli	ingemui	conualui	personui	abbreniani
reduxi	comui	perdid	rabui	insenui	decubui	pertinui	ablaqueani
spopondi	conci	perlui	terrui	insenui	dedidici	perstrepu	accelerani
terendi	conci	perui	texui	insenui	dedocui	perremui	etc.
torondi	candidi	pinsui	torpui	insenui	defricui	posthabui	
abdidi	conscidi	praebui	torru	intonui			

¶ XLI.

Vpina dissyllaba habent primam longam: & multa sunt. Nonnulla à regula generali excipiuntur: horum quantitatem considera: datum à do, cĭtum à cieo. rĭtum, litum, rĭtum, sĭtum. sĭtum, itum, quĭtum cum compositis, vt addĭtum, adstĭtum, concĭtum, illĭtum, insĭtum, exĭtum, cognĭtum.

Habemus à sto statum, statĭs, à, um, statĭs, ūs, statĭrus. & in compositis manente A, constatum, constaturus: praestatus, praestaturus: &c.

Et ab ambio habemus ambĭbam, ambĭebam: ambĭtus, d, um, ambĭtus, ūs. ambĭtĭo, onis. ambĭtiosus: &c.

¶ XLII.

Asus, Deriuata, & Composita, siue mutet vnam vocalem in aliam, siue non, sequuntur quantitatem suae originis: vt Dominus. Domini, Dominorum, &c.

Legō, legēbam, legam, legērem: &c. Legō, intelligō, sēligō, intelligō. &c.

In compositione hae propositiones breues sunt: ab, ad, ante, circum, in, ob, per, re, sub, super: Hae longae ē, de, di, si. Apud Graecos a, & pro breues sunt: apud Latinos longae. Re, si duplicetur sequens litera, etiam est longa, vt resert, rēlligō.

Quando vna dictio ē duabus componitur, si

prior terminetur in e, vel i, hae syllabae erunt breues, vt Liquefaciō, tremefaciō, omnipotens, Lucifer &c. apud Graecos o, & o, in simili compositione breues sunt, ω longa, vt Polydorus, Astrolagus, Gēmētra.

¶ XLIII.

Ominum, Pronominum, Verborum & Participiorum, incrementa, & vltimas syllabas, earumque quantitatem fere habes in declinationibus: nihilominus pauca hae notamus.

Vocatiui Graeci in a, sunt longi, vt anēā, aīlā & datiu, alique obliqui, in i, vel y, etiam apud Graecos sunt breues, vt Palladi, Moly.

E, in fine corripitur vt anē, nempē. Aduerbia ab adiectiuis secundae declinationis, habent e, longum, vt longē. nam aduerbia à tertiā declinatione nata, breuia sunt, vt facīlē, sublimē.

O, in fine est indifferens, vt quando, vigilandō. Graeca in ω sunt longa, vt Androgēo. item aduerbia à nominibus orta, vt multō, meritō, subitō.

In fine B, D, L, M, R, IS, T, & polysyllaba in us, breuia sunt, vt ab, ad, consul, circum-ago, wītis, Tiphys, amat, et Dominus.

At verò longae sunt C, N, AS, ES, OS, vt sit, Titān, fās, nēfās, amās, locuples, Herōs. [Apud Graecos N, est breuis in fine accusatiui, cuius nominatiuus

tius habet vltimam breuem, vt *scorpiōs, scorpiōn*: *Thērys, Thēryn*.] *Thērys* habet primam longam, & vltimam indifferentem.

XLIV.

Lisio contingit hoc modo. Cum prior dictio desinit in vocalem aut M. & altera incipit a vocali, vltima primæ dictionis eliditur. Et hæc ipsa elisio, si sit puræ vocalis, dicitur *Synalepha*: si vocalis & consonantis M. nominatur *Echthipsis*. Pono exemplum.

Ecce inter primos Toletum armatus inuit.
 Heroicus versus est, & sic debet scandi.
Ecce inter primos Tolet' armatus inuit.
 Hodie (& nota id bene) elisio videtur ad mentem pertinere: quia syllabæ, quæ elidi dicuntur, æquæ ac cæteræ scribuntur & pronunciantur.

XLV.

Ræter hæc notandum omninò est, esse quædã vocabula, quæ & leges Grammaticas, & exceptiones, quas posuimus, fastidiunt, & irregularia nominantur. Ea subscribo.

IRREGVLARIA.

<i>Arbor arbōs arbōris</i>	<i>cūs, causidicus, veridicus.</i> &c.
<i>Arēo, arēsta</i>	
<i>Anthrax, anthracis</i>	<i>Dirimō, is, dirimē</i>
<i>Atax, atacis</i>	<i>Difertus. Desertus</i>
<i>Anas, anatis</i>	<i>Dropax, dropacis</i>
<i>Athrax, athracis</i>	<i>Dis, diris</i>
<i>Aer, aeris</i>	<i>Dō, das, dabam, as, dabō,</i> <i>bis.</i>
<i>Attamen</i>	<i>Dā, datō, datē, datōtē dantō</i>
<i>abscindō, abscidi</i>	<i>Dārem, dārē, dēdī. istī,</i> <i>&c.</i>
<i>Adēo. aduerb.</i>	<i>Datum. & composita, vt</i> <i>venundō;</i>
<i>an</i>	<i>venundabam. &c. venundē-</i> <i>di. &c.</i>
<i>Bene</i>	<i>venundatum. venundatū-</i> <i>rus.</i>
<i>Bigā, trīgā, quadrīgā</i>	<i>Primum incrementum</i> <i>in A, semper breue</i> <i>est in Do.</i>
<i>Biduum, triduum, quatri-</i> <i>dium [quatūor, quater]</i>	<i>Dūo, dūa, dūo,</i> <i>dōnec</i>
<i>Bos, bouis</i>	<i>ērix, ēricis</i>
<i>Bacchar, baccharis</i>	<i>ēiā</i>
<i>Beatrix beatrix</i>	<i>Fōnēo: es. fōnē</i>
<i>catera aduerb.</i>	<i>Fomes, itis</i>
<i>climax climacis</i>	<i>Fornix, fornacis</i>
<i>cōxendix, cōxendicis</i>	<i>Fūr, furis</i>
<i>cilix, cilicis</i>	<i>frūgis, frūgi, frūgem</i>
<i>chanix, chanicis</i>	<i>Fāmes, is, ī, em. ē</i>
<i>calix, calicis</i>	<i>Fērē, fermē</i>
<i>calyx, calycis</i>	<i>Fār, farris</i>
<i>citō aduerb.</i>	<i>Forsān. forsitan</i>
<i>coccix coccygis</i>	<i>Clis gliris</i>
<i>cappadox cappadocis</i>	<i>Cryps, gryphis incr. long.</i>
<i>cyclops, cyclopis</i>	
<i>cercops, cercopis</i>	
<i>cētē</i>	
<i>cānēo, es, cānē</i>	
<i>cūr</i>	
<i>celtiber</i>	
<i>Dicō, Maledicus, Bénédi-</i>	

Hydrops hydrōpis
Hodiē: hoc diē
Hic, hæc, hoc. hic aduerb.
Hæres, hæredis
Histris, histicis
ibi, ibidem.
idem, eadem, idem.
ilicet, scilicet
Iubar, Iubaris
iber, erī, b, eris.
hinc celtiber
itā, itanē
idēo
Immo, imō
in, in: o &c.
iter itinēris
Iūro, de: erō
Lātō, es: laternā
Lūcēo, es. lucernā
Lār, laris
Lōcuples, locuplētis
Lis litis.
Lārex, laricis
Lēpus, lepōris
Lēpor, lepōris
Lux, lucis
Mouō, mobile
Meliphyllōn
Mēridiēs
Mās, maris.
Mercēdis
Mastix, mastigis
Mēmōr, mēmōris
Mālē
Mōdō, aduerb. quomōdō
dummodō, post modō
Nūbō, is, pronūba, imūba
Nēquis, a, od, id
Nēquaquam
Nēquidquam
Nēquandō
Nectār, nectāris
nestis, nestis
nātrix, nātricis
nix, niuis.
nisi
nīl, nīl: nīlūm, nec hī-
lūm
nēc, vel, nē: sed nē?
ō: ohē
ōs ōris
ōs ofsis
ōnyx onychis, sardonix, Sar-
dōnychis incr. br.
Pronipos, pronepotis
Proneptis, tis
Profundō, as Profundūs.
Profundō, is
Profūgiō, Profūgūs
Profestus

Profiteor
Profanus
Profar, profaris
Proficiscor, eris
Propetō
Procellā
Propagō, genus, & vitis.
Propinō
Procurro
Par, paris. sic composita,
vt Compar, Dispar.
Suppar.
Par. compos, compotis, &
impōs, impōtis
Panax, panacis
Pix, picis.
Pus, pōdōs, sequuntur cō-
posita, vt tripūs, odīs.
Præcox, præcōcis
Pollux, pollucis
Postea
Pro
Penes
Quotidiē, quotidiānis
Quies, quietis
Quir ites
Quia
Quarē. l. quā-rē
Quasi
Regō, regulā.
Sopio, sopor, sopitūs
semisopitūs
Siquis, siquā, siquod
Scilicet, ilicet
Sal, salis
Smilax, smilacis
Styrax styracis, est y. br.
Samnis samnitis
Salex, salicis
Silex, silicis
Sto, stās, stēt, statum
Sciō, nesciō
Serō, aduerb.
Sol solis
Tamen, attamen
Tibicens tibicinis
Trinacriā
Tempē
Vadō, dis, vadum
Veneficus
Videlicet
Vbique, ubicumque
Vipera, a.
Vas, vadis
vās, vāsīs, vāsā ōrum
vibex vibicis
varix, varicis
verūs: aduerb. verō.
vis, nom. & verb.
ver veris
viden? vides-ne?

M V S A I I . F V N D A M E N T A L I S .

Quam Metrogononiam appellamus .

XXIV.

V N C scire dicimur, cum rei causas, & prima elementa, & fundamenta penetramus. Ita Aristoteles Physicæ lib. 1. cap. 1. text. 1. Ergo, ut Artem Metricam scire dicamur, oportebit versuum causas, & elementa omnia cognoscere. Agemus igitur

de versuum causis (Authoribus) elementis (pedibus) & origine: & quia materia copiosa est, quantam claritas toleret, breuitatem sectabimur.

A R T I C V L V S I .

De Nomine, & Obiecto huius Artis, seu Musæ.

XLVII.

Quam Metrogoniam vocari volui, est quedam Metrica Fundamentalis, cuius debet essentia, nomenque, in ipso principio explicari. Est igitur, si Græcè scribatur, *Metron*, Anterior voci nota est: *Metron* enim, licet ex prima sua institutione generalius significet, & pro mensura qualibet usurpetur, in Poetica habet significationem contractiorem, & numerum syllabarum denotat, quem *Versum* dicimus. Posterior, si proveniat à γόρυ, quod flexum & angulorum est, ponitur pro loco secreto & abdito, in quo aliqua conduntur: si autem derivetur à γάω (contractim γῶ) quod est Gigno, Pario, Produco, ponitur pro Principio aut Origine: vne sicut *Ἐτογονίαν*, *Deorum genesim* dixit Heliodorus, nos *μετρογονίαν genesim Versuum* appellabimus.

Hinc patet Metrogoniam Artem esse ingeniosam & nouam, quæ docet, Metra condere: explicatque vbi contineantur & abscondantur, & vnde & qualiter in lucem prodeant.

In ipso Philosophicarum Acroasium limine tunc nos rem aliquam scire, aiunt Philosophi, cum eius principia & causas percallemus: Artem igitur Poeticam nesciunt, qui ignorant originem versuum & causam. Ergo ut huic malo obuiam iretur, Metrogoniam inuenire debuimus, quæ nihil aliud est, quàm quedam *Metrica Fundamentalis*, quæ ad prima Poeticæ principia & fundamenta oculos intellectus conuertit, & versuum originem & causas examinat.

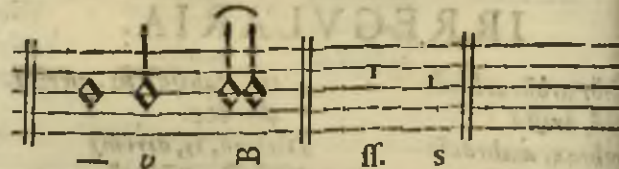
A R T I C V L V S I I .

De Characteribus, quibus utimur Metrogonia.

XLVIII.

Pluribus, quos in Mathematicâ vsu po, quatuor seligo, ut rem totam expedit: videlicet [ο — α — β] Primus notat breuem syllabam, secundus longam; tertius duas breues aut vnam longam disiunctiuè: quartus longam vel breuem vbi enim iste character ponitur, scribere syllabam longam aut breuem perinde est. Indigeo duobus characteribus alijs, quibus silentia exprimantur: sunt hi [s. ff.] & prior significet silentium breue (simplex;) posterior longum (duplex.) Facilius id exponam, si vtar characteribus Musicis.

Secundus significat syllabam breuem; Primus longam, hoc est duplo extensioem & productiorem breui; tertius ligat duas notas, & ligando illas insinuat à se notari & postulari, aut vnam longam aut duas breues: quintus silentium paruum, quatuor magnum; quorum illud syllabæ breui, & istud longæ correspondet.

Possent vti alijs modis, in omnibus enim secunda vox respectu primæ, & secunda pausa respectu primæ subdupla est. Cæterum, ut mecum calamum attemperem alijs, qui de hac re scripserunt, & mihi etiam sim similis, characteribus vtar, quos modus expressius præ se tulit: nam in illo duobus semibreues vni Tactus seu Metro correspondent. Interim, si aliquis malit vti alijs modis, perinde erit, modo inter se longæ & breues duplam proportionem obseruent. Ut autem omnia, quæ sunt necessaria, dicantur, non nihil de Tactu subiungo: non enim est animus omnia exponere, quæ illum concernunt, sed illa tantum, sine quibus non possem mentem meam repræsentare.

XLIX.

Tactus (Hisp. *El Compas*: Italicè *La Battuta*; Germanicè *Schlag*; Latinè *Pes*; Gallicè *La Mesur*; Belgicè *De Maet*; Cræcè *Metron*) est mensura temporis, nisi enim aliquis motu manûs temporis metiretur, non possent plures voces concurrere, & debitis momentis consonare. Vocum etymon & rationem subiungo.

Circinus ab Hispanis dicitur *El Compas*. & quia sicut circini extremitatibus metitur longitudinem lineæ: (puta, digiti, palmi, pedis) quæ pluries repetita dabit, longitudinem domus, urbis, provinciae, &c. sic etiam tactibus metimur tempora, quæ repetita dabunt longitudinem Carici. Hispani igitur vocem à Quantitate permanente ad successivam transtulerunt, & temporum mensuram in Musicis *Compas*, hoc est, *Circinum* appellarunt.

Italus motum illum respexit, quo distinguuntur Tactus, & quia apud illos *Battere* est pulsare & percutere, pulsatio & percussio illa, qua Tactus Musici distinguuntur, *la Battuta* vocatur.

Eandem ob causam Germanicum nomen obtinuit: nam *Schlag* à percutiendo deriuatur.

Hæc tempora, quæ singulis percussionibus respondent, Græcè dicuntur *Metra*, hoc est, *Mensura*, generali vocabulo.

Græcos sequuntur Galli, & aliæ Gentes. Has easdem mensuras Latinus *Pedes* vocat, vel quòd curramus pedibus, vel quòd pedibus provincias & regna metiamur.

Tactus, quia ex depressione & elevatione manus nascitur, in duas partes diuiditur, quarum prior vocatur *Thesis*, posterior *Arsis*.

Tactus est duplex Epicus & Lyricus: in illo æquali tempore manus & descendit & adscendit; in isto inæquali; nam vnum tempus Tactus Epicus in excursu, & alterum in recurso consumit, vnde Cantica Epica dicuntur æquali proportione procedere; nam *Thesis* est qualis *Arsis*. At verò Tactus Lyricus duplum tempus in descensu (*thesis*) quam in adscensu (*arsis*) (& hoc Trochaicè) aut contra (& hoc Iambicè) impendit; & hæc proportio vocatur sesqui altera; qualis reperitur inter 8 & 12. inter 4 & 6. inter 2 & 3. inter 1 & 1½. nam si in ita medium tempus consumitur, & vnu integrum in reditu, vnico tactui tempus & medium respondebit. His positis Regulas practicas ponamus.

I. *Musica Epica illa est, quæ per æquales Thesis & Arsis durationes percurrit (in quâ videlicet tantum descendendo manus tenet, quantum adscendendo consumit) Admittit in singulis tactibus duas semibreues, aut quatuor minimas [qui aliter loqui volunt, proportionales perturbant.] Hæc Musica nullo speciali caractere notatur: ubi enim Lyricus non exprimitur, Epicus subintelligi debet.*

II. *Musica Lyrica illa est, quæ per inæquales Thesis & Arsis durationes percurrit (in quâ videlicet manus adscendendo maius vel minus tempus quam descendendo consumit) admittit in singulis tactibus tres minimas, aut semibreuem cum minima, & vno ex istis caracteribus significatur.*

3 | 6 | 9 | 12 | 15 | 18 | &c.

2 | 4 | 6 | 8 | 10 | 12 | &c.

& sequialtera ab omnibus vocari solet.

III. *Modus, est Musicae qualitas, quæ iubet voces aut tardius aut velocius desuere. Tardus vocatur Perfectus, & hoc modo O pingitur. Velox autem dicitur Imperfectus, & pingitur hoc modo C. apud aliquos verò sic*

1 | 2 | 4 | 6 | 8 | 12 | 14 | &c.

1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 6 | 7 | &c.

Modus velox singulis notis mediâ valoris partem aufert; quam ob rem, si modus perfectus singulis Tactibus binas semibreues cooptat cooptabit imperfectus quaternas.

ARTICVLVS III.

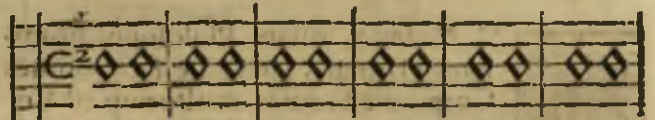
De primo Carmine.

¶ L.

Eritò Veteres Poeticam accensent Apollini; ipse enim prius fuit, qui voces & numeros impetu naturali profusos ad methodum & artem reduxit. Historiam recenset ex Antiquis Athenæus, & Terentianus; ex Iunioribus autem Scaliger, *lib. 2. cap. 30. & 37.* Christophorus Heluicus, & Conradus Bachmannus *in Poeticis lib. 2. cap. 3. §. 1.* illam paucis repono.

Vt finem habuit Deucalionis diluuium, è putredine natus fuit serpens perniciosissimus, quem *pitona* à *pitêd*, quod est *putredo* nominarunt. Nocebat ille plurimis, & nemo erat, qui in eum auderet. Superuênit Apollo, & pietate generosa commotus, vt Delphicos liberaret à periculo, monstrum inuasit, & sagittis confecit. Illum arcum animosæ intendentem accolere terrore aut periculosi aut deiecti, exclamatione hac tardè pronuntiata animarunt.

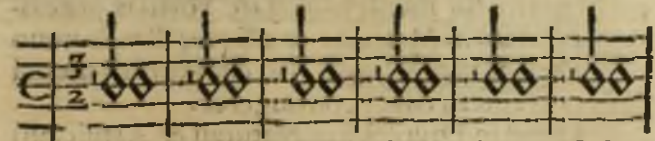

in paan: in paan: in paan:

Est autem in lætitia quædam interiectio, qua aut homines ad res claras faciendas exhortamur; aut ob genere gestas celebramus.

Et *Paan* deriuatur *pano*, quod est *finem impono*, prius, *coerceo*, nam *PEAN* apud Hebreos est *finis*. Dicebant ergo Græcè in *paan*, qui Latine dicerent, *Euax, cia, macte animo, qui finem imponis malo publico, monstrum horrendum vitæ priuas, & nobis infensorum Numinum potestatem coeres.*

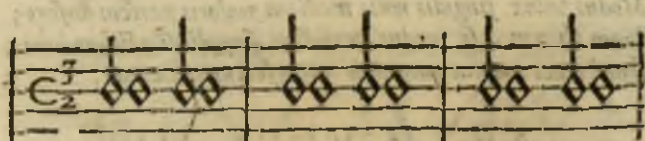
Cæruleus tali prostratus Apolline Python (Claud. 7. Paneg.) suo lapsu restituit annimos Accolis; qui intercisa acclamatione victoriam celebrarunt dicentes,

su — su — su — su — su — su —

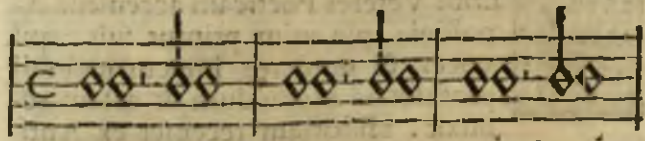
in paan: in paan: in paan:

Pedem à pede separant intercadentiæ, & alteratis pulsibus & cordis motibus sytoles & diastoles differentia in voce euidenter percipitur. Restimunt animos, & concitatore voce pausis intermissis occlamant.

υ — υ — υ — υ — υ — υ —
 ἰν̄ παῦν ἰν̄ παῦν ἰν̄ παῦν

Alij interim timoris prius concepti tarditatem cum lætitiæ superuenientis velocitate committentes, dicebant,

— s υ — — s υ — — s υ —
 ἰν̄ παῦν: ἰν̄ παῦν: ἰν̄ παῦν:

Hinc nata sunt duo Iambicorum carminum genera: alterum quod homogeneas alterum quod heterogeneas, partes habet, de quibus suo loco disputabo.

ARTICVLVS IV.

De Carmine spondaico puro, seu Materia prima Poetica.

LI.

Materia, quam Philosophi nominant Primam, latere de facto omnes Corporeas Formas, multorum est Veterum & Iuniorum Opinio: cum enim lignum exempli gratia in ignem transit, non inducitur in illud Forma noua, quæ abfuerit, nec expellitur Forma præcedens, sed noua quæ latuerat, educitur; & antiqua quæ patuerat, iterum occultatur. Doctrinam hanc Aristoteles explicat, ad materiam artificialem recurrens. Ex rudi enim lapide potius conficere globum, cubum, pyramidem: &c. caput equi, vel hominis, &c. Feceris caput Cæsaris. Deoisti, interrogo, aliquid lapidi, quod non habuerit: an tantum partes superfluas abstulisti? Ergo illa superficies, quæ Cæsaris caput conformat, ibi erat: at prius non erat vltima, sed latebat infra partes, quas cælum abstulit. Vnde mirum est Peripateticos *Eduktionis* vocabulo, Inductionem intelligere, & contra Magistri sui mentem negare Formas præexistere & latere in Materia: & asserere illas de nouo in materiam venire: nam, si id esset verum induci illas, non autem educi contingeret.

Quod in Philosophia (Naturali & Artificiali) Materia prima, hoc in Mata-metrica Carmen Spondaicum purum: in illo enim, velut in marmore omnes figuræ, omnia versuum genera continentur & latent. Nam sicut sola diuisione & ablatione partium superfluarum e saxo figuræ exoriuntur, ita etiam sola diuisione & ablatione syllabarum, exoriuntur ex spondaico omnia genera Carminum. Quod ipsum breuiter bemonstrabimus & dilucidabimus.

ARTICVLVS V.

De Spondeo, & Pedibus ab illo natis.

LII.

Carmen Spondaicum purum dicitur, quod tantum ex spondeis pedibus coalescit: est autem spondeus, qui duas syllabas habet longas, vt *Prudens*, vel in Delphicorum carmine Apollini cantato, *Paân*. Quia tempus longum in duo breuia diuiditur, & breue quodlibet potest pronuciari aut taceri, ideo ex spondeo plurimi pedes suboriuntur sus subijcio, & expono.

Spondeus grandis & stabilis est propter tarditatem & pondus: non ergo *Spondias* dicitur ab *spondi*, seu festinatione, sed à *spondi* libamine, quod in sacrificijs, in quibus omnia tarde & grauitate erant faciēda, esset frequens. Illum Aufonius *Lentipedem*. Alij *Heroum*, *Deliacum*, & *Gradium* appellant. Duas syllabas habet, quarum quælibet duobus temporibus breuibus, vel vni longo correspondeat, vt *Princeps*.

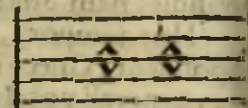
Si Spondei prima nota in duas correpta dissoluatur, erit Pes Anapæstus, vt *Animans*. Multi hunc pedem *Dactylum retroactum* appellant. Sed cur? Nonne eodem poterunt iure Dactylum dicere *Anapæstum retroactum*?

Si in pausam conuenientem notam primam anapæsti conuertas habebis Pedem Imbum, vt *Parens*. Pes iste *Præpes* vocatur à Terentio, ab Aufonio *Volucripes*. Hunc & Trochæum, de quo inferius, *Cursor* Rufinus appellat.

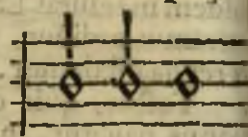
Si autem in eodem Anapæsto pauset nota vltima, quæ producta est, & duobus temporibus breuibus correspondet, resultabit *Pyrrhichius*, vt *Deus*. Hic pes, vt alijs placet, à saltatione; vt alijs, à *Pyrrho*, qui victoriam adeptus, frequentibus *Pyrrhichijs* fuit laudatus, nomen tulit.

Soluimus spondei notam primam secundam irrefracta manente: modo contra iubentes primæ esse integræ, dissoluamus secundam, pedesque, qui ex dissolutione ipsa oriuntur, exponamus.

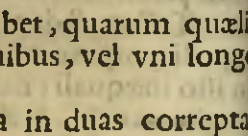
Pes, qui habet primam longam, & duas sequentes breues, vt *Iuppiter*, vocatur Dactylus. Habere nomen dicitur à similitudine, at illam ego nec in dactylo (fructu,) nec in dactylo (digito) inuenio. Ergo sic ille dicitur, quia sic Nomenclatoribus antiquis placuit.

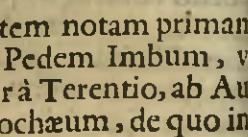
Princeps.

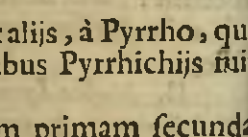
Animans.

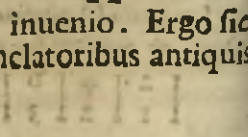
Parens.

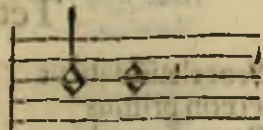
Deus.

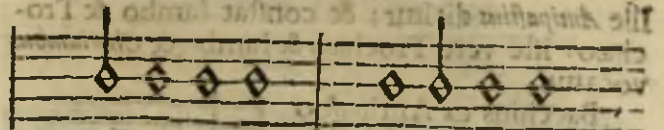
Iuppiter.

Si vltima filere iubeatur, & eius loco pausam correspondentem colloces, suboriatur Trochæus, qui duas syllabas, primam longam, & secundam breuem habeat, vt *Musa*. Pes iste *Cursor* vocatur à Rufino; *Rotulus* & *Rotatilis* ab Aristotele. Et quia Mercurius apud Deos *Cursoris* fingitur habere officium, eidem est sacer, & ab illo nomen sortitur, & ideo etiam *Mercurius*, aut *Mercurialis* nominatur. Hunc quod frequenter cantaretur in choro, *Chorem* appellant Cicero & Quintilianus.

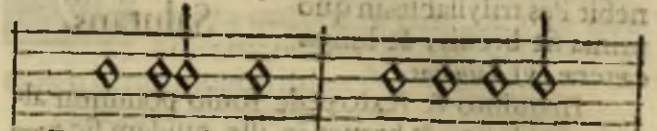

Musa.

Salutantes,

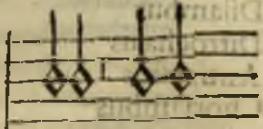
Imperantes,

Præcogniti,

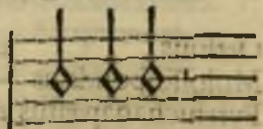
Commendantur.

Si vtramque notam dissoluamus, inueniemus Pedem Proceleusmaticum, habentem quatuor syllabas breues, vt *Dominicus*.

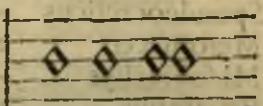
Dominicus.

Si prima aut vltima nota Proceleusmatici iubeatur in pausam transire, manebunt tres syllabæ breues, quæ Tribrachyn pedem cõstituens, vt *Dominus*.

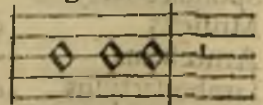
Dominus.

Ex istis pedibus componuntur Bipedes; voco autem bipedes illos, qui constant duobus pedibus simplicibus, quorum notissimus est Dispondeus, compositus quatuor syllabis longis, vt *Conculcantes*.

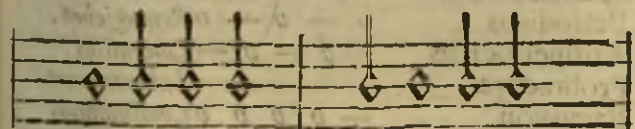
Conculcantes.

Si vltima fileat & in pausam vertatur, prædibit Molossus, qui tres syllabas longas postulat, vt *Maiestas*.

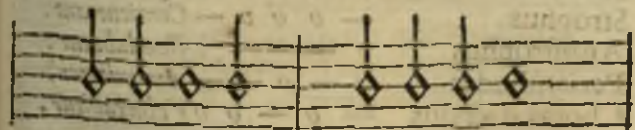
Maiestas.

Pœones quatuor syllabas habent, tres breues & vnam longam. Primus primam, Secundus secundam, Tertius tertiam, Quartus quartam, vt *Magnificus*, *Beatior*, *Generosus*, *Coluerant*. Notas subijcio.

Magnificus.

Beatior.

Generosus.

Coluerant.

Primus Pœon ex Trochæo & Pyrrhichio; Secundus ex Iambo & Pyrrhichio; Tertius ex Pyrrhichio & Trochæo; & Quartus ex Pyrrhichio & Iambo coalescit.

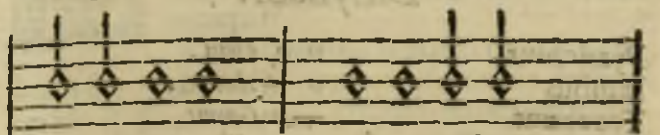
Pœonibus opponuntur Epitriti, nam vnam breuem habent, & tres longas: Primus videlicet primam; Secundus secundam; Tertius tertiam; Quartus denique quartam: vt *Salutantes*, *Imperantes*, *Præcogniti*, *Commendantur*. Notas subscribo.

Primus Iambo & Spondeo, Secundus Trochæo & Spondeo, Tertius Spondeo & Iambo, Quartus Spondeo & Trochæo constituitur.

Ionici etiam Tetrasyllabi sunt, & sicut Pœones vnam omnes longam, & tres breues: & sicut Epitriti vnam omnes breuem & tres longas; sic etiam omnes Ionici habent duas longas, & duas breues. Pœones plures, quàm quatuor, esse nequeunt; item Epitriti: at Ionici debent necessario esse sex. Notas subsequentes considera.

	Pœones		Ionij
I	— v v v	I	v v — —
II	v — v v	II	— — v v
III	v v — v	III	v — — v
IV	v v v —	IV	— v v —
		V	v — v —
		VI	— v — v
	Epitriti		
I	v — — —		
II	— v — —		
III	— — v —		
IV	— — — v		

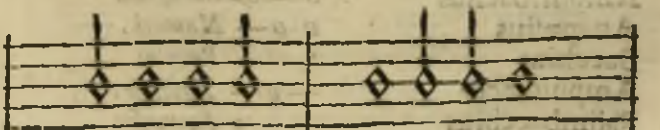
Primus Ionius *Maiores* dicitur, & constat Pyrrhichio & Spondeo, vt *Paraphrastes*. Secundus, qui dicitur *Minor*, illi opponitur, constat enim Spondeo & Pyrrhichio, vt *Sanctissimus*. Mensuram reponunt istæ Notæ.

Paraphrastes.

Sanctissimus.

Tertius habet primam & vltimam breuem & intermedias longas: Quartus contra primam & vltimam longam, alias breues. vt *Adulator*, & *Insidians*.

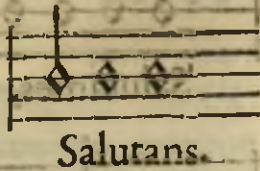

Adulator.

Insidians.

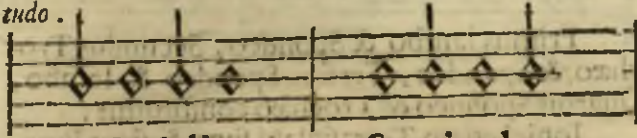
Ille *Antipastus* dicitur; & constat Iambo & Trochæo: iste vero Trochæo & Iambo & *Choriambus* vocatur.

Bacchius ex Antipastio nascitur, si enim ultimam in pausam conuertas, manebit Pes trisyllabus, in quo prima sit breuis, & longæ cæteræ, vt *Salutans*.

Salutans.

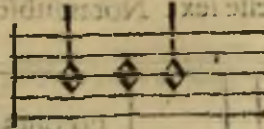
In quinto & sexto pede Ionio ponuntur alternatiue longæ & breuis in illo quidem sic *u — u —*: in isto vero sic *— u — u*: vt *Sodalitas* & *Seruitudo*.

Sodalitas. Seruitudo.

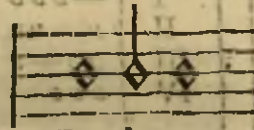
Ex duobus Iambis constat ille, & ideò *Dijambus* dicitur: iste ex duobus Trochæis, & ideò *Ditrochæus* appellatur. Illi autem, qui Trochæum vocant *Choræum*, hunc dicunt *Dichoræum*, ex eadem causâ.

Si fileat vltima nota in *Dijambo*, manebit breuis longa & breuis, quæ constituent *Amphibrachym*, vt *Beatus*.

Beatus.

Si vero in *Ditrochæo* fileat & in pausam conuertatur vltima, supererunt longa breuis & longa, & hanc ob rem pes *Amphimacerus*, vt *Excitans*.

Excitans.

Sic fluunt Pedes omnes ab Spondeo. Et quidem tametsi nosse præcedentes sufficeret, vberioris doctrinæ gratiâ volo tabulam sequentem subiungere, in quâ & præcedentes debito ordine, & alios multos, quibus Authores vtuntur, inuenies.

Pedes Monosyllabi.

- Anonymus *u Vir.*
- Anonymus *— Nox.*

Disyllabi.

- Pyrrichius *u u Deus.*
- Iambus *u — Amans.*
- Trochæus *— u Omnis.*
- Spondeus *— — Clemens.*

Trisyllabi.

- Tribrachus *u u u Canite.*
- Dactylus *— u u Sydera.*
- Amphibrachus *u — u Caruscus.*
- Anapæstus *u u — Numeri.*
- Bacchius *u — — Penates.*
- Amphimacer *— u — Audiunt.*
- Palimbacchius *— — u Formosus.*
- Molossus *— — — Currentes.*

Tetrasyllabi.

- Proceleusmaticus *u u u u Celeriter.*
- Pœon primus *— u u u Purpureus.*
- Pœon secundus *u — u u Poeticus.*
- Pœon tertius *u u — u Manifestus.*
- Pœon quartus *u u u — Misericors.*
- Epitritus primus *u — — — Salutabant.*
- Epitritus secundus *— u — — Comprobabant.*
- Epitritus tertius *— — u — Circumferens.*
- Epitritus quartus *— — — u Circumspectus.*
- Ionicus à minore *u u — — Generosus.*
- Ionicus à maiore *— — u u Circumdedit.*
- Dijambus *u — u — Amantiss.*
- Ditrochæus *— u — u Audiebat.*
- Antipastus *u — — u Legebamus.*
- Choriambus *— u u — Armigeri.*

Pentasyllabi.

- Orthius *u u u u u Analogia.*
- Molossospondæus *— — — — — Exultabundi.*
- Pyrrichianapæstus *u u u u — Retinuerant.*
- Calotypus *— — — — — Admirabuntur.*
- Hegemoscolius *u u u — u Dominicafer.*
- Spondeocreticus *— — — — u Consuetudines.*
- Mesomacer *u u — u u Prohibebimus.*
- Mesobrachys *— — u — — Præuaricantes.*
- Periambus *u — u u u Adulterium.*
- Hyperbrachys *— u — — — Concionantes.*
- Dafius *u u u — — Retinuerunt.*
- Spondæodactylus *— — — — u u Interuertere.*
- Musicus *u u — — — Populabundus.*
- Amœbæus *— — u u — Cœnaturiunt.*
- Iambodactylus *u — — — u u Repugnabile.*
- Choræobacchius *— u u — — Exuperantes.*
- Diphyes *u u — — — Redamauerunt.*
- Symplectus *— — u u u Interficere.*
- Cyprius *u — u u — Aristoteles.*
- Anticyprius *— u — — — Concionator.*
- Hegemocreticus *u u — u — Sapientia.*
- Spondæoscolius *— — u — u Interuenire.*
- Periodicus *u — u — — Remugiebat.*
- Antiperiodicus *— u — u — Liberalitas.*
- Probrachys *u — — — — Laborauerunt.*
- Parapæon *— u u u u Constituimus.*
- Dochmius *u — — — — Ineffabiles.*
- Doriscus *— u u — — Tyndaridarum.*
- Strophus *— u u u — Conticuerant.*
- Antistrophus *u — — — — Reuelabatur.*
- Periambodes *u — u — — Amantiss.*
- Choræodactylus *— u — — u Valnerabitur.*

Hexasyllabi.

- Dichoræus *u u u u u u Latibulicola.*
- Dicanus *— — — — — Interpellatores.*
- Choræantidactylus *u u u u u — Reclefaciens.*
- Caniolatus *— — — — — Auctoramentorum.*
- Choræoscolius *u u u u — Beneficiorum.*
- Caniocreticus *— — — — — Expergiscemini.*
- Charæodactylus *u u u — u u Malevolentia.*
- Caniobacchius *— — — u — Attestationes.*
- Anapæstochoræus *u — u u u u Inimicitia.*
- Latiocanius *— — — u — — — Sermocionantes.*

Scoliochoræus	u-- u u u u	Bipennigerulus.
Creticocanius	-- u-----	Concionandi.
Choræobacchius	u u u u ---	Inhibitiones.
Caniodactylus	----- u u	Propugnatoribus.
Choreantibacchius	u u u --- u	Humiliabantur.
Caniantidactylus	--- u u--	Acceptabilitas.
Anapæstodactylus	u u-- u u	Resipiscentia.
Latiobacchius	--- u u--	Apparitiones.
Bacchiochoræus	u --- u u u	Suppelletilibus.
Dactylocanius	-- u u ---	Iuduperatores.
Choræoreticus	u u u -- u	Revercamini.
Canioscolius	----- u-- u	Respublicarum.
Anapæstoscolius	u u -- u-- u	Sapientiora.
Latiocreticus	--- u-- u--	Illiberalitas.
Scoliodactylus	u-- u-- u u	Amarulentia.
Creticobacchius	-- u-- u--	Concitatores.
Dibacchius	u-- u--	Coruscationes.
Dilatius	-- u-- u--	Circumgerebamus.
Scolianapæstus	u -- u u u	Repercutimini.
Creticolatius	-- u-----	Concionabantur.
Choræomolossus	u u u ---	Recuperatores.
Molossiochoræus	--- u u u	Appenninicola.
Anapæstolatus	u u --- u	Redamaturarum.
Latiantidactylus	--- u u u--	Individuitas.
Bacchiodactylus	u -- u-- u u	Inevitabile.
Dactylobacchius	-- u u u --	Dissimilitudo.
Scoliocreticus	u-- u-- u--	Amaritudines.
Creticoscolicus	-- u-- u--	Elegantiarum.
Scoliobacchius	u-- u u ---	Superstitiones.
Bacnioscolius	u-- u-- u--	Recantatione.
Creticodactylus	-- u-- u--	Competitoribus.
Dactylocreticus	-- u u-- u--	Imperiositas.
Scoliolatius	u-- u-- u--	Tyrannidarum.
Creticanapæstus	-- u-- u u	Munerabilitas.
Anapæstoreticus	u u --- u	Legionarij.
Latioscolius	--- u u-- u	Desideriorum.
Bacchianapæstus	u-- u u-- u	Adorabimini.
Dactylolatius	-- u u -- u	Emoriturorum.
Anapæstobacchius	u u-- u--	Benedictiones.
Latiodactylus	--- u-- u u	Considerabitur.
Scoliocanius	u-- u--	Remuneratores.
Cretiochoræus	-- u-- u u u	Comprehensibilis.
Diantidactylus	u u -- u u	Saturabimini.
Didactylus	-- u u-- u u	Insatiabilis.
Discolius	u-- u u-- u	Superstitiosus.
Dicreticus	-- u-- u--	Eruditissimi.
Bacchiocreticus	u-- u-- u--	Reluctabimini.
Dactyloscolius	-- u u u--	Perpetuitatem.
Bacchiolatus	u-----	Recompensabuntur.
Dactylanapæstus	-- u u u u--	Semimulieres.
Anapæstomolossus	u u--	Superincumbentes.
Latiochoræus	--- u u u u	Perterrefaciet.
Bacchiocanius	u-----	Senatusconsulto.
Dactylochoræus.	-- u u u u u	Interieritis.

Dubium I. succurrens.

LIII.

Idisti in Tabella præmissa monosyllabos Pedes, & inquiris, An reuera sint admittendi tales Pedes? Et ratio dubitandi est; quia in re tam communi non videntur omnes Scriptores errasse; & tamen nemo monosyllabos Pedes admittit.

Respondeo Primò, hanc quæstionem cooptandam esse duabus alijs, quæ hodie sunt celebres, quarum prior est Arithmetica, & inquit, An Vnitas numerus sit? & secunda est Geometrica, & interrogat, An Punctum sit quantitas? Professores Gieffani in sua Poetica lib. 1. cap. 7. stant à parte negatiuâ: inquit enim: *Pedis appellatio vni syllabæ conuenire non potest. Et cur? Quia monosyllabæ particule & veluti articuli sunt pedum.* Nulla est responsio. Id enim ipsum quærimus, An, scilicet, dictiones monosyllabæ sint Pedes, aut Pedum articuli? Prætereà, nec benè colligunt, cùm argumentantur, *Est pars Pedis; non ergo Pes.* nam partes numerorum sunt numeri; & partes linearum sunt lineæ: & omnes pedes tetrasyllabi, pentasyllabi, & hexasyllabi pedibus dissyllabis trisyllabisque componuntur.

Respondeo secundò, has Quæstiones non esse de re, sed de nomine tantum. Et quid, quæso, mali accideret humano generi, si diceremus, Vnitatem esse numerum indiuisibilem. Punctum esse Quantitatem indiuisibilem. & syllabam esse Pedem indiuisibilem? Ioannes Henricus Alstedius in Cyclopadia tom. 2. lib. 14. part. 1. cap. 1. regula 7. ait. *Vnitas est numerus faciens ad conseruationem rerum. Ergo consequenter debet dicere, Punctum est quantitas faciens: & addere syllaba est pes faciens: nam cæteri sunt pedes facti.*

Dubium II. succurrens.

LIV.

Ostulas. An hæc Pedum notitia, tam sit necessaria, vt sine illâ nullus possit versus concinnos & perfectos componere?

Respondeo doctrinam, quæ de pedibus est, turbasse Discipulorum mentes potius, quàm adiuuasse: & posse omninò antiquari & omitteri. Et sanè illam non esse necessariâ nullo alio meliùs probare aut demonstrare modo poterò, quàm omnia Carminum genera explicando, quin Pedum vel minima fiat mentio. Considera lineas sequentes.

Carmen Hexametrum.

-- u -- u -- | u -- u -- u u -- u

-- u -- u -- u -- | u -- u -- u

Spondaicum, vel Spondiacum.

-- u -- u -- u -- u -- u -- u P

-- u -- u -- u -- u -- u -- u P P

-- u -- u -- u -- u -- u -- u P P P

-- u -- u -- u -- u -- u -- u P P P P

-- u -- u -- u -- u -- u -- u P P P P P

Nota. Placet Typographo ita longas in hac Tabella exprimere, vt duo in singulis tempora distinguantur: vnde Antepenultimus pes postulat duas longas & quatuor breues: Penultimus vnam breuem & quinque longas: Vltimus vnam longam & quinque breues. Hinc ergo scies quo debeat modo de cæterorum pedum characteribus iudicare.

Isti sunt omnes Pedes, quos in Authoribus Græcis & Latinis reperio. Et quidem meo iudicio Pedes tetrasyllabi, pentasyllabi, & hexasyllabi, non essent necessarij: verum debuerunt poni, quia à Grammaticis & Poetis eruditissimis, à nobis ignorari non debent.

Carmen Pentametrum.
 — — — — —
Carminis eiusdem forma noua.
 — — — — —
Carmen Aclepiadem.
 — — — — —
Virgineum.
 — — — — —
Anapaesticum.
 — — — — —
Adonicum.
 — — — — —
Iambicum purum.
 — — — — —
Iambicum impurum.
 — — — — —
Scazon.
 — — — — —
Anacreonticum.
 — — — — —
Phaleucinum.
 — — — — —
Trochaicum purum.
 — — — — —
Trochaicum impurum.
 — — — — —
Sapphicum.
 — — — — —

Et quidem , qui sequi voluerit hos apices , & iuxta illos Carmina sua conformare , nunquam pedum notitia indigebit . Nam reponendo ob oculos Sapphicum , quod fuit vltimo loco depictum , dicam , illud constare longâ , breui , tribus longis , & casura : & postea duabus breuibus , longâ , breui , longâ & breui : & me non indigere vlla pedum , vt illud conficiam , notitia .

Interim maioris eruditionis gratia , ea , quæ per modum synopsis posuimus , vberiori calamo dilucidemus .

ARTICVLVS VI.

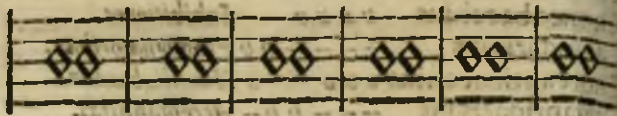
De Carmine Dactylico Heroico.

LV.

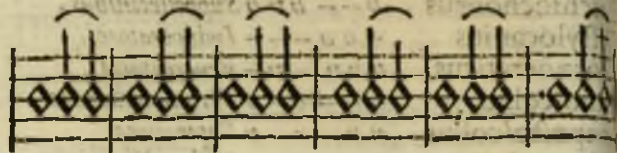

S in Carmine Spondaico puro , quod pedibus Spondeis componi debet , notam secundam singulorum pedum in duas partes dissoluas , habebis Dactylicum purum , sic dictum , quod componatur puris Dactylis . Subiicio exemplum .

Spondaicus purus .

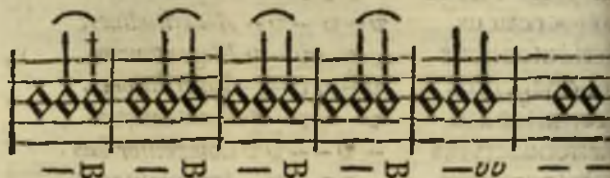
Dactylicus purus .

Simon Verrepæus hæc adducit .

*At tuba terribilem sonitum prociâ excitat horrida
 Sydera pallida diffugiunt face territa luminis .*

Si ex duodecim his notis , quæ purum Spondaicum componas , omnes , quæ in loco imponuntur (quales sunt prima , tertia , quinta , &c. manere integras iubeas : si secundæ , quartæ , sextæ & octauæ permittas vt frangantur , aut integritatem conseruent : si decimam necessariò diuidas & duodecimam necessariò non diuidas , habebis versus Heroicum , cuius Ideam subijcio .

In quatuor pedibus prioribus dissolutionem notæ secundæ arbitrariam dixi ; quoniam apud illustrissimos Poetas vel omnes illos quatuor pedes spondeos , vel omnes Dactylos , vel etiam mixtos reperiò , ecce Spondeos tantummodò .

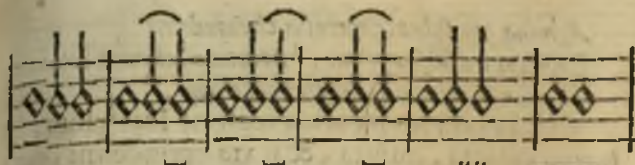
Virg. *Olli sedato respondit corde Latinus .*
 Ouid. *Nituntur longo vestigia ponere cliuo .*
 Prop. *Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor ?*
 Ecce iam solos Dactylos . Virgilius .

*Inde ubi clara dedit sonitum tuba , sinibus omnes
 Haud mora profiluere suis ; ferit æthera clamor .*
 Ouid. *Parue , nec inuideo , sine me liber ibis in orbem .*
Hei mihi , quod domino nou licet ire tuo .

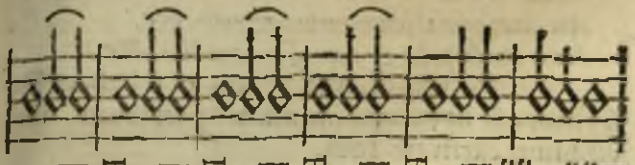
Qui ex solis Spondeis constant , videntur nimis tardi , & qui est Dactylis solis nimis celeres , & ideo apta horum pedum commixtio est semper præcuranda & laudanda . Nam apud Virgilium Ouidium , & cæteros plerumque est horum pedum alternatio ; & varietas . Virgilius .

*Arma virumque cano , Troia qui primus ab oris
 Italiam fato profugus Laniuaque venit
 Littora . &c.*

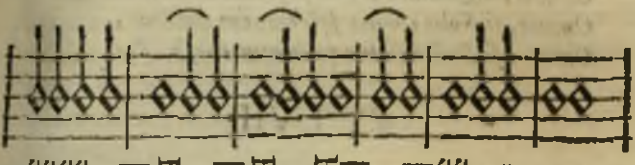
Tametsi secundam pedum solam dissoluam Iuniores Poetæ , Veteres suo iure vsi primam aliquando , & aliquando vtramque aperuerunt & diuiserunt . In primo pede non iam secundam , sed primam notam aperuit dissoluitque Virgilius , cum dixit .

Fluuiorum Rex Eridanus camposque per omnes .
 Quem fuit imitatus Horatius .
Vebemens & liquidus puroque simillimus amni .
 Quod in primo pede Virgilius , & Horatius , hoc
 in vltimo facit Lucretius ; inquit enim .

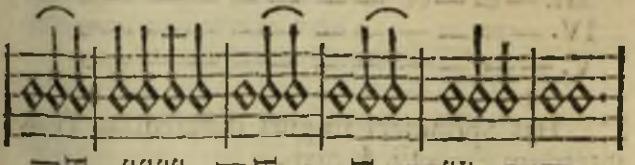

Quippe etenim ventus subtili corpore tenuis .
 Nec est dicendum hos Poetas aliquâ necessitate ,
 compulsos à viâ communi deuiasse : potuerunt
 enim dicere .
Eridanus fluuiorum Rex , camposque per omnes .
Liquidus & vebemens , puroque simillimus amni .
Quippe etenim tenuis subtili corpore ventus .
 Vtramque notam primi pedis dissoluit aliquando
 Virgilius : concepit enim hanc Ideam ,

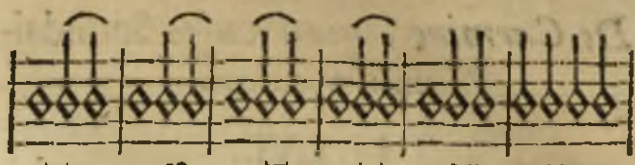
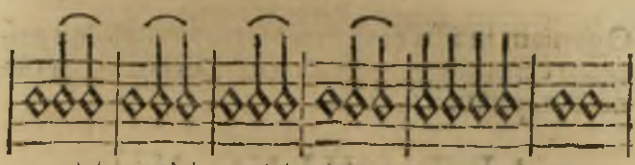
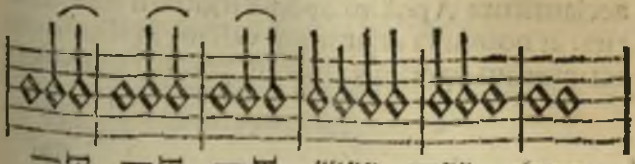
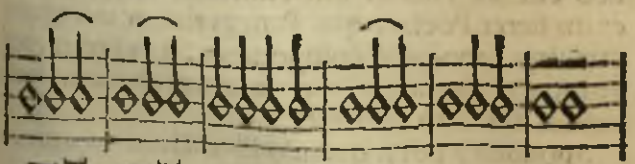
& illam manutenens dixit .
Genua lauant , vastos quatit ager anhelitus artus .
Tenuia nec lanæ per calum vellera ferre .
Arietat in portas , & duros obijce postes .
Parietibus textum cæcis iter , ancipitemque .

Sed & alibi vtramque notam dissoluit in secundo
 pede . & cecinit ,

Hærent parietibus Scala , postesque sub ipsos
Nitentur gradibus .

Ergo dissoluturus erat loco tertio & quarto , si tem-
 pus & occasio tulissent : eâdem enim libertate aut
 licentiâ , quâ in præcedentes pedes Poetæ veteres
 sibi præscripserunt Ideas , potuerunt etiam in sub-
 sequentes , vt constat è notis , quas subscribo .

Porrò hæc ipsa Spondei [— —] in Proceleusma-
 ticum [uuuu] dissolutio , quam in primâ , & se-
 cunda , vt vidistis regione , admisit aliquando Vir-
 gilius nunquam in tertiâ , aut quartâ reperimus
 [sed cur non ? *Non quia non potuit , sed quia non voluit .*
 nulla enim , vt dicebamus , succurrit ratio , ob
 quam in prima & secunda potuerit , in alijs verò
 non potuerit hoc facere] at illam reperimus in
 quinta . Versus subsequentes considera .

Aedificant , sectâque intexunt abiete costas .
Nequidquam in rectis certatim tenuia cera
Custodes sufferre valent , labat ariete crebro .
 Scio esse aliquos , qui hanc licentiam reiiciant ,
 afferentes in propositis casibus non esse pedem
 Proceleusmaticum , sed Dactylum , vel Spõdeum ,
 quod I & V quas nos vocales esse volumus , sint
 consonantes :

legimus	cùm de-
enim ,	beremus ↓
<i>Fluuiorum</i>	<i>Fluuiorum</i>
<i>Vebemens</i>	<i>Vebemens</i>
<i>Tenuis</i>	<i>Tenuis</i>
<i>Tenuia</i>	<i>Tenuia</i>
<i>Genua</i>	<i>Genua</i>
<i>Parietibus</i>	<i>Parietibus</i>
<i>Abiete</i>	<i>Abiete</i>
<i>Ariete</i>	<i>Ariete</i>

Ad quam ego obiectionem & instantiam
 duo dico . *Alterum* durius esse vocalem in conso-
 nantem vertere , quàm primam notam Spondei
 dissoluere , hîc enim apud Poetas , hoc est , paucos ;
 ibi apud Grammaticos , & ad eò , plurimos pecca-
 tur . Ergo , vt Virgilius , & alij Veteres leuis au-
 daciæ suspitione purgentur , noui & grauioris cri-
 minis accusantur . *Alterum* , Virgilium & cæteros
 fuisse imitatos Ennium , qui dixerat ,

Capitib' nutantes pinos , rectosque cupressos .
 in quo versu vocem *Capitibus* esse proceleusma-
 ticam euidens est . Adde etiam ex eodem Ennio
 versum alterum .

Veluti siquando vinclis venatica venor .
 & quis hic quæso audebit dicere vocem *Velut*
 non esse Anapæsticam . Et , ne Ennius temere
 procelesse dicatur , exempla ex Homero , subiungâ .
Ιλιαδ. ζ. dixit

Βορέης καὶ ζέφυρο , &c .
 & iterum *Ιλιαδ. ψ .*
Βορέη καὶ ζέφυρο . &c .
 & etiam *Od. ω .*
†θινυθεσιν νύκτας τε καὶ ἡματα δακρυχέσση .
 E Quo-

Quoniam in istis omnibus Homerus, dissoluit primum carminis tempus, & loco Daetyli vel Spondei Anapæstum admisit.

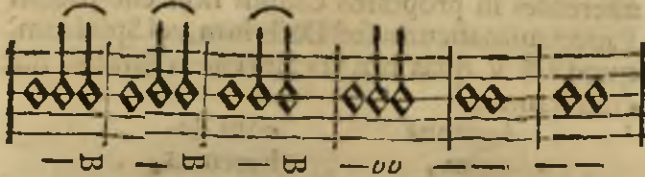
ARTICVLVS VII.

De Carmine, quod vulgo Spondaicum vocatur.

LVI.

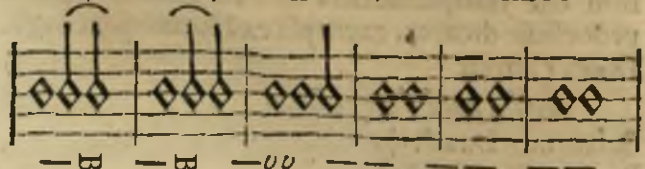
Eroicum, quod constat ex Spondeis in sine hodie Spondaicum dicitur. Displicet vocabulum Scaligero, cum enim Græcè dicatur Σπονδιακός, Spondiacus deberet Latine appellari. Nomen tamen commune retineamus, vt loquamur cum multis. Spondaicum ergo dicitur, si quinto, & sexto in loco Spondeos habet. Hoc carminis genere vtuntur Poetæ, quando volunt aliquid ἐμφατικῶς edisserere: sed tunc quarto in loco ponunt Daetylum; primo, secundo, & tertio, vel Daetylum vel Spondeum. Ideam ex Virgilio subijci o.

- Chara Deum soboles, magnum Iouis incrementum. &c.
- Pallantis Proavi de nomine Pallantum. &c.
- Consistit atq. oculis Phrygia agmina circūspexit. Aen. 2
- Cornua velatarum obuertimus antenarum. &c.
- Caulonisque arces, & nauifragum Scyllaum. &c.
- Cum socijs, natoque Penatibus, & magnis Dīs. &c.

Alij etiam Poetæ interdum imitantur & sequuntur Virgilium. Propertius,
Sunt apud infernos tot millia formosarum. &c.
Discedens, clamydemque auro dedit intertextam. &c.
Duza. Per varias Syrtes, & terrificos anfractus. &c.

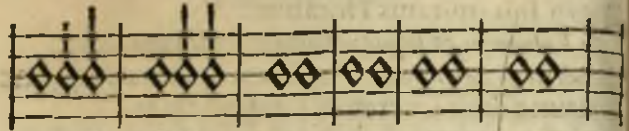
Minus vsitata sunt, in quibus tertius pes est Daetylus; quartus, quintus, & sextus Spondeus. Scaliger. lib. 6. Poetics pagina mihi 866. tantum non proseribit hos versus; illos enim iudicat esse rarissimos, adeoque admirandos potius, quam imitandos. Nota, inquit, rarissimos esse illos Spondaicos, qui in quarta & in quinta regione Spondeum habent, quales sunt duo Virgiliani, qui quidem singulari artificio & pedum morâ & consonantium concursu rem quasi oculis spectandam exhibent. Et postea ponit exempla, quæ verè non respondent doctrinæ, daturus enim Spondaica, quæ tertio haberent loco Daetylum, quarto Spondeum; dedit, quæ utrobique haberent Spondeum, Idea huius versus est hæc.

Cum alius quærit in Virgilio versus correspondentes huic Ideæ, hos Ego exempli gratia exaro, & subscribo.

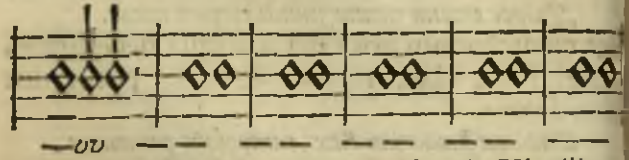
Agmina per sylvas generosus circumduxit
Euboicos pulsulque sinus, ô Martem, clamat,
Te duce Troianas sceleratos debellabo.

Habentia in secunda regione Daetylum, in tertia, quarta, quinta, & sexta Spondeum, duo carmina in Virgilio reperies; videlicet,

Aut læues ocreas lento ducunt argento. &c.
Saxa per scopulos & depressas conualles. &c.

Rarissima sunt, quæ primo loco habent Daetylum, & in cæteris omnibus Spondeum. Hæc est huius carminis Idea.

Huius generis nullum versum in Virgilio reperio; at poterimus aliquos facili negotio componere. Subsequentes considera.

Sydera tellurem seruant influxu puro,
Omnia languent, cesset si feruor Solis,
Omnia, si Solis coniux splendorem amittat,
Omnia, si Stella' firmo priuentur cursu. &c.

LVII.

Prædictas ergo Spondaicorum versuum differentias ad vnicam Ideam reducamus, & vniuo intuitu possit Lector vniuersas conspicient.

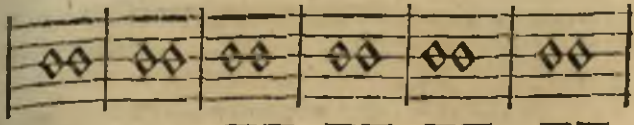
- * — B — B — B — B — UU — P
- I. — B — B — B — UU — — — P
- II. — B — B — UU — — — — P
- III. — B — UU — — — — — P
- IV. — UU — — — — — — — P
- V. — — — — — — — — — P

Has Spondiaci impuri differentias Protegimus interdum expressi, & dixi.

Quot scripsi versus, tot Princeps sæcula viuas
Quot scripsi versus, tot sæcula Princeps viuas.
Quot scripsi, tot sæcula Princeps viuas versus
Viuas sæcula tot, quot scripsi Princeps, versus.
Sæcula tot viuas, quot Princeps scripsi versus.

Ecce Daetylus [Sæcula] ab vltima regione gradatim repedit, & peruenit in primam: nec video cur ita vitandi sint eiusmodi versus; quæ enim fieret Poetæ, qui Panegyricum integrum carmine spondaico componeret, si vel retinere vnum ex istis modis, vel suauitati studens figuram & formam variaret.

Spondaica pura, quando illud Delphicorum
in πῶλον, in πῶλον, in πῶλον,
acclamatum Apollini, apud Virgilium non reperies: at nonnulla etiamnum exstant in Illustrium Scriptorum operibus. Ideam puram, videlicet,

sibi præfixit Ennius, cum dixit,
Olli respondit Rex Albanus longæ.
 quem imitatus est Lucretius libr. 6.
An Cælum nobis naturam incorruptam.

ARTICVLVS VIII.

De Cæsura, aut Inciso.

LVIII.

Cæsura, Sectio, Incisio, tria sunt nomina, sed vna res. Primum placuit Grammaticis, secundum Diomedem, tertia aliis. Sic vocatur decora & sonora versus sectio, cum post pedem aliquem superest syllaba, quæ dictionem claudat: sic dicta, quod eâ versus cadatur.

Porrò illam Priscianus scriuiusque *Comma* dicunt: at inter Cæsuram & Comma interest non nihil discriminis commata enim apud Aegyptios cataractæ, emissoria, seu valvæ, quibus Nili aqua detinebatur, aiebatur: Vulpianus *de extraord. crim. leg. sæcul.* Ergo Commata, non solum aquas diuidebant, sed detinebant. Hinc consilio opportuno vocem hanc in proprios vsus Rhetores & Poetæ traxerunt. Cratio Cicerone asserente in periodos diuiditur; periodi in cola; cola in commata. Ista sunt minutissimarum partium diuisiones, in quibus vox non solum intercitur, sed detinetur. aliter enim proferemus hanc Assertionem, *Magister, Virgilij libros legit*: aliter hanc, *Magister Virgilij, libros legit*: in primâ enim libri Virgilij leguntur; in secunda Virgilij Magister legit. Dictiones, quæ commate non separantur, sunt contiguæ; quæ autem commate separantur, moram interpositam habent.

Hinc iam patet, quæ sit Commatis, & Cæsurae differentia, si loqui religiose velimus, quoniam in hac dictione *Dominus*, prima & secunda syllabæ sunt continuæ: in hac *Do minus*, sunt contiguæ: in hac verò, *Talentum do, minus non deceret*, &c. syllabæ *do* & *mi* non solum interciturantur, sed interiectâ morâ separantur. Ergo *Cæsura* est fluentis orationis diuisio, *Comma* fluentis est orationis mora interiecta separatio. Igitur de Cæsura prius & postea de Commate agemus.

<i>Cæsura in</i>	<i>Triemimeris.</i>
<i>Parnasso re-</i>	<i>Penthemimeris.</i>
<i>cepta quatuor</i>	<i>Hepthemimeris.</i>
<i>sunt</i>	<i>Enneemimeris.</i>

Qui has ad pedes reducunt, etymicam rationem explicare non possunt. Has Cæsurarum definitiones apud Grammaticos eruditos reperio.

Triemimeris, est cum post primum pedem superest syllaba, quæ dictionem finiat.

Penthemimeris est, cum post duos pedes superest syllaba, quæ dictionem terminet.

Hepthemimeris cum post tres pedes relinquatur syllaba, quæ dictionem claudat.

Enneemimeris, cum post quartum pedem manet syllaba dictionem terminans.

Vera sunt omnia, at non aperiunt, cur prima Cæsura à ternario, secunda à quinario, tertia à septenario, quarta à nouenario nomen ducat. Ergo aliter loquendum est.

Aio carmina constare temporibus: tempusque vni syllabæ longæ, aut duobus breuibus correspondere. In Heroico singuli pedes binis constant temporibus, & hanc ob rem tempora sunt semipedes. Hic positus, Cæsuras definitio.

Triemimeris vocatur intercisio, quæ cadit post tertium tempus, vt

Insidias | patiuntur opes. &c.

vbi vox *insidias* tria habet tempora, & à sequenti diuiditur.

Penthemimeris dicitur, quæ cadit post quintum tempus, aut semipedem, vt

Arma virumque cano, | Tro. & qui primus ab oris.

vbi post *cano*, hoc est, quintum tempus, diuisio est.

Hepthemimeris nominatur, quæ cadit post septimum tempus, vt

Ille meos errare viros | permisit in agris.

vbi, si tempora numeres, *ros* erit septimum.

Enneemimeris tandem quæ cadit post nonum tempus, vt

Egregios Vates | Musa semper | celebrarunt.

Armipotens Bellona viros | celebrans | generosos.

Lucentem tunc Luna globum | velox | peragebat.

Porrò *Enneemimeris* est dura, & vitanda. Præcedit semper *Penthemimeris*, aut *Hipthemimeris*. Dura quidem, cum sequitur *Penthemimeris*; vt ex versu primo colligitur; durior, cum *Hepthemimeris*, maxime, si inter duas cæsuras duæ tantum syllabæ cadant: considera duos versus v timos.

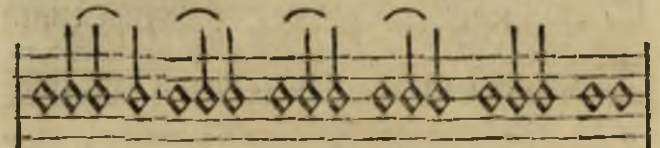
ARTICVLVS IX.

De Commate.

LIX.

I Cæsura affecta sit pausa, *Comma* dicitur; non enim solummodo fluxum vocis excidit, sed & moratur. Pono exemplum in *Triemimeri*.

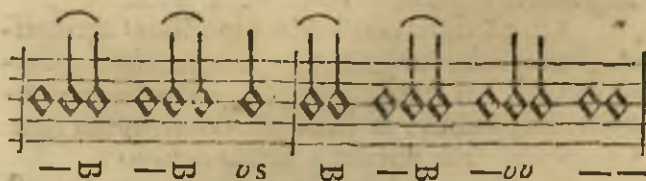
Pausa complet tertium tempus; & ideo hoc *Comma* appellatur *Triemimeris*. Et quidem secundus ille pes est integer, tamen si sit *u* \bar{u} , cum esse deberet \bar{u} \bar{u} ; quoniam mora & silentium complet, quod voci deficit.

Hinc patet, cur apud Virgilium, Ouidium, & alios Scriptores clarissimos, syllaba interdum, quam sequitur cæsura sit breuis, quia mora sequitur, quæ illam complet, sine villo detrimento carminis. Considera lineas sequentes.

Inualidus | etiamque tremens, & iam inscius ævi.

Liminaque | laurusque Dei, totusque moveri.

Comma etiam in Penthemimeri inuenitur: ex voce enim correpta & pausa etiam correpta tempus quintum componitur. Ideam propono.

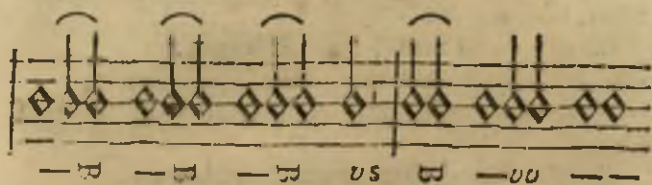
Huc pertinent multa Virgilij & aliorum illustriū Poetarum carmina, pauca hæc subscribo.

Olli serua datur | operum haud indignata Minerva.

Desine plura puer |, & quod nunc instat agamus.

Ecce trahabatur | à templo adytisque Mineruæ.

Hepthemimerim afficit interdum Comma, & Heroici ideam in sequentem transmutat.

quam sequuntur hi versus.

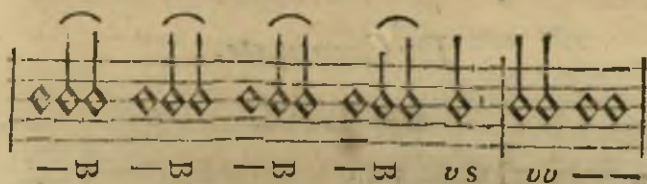
Agricolis Pomona fauet, olimque fauebit.

Coccineis Aurora rubet, undisque marinis.

In ramum insiliebat auis, & amata recludens.

in quibus quartus pes tres syllabas breues habet, nec tamen cæteris est minor, nam comma & pausa vni syllabæ breui, quæ deficere videretur, æqui valet.

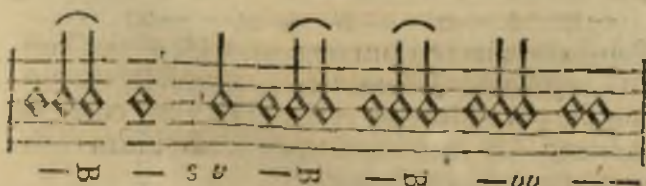
Tandem in Enneemimeri comma & pausam, vt tempus nonum compleatur, inuenies. Considera sequentes notas.

Quas sequuntur fuit Virgilius cum dixit.

Ille latus mœnem molli fultus | hyacintho.

ET hic obiter notare oportet Comma ita tempus à tempore diuidere, vt alterum compicet. Sed vtrum? antecedens plerumque, interdum autem sequens. Tricemimerim hanc contempleris.

Cui respondet iste versus Virgilij.

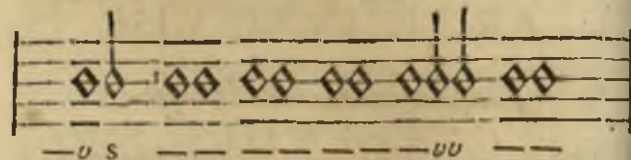
Dum trepidant | it hasta Tago per tempus vtrumque.

Placuit Poetis licentia Musica, & postquam in Cæsuris tempora pausis occoeperunt com-

plere, ardentiores redditi, etiam extra Cæsionum loca moras interposuerunt. Leges in Lucilli libro 30.

Quod tuas laudes culpes, non proficis hilum.

& ais esse imperfectum & incompletum, quoniam primus pes, non est Spondeus, quia secunda est breuis; non est Dactylus, nam est dissyllabus, quid ergo? Trochæus, qui exulare debet ab Heroico. At si has notas.

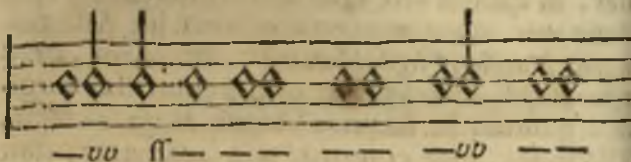
consideres, nullum defectum in versu Lucilij reperies. Huic est similis illi Virgilij 2. Georg.

Tmolus assurgit, quibus & Rex ipse Phæneus.

in quo primus per *Tmolus*, non est *-u* Trochæus, sed *-us* Dactylus, nam dimidiatum illud tempus, quod sono deficit, silentium addit. Eodem modo defendi possunt alia eiusdem Virgilij carmina. In isto. *Ferre citi ferrum, date tella, scandite muri m.* vox *tella* non est Trochæa, nam vel secunda syllaba ob sequentes duas consonantes (quod aliqui volunt; iubentque notari & doceri) producit: & sic erit spondaica, habens duas longas; vel addenda fuit pausa, quæ compleat Dactylum. In isto.

Rumpe moras omnes, turbataque arripe castra.

vel synalœpha non admittitur, vel quartus etiam pes pausa seu silentio completur. Et quidem Ennius interdum versus suos pausa seu silentio compleuit. Libro 2. istum reperio.

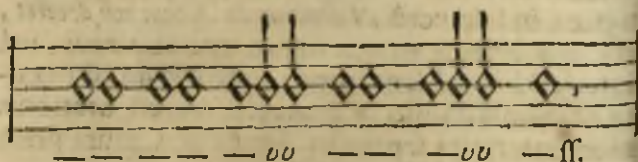

Annuit se se mecum decernere ferro.

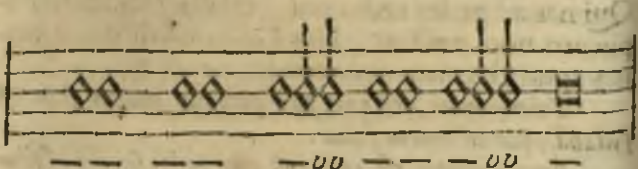
Dixit alibi

Aestatem Autumnus sequitur, post acer hiems.

& quia vltimus pes vnicam tantum habet syllabam, aut debemus illam complere pausam vnius integri temporis hoc modo,

aut, si hoc minus placeat, ad Veterum illam opinionem recurrere, quæ docet, nec omnes breues inter se, nec omnes longas inter se esse æquales. Et tunc Ennij versum ad notas istas reducemus.

Multum debet Parnassus istis pausis: nam illæ omnia genera Carminum, quæ sunt in vltimo pe-

penerunt: sine quibus solum Heroicum componeretur & cantaretur. Quod non alio meliori modo demonstrabo, quam ab heroico omnia Carmina tam Epica, quam Lyrica educendo.

ARTICVLVS X.

De Pentametro.

§ LX.

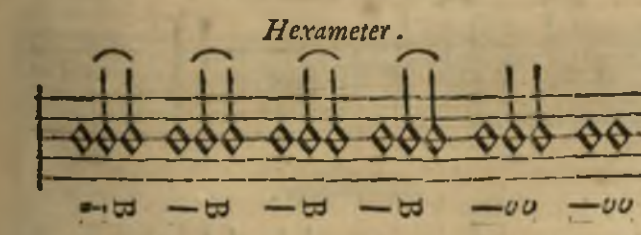
Heroicus, seu Spondaicus, seu Dactylicus, seu Mixtus sit, sex pedes habet, & ideo vocatus Hexameter; Penameter Elegiacus quinque, unde nomen sortitur. Sed quos? Rem facilem reducere ad difficilem Iuniores vario modo loquentes & metientes. Verrepæus *Grammaticæ Despaute-rianae lib. 4. pag. mihi 524.*

Pentametrum vult quinque pedes. Pes tertius esto Semper Spondeus. Quartus quintusque Anapestus; In reliquis Spondeus erit vel Dactylus, ut vis.
Et statim, ut hos versus exponat, aliter discurret, & ait, *Pentametrum Carmen, ut à quinque mensuris nomen habet, ita etiam quinque constat pedibus: diuiditurque in duo hemistichia, id est, versus dimidiatos. Prius constat duobus Dactylis, vel Spondeis, vel his mistis, & syllabâ longâ, quæ dictionem finiat. Posterius verò duobus Dactylis & syllabâ, quæ cum alterâ prioris Hemistichij syllabâ Spondeum conficit: etiam si posterior semipes constet syllabâ breui; nam, ut supra dictum est. Vltima cuiusque est communis syllaba versus.*

Quæ prius dixerat oratione legata vera sunt: quæ subiungit soluta, etiam sunt vera: at non cohærent inter se, neque hoc posterius est Tristichi præmissi explicatio: nam ibi vnâ Anapesticâ [uu—] hic Dactylicâ [—uu] posterius hemistichium metitur. Ego rem facillimo negotio expedio; hanc enim Hexametri, & Pentametri ideam propono.

*Hexam. — B — B — B — B — uu — —
Pentam. — B — B — ff — uu — uu — ff.*

Hinc patet Pentametrum suboriri ab Hexametro & in hoc differre, quod tertij & sexti pedis secunda nota, quæ in isto resonant, in illo sileant. Lineas subsequentes considera:

Doctrinam hanc aliquibus exemplis illustro. Considera & perpende hoc Distichum.

Europa inelamat concurrere posse magistros: Europa inelamat — currere posse magis. —
ex quo constat Hexametrum, cuius quartus & quintus pes sint Dactyli, Pentametrumque vsque ad Penthemimerim æquo passu procedere: in complemento differre. quod complementi primum & vltimum tempus in Pentametro sileat. Aliud exemplum addo.

Portabant Charites pia fercula quando canistro. Portabant Charites — fercula. quando canis. —
Ergo manifesta est silens Pentametri ab Hexametro versu natiuitas.

Pausa prior demonstrat Pentametrum Penthemimeri carere non posse: quo enim modo pausabitur, si prima pedis tertij syllaba dictionem non claudat? Vnde illud Carmen à Diomede positum.

Hæc quoque nostræ sententia mentis erat.
reprehensione non caret: nam in voce *sententia*, syllaba *sen* pertinet ad prius hemistichium; & inter illam & sequentem debet pausa intercedere.

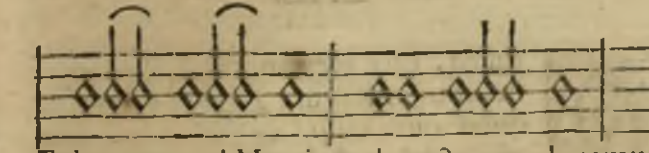
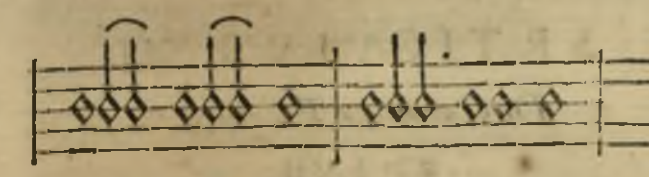
Hi humeri lachrymas fundentibus sum com modi: & ideo feruebant olim luctibus, doloribus, quærelis: & ut verbo comprehendam, tribus: unde dicti sunt Elegiaci, nam *ελεγος* *luctum* & *ελεγία* *mæstum poema* significat; unde Terentianus.

Hos Elegos dixere; solet quod clausula talis Tristibus, ut tradunt, aprior esse modis.

Dubium.

§ LXI.

PEtis, An sicut inter Hexametra reperuntur interdum spondaica, ita etiam inter Pentametra: Me nulla Spondaica Pentametra in Veterum libris inuenisse respondeo: at nescio cur sint reiiciendæ istæ Idææ?

Et has notas ad Metricos characteres reducamus.

- I. | — B — B — | — uu | — | — uu |
- II. | — B — B — | — | — | — uu |
- III. | — B — B — | — — — — |
- IV. | — B — — — | — — — — |
- V. | — — — — | — — — — |

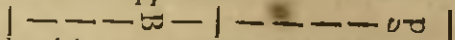
Proponamus exempla.
I. *Aethereis ignis nascitur ex astris*

II.

II. *Atque inter flammâs iam mox oxoritur.*
 III. *Fert & lux radios, fert & lux umbras,*
 IV. *Plurimus hor. orem conformat pontus,*
 V. *Qui flammâs inter nulli iam parcit,*
 Spondaicum primum non rejiceretur ab Horatio qui Epod. 13. inter alia Daçtylica huic mensuræ correspondentia [— uu — uu —] possunt hoc.
Nunc mare, nunc sylvæ.
 Et sanè aut auris mea decipitur, aut versus secundus & culcis, dignusque, qui possit admitti. Illum igitur conformabimus sic.

Hæc quatuor paradigmata postulant, vt accentus vocis (distinguo vocem à calamo; nam in ablatiuo *sanctissima*, calamus circumflexum inscribit vltimæ, & lingua acuit antepenultimam) vltimus sit in antepenultima, adeoque non posse terminari monosyllaba voce aut dissyllaba; sed necessario requirere trisyllabam aut quadrisyllabam. Si ad apices & quantitarum notas conuertam oculos, hæc carmina claudit anapæstus aut tribrachus; cur non etiam aliud Pentametrorum genus condi posset, in quo vltimam regionem occuparet Daçtylus, aut si velis amphimacer? Aurem consulo, & hanc Ideam approbat.

Volo vltimum accentum vocalem retineri in antepenultima, & hæc carmina iuxta numeros præscriptos modulor. Sic inquam

Humani generis Protectrix optima,
Virgo celestis, Mater purissima.
Christi: nunc audi voces pauperrima.
Gentis, quæ semper te supplex inuocat.

Mea auris daçtylum in principio non approbat, & ideo illum excludo, tuam contulere poteris, & illum, si ardeat. admittere.

ARTICVLVS XI.

De Carmine Elegiaco.

☞ LXII.

Disticha, quæ Hexametris & Pentametris componuntur, Elegiaca vocantur quod olim tristia crederentur: iam etiam dulcia & læta hoc genere carminis scribi solent. Pono exemplum.

Qualis vbi sociat multarum examina vocum
Musica concordēs elicit arte sonos.
Non aliter vobis versus varios peregrina cooptans
Metrica, diuinum concinit arte melos.

Spondaica Pentametrorum censui adscripsi: & eorundem Ideam secundam dilaudavi, ad quam subsequenti conformo.

In Martinum.

Quo fugis o demens? Quo te male suada voluptas?
 In quos horribiles te pellit scotos?

Non stat erat fugisse semel, liquisse serenum
Religionis iter, quod monstrant superi?
Non sat erat Patrum veterum liquisse flucta,
Et gustasse undas quas fundit Stygius?
Cur te mollis Amor fœdaque libidine fervens
Vrit & abstrusas te inducit salebras?
Et linguam & calicem caelestia Numina contra
Ducis, & in Patrâ Dux es Hæreticum.
Iam iam tandem oculos aperi Martine, Laborum
Quos subeas Iudex Rex est Omnipotens.
Persequere veteres, tu Damonis adsecla Patres,
Posthuma quis celsum merx est Emphyreum.
Perge miser, cæcisque oculis te crede periclo,
Teque tuosque locus nam spectat Stygius.

Et hîc forrasse aliquis existimabit hæc carmina ita esse noua vt nullum inueniri possit apud Antiquos Scriptores exemplum. Interim apud Ouidium reperimus hunc versum.

Ne temerè in medys dissoluantur aquis.

Interpres, & artis Poeticæ Institutores, ne dicant à communibus legibus exorbitasse Ouidium recurrunt ad Diæresim (notam figuram) voluntque vocem *dissoluantur* habere quinque syllabas, ac propterea illam primam non esse consonantem, sed vocalem. Ipsi verò me iudice, ne viam facilem teneant, ingrediuntur difficilem: esset enim veriùs & clariùs affirmare Pentametrum illud esse Spondaicum, & legibus à nobis datis correspondere.

ARTICVLVS XII.

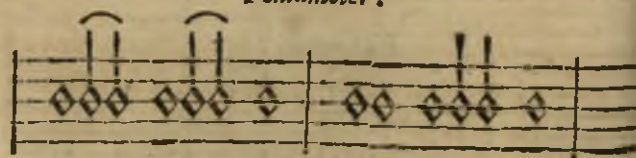
De Carmine Asclepiadeo.

☞ LXIII.

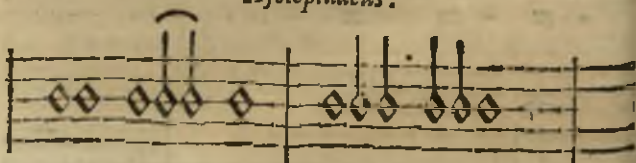

Multa Choriambicorum cognoscunt genera, qui pedibus versus componunt; at qui inter cætera Asclepiadeum laudatur, de illo nonnulla subiungemus. Proniciamus igitur Asclepiæ eum nihil esse aliud, quam pentametrum incompletum, vt Idææ subsequentes ostendunt.

Confidera Notas has Musicas.
Pentameter.

Asclepiadeus.

Discrimen consistit in duobus. Primò enim in Pentametro secundum & quartum tempus possunt dissolui & non dissolui: at in Asclepiadeo secundum debet non dissolui, quartum verò dissolui. Secundò vltimum in Pentametro tempus resonat, & in Asclepiadeo tilet. Easdem Ideas Metricis notis rescribamus.

Pentameter. | — — — — — | — — — — — |
 Asclepiadens. | — — — — — | — — — — — |
 quoniam istud Pentametrum; videlicet,

Mæcenat aranis edite nobilibus,
 si amittat vltimam syllabam, transibit in Asclepiadeum: vt si dixeris,

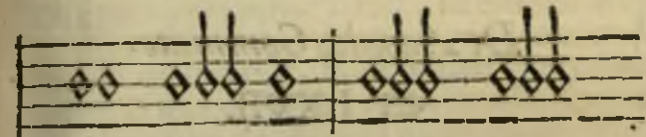
Mæcenat aranis edite nobilis
Præfektis Asiæ, carmina perlege,
Quæ terror Marti bellucis obtulit. N.B.

Hoc verituum genus vocat Rauifius Textor, Glyconicum, quod fuerit à Glycone repertum.

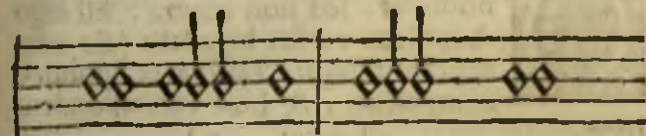
Nota I.

HUc etiam illa recurrit quæstio, quæ postulat An huc se insinuent Spondaica? & respondeo vltimum Asclepiadei Carminis tempus constare bus breuibus syllabis, quæ si in longam transeant, vltimus Dactylus transibit in Spondeum, & nascetur nouum & pulchrum genus Carminum, quod à Textore aliud genus Asclepiadei dictum; à nobis vocetur *Virgineum*, quod Auctor illud Reginæ Angelorum dicauerit. Addo Ideas.

Asclepiadens.

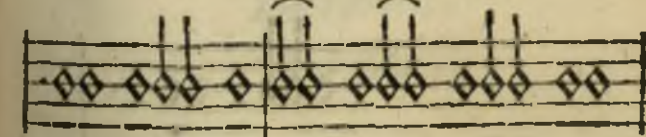
Virgineus.

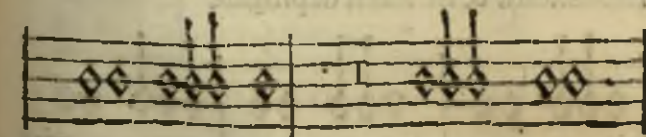
Ecce differt secunda à primâ in vltimo tactu tantummodo: prima enim illum diuidit, secunda non.

Sicut Virgineus versus fuit ab Asclepadeo, à Pentametro, & Pentameter ab Hexametro extractus, potuit immediatè deduci. Considera sequentes lineas.

Hexameter.

Virgineus.

Vbi obseruas Hexametrum, si in ipso sextum, septimum, & octauum tempus sileant, in Virgineum conuerti. Maioris claritatis gratiâ Metricos characteres subscribo. Et primo Asclepiadei & Virginiij discrimen breuissimè ostendo.

Asclepiad. | — — — — — | — — — — — |
 Virgineus. | — — — — — | — — — — — |
 Secundo exortum Virginiij ab Hexametro.

| — — — — — | — — — — — |
 | — — — — — | — — — — — |
 quem clariùs demonstrant hi versus.

Quondam Virgilius pulcherrima carmina scripsit.
Quondam Virgilius carmina scripsit.

Prior est Hexameter, & Virgineus posterior; nam sublata voce *pulcherrima*, hoc est, sublatis complementi tribus primis temporibus) Hexameter in Virgineum transit. Ad hanc vltimam ideam conformatus est ille hymnus, quem in omnibus Beatissimæ Virginis solemnitatibus festiuâ deuotione concinimus. Vnum aut alterum Tetrastichum in gratiam lectoris subscribo.

O quàm glorificâ luce coruscas,
Stirpis Dauidicæ Regia proles,
Sublimis residens Virgo Maria,
Supra cæligenas Aetheris omnes.
Tum cum virgineo Matris honore
Celorum Domino pectoris aulam
Sacris visceribus casta parasti:
Hinc natus Deus est corpore Christus.
Quem cunctus venerans orbis adorât,
Et cui ritè genu flectitur omne,
A quo nunc petimus, subueniente
Te, abiectis tenebris, gaudia lucis. &c.

Nota II.

LXIV.

IN Penthemimeri debet esse necessariò diuisio; & in quartâ post diuisionem syllaba accentus vltimus: & hoc tam in Asclepiadéo communi, quam in Spondaico: dura enim sunt multa iuniorum, imò, & veterum carmina, quod has leges non seruent. Diuisionis neglectus ita deformat carmina, vt cognosci vix possint. Et quidem diuisionem necessariò requiri, nec posse luxari, aut mutari certum est: nam sicut versus iste,

Virtutemque decoremque canebat ovens.

tametsi Pentametrorum quantitati respondeat, non est bonus Pentameter, quia debito loco non scinditur, sic etiam cætera Carminum genera suas diuisiones amant, quas omittere non possis impunè. Accentus ratio rarò debet omitti, versus enim duriusculus inter alios id præstant poemati, quod umbræ imagini, & dissonantiæ concentui, quæ, si sobriè admittantur, exornant: maculant, si frequentius occurrant.

Nota III.

LXV.

Enthemimeris, seu prior huius carminis pars ex Horatio ponitur | — — — — — |
 — — — — — | & bene. Sed cur non etiam | — — — — — | vel | — — — — — |
 — — — — — | vel | — — — — — | vel, vt omnia in vnum per compendiù coniungam | — — — — — |
 | — — — — — |? nulla enim formam ex istis auris reijcit: quod exemplis ostendo.

| — uu — — — |
*Virgo Dei summi Mater , Olympica
 Corde cui grato sydera seruiunt :
 Sydera nimirum spiritalia ;
 Quæ Genios mundus dicit & Angelos .*

| — uu — uu — |
*Alma Dei genitrix , Optima , Maxima
 Te colit atque petit naufragus ; immemor ,
 Qui sui ætherei Numinis & modò
 Immemor ipse sui , Numinis est memor .*

| — — — — — |
*Vita & dulcedo diceris omnium :
 Da queso dulci viuere Numini ,
 Vt sic possimus viuere posthumi
 Tecum per finis sæcula nescia .*

ARTICVLVS XIII.

De Carmine Anapæstico :

¶ LXVI.

Vb initium purios habebat anapæstos; vnde nomini occasio : iam pedes duorum temporum recipit (distyllabos trisyllabosque) & semper nomen Anapæstici retinet , etiamsi nullum Anapæstum contineat . Nascitur ab Heroico . Ille enim Fundamentalis versus .

in' πᾶν , in' πᾶν , in' πᾶν ,

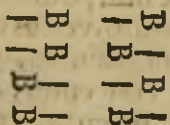
Heroicus est : at vero si in tres partes æquales diuidatur , erit Anapæsticus , vt conspicias .

*in' πᾶν :
 in' πᾶν :
 in' πᾶν .*

Ideam subijcio :

In singulis pedibus poteris alterutram notam in duas correptas soluere : hoc est , vtendo characteribus Metricis , poteris in singulis pedibus ponere — w , vel w — . Hinc hæc genera versuum nascuntur

Quæ sunt nouem , si communi characterē scribantur . Illa subijcio .

— —	— —	<i>Sum peccator ;</i>
— —	— uu	<i>Virgo , maximus .</i>
— —	uu —	<i>Quem , si timendum</i>
— uu	— —	<i>Crimina reddunt ;</i>
— uu	— uu	<i>Optima maxima</i>
— uu	uu —	<i>Me tua Pietas</i>
uu —	— —	<i>Facit impaudum !</i>
uu —	— uu	<i>Igitur supplici</i>
uu —	uu —	<i>Misero faueas .</i>

Hæc versus ab aliquibus dicitur Aristophanicus ; quòd ab Aristophane , aut inuentus , aut saltem excultus credatur .

Fiunt Anapæstici Tetrametri , Trimetri , Dimetri , & Monometri ; quos licet aliqui velint voce distingui , non voce illos sub calamo distingui pronunciamus . Et , vt probemus , hos subscribamus Anapæsticos , quos fudit in ludo de morte Claudij Cæsaris Seneca .

*Deflete virum , quo non alius potuit citius discere causas
 Vnà tantum parte auditâ , sæpe & neutrâ . Quis non Index
 Toto lites audiet anno ? Tibi iam cedit sede relicta
 Qui det populo iura silenti Cretæa tenens Oppida cenchæ
 Cadite mæstis pectora palmis ò cauidici venale genus*

Tetrametri sunt , & transibunt in Trimetros si rescribantur sic ;

*Deflete virum , quo non alius potuit citius
 Discere causas , vnâ tantum parte auditâ ,
 Sæpe & neutrâ . quas non Index toto lites
 Audiat anno : &c .*

Et transibunt in Dimetros , si bina metra in singulis lineis scribantur : v. g.

*Deflete virum , quo non alius
 Potuit citius discere causas ,
 Vnâ tantum parte auditâ ,
 Sæpe & neutrâ . &c .*

ARTICVLVS XIV.

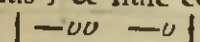
De Adonico Commate .

¶ LXVII.

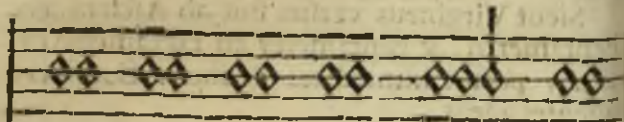

Mnis Adonicus est Anapæsticus inonometer , sed non contra . Est ergo Adonicus versus bipedalis (sic eum appellant aliqui) Dactylo & Spondeo compositus , & huic correspondens

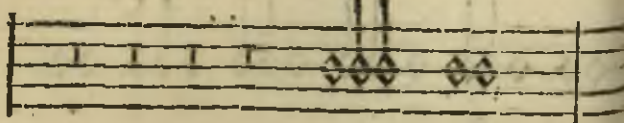
Ideæ .
 Nascitur ex Heroico , vt patet ex sequentibus lineis .

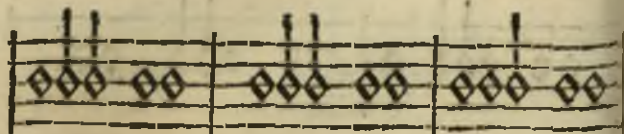
Heroicus .

Adonicus .

Possemus dicere , vt prius , esse tertiam partem Hexametri , & sic illum depingere

Apud Veteres vix Adonicos solos inuenias . Ante annos quasi mille quidam Abbas nomine Columbanus ultra centum & quinquaginta eiusmodi carmina condidit , quæ commentario illustratos edidit M. H. Goltastus . Modum condendi hos versus his verbis Columbanus exponit .

*Sit tibi cura
Fortè volenti
Carmina tali
Condere versu,
Semper ut unus
Ordine certo
Dactylus isthic
Incipiat pes.*

*Inde sequenti
Parte Trochaus
Proximus illi
Rite locetur.
Sape duabus
Claudere longis
Ultima versus
Iure licebit.*

Et, vt illa intelligas, adnotato carmina vocari à Columbano, lineæ singulæ, quæ à nobis versus. & Versus dici apices, quæ à nobis Idea. Iubet Trochæo Adonicum claudi, aut duabus longis (hoc est, Spondeo) qua vltima cuiuscumque carminis iadifferens est.

Vt vitia, quæ in hoc genere versuum, fugienda sunt à Philomuso, euidentius perspicias, lege & considera sequentes.

*Cæsarianum
Amphiteatrum
Concelebrato
Bellipotentem.
Intrat ovans Rex
Cui triferus Thrax
Cessit. Ovat flos
Et Speria laus.*

*Carminè te Rex
Concino; nam nunc
Personet vt te,
Plurima mons dat.
Lauriger ergo
Sæpe triumphans,
Viuo longos
Nestoris annos.*

Ob oculos ponunt hæc Tetraslichæ quatuor Adonicorum differentias. Primum tot continet dictiones, quot versus, & est durum. Secundum definit in monosyllabas, & durius est. Tertium singulos versus claudit binis monosyllabis, & auri non ita est incommodum. Vltimum definit in dissyllabas & trisyllabas voces, & est suauissimum.

Carmina Lyrica.

Cognoscunt etiam hodie Musici duplicem talem; Epicum, Lyricum: in illo Thesis & Arsis (manus Descensus & Ascensus) sunt æquales: in ijs inæquales, nam sesquialteram proportionem obseruant. Hanc veteres differentiam transfulerunt ad Carmina, quæ in Epica & Lyrica diuidi solent.

ARTICVLVS XV.

De Iambico.

☞ LXVIII.

Etinet huc præcipue versus Iambicus, qui per sesquialtera interualla procurrit; constat pedibus Iambicis, in quorum priori parte est

in posteriori vero

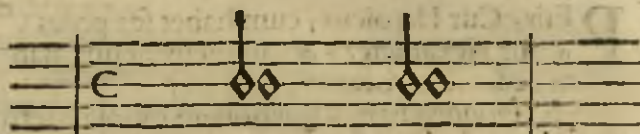
Integrum | 0 — 0 | — | Beatus est.

Dissolutum. | 0 0 0 0 | — | Ea ceciniimus.

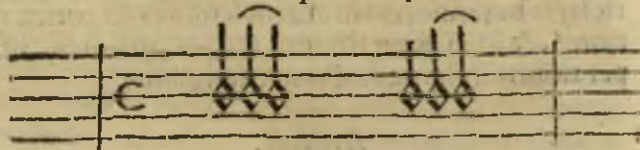
Conformantur Iambici, Trimetri, Dimetri, & olim solebant Tetrametri & Monometri: qui omnes à numero metrorum dicuntur. [Vulgus hodie Trimetros Senarios nominat, quod sex procurrant iambis: nam, vt vidimus, metrum componitur duplici iambo.]

Diuiditur Iambicus in Purum & Impurum: ille solos Iambos admittit: hic alios etiam pedes; & iterum Impurus subdividitur in Vniformem & Difformem. Prior singulos pedes sesquitempore (hoc est, sesquialterâ proportionem) metitur: iste in locis imparibus admittit dupli temporis pedes: videlicet — — Spondeum, 00 — Anapæstum, & — 00 Dactylum, quæ licentia aut libertas (nisi in deformitate ipsâ teneatur vniformitas) ex carmine profam inconcinnam formabit. Quæ enim lege inæquales pedes possunt inter se seruatometro (hoc est, mensurâ) commutari? At Veteres fecerunt; inquires. Id non nego: aio tamen, me inter male compactam profam, & eorundem licentiosa carmina nullum reperire discrimen. Sanè tolerabilia viderentur, si impari in loco semper duplam, & in pari sesqui alteram proportionem haberent; hoc est, si impari in loco Spondeum, Dactylum, aut Anapæstum; & pari Iambum aut Tribachum pedem admitterent; idque semper: si enim in regionibus imparibus, (primâ, tertiâ, & quintâ) ex triplâ transitur ad quadruplam, ametria potius, quàm metrum, committitur. Sequentes Notas mediteris.

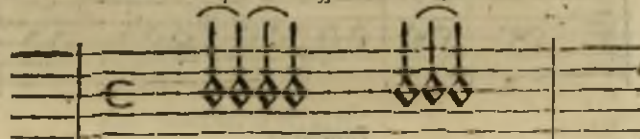
Iambicus Purus.

Iambicus Impurus Vniformis.

Iambicus Impurus Difformis Vniformiter.

Iambici puri in locis imparibus breuem, in paribus longam syllabam habere debent. Sine alteratione temporis poterit nota producta in duas correptas solui, & tunc versus est Iambicus, non purus, sed vniformis: sanè non purus; quia, vt purus sit, debet constitui solis Iambis: est tamen vniformis, nam 0 — Iambus, & 000 Tribachys sunt æquales. Versus impurus difformis locis imparibus alios pedes admittit: hos iubeo esse æquales, vt difformes vniformiter sint.

Habito metro versus integri, qui per antonomasiam Purus dicitur, & metro versus Dissoluti & Impuri, erit valde facile condere Monometros, Dimetros, Trimetros, & Tetrametros; quos elegantes facies; primo, si ita voces cooptaueris, vt metrum prius cum sequenti connectas: vbi enim eadem est vltima syllaba dictioni & metro (partiali scilicet) hiant voces, & nihil detestabile auditur: secundo, si vltimus pes semper sit iambus.

Vt igitur omnium Iambicorum, perfectorum & imperfectorum, excedentium & deficientium,

ideam exactam, assequiars, subscriptam bellam contempleris.

ita est	Monometer Brachicatalecticus.								
Prof-	lō,	Monometer Catalecticus.							
omnes	pī	Monometer Acatalecticus.							
Deum	vērū-	īūr	Monometer Hypercatalecticus.						
et nō-	mēnil-	lius	Dimeter Brachicatalecticus.						
Hōnō-	rē prō-	sēquū-	īūr,	Dimeter Catalecticus.					
Ei ūs-	quē sān-	ctis lē-	gībūs	Dimeter Acatalecticus.					
Obiim-	pērā-	rē mēn-	tē pū-	vā,	Dimeter Hypercatalecticus.				
Quantūm	fiēt-	tās sūf-	ficīt,	stūdent,	Trimeter Brachycatalecticus.				
ē os	vici-	sū Mā-	ximūs	Ithō-	vā	Trimeter Catalecticus.			
ex o-	mni būs	mālis	pōtē-	tē rē	ripit,	Trimeter Acatalecticus, vulgo Senarius.			
ē os	quē col-	locāt	rēdē-	pōs in-	sālū-	Trimeter Hypercatalecticus.			
ā sy-	lon, &	tūtos	sūbā-	lās sūb-	lētāt	Tetrameter Brachycatalecticus.			
Hinc sūa-	vīs ex-	ultā-	tū	prōtū-	bērāt	Tetrameter Catalecticus.			
Hinc rō-	tūs or-	bis al-	lētū-	ā Chrī	stīā-	Tetrameter Acatalecticus, vulgo Octonarius.			

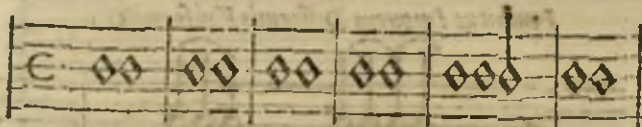
Verſus *Brachicatalecticus* eſt cui pes integer deficit: *Catalecticus* cui deficit ſyllaba (vel ſemipes:) *Acatalecticus*, cui nihil deficit, nec ſuperest: & tandem *Hypercatalecticus*, cui ſemper (vel ſyllaba) ſuperest.

LXIX.

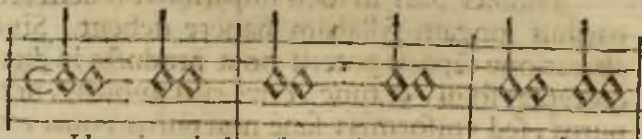
Petis, Cur Heroicus, cum habet ſex pedes vocatur Hexameter: & Iambicus, cum habet etiam pedes ſex, vocatur Trimeter?

Reſpondeo hanc Quæſtionem ex ſolâ Metricâ ſolui non poſſe: ſed habere rationem evidentem ex Muſicâ. Verſus Epici ſunt grauiores Lyricis, ſunt tardiores: hi autem leniores & concitatioris, & ideo aliter ſuunt: illi per maiores, iſti per minores figuras. Pono exemplum.

Heroicus.

Iambicus.

Heroicus habet ſex pedes & ſex metra (*Hiſp. Compafes*) at Iambicus ſex etiam pedes (ideo *Senarius* dicitur) ſed tria metra (*Hiſpan. Compafes*) tantum: o: nam nota illa C eſt duplo velocior, quam O: & ſingulis notis mediam valoris partem admittit.

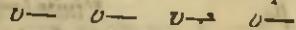
NOTA

De Hymnis Iambicis, quæ in Eccleſiâ cantantur.

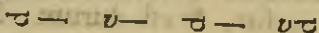
LXX.

Non eſt, cur ad Iambici carminis numeros Hymnos elimare velimus: non enim Ve-

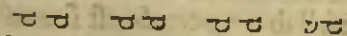
teres regulas ſeueras curauerunt: non illas Iuniores obſeruant: cum, quia deuotioni potiùs ſtuderunt, quam verbis: tum, quia muſicæ voces attemperarunt. Idea Iambici puri hoc eſt.

ſi maneat octo ſyllabæ (turbaret enim cantus numerorum imparitas) adhuc tolerat ſchola hanc Ideam;

nam in primo & tertio loco multi audent collocare Spondeum. At verò Idea Eccleſiaſtica hæc eſt.

verſus habere debet octo ſyllabas, quarum ſeptima breuis ſit (& erit clariùs breuis, ſi ſit vltimus accentus in ſextâ) nec maior diligentia in Hymnis plurimis reperire eſt: nec maiorem poſtulat cantus, cui numerus ſyllabarum ſubſeruit. Interim diffiteri non volo Hymnos nonnullos (puta Ambroſij, & aliquorum Veterum: necnon Vrbarij Octauij, & aliquorum Iuniorum) Scholaſticis numeris correfpondere. Purus eſt ille verſus,

Deus creator omnium.

& multi vni ex his tribus Ideis (omnes tolerat ſchola) cooptantur. Eſt enim.

- — u — — — u u. Prima.
- u — u — — — u u. Secunda.
- — u — — — u u. Tertia.

Et exempli gratiâ ponamus Hymnum, quam cantamus ad Tertiam.

- Nunc ſancte nobis Spiritus, Idea Prima.
- Vnum Patri cum Filio, Prima.
- Dignare promptus ingeri Tertia.
- Noſtro reſuſus peſtori. Prima.
- Os, lingua, mens, ſenſus, vigor, Prima.
- Confefſionem perſonet, Prima.
- Flammefcat igne charitas, Tertia.
- Accendat ardor proximos. Prima.
- Preſta Pater piſſime, Tertia.
- Patrique compar vnice Pura.
- Cum Spiritu paraclito, Tertia.
- Regnas per omne ſæculum. Tertia.

At verò vix ad vllam ex his tribus Ideis reducere poteris huic Hymnum, quem in omnium ſanctorum ſolemnitate modulamur. Perpende & confidera ſingulas ſyllabas.

ARTICVLVS XVII.

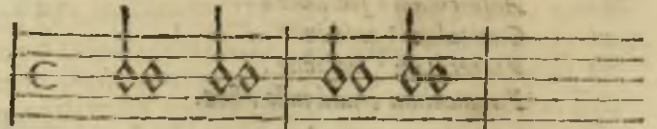
De Carmine Anacreontico.

LXXII.

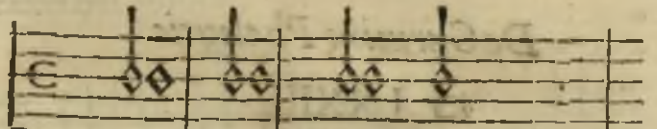

Ritur ex Iambico Dimetro puro exci-
sâ vltimâ syllabâ, vt patet ex sequenti
figurâ, in quâ Ideam vtriusque car-
minis representamus.

Iamb. Dimetrum.

Anacreonticum.

Præcedentes Notæ sunt Musicæ, & respondent
his Metricis.

Iamb. Dimet. u — u — u — u —

Anacreont. u — u — u — u

loco primi pedis admittit —, hoc est anapæ-
stum & spondeum. [& cur hos quæso, qui lon-
giores sunt Iambo? & si hos, cur non etiam ip-
sis æqualem dactylum? Respondeo recipere Ana-
pæstum & Spondeum regione prima; illum, quia
pauſa potest in syllabam æqualem verti: istum,
quia pauſa & nota correpta possunt in syllabam
productam transire. Adde non recipere Dacty-
lum, quia noluerunt Antiqui; nam, si à Dactylo
sumant initium, vel inuitis Veteribus erunt boni.
Hoc exemplum subscribo.

Maxima videtur ista

Insula, mari resistit

Hic scopulus altus acri.

Possumus eam videre,

Dum mare citâ procellâ

Concutitur: ergo camus, &c.

Hoc genus carminum, si bene elaboretur,
est suauissimum, & Musis benignioribus aptum.
Huc confluunt multa verborum schemata, quæ
vicio non carerent in scrijs. Antiquos nostros
irridemus Hispanos, quod aliterum interdum car-
men altero farserint & fulcierint; & tamen non
videbuntur Anacreontica bona, nisi se sufful-
ciant, & farciant. Considera sequentes lineas.

O Chrysalice calue.

O calue Chrysalice.

O Ludouice docte

O docte Ludouice

O Ferdinande magne

O magne Ferdinande.

O Magdalena pulchra.

O pulchra Magdalena.

O Catharina pura.

O para Catharina.

O Virginella bella

Christe Redemptor omnium
Conserua tuos famulos
Beate semper Virginis
Placatus Sanctis precibus.

Beata quoque agmina
Cælestium Spirituum
Præterita, præsentia,
Futura mala pellite.

Vates æterni Iudicis
Apostolique Domini
Suppliciter exposcimus
Saluari vestris precibus.

Martyres Dei inclyti
Confessoresque lucidi
Vestris orationibus
Nos ferte in cælestibus.

Chori sanctarum Virginum,
Monachorumque omnium,
Simul cum Sanctis omnibus
Consortes Christi facite.

Gentem auferte perfidiam
Credientium de finibus,
Vt Christo laudes debitas
Persoluamus alacriter.

Gloria Patri ingenito,
Eiusque Vnigenito,
Vna cum sancto Spiritu
In sempiterna secula.

Primo Synalepha vix cognoscitur in Hymno hoc.
Recognosce versum v. xiiij. xiv. & xviiij. Etiam
leges Ecchipseos non obtinent, nam M non cli-
ditur versu xxi.

Secundò nulli ex illis tribus Ideis, quas paulò
ante posuimus, correspondent hi versus, sed sta-
tuendum est illos fuisse conformatos hac lege,
Singuli octo syllabas habere debent, quarum septima sit
breuis; ceteræ vel breues vel longæ. Et hæc de Hym-
norum metro, aut ametriâ verius, adnotasse
sufficiat.

ARTICVLVS XVI.

De Carmine Scazonte.

LXXI.

Non mulùm differt à Timetro Iambi-
co puro, nam Scazontis character est
iambus in quinto loco, & in sexto
Spondeus: in primo & tertio loco
etiam admittit Spondeum: An-æ &
alios pedes? Negat Scaliger, cui credendum, au-
rem enim huic generi modulationis conforma-
uit: mihi credi non volo, quia Scazontes, etsi ad
leges exactè conformati, non placent. Vt autem
inter eum & purum Senarium differentiam per-
cipias, ideam vtriusque componamus.

Senarius u — u — u — u — u — u —

Scazon. u — u — u — u — u — —

O bella Virginella
 Ego te meam (Licòris)
 Materculam vocabo
 Ego te meam (Licoris)
 Sororculam vocabo
 Et corculo voraci,
 Et vocula Salaci
 Et osculo procaci
 Et lingua loquaci
 Ego te meam vocabo .
Quid Chrysalice dicam ?
Fraterculum ? sed adde :
Paterculum ? quid inde ?
Anserculum ? sed adde :
Cuniculum ? quid inde .
Vulpeculam ? sed adde .
Furunculum , quid inde . &c.

ARTICVLVS XVIII.

De Carmine Phaleucio .

LXXIII

Nacreonticum, Iambicum-ve Dime-
 trum composuimus, & ostendimus;
 illum, si addatur syllaba, transire in
 hunc; hunc, si dematur syllaba, redire
 in illum. nam, si vltimas horum ver-
 suum qui sunt Iambici Dimetri, deleas.

O bellicosa Phillidis
Magistra, chara, Martia .

minuetur syllabarum numerus, & metrum dege-
 nerabit in Anacreonticum, vt versus sequentes
 demonstrant :

O bellicosa Phylli :
Magistra chara Marti .

Nunc ad Phaleucium transeo, & aio Anacreon-
 ticum esse Phaleucium acephalum : nam si epi-
 tetrum quartum (nempe — — — v) Anacreon-
 tico addideris, Phaleucium feceris; vt subsequens
 linea persuadet .

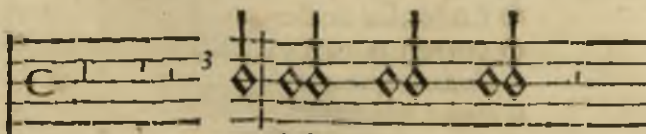
Iracunda magistra chara Marti .

quæ est Phaleucia, & primâ voce excisâ Ana-
 creontica. Ergo maioris claritatis gratiâ horum
 versuum ideas Notis Musicis dilucidemus .

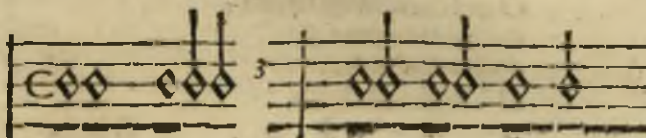
Iambicus, Dimeter .

Anacreonticus .

Phaleucius .

Ecce ob oculos habes clarissimam analogiam, vi-
 desque qualiter hæc carmina ab illis proueniant.
 Ergo eadem omnia ad characteres Metricos
 transferamus -

Iamb. Dimeter. v — v — v — v —
Anacreonticus . v — v — v — v
Phaleucius. — — — v — | v — v — v

Posui post sextam syllabam diuisionem, quia hoc
 genus carminum in eo loco conciditur, vt patet
 in hoc Taubmani disticho :

In re coniugij | mehercle raro
Festinum simul est | idemque rectum .

Sententia est pulchra, & quæ possit parodias mul-
 tas parere, si tempori calamum attemperando,
 loco coniugij vnam ex dictionibus istis substitua-
 mus .

<i>Connubij</i>	<i>militia</i>	<i>Rhetoricâ .</i>
<i>Consilij</i>	<i>Grammaticâ</i>	<i>confugij .</i>
<i>Iustitiæ .</i>	<i>naumachia</i>	<i>conuicij .</i>
<i>Diffugij</i>	<i>gymnasij</i>	<i>iudicij</i>
<i>Litigij</i>	<i>presidij</i>	<i>scrutinij .</i>
<i>Seruitij</i>	<i>subsidij</i>	<i>supplicij . &c.</i>

Quæris, An in hoc versuum genere aliqua
 syllabarum libertas, an semper necessariò debe-
 mus constare paradigmati ? Respondeo duas
 ideas propositurum, vt possis eligere, quam velis

— — — v — | v — v — v
 — — — v — | v — v — v

Ex his constat, debere versus singulos habere vn-
 decim syllabas, vnde Hendecasyllabi sæpe vocan-
 tur; quarum duæ priores Martiali, & alijs seueris le-
 gum obseruatoribus ferè sunt longæ; alijs autem
 autho.ibus magnitudinis indeterminatæ. Ergo
 loco — — poteris ponere vv, aut v —, aut — v
 vel, vt vulgus loquitur, loco primi spondæi po-
 teris ponere Pyrrichium, Iambum, aut Trochæum

NOTA.

De alio Metro :

LXXIV.

Phalæcium, vel vt Gerardus Ioannes Vossius
de veterum Poetarum temporibus lib. I. contendit
 Philicium, & vt Marius Plotius *in arte Poetica* ca-
 2655. Philicum, carmen est, quod à Philico in-
 uentum multi viri docti putarunt. Fundat hæc
 opinionem & numeros exponit hæc periodus.

Καίνουον φησ | σινδύσεως |
της Φιλίκου | γράμμ. τικῶι |
δ'ωρὰ φερω | φε εἴμας |

Fortunatianus *in Arte cap. 6.* sic inquit : *Phaleucius*
ex duplici pede constat, quem Bacchium Musici, Cho-
riambicum Grammatici vocant. Habet longam & duas
breues. & longam. Hoc autem Phaleucius conscripsit hym-
nos Cereri & Libero tali genere metri, quod scilicet est.

— vv — | — vv — | — vv — | — vv — | — vv — | v — — |

& Deorum conuenire venerationi credidit .

Se hoc metrum inuenisse iactabat Philicus
 at eius arrogantiam retudit eo Hephæstion, quod
 eodem metro vsus antea fuerit Simmias Rhodius
 in

in Securi, & in Alis. Versus ipsos videre poteris apud Gerardum Ioann. Vossium citatum.

Cæterum non mihi videtur magna esse contentionis occasio: nam mensuræ displicent, & miror ita placuisse Philico, vt tota hac metro Poëmata scripsisse dicatur. Sequentia Latina considera.

* *Stella maris, Virgo potens.*

*Empyrei candida lux,
Sancta faue Maria.*

* *Quæ miseris Virgo soles
In tenebris semper opem.
Ferre, faue Maria.*

Possent hæc metra ornari aliqua consonantia, ne tam dura & inconcinna viderentur. Ista sunt lo-coexempli.

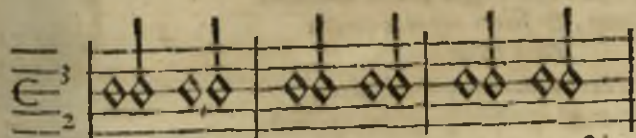
* *Astra tenent Calicole,
Astra vident Terricola,
Astra canunt Poeta,
Iuppiter est calipotens.
Mars ferus est bellipotens.
Suntque boni Planeta,
Suntque mali Comete.*

ARTICVLVS XIV.

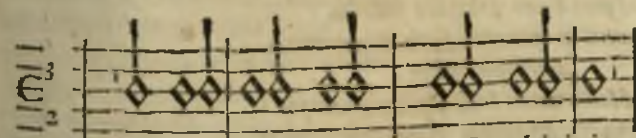
De Carmine Trochaico.

¶ LXXV.

M Anemns adhuc in proportione sesqui alterâ, at mutatâ mensurâ longam breui præponimus, qui hucusque contra breuem longam præposueramus. Sic non solent cantare nostri Musici, qui vulgò in thesi systolen, & diastolen in arsi collocant. Considera notas sequentes.

Possent reduci ad Iambicum, & habere contractionem in thesi & dilationem in arsi, si à pausa incipiat: vt

Trochaici hi versus (quod de Iambicis iam dictum est) sunt vel Monometri, vel Dimetri, vel etiam aliquando Tetrametri: quod sequentibus apicibus dilucidamus.

Monometer			vv	—v	
Dimeter			vv	vv	
Trimeter	vv	vv		vv	vv

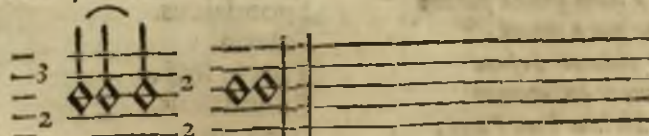
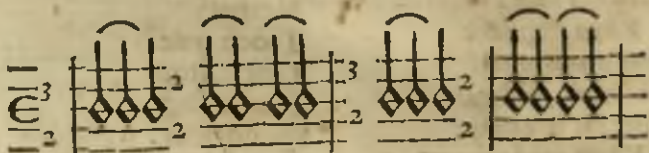
Vltimus cuiuscumque versus pes latitudinem nullam admittit: alias in Trimeteris secundus pes, in Tetrametris secundus, & quartus duorum esse Temporum poterit: & vbiq; prima pedis Trochæi dissolui poterit in duas breues. singula metra esse hæc solent.

	vv	—	
	vv	—vv	
	vv	vv	—

quæ cum maiores sint, quam deberent æqualitatem tollunt. & ametriam indecentem inducunt: quam tolerarem, si constans esset; at ex triplâ ad quadruplam inconstanter excurrere non patitur nec probat methodus, quæ regularis esse desiderat. Interim proponere placet hanc ideam,

D	C	B	A
	vv	—	
	—vv	—	
	vv	—	

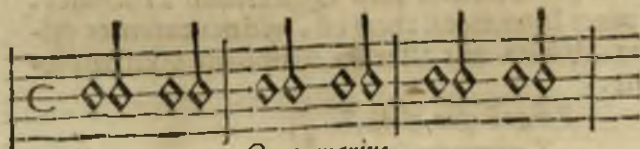
in quâ singula metra sunt æqualia; tantum enim est ED, quantum DC. &c. in quâ pedes, qui in loco impari ponuntur, ad illos, qui in pari, habent proportionem vt 3. ad 4. quam aliqui sesqui-quartam appellant: in quâ BA est versus Trochaicus monometer) CA dimeter: DA trimeter: & EA (si volueris, tetrameter. Vel vtendo characteribus Musicis.

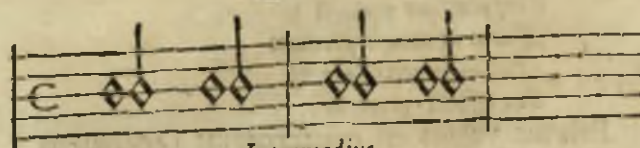
Sed hic erit mixtus ex Lyrico & Epico.

Ex Senario Trochaico nascitur Quaternarius, Ternarius, intermediusque, quem aut Ternarium abundantem, aut Quaternarium deficientem appelles. Considera notas sequentes.

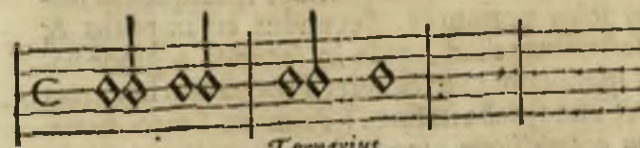
Senarius Trochaicus.

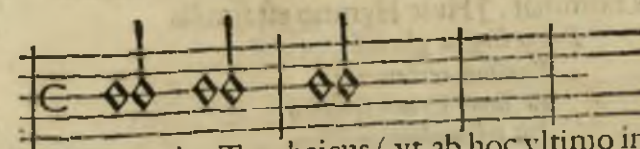
Quaternarius.

Intermedius.

Ternarius.

Ternarius Trochaicus (vt ab hoc vltimo incipiam) tribus constat Trochæis, & correspondet Ternario Iambico, qui tribus componitur Iambis. Hymnus *Aue Maris stella*, huc pertinet: nam habet aliquos versus Iambicos, aliquos Trochæicos,

LXXXI.

— — — UU — — UU — UU
 — — — UU — — UU — UU
 — — — UU — —
 — — — UU — UU

Huc pertinet Oda v. quæ incipit.

*Quis multa gracilis te puer in rosa
 Perfusus liquidis urget odoribus*

Grato Pyrrha sub antro

Cui flauam religas comam.

Hos apices conseruat libr. i. Oda xiv. xxi. xxij. &
 & lib. iij. Oda xiii. & lib. iv. Oda xiiij.

LXXXII.

— — — UU — — UU — UU
 — — — UU — — UU — UU
 — — — UU — — UU — UU
 — — — UU — UU

Non multum distat à præcedenti: & legem dat
 Oda vi. videlicet.

Scribèris Vario fortis & hostium

Victor Mæonij carminis alite

Quam rem cumque ferax nauibus, aut equis

Miles te duce gesserit.

Ode vndecima & octaua-decima seruant primi
 versus mensuram. Est tamen huic Oda similis
 lib. j. Oda xv. xxxiiij. & lib. ij. Oda xij. xiv. & lib. iij.
 Oda v. vij. x. xvi.

LXXXIII.

— — — UU — — UU — UU — —
 — UU — UU — UU — —

His numeris respondet Oda vij. cuius sunt priora
 disticha.

Laudabunt alij claram Rhodon aut Mitylenem

Aut Ephesum, bimariisque Corinthi

Mænia: vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos.

Insignes, aut Thessala Tempe.

Huius carminis quantitatem obseruat lib. j. Oda
 xxviii. & Epod. xij. [Prior versus ad Hexame-
 trum, posterior ad Tetrametrum Epicum reduci
 potest.]

LXXXIV.

— UU — U — —
 — U — — — UU — — UU — U — —

Ad hos apices conformata est Oda viij. cuius ini-
 tium est:

Lydia dic, per omnes

Te Deos oro, Sybarim cur properes amando

Perdere, cur apricium

Oderit campum patiens, pulueris atque solis.

Pauperrima est hæc idea apud Horatium, nihil
 enim præter hanc Odam, quod ipsi correspon-
 deat, inuenio.

LXXXV.

U — U — — — UU — UU
 U — U — — — UU — UU
 — — U — — — U — U
 — UU — UU — U — —

Hanc ideam tenet Oda ix. quæ incipit.

Vides ut alta stet nive candidum

Soraete: nec iam sustineant onus

Sylua laborantes: geluque

Flumina constiterint acuto.

Hoc carmen per antonom usum dicitur Horati-
 num, ita enim arrisit Horatio, vt frequentissimè
 illo vsus fuerit. Ad hos numeros conformata
 libri j. Oden xvi. xvij. xxiv. xxvi. xxvij. xxix. xxx.
 xxxiv. xxxv. xxxvi. & libri ij. Oden j. iij. v. vi.
 ix. xi. xii. xv. xvij. xix. xx. & libr. iij. Oden
 iij. iv. vi. ix. xxi. xxii. xxvi. xxix. & libri iv. O.
 iv. ix. xiv. xvi.

LXXXVI.

— U — U — U —
 U — U — U — U — U — U

Huius numeri non reperitur vllum carmen in
 bro Odarum primo: at in secundo Ode xviii.
 est artificio concinnata.

Non ebur, neque aureum

Mea renidet in domo lacunar

Non trabes Hymettia

Premunt columnas ultimâ recisas

Africa. &c.

LXXXVII.

UU — — UU — — UU — —
 UU — — UU — — UU — —
 UU — — UU — — UU — — UU — —

His cooptatur apicibus Ode xij. libri iij. cuius
 tium est.

Miserarum est, neque amori dare ludum,

*Neque dulci mala vino lauere, aut ex-
 animari metuentes patris verbera lingue.*

Tibi qualum Cytherea puer ales,

Tibi telas operosæque Mineruæ

Studium aufert, Neobula, Lipari nitor He-

LXXXVIII.

— — — UU — UU — — — UU — |
 — UU — UU —

Hoc metro Horatius vtitur libri quarti septim-
 dum concinit.

Diffugere niues redeunt iam gramina campis

Arboribusque comæ.

Mutat terra vices, & decrescuntia ripas

Flumina prætereunt.

Primus versus est Hexameter: & secundus
 media pars Pentametri; cui, si penthemime
 addideris, habebis distichos elegiacos. Pono
 exemplum.

Diffugere niues, redeunt iam gramina campis,

Et flores pratis, arboribusque comæ.

Mutat terra vices. & decrescuntia ripas,

Quas prius undarat, flumina prætereunt.

LXXXIX.

U — U — U — U — U — U
 U — U — U — U —

Sunt Iambici: prior trimeter, posterior distichus
 & Epodo j. correspondent: videlicet.

Ibis Liburnis inter alta nauium

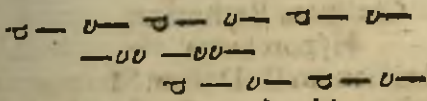
Amice propugnacula:

Paratus omne Casaris periculum

Subire Mæcenas tuum.

Huic etiam metro correspondent Epodus ij. iij. iv. v. vi. vij. viij. ix. x.

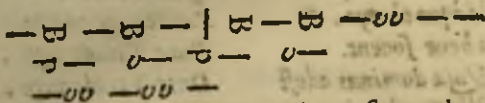
XC.

Primus versus Trimeter Iambicus: tertius Dimeter Iambicus: secundus est Pentametri elegiaci posterior pars: & hæc tristicha Epodo xi. respondent.

*Petti, nihil me, sicut antea iuvat.
Scribere versiculos
Amore percussam gravi:*

XCI.

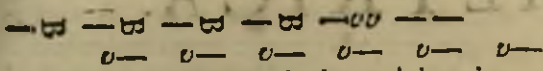

Primus est Hexameter heroicus, secundus est Dimeter Iambicus: tertius est media pars Pentametri. Horatius Epod. xiii. sic habet.

*Horrida tempestas cælum contraxit, & imbres
Niuesque deducunt Iouem.
Nunc mare nunc sy' l'ue.*

Quid si versus vitimus sit Spondiacus? Vide n.6.

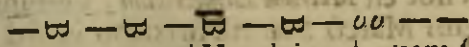
XCII.

Epodo sexto-decimo disticha pulcherrima conficit ex Heroico & Senario Iambico puro: ait epim.

*Altera iam teritur bellis ciuilibus atas
Suis & ipsa Roma viribus ruit
Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi
Minacis aut Hetrusca Porsena manus.*

XCIII.

Idea est Hexametri Heroici, ad quam suas Satyras, imò & Epistolas eliminavit Horatius.

Nota.

IN tantâ varietate carminum calamus Horatianus luxuriat: at auris non approbat omnia, ea enim præcipuè rejicit, quæ æqualitatem syllabarum non seruant. Hodie fere negliguntur Lyrica: omnes enim frequenter vtimur Heroicis & Elegiacis: interdum Sapphicis: aliquando Iambicis: raro vel nunquam cæteris.

ARTICVLVS XXII.

De Hebraicis versibus.

XCIV.

Hebræi vocales suas in breues & longas diuidunt: Sed ipsi, vbi ad Metricam ventum, breues syllabas iubent vocari longas, ita vt inter longas breuesque nullam differentiam inueniant; & scheinam & scheuatos apices, breues appellant: & & illis suos versibus componunt.

Hebræorum antiquorum Metricam frustra quærimus; vix enim colligi ex sacro textu potest, qua sunt arte aut lege Psalmi, aut alij versus concinnati: & hanc ob rem Hebræi Iuniores, ne omnino metris destituerentur, octodecim hæc Carminum genera adinuenerunt.

1	u	—	—	—	—	—	—
2	u	—	—	—	u	—	—
3	u	—	—	u	—	—	u
4	u	—	—	u	—	—	—
5	u	—	u	—	—	u	—
6	u	—	u	—	—	u	—
7	—	u	—	—	u	—	—
8	—	u	—	—	—	—	u
9	—	u	—	—	—	u	—
10	—	—	u	—	—	—	—
11	—	—	u	—	—	—	u
12	—	—	u	—	—	—	—
13	—	—	u	—	—	—	—
14	—	—	u	—	—	—	u
15	—	—	u	—	—	—	—
16	—	—	u	—	—	—	—
17	—	—	u	—	—	—	—
18	—	—	u	—	—	—	—

Possent aliquis Latinus aut Græcus hos obseruare numeros, & iuxta eos carmina concinnare. Mihi non libet esse otioso, & ideò metra hæc alijs expugnanda relinquens, ad vtiliora transeo.

ARTICVLVS XXIII.

De Hyporchemate.

XCIV.

Armen est, quod nullam syllabam longam admittit: & quidem difficillimum & operosissimum. Ioannes Alstedius *Encyclopedie lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 28. pag. 554.* hoc exemplū producit.

Iulij Cæsaris Scaligeri Hyporchema Baccho, Sileno, Pani, Gratijs, Cupidini, Cybelæ Veneri, Heræ, Nemesei.

*Bene citus ego pede celere magis ago numeros
Ab e Venere duce super alia loca volitans
Me humero Amor ibi gerit: obit inibi nitida Charis.
Age fretigena dea, deus age puer, ubi seror?
Prius agilis anima mea, modò pauit: alia
Cata refugere voluit: adeo stupida metuit.
Sine mihi quæ habeo vetera: noua nihil ego moror?
Dubia mala nimis audis oculus opera bibit
Video quid? an adit ea iuga Satyrice fera vis?
Tenuia folia, thyasitega, facifera quant
Vetulus humiliter alibi sedet homulus asino.
Stata creperipeda ciet alia tripudia cohors.
Furor, odia mera, calida, tumida, rapida figa.
Laticis hic opicus onere madidus. At at etiam
Grania gladia gemina, abi, abi, aliâ age tua flagra.
Colubri gerula Furia capita rotat ubi ululat.
Maria Zephyri frema sonus etiam & etiam acuit.
Viduum operit, abolet oculitega tenebra polum.
Capra, lepus, equus, onis, aquila, leo, lupo, aries.
Latibulicola pecora frutice latera sinuant?
Strepsit ibi cana specula, viridia nemora fremunt.*

Sacra neque sat abolita repetere loca pedum ;
 Facilis ubi memoria statuit initia animi ,
 Memoria tremula fluida : beneficia pereunt ,
 Vacua rota velut . Ea paribus habita radijs
 Spatia premit alia , & alia , sinibus ubi agitur .
 Ruit ita cor alacre , validaque nouaque rabies .
 Quis erit ad ea bonus , & ad ea quis erit habilis ?
 Ades hedera nemori vaga , pe te , rape , quate , trabe .
 Resiliat age crepitus , aderit ibi latro minax .
 Specua sopor ubi liquidus animi hebetat obiens .
 Quid ero ? gelida mora negat hilarius ea dare .
 Vtinam habeam aliquid , inopia quod abeat aliud abhinc .
 Labor inerit in oneribus : onera gratia igitur erunt .
 Ita honor adigit ea facere , quibus anima sapit .
 Fatuus hiat honor , onus ubi placida bona premit .
 Celebris habitat apud olida pecua stoliditas ,
 Facilitor ut opera dabitur ab homine nihili .
 Trahere iubet animus avidus in apicibus iter ,
 Vocat aliud opus in agilibus opere frui .
 Ea blatero , sibi ita loquitur , ut inhiat opibus .
 Date , dabitur : habe , habeo : fero , fer : ut ago , ita tu agas .
 Minima religio cit opiora capita populi :
 Vitrea , venus , & amor here , Hera bona , Nemesis .

Pelagidome Nomie , Barybromie , femorigena .
 Pater Euie , Cybela Phrygia domina , date locum
 Rapior . Animula miserula properiter abut .

Christiani Bechmanni
 Hyporchema .

Ad Christianum II. Ducem Saxonie .

Sacra age religio	Beneficia ab eo
Themis age celebris	Studia sacra ferunt ,
Medicaque vegeta	Studiaque Themidos ,
Sophiaque nitida ;	Studiaque Medica
Noua capite ioca ;	Studiaque Sophia
Noua canite mele ;	Beneficia ab eo
Noua facite metra .	Paria sibi ferunt .
Hilaria noua sint ;	
Citharaque tubaque .	Igitur ea licent
Lepidaque cherys , &	Pariter age preces
Alia bene sonent .	Duce Triade vale ,
Quia dominus adest	Duce Triade vige ,
Facilis & alacris ,	Duce Triade bibe
Pia bonaque iuuans ,	Diu anime patria .
Patria , amor , & honor ,	Quasique Ducum oculo .
Facilaque Ducum adest .	

MVSA III. DIMETRICA.

XCVI

ST ingeniosa & rara hæc
 Methodus : & ita verba co-
 ordinat componitque , ut
 vna & eadem vocum serie
 duo metra differentia com-
 ponat . Fateor esse difficile :
 sed difficultas pulchritudi-
 nem carminum , si bene cõ-
 formentur , non tollit . Mul-
 ta quidẽ in schedis meis inuenio : præter exscribo .

Pentametro-Iambici : sic nominare placuit ver-
 sus , qui simul sint Pentametri Elegiaci & Senarij
 Iambici : qualls est subsequens .

Voluit Amor pharetras (nigra Melissa) nouas .

Ecce habes ab oculos Pentametrum Elegiacum , & Senarium Iambicum . Pentametrum ,

|| V i l u i t a | m o r | p h a r e | t r a s | | n i g r a | M e | l i s s a | n o | v a s . ||
 Senarium Iambicum .

|| V o l u i t | a m o r | p h a r e t r a s | n i g r a | M e | l i s s a | n o | v a s . ||

Prima vox , si secundum V sit consonans , est tro-
 chæa ; si vocale , tribrachia . Melissa , (Græcè
 μέλισσα apis) nomen est Reginae Peguensis in
 India : & si sequamur leges Græcas habet vltimam
 longam ; & , si Latinas , breuem . Idea huius Di-
 metri hæc est .

— o u — — o u u — o u u . .

Huic respondent hæ lineæ .

Quando iubet Princeps patris honore dapes .

Virgo fave miseris , patria quando ruit .

Edo , sed in tabulis , metra reformo prius .
 Dono , peto ; taceo , replico ; surgo : cado .
 Crebrò Ducis surgit fabrica , crebrò cadit , &c .

Artem Dimetricam apud nullum Authorem
 Græcum Latinum-ve lego . Apud Hebræos vni-
 brasẽtiam hodie reperio huius artis . Librum Sa-
 lomon scripsit , & inscripsit שיר השירים Schir ha
 seirâm : hoc est Metrum Dimetricum . Vertunt non
 nulli cum Marco Marino Brixiano in suâ Arci-
 Nohæ , Canticum optimum , Hymum excellentissimum
 sed non bene ; quoniam rigorem non attingunt .
 Vulgatus optime , Canticum Cantorum : sed , quia
 Latina lingua non habet numeros duales , expri-
 mtere rigorem nōn potuit . Potuit Græcus inter-
 pres , sed non præstitit :

Hexametro Saphici .

XCVII

P Oterimus conformare etiam alios , qui simul
 sint Hexametri , Heroici , & Saphici . Metho-
 dum & artem subscribo .

— o — — — | v v — o — u | * v |
 — — — | u u — | o — — | — v | o — — |
 — o — — | — o — — o | u o — |
 o — — | — o | — — — | o u u | * — |

* Significat o — quæ transire in — possint , ut
 deinde * v : est enim vel v — v trisyllabum
 vel — v dissyllabum . Ita Ianus , Iulus , &c .
 † significat quas breues quæ in longam tran-
 sire possunt ut mihi , quod potest transire in
 m̄ . Habenda est consonantium finalium ratio .
 he per

ne per sequentes literas synalœpha aut positio metri quantitatem perturbet. Pono exemplum.

Quando Romanos celebrabo ? Carmen Ianus
Inspiret , calamos profundat : namque Gradivus
Mi crebro dixit . Laudo , propugno , celebro ,
Propago , formo , confirmo , reffero deinde
Laudibus orno . &c.

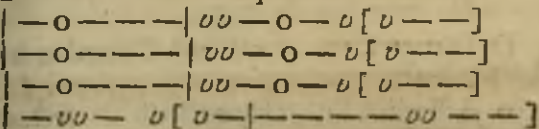
Hexametra sunt : & poterunt in Sapphica sequentia conuerti .

Quando Romanos celebrabo ? Carmen
Ianus inspiret , calamos profundat .
Namque Gradivus mihi crebro , dixit
Laudo , pugno , celebro , propago .
Formo , confirmo , refero , deinde .
Laudibus orno . &c.

Laboramus vocum summa penuria , & ideo vix possumus aliter , quam calamo libero exempla difficillima condere .

Alius modus .
XCVIII.

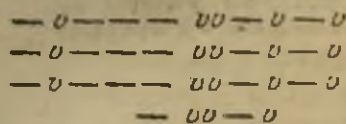
Minus est difficilis , tamen si difficultate non careat : illum ad apices istos reduco .

quos sequuntur hæc verba .

Quando Pompeij pia laudo gesta : potentis
Lustro cum lauros : sacra firma ferta Senatùs ;
Qui propagando , celebrando , teque fouendo
Auxit amando decus celebrabo carmine nomē .

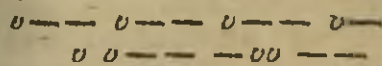
Si literas cursivas omisis cæteris , legeris , intercurrent hi numeri :

& in ipsis hi versus

Quando Pompeij pia laudo gesta .
Lustro cum lauros , sacra firmo ferta ,
Qui propagando , celebrando , teque
Auxit amando .

Si autem rotundos illos characteres , quos Romanos veteres dicimus , inter legas , reperias hanc ideam .

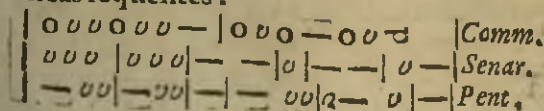

cui correspondent istæ voces

Potentis Senatùs fovendo decus ,
Celebrabo carmine nomen .

Alius modus .

Edimus Pentametro-Senarios sub initium : eisdem iterum , sed alio modo , damus : est enim nostra Musa vberissima , & multis vijs eisdem numeris & apicibus seruire potest . Considera lineas sequentes .

Prima complectitur characteres communes , & indifferentes , qui si secundæ lineæ respondere dicantur (possunt enim) dabunt senarium Iambicum : & , si tertiæ , Pentametrum , Apices reduco ad hæc verba .

Refua Thetis orat ; patria lingua canit .

quæ , si velis esse Iambica , debebis hoc modo mensurare & scribere .

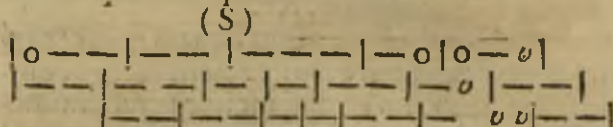
[Refua] Thetis orat patriam linguam canit
si autem eadem velis ad Pentametri perfectionem reducere , debebis , dispungere , & diuidere sic .

[Refua] Thetis orat patriam linguam canit .

NOTA I.
De Fugâ Metricâ .
IC.

Armoniam illam , in qua vna vox alteram sequitur per easdem notas , hodie Musici Fugam appellant . & eorundem exemplo fugas etiam Metricas poterimus transferre ad Parnassium . Considera sequentes apices .

Prima linea ab oculos ponit ideam , quam debent obseruare voces , vt vel incipiendo ab initio , vel signo S (fugæ est nota communis) retineat mensuram eandem ; quod ipsum linea secunda & tertia manifestant : nam linea secunda dat mensuram versuum , qui in Diagrammate scripti : tertia autem versuum , qui ex fuga resultant . Ad hos numeros aliquas dictiones coordino . Sic inquam

(S)
Sanctorum Emphyreas dotes proponere curo .
Propago Petri virtutes : laudo dicoque
Reclusam Pauli doctrinam . Quaso , supremus
Athletes calum det nobis Virgo Maria . &c.

Quæ lineæ , etiam si incipiamus à (S) fugæ notâ , erunt Hexametra , & numeros Heroicos reddent . Veritatem periclitor .

Emphyreas dotes proponere curo . Propago
Petri virtutes : laudo dicoque reclusam
Pauli doctrinam : Quaso , supremus Athletes
Calum det nobis Virgo Maria

Cum arctâ obsidione D. Franciscus de Mello Bassæam premeret , superuenit D. Comes Arcurius , & rem desperatam iudicans recessit . Fugam hanc , si fuga dici debet militaris prudentia , multi Poëtæ versibus celebrarunt . Hi videntur conducere , vt Metricas fugas dilucidemus .

MELLVS Venit , vidit , vicit ,
ARCVRIVS Venit , vidit , fugit .
Venit famosus Latijs Arcurius armis ;
Venit Bassæam , venit & ad nihilum

Vidit Bassæam vallis & milite cinctam :
Territus, inuitus vidit ad inuidiam.
Fugit, vt ille fugam cassaret, quam intulit olim
Cassaliæ, cassans gestaque & acta fugax.
Trans Alpes fortuna manet sua Martia, Melli
Huc venit, vidit, vicit; lo! ter lo!
Non sine fuga Melos.

Absque fugis cætas nō est, nec melleus hymnus:
Absque fugis non dat Musica grata sonos.
Melle tibi cupiens victori plaudere Musa
Captâ Bassæâ, non licet ante te fugis.
Has Franciscæ dedit fugiens Arcurius, ergo
Mellifluo plaudit, cantat & ore Melos.
Magne triumphator vicisti, quem pauet hostis.
Ille videri à te, teque videre fugit.

*Author est Anonymus. Carmina sunt edita Antuerpiæ
apud Martinum Binnart anno 1642.*

Fugam ego militarem hac Fugâ Metricâ ad
maiores fugantis gloriam scriptâ tetigi. Scripsi
sic.

S

*Fulminco Hispani Cæli te carmine cantat
Atlantem armipotens Mauors, te fronde coronat
Athletam inuictum; cuius fortissima castra
Refracti hostiles cunei venerantur; & arma
Regressi Arcuriij celebrant. &c.*

Secutus fui Ideam facillimam, quam pono & ex-
plico. [Versus singuli è duobus hemistichijs com-
ponuntur, quorum prius scinditur penthemimeri.
Prima primi carminis dictio esse poterit vel
— — vel — o o. illa enim resumere non debet.
Cæterorum versuum prima est o — —; hoc est,
habet tres syllabas, primam ancipitem, secundam

longam, tertiam cuiuscumque mensuræ. Secun-
da dictio debet incipere à vocali & elidere vlti-
mam dictionis præcedentis; eius mensura est hec
— — —; Hemistichium posterius conficitur mo-
re ordinario, postulat tamen vt prima illius dictio
sit — —; & syllaba vltima vltimi pedis sit breuis.
Si carmen præcedens definit in vocalem, sequens
à consonante incipiet, & contrâ. His positis
quid det Fuga videamus.

S

*Hispani Cæli te carmine cantat Atlantem
Armipotens Mauors, te fronde coronat Athletam
Inuictum; cuius fortissima castra refracti
Hostiles cunei venerantur, & arma regressi
Arcuriij celebrant. &c.*

Hæc iterum carmina includunt fugam; nam in-
cipiendo à voce *Atlantem*, in quâ est signum S
possunt legi.

NOTA II De Idemtitate Metricâ.

CI.

AD Dimetricam pertinent Carmina in quibus
voces aliquæ communes sunt. De illis agit Io. Alstedius Encyclopediæ lib. 10. sect. 4. c. 20.
& illa concordantia siue symphona appellatur.
Ad Dimetricam illa reduco, quoniam illorum
multæ voces pertinent ad duos versus. constat
ex exemplis sequentibus.

Quos {an} guis {di} rus {t} risti {m} ulcedine {p} auit
H } os {san} {mi} {ch} {d}

*Quos anguis dirus tristi mulcedine pavit.
Hos sanguis mirus Christi dulcedine lanit.*

Et canis } in sylvis {vena} tur, & omnia {seruat}.
Et lupus } {nutri}

*Et canis in sylvis venatur, & omnia seruat.
Et lupus in sylvis nutritur, & omnia vastat.*

Le chien } au bois {va chasser} tout {gardant}.
Le loup. } {se nourrit} {perdant}.

*Le chien au bois va chasser tout gardant.
Le loup au bois se nourrit tout perdant.*

Nunc bonus } in mundo {tristatur} & Astra {capeffit}.
Nunc malus } {latatur} {relinquit}.

*Nun bonus in mundo tristatur, & Astra capeffit.
Nun malus in mundo latatur, & Astra relinquit.*

Qui {capit} ambro {siam} Christi {capit} ille {salutem}.
M } {caret} {siâ} {caret} {salute}

*Qui capit ambrosiam Christi capit ille salutem.
Qui caret ambrosiâ Christi caret ille salute.*

Quæ } ira Dei {P} atris {propter pec} cata {per} emit.
M } {fr} {facies pla} {red}

*Quæ ira Dei Patris propter peccata peremit.
Mira Det fratris facies placata redemit.*

MVSA IV. HYPERMETRICA.

¶ CII.

VPRA communem Musarum cothurnum sunt aliqua genera carminum, in quibus præter pedū & syllabarum numerum, etiam literæ & literarum genera numerantur, & confiderantur. Articulos sequentes perpende.

Carmen Panagrammaton.

Dicitur *παναγράμματος* omnium litterarum, meorum, quod omnes literas Abecedarij complectitur. Est tam difficile, ut pauci Poëte se voluerint in eius conformatione fatigare. Hoc quidam Germanus dedit.

Duc Zephyre exurgens curvum cum flatibus aquor.
Scaliger construxit hoc.

Vix Phlegetum Zephyri quæres modò stabra Micyllo.
Stephano Tabourot excidit hoc, ut ipse cap. 20. faterur.

Qui flamboyant guidoit Zephyre sur ces caux.
Et quidem in singulis his Metris omnes literæ Abecedarij continentur.

Carmen Panalexicon.

¶ CIII.

ILLud in quo omnes partes Orationis inclusæ, *παναλεξικόν* vocari poterit, qualia sunt, quæ sequuntur.

Προς δ' ε' μετόν δύσηνον ε' τι φρονε' ε'τ' ε' λειαρών.
Ad me continuo licet ab fera verte precantem.

Αυτός ιδόν λικισίνν δ' τον σόν γεράς ο' ρφον ειδης.
Vide Plurarchum in quæstionibus Platonicis, & alios, qui de hoc argumento scripserunt.

In duobus prioribus versibus nomen, pronomen, verbum, participium, præpositio, adverbium, interjectio, & conjunctio: & in posteriori articulus etiam invenitur.

Carmen Agrammaton.

¶ CIV.

Sunt literæ quæ facili negotio abesse possunt, quod raro ad labium veniant, quales sunt z & y apud Latinos: Ψ apud Græcos, &c. Vocantur in genere Carmina *αγράμματα*, quibus abest aliqua litera Abecedarij. & in specie *Analpha*, in quibus nulla est Alpha: *Abeta*, in quibus nulla est Beta. &c.

Analphos est versus ille Davidis, *Nolite fieri*

sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

Afigmon Hermoncus, Poëta clarus, composuit, in quo nulla S. reperitur.

Libellus ille Gallicus, qui inscribitur, *'l. R. abandoné*. præter illam, quæ ponitur in titulo, nullam R. habet.

Sicut unica litera excluditur, possunt duæ vel tres, possunt plures. Rara exempla succurrunt, sed nihilominus aliquot dabimus.

Sanè Ioannes Valentini supremus Musicae Cæsareæ Præfectus, Vir pius & eruditus anno 1647. curiosum, & ingeniosum librum edidit, in quo varia & pulchra carmina legere poteris, & inter alia Hexastichum, nullam literam ex nomine LEOPOLDVS continens. Versibus præscripsit hanc Epigraphen.

In festiuitatibus Beatae Mariae Virginis ex humilitate sine his literis L, E, O, P, O, L, D, V, S, ait Leopoldus (Cæsaris Filius, Frater, Patruus.) Versus ipsos subscribo.

*Gratiâ Nati tantâ
Anima Matri canta;
Carmina canta rara,
Cantica Matri chara:
Amica Magni Nati
In citharâ iam canta Trinitati.*

Et in ipsis nullâ literam ex nomine LEOPOLDVS inuenio. Sicut has literas proscripsit, retentis cæteris, sic potuit cæteras proscribere, his retētis: & hoc præstitit in nomine IEHOVA; in hac enim ad Reginâ Angelorum Oratione, præter sex has nominis Diuini literas, nullam leges.

*Ave Via, ave: Ave Via: juaa.
Eua ea vebo: Vebo ea vi.
Ajo, Heu, heu!
Aja ai, Iuvo.*

Et quidem hæ voces *Ave*, *Eua*, & *ua* maximam habent connexionem. Ab *Eua* prouenit, ut *ua* generi Humano concepto in peccatis dicatur: à *Deipara*, ut natus sit Redemptor; vnde Ecclesia in Hymno.

*Sumens illud Ave
Gabrielis ore
Funda nos in pace
Mutans Evæ nomen.*

Carmen Monosyllabicum.

¶ CV.

Aliqua Gallica ex meris monosyllabis composita, ponit Stephanus Tabourot cap. 20. Latini, quia non habent tot monosyllaba, ut possint suos bene explicare conceptus, sunt contenti si à dictione monosyllaba incipient, & in monosyllabam desinant. Verbi gratiâ.

*Res hominum fragiles alit, & regit atque premit fors,
Fors dubia æternumque labans quam blanda sonet spes,*

Spes

*Spes nullo finita ævo, cui terminus est mors,
Mors avida inferna mergit calligine quam nox,
Nox obitura vicem remeauerit aurea cum lux,
Lux dono concessa Desm, cui præuius est Sol,
Sol cui nec furto Veneris latet arripotens Mars,
Mars nullo de parte Satus, quem Treffa colit gens,
Gens infæna virum, quibus in scelus omne ruit fas,
Fas hominum mactare sacris ferus iste loci mos.
Mos ferus audacis populi, quem nulla tenet lex,
Lex naturali, quem condidit imperio ius,
Ius genitum pietate hominum, ius certa Dei mens,
Mens, quæ caelesti sensu rigat emeritum cor,
Cor vegetum, mundi instar habens, animæ vigor ac vis,
Vis tamen hæc nulla est, verum est iocus, & nihil res.
Recognosce attentè hæc carmina, quæ non so-
lum terminantur, sed & concatenantur mono-
syllabis.*

Carmen Raporticum.

CVI.

Facilius est novos versuum modos adinuenire, quam eos pulchro & apto vocabulo denominare. Illos, qui arithmetico ordine constant dictione monosyllabâ, dissyllabâ, trisyllabâ, pentasyllabâ. &c. Scaliger *Raporticos* appellat. Sed cur? Nominis ratio non succurrit, sed quia aliud melius non habemus, illud retinebimus, vt ab alijs commodè distinguamus. Exempla nonnulla subscribamus.

*Si cupis ornari virtutibus Heliodore. &c.
Dux turmas propriis coniunxerat auxiliares. &c.
Spes Deus æternæ stationis conciliator,
Si castis precibus veniales inuigilemus,
His Pater oratus placabilis adstipulare.*

Quod arte & studio faciunt hodie iuniores, casu interdum excidit non cogitantibus. Nam & Virgilius, qui eiusmodi versus non volebat condere, dixit,

*Ex quibus insignis pulcherrima Deiopeia,
& Homerus similiter.*

Ως μάκαρ ἀτρείδῃ μοιρηχίνας ολβίόδαιμον
Addit & versus Gallicos Tabourotius non paucos, quos ibi poterit Philomusus ingeniosus legere.

Vt hæc carmina fiant, duas idéas proponam; vt Lector diligere possit, quam velit.

|—|υυ|— — —|υυ— —| — υ — —|
| — — υυ|
| — — —| υυ —|υυ — —| — υυ — —|
| — — υυ|

Sicut fiunt versus, quorum dictiones eundo crescunt, fieri possunt & solent, quæ decre-
scant, vt contingit in illo,

*Vestigialibus orbicolas opplere cupit Rex,
cuius idéam subscribo.*

| — — — υυ| — υυ —| — — υυ —| — —|
| — — — υυ — υυ|
| — υυ — —| — υυ —| — υυ —| — —|
| — — — υυ — υυ|
| — υυ — υυ — —| — υυ —| — —|

Addam versus, qui ab initio ad medium

crescant, & hinc iterum ad finem decrescant.
*Tunc meus Europæ generosus amicus erat Sol.
Et cita festiue Lilybæa phalangis erat Dux.*
quos ad hanc idéam poteris conformare.

|—|υυ|— — —|υυ— υυ — υυ —| —|

Nolui aliquas elisiones admittere, quia ipse non augent numerum syllabarum, quia leges positæ perturbarentur.

Dedi versus Hexametros: cur non etiam Pentametros, aut Sapphycos? numerus syllabarum in illis, hunc fluxum non videntur permittere. Tu etiam stude, aliquidque nostris inuentis adde.

NOTA.

IN Rhythmicis & Metricis ius nobis dicunt Veteres, nec est, qui leges ab illis præscribere temerare præsumat. Et tu Iuniorum religiosam obseruantiam miratus, an possis licitè abire & à seruitute hac durâ liberari, perquiris.

Respondeo Rhythmicas consonantias, & Metricas excursus, quæ à Veteribus accepimus, lectissima esse: Iuniores insistere antiquorum vestigijs, non quia sic debent, sed quia sic volunt Ogdoasticha Rhythmica Poëtæ ad hanc idéam concinnant.

A B A B A B CC. (1)

Et quid quæro Poëtæ audaci fieret, qui ad hanc apices.

- vel A B B A A B CC. (2)
- vel A B C A B C DD. (3)
- vel A B C B A C DD. (4)
- vel A B C B C A DD. (5)
- vel A B C C A B DD. (6)
- vel A B C C B A DD. (7)

sua formaret Ogdoasticha? quid ei, si diceret?

*Soys hermosa Cynofura,
Del Mar proceloso Estrella,
De la Tierra suave Rosa:
De las Gracias la mas pura;
De las Nymphas la mas bella,
Las mas rica y poderosa;
Y así de vu:stra gloria,
Honran nuestras Escuelas la memoria.*

Non haberet Veterem, quem sequeretur: at quia non inconcinne modularetur, aure gratè audiretur, & viam sterneret, cui possent insistere homines ingeniosi. Stat igitur non esse illicitum nouas Rhythmicorum Ideas formare.

An & Metrorum? sibi licere nouos numeros & mensuras supponere iudicauit Horatius apud quem multa carmina legeris, quorum Ideas veteribus fuerunt inuisæ. Ergo sicut illi noua versuum genera condere licuit, sic & licet tibi nouis versuum generibus Artem ditare. P. Eugenio de S. Iosepho assentior, qui in Castro doloris & honoris in Ferdinandi III. Imperatoris funere erecto nouas Ideas versuum concinnat, quas libuit vocare *arbitrarias*. Illis Ego hanc accenseo.

| — υ —| — υ —| — υ —| — υ —| — υ —| — —|
| — υ —| — υ —| — υυ —| — υ —| — —|

& ad illam sequentes periodos elimo.

*Occidunt Pleiades, nascuntur & astra: secreti
Concinnunt & Genij carmina: metra Phœbus.
Suspiciit Calorum supremas Continens arces,
Et vetus Neptunus sydera celsa Cæli.*
Summus astireti aliis pedibus Disticha scandere &
sic forte non aridebunt nobis isti: at verò, si
semel mens assuefiat mensuris istis, alias exorbi-
tantes iudicabit.

Consultò, si mens assuefiat, dixi: quoniam
vt in Grammatica audace demonstraui, aliquæ
(paucæ tamen) syllabæ habent quantitatem ad
placitum; sed habent quidem: at cæteræ om-
nes habent quantitatem secundum dici, in his
vocibus *Legens*, & *Legens* prima syllaba nec bre-
uis nec longa est: nec auris inter *le* & *lè* differen-
tiam reperiet: & tamen meus fingit differentiam
& in *Legens* esse longam, & in *Legens* esse bre-
uem affirmat.

NOTA.

Egimus de Rhythmicâ, & Metricâ, & de Metame-
trica sumus acturi, & multa tractaturi, quæ sine
Matheseos cognitione nequeat intelligi: hanc ob rem, vt ex
dictis ad dicenda pede libero transeas, Philomuse, ster-
net viam sequens Digressio, in qua proponemus aliqua
Mathematicarum operationum compendia, quæ te inuent,
in Carminum multiplicatione.

*De Mathesi (Arithmetica, & Geo-
metria) prout Apollini (Rhyth-
mico, Metrico, Metametri-
co, &c.) seruire potest,*

Dvæ sunt Matheseos partes, quæ Me-
tametricæ ancillantur; Arithmetica
& Geometrica: illa Discretam, hæc
autem Continuum Quantitatem spe-
culatur. Prior Rhythmicam, & vtra-
que subcollat Metricam. Rhythmus in nume-
ro syllabarum consistit: non autem syllabas bre-
ues à longis distinguit, & ideo Arithmeticæ in-
nititur, & à Geometriæ meditatione non depen-
det. At metrum, vt dixi, vtraque cooperante
conformatur. Rem dilucido exemplis.

Rhythmus Decasyllabus, qui vulgò Italus
dicitur, non quod ab Italis inuentus, sed quod
excultus, & pretio habitus sit, iubetur habere
vltimum accentum (acutum, nam lingua non
cognoscit alium) in decimâ syllabâ: & vt hunc
numerum exhibeat sufficit Arithmetica. Con-
sidera sequentes numeros.

12 4 6 8 10
Consistia mi remedio en el olvido,
2 4 6 8 10

Mas olvide me entonces del remedio.

Hos versus aliqui vocant Hendecasyllabos, sed
immeritò, non enim perunt syllabarum nume-
rum determinatum: nam, si oxytoni sint, ha-
bent decem; si paroxytoni, vndecim; & si pro-
paroxytoni, duodecimi; at accentus vltimus
in decima syllabâ constantissimus est. Fuit sanè

denominationis occasio, quod plerique omnes
versus sint proxytoni.

Metrum Sapphicum est Hendecasyllabum,
& præter syllabam numerum determinatum,
vt tales syllabæ sint longæ, & tales sint breues,
requirit. Lineam sequentem contemplare.

1 3 5 7 9 11
— u — — — | u — u — u

Lucifer nobis oritur coruscus.

Hæc est Metrica Linea: non solum postulat vn-
decim syllabas, sed iubet, vt in secundo, sexto,
septimo, & nono loco breues sint; in vltimo
longa, brevis — ve; & in cæteris longæ. Sanè,
quia, si Zenoni assentimur, è Lineis oritur su-
perficies, & ex superficiebus Cubus: se insinua-
bit in Metametricam Geometria, & concinna-
bit Metra Triangularia, Quadrangularia, &c.
Circularia, &c. Cubica, vt inferius videbimus.

Redeo ad Arithmeticam, cuius præcipua &
communiora munia sunt, Congregare, Subtra-
here, Diuidere, & Multiplicare. Et, quia nu-
meros appositos summa facilitate coniungimus,
& difficulter per communes regulas multiplica-
mus, dabo multiplicandi leges aliquas, quæ in
Congregatione numerorum consistant. Voces
expono.

Character vltimus dat vnitates, penulti-
mus decades, antepenultimus centurias, quartus
à fine millenaria (chiliades) quintus à fine de-
ces millenaria (myriades) sextus à fine centies
millenaria: septimus milliones: tertius decimus
milliones-millionum (billiones) vnde-vigesi-
mus milliones millionum millionum (trillions)
vigessimus-quintus milliones millionum millio-
num millionum (quadrillions) &c.

Repetere numerum, est illum iterum subscri-
bere: *Promovere*, est illum subscribere per vnuni
locum characteres singulos promovendo. *Re-
trahere*, est illum subscribere, per vnuni locum
characteres singulos retrahendo.

A. 1654. B. 1654. C. 1654.
1654. 1654. 1654.

Repetitionis habes exemplum in A: Promotio-
nis in B: Retractionis in C. His positis ad mul-
tiplicationis leges veniamus.

Duplicare est facillimum, quia incipiendo
à dextera sinistram versus, singulos numeros ef-
se bis positos supponimus; vt, si nu | 1 4 2 5 6
merus 14256. esset duplicandus, di- | 2 8 5 1 2
ceremus bis 6. sunt 12; scribantur 2. & 1. cum
bis 5. dabit 11; scribitur 1. & 1. cum bis 2. dabit
5. bis 4. erunt 8. & bis 1. erunt 2.

Quadruplicare est bis duplicare, & octupli-
care est ter duplicare: vnde, si sint | A. 4321
numeri ABCD in proportione du- | B. 8642
pla positi, respectu A. erit B. duplus | C. 19284
C. quadruplus; & D. octuplus: & re- | D. 38568
spectu B. A semissis, C duplus, & D. quadru-
plus; & respectu C. erit A quadrans; B. semis-
sis; D. duplus; & tandem respectu D. erit A
octans, B quadrans, & C semissis.

Si triplicare numerum A volueris, iungi-
A & B. si quinduplicare, iunge A & C. si septe-
plicare, iunge A & C. si nouemplicare, iunge
A & D.

Vt per 10. multiplices, adde vnam ciphra
vt per 100. duas, vt per 1000. tres | A. 16
&c. vnde respectu A. numerus B | B. 160
erit decuplus, C. centuplus, D mil- | C. 1600
lecuplus. | D. 16000

Hac Regula etiam in diuisione habet vsu-
nam auferre vnam ciphram, est diuidere per de-
cem; auferre duas, est diuidere per centum. &c.
vnde respectu E, erit F decima pars; | E. 2643
G centesima; & H millesima. &c. | F. 264 $\frac{3}{10}$

Hac doctrina succurrit sepiissi- | G. 26 $\frac{43}{100}$
me in Geometricis; crebro etiam in | H. 2 $\frac{643}{1000}$
Politicis, nam multi nummi habent inter se pro-
portionem vt 1. ad 10: Romę enim Scutum de-
cem Iulij aequiualeat.

Multiplicare per 20. per 30. per 40. &c. est
multiplicare per 2. per 3. & per 4. & addere po-
stica vnam ciphram.

Ducatum Hispanicum 11. Regalium est.
Sed quomodo ducata conuertentur in Regales?
scribe Ducatorum numerum, & eundem rescri-
be retrahendo; & summa erit numerus Regali-
um, qui quiriatur.

A. 1 D. 10 G. 5634.
B. 1 E. 10 H. 5634.

C. 11 F. 110 I. 61974

Ecce modum facillimum multiplicandi per 11.
Ducata G. in Regales conuersa transire in I. nu-
meri ABC. & DEF euidenter demonstrant.

Vt multiplices per 12. 13. 14. 15. &c. nu-
merum datum duplica, triplica, quadruplica,
quincuplica, &c. & postea eundem | A 1325
rescribe retrahendo. Sanè respectu | B 2650
A. est B. duplus; C. quadruplus; & | C 5300
D. octuplus. Ergo, vt multiplices A | D 10600
per 11. iunge A & E, quod paulo
ante fecisti: vt per 12. iunge B. & E; | E 1325
vt per 13. iunge A. B & E: vt per 14. iunge C
& E: vt per 15. iunge A, C, & E: vt per 16. iun-
ge B, C, & E: vt per 17. iunge A, B, C, & E: vt per
18. iunge D & E: vt per 19. iunge A, D, & E.

Vt multiplices per 21. 22. &c. 31. 32. &c. 41.
&c. numerum datum multiplica per primum
numerum, & iterum per secundum (etiam per ter-
tium quartumque, si in multiplicatore sint plu-
res characteres) & postea illos scribe promouen-
do. Pono exemplum. Numerus | A. 1325
A 1325. multiplicatus per 12. est | B. 2650
A & B: multiplicatus per 124. est | C. 5300
A, B, C: multiplicatus per 1248. | D. 10600
est A, B, C, D.

Vt igitur vsus huius doctrinae innotescat
liquidius, pono ob oculos Coelum, quod exhibet.
Tabula 16. B. & interrogo, Quot illud ver-
sus concinit? Computum instituiam, ut possim
respondere exacte. Coelum illud habet 2nde-
cim Orbes.

A B C D E F G H I K L
1. 12. 24. 48. 48. 96. 96. 96. 144.
Ergo ab vnitatem incipiendo, debemus per hos
numeros multiplicatione peragere. Considera
sequentem Tabulam, in qua vt 1 ad 2. b ad c. &
c ad d; & e ad f; & f ad g; & g ad h; ita e infim.

ad m; & m ad n; & p ad q; & q ad r. Numeri
quibus Cruces (†) perpendiculares respondent
sunt in vnam summam redigendi.

Orbis I. 1
Orbis II. 12
Orbis III. 12

24
c 24 | †
d 48 | †
e 288

Orbis IV. a 48
b 576
c 1152 | †
d 2304 | †
e 13824

Orbis V. a 48
b 27648
c 55296 | †
d 110592 | †
e 663552

Orbis VI. a 48
b 1327104
c 2654208 | †
d 5308416 | †
e 31850496 | †

Orbis VII. 06
f 63700992 | †
g 127401984 | †
h 254803968 | †
e 3057647616 | †

Orbis VIII. 96
f 6115295232 | †
g 12230590464 | †
h 24461180928 | †
e 29353411130 | †

Orbis IX. 96
f 587068342272 | †
g 1174136684544 | †
h 2348273379088 | †
e 28179280529056 | †

Orbis X. 96
f 56358561058112 | †
g 112717122116224 | †
h 225434244232448 | †
e 2705210930789376 | †
244

Orbis XI. m 5410421861578752
n 10820843723157504 | †
o 10820843723157504 | †
Disticha 389; 550; 374; 033; 670; 144. Retrogr.
Disticha 779; 100; 748; 067; 340; 288. simpl.
Versus 13 558; 201; 496; 134; 680; 576. simpl.
APOL.

A P O L L O
A N C E P S.

*Vocales damus abstractas; has Zoile lauda,
Aut præscindi alias fac meliore modo.*

CVII.

PHYSICA Scientiarum est illustrissima, sed meta habet; nō enim caret termino Mundus, nec termino Mundi consideratio. A meta Physicæ incipit ius dicere Ingenijs alia scientia, quæ non solum potest vocari Metaphysica, sed meta Physicæ: & considerat ens in communi à suis differentijs præcisum. Qui enim dicit ens, nec dicit substantiam, nec accidens, sed conceptum aliquem indifferentem, qui contrahi possit & esse substantia vel accidens. Hanc ipsam Facultatem Apollo transfudit ad Parnassum, iubetque Poëtas suos Metaphysicos esse, & syllabas abstractas meditari. Syllabarum aliæ sunt longæ, & aliæ breues; & præscindendo vocales à differentijs istis, manebit syllaba abstracta & indifferens vt contrahi possit. Sed ubi? In solo conceptu? an in rebus? Me vocas, video, & ad illam illicis controuersiam, quæ inquit, An vniuersalia formentur à solo Intellectu, an verò in rebus sint ante omnem Mentis operationem? Respondeat, vt velit Metalogicus; scio enim extra Parnassum illam obtinere sententiam, quæ statuit Vniuersalia ad Mentem, sicut Picturam ad Appelletem comparari, est enim Intellectualis Meditatio Vniuersalitatum omnium conditrix. At in Parnasso apud Apollinem Plato est, qui Poeta Philosophicus fuisse videtur, & admittit vniuersales, & indifferentes entitates, non tantum à contractiuis differentiis, sed etiã ab omni speculatione præcisas. Et quia in Parnasso omnia aut ferè componuntur literis, syllabis, & locis, admittit plures indifferentes. *Primò* literas in vocales & consonantes diuidit, & abstractione factâ ponit nobis ob oculos I, & V. Literas indifferentes, quæ possint esse vocales, & consonæ, prout Poetæ, & Metametrico præcipuè, placuerit. *Secundò*, licet Metaphysici non habeant conceptum aliquem mediū inter Ens, & Non-Ens, Metametrici habent mediam inter literam, & Non-literam, & hæc est H, quam aliquando esse consonantem, & aliquando non, inferius demonstraturus sum. *Tertiò*, inter correptas, & productas reperit eruditio syllabas communes, & indifferentes, quæ contrahi possint, si vel carmen

postulet, vel Poeta velit. *Est autem syllaba breuis, quæ simplum: longa, quæ duplum tempus in sua prolatione requirit. Et indifferens est syllaba à longitudine, & à breuitate præcisa, quæ contrahi possit, & si Poeta placeat, corripit vel produci.* In sensum etiam carminum datur abstractio. *Primò* enim, si Vniuersalitas in confusione consistit, Logogriphi, quos ista Facultas proponit, confusissimi, & plerumque obscurissimi, luce carent. *Secundò*, si Vniuersale terminos contradictorios simul capiat, vt Animal, quod & rationale, & irrationale simul est: etiam dabit Metametricus carmina, quæ simul contradictorios sensus habeant, quod vix poterit Rhetor, vix Poeta, qui studuit Facultati vulgatæ. *Tandem* datur etiam locus indifferens, in quo poni istos, vel illos pedes perinde sit: quæ omnia viris eruditis sunt nota, notioraque à nobis reddentur.

Terna attributa Apollo in vniuersalibus, & indifferentibus speculatur; Vnitatem, Veritatē, Bonitatem. Vnitati correspondet Pluralitas, & Vnitas reperitur in syllaba, quando stante eadem significatione mutatur quantitas, vt *Cactus*, cuius prima syllaba est indifferens, vnâ & eadem significatione permanente. Pluralitas significationis varietatem insinuat, vt videre est in hac voce *Lepores*; aliud enim intelligimus, cum *Lepores*, aliud cum *Leporēs* audimus. Indifferentiæ Veritas pendet a veterum authoritate & varietate; nam quæ à Virgilio, Ouidio, & alijs clarissimis illius æui Poëtis variè acceptæ, indifferentes verè sunt. Indifferentiæ Bonitas est vtilitas; tolle enim syllabas indifferentes, & funditis euertes Parnassum, quem subrigimus. Ambages enim labyrinthorum ingeniosæ; fluxuum refluxuumque reciprocationes, quæ reperiuntur in Retrogradis; Fulmina & Pyroboli, Gyri; & alia innumera noua carminum genera, quæ fluunt in nostri Parnassi *polydrōmo*, deberent necessario perire.

Regulæ Indifferentium.

CVIII.

Peræ pretium erit aliquas scribere regulas, quæ nos manu-ducant, cum indifferentes venamur: in quibus probatissimos authores sequemur, opinantes permissum iri Dædalo in labyrinthorum difficillimâ fabricâ, quæ Archi-

tectis cæteris in erectione simplicis ædificij : hoc est, censentes indulgendum labyrinthæorum carminum conditoribus, quò licuit veteribus Poetis, nulla necessitate aut ratione compulsis.

De Positione in eadem voce.

☞ CIX.

Generalissima est positionis Regula, quæ docet vocalem natura breuem, si duæ aut plures sequantur consonantes, produci. Interim circa hanc ipsam vniuersalem legem, aliqua viri illustres notarunt.

Primò enim placet ponere verba Heluici & Bachmanni lib. 1. Poetices §. 4. pag. 19. agunt enim de deriuatione, & sic inquirunt [*A Tempus temporis* secundam in *Tempus* Comici corripere possunt; alij non item. Scaliger Poeticæ pag. 8 26.] Et secundò dubitare quis posset, an H, sit consonans? Occurrunt enim pro vtraque parte exempla, nec pauca, nec ignobilium Scriptorum. Non esse consonantem probo ex

Ouid. 6. Met. *Et auiti nominis hæres Tantalus.*
Virg. 10. æn. *Orator inueni meq; hoc ita ponere sentis.*
Ibid. *Instat cui Turnus, stridentemq; eminus hastam.*
Ibid. *Credidit, atq; animo spem turbidus hausit inanem.*

At esse consonantem probo ex

Virg. 4. æn. *Gentis honor, hærent infixi pectore vultus.*
Propertio. *Et tibi Pæonias inter Heroïdas omnes.*
Ausonio. *Mercator hodie cras ciitharædus erit.*
Ouidio. *Et quæ præteryt hora redire nequit.*
Vir. *Qui teneat, nã inculta videt, homines, ne, fera, ne.*
Eodem. *Ille latus niueum molli fistus Hyacintho.*

Ibid. *Græius homo infectus fugiẽs profugus Hymeneios.*
Scio aliquos velle libros corrigere, & aliter legere. Scio hæc cæsuræ adscribi, & tyronibus temerè imitanda non esse, docere Christophorum Heluicum, & Conradum Bachmannum Academicæ Giesensæ Professores: noto tamen illos non dicere numquam fore imitanda. Quo ergo imitari illo poteris, quin temerè audere dicaris?

Respondedo in Metricis non esse locum imitationi horum Authorum, at fore in Metametricis; quis enim æquus censor negabit posse aliquando fieri in istis, quæ in illis legimus; Ergo maneat hæc Regula, *Prima syllaba pedis Dactyli, vel Spondæi, si sit ultima dictionis desinentis impure, quando dictione sequens incipit ab H, in Metametricis poterit aliquando produci.* Consultò posui illud, aliquando, ne semper aut frequenter id fiat.

☞ CX.

Mutua vocalis dictionis pure desinentis, si breuis sit; & sequatur vox incipiens ab SC.SP. S Q. ST. X. aut Z. sit indifferens. Ago de dictione pure desinente; nam si hæc in consonantem desinat erit longa. Vulgus Poetarum illam breuem iudicat; Christophorus Heluicus, & Conradus Bachmannus in Poeticæ lib. 1. cap. 2. §. 1. pag. 9. eandem rectius produci quàm corripì: iubentque videri

Scaligerum in *Catull.* Fridericum Taubmannum in *Culic. Virg.* vers. 193. & Præf. Melobæf. Melissum in *Salam Fidl.* p. 30. Ianum Grutertum in *Medeam Senecæ*; qui præcipit etiam, vt Iuuenes hoc semper meminerint & imitentur. Adde exempla.

Cùm primum locum tenet in pede Dactylo vel Spondæo eiusmodi vocalis producitur.

Silius. *Immane stridens agitur crebroque coacta.*

Catullus. *Nulla fugæ ratio, nulla spes, omnia muta*

Tibullus. *Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.*

Iuuenalis. *Occulta spolia & plures de pace triumpho.*

Statius. *Perceles agile studiũ, & tenuissima virtus.*

Virgilius. *Venisti tandem, tuaque spectata parenti.*

Cùm secundum locum tenet in pede Spondæo etiam producitur.

Virg. *Ferte citi ferrum, date tela, scandite mirum.*

Mart. *Quid gladium demens Romana stringis in me.*

Cùm secundum locum occupat in pede Dactylo, corripitur,

Horatius. *Sæpe stylum veritas.*

Ouidius. *Nemorosa Zacynthus.*

Catullus. *Consuluitque stryges.*

Virgilius. *Vnda Schamandri,*

Et tandem cùm tertium tenet in pede Dactylo corripitur.

Virgilius. *Ponite spes.*

Et iterũ. *Horrida squamosi voluentia mēbra draconum.*

Horatius. *Fornice stantem.*

Pictorius. *Cuncta ubi spes stabili supplicat ore Deorum.*

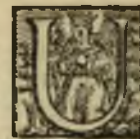
Ergo eiusmodi syllaba est, quantum volumus Ergo hæc ipsa libertas summè erit Metametricè utilis, vt constat ex sequenti Retrogrado.

Rẽcludens cunctã spe, hosti stã scãã rẽflexã.

Rẽflexã Scãã stã hosti, spẽ cunctã rẽcludens.

Scãã est porta Trojana.

☞ CXI.

Uoce in eadem syllaba, si breuis est natura, & muta sequatur cum liquidã, (pura si vtraque consona pertineat ad sequentem syllabam) semper breuiabit sermo solutus, at carminum poterit producere, seu breuiare. Vt constat

ex vocibus *Rẽflecto, Rẽclamo, aplustis, Rẽpleo, atque agri, Tenebræ.* Liquidæ apud Latinos sunt L, R: apud Græcos etiam M, & N. vt apparet in vocibus *Cygnus, Daphne, Prõgne, Tẽchna, Tẽcmeffa;* & Vnde etiam apud ipsos vocalis ante MN, GP, PT, &c. corripitur solet. Apud Latinos non fertur hæc Regula, voces enim *Azmen, Cognitus, Ignotus, Scriptus,* &c. habent primam longam.

An-ne imitari Græcos Latinus poterit? In Latinis dictionibus non poterit, at Græcas ipsas voces efferat, prout maluerit. Exemplo non sit *Smaragdus.*

Ouid. 2. Amor. Eleg. 6. *Tu poteras virides perire hebetare Smaragdos,*

Martialis lib. 3. *Sardomychas Smaragdos adamans Iaspidas vno.*

Portat in articulo.

Vbi, vt vides Ouidius *Smaragdõs* dixit more Latino: & *Smaragdos* Martialis more Græco.

Quando muta pertinet ad priorem syllabam liquidam ad posteriorem, duarum consonantium

vim habent, vt *ob-ruo, ob-luctor*. Hinc patet vocem *Tenebræ* sic proferendam ac diuidendam esse; nimirum, *Tēnē-bræ, Tēnē-bræ*.

☞ CXII.

I una dictio desinat in puram vocalem, & sequens incipiat à mutâ & liquidâ, locum habebit opinionum varietas, adeoque indifferentia. Pono correptionis exemplum.

Virgilius. *Quo nos fata trahūt, retrahuntq; sequamur.* Ad do & productionis.

Ovidius. *Nil opus est morte pro me.*

Virgilius. *Terraque tractusque maris.* Eclog. 4.

Idem. *Lappaque tribulique.* Georg. 1.

Idem. *Tribulaque trabeæque.* Georg. 2.

Cæsar Scaliger videtur non iam velle eiusmodi vocalem esse indifferentem, sed longam; libri enim sexti Poeticæ pag. 810. reprehendit hunc versum Pontani, *Christus, cui parent sydera, terra fretum*. Sed defendunt Pontanum Heluicus & Bachmannus, imitatus enim fuit Ovidium, qui hac voce Pentametra clausit. Sequentia carmina considerentur.

Virg. 2. Georg. *Que maxima frondet Besculus.*

Et ibidem. *Scelevatum exquirere frigus,*

Martialis. *Nec matutina si mihi fronte venis.*

Ergo, si Metametricus aliquando faciat, quod non posse non facere contendit Scaliger, nō crit erroris arguendus.

☞ CXIII.

Mitatio Antiquorum decet Poetas, & illi, non Qu, sed QV scribebant, & præcedentem prolongabant, quod duas consonantes præcederet: quem scribendi modum reperio in Mathematicis Romani Doctoris Louaniensis libris ante viginti annos impressis. Dicebant igitur veteres

āqvā, vbi nos *āquā*. Paulatim cœpit V, post Q, liquefcere. Et tunc, quia liberum erat Poetis vti u, vel V, post Q, (hoc est, consonante, vel liquidâ) vocalis quæcumque ante Q, credebatur indifferens, teste Bedâ *lib. de Metris cap. 18*. Pono exempla:

Lucretius. *Quæ calidum faciunt āqvæ tactum atque vaporem.*

Et iterum. *Fit quoque vbi in magnas āqvæ vastasque lacunas.*

Prudentius. — *Vetus illa tamen de crimine aorum.*

Dicitur illata, quoniam concreta veterano est.

Vbi constat vocalem ante Q, non solum in eadem, sed etiam in diuersis vocibus posse produci: quod si Prudentio licuit, cur non etiam Metametrico nostro, si necessitas vrgeat, licebit. Ille versus Virgilij 9. Aeneid.

Rumpe moras omnes, turbata que arripe castra.

Duobus posset modis defendi: nam, vel *bātā-que arripē*, sunt duo dactyli; & tunc synalœpha intermittitur: aut sunt, *bātā-que arripē*, Spondæus, &

dactylus; & tunc firmatur hæc doctrina. Hæc antiquitati & Metametricis relicta sunt; nam hodie paucae sunt vocales indifferentes ante Q, aliquæ tamen, dicimus enim, *Liquor, Liquesco*. *Liquor, Liquidus*: dicimus etiam *Quando*, & tamen inde *Quandoque*, & *Quandoquidem*: & ex *Vbi* habemus *Vbi que*, quæ QV, duas esse consonantes ostendunt.

☞ CXIV.

Amet si illa Regula, *Omnis diphthongus longa est, excepta Præ, que in compositione sequenti vocali corripitur*, videatur temerari non posse: aliqua nihilominus notanda duxi, quibus meus Metametricus adiunaretur. Reperio in *Præire*, & *Præoptare* diphthongum esse indifferentem. Ecce *Præbreuem*.

Ouid. 8. Met. *Et Dij præuñtibûs ambo Membra lauant.*

Idem ad Liuiam. *Et venit stella non præuñte dies.* Ecce etiam longam.

Statius 6. Theb. *Premia cum vacuus domino præirêt Arion.*

Martianus Cappell. *Præoptare caret, si quod placet atque necesse est.*

☞ CXV.

Iphthongi Græcæ in linguâ Latinâ producuntur, nisi contrarium postulet noster accentus. Acuit Latinus antepenultimam, cum penultima est breuis, & cum in vocibus Græcis accentum retinet, penultimam corripit, etiam si sit diphthongus. Pono exempla.

Ἡρακλῆος, Heracliûs,

Ἑλικώνιος, Heliconiûs,

Κονώπειος, Conopœus, & Conopœus

Ἄλβηλα, Albulâ. Martiali.

Dicimus etiam à *Συρακῆσιος, Syracûsius, & Syracôsius*. Item à *χορεία, & πλατεία, Chorêa, & Platea*. In vocum latinitate donaturum diphthongis, standum vsui est; qui audax sub initium, iam iam præscripsisse videtur.

☞ CXVI.

Liquando poterit diphthongum Metametricus noster resolucere, (hoc est, in duas syllabas diuidere) nã hoc licuit sæpè liberioribus Musis: dixit enim

Catullus *Gäudet* pro *Cäudet*, aut *Gäudet*.

Ovidius *Orphëus* pro *Orphëus*, aut *Orphëus*.

Virgilius *Abenëus* pro *æneus*

☞ CXVII.

Icui aliquibus diphthongo claudente priorem vocem, & vocali aperiente posteriorem, synalœpham vitare; & diphthongum corripere aut producere; & Virgilio (obsernantibus Ni-

colao Erythrao, Scaligero lib 4. Poetic. cap. 47. Christophoro Heluico, & Conrado Bachmanno in Poeticæ lib. 2. pag. 155.) vt minimum tribus & quadraginta vicibus; ergo non erimus temerarii aut audaces, si nostro Metametrico eadem licentiam vnâ aut alterâ vice concedamus; maxime, si carminis transfiguratio synalœpham proscribat. Sicut diphthongis, sic etiam interdû alijs vocalibus dictiones subsequentes parcent, vt constat ex subiectis exemplis.

Virgilius. *Et succus pecori, & lac subducitur agnis.*

Idem. *Ter sunt conati imponere Pelio Ossam.*

Idem. *Amphion Dircaus in Actæo Hyacintho.*

Idem. *Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.*

Idem. *Rumpe moras omnes, turbataque arripe castra.*

Idem. *Impleverunt montes, sterunt Rodopeia arces.*

Ouidius. *Iactari quos cernis in Ionio immenso.*

Si quæras, cur hanc sibi licentiam arrogent Poetæ, respondeo eos non tam sibi indulgere, quam Græcos imitari, apud quos frequenter intermittuntur synalœphæ. Consono Verepæo lib. 4. Gramm. pag: 5 16. & Scaligero lib. 4. Poet. c. 48.

CVXIII.

Diximus §. 1. literam H. consonantibus accenseri aliquando, adeoque quando prior dictio desinat in H, & posterior incipiat à consonantes vltimam prioris syllabam, etsi alias breuem, positione produci: (Vide Micyll. lib. 1. de re Metric. pag. 136. & seqq. Agellium lib. 13. cap. 19. & Accium Pontani.) & ideo interrogas, an litera H, synalœpham impediat? Et dubitandi ratio est, quia si H, est consonans, vox quæ ab H, incipit, à consonante incipit; nec potest vocalem præcedentem elidere. Et respondeo, eos, qui H, consonam dicunt, vtrumque necessariò admissuros. Igitur aut H, non semper vocalem præcedentem elidit, aut sunt condemnanda ista carmina.

Virgilius. *Posthabitâ coluisse samo; hæc illius arma.*

Virgilius. *Clamassent, vt litus Hyla, Hyla omne sonaret.*

Iuuenalis. *Si fur displiceat Verri, homicida Miloni.*

Idem. *Viuendum recte est, cum propter plurima, tum his.*

Claudianus. *Nec vaga Hunnorum feritas.*

Sed vnde habet H, quod sit consona? A pronunciatione, quæ apud varios est varia. Apud plerisque Hispanos tam lenis aspiratio est, vt vix sentiatur: plerique illam conseruamus in calamo, vt deriuationum habeatur ratio, & etymon patere possit: omittunt aliqui, quod nolint scribere literam, quam non proferunt. Interim tam durè Corduenses eam efferunt, vt frequentissimè apud Gongoram non admittatur synalœpha. Consule nostram Rhythmicam. Germani fortius inspirant syllabas, & tam intense aliqui, vt Hheth Hebræum, aut fortè X, Græcorum, exprimere labio videantur. Puto igitur

aspirationem, si leniter proferatur, non esse ex consonantium censu; at ipsam, si durè, non minus claudere vocalem, quam cæteræ solent consonantes. Vide libros Hispanos P. Roæ, Viricloquentissimi, à quibus exulant H, & Y.

CVXIX.

Mocalis ante vocalem plerumque breuis est. Isti Genitui apud Poetas gaudent indifferentia, *Illius, istius, ipsius, vnus, vllius, totius, nullius, solius*; Omnes dicimus *Alterius, & alius*. Hispani communiter docemus *Neutrius, vtrius, Alterius, trius, solius*, penultimam habere indifferentem, quam longam tamen tantum esse volunt Bachmannus & Heluicus. Aliqua exempla subscribo.

Vnius. Vnius ob noxam & furias. *Virgil.*

Vnius. — Vnius ob iram Prodimur. *Idem.*

Nullius. Nullius addictus iurare in verba Magistri. *Hor.*

Nullius. Musa loqui præter laudem nullius auari. *Idem.*

Dixi *Alterius* penultimam esse breuem, & apud omnes; nempe Metricos: nam Metametrici possent eandem habere indifferentiam propter sequentia carmina.

Nec alterius indigens opis veni.

Nec concupisces alterius coniugium.

Sunt Iambica; & prius Terentiani Mauri apud Scaligerum in Catalect. pag. 226. & posterius Melissi lib. 1. Melet. Oda 6.

Eodem modo Genituios & Datiuos quinta declinationis producimus, vt *Divē*. exceptis *Rēz, Fidēz, Spēz*: & productionis causa est, quia inter vltimam, & penultimam veteres j, consonans, quod duorum vim habet scribebant: quâ via Lucretius *Rēz* produxit, & Paulinus *Fidēz*, scripserunt enim *Reji, & Fideji*. Reperimus etiam in antiquorum libris. Nominat. *is, eja. id*. Genit. *ejus. Dat. eji. Accus. ejum, ejam, id*. Ablatiuo ab *eio, eja, eio, &c.* quam etiam hodie prolationem multi recentiores vsurpant.

Lucretius lib. 6. *Ipsius Reji rationē reddere possis.*

Et iterum lib. 2. *Nec facile in venas cibus omni deditur eji.*

In verbo *Fio*, aliquando I, est breue, aliquando longum: sed quando illud, vel hoc? Antonius Nebricensis. *R, nisi succedat, recipit duo tempora Fio.* ait enim

Virgilius. *Fiet enim subito sus horridus &c.*

Et iterum. *Pastores mandat fieri sibi talia Daphnis.*

Interim R, succedente Comici *Fi*, producant. & Arator non succedente corripit. Habet iste,

Credite vera fiunt, nec spe frustrabor inani.

Et ex illis habet exempla Muretus in Heautont. act. 3. scen. 3. Taubmannus Amphitruon. act. 3. scen. 2. & Trin. act. 2. scen. 4.

CXX.

Hteriectio *Hen* est monosyllaba & longa: at posse in duas syllabas diuidi obseruauit Philippus Melanchthon in Profod. Reg. II. & adducit Martialem lib. 3. epigr. vltim. dicentem,

Hen

Heu quam bene nunc Papyriane
Annei faceret manus seneri.

☞ CXXI.

Orrò interiectiones in omnibus linguis sunt signa affectuum, & quia hi iam vehementes & celeres, & iam tardi sunt, corripuntur vel produci solent. Hanc obrem *ohē*, primam habet indifferentem. [Sanè, si fastidientis sit, tutius producit; si incitantis vero, tutius corripitur.]
ohē. ohē iam satis est, ohē libele. Martial. libr. 4. epist. vlt.
ohē — Satur est, cum dicit Horatius ohē. Iuvenal. sat. 7.

Ingerere appello trecentos inseris, ohē. Horat. Primum versum Heluicus & Bachmannus adfingunt Virgilio, cum tamen Martialis ille sit, ut notat Philippus Melanchthon. Sed cur *ohē* habet primam longam? qua H, ut consonans potest proferri.

☞ CXXII.

Omina Græca desinentia in IA, penultimam habent communem, dicimus enim *Philosophia*, & *Philosophia*: illud prius more Latino: hoc posterius more Græco, nam legimus *σφίζ*, non *σφία*.

☞ CXXIII.

Metamorphoses literæ I.

Inita in IVS, possunt solui in plures syllabas, ita ut illud j consonans transeat in I vocale. sic dicimus *Pompejus* vel *Pompeius*, *Cajus* vel *Caius*. Et notari oportet vocatiuos *Pompēi*, & *Cāi*, non à *Pompejus* & *Cajus*, sed à *Pompēiūs* & *Cāiūs* exoriri.

Mart. *Peruigil in plumis Cājus ecce iacet.*
Idem. *Quod peto de Cāi, non peto consilium.*
In nominibus proprijs frequenter, & interdum in appellatiuis, incipientibus à j consonante, solet illud I transire in vocale, & corripuntur, ut probant exempla subsequenda.

Virg. *Iulius à magno dimissum nomen Iulo.*
Claud. *Ne laceres versus Dux Iacobe meos.*
Mart. *Et pretium maius fecit iaspidibus.*
In illo versu Virgilij, *Connubio iungam stabili*, propriamque dicabo, sunt qui putent vocem *Connubio* esse — *uu* — Ita Calepinus, qui ait. [*Connubium* à *Nubo*, cuius prima producit: cum in *Connubio* quandoque propter metri necessitatem corripatur.] Faucit huic sententiæ *Pronuba*, & *Innuba*, quæ etiam à *Nubo*. Stando huic opinioni *Connubium* potest Pentametrum claudere: puta, si dicerem, *Iungere promitto cannubio stabili*. vel *Promitto stabili iungere connubio*. At contra multi, à quibus clamat deriuatio, quia venit à *Nubo* primam longam; vnde Heluicus, Bachmannus, & alij *Connubio*, esse — — —, hoc est, trisyllabum & habere secundam longam, ut in *Arjete* & *Parjete*, quod Erythræus agnoscit, & cum seruius per systolen excusat.

☞ CXXVI.

Sicut I consonans in vocale conuertitur, sic & vocale in consonans, Demonstrat hoc rationis paritas, & plurima adfirmant exempla.

Virgilius
*Hærent parietibus scala, postesque sub ipsos
Nituntur gradibus. &c.
Aedificant, sectaque intexunt abijete costas.
Custodes sufferre valent, labat arjete crebro.*

Scio aliquos Proclesumaticum pedem [*uuuu*] malle admittere, quam I vocalem in consonantem vertere: scio aliquos sentire contrà. Interim dum illi dissentiunt, Metametricus subscribat, quibus velit.

☞ CXXV.

Metamorphoses literæ V.

U I, ita etiam V. Metametrici variant, & transformant, cum volunt. V. vocale in consonans, & consonans in vocale conuertunt: ubi enim cæteri *Genua*, dicunt *Genuâ*; & ubi illi *Sylua*, ipsi *Syluæ*. Virgilius.

*Genua lavant, vastos quatit ager anhelitus artus.
Tenuia nec lana per calum vellera ferre.
Nec quidquam in rellis certatim tenuia cera.*

☞ CXXVI.

De Præteritis.

Abent dissyllaba primam longam: at tamen *Dedi*, *Tuli*, *Steti*, *Bibi*, *Fidi*, *Scidi*, & eorū composita *Addidi*, *Attuli*, *Restiti*, *Ebibi*, *Diffidi*, *Conscidi*, eandem breuem: & *Iuvi* indifferentem. cui adiunge *Abscidi*, nam si veniat *Cado* habet I longam, & si à *Scindo* breuem.

Iuvi. Non ita me Diui, vera gemunt, iuverint. Catul.
Abscidit. Abscidit o misero frater ademte mihi. Idē.
Abscidit. Abscidit vultus ensis uterq. sacros. Mart.
Si Præteriti prima geminetur, erit brevis, ut *Cecidi*, *Pupugi*, Præteriti *Tutudi*, videtur secunda esse brevis in Metricis, in Metametricis indifferentem, illam enim produxit Ennius, Heluico, & Bachmanno obseruantibus.

☞ CXXVII.

De Nominum incrementis.

GI de ORIONE voce indifferentissimâ ego alibi: nuuc de alijs.
CASPARIS libentiùs corripio: at docent Eluicus & Bachmannus tutius produci.

MVLIERES apud Terentium, Plantum, & Martialem habent penultimam breuem: apud Fortunatum, Mantuanum, & Ovvenum longam. Ille versus Plauti.

Tres unam pereunt adolescentes mulierem.

fi dicatur Iambicus, probat breue incrementum; si Dactylicus, longum. Sed qualis ipse? Totus Dactylicus præter vltimum Iambum, inquit Ioachimus Camerarius de Carmin. Comic. Et si talis, monstrum est, & non versus.

ADOR nomen esse indeclinabile putat Ambrosius Calepinus; alij contra tenent Veteres dixisse *adör*, *adöris* hoc enim hodie nomine non vtimur. Priscianus citat antiquum Poetam Ganniü.

*Illam sponte factos adöxis strauisse maniplos. &
Emicat in nubes nidoribus ardor adöris.*

Sunt qui inter *Adüs*, *adöris*, & *Adör*, *adöris* distinguant, sicut inter *Decüs*, *decöris*, & *Decör decöris*. Est autem ador frumenti genus, quod & Far appellatur.

Ab *adör* dicimus *adörca*, quod significat gloriam. Plinius libr. 18. cap. 3. *Gloriam denique ipsam à Farris honore Adoream nominabant.* Festus: *Adorea laus, qua gloriosum putabant, qui farris copia abundabat.* Hinc *Adoreus*, a, um. Virgilius Aen. 7. *Instituuntque dapes & adörca liba per herbas subijciunt epulis.* A *Decör* habemus *Decörus*, a, um: & à *Decör*, *Decörus*, a, um: cur ergo non habebimus *adörum* ab *adör*, & *adörum* ab *adör*?

BOS, habet incrementum breue *böus*. In plurali deberet habere *Bönibus*. at per syncopen amittit *vi* & manet Bobus & per crasin *oui* tres literæ contrahuntur in vnam longam, & fit *Bübüs*.

Ausonius. *Aes veluti spirans cum böbüs exagitat.*

Ouidius. *Non profecturis littora bübüs aras.*

Et iterum. *Nauita de ventis, de bübüs narrat arator, Enumerat miles vulnera, pastor oues.*

SYPHAX, habet *Syphacis*. hoc enim incrementum Claudianus corripuit, & produxit Propertius.

MASTIX habet incrementum indifferens, nam tametsi hodie semper dicamus *Mastigis*, Homerus corripuit Iliad. ↓. vers. 600.

ELIX, *elicis*. Quantum habet incrementum? Non reperi apud aliquem: sed neque Heluicus, nec Bachmannus: isti analogia ducti corripendum existimant, dicitur enim ab Eliciendo. nam sicut à *Nutrir* dicuntur *Nutricēs*, sic ab *Elicere* dicuntur *elicēs*. Sed hæc ratio non conuincit omninò, quia ab *strüere* habemus *strüicēs*. Plautus in Menæchm.

Cerales cenas dat, ita mensas exstruit,

Tentat strüicēs, concinnat patinarias.

Poterit ergo Poeta dicere *Elicēs* vel *Elices*. quando, qui contradicat, rationes grauiore nō habeat.

PHOENIX, incrementum longum habet apud Virgilium, & Latinos. At Homerus Iliad. ↓. *Phanïcüs*, & *Phanïcüs* à *Phanïc*?

BEBRYX habet incrementum indifferens: dicimus enim *Bebrycis*, hoc est *Bebrycis* vel *Bebrycis*.

§ CXXVIII.

De Patronymicis.

CRONIVS *κρόνος*, hoc est à Saturno Iupiter, & vnus è Centauris dictus. Cronium etiam pelagus ab Apollonio libr. 4. cap. 16. dicitur Mare Adriaticum: ab alijs teste Plinio libr. 4. cap. 16.

Mare concretum. & tamen ab Homero corripitur Iliad. §. & producitur Iliad. φ. Reperitur etiam *Crönüs* Vir prima longa.

AENEIS habet *Aeneïdös*: at posse aliter hoc incrementum efferri constat clarissimè ex Quidio cuius sunt hæc duo carmina.

Et tamen ille tuus felix Aeneïdös auctor.

Aeneïdös summo grande fuisse opus.

Videtur in hoc vltimo carmine, aut *Aeneïdös* esse — — — tetrasyllabum: aut forte — — — trisyllabum, si dicantur E & I coire in vnam syllabam per crasin.

Nomina finita in EVS, proueniunt à Græco in EIOΣ, aut in AIOΣ si ex EIOΣ corripuntur more Latino, aut producantur more Græco. Dicunt Græci *Καίσαρειός* & Latini *Casareüs*: & hic denominatur *Καίσαρεια*, Palestinæ vrbs, Latini *Casareä*. si ex *αιος* transeunt in *aus*, aut *ëus*, vt enim dicunt Græci *πυθαγοραίος*, nos dicimus *Pythagoreus*, aut *Pythagoreüs*.

Iuuenalis. *Vine bibentis amans & culti villicus hori*
Vnde epulas possis centum dare Pythagoræ

§ CXXIX.

De Verbo, Sum, es fui.

Præsentis secunda personas, ES, est differens [& tamen cum significat ES est longa.]

Virgilius. *Egredere ò quicumque es, ait, coramque*
rentem. Aeneid. 8. 122.

Idem. *Ille autem expirans; non me quicumque*
multo. Aeneid. 10. 379.

Mart. *Scriptus es æterno nunc primum. &c.*

Mantuan. *Tu quoque, vt hinc video, non es ignarus*
amorum. Ecl. 1.

Fortè inciderat in hunc versum Mantuani scioli nescio quis, qui reprehendit Euricium Cordus Poetam Hassum (cuius ingenium non vulgè prædicat Scaliger) quòd libr. 2. Epig. *es* corripisset. In quem Cordus his Distichis ostendit illud *es*, corripui potuisse vel debuisse.

Si nescis, erras. Breues est ES syllaba, quam tu
Protrahis, & male me corripuisse refers.

Id mihi non credis, sed plurimus vndique testis,
Qui te conuincat, me tueatur, erit.

Persius hinc, illinc cui patria Bilbilis author,
Alter Fur es ait: Mœchus es, alter ait.

Et quid ad hoc dicis? Delator es? & quid ad illud,
Dignus es aut procos pascere? sunt-ne satis!

Plura voles forsân, possim tibi dicere plura.

Magnus es Ardelio. si vir es ecce nega.

His, si non fueris contentus, habebis & istud,

Tu quod es, è populo quilibet esse potest.
Factus es ipse caper. Fraudator es, obicit idem.

Et Fellator es, & Non es & es Chrono.

Quin etiam accedet maior vel utroque Catullus,
Et sua cui tantum Delia fecit opus.

Hic tibi reclamat. Puerum corrumpere es ausus!
Alter, Descendis multus es & patichus.

Consentire mihi iam te puto, si qua negabis.

Contra te testes noueris esse tuos.

☞ CXXX.

E illis duabus personis *Fuerimus, Fuentis*. magna est concertatio inter doctos: quæ quidem ad omnia verba se extendit, habemus enim, *Amauerimus, amaueritis: Docuerimus, Docueritis: Legerimus, Legeritis: Audierimus, Audieritis*. &c. & inquirimus, an penultima sit brevis, vel longa?

Lego in Heluico & Bachmanno, *Futurum subiunctiuu modi à quibusdam tantum produci censetur, à quibusdam tantum corripitur: hinc à plerisque commune esse statuitur*. Antonius Nebricensis, *Orator Patriæ doctum ne spreuerit usum*. Diomedes inter præteritum & futurum distinguit, ita vt præteritum acuiatur & corripatur, & futurum circumflectatur, & producat. Fauet ei ratio, quia breuiora citius præterlabuntur, & præteritum citius elapsum est, quàm futurum. Ergo ad eius labium & calammum sic debet scribi, & proferri hæc periodus,

*Si te uiderimus sæuissimæ Celtiber annos
Ante duos, vel cras Romæ fuerimus apud te,
Calitus exploso superi nos fulmine perdant.*

Mycillus adspulatur Diomedis, exemplis, ductus: quæ enim producuntur, futuri significationem habere videntur, non præteriti. Seruius, Probus, & Georg. Valla vtrumque tantum corripunt, eosque barbarissimi agunt reos, qui producunt. Petrus Ramus contra vtrumque tantum corripit, & exempla ad diastolem & Poeticam licentiam retorquet.

Ego ab hac difficultate sic me expedio. Vtrumque Orator in Hispania producat, in Germania corripiat, & vbiicumque fuerit, loquatur cum doctis illius loci: at Poeta vtatur illa syllabâ tanquam indifferenti. Illam enim corripuerunt, vt hæc suadent exempla.

Virgilius. *Egerimus nostri & nimium meminisse necesse est.*

Ouidius. *Videritis stellas illic ubi circulus axem.*
Idemque. *Hæc ubi dixeritis seruet sua dona rogata.*

prodixeruntque & circumflexerunt eandem,
Ennius. *Nec mæ aurum posco, nec mihi pretium dederitis.*

Catullus. *Dein cum millia multa fecerimus.*
Ouidius. *Vitam dederitis in vndis.*
Idem. *Et maris Iony transferitis aquas.*
Et iterum. *Consulis ut limen contigeritis, erit.*

Sunt aliqua apud veteres carmina, quæ facile ad hoc tempus reducas: & non facile dixeris pertinere ad præteritum.

Virgilius. *Matri longa decem tulerunt fastidia menses.*

Idem. *Obstupui steteruntque comæ, vox faucibus hæsit.*

Horatius. *Dii tibi diuitias dederunt.* &c.
Silius. *Ter rueruot pauidos.* &c.

Despanterius lib. 4. Grammaticæ, vt illud incrementum saluet, ad licentiam recurrit: Antonius Nebricensis, quo auctore Hispani vtuntur, ad ius & legem: inquit enim,

Corripit interdum, Steterunt, Dederunt-que Poeta.

Et D. Laurentius Ramirez de Prado ad subiunctiuum. in suo enim Pentecontarcho, siue quinquaginta militum Ductore, cap. 3. sic inquit. [Virgilius in Buccolicis Eclog. 4. vers. 61.

Matri longa decem tulerunt. &c.

quo in loco digladiantur Grammatici, *Tulerunt* media breui, an *Tulerint* legendum? Ego *Tulerint* retineo, sed alio sensu, quàm ipsi putant. id est, *Ride o puer matri, nam sic auferes fastidium decem mensium matri tuæ.* At ego bene dici *Tulerunt* inquam mediâ breui: hoc enim ab autoritate pendet: & omnes, quos viderim, præter D. Laurentium id admittunt. Addam, etsi verbum ad subiunctiuum spectet, expositionem D. Laurentij non probari: non enim *Tulerint* esset *Abstulerint*, sed *Attulerint*: melius Virgilium exponeret, si diceret, esse illud *Tulerint* in tempore dubitatio, & æquiualeere huic periodo, *Ride matri tuæ, o puer: multo enlm tempore, & fortè decem mensibus, illi fuisti fastidio.*

☞ CXXXI.

De vltimis syllabis.

Ecognoscamus etiâ vltimas syllabas, & quænam sint indifferentes videamus. & hic notari volo ditiores esse Græcos Latinis, habereque multo plures syllabas indifferentes quàm nos, & præcipuè finales: quæ apud Homerum & alios veteres aut fere sunt indifferentes, aut ægrè poterunt ad certas regulas & leges reduci.

De finitis in A.

Vox *Bonâ*, ad varios casus & genera pertinet. In nominatiuo, & vocatiuo sing. fœmen. & in nominatiuo accusatiuo, & vocatiuo plur. neutr. habet vltimam breuem. In ablatiivo singul. fœm. longam. Interdum Philomusus ignorare non debet A in ipsius nominatiui sine fuisse interdum productam; dixit enim Aufonius.

Odit utrâque, aliud da modò consilium.

Non festinato tempore utrâque daret.

Et Prudentius.

Tua sunt tua, Rector, utrâque.

Friola utrâque & utrâque nihil.

An hoc est priuilegium solius vocis *utrâque*? an ad alias etiam voces extenditur? an saltem voci *Neutra* conuenit? Tu considera.

SED quantum est imperatiuum *Ama*? Catullus corripuit *Commôdâ*: etiam *Plutâ*: & hoc Cordus Poeta Hassus, & alij excellentissimi Auctores etiam hodie imitantur. Ergo *Commôda*, & *Pluta* vltimam habent indifferentem: Cur non de alijs pariformiter poterimus philosophari? [Vide Seruium ad vers. 65 1. lib. 2. æneid.]

VOCATIVI Græci in A producuntur; sed hæc regula violatur à Propertio & Ouidio: ille enim à *Arriidâ* corripuit; & iste à *Orestâ*.

Propertius. *Non ita Dardanio gauisus Atrida triumpho es.*

Ouidius. *Fecerunt furia tristis Oresta tuæ.*

An-ne & ab alijs poterit? Cur non? Nam Philip-

ripi. Dicamus ergo in Metricis hanc voculam debere produci, at in Metametricis iniustum non erit illam communem dicere, & sequi Iustum.

PEREGRINA liberiora sunt. *Sadoc* produciunt *Heluicus*, & *Bachmannus*: *Abimelec*, & *Melchisedec* corripit *Verepæus*. Sed cur? Præter *melch*, quam syllabam producit positio, putabo cæteras in utroque nomine (*Abimelec* & *Melchisedec*) indifferentes esse: nam si accentus habeatur ratio, Hebræus pronunciat *Abimelec*, *Melchisedec*: si quantitatibus apud Hebræos, duæ ultimæ vocales sunt breues; unde *Abimeléc*, & *Melchisedec* Latinus diceret. Sed hic obiter nota, eosdem Hebræos, ubi ad Carmina formanda veniunt summam doctrinæ inconsequentiam omnes breues longarum censui adscribere, & sœcivam solam, quæ est correpta, hoc est, ad eorum mentem, breui brevior, tanquam breuem cognoscere. Ut vel hinc pateat syllabarum brevium longarumque distinctionem esse secundum dici: sed de hoc in Grammaticâ audaci agam vberius.

De finitis in D.

FINITA in D, apud Latinos rara sunt, corripuntur tamen, ut *Ad*, *Id*, *Sed*: apud Hebræos multa, & multò liberius mensurantur. *David* interdum produciunt, interdum corripitur.

- Iuvenius. *Erecto indulget Davidis origine.*
- Sedulius. *Davidicis assuetus cantibus,*
- Ecclesia. *Israël tu Rex, Davidis & inclita proles.*

De finitis in E.

IN primâ declinatione longa sunt: ut *Mūsicē*; *Rhetōricē*; *ethicē*; & sunt nominatiui Græci pro quibus dicimus *Mūsicā*, *Rhetōricā*, *ethicā*. An-ne possit aliquis corripere hanc E? Iuvenalis pro *Καλωη* dixit *Calpē*. Anne bene? Negat Scaliger. Sed cum sæpe *n* & *ω* transeant in breues, non est cur errasse dicatur Iuvenalis.

Ex adiectiuo *Musicus*, *Musica*, *Musicum*; quanta est ultima vocis *Musice*? Respondeo illam, vel esse nominatiuum fœmininum primæ declinationis more Græco, vel vocatiuum masc. secundæ, vel aduerbium. Si primum aut ultimum, est longa; si secundum, est breuis.

In tertiâ declinatione Nominatiui, Accusatiui, & Vocatiui Neutorum, & Ablatiui Masculinorum & Fœmininorum corripuntur, exceptâ voce *Famē*.

In quintâ Ablatiui sunt longi. Ut *Speciē*, *Diē*. Item aduerbia ab illis orta, ut *Quotidie*, *Ho-die*, &c.

Aduerbia à nominibus adiectiuus primæ, & secundæ declinationis deducta, habent ultimam longam. Excipe *Benē* & *Mâlē*. Sed hæc omnia aduerbia corripuerunt antiqui. Reperio enim *Longē*, apud Lucretium: ait enim, *Longē tamen parte à summâ cum tota videtur*. Imò etiam *Clarē*, & *Infernē*, apud eundem. *Tutē* etiam lib. 1. *Accipe præterea que corpora iurē necesse est confiteare*. [Sed iure forte est tu-te, tu ipse] *Supernē* apud Lucretium, & Horatium. *Apprimē* apud Virgilium: sed nota in

Virgilio varias esse lectiones, & multa manuscripta aliter præ se ferre. Exemplaria quibus utebatur P. Ludouicus de la Cerda, habebant, *Asper acerba sonans, quo tota exterrita syluis*. Georg. 3. 149. illud quo Erythræus *Apprima*: illud quo Heluicus & Bachmannus, *Asper acerbè sonans*. Ergo aduerbium *acerbè* habet ultimam breuem: quod in idem recidit. Aduerbium *Fere* ab omnibus produciunt, & tamen ab Ausonio corripitur nullius exemplo. Quæ à tertiâ declinatione proueniunt, habent ultimam breuem. *Temerè* aliquando produciunt.

Tertullianus. *Immemor ille Dei temerè committere tale*.

Sed quia Seneca, & alij corripunt, non debet *Temerè* temerè prolongari.

Imperatiui secundæ coniugationis habent E, longum, ut *Docē*, *Monē*. Habent tamen ancipitem *Vālē*, *Cānē*, *Vidē*, *Respondē*.

Virgilius. *Iamque vale: feror ingenti circumdata nocte*. Georg. 4. 497.

Idem. *Iamque vale, & nati serua communis amorem*. æneid. 2. 789.

Et iterum. *Et longum formose vale, vale inquit Iola*. Ecl. 3. 79.

Ouidius. *Idq; quod ignoti faciunt, vale dicere saltem*. 1. Trist. Eleg. 7.

Idem. *Tu caue defendas, quamuis mordebere dictis*.

Horatius. *Vnde vale: caue, ne titubes mandataque frangas*. lib. 1. Epist. 13.

Cato. *Hoc vide ne rursus leuitatis crimine damnes*.

Persius. *Auriculas vide, sis, ne maiorum tibi fortè*.

Val. *Incumbens obrussa mero, vide lata comantem*.

Martialis. *Si quando venies dicet, responde Poëta*. lib. 3. Ep. 4.

Virgilius semper alias produxit *Vālē*; at in illo Eclogæ 3. versu 79. *le-vale*, vel est pes *Dactilus*, vel *Spondæus*. Si *Dactilus*, *vālē* habet ultimam breuem, & non deglutitur à vocali sequente: & forte ideo breuiatur, quia synalœpha prætermittitur. Si *Spondæus*, tunc synalœpha locum habet, & *Vale* habet primam indifferentem. Reponam binas utriusque versus dimensiones.

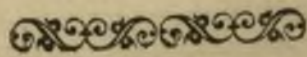
et lon—gum for—mōsē vā—lē vālē—inquit
i—olā.

et lon—gum for—mōsē vā—lē vāl—inquit
i—olā.

Sed libentius stare à priori.

De finitis in H.

NVLLA apud Latinos voces desinunt in F, G. Sed in H, vlla præter interiectiones *Prob*, *Vab*, quæ longæ sunt. At multæ apud Chaldæos, & Hebræos. Sed qualem quantitatem retinet? *Ioseph* à Iuuenico produciunt. *Iosephi* vrgeus monitis *Mariam*, puerumque.

De finitis in I.

OMnia dicuntur longa, exceptis *Mibi, Tibi, Sibi, Vbi*; quæ ultimam habent indifferentem. *Cui*, cum est monosyllabum, habet priorem breuem, posteriorem ancipitem. *Sicuti* vulgò dicitur habere ultimam longam, at Verepæus putat eandem indifferentem esse, propter Lucretium, qui ait, *Sicuti quadrupedum cum primis esse videmus*.

Græca siue sint in Dativio, siue in Vocatiuo, breuia sunt: vt *Palladi, Minoidi, Titani: Pari* &c.

Ouidius. *Bella gerent alii, tu Pari semper ama*.
Ausonius *Cyprî* Vocatiuum à *Cypris* produxit: forte & aliorum nominum produxisset vocatiuos, eadem libertate, si indiguisset.

De finitis in L.

Corripiuntur vt *Mel*. Producentur *Sol*, itemque *Nil* contractum ex *Nihil*: & merito, nam *Sol* vocatur quasi *Solus*, & ideo habet *o*, longum: & *Nil* quasi *Nihil*, & quia duæ syllabæ in vnam coeunt, illam produciunt. De nomine *Sal* maior est difficultas. Antonius Nebricensis correctus à Patribus Iesuitis Hispanis tantum producit: Aldus consonat: Philippus Melanchton tantum corripit: Ioachimus Camerarius assentitur. Productionis exempla multa sunt: cum ergo Terentius Eunuch. act. 1. scen. 2. corripuerit, dicendum hanc vocem indifferentem esse.

Peregrina in EL, ferè produci docet Melanchton, Camerarius, Heluicus, Bachmannus. Noto illud ferè, & eadem indifferentia pronuncio, die enim Palmarum apud Ecclesiarum fores Cantores modulantur.

*Israëles tu Rex, Dāuidis & inelyta proles,
Nomine qui Domini Rex benedixte venis.*

De finitis in M.

Litera M, si non eliditur, est breuis, vt *Circum- agō*;

Iuuenalis. *Circumagi quemdam volo non tibi notum*. Vbi obserua *Quamobrem*, si sit vnica dictio, esse [*o-v*] si dissoluatur in duas esse [*o-v*]. Sic ratio dicat, sed exempla desidero.

Hinc patet liberum esse Poetæ, eiusmodi dictiones consolidare vel diuidere: quod demonstrare potero hoc Sapphico.

*Circumit montem pelagus: quamobrēm
In illam circum it Galathæa: quam obrēm
Hanc maris Nympha liquida sequuntur
Aequore toto.*

Dicitur *Circumirē, Circuirē, & Circumirē*. vel per ternas, vel per binas syllabas.

De finitis in N.

Particula *An*, vulgò corripitur: at illam Ausonius produxit.

Aemula num fidei mior an infida Senatus.

Virgilius in Eclogis, & Georgius saepe vitur ista particula, semper tamen positione producit, ne

inde eius naturam cognoscamus.

Interrogatiuum *ne*, per apocopen manet & variat. Considerari possunt hæc exempla, Virgilius. *Educit: vident' vt geminae stant verticibus cristæ?*

Ouidius. *Nostrin' an exciderint mecum loca?*

Horatius. *Illuc, vnde abij redeo, nemon' vt aruere*

Virgilius. *Tun' ille aeneas? &c.*

In Horatii versu legunt aliqui *vnde abis*: sed iuxta istam lectionem vitatur synalœpha in pede *vndē ab*, qui si synalœpham admittat, non erit Dactylus, sed Spondæus, *vnd' ab*, & tunc *abid* habebit primam longam, quod intolerabile esset, ergo legendum *vnde abij*. Si loco *Nemon'* & *Tu* legas *Nemo-ne, Tu-ne*, non solues, sed tolles questionem; & auferes, ne ab alio possit illa solui.

De finitis in O.

Nominatiui nominum & verborum perina, quæ desinunt in O, communes sunt vt *Sermō, Léo, Virgō, Virgō; amō, Docēō, Lēgō, Audiō*. Aduerbia quæ ducuntur à Datiuis & Ablatiuis, item ipsi Datiui & Ablatiui produciuntur. Eius generis sunt *Domino, Templo, Iccitadeo, idēo, Quanto, Tanto, Merito, Multo, FalsCrebro, Mutuo, Paulo*. Aduerbia quæ ab his casibus non exoriuntur, communia sunt, vt *Quammodo, Quomodo*.

Vocula *Sero*, posset à nomine *Serum* deduci & produci; at videtur indifferens quoniam illam corripuit Statius 1. Theb. *Serō memor thalami*. &c. Item Iuuenalis: sed eandem produxit Tibullus lib. 1. Eleg. 1. *Hen serō reuocatur amor*. Aduerbia *Verō* semper à Virgilio produciuntur: coniunctim videtur indifferens Heluico, & Bachmanno: at enim Prudentius in carmine. *At verō postquam lectuli*. Iamb. Dimetr.

Ergo pro igitur ultimam habet communem pro causā longam.

Vocem *Omnino*, etiam probatur esse indifferens: utpote, quæ à Virgilio produciuntur, & à Prospero corripitur. Doctissima testimonia.

Virgilius. *Non equidem omnino capta aut deserta viderer.*

Prosper. *Heretici sensus, nullumque omnino lectum.*

Modo apud Victorinum longum legitur: apud Horatium breue.

Imo à Martiale corripitur.

Cito ab Horatio corripitur.

Quomodo à Martiale, & Horatio corripitur: à Catulo produciuntur. Poterit igitur esse simplex dictio, & tunc erit *Quomodo*; poterit esse duplicata & tunc erit *Quomodo*.

Dimmodo & *Postmodo* corripiuntur à Tibullulo; poterunt dissolui in duas dictiones, & tunc iterum si *modo* sit aduerbium, erit vltima indifferens: si nomen, longa.

Illico corripitur ab Ausonio & Sydonio.

Cedo corripitur à Iuuenale.

PERSONAS verborum in O, diximus accipites esse. Nonnulli putant *Do, Sto, No, Flo,* &c.

tum produci. dixit enim Virgilius *Dō quod vis*: & Horatius: & Horatius, *Iam iam efficaci dō manus scientie*. Sed non adquiescit Philippus Melanchthon, non Ioachimus Camerarij, non alij eruditissimi. Henricus Stephanus *Dō* corripuit: dixit enim,

Sed numerus horum que dō, que breui dabo. jamb. *Scio & Nescio* communia sunt Taubmanno, Mellisso, Heluico, Bachmano, Melanchthoni, Camerario, & alijs: licet enim corripri soleat à Virgilio, producuntur ab alijs.

Gerundia in *Do* à Virgilio fere producuntur: sed ab alijs breuiantur. Indifferentia illa iudicat Verepæus, Melanchthon, Camerarius, & cæteri.

Tibulus. *Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem.*

DIXIMVS Nominatiuos in O. indifferentes esse, excipienda sunt Græca, quæ in ω desinunt: nihilominus

Ego, Græcè εγω corripitur à Virgilio frequentissimè.

Eclog. 2. 26. *Cum placidum ventis stare mare: non ego Daphnū.*

Eclog. 2. 51. *Ipse ego cana legam tenera lanugine mala &c.*

Lego in Diris: *Ausus ego primus*. Sed has non esse Virgilij dices, sed Valerij Catonis. Et quid inde? Etiam Valerius Cato disertissimus fuit, quem sequi turissimè possis. Producitur etiam à Terentio in hoc Octonario Iambico,

Ego Chorine neutiquam officium esse liberi puto.

Et ab Aufonio. Et quidem duæ occurrunt rationes ob quas produci queat, nam & desinit in O. & deriuatur à Græco εγω. Vide Scaligerum de C. LL. cap. 26.

Duo à Virgilio corripitur, & ab Aufonio producitur.

Ambo apud Virgilium non solum breue est; quod volunt Heluicus, & Bachmannus; sed etiam longum.

Eclog. 3. 34. *Bisque die numerant ambo pecus, alter & hædos.*

Eclog. 7. 4. *Ambō florentes atatibus, Arcades ambo.*

Osio apud Martialem breue est.

De finitis in P.

Pro Acrosticis necessariae sunt dictiones, quæ in singulas literas desinant, & in P. sola, quæ sciam, desinit *Volup*. Est autem *Volup*, per apocopen idem quod *Volupe*. quod est Delectabile, gratum, iucundum. Plautus in Amph. *Nam, quia vos tranquillos video, gaudeo, & volupe est mihi*. Et exciso E, in Casina idem Plautus: *Facite animo vestro volup.* & in Asinaria, *Hic senex siquid clam uxorem animo fecit volup*. Sed quanta est P. in fine? Cum rara sint exempla, dicatur indifferentes, quamdiu non probetur contrarium.

De finitis in R.

Non habet Lingua Latina voces desinantes in Q. at habet multas in R: plerasq; bre-

ues, paucas longas.

Cōr indifferentes est: etiam *Vir*. Omnes veteres producunt *Par*: at illud corripit Prudentius: *Dispār* Horatius: *Par* & eius cōposita Aufonius. Ergo saltem in Metametricis *Par* & eius composita esse indifferentia dicantur. Idem de *Iber* dixero: quod tamen vulgò produci soleat, corripitur à Dusâ, quia Martialis corripuit *Celtiber*, qui est quasi *Celta-iber*.

Cōr. Ouidius. *Cōfiteor misero molle cōr esse mihi.*

Cōr. Ouidius. *Mille meum levibus cōr est penetrabile telis.*

Vir. Virgilius. *Hic vir, hic est.* &c.

Vir. Virgilius. *Degrege nunc tibi vir; & de grege natus habendus.*

Pater & Mater, à Græcis πατήρ & μήτηρ. Videntur debere habere vltimam longam, vt æther, crater, aër: at breuem habent.

Virgilius. *Est mihi namque domi pater & iniusta noverca.*

Idem. *Nec Linus huic mater quamvis, atq; huic pater adsit.*

Idem. *Viribus insignem, quem mater Aricia mist.*

Heluicus & Bachmannus disparitatem non inveniunt, & ideò inquirunt [Meritò autem quispiam miretur, cur idem non valeat etiam in *Aër*.] At ego puto his non obstantibus *Pater* habere vltimam indifferentem. Sic inquam,

Est mihi, crede, pater absens, & iniqua noverca. Si condemner, rescribo iterum sic:

Est mihi, crede, πατήρ absens, & iniqua noverca. & nemo accusabit hoc carmen. Quis ergo vetet scribere caractere Latino πατήρ, sicut scribimus, cum volumus, Μεσιον' γραμματικῆς &c.

Hector à Virgilio corripitur: ab alijs producitur. Videntur isti respexisse literam ω, nam Græcè ἠκτωρ dicitur: ille autem habuisse ratione accentus, aut etiam aliorum Latinorum nominum similitum: nam *Rektor*, *Señtor*, &c. habent vltimam breuem.

De finitis in AS.

Vltimam indifferentem habet *Anās*: breuem *Vās*; longam cætera. Græca nomina, quæ in *ās*, *ādōs*, habent vltimam breuem: quæ in *ās*, *āntōs* longam. Hinc *Pallās* habet vltimam indifferentem: nam, si sit nomen Deæ Palladis, habet breuem; longam, si Herōis Pallantis. Ad do exempla:

Anās Petronius. *Et pistis anās enovata pennis.*

Anās Mantuanus. *Culmina calicolæ: sed anās & mergus, & anser.*

Pallās Martialis. *Quem Bromius, quem Pallas amat.*

Pallās Virgilius. *Ille quidem hoc sperans, nam Pallas ante ruentem.*

De finitis in ES.

Docent nos Grammatici *Pes*, & eius composita habere vltimam longam: at corripitur *Pēs* à Scaligero in Logographis: item à Probo Grammatico, aliisque.

Perpēs à Prospero corripitur.

Prapēs à Prudentio corripitur.

Bipēs ab Aufonio corripitur

Tripēs ab eodem corripitur: ab Horatio produ-
citur.

Quadrupēs à Virgilio producitur.

Abiēs à Virgilio producitur.) Sed ideo produ-

Ariēs à Virg. & Lucano prod.) cūtur, quia tres bre-

Pariēs à Virg. & Horatio prod.) ues non ingredien-

Cerēs à Virgilio, & Lucretio producitur.

Virgilius. Georg. 1. 96. *Flaua Ceres alto nequid-
quam spectat Olympo.*

De personâ *Es* iam est dictum: est indiffe-
rens. Corripitur à Martiale, & à Mantuano pro-
ducitur.

De finitis in IS.

Indifferentia sunt *Possis* (cur non & *Sis* & cœ-
tera composita à *Simi*?) *Nescis* (cur non etiam
Scis & cœtera composita à *Scio*?)

Possis. Iuuenalis. *Tam ieiuna fames, cum possis ho-
nestius uti.*

Possis. Horatius. *Possis & magnam morbi depo-
nere partem.*

Possis. Ouidius. — *Et timido possis ignoscere fra-
tri.*

Nescis. Ouidius. *Nescis an excedant etiam loca.*

Nescis. Martialis. *Hanc personam producit.*

Præteriti aut Futuri subiunctiui secunda persona
anceps est.

ris. Horatius. *Dixeris egregie.*

ris. Et iterum. *Si te aliò prauum detorseris.*

ris. Iuuenalis. — *Si dixeris, æstuo, sudat.*

ris. Horatius. *Miscueris elixa simul.*

ris. Ouidius. *Da mihi te placidum, dederis in
carmina vires.*

ris. Tibullus. *Respueris etiam. &c.*

Qui docent *amāuē rīmūs*, & *amāuē rītūs* esse præ-
teriti; & *amāuērītūs* futuri; possent consequenter
distinguerē *amāuē rīs* ab *amāuērīs*: & illud adtere-
re præterito, illud futu. o.

Velis etiam à volo, habet primam breuem,
& secundam communem: Lego enim in diuer-
sis Autoribus eiusdem syllabæ commensuratione-
nes diuersas.

Vēlis Sabinus. *Vtque redire velis, aut
me comitetur eunte.*

Vēlis Virgilius æn. *Seu dext. à levāq; ve-
lis occurrere pugne.*

Vēlis Auienus Fab. 23. & *Sine decus busti, seu
Beroaldus in Pæane velis esse Deus.*

Vēlis Et iidem ibidem. *Vt velis, utq; queas ve-
bus succurrere la-
psis.*

Vēlis Lucretius. *Et velis ardoris naturā
relinquere solam.*

Ergo frequentius & securius corripitur.

De finitis in Ys.

Gracæ sunt omnia & corripuntur: at *Thety*
indifferens est; corripitur enim ab Ouidio,
& à Virgilio producitur.

De finitis in OS.

Indifferens est *os*: si enim sit *Os*, *ossis* est breue
si sit *Os*, *oris* longum.

os. Anonymus. *Deorat os oris quidquid lucratur
os ossis.*

ōs. Ouidius. *Os homini sublime dedit. Met. 1.*

Hic adnotare oportet primo, omnes dicere
ossis, esse breue: & tamen hoc ipsum non proba-
re. Illud Carmen Anonymi. quod ab æmetio
ponitur, auctoritatem sufficientem non habet,
vt possit demonstrari quod quæritur. P. Ioannes
Baptista Ricciolius diligentissimus est author,
tamen hanc syllabam esse breuem dicit, sed non
probat.

Oportet adnotare secundò esse aliqua Labi-
na nomina, quorum nominatiuus exit in *or* vel
ōs; & genitiuus in *oris*. vt

Arbor vel *Arbos*, *arboris*.

Color vel *Colos*, *coloris*.

Honor vel *Honos*, *honoris*.

quæ mutata terminatione habent vltimam lon-
gam aut breuem: & vbi altera forma non cap-
tur, altera locum habet, si dixisset Lucretius,

Flammeus est plerumque color, & splendidus ollis
haberes, quod merito argueres; nam *color* vlti-
mam correptam habet. Sed quò ingredi *colōs*
non potuit, *colōs* potuit: & ideò dixit,

Flammeus est plerumque colos, & splendidus ollis.

Reperitur *Exōs*, qui caret ossibus. [Lucretius
exōs & exsanguis tumidos.] Cur non & *Exōs*, qui
caret ore, in verâ aut metaphoricâ significatione,
vt *Efrons*, qui fronte caret; *Amens*, qui mentem

De finitis in VS.

Nomina secundæ declinationis desinentia in
VS, sunt breuia, vt *Dominus*. In tertia de-
clinatione illud VS est breue, si excipias mono-
syllaba, vt *Crus*, *Grus*, *Mus*, *Ius*, *Plus*, *Rus*, *Sus*, *Thus*
&c. & quæ crescunt in obliquis penultima lon-
gâ, vt *senectus*, *senectūis*. Nomina quartæ decli-
nationis vltimam habent communem: nam in
nom. & voc. singularis desinunt in breuem,
genitiuo singularis, & in pluralis nominatiuo ac-
cusatiuo, & vocatiuo, desinunt in longam.

P. l'is est indifferēs, ab alijs enim corripitur,
& ab alijs producitur.

Pālūs. Horatius. *Regis opus sterilisque diu pālūs,
aptaque remis.*

Pālūs Virgilius. *Cocyti tardaque pālūs immubili
vnda.* Georg. 4. 479.

Lego in Heluico & Bachmanno [*Virtūs* à Ber-
nhardo corripitur, *Est ibi pax, pietas, bonitas, lux, vir-
tus, honestas.* quod non est imitandum.] ergo opi-
nionem Bernhardi *Virtūs* vltimam habet commu-
nem. Sed quis iste Bernhardus? & vbi hoc car-
men ille habet? Nam si est Melleus Abbas Cla-
reuallensis (quod non puto) cur non Cisterciens-
es sequeremur eius auctoritatem?

Tellus corripitur à Martiano Capella, quem
tamen Iuniores reprehendunt.

Senectus à Cornelio Gallo corripitur. Et, *quis
boni xvi Scriptorem carpat?* ait Bricciola: fortè hu-
jus

ius carminis author Maximianus & non Cornelius fuit.

☞ CXXXII.

De penultimis syllabis.

Ultæ sunt indifferentes, quarum indeterminata quantitas, non tam à regulis, quam ab autoritate dependet; & ideo nonnullas voces ordine abecedario ponam, quæ syllabas habent ancipites. Postquam igitur agimus de ultimis syllabis, de penultimis nonnihil dicamus.

VLEVS.

EX fininis in *vleus*, habemus *R̄m̄m̄l̄us* *C̄er̄ūl̄us*. &c. Sed quales syllabas habet *Aculeus*. Analogia dat secundam breuem. Martialis lib. 8. Epigr. 71. habet hoc carmen.

Nonus aculeolus in cochleare tulit.

illo vititur Henricus Smetius in Profodiâ; istis in Mantisâ.

Iam dudum ille metu pectus pungit aculeus. Iamb. Eadem in vsu, atque ubi periculum facias aculeata sunt.

Ergo *Aculeus* habet secundam indifferentem. Contradicit Gruterus, qui Martialis carmen laborare contendit, illudque ita restituit,

Nonus aculeus vix cochleare tulit.

Grutero applaudunt Heluicus, & Bachmannus in Poeticâ, sed communis lectio & opinio priorem lectionem retinet, & syllabam illam producit.

ICIVS.

FINITA in *icius*, varia sunt. dixerat Martialis.

Dum tibi felices indulgent Castrice Baia.

& tamen Petrarcha dixit *Castricus* secundâ producta: testis est Despauterius, & ex eo Heluicus & Bachmannus. Ergo illud *tri* est indifferens.

Nomen etiam *Numitium* habere secundam communem, manifestant hæc carmina.

Ovidius. *In freta flumineis vicina Numitius undis.*

Horatius. *Brudusium Numitii melius via ducat, an Appi.*

ARIVS!

ILLUD *o*, vt plurimum est *o*, & longum. At in voce *Apollonius*, à Martiale corripitur, & ab aliis producitur: in *Petronius* à Dratio corripitur, & à Sidonio producitur: in *Sidonius* Virgilius corripuit & produxit: in *Ionius* Virgilius corripuit, produxeruntque Ovidius & Horatius.

ARIVS.

VOX *Denarius*, cum significat nummum primam habet longam.

Martialis. *Vnus sepe tibi tota denarius arca*

Idem. *Denaris tribus inuitas & mane togatum.*

Clajus quantitatem ex significatione distinguit: ergo, cum numerum *denarium* significat iuxta hunc authorem, habet A breue.

in voce *Duodenarius* eandem A, corripuit Arator, cum dixit,

Quam duodenarius circumtulit ordo figuram.

Veteres produxerunt. An eius tanta sit auctoritas, vt debeat cum antiquis componi? tu videris. Interim, si illum ex necessitate sequaris, nihil temere egeris.

Apud eundem Clajum *Nefarius* habet communem A. Gieseni Professores in sua Poeticâ contradicunt, eumque fuisse deceptum putant falsa lectione apud Propertium lib. 4. Eleg. 4. iubentque videri Scaligerum in eundem. & in *Disticha Catonis*. Vtor ego Propertio iupresso Hanovix anno 1608. & in ipso reperio istud Distichum:

Dixit & incerto permisit brachia somno

Nescia n̄ fariis accubuisse novis.

Lego in Horatio,

Aut humana palam coquit exta nefarius Atreus.

& quia cum Scaligero diuinare non volo, communem textum, ab omnibus receptum retineo, & aio vocem *Nefarius* quatuor habere syllabas, priores duas ancipites, posteriores breues.

VSIVS.

PRIMUM V, seu Græcum, seu Latinum, est longum. *Syracusius*, habet idem V, diphthongum *ou*: dicunt enim Græci *Συρακυσίος*.

Vigilius abstulit *o*, & dixit *Syracosios* *Συρακοσιος*.

Thema, Anathema.

POETICA Giesiana pag. 52. hæc habet. [Compositum *Anathema* pro diuersâ significatione vel corripitur, vel producitur: quia scribitur *ἀνάθεμα*, & *ἀνάθημα*. Pro excommunicatione corripitur, & pro denario sacro bis producitur apud Prudentium, & in sacro carmine legitur,

Hinc damnatores anathemata tristia cudent.

Quin & Arator *Thema* simplex produxit, sicut & Author argumentorum in Statium, respexerunt enim ad Græcam originem *τῆθεμα*.]

ICVLVS.

AMICULUS, vel ab *amicus* venit, vel ab *amicus*. si primum, habet *mi* longum: si secundum, breue. Considera verius sequentes.

Horat. *Disce docendus adhuc quæ cesset amiculum, & si*

Virgil. *Et tunice manicas & habent redimicula mitra.*

Persius. *Et piper & quidquid chartis amicitur ineptis*

In primo *amiculus* ab *amicus* deducitur, & habet *mi* longum: in secundo, quia *diminuitur* habet duas priores breues, etiam *diminuitur* illarum quantitate retinet: ergo si in tertio *amiculus* habet duas priores breues, illas retinebit *amiculus*.

ABRVM, VCRVM.

Quæ breuia sunt, etiam cōmunia sunt, possunt enim positione produci. Regula generalis eiusmodi penultimas producit: at illam *labrum*, *brathrum*, *lucrum*, non sequuntur.

Clajus & alij *Candelabrum* a labro deducunt, iubentque penultimam habere communem. Martialis eam produxit:

De candelabro magna lucerna tibi.

non succurrit Poëta antiquus, qui illam corripuerit: & tamen non idcirco cedit Clajus, qui ethymo insistit, & a veteribus, si occurrisset occasio, potuisse dici;

Dentque tibi rutilas candelabra magna lucernas,

VTRVM.

Vter, *utra*, *utrum*, primam habet breuem: & sequentibus *er* indifferentem.

Rutrum in aliquo Poëta non reperio; sed quia dixit Lucilius,

Frumentarius est, modium hic secum atq; rutellum. sequitur *rutrum* (eius diminutivum est *rutellum*) habere primam indifferentem.

EBRVM. ETRVM. ICRVM.

Quæ ita desinunt, penultimam habent communem, ut *cerebrum*, *retrum*, *ludicrum*, Pono exempla.

Virgil. *Neque enim leuia aut ludicra petuntur Præmia.* &c.

Horat. *Nunc itaque versus & cætera ludicra pone.*

ALIVM.

Antepenultimam A, habent communem *Coralium* & *Sandalium*: imò & *Coralium* etiam primam.

Claudianus. *Mergit se subito, vellitque corallia Clotho.*

Ovidius. *Sic & corallium, quam primum contigit auras.*

Virgilius. *Argentata tuos etiam sandalia ralos.*

Terent. *Vtinam tibi committigasi videam sandalio caput.* Est lamb. octon.

Ovid. 4. Met. *Nunc quoque coralibus eadem natura remansit,*

INIVM.

Antepenultimam communem habent *Triclinium* & *Lavinium* & analogia postulare ad alia etiam nomina istam libertatem extendi; vsus non fauet,

Virgil. *Italiam fato profugus Laviniaque venit*

Listora: multum illi &c.

Virg. *Nec prolem Ansoniam & Lavinia refert arva.*

Ouid. *Et populus Laurens. Laviniumque meum.*

Mart. *Triclinia umbrosis frigida arundinibus,*

Virg. *Nunc iam luxuria pars est triclinia templa*

A R.

Nomina minus communia, habent syllabas magis communes; dum enim de eorum quantitate differitur, unusquisque illas ponit libet. Et quia *Torcular* raro in carmen venerat, quo debeat modo mensurari nescimus. Fortunatus sic ait,

Calcaturus erat, qui torculari a solus.

at huic lectioni antiqua MSS. non fauent: multum enim Viri docti contendunt Fortunati verum esse hunc,

Calcaturus erat, qui solus torcular altum.

Vide Taubmannum in dissert. de LL. & Taubmannum in Manuactione ad LL,

E R.

Fere omnia brevia sunt, & in obliquis indifferentia ob positionem superuenientem. Exempla sunt *Coluber*, *colubri*: *Volucres*, *volucris*: *alacris*.

Producimus secundum in *saluber* (videtur enim esse *salutifer*) & hoc iam omnes: at Cinnius qui vixit ante Christum & contemui non debet dixit *saluber*.

Hostica quod salubrem cusps haberet opem.

Ergo stando authoritati, etiam *saluber*, in rebus habet secundam breuem, & in obliquis indifferentem: at stando rationi & ethymo longam tantum, quoniam a *salus salutis* deducitur.

V L V S.

A cuculo differt cucullus. Hic est genus vestis, ille auis. Hos versus produco,

Iuvenal. *Contentusque illic veneto duroque cucullo*

Philo. *Et cuculi cuculant, fritimmit rauca cicada.*

Horat. *Cessisset magna compellans voce cucullum*

Plant. *Quid fles cucule? vires. Quid ego ni fleas*

Taubm. *Nunc cereris costam bibo, quod VVite*

ga cuculum.

Nominat: &c.

Alciat. *Ruriculas agreste genus plerumque cucullus*

Martial. *Quamvis per multos cucullus cantauerit*

nos.

Puto *cuculum* per simplex L, interdum sumi etiam pro veste; vnde dicimus *Monachorum cuculas* tunc secunda est longa: at in auis nomine vix obtinuit, ut sit breuis; non memini me audire aliquem, qui illam produceret: illam corripuit Philo, illam Martialis, illam in *Philomela* Ovidius aut quisquis alius carminis author est. Scio etiam qui mordicis longam esse contendunt: nata, ut constat ex citatis carminibus illam produxit Plantus *Pseudul. A. & scen. 1. vers. 94.* quem sequuntur Taubmannus Horatius, Alciatus, & nuper Fridericus Taubmannus.

mannus *Melodisæ lib. 1.* addunt versum illū Martiali adscriptum, nusquam esse. Si tamen eius sit, legendum esse cum syncopā; nam sicut *periculum*, & *poelum*, &c. dicimus pro *periculum*, & *poculum*, sic etiam *cuculum* possemus pro *cuculum*: & ideo versum illum, cuiuscumque sit, sic restituant,

Quamvis per multos cūclus cantauerit annos.

& Philomelam esse Ouidij non putant; & ideo illius carminis authoritatem non admittunt.

Ergo dum nihil certo definitur à Magistris Poëtices, Metametricus omnia cōponat, & hanc eandem syllabam esse ancipitem asserat,

NIMIS multa de Cuculo: transeamus ad voces *Apulus* & *Apulia*. Habent duas priores communes: quod demonstrant hi versus.

Lucan. *Apulus Hadriaticas exit Garganus in undas.*

Horat. *Altricis extra limen Apulia.*

Idem. *Incipit ex illo montes Apulia aotos.*

Primam dant longam versus primus & tertius; breuem secundus. Secundam breuem primus, longam tertius. Secundus secundæ quantitatem non exprimit: quoniam, si penultimus pes est anapestus, illa est longa: &, si tribrachys, breuis.

I M V S.

Apud Catullum habemus hunc Phaleucum, *Qualecumque sit ò patrīmā virgo.* inde Grammatici iuniores voces *Patrimūs* & *Mātrimūs* produciunt. Angelus Politianus politæ eruditionis vir, easdem corripuit, quod *Patrimonium*, & *Matrimonia*, inde deriuata, habent illud I, breue. Bucelinus in suâ officinâ paginâ 171. has duas voces, sicut *Plenilunum*, *Parricidium* &c. ad hanc quantitatem —u—u—u— reducit. authoritates raræ & dubiæ sunt, nam ex illo Plauti

Vt eam | perpeti | ar i | re in ma | trimo | nium.

quod in Mantissâ adducit Smetius, non colligitur illius syllabæ quantitas, cum quintus iambici pes soleat esse spondeus.

A N V S.

Apud Latinos longa sunt, vt *Christiānus*, *Valeriānus*, *Iustiniānus*, &c. Eadem hæc Græci nomina sua fecerunt, & corripuerunt, vt *Χριστιανος*, —uuu. *Σεβαστιανος*, u—uuu. *Οὐρασιανος*, —uuu. *Τριβωσιανος*, u—uuu. &c. quos Latini veteres sunt imitati. Giesenæ Academæ Professores hæc exempla proponunt,

Vnanimi Calphurniāno sociata marito.

Nomina Iuliani menses excedere septem.

Adriano potuit, qui iudice, vasta profundi.

Et cur quæso iuniori non licebit quod veteri: maxime cum Metametrica necessitatem inuoluat, qua caruit Metrica?

A V V S.

Semper aut fere corripimus *Batavum* dum loquimur: at poterimus in metro producere.

Silus. *Iam puer auricomus performidate Batavō.*
Lucan. *Vāngiōnēs, Batavique trūces.* &c.

I N V S.

Multa sunt longa, multa brevia: at de *Diutinus* & *Serotinus* disputatur. PRIMVM Prudentius corripitur in hoc iambico.

Postquam vapor diutinus.

alii non putant obtinere Prudentium & ideo *diutinus* dicunt: vide Scaligerum *cap. 98. de causis linguæ latinæ*. SECVNDVM corripuit Hilarius.

E T V S.

Vetus anceps est, illudque possumus ad hanc ideam *uuu*, aut ad hanc *u—u* reducere.

Horat. *Quis sudor vitis, & quam malus undique membris.*

Lucr. *Nec supra caput eiusdem cecidisse vitæam.*

I T V S.

Voces *Fortuitus*, *Pituita*. Penultimam habent communem. Hoc probant vetera carmina, nisi ad duriora & minus vsitata accurratur. Professores Giesenæ (*Heluicus*, & *Bachmannus*) volunt penultimam produci. & cum vrgentur veterum testimoniis, aiunt i lud V, quod præcedit I, esse contonans in illis versibus, & debere legi *Fortuitus*, & *Pituita*. Credite posteri: ego eorundem verba subiicio.

[*Fortuitus* vulgò cenetur anceps, tutior autem productio. Vide & *Taubmannum* in *Plat.* Sic & *Pituita* tertia semper longa. Nā quod apud *Persium* videtur corripitur in hoc versu.

Somnia pituita qui purgatissima mittunt.

Secus est: est enim ibi trisyllabum *Pituita*; sicut & apud *Horatium*,

—nisi cum pituita molesta est.

Catullus autem in *Phaleuco* legitime vsurpauit, *Mucusque & mala pituita nasci.*

Fortuitus *Horatius* produxit, & *Buchananus*: *Manilius* corripuisse videtur hoc versu

Nam neque fortuitos ortus surgentibus astris.

Verum & hic trisyllabum legi potest, *Fortuitos*. Et *Gratuitus*, quod *Statius* corripit, *Ianus Doussa* produci posse existimat in *Præcidan. Horat.*] Hæc *Giesenæ*. Ergo, si in vocibus *Fortuitus*, *Gratuitus*, *Pituita*, & similibus *ui* disyll. potest transire in *vi* monosyll. multum potest iuuare horum nominū copia. Interim nota illa verba. *Tutior productio*: infero: Ergo *tuta est correptio*: nam quando de altero extremo dicitur comparatiuum, de utroque positiuum debet verificari.

O T V S.

Sicut dicimus *tantum quantum*, sic etiam *totum quotum*. Ergo *Totus* duplicem significationem habet: vel enim significat vniuersum, omnem &c. & tunc habet longam penultimam, vel describatur à *tot*, & correspondet *quoto*, & tunc habet breuem.

Perfius. *Supplicet accedam, si totus & integer illic.*
Manil. *Detrahatur summæ tota pars quodam demit
utrimque.*

L E N T V S.

Fere antepenultimam corripiunt. *Somnolentum* corripit Ambrosius in hymno dicens, *Et somnolentos increpat,* & Mantuanus Eclog. 3. pro-
ducit.

CXX XIII.

Væ ex duabus integris vocibus componuntur, simplicium quantitatem conseruant: vt *verisimile*, habet enim easdem syllabas ac *veri simile* diuisum.

Ausonius. *Coniectat verisimilis suspectio culpas.*

Et iterum. *Concinat verisimilis suspectio culpas.*

Interim illud I. quod claudit priorem partem, frequentius breue est, Vnde *Verisimillimus* dat duos dactylos. Sic *Veridicus, Vaniloquus, Fatidicus, Astrifer, Cæliger.* & similia habent I, breue.

Hinc patet *crucifixum* eiusdem esse quantitatis ac *cruci fixum*. Interim Fortunatus (vixit anno Christi 570.) illud *ei* corripuit:

Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat.

Secundam habet indifferentem *quotidie*.

Ouidius, & Tibullus secundam corripiunt in *Sacrilegus*: ergo idem facerent in *Sacrificus*.

Primam in *nequando* Verepæus longam esse vult: alij breuem. Hanc ego vocem in Poëtis non reperi, at *Nequaquam, Nequis, Nequidquam*, primam producant.

Horat. *Nequaquam satis in re vna consumere vitam.*

Propert. *Vtere; nequis eat liber amore dies.*

Virgil. *Nequid inexpertum frustra moritura relinquat.*

Idem. — *heu tantis nequidquam erepte periculis.*
primam igitur in voce *Nequando* securissime producemus.

In compositione *retro* & *intro* plerumq; producant illud *tro*: rarius corripiunt. *ubivis* & *ubicumque* habent *bi* anceps. De *Neuquam* disputant Grammatici, Gieslani putant tutius corripit: ergo tute produci.

Sacrofanctus à Drepano corripitur, ab alijs producitur: & Clajus vult illud *cro* esse commune. Idem dici de *Controversus* posset, qui breue legitur apud Martialem. *Geometra, Geometricus*, illud *o*, licet sit *o*, apud Ausonium & alios corripitur.

CXXXIV.

De primis, & medijs.

Equat Abecedarium ordinem; vbi non sit necessarium, probationes nõ addam; quæram, quod feci hucusq; syllabas indifferentes, suppono enim cæteras à Lectore cognosci: breui-

tati studebo, tam enim est incusandus scriptor, qui ab alijs negata non probat; quàm qui ab vniuersis concessa adfunit persuadenda, & probanda.

A

Habent primam cõmunem *Abel, Acis, Adria, Agrestis, Agrippa, Apluda, Aplus, Apulic, Apulia, Apulus, Asia, Asiacus, Atlas, Atrox.* Secundam *Amiculus, Aculeus,* & tertiam *Anathema.*

Vocem *anigmã*, vel quod Græcè fit *ἀνιγμα* quia habet accentum in primã, vel quia G & N, est muta & liquida, nõnulli authores corripuerunt. An primam habeat indifferentem, debis in E.

Aratus ἀράτας ille est qui Phænomena scriptis: eius nomen produxerunt veteres secundam quantitati mediã: Sidonius stat accentui & eam corripit,

Diversas aratõ vias cucurrit.

Priscianus corripit iubet *affatim*, quod Græco *ἀφάτας*, vt Accius ait in hoc Senati

Tum iecore opinio facta & satiata affatim.

sed Arator eandem mediam produxit.

Supperit affatim exemplorum copia, nosque.

Est ergo in carmine media indifferens: in probreuis, vt Quintilianus, Gellius, Valla, Taubmanus, & alij tradiderunt.

Adolescens secundam habet communẽ. Aratorius Muretus in *Heaut. a. 3. sc. 1. v. 65.* suspicatur veteres, cum vellet secundam producere, voluisse *Adulescens* à supino *adultum*: & *adolescenti* presenti *adolesco* secundam habere correptam.

In cõpositione A, vel est Græcum, vel Latinum. Si Græcum, est particula priuatiua, & significat *non*. vt *σάφης doctus; ἀσάφης, non Ethus.* & est breue: si Latinum significat *à*, vel *&* est longum. Interim Græci, sicut primam in *Italia* Virgilius, ante duas breues positi illud producant, quia carmen Heroicũ tres breues immediatas non tolerat. Archiã est hoc Pentametrum: *Οἱ δύο μὲν ἑντὼς οἱ δύο δ' ἀφ' ἄλλων* in quo quinque essent simul breues, nisi voluissent *ἀφ' ἄλλων*, quæ à particulã priuatiua, & *ἀφ' ἄλλων* componitur, prima produceretur.

B

Indifferentium cõsui adnumerari possunt, *Βιβύς Bébrycis, Bébrycius, Belial, Bithynus, Bithyrum.* In his omnibus y, est indifferens.

C

Cacus, *Cadusius, Cebrenida, Cebrenus, Cécropsus, Cécropsus, Cérimonia, Cichorea, Cirenus, Cocleus, Cyclops,* (y, indiff.) *Corycus,* (y, breu.) *Cydon* propr. y, long. & *Cydon* appell. y, indiff. *Cygnus.* (y, indiff.) *Chalcedon.*

D

Daphnẽ, *David, Diana, Doryclis,* (y, long.) *Drachma, Duplex, Duplicatus.* &c. Item *Dico, is.*

E

EDo, unde comedo: edo à do. edoniūs. *electrum, eous, oibruia, ebruscus*, Item Euripides, Ecclesiā, ethica.

Dicunt Græci *αινιγμα* Latini *enigma*; & tamen Prudentius ausus tuit primam corripere, dicens.

Legis in effigie scriptum per enigmata Christum.

F

Fabri, Fabrilis, Fabrico, Fabricor, Fabrica, &c. Febris, Febriculosus, Fibra, Flabellum, Flagro, Flagram, Focale, Fortuitus. In hac ultima voce aliqui penultimum corripiunt.

G

Gabriel, Galileus, Gebenna, Gerasenus, Glabris, Golgotha, Gradivus. Item Grativus, Genivix, Conditrix, &c. Geryon. habet y indiff.

H

Primam habet communem *Hebraus*. ὕδωρ apud Homerum primam habet communem: hinc & *Hydrops*, quin recurratur ad mutam & liquidam, primam habet indifferentem. *Hinnulus*, quia Propertius habet *Hinnulus*, & Horatius *Hinnulio*. *Hymen*. *Hymeneus*. habent y indiff. Veteres dicebant in genituo *Hectoris* & *Nestoris*, hodie imitamur Græcos, & secundam corripimus.

I

Iacob. *ichneumon Ionida, ionicus, ioniacus, Ionides, Iordanis*, Item *idolum, Imbecillus*.

L

Labrum, lachryma, Solemus dicere *Ladanum*, & *Ladanum* poterimus, quia Ionicè dicitur *λαδανον Latro* nomen & verb. *Lavinium, Libanus, Liquefco, liquidus, liquefacio, liquor, liquo*, &c. *Lucanus, Lucrum, Lucror*. Item. *Lego, as. Lego, is. Lex, legis*.

M

Malobathrum. Macilentus. *Meytrix, Matrimus, Metrum, metricus. Migro, Mitra*.

N

Rimam in *Negligo*, & eius deriuatis *Alcimus*, & *Victor* corripiunt, *Martialis* & *Catullus* producent. *Ninive*. *Nitrum* corripitur à sereno. *Nolanus* à Prudentio: ergo & *Nola* vrbs. *Nisarius*. *Nequandò, nequam, Nestoris*, [*Neutraque* in Nominat. Vide finita in A.]

O

NOs scribimus *obex*: & *Virgilius* creditur expressisse *obiex*, quem aliqui Iuniores imitantur. Illud igitur o, *Virgilius* producit, *Sil. lib. 4.* corripit. Vide *Angel. lib. 4. cap. 17.*

Adde *ocrea, obstetrix*. &c. In voce *omittò* primum O, *Horatius* corripit, & omnes Iuniores cum ipso: illud tamen bis produxit *Mantuanus*.

De voce *Orion, Orionis* multa possem scribe-

re, fuit enim summa Authorum libertas & audacia in eius vsu. Considera versus sequentes.

Virg. *Cum subito assurgens fluctu nimbofus orion*

Claud. *Debilis orionis dextra minuitur inermem.*

Virg. *Armatumque auro circumspicit Oriona.*

Ouid. — *nitidumque Orionis ensem.* Finis Hex.

Primam breuem dat primus: eandem longam ceteri. Secundam breuem dat secundus, longam ceteri. Incrementum esse breue suadent secundus, quartusque: longum tertius. In obliquis omnes tres syllabas priores esse longas, etiam tertius. Ergo huius nominis mensura est hæc, *orion, orioni*. Puto ultimam recti esse longam, quia Græcè est *ὄρειων*, at tunc incrementum longum esse deberet, ergo incrementi correctio innuit recti ultimam corripi posse. Nil definitio: tu considera. *Catullus* per epenthesein dixit *orion*.

P

Palatum, Palatinus. [*Professores Giesiani* in sua Poëtica ponunt etiam *Palatum*, & *Patricidium*, an bene?] *Parricida, Patricida, Patro, Pater, patris. Patrocinium, patronus. Pelion, Penus, penuria; Peplum: Petra, Petrus, petrificus. Pharisæus. Phase. Philosophus. Phrenesis. Phreneticus. Physicus. Pilatus. Poples, Proprius. Proserpina. Pueris.*

παράκλητος cum transit in linguam Latinam, vel seruat accentum, & tunc habet breuem penultimam. [*Prudentius, Spirat de patrio corde paracletum.*] vel habetur ratio literæ n, & tunc negligitur accentus: vnde in Hymno concinimus, *Qui Paracletus diceris*. Ergo hæc vox sic debet mensurari *Paracletus*. Eandem ob causam ex voce Græcā *παίδρωμος*, quia Latinus accentum & quantitatem non potest componere, dixit *phædrōmus*: hoc est *phædrōmus*, vel *phædrōmus*. Et ob eadem causam (addo quod mireris) *Philippus*. Græcus habet *φίλιππος*, & *Plautus* conseruauit accentum, & non obstante positione, semper dixit *Philippus*. Vide Poëticam Giesianam pag. 90.

Petronius Dratius voluit habere O, breue, *fidonius longum*: ergo est *Petrōnius*.

Prestolor. Huic voci concedo mediam indifferentem, aut si velis ambiguam, quia non conueniunt Authores. Vide *Taubmannum*, *Becmanum*, *Heluicum*, & *Bachmannum*.

Pastinum breue esse dicunt: at qui produceret, cuius Poëta veteris testimonio vrgeretur? vt putant eruditi, nullo.

P R O.

Mltos in errorem inducit præpositio *Pro*, est enim variæ quætitatis, & apud Authores sæpe inconstans. *Giesiani Professores* in sua Poëtica lib. 1. c. 3. pag. 30. sic (& quidem erudite) discurrunt.

Omnium incertissima est *Pro*: licet in plurimis sit longa, non pauca tamen reperiuntur in quibus tamen breuis est: qualia sunt *Profugus, Procella, Profano, Profanus, Proficiscor Profecio, Profundus, Proteruus, Pronepos, Proneptis, Profestus, profari, Procello, is, & Procio*, idest *peto*, vnde *Procus & Procax*.

Quamuis verò nihil nisi ex autoritate poetarum & viro- rum fide dignorum positum à nobis sit, omne tamen dubium exemplis tollere manifestis, & sententiam nostram confirmare voluimus. Exempla igitur Breuium sunt ista :

<i>Profuga.</i>	Ouid.	<i>Et Scyticum profugam scindere puppe fretum.</i>
<i>Procella.</i>	Stat.	<i>Subite saliant in vela procellae.</i>
<i>Profano .as.</i>	Ouid.	<i>Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.</i>
<i>Profanus.</i>	Idem.	<i>Mistaeq; erat flammæ flamma profana pia.</i>
<i>Proficiscor.</i>	Horat.	<i>Vt proficiscentem docui te sæpe diuque.</i>
<i>Profundus.</i>	Virgil.	<i>Contremuit nemus & syluæ intonare profundæ.</i>
<i>Profectò.</i>	Horat.	<i>Partes in bellum missi ducis ille profectò.</i>
<i>Proterua.</i>	Ouid.	<i>Damnaret nati facta proterua pater.</i>
<i>Ponepos.</i>	Idem.	<i>Est Neptunus auus, pronepos ego regis aquarum.</i>
<i>Pronep̄tis.</i>	Perf.	<i>Iam reliqua ex amitis, patruelis nulla proneptis.</i>
<i>Profectus.</i>	Horat.	<i>Campanam solitus trullam vapamque profectis.</i>
<i>Profatur.</i>	Virg.	<i>Tum breuiter Dido, vultum demissa profatur.</i>
<i>Procello.</i>	Lucret.	<i>Turbinis immanem vim promouet atque procellit.</i>

In sequentibus autem PRO est indifferens: Procreo, Procuro, Propino, Propago, as, Propello, Propulso, Procumbo, Professus, Profugio, Profundus.

	Lucret.	<i>Continet amplexu terram, quod procreat ex se.</i>
<i>Procreo.</i>	Tertull.	<i>Et sibi cum genere procreauit funera colo.</i>
	Sil.	<i>Stabulis procurans otia pastor.</i>
<i>Procurb.</i>	Tibull.	<i>Ipse procurauit, ne possent seua nocere.</i>
	Mart.	<i>Hac propinavit Bitia pulcherrima Dido.</i>
<i>Propino.</i>	Idem.	<i>Nemo propinabit Callidioreribi.</i>
	Lucret.	<i>Vt propagando possit producere secla.</i>
<i>Propago.</i>	Idem.	<i>Nec potuisse propagando producere prolem.</i>
<i>Propello.</i>	Prop.	<i>Nunc agite o Socij propellite in æquora nauem.</i>
	Lucr.	<i>Est procul à tergo que prouehat atque propellat.</i>
<i>Propulsus.</i>	Lucan.	<i>cernit propulsa cruore.</i>
<i>Propulsas.</i>	Lucret.	<i>Verba propulsantes iterabant dicta referri.</i>
<i>Procumbo.</i>	Virg.	<i>Sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos.</i>
	Luc.	<i>Brachia palpebreque cadunt, popliteque procumbunt.</i>

	Iuuen.	<i>Professi rapiunt aieno ne prædam.</i>
<i>Professus.</i>	Horat.	<i>Scrutantis speciem præbere professus amicum.</i>
	Idem.	<i>At Græcus postquam est profusus aceto.</i>
<i>Profusus.</i>	Ouid.	<i>Fletus super ora profusus.</i>
	Iuuen.	<i>Profugite è tellis qua vobis Etabitur urbis.</i>
<i>Profugio.</i>	Val.	<i>Contingat mihi deinde mori fata profugit.</i>
	Damaf.	<i>Profundum penetrare noctemque diemque.</i>
<i>Profundus.</i>	Virg.	<i>Contremuit nemus & syluæ tonuere profunda.</i>

Huius generis vulgus etiam esse putat primam in Propola, cuius opinionem eleganter, & neruose refutat Scipio in Culit. Virgil. his verbis: [Multi putant Elogium Græcum esse. Ego verò contra putem: quemadmodum plerisque nominibus Græcis Latinis propositiones suas adponebant; ita etiam Elogium ex Græcâ voce, & Latina præpositione conflatum: ut in Prologo & Prologio Antilogio videmus Sartum: Sic etiam PROPOLA Græco $\omega\omega\lambda\epsilon\iota\nu$. Sed præpositio Latina est, ut Proloca produciunt enim. (Andriâ. Terent.) quod non esse Græca. Si enim esset $\omega\omega\omega\lambda\eta\varsigma$ hoc est $\omega\omega\omega\lambda\eta\varsigma$ & Paracius Senecæ, ut nonnulli annotant ex Polluce neque primam produceret, neque eam significationem haberet, neque nunc. Dicitur enim quod primus vendat mentas quas in portu primus anticipat: & ut Pers. ait, primus tollit piper à sitiente camelo, ut prior vendat: quod manifestò innuit Lucil.

Sicuti cum ficus primus propola recentes Attulit, & pretio ingenti dat primitius paucos

Nam quò minus credam doctissimo viro, censet propola dicendum, facit, quod ea non scriptura etymologia, sed prauæ librariorum consuetudinis. Si enim, quod vnus aut alter Propolam scripserit, verum esset, cum rectam esse scripturam: quidni & ego quoque contenderem Propola dicendum esse, qui in optimo Glossario inuenerim Propola? Deinde quare multis partibus plures libri habent propola, quam propala? Quæ causæ est, cur quæ vsitatior scriptura, ea ut verum non sit? Quare ego puto Propolam esse Græcum cum latina propositione? quæ tamen idem videtur, quod Græca $\omega\omega\lambda\epsilon\iota\nu$. Nam eadem est in $\omega\omega\lambda\epsilon\iota\nu$ quæ in Prologus. Sic Græci latina vocabula cum Græcâ præpositione ratio abstulerunt, & sua fecerunt, ut è $\tau\omicron\gamma\iota\omicron\nu$. Sic Arabes addito articulo suo ad pleraque Græca ad morem suum enterpolarunt: ut liber Ptolemæi est $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\iota$. Est enim $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\epsilon\iota$ παραματεια. Sic Arabum Kalendarium $\mu\alpha\gamma\alpha\kappa\omicron\varsigma$ à Luna & mensibus, unde circulus lunaris apud Vitruum. $\mu\alpha\gamma\alpha\kappa\omicron\varsigma$. Sic Alam bic. à Græco $\alpha\mu\beta\iota\zeta$ apud Dioscoridem. Itaque v. dixi. eo modo propola. Ita & de elogio &c.] Hæc enim Scaliger: Probatum & Taubman. in Anular. Plant. Act. 3. su. 5. v. 38. Quod verò à nonnullis dicitur, nomen Propago cum significatione mutare etiam quantitatem, & pro vite produci, ut

Georg. 2. — Flexos propaginis arcus ;

Pro Posteritate autem sive Progenie corripit, ut :

Aeneid. 1. Sic Romana potens Italâ virtute propago :

Id est vir è republicâ à veritatis . Nam in utroque exemplo Virgilij una est significatio, prior quidem propria, posterior verò metaphorica. Habeat igitur Propago sive nomen sit sive verbum, primam communem & indifferenssem. Contra Probus statuit Nominativum Propago esse brevem, at ablativum longum, ut : Melius propagine vites Respondent, vide & Erythr. in Indic. Virgil. verum & ablativus propage à Victore & Aus. corripitur.

Porrò prima in Proficio, Proluo, Profluus, Prosequor, &c. à probata fidei & antiqui seculi Poetis semper producitur; Symphonius autem; Tertulianus, Drepanius, Helpidius & alij recentioris ætatis Poetæ Sacri, corripuerunt : ut

Symph. Exedi Musas nec adhuc tamen inde profeci.

Tertull. Et concreta diu proluatur pectore culpa

Drep. Soluo pater profluus hilari de pectore grates

Helph. Lumine monstratumque polis prosecuta nitorem

Verum ab antiquis auctoritas petita longe tutior & probabilior est] In Græcis autem pro tantummodo brevis est, ut Propheta, Prometheus. Prologus, Procyon; Proiusles, Prochyla. Procleius, Propotis &c.

[Ita pro merito Græco, non misto, Propolam Euticii Cordus Poeta Hassus dū lib. 3. Epigramm. corripuit:

Si te diva parens factam innat esse Propolam.

Nec ideo erroris damnandus, quamvis à Lucilio Prudentio & alijs producat.]

Hæc omnia Giesianæ Metricæ Author : ex quo duo retine : alterum pro vocibus Arabicis, alterum pro Græcis. Articulus al apud Arabes nominibus præponi debet, & postea apud homines alios compositionis nescios in thema transit : vnde Hispani præter Almagesto, Almanaque, Alambique, quorum mentio fuit facta, habent Albeytar, Alcalde, Alcayde, Alcorza, Aldea, Afange, Alferes, Alguacil, & sexcenta alia. in quibus al ad nominis substantiam pertinet, addimus enim nostrum articulum, & dicimus El Almagesto de Ptolomeo, El Alferes, &c. Sed hæc nostra non referunt. Venio ad Pro particulam propositivam, & pro vocibus, de quibus nihil hucusque definitum, statuo hanc legem. Vbi certum sit hanc particulam esse Græcam, exit brevis : ubi certum sit esse Latinam, erit longa : ubi autem dubium sit, an sit Græca an Latina, erit dubium, an sit brevis, an longa. Ergo in tali illa casu erit indifferens :

Vnum & idem nomen Propago in nominativo habere primam brevem, in ablativo longam, quod Probus asserit : videtur nimium, & rejici omnino debere. An ex supino cognoscetur præsentis aut præteriti quantitas ? Cur non, si alia testimonia non adsint. Putamus enim in Profundo primam esse indifferentem, quia licet non succurrat testimonium, quod eam in præterito persuadeat esse brevem, habemus in præterito Profidî, & Profudî & in supino Profusum,

& Profusum. Considera versus sequentes.

Alcim. Nam lenem suavi flatum profundâ ab ore.

Virgil. Vix ea : cum lachrymas oculis Inturna profudit.

Manil. Aequora profudit toto nascentca ponto.

Ovidius. — Fletus super ora profusus.

Horat. At Græcus postquam est Italo profusus aceto.

Q

Quadrans, quadrāns, quadrūs, quadrâ, quadrum, quadrāgenūs, quadrāgenariūs, quadragesimūs, quadrāgentâ, quadrāntal, quadrāntariūs, quadrō, as, & omnia quæ ex his componuntur aut derivantur, ut quadrāgâ, quadrūps &c. Ade Quotidî, quod secundum multos habet indifferentes duas priores.

Terent. Nam mihi quidem quotidîe augetur magis. Iamb.

Catull. Coniugis in culpa flagrari quotidîana.

Mart. Lewis dropace tu quotidîano. Phaleuc.

Ex primo versu non constat primæ syllabe quantitas : illo enim loco & Spondeus & Iambus capi potest. constat ex cæteris, illam enim Martialis corripit, & Catullus producit. Secunda in secundo versu brevis est : longa in primo & in tertio.

R

Retro, retrorsum, & quæ à retrò componuntur, ut Retrogradus, retròversus, &c. Rudò, Rverum.

Re in compositione, sive iterationem, sive negationem significet, breve est : at sæpe, & præcipue in vocibus quæ habent post illud re duas syllabas breves, producitur per epenthesein : dicitur enim Relligio, Repperio, Reffero, &c. Quando verbum incipit à duplici consonante ut Spondeo, scribo, scio, &c. præpositum Re longum est : dicimus enim Rêspôndêò, rêscribò, rêsciò : interim in Bonaventura Caualerij Trigonometriâ lego hos versus.

Telluris quicumque cupis, calice rêsciêre

Queque Cavalerius, te docet arte novâ.

In quibus vox Rescire primam, & Cavalerius tertiam brevem habet. Author fuit clarissimus dominus C. B. I. P. Vtrum sit tantus, ut illum possis imitari, tu videris.

S

Sacro verbum habet utramque communem, inde Sacër, sacra, sacrum. sacramentum, sacrificium, sacrificus, sacrifico, sacrosantum succedunt saluber, samaria, samarita, samaritanus, satrap. satrapâ. scatinia. sidonius, sinus socrus, smolentus, spadò, statim, strigilis, strigosus. stuprum. stymphalides. supra, susana.

Posui inter indifferentes sinus, & quia vox hæc

K 2

hæc vas, vestem, casses & litus significat, hos versus legendos propono.

- Silius *Cætera sinuatis glomerat sub pectore gyris.*
 Virg. *Sinum lactis & hæc te liba Priape quotannis.*
 Virg. *Sicanio pratenta sinu iacet insula contra.*
 Virg. *Nuda genu, nudoque sinus collecta fluentes*
 Liu. And. *Buteus & revocet volucres in pectere sinus.*
 Mart. *Pulcher adest onager mitti venatio debet*
 lib. 13. *Dentis Erythrai iam remouere sinus.*

Hic me sequere. Prima significatio videtur vestes solum respicere: & tunc habet primam communem, vt patet ex versu quarto & quinto. Per metaphoram, vt bene notant cum Calepino multi alii, vas, litus, & casses significat: ergo etiam tunc erit indifferens; quia metaphora vocum quantitates non mutat. Sic ratio me cogit discurrere. At contra stat vsus & veterum Poëtarum authoritas: *sinus* enim significat vestes inferiores: *sinus* vas quoddam sinuosum; & *sinus* aut litus, aut casses. [In primo versu vox illa *sinuatis* forte non est tetrasyllaba, sed V fit consona, vt inde molossus *sinuatis* resultat.]

T

Tetrachordon, Tetrastichum, Tetrarcha, Tetricus, Tetrico verb. *Troies, Tigris*, fera. *Tobias, Triplex, triplicis*. Item *Tortilar, Tarquinus, Tiberius*. Item ratione dissidij & inter accentum & quantitatem apud Græcos *Trigonus, & Tetragonus*. *Tethys* habet primam longam & secundam ancipitem: *Thetis* vero primam indifferentem, & secundam breuem. *Totus* pro vniuerso, primam habet longam: si contraponatur *quoso*, breuem.

V

Valdico coniunctim sumptum: si dividatur, *Valedico, Vpris, Vbro, Viticula, Vitrum, Vitus, Volucris, Vter, Vtra, Vtrum*, & comp. & deriuata vt *uterque, utraque* &c. *utrumque* &c. *ubiuis, ubique* &c. [De voce *utrumque* in nomin. vide finita in A.]

Notavi etiam habere literas indifferentes *Vaticanus* in quo Giessani cognoscunt secundam indifferentem: licet enim hanc vocem inter longas posuerint, cupingerunt hoc modo *Vat'icanus, Valedico*, dicitur & *Validico*, per I à supino *Validum*, vnde & *Validus*, per E ab imper. *Valere*, vel infinitiuo *Valere*. *Vitupero*, exponi solet *Vitium* paro: volunt multi produci illud tu, sed exemplum desiderarem, vt cogerem ut obedire. Citant Terentium, at versus quem adducunt contrarium suadet;

Isti | vitupè | ranti fa | Etum atque in e | o di | spuntant.

Giessana Poetica adducit hunc Lipsij senarium.

Quos placi | tum est lau | dant: quos | placitum est | vitu | perant.

Sanè in Lipsij versu est *vitup'rd*: at in versu Terentii non facili negotio examinabitur qualis pes sit ille *vitupe*: ne sit dactylus facit prima brevis: ne sit anapæstus, vltima brevis: ne sit amphibrachus, genus carminis, quia lambica talem pedem (& in secundo loco præcipuè) no admittunt. Ergo superest vt sit tribrachus.

Y

Homerus primam in voce *ὄδω* indifferentem esse voluit, quod notavi superius, cum agerem de incipientibus ab H. Hæc ergo indifferentia in omnia derivata & composita transiit, quæ iuvat etiam hic dixisse, vt cognoscatur melius.

Z

Zabulon, Zachæus, Zachariás, Zebédans, &c. syllabis, quas nec diphthongus, nec positio, nec accentus metitur, non habent determinatam quantitatem.

CXXXV.

De his quæ mutant cum significatione quantitatem.

Nonnullæ voces dividitur, & alterantur vt *Erasmus* eras mus. *Dominus*, do minus. *Volueramus*, volue ramus. *Amare*, ama ver. *amari*, à mari, *amatè*, ama te. *Astricomas*, astricomas &c. & hæc voces interdum mutant quantitatem.

Variatio etiam declinationis, coniugationis casus, temporis, &c. variat nonnunquam syllabæ magnitudinem, vt *Musa* nom. *Musa* abl. *estè* voc. *santè* adverb. *Décôr*, *décôrís*; *Décus*, *côrís*. *sensus* nom. *sensus* genit. &c. *Maria* *Deira*, *maria* &c. *Amare* verb. *amare* adverb. *Ligis*, *lex*, *legis*. *Ligò*, *as*. *Légit* præf. *Légit* præf. etiam *Pérl'git*, *advenit*, *invenit*, *convenit*, *subvenit* &c. in præf. & in præf. *Pérl'git*, *advenit*, *convenit*, *subvenit*, &c. *Venimus* præf. *venimus* præf. sic *incido*, *occido*, *recido*, *decido*, &c. à *cadò*: *incido*, *occido*, *recido*, *decido*, &c. à *cadò*. sic tandem *manet* à *permanet*: *Permanet* à *permanet*. *Miserè*, *verb.* *miserè* adverb. *Tenerè* verb. *tenerè* verb. *Honores* verb. & nom. *honore* nomen substantiuum *honore* voc. *honore* adverb. *lavit* præfens à *lavò*. & *lavit* præf. à *lavò*, *as*.

Placet addere hæc carmina, quæ nonnulla nomina complectuntur, quæ diversas habent significationes, & quantitates.

Est Acer in Sylvis equus Acer Olympia vincit
Improba cantat anus, in scamno sedit anus.
Devorat os oris, quidquid luceatur os offis.
Dum sinit hora canes, effæto tempore canes.
Grandevique canis candescunt tergora canis.
Vin tibi dicamus, cui carmina nostra dicamus
Leuis adhuc puer est, leuis autem sermo puella.
Deceptura viros pingit mala femina malas.
Malo tamen pulchrum malo decerpere malum
Populus in Sylvis populus repeitur in urbe.
Pluvibus ille refert que non cognoscere refert.
Sylvæ vetus cecidit ferro quam nemo cecidit
In sylvis lepores in verbis quare lepores
Et parere uxorem decet & parere marito
Oblitus est vno, sed non oblitus amoris &c.

APPENDIX I.

CXXXVI.

CXXXVII.

VAE nos observavimus circa syllabarum quantitates iam videris, quod alij observaverint audire vis, & merito plura enim multi invenire possunt & solent, quam vnicus. Qui alios libros examinet, vix plura inveniet, puto enim Nos, aut etiam clarissimos Authores collegisse omnia, quae poterant sciri, vel colligi. Ergo sequentes paginas accuratè respice, & praescriptis coopia.

Ecclesiasticos suo iure uti aut abuti notarunt plurimi, & inter ipsos Smetius, quem paulo antè produxi & laudavi. Profodiae suae addidit Appendicem vocum aliquot, quas Ecclesiastici & alij quidam posteriores Poetae contra vel regulas vel orthographiam vel originis naturam, vel morem veterum vsurparunt: quas tamen monet temerè imitandas (suscipiendas) non esse. Et Ego, ne quidpiam meo Lectori desit, quod eius possit eruditionem promovere, syllavam ipsam subijcio.

A

<i>Abdera</i>	Marcell.	<i>Quod Cous docuit senior, quodque abdera suasit.</i> Media huius per scriptum etiam Mart. producit.
<i>Abidus</i>	Auien.	<i>Sestos ubi atque Abydos parvo Salo discernuntur.</i> Media Ouidio longa est.
<i>Adon</i>	Capel.	<i>Ammon & Arentis Libyes ac Biblius Adon.</i> Priorem Virgilius brevem ponit: <i>Suppetit affatim exemplorum copia, nosque.</i> Media Accio est brevis.
<i>Affatim</i>	Arator.	<i>Hinc mater, hinc sponsa Agnes, Thecla dulcis Agathe.</i> Secundam alij & Martialis ipse brevem habent.
<i>Agathe</i>	Fortun.	<i>Ammon & Arentis, Libyes ac Biblius Adon.</i> Ultima per ω scribitur, quae longa semper.
<i>Ammon</i>	Capell.	<i>Temperat ingenuos, qua lata Aquitania mores.</i> <i>Fulmentis Aquitanicis superba.</i> Phal. Secundam producit Tibullus.
<i>Aquitania</i>	Aufon.	<i>Aut Avati numeros, aut picta Manethonis astra.</i> Secundam Hel. Cinna producit.
<i>Aquitanicus</i>	Sicon.	<i>Archyta Pythagoras, Aratus Cato, Plato Chryseppus.</i> Mediam Propertius extendit.
<i>Aratus vir.</i>	Mamer.	<i>Archimedeâ, astrificante manu pentam.</i> <i>Qui fundamentis manet. Architectus in illis.</i> Secundam Mart. contrahit.
<i>Archyta</i>	Fortun.	
<i>Archimedeus</i>	Capell.	
<i>Architectus</i>	Arator.	

B

<i>Beryllus</i>	Prud.	<i>Hinc sibi sapphirum sociauerat atque beryllum.</i> Primam Propert. producit.
<i>Berytus</i>	Auien.	<i>Hic Tyras est opulens & Berytus optima, Biblos.</i> Secundam Propert extendit.
<i>Beticus</i>	Sern.	<i>Sal niueum sumet Beticum, quod nomine dicunt.</i> Prima Martialis est longa.
<i>Bipes</i>	Aufon	<i>Qui bipes & quadrupes foret, & tripes omnia solus.</i> Posterior producit in tripes, quadrupes, & pes veteribus.
<i>Bis</i>	Arator	<i>Bis habitum quem culpa creat, iam bella tribunus.</i> Ercuis est Ouidio & aliis.
<i>Blaterat</i>	Au. Phil.	<i>Blaterat hinc aries, & pia balat ovis.</i> Horatio prima huius contracta est.
<i>Bobus</i>	Aufon.	<i>Aes veluti spirans cum bobus exagitas.</i> (bobus) At priorem Ouidius producit [sed forte dixit

C

<i>Calceamenta</i>	Prud.	<i>Plantis calceamenta dissoluis,</i> Phal. Tertia natura longa est in calcæatus.
<i>Chalcedon</i>	Prud.	<i>Hinc Chalcedon hebes perfunditur ex hyacinto.</i> Ultima per ω scribitur: ideoque producenda.

Tunc

Vit Henricus Smetius Medicinæ Doctor, & si ita Aesculapio, quam Apollini deditus, Medicæ Rei doctissimus. Edidit Profodiam promptissimam, quae syllabarum positione & diphthongis carentium quantitates solâ veterum auctoritate adductis exemplis demonstraret. Hanc juvenis & in ætatis flore juris publici fecit: & quia ingenia erudita non torpent, anno ætatis suæ LXXV. Mantissam addidit, & in fine secundæ editionis adiecit [& quidem prestasset voces interferere, & ex Profodia & Mantissâ vnicum opus conformare.] In epistola ipse ad Ioannem Korenpuntiû Tribunum & Architectum militarem, cui opus dedicat, fatetur voces & syllabas diuerso accentu & quantitate à viris etiam doctis proferri, nec bene ab omnibus: & quia doctè perorat, eius verba subiungo.

Qum ante annos pauculos, vir fortissime, poemata quædam prima ætate nostra lusa, recognoscere in mentem venisset, tandemque quorundam, qui in scribendis versibus peritiores, editisque in lucem poematis clari, hoc loco vivebant, iudicio subiecissim: accidit, vt diuersis diuersa (prout, ne quid amicitiæ darent, eos ante obtestatus fueram) obelisco liberrimo configentibus, de

Compos	Victor	<i>Tunc erit ut rerum compos, & certa salutis.</i> At vltimam Ouidius corripit.
Conditio	Maxim.	<i>O quam dura premit miseris conditio vita.</i> Secundam Horatius & alij breuiant.
Copula	Licent.	<i>Arcet amor, copulamque tenet communis honesti.</i> Prima Ouidio longatur.
Corcyra	Auicn.	<i>Corcyra compra solum, locupletur Coreyra sulco.</i> Producit secundam Ouidius.
Corcyrus	Priscian.	<i>Corcyrus Pergeque calens, & celsa Phaselis.</i> Secundam Virgilius corripit.
Cuculus	Au. Phi.	<i>Et cuculi cuculant, fritimur rauca cicada.</i> Media Horatio est producta,

D

Demon	Prud.	<i>Multiplicis dum demon adest, qui parte sinistra.</i> Posterior per ω quoque scribitur natura longum
Darius	Sidon	<i>Et primum Darij tumultuantes.</i> Phal. Prima Ouidio, & Claudiano prolongatur.
Deerit	Alcim.	<i>Et si crimen erit, error non deerit alter.</i> Veteres sine α sin ex prima & secunda faciunt.
Delibutus	Prud.	<i>Delibuta comas, oculis vaga, languida voce,</i> Secunda Horatio corripitur.
Didymus	Arator	<i>Vulneribus sua membra probans, modo Didyme discis.</i> Prima Martiali est breuis.
Dispar	Prud.	<i>Quicquid dispar habet cumulum discretio capit.</i> Posteriorem Horatius longam statuit.

E

Ecclesia	Tertul.	<i>Sic & Apostolico decurrit Ecclesia verbo.</i> Scribitur per geminum $\alpha \alpha$
Ecclesia	Sedul.	<i>Ecclesiam pulcro Christus sibi iunxit amore.</i> Secunda per η eta quæ longa est, scribi debet.
Enecans	Tertul.	<i>In cataclysmo enecans pariter cum prole parentes.</i> Horatius primam producit.
Energima	Prud.	<i>Audiat insanum bacchantis energima monstri.</i> Scribi oportet $\epsilon \nu \epsilon \gamma \gamma \mu \alpha$ per eta, natura produ- cenda.
Eneruatus	Symm.	<i>Corpus eneruatum gereret sine laude palastra.</i> Virgilio prima extensa est.
Enigmata	Prud.	<i>Legis in effigie scriptum per enigmata Christum.</i> Scribitur autem ænigmata cum $\alpha \eta$ diphthongo
Enormis	Sedul.	<i>— & septem panibus agmen.</i> (longa.) <i>Pauit enorme virum, præterque infirma secundi.</i> Huius primam longam facit Statius.
Eremus	Prud.	<i>Excidi t ergo animus eremi sitis, excidit ille.</i> Scribitur $\epsilon \rho \eta \mu \circ \varsigma$ per eta in secunda, ideoque producenda.
Euangelium	Tertul.	<i>Tradit Euangelicæ Paulus sine crimine mundum.</i> Scribitur per diphthongum $\epsilon \omega$ in prima, quæ est longa.
Eugenia	Fortun.	<i>Hic Paulina, Agnes, Basilissa, Eugenia regnant.</i> Secunda per epsilon scribenda, quæ corripitur.
Euripides	Sidon.	<i>Cessissent Sophocles & Euripides.</i> Phal. Secundam longam, tertiam breuem ponit Ari- stophan.

F

Fames	Prud.	<i>Pignoribus, spoliatque suos fames impia natos.</i> Posteriorem Virgilius producit.
Fere	Auson.	<i>Nam tecum fere totus cro, quocunque recedam.</i> Vltima longa ponitur à Virgilio.
Feriturus	Maxim.	<i>Quo tibi feruor abit per quem feritura placebas.</i> Secunda quia quartæ est coniugat. producenda fuerat.
Fient	Arator	<i>Credite vera fient, nec spe frustabor inani.</i> Præ in Fient longa est Virgilio & aliis.

Fimus

de nonnullarum vocum
quantitatibus questionibus
inciderent, quas hic pro-
ducendas, ille contrahen-
das existimaret: de quibus
tamen probatorum
Poetarum exempla pro-
ferre nequirent: neque
etiam illorum, qui de
Metrica accuratius scrip-
serat, Despauterij & Mic-
Fabricij monumenta con-
trouersia dirimere pos-
sent. Quo discrepantium
opinionum tædio affectus,
de Syllabarum, Diphton-
gis aut Positione cæren-
tium, præcipue verò pri-
marum & mediarum, de
quibus frequētius, quam
de vltimis dubitari solet
quantitatibus, solâ verum
(qui ut minimè
ante annos mille scrip-
runt) auctoritate con-
probandis cogitare con-
stitit. Quamobrem peruef-
tis (quoties ab ordinari-
negotij otio aliqui
bifurari possem) pluribus
quàm centum & viginti
Poetarum, cum cæcè
integris, tum fragmentis
labore incomparabili
primùm quidem collig-
bam ea tantum, de quibus
meritò dubitari pos-
set. Postea hortatu que-
rundam, etiam illa, quibus
licet cultioris condi-
tionis homines, ex v-
tata doctioribus pronun-
tiatione, nihil ambig-
rent; quædam tamen ge-
tes, quales Galli, Poloni,
Vngari, ob vernaculi ser-
monis contagium, Lan-
næ elocutioni vitium
ferre assolent: Vnde
illud:

*Non curò quantitatim
labarum, modo sit oratio con-
grua. Item: Nos sumus Ne-
biles Poloni.*

Et sicut centies, dum
Louanii, Bononiæ & ali-
bi in studiis literarum
versarer, notavi ex Pro-
fessoribus (viris alioquin
magni nominis) quoti-
ex imperitâ consuetudi-
ne, insuauiter admodum
ac inconcinne inter præ-
legendum, non pauca
proferre, qualia:

Alaricus

<i>Fimus</i>	Seren.	<i>Sive columbarum fimus miscetur aceto . Priorem corripit Virgilius .</i>
<i>Flagitaret</i>	Capel.	<i>Tempore extremam, cum flagitaret opem. Primam huius productam ponit Horatius .</i>
<i>Florianus</i>	Arator.	<i>Nominis ore tui iam Floriane tenes . Prima in florus est longa .</i>
G		
<i>Ganeo</i>	Prud.	<i>Ingluicem, vegetamque gulam ganeonis inescant . Primam Iuuenalis producit .</i>
<i>Ganea</i>	Prud.	<i>Iura pati, & la xa ganeorum lege teneri . A Terentio & Plauto prima producit .</i>
<i>Genesis</i>	Fortun.	<i>Porrigit ipsa decens Arelas pia dona Genesi . Scribitur γενέσιος per epsilon in secunda, quæ</i>
<i>Geometra</i>	Sidon.	<i>Tractator, geometra, musicusque Phal. (breuis est . Habet omega in secunda, còque protrahenda .</i>
H		
<i>Hæmorrhous</i>	Fortun.	<i>Vipera, seps, iaculus, basiliscus, hæmorrhous, aspis . Diphthongus æ est in prima, & à Nicandro pro-</i>
<i>Hæresis</i>	Prud.	<i>Cognomento hæresis, Deus est mihi discolor inquit . Diphthongo in prima hæresis scribi debet .</i>
<i>Herodes</i>	Sedul.	<i>Herodes hostis impiè . Iamb . Ἡρώδης in syllabis tribus natura longis constar .</i>
<i>Hilaris</i>	Fortun.	<i>Hinc simul Hilarium, Martinum Gallia mittit . Hilaris primam corripit apud veteres .</i>
<i>Hilaris</i>	Sidon.	<i>Eucherij venientis iter, redeuntis Hilaris . Hilaris sicut primam, ita secundam quoque cõ-</i>
I		
<i>Idolum</i>	Prud.	<i>Quousque viros non ira fremens, non idola bello .</i>
<i>Idolium</i>	Prud.	<i>Idolium ardebat debere perfidia .</i>
<i>Idolatrix</i>	Prud.	<i>Iniecerat lapides fumosos idololatrix . Scribuntur ἰδῶλον prima atque secunda produ-</i>
<i>Idume</i>	Marcel.	<i>Palmula nec desint Idumes, nec pruna Damasco . Secundam prolongat Virgilius .</i>
<i>Imbecillus</i>	Prud.	<i>Et imbecilla infantia . Iamb . Secundam huius Horatius extendit .</i>
<i>Impar</i>	Prud.	<i>Succumbit Phrygio, coitus fuit impar utrique . Posteriorem producit Horatius :</i>
<i>Inchoamentum</i>	Helpid.	<i>Inchoamenta gerens fragiles processit in artus . Tertia longa est à supino coniugat. prima .</i>
<i>Inquietatus</i>	Sidon.	<i>Crebras inquietata per procellas . Phal . Tertia ab Inquietus fit, quæ produci debet .</i>
<i>Judaicus</i>	Alcim.	<i>Quande induratum plebes Iudaica Regem . Secundam Iuuenalis contraxit .</i>
L		
<i>Lestrygonas</i>	Sidon.	<i>Lestrygonas nos esse puta : monstrumque tributum . Secundam producant veteres .</i>
<i>Latro</i>	Victor.	<i>Explorare iuvat, ventremque explere latrantem . Priorem producant veteres .</i>
<i>Lauacrum</i>	Prosp.	<i>In qua per lauacrum fidei virtute renata . Secunda protrahenda est à supino lauatum de-</i>
<i>Lues</i>	Prud.	<i>Cuspis auaritia stupuit lues improba castis . Postremam Virgilius productam habet .</i>
<i>Lusitanus</i>	Prud.	<i>Lusitanorum caput oppidorum . Sapph . Secundam æque ac primam Silius protendit .</i>
M		
<i>Macedo</i>	Arator.	<i>Fecundo ieiuna solo vir quippe Macedo . Secundam enim Lacanus semper breuem ponit .</i>
<i>Macedonius</i>	Arator.	<i>Vescitur esuriens Macedonia, perque soporis .</i>

Alaricus, Alroquin, Alro-
quado, Andronicus, anisim
Apamida, Archianor, Archi-
medes, Aristobulus, Beroni-
ca, Chamadrys, Cleobulus,
compant, Cyclaminus, Da-
ricus, Getuli, Heraclitus,
Hydrones, Lacones, Medi-
stinus, Mathesis, Paracletus,
Petroselinum, Suffocant,
Thessalonica, aliaque in-
numera, contra accentu
legitimum, ipenultimæ
syllabæ quantitati debi-
tum. Ex quibus vel solis
manifesto liquet, conatu
hunc nostrum, non solū
pædagogis, ad pueros in
versificatoriâ exercen-
dos: sed viris quoque in
quacunque facultate ver-
santibus, Theologis, Iu-
risperitis, Medicis, Philo-
sophis, Rhetoribus, Hi-
storicis ad concinniorē
magisque elegantem e-
tiam solutę orationis pro-
lationē magnoperè pro-
fiturum. In quo dum
allaboro, opus in maiore
expectatione meâ tumo-
rem accreuit. Collegi
autem potissimum ex
Poëtarum versibus illis,
qui certos pedes postu-
lant: quales Hexametri,
Pentametri, Phaleucij,
Iambici, Alcaici, Sapphi-
cij, Choriambici, Tro-
chaici, Scæzontes: versus-
que formam scansionis
commodioris gratiâ an-
notavi, vt de pedibus cõ-
stet, præter hexametrum
& pentametrum per se
notissima. Studui inter-
rim qua potui exempla
proferre, quæ duas aut
tres syllabas afferere que
ant. Aliquando etiam,
vt de vltima constaret.
Ex Plauto autem aut Te-
rentio, vt minus curiosè
leges seruantibus, sicut
ex Catullo in Phalæcijs
niuiâ libertate luxurian-
te (dum primo illorum
pedi modo spondæum,
modo iambum, modo
trochæum quoque attri-
buit. Secundo vero loco,
dactyli vicem nonnun-
quam spondæo supplet)
quam parcissimus fui, &
quidem necessitate so-
lummodo

- Tertiam Ouidius breuem statuit .
Meotides Licent. *Maotidumque plaga pontus quas obruit Helles .*
 Secundum Ouidius longam fecit .
Margaritæ Prud. *Margaritam ingens opibusq; & viribus arca .*
 Secundam Petrus Arbiter & alij contrahunt .
Malanthia Colum. *Nascuntur Gracili malanthia grata camino .*
 Prima ab alijs & in alijs corripitur .
Melanurus Ennius. *Melanurum, turdum, merulam umbramq; marinam*
 Contra primam breuem , tertiam longam Ouidius habet .
 Scribitur enim *μελάυρος*, vel Anapæstus est pro
 dactylo apud Ennium .
Melos Priscian. *Qua Melos atque Crathis fluiui, qua currit Ioan.*
 Posteriolem longam ponit Ouidius .
Melide Arator. *Sicanio lateri remis vicina Melide .*
 Secunda corripitur ab Ouidio .
Meridies Fortun. *Luna nec in noctem, Sol neque meridie .*
 Primam breuē, secundā longam Horatius facit .
Mithras Capell. *Dissona sacra Mithram, Ditemq; ferumq; Typhonem .*
Mitra Prud. *Vt mitram Cesariem cobibens aurata virilem .*
 Vtriusque priora veteribus producit .
Modo Victor. *Vlla potest decreta, modo tu viue superstes .*
 Posterior corripitur apud veteres .
Mosyni Prisc. *Mosyniq; domos præbent, quis lignea tecta .*
 Prima Tibullo contrahitur .

N

- Negligentes* Alcim. *Quos statnam Assyrii negligentes principis illam*
Negligenter Alcim. *Pœniteatque olim negligenter temporis acti .*
 Primam veteres producunt .
Nisi Sidon. *Sin tantum. penitusque nisi nihil esse videtur .*
 Huius vltima veteribus breuis ponitur .
Ninus Rex Sidon. *Non hic Assyrijs Ninum priorem . Phal.*
 Cuius priorem Martialis producit .
Nolanus Prud. *Campanus Capua, iamque Nolanus adest .*
 Huius primam Ausonius extendit .

O

- Omnino* Auien. *Hæretici sensus, nullamque omnino reliçum .*
 Vltimam Virg. producit .
Oreæ Fannius *Fluctuet æquoribus, nec non Oreæque feroces*
 Lucano media producit .

P

- Pachynus* Auien. *Vsque in saxosi Pachyni iuga, plurimus inde .*
 Media longa est veteribus .
Pedagogus Maxim. *Pedagogus agit me, nam tristissima mater .*
 Secundam corripit Mart
Palam Prosp. *An dexteram pacis palam dare, te pudet hosti .*
 Prima Virgilio reuis existit .
Pamphylia Auien. *Pamphylia in fines hic idem Cragus habetur .*
 Huius secundam Statius producit .
Pandiones Auien. *Hæc cum Pandionis lectum componeret aula .*
 Secundam longam habet Lucanus .
Paphiacus Auien. *Cespide Paphiaco prodit saxosa Varambis .*
 Primam contrahunt antiquiores .
Paracletus Auien. *Spinat de Patrio corde paracletus . Choriamb.*
 Scribitur tamen per, n eta penultima
 producenda .
Paricida Prud. *Innocuus inter soboles gemit paricidam s*
Paricida Arator. *Paricida trabis quod Christi sanguine fuso .*
 In his primam longam, secundam breuem ponit
 Horat.
Pelopes Licent. *Sidoniosque inter mansit, regnumque Pelopum .*
 Mediam veteres contrahunt .
Per Sedul. *Mors fera per hominem, miserum sibi subdidit orbem*
 Phidies

lummodò premēte: idē
 in vocibus, quæ alibi ra
 rius occurrunt. Vitat
 quoque quæ licuit (mo
 do alia non deessent) ver
 sus cæsurarum licentiã
 abutentes Ecclesiastico
 autē Poëtas parcius pro
 duxi: eò quòd subinde
 minus anxij quantitatē
 obseruatores esse videā
 tur, dum maiorem rerū
 quam pedum rationem
 habent, quod apparet in
 vocibus *Ænigma*, *Copula*
Enecas, *Eneruatus*, *Flori*
nus, *Fient*, *Sphæra*, & *Sma*
libus, in quibus primam
 contra vel naturam, vi
 morem antiquiorē co
 rripiunt. Sed secundam
 in *Abdera*, *Archimedes*, *Be*
clesia, *Eremus*, *Idume*, *La*
becillus, *Lauacrum*, *Rom*
phaea, *Seuerinus*, *Valeth*,
Verecundia. Simili mo
 tertiam contrahunt
Æmulamentum, *Calceam*
tū, *Inchoamentum*, *Inque*
tus, *Paracletus*, *Polliceban*
 Posteriolem quoq; bre
 uem faciunt in *Deno*
Dispar, *Fames*, *Proles*, *V*
ses, *Vulpes*. Contra pri
 mam producunt primam præ
 morem veterum non
 ro in voculis: *An*, *Bis*,
dymus, *Meridies*, *Seleu*
Sinus pro littore, *Spado*. Ita
 secundam extendunt
Conditio, *Redimitus*, *Sat*
Sacrificium: quemadmo
 dum & in nonnullis ali
 præter artis leges, aut
 riquorum vsum, quæ
 imitandum esse abnu
 Quorum exempla vidē
 re volenti, in peculiari
 appendicem finito hui
 operi subnexum, ne quis
 fallatur. conijcienda po
 tius putauit: quam (quod
 in priore editione factū)
 eadem simul cum alijs
 in contextu, tamquam
 imitatione digna, relin
 qui. Est iisdem familia
 re, vocales natura bre
 ues, in fine dictionis po
 sitas, ob consonantes vel
 duas discretas, vel vni
 cam duplicem, qualis X
 & Z. caput vocis sequen
 tis occupantes, iure quasi
 possi-

Per Vetusis semper breuiatur .
Cuius opis ? Phidiae, qui signum Palladis eius .
 Pr mam antiquiores prolongant .
Philosteta tibi dedit Pharetram . Phal .
 Prima contrahitur Virgilio .
Pingere Philosophi victricem Laida cepit .
 Philios in omnib. compositis primam abbreviat .
Hac sese occultant Phocinus & Arrius arte .
 Primam Lucanus breuem fecit .
Et vitio cerebri phrenesis furiosa mouetur .
 Media est longa Iuuenali .
Quid mirum rabido si corde phreneticus aeger .
 Primam Mart. producit .
Physica vel logico logicum, vel iungit ad ethos .
 Primam breuiat Aufonius .
Finge animo & teste & caeci infanta Pilati .
 Prima & natura & vsu veterum producit .
Tum Pisida ferox exercet pinguia culta .
 Claudianus & primam & secundam curtas ponit .
Archila, Pythagoras, Aratus, Cato, Plato, Chrysippus .
 Primam Horatius breuem facit .
Turgent iter dona illi mox pollicebantur .
 Tertiam natura protendit Pollicebar .
Præputio ex futo octaua luce sacrare .
 Secundam Iuuenalis extendit .
Respondit hic Romanus eccum præsto sum. Iamb .
 Vltimam producant veteres .
Præstigiæque diu nebulosa in fraude peracta .
 Secunda producta est antiquioribus .
Et noua de terris proles in astra volat .
 Posterior longa est Iuuenali .
Nam me propitius verum pater vnicus alto .
 Prima corripitur Senecæ . Similia sunt Propitia-
 tus, propitiabilis, &c .
Psalterium Lyrici composuere pedes .
 Secunda extenditur & Virgilio natura .
Vntu Pugilibus miles pignabat Hetruscus .
 Prior breuis est Horatio .
Inde pugillares soliti percurrere ceras -
 Primam Iuuenalis longam ponit .
Parua pulex & amara lues inimica puellis .
 Primam Mart producit .

Q

Quintilia quantum gaudet amore tuo .
 Catull.
Ergo Quintilium perpetuus sopor, Choriamb .
 Horat.
Gloria Romana Quintilianæ toge .
 Mart.
 Secunda in his tribus contra naturam Quintilis
 primitiui est contract .

R

Terris recolitis vestra tenerier . Choriamb .
 Capell.
 Prima veteribus est contracta .
Ipsa redimitos olea frondente capillos .
 Prud.
 Secunda Virgilio est breuis ,
Æquaque nec ferro breuior nec rhomphaea ligno .
 Valer.
Dextram perarmat rhomphaeali incendia. Iamb .
 Prud.
 Græce scribitur ῥόμφαια , diphthongo in se-
 cunda .

S

Personas tres esse negant, Sabellins vnã .
 Arator.
 Prima alias & vbique breuiatur .
Forma sacrificij perfecti prisca canistro .
 Arator.
 Secunda contrahitur vetustioribus .
Et quoque turba bona plaudat saginata magistro .
 Calphurn.
 Secun-

positionis , producere .
 quanquam non absque
 vetustiorum exemplo fe-
 cisse id videantur . Sic
 enim Iuuenalis .
*Occulta spolia , & plures
 de pace triumphos .*
 Item Virgilius .
*Drymoq; Xantoq; Ligeaq;
 Cymodoeq;*
 Adde, quod iidem ge-
 runda in *Do* , plerumq;
 indifferenter vsurpent ,
 licet neq; istud exemplo
 veterū careat . Ita enim
 Tibullus .
*Aufer & ipse meū pariter
 medicando dolorem .*
 Item Iuuenalis .
*Plurimus hic aeger moritur
 vigilando, sed illum .*
 Quos , & alij sunt imi-
 tati : Serenus quidem .
*Sæpe sibi noxæ nimium
 mandando fuerunt ,*
 Item & Aufonius .
 ——— dum percontando
 moraris .
 Verum quicquid hoc
 est : veterum vestigijs in-
 hære consultius omni-
 nõ iudicio .
 Ex recentibus Man-
 tuanum , in voce , *Cicur* ,
 Politianum , in *Matrima*
 & *Patrimus* , eo quod alij
 desissent , semel allegaui ,
 præter illos , quos sciam
 neminem .
 Cæterum quandoqui-
 dem non omnes voces
 apud Poëtas antiquos
 obuiæ sunt : idcirco quæ-
 dam (mihi saltem nul-
 quam lectæ) absq; addu-
 cto exemplo supersunt ,
 quales , *Abanunculus* , *Ace-
 tabulum* , *Ammodytes* , *Alle-
 goriam* , *Apamia* , *Archime-
 des* , *Archipirata* , *Cicur* , *Ti-
 tio* pro *torre* & similia . Vt
 itaque de talium quanti-
 tate constare aliquid pos-
 set , quædam te ad sim-
 plicia remittent : vt *Ab-
 anunculus* , ad dictiones ,
ab , & *auunculus* : Sic *Ad-
 molior* ad simplex *molior* .
 Quædam è contrario ad
 composita , vt *Cicur* , ad
Inciuris : Nonnulla ad si-
 milia , vt *Titio* , pro *torre* .
 ad *Titus* & *Titius* , *Abluuiū* ,
 ad *Diluuium* , *Ammodytes* , ad
Trogodytes , *Appendices* , ad
 Per-

- Secundam producant veteres & primitiuum.
- Salamis* Auicn. *Fertilis Ægine tellus, & opima Salamis.*
Sed mediam veteres omnes contrahunt.
- Salubris* Cinna. *Hostica quod salubrem cuspis haberet opem.*
Secunda in saluber & salutis longa existit.
- Sapphiratus* Sidon. *Vernans herbida crusta sapphiratos.* Phal.
Sapphirinus Alcim. *Sapphirino viridi masculoso carulo & albo.*
Secunda in ambabus rectius producitur.
- Sardinia* Prud. *Iamque Remi populo quernis Sardinia glandes.*
Secundam Mart. contrahit.
- Scatinia* Aufon. *Scatiniam metuens, non metuit Titiam:*
Secunda huius vocis longa est Iuuenali.
- Seleuca* Fortun. *Caciliam Sicula profert, Seleucia Teclam.*
Prima in Seleucus breuis est.
- Senectus* Maxim. *Continuos gemitus ægra senectus habet.*
Vltima huius substantiuui longa est, sicut in voce
virtus, teste etiam Seneca tragædo.
- Seplasia* Marcell. *Quodque ab Idumæis victum Seplasia vendunt.*
Secundam Aufonius breuiat.
- Seruilius* Sidon. *Hos quoque sub nostris domuit Seruilius, utque.*
Seruilia Iuuenal. *Matrona, mox cum dederit Seruilia nummos.*
Vtraque cum primitiuo consentit. Secundam
tamen Horatius corripit.
- SERUS* Auicn. *Profert & Ponto septem serus explicat ora.*
Primam veteres longam semper statuunt.
- Seuerinus* Gobert. *Tu pater & patriæ lumen Seuerine Boethe.*
Secunda primitiuui semper longa ponitur.
- Sextilianus* Mart. *Bis decies solus Sextiliane bibis.*
Secunda in Sextilis primitiuo producitur.
- Silicibus* Euchen. *Compar silicibus nunc hyacinthus eat.*
Prima apud omnes corripitur.
- Simon* Sedul. *Simon patet ouans, & aquosis gentibus instat.*
Primam corripit. Horatius.
- Simon* Arator. *Hic fuerat Simon ille magis, quem prodidit orbi*
Posterior per scribenda producitur.
- Simonem* Fortun. *Hinc Simonem & Iudam, lumen quos Persa gemellum.*
Secundam item protendit Horat.
- Sinapi* Marcell. *Et mentam & sinapi, coriandrum, prototomumque.*
Mediam Columella producit.
- Sinus vestis* Liu An. *Baltheus & reuocet volucres in pectore sinus.*
Priorem Virgilius contrahit.
- Sirenius* Maxim. *Illam Sirenijs stupefactus castibus æquans.*
At secundam Virg. Horat. Ouid. extendunt.
- Smaragdinus* Prud. *Has inter species smaragdina gramine verno.*
Prima longa est veteribus.
- Socrates* Maxim. *Socratem palmam promeruisse ferunt.*
Media omnibus est breuis.
- Solæcisinus* Aufon. *Da rectum casum, iam solecismus erit.*
Secunda Mart. est longa, & cum diphthongo
scribenda.
- Sophia* Prud. *Sortiti ætheria coluerunt dogma sophia.*
Et natura & Mart. mediam breuem ostendunt.
- Sphæra* Prud. *Cuius ad arbitrium sphaera mobilis atque rotunda.*
Scribenda prior cum diphthongo.
- Stipendia* Sul. Lup. *Vt post iurisonæ famosa stipendia linguae.*
Primam Catullus producit.
- Statim* Alcim. *Eligit aerium statim sibi corpus adaptans.*
Catullus priorem corripit.
- Stator* Prud. *Ioni statori debet & Dÿs ceteris.* Iamb.
Longam ponit Ouidius.
- Suffragium* Prosp. *Suffragijs Christi, & plausibus angelicis,*
Suffragatus Paul. Ep. *Hæc per eius suffragata literam.* Iamb.
Secundam Statius longam ponit.
- Syracusæ* Aufon. *Quis Catinam sileat, aut quadruplices Syracusas.*
A Virgilio & Ouidio secunda producta, tertia
correpta

Perpendicularum, Diluculum,
ad Luculentus, Aristobolus
ad Aristophanes, & Cleobolus,
Acetabulum, ad Acetabulum
& Venabulum. Subinde
quoque ad orthographiam
respicere iuberis: Et in
Allegoria, Apamia, Archi-
medes, Archipirata, cum
Græcè scribantur,
ἀλλυροεία, ἀπάμνα
ἀρχιμήδης, ἀρχιπυράτα
vnde natia quantitas
facile colligi potest. Apud
Græcos enim vocales,
n & ω sic t & diphthongi,
tam improprie quam proprie,
semper produciuntur. Vocales
autem ε & ο perpetue
breues: Verum α, ι & υ
cōmunes habentur, quibus
uis non in omnibus. In
quibusdam enim productæ,
in quibusdam contractæ
obseruantur. Tamen
metri veteres ipsos huius
in parte aliquando productæ
obseruatim: quod
ostendunt hæ voces: Ἄμ-
μον, ἄμμαν, Βυτύριον,
βέτυρον, Chalcedon, χη-
λακιδῶν, Chiron, χείρα,
Crepida, κρηπίς, Democritus,
δαίμων, Ego, ἐγὼ, Hæ-
stor, ἕκτωρ, Mater, μητήρ,
Octo, ὀκτώ, Pater, πατήρ,
Polybus, πολύβυς, Rhom-
pha, ρωμφαία, Scoridæ,
σκωρίδα, Toletum, τολέτιον.
Ex his enim syllabarum
natura longas corripiunt.
Contra in Polybus, πολίβυς, Polydorus,
πολυδῶρος, Theophrastus,
θεοφράστης, Themistocles,
θεμιστοκλῆς, primasque
quæ breues sunt, produciunt.
In similibus tamen, quisquis ortho-
graphiam & originem
obseruabit, rationi magis
consentaneum faciet, & qui suum defendat
factum habebit &c.

ECce vidisti Smetim
in Veterum verba
iurantem, & reiicientem
vniuersos Iuniores, si
quid contra antiquorum
leges

correpta, diphthongho in o mutata ponitur.

T

- Taurromitano* Sidon. *Vel Taurrominitana quos Charybdis.* Phal.
Lucan. secundam corripit & quartam producit.
Thales Sidon. *Thales hoc etiam numeris inquirat & astris.*
Primam corripit Iuuenalis.
Ticinus Seren. *Allia precepit Ticini sententia neffi.*
Ticinus Sidon. *Ultima iam claros, querunt post damna Ticini.*
Sed primam atque secundam Silius producit.
Tilia Seren. *Eraxinea in flammis que frudit tiliæ succum.*
Prima Ouidio est breuis.
Tines Sedul. *Non mordax aringo vorat, non vinea sulcat.*
Primam Horatius corripit.
Treniri For. an. *Occurris Treniros, alijs quoque mota querela.*
Prima Lucano protenditur.
Triduanus Arator. *In tenebris triduanæ gerit, fecit esse fidelem.*
Primam longam ponit Martial.
Trigonus Aufon. *Vota leuat trigono, vires sociant sequenti.*
Secundam Manilius extendit.
Tripes Aufon. *Quid bipes aut quadrupes foret, & tripes omnia solus.*
Posterior Horatio est longa.
Turonæ Sidon. *Defendis Turonem, aberas post tempore paruo.*
Primam atque secundam contrahit Lucanus.
Typhonem Capell. *Diffona sacra Mithra, Diemq; ferumq; Typhonem.*
Prima Virgilio longa existit.

V

- Valentinianus* Fortun. *Dum regeret princeps data iura Valentianus.*
Tertiam Valentinus natura protrahitur.
Valerianus Prud. *Vidimus ò Christo Valeriane sacer.*
Valeriorum Prud. *Valeriorum. Adonius versus.*
Primam huius Horatius, illius Martialis con-
trahit.
Valetudo Alcim. *Qualia diuitie valitudo corporis ipsum;*
Secunda longa est Horatio.
Verecundia Maxima. *At post quem teneram rupit verecundia frondem.*
Verecundus Maxima. *Prostratus pedibus verecunda silentia rupit.*
Secunda ambarum natura vsque producit.
Vero aduerb. Prud. *At vero postquam lectuli. Iamb.*
Posterior Virgilio est producta.
Vestigium Sedul. *Vestigis calcare suis veneranter adorans.*
Secunda longa est veteribus.
Viticula Tertull. *Viticulæ in gracili latet ingens corpore botrus.*
Secundam facit longam Virgilius.
Vltra Seren. *Cura ni hil prodest, nec ducitur ultra cicatrix.*
Ultima huius Virgilio & alijs est longa.
Vlysses Maxim. *Efficior demens alter Vlysses ego.*
Ultima est longa sicuti in Vulpes.
Vomica Seren. *Vomica qualis erit, vel eidem proxima quedam.*
Primam contrahit Iuuenalis.
Vulpes Auicn. *Huc arguta nouo gaudentem vulpes amictu.*
Posterior longa est Horatio.

Ex diuersis Authoribus.

¶ CXXXVIII.

Etiam veteres in multis differunt, & eorum dissensus Poëtis iunioribus prodesse poterit. Proderit Philomusis hanc syluam, & Authores, quos octo, diligentius inspicere, inueniet enim in illa plurimas syllabas indifferentes, quibus Labyrinthos suos poterunt conformare -

leges dicant. At contra alij opinantur, nec Veteres ita scrupulosos fuisse vt censentur, nec omnibus placere Iunioribus summam in carminibus seueritatem. Iubeo audiri Gilbertum Ioniunum Aruernum, qui in Lyricorum prefatione sic ait.

Superioris esset ingenij ac parum mulicæ Poëtæ, hoc est ab eo, qui insaniam profiteatur, consilij suscepti rationem exigere: quas enim patres agat consilium in scena furoris? quam ratio personam in theatro sustineat insaniam? reddere tamen placet, etsi repeti non debeat. Necessitas ab ingenio alioquin & duro & supino, quasi vndam ex pumice, versiculos aliquot extuderat. Incauit, vt solet, morbus, ille & delirandi ad lyrani pruritus modicæ illæ confractione: sed, vt vetus verbum est ac valde verum, *Canis, dum properat, cecos parit catulos*, quod minimè te monere opus fuerat, cum in qualibet paginâ festinationis atque supinitatis indicium appareat. Tamen, vt vt sit, frigidulos versus Vulcanico commentare non placuit: tu, Lector, si videbitur, honestius facies, & iustius, & vt dicam quod res est, etiam libentius. Sin etiam apud te insperatam indulgentiam inuenient, habeo pauca, quæ te monitum velim. In quibusdam, quæ veluti scopulos, quidam fugiunt eruditi, minus fuisse me superstiosum, fateor, cum videam Propertium, Ouidium & aliquot alios eam minus religiosè deuitasse, Horatium neglexisse penitus, & Græcos identidem vsurpasse. Versus aliqui iuncturas habent duriores, interdum ex industriâ, interdum etiam (quid enim fateri pudeat?) ex osecitantia. In

A

- Aaron. *Prud.* Sacricolæ summi summis nam fertur Aaron
Tertul. Hic Aaron est virga Crucis, quæ germina profert.
 Abdera *Marcell.* Quod Couis docuit Senior quodque Abdera suavit
Mart. Abderitanæ pectora plebis habes.
 Abel *Victor.* At viuo gaudere lucro dignissimus Abel
Tertull. Huius Abel iustus Pastor, pecudumque Magister
 Abiegnus *Prop.* Nam quis equo pulsus abiegnæ nosceret arces
Proper. Induit abiegnæ cornua falsa boui.
 Abram *Helpid.* Ducit Abram, fidei meritum est, nec parcere nato.
Prud. Abram parenti dictus Abraham Deo. *Iamb.*
 Ac *Horat.* Si sapiat vitet simul ac adoleuerit ætas
Martia. Daphnonas platanos ac acrias cyparissos
 Academ. *Claud.* In latium spretis Academia migrat athenis
Cicer. Indequæ Academia vmbri fera nitidoque lycco.
 Acis *Ouid.* Acis erat Fauno nymphaque Simæthide credus.
Claud. Lucus erat prope flumen Acin, quod candida præfert.
 Adam *Victor.* Deceptum miseratus Adam, quem capta venenix
Prud. Tinxit & innocuum masculis sordentibus Adam
 Adrastus *Prop.* Qualis & Adrastris fuerit vocalis Arion.
Stat. Ducitorem belli generumque potentis Adrastris.
 Adria *Propert.* Non ego nunc Adriæ vereor mare noscere tecum.
Lucan. — sonat Ionio vagus Adria ponto.
 Aenaria *Stat.* Aenariæque lacus medicos. Statinasque renatas
Cor. sen. Dicitur insidijs flagrans Aenaria quondam.
 Aencidos *Ouid.* Et tamen ille tuus telix Aencidos auctor
Ouid. Aencidos summo grande fuisset onus.
 Agathe *Fortun.* Hinc mater: hinc sponsa Agnes Tecla dulcis Agathe
Damaf. Martyris ecce dies Agathæ. *Dactyl.*
 Alastor *Claud.* Armenti ditescque nota signatus Alastor.
Ouid. Caranon Iphitidemque Alastoraque Chroniumque
 Allobrog. *Cicer.* Vocibus allobrogum patribus populoque patebant.
Iuuen. Rufum quem toties Ciceronem Allobroga dixit.
 Amalech *Prud.* Sublimis Amalech premit, *Tamb. dimet.*
Paulin. Et senis impensa Moti præuidus Amalech.
 Amen *Victor.* Et responsuris ferit æthera vocibus Amen
Fortun. Qui mihi spes veniæ causa salutis amen.
 Apricus *Horat.* Quidquid sub terra est in apricum proferet ætas
Prop. Qui tulit aprico frigida castra lare.
 Aquitan. *Auson.* Fulmentis Aquitanicis superba. *Palæc.*
Sidon. Temperat ingenuos qua læta Aquitania mores
 Architec. *Mart.* Præconem facias vel Architectum
Avator. Qui fundamentis manet Architectus in illis
 Arius *Lucan.* Substringens arma specomas, hic fortis arius,
Prud. Ac sese occultant Protinus & Arius arte.
 Astutia *Prud.* Psalma primum perculisse versipelli astutia *Troch.*
Tert. Hunc instrumenta humana astutia nisa
 Atlas *Virg.* — docuit quæ maximus Atlas
Mart. Non aliter monstratur Atlas cum compare multo.

B

CXXXIX.

- Bahal. *Prud.* Fluxerat ornatus caput & iam coctile Bahal
Sedul. Tunc coluere Bahal, tunc elegere Barabban.
 Batauis *Lucan.* Vangiones Batareique truces.
Sil. Iam puer auricomæ perfomidate Bataro.
 Bebrycis *Val.* Bebrycis & Scythici procul inclementia sacri.
Sil. Possessus Baccho sæta Bebrycis in aula.
 Beryllus *Prud.* Hinc sibi Saphirum sociauerat inde Beryllum
Prop. Et solitum digito Beryllon adederat ignis.
 Bicolor *Virg.* Portat equus bicolor maculis.
Sidon. Flectis penniferos hederis bicoloribus armos
 Bithynus *Iuden.* Quanquam & Caspadoces faciant equitesque Bithyni
Idem. Donec Bythyno libeat vigilare tyranno.

dimetiendis recentior
 nominibus, aut alijs etia
 quæ minus trita sunt, la
 berior fui, vt in *Ludon-*
 & *Luduico*, | *Ludonifio* *Ca-*
balis, *Iapone* quadrifyllab
 Græca inflexione, *Lu-*
nardo, & si qua sunt alia
 quorū aliqua non igno
 rabam aliter ab alijs v
 rata esse. Versum vni
 cum Choriambicum Ma
 crocephalum volens fr
 ei, cum dixi: *Fenestris*
procaz omnibus infidez. In
 alijs carminum generi
 bus, in quibus maior li
 bertas est, eā, sed modice
 sum vsus. In trophæo
 Regis Poloniæ, quia fe
 ctum est carmen ad mo
 dos musicos, Ode secu
 da de industriâ lege so
 luta est, & ad musicæ
 genium accomodata, et
 placuit tamen eam me
 uere loco, vt neque Oc
 ad famam, quamuis no
 sit Horatiana Libro Ep
 don addidit Seazoni
 aliquod sine Lyricerum
 veterum aut recentior
 exemplo: sed neque mi
 suram carminis neque
 naturam ab Iambis v
 deo multum discrepare
 & si displicent inter Ly
 rica, tu silentium impe
 ra, silebunt. Plæraq; om
 nia fieri potuerunt aut
 diligentia, aut à tempo
 re meliora: sed placuit
 hanc tibi vicariam ope
 ram relinquere. In com
 mendandis æui instituta
 tiq; nostri hominibus me
 sapiusculè versatum esse
 quidam conquerentur,
 sed cum absit adulationis
 vt ratio, ita & suspicio,
 non poenitet hac in re
 paulo liberaliùs Horati
 exemplo & meopte inge
 nio peccasse. Inania
 poeticorum Deorum &
 nomina & mysteria, re
 liquumque Musarum
 mundum muliebrem ra
 rò adhibui: memineram
 quippe me Christianum
 Christianis hæc auribus
 canere: quibus placere
 magis existimo pietatem
 incultam, quàm cultum
 qualemcunque, qui ali
 quem

Blatero *Horat.* Blaterat hinc aries & pia balat ouis.
Auicn. Audit cum magno blateras clamore furisque.
Oud. Non profecturis littora bobus aras.
 Bobus *Aufon.* Æs veluti spirans cum bobus exagitas
Iuuen. — Cymbri nec Britones vnquam
 Britones *Mart.* Quam veteres brachæ Britonis pauperis & quam

C

Auicn. Carmanidis qua se pelagi procul inuehit vndas
Priscian. Vltcrius pergas si post Carmanida summam.
Mart. De Cathedra quoties surgit iam sæpe notauī,
 Cathedra *Prud.* Quam Paulus retinet, quamque Cathedra Petri
Lucret. Finibus in Cecropis funestos edidit ignes,
 Cecrops. *Ouid.* Virginibusque tribus gemino de Cecrope nates.
Hoyac. Posse linenda cedro & læui seruando cupresso
 Cedrus. *Virg.* Vrit odoratam nocturna in lumina cedrum.
Pers. In venerem putret, sed cum lapidosa chiragra.
 Chiragra *Mart.* Sed nihil patrono porrigit hæc chiragra est.
Virg. — iuuat indulgere choreis finis hexam.
 Choreia *Virg.* Pars pedibus plaudunt choreas & casinina dicunt.
Horat. Vincens aspiciet citraque carnis Phaleuc.
 Citra *Sidon.* Quos vltra citraque nequit consistere rectum
Aufon. Vindicem adulterij cum Clytemnestra necet
 Clytemn. *Iuuen.* Mane Clytemnestram nullus non vicus habebit
Ouid. Insequere & voti postea compos eris.
 Compos *Victor.* Tunc erit vt rerum compos & certa salutis.
Prud. Quæ condiderunt gentibus stultis deos. *Iamb.*
 Codider. *Priscian.* Hæc Di condiderunt, hæc Di quoque moenia sequant.
Horat. Hæc est conditio viuendi aiebat eoque
 Conditio *Maxim.* O quam durâ premit miseris conditio vitæ
Horat. Vatum diuitibus consecrat insulis
 Consecro *Alcim.* Te mox consecrat Christo. qui protinus ipsi
Manil. Contra iacet cancer patulam distentem in auram.
 Contra *Virg.* Contra non vlla est oleis cultura nec illa.
Ennius. Contudit crudelis hyemæ — — —
 Contudit *Mart.* Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri
Licent. Arcet amor copulamque tenet communis honesti
 Copula *Lucr.* Denique res auro argentum concopulat vna
Ouid. Mille meum leuibus cor est penetrabile telis
 Cor. *Ouid.* Gonfiteor misero molle cor esse mihi.
Claud. Mergit se subito vellitque Coralia Clotho
 Coralliū *Ouid.* Sic & Coralium, quo primum contigit auras
Horat. Cessisset magnâ compellans voce cuculum
 Cuculus *Philo.* Et cuculi cuculant — — —
Mart. Et credit cui Posthumilla diues *Palec.*
 Cui *Prud.* Sanguine pasta cui cedis aris *Dactyl.*
Horat. Cui properabantur tibi nempe
Ouid. Antiphate mores immansuetique Cyclopi
 Cyclops *Virg.* Ætnæi Cyclopes & huc aduertite mentem,
Horat. Sic te dira potens Cypri *Choriamb.*
 Cyprus *Mars.* Cum te Flacce mihi reddet Cytherecia Cypros
Maxim. Diligit & Florem Cypris vbique suum.
 Cypris *Capel.* Sic Cypris Oceani perfusus Sydere lymphis.
Horat. Nec Cypriæ Tyriæque merces *Dactyl.*
 Cyprius *Horat.* Nunquam dimoueas vel trahe Cypria *Choriamb.*
Virg. Parce metu Cythera manent immota tuorum
 Cytheræu *Ouid.* Mota Cytheræa leuiter mea tempora myrtho

D

Dare *Propert.* Iura dare statuas inter & arma mari
Mart. Et dare Campano toxica sæua mero.
 Dauidic. *Sedul.* Cur ego Dauidicis assuetus cantibus odas
Fortun. Rennuis an recolis, quæ canna Dauidica pangit
 Dederunt *Tibull.* Seruitium vt dederunt regna superba tibi
Virg. In casus omnes percussâ mente dederunt.

quem impietatis habeat colorem. Vale.

Composuit Despau-
 terius Grammaticæ Latinæ pulchras, & faciles Institutiones, quas multi contraxerunt, & reduxerunt ad regulas multò breuiores. Inter alios primum locum obtinere violetur Simon Verrepæus: cui sudpares etiam sunt alij. Liber quartus totus est de syllabarum quantitate: & Capite primo sub finem hæc communes ponuntur.

Prima syllaba communes.

Nomina quedam, maxime propria, non eandem perpetuò quantitatem retinent. Vnde primæ syllabæ in his ferè sunt ancipites.

Adamus, Britannus, Cacus, Cofyra, Cyane, Diana, Eous, Gradinus, Pachynus, Pituita.

Simon, Silenus, Strigilis. Sic *Sichans* apud Virgiliū. *Pyrene* pro monte.

Fidena, Curetes, Orion, apud alios Poetas primam interdum producant, interdum corripiunt. *Sicanus & Iralus* apud Virgiliū, *Arabs* apud Propertium primam naturam possident breuem: sed in Deriuatiuis *Sicania, Italia, Arabia,* eadem producantur; alioqui in heroicis carmen non venient.

Mediae communes

In his media communis est, *Aeneis, Batanus, Butyrum, Cyane, Cybele, Choreia, Malea, Sicanus,* sic *Orionis, Aegionis, Berycis, Syphacis, Davidis,* Communem habent penultimam.

Apulia, Oenotria, Euripides, Ionius, Sidonius, variant antepenultimam.

In *Calesacio, Frigefacio, Liquefacio, Madefacio, Tepesfacio,* &c. Vocalis breuis est & interdum longa.

In *Quotidie* prima *Catullus*

Destin. as	<i>Virgil.</i>	Composito rumpit vocem & me destinat ara
	<i>Iuven.</i>	Et domini gladiis iam destinata, sed olim.
Didymus	<i>Mart.</i>	Plus habuit Didymus plus Philomelus habet
	<i>Arator.</i>	Vulneribus sua membra probrans modo Didyme di-
Diffido	<i>Virg.</i>	Threicio regi cum iam diffideret armis (scis
	<i>Idem</i>	Diffidit & multa porrectum ostendit arenæ.
Dispar	<i>Horat.</i>	Vt matrona meretrici dispar erit æquo
	<i>Prud.</i>	Quidquid dispar habet cumulum discretio carpit
Doryclus	<i>Virg.</i>	— Ismarij conjux longæua Dorycli
	<i>Virg.</i>	Est Dorycli conjux diuina signa decoris
Duo	<i>Auson.</i>	Europamque Asiamque duo vel maxima terræ
	<i>Virg.</i>	Præterea duo nec tutâ mihi valle reperi

E

Ebusus	<i>Sil.</i>	Iamq; Ebusus Phoenissa mouet, mouet Artubus arma
	<i>Avien.</i>	Ac dilecta vaga pecori consurgit Ebusus
Ecclesia	<i>Victor.</i>	Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus
	<i>Sedul.</i>	Ecclesiam pulchro Christus sibi iunxit amore
Edom	<i>Fortun.</i>	Qui venit de Edom, de Bosra veste cruenta
	<i>Paulin.</i>	Esto memor tum prolis Edom, vt versa vice nostrum
Edonis	<i>Lucr.</i>	Edonis Ogygio decurrit plena licæo
	<i>Virg.</i>	Ac velut Edoni Boreæ cum spiritus alto
Ego.	<i>Virg.</i>	Ille ego qui quondam — —
	<i>Idem</i>	Ausus ego primus castos violare pudores
Eleazar	<i>Prud.</i>	Recubabit vbi est Eleazar Parthen.
	<i>Paulin.</i>	Et blandus digiti ora Eleazar alit. <i>Pentam.</i>
Enervo	<i>Symma.</i>	Corpus enervatum gereret sine laude palestra
	<i>Virg.</i>	Vt venus enervat vires, sic copia Bacchi.
Enoch	<i>Victor.</i>	— — solido cum corpore præuius Enoch
	<i>Tertull.</i>	Huius Enoch insigne decus de corpore membrum
	<i>Virg.</i>	Ergo iussâ parat,
Ergo	<i>Mart.</i>	Tu captas alios iam sumus ergo pares
	<i>Horat.</i>	Audieris heres: ergo nunc Dama sodalis.
Eris	<i>Virg.</i>	Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo
	<i>Tibull.</i>	At si tardus eris, errabis transiet ætas.
Esaïas.	<i>Prud.</i>	Evomuit spirante Deo, quæ sanctus Esaïas
	<i>Tertull.</i>	Esaïas locuples, cui fontis aperti.
Etesius	<i>Lucret.</i>	Pulverulenta Ceres & Etesia flabra Aquilonum
	<i>Idem</i>	Anni tempore eo quo Etesia flabra feruntur
Ethruscus	<i>Virg.</i>	Gens bello præclara iugis insedit Ethruscis
	<i>Idem</i>	Urbs Ethrusca solo sequitur pulcherrimus Astur
Evangelii.	<i>Tertull.</i>	Tradit Evangelium Paulus sine crimine mundum
	<i>Alcim.</i>	Clara Euangelij pietas spernenda libelli.
Eugenia	<i>Idem</i>	Eugeniæ dudum toto celeberrima mundo
	<i>Fortun.</i>	Hic Paulina, Agnes, Basilissa, Eugenia regnant.

F

Fac	<i>Lucret.</i>	Non possunt fac enim minimus è patribus esse
	<i>Ovid.</i>	Hos fac armentos, hoc est Danocia Persis.
Fames	<i>Virg.</i>	Et metus, & malesuada fames & turpis egestas
	<i>Prud.</i>	Pignoribus spoliaturque suos fames impia natos.
Febribus	<i>Prud.</i>	Mersis ne anhelat febribus Iamb.
	<i>Seren.</i>	Febribus aut longis Galli nova iura venusti.
Feretro	<i>Sedul.</i>	Auxilium vitale tulit tactoque feretro
	<i>Virg.</i>	———— feretro Pallante reposto.
Ferè	<i>Auson.</i>	Nam tecum ferè totus ero quoecumque recedam
	<i>Virg.</i>	Iamque ferè sicco subductæ littore puppes.
Ficedula	<i>Iuven.</i>	Mergere ficedulas didicit nebulone parente.
	<i>Martia</i>	Cerca quæ patulo lucet ficedula lumbo.
Fidei	<i>Prud.</i>	Quæ sedem fidei cibus refertam <i>Phalec.</i>
	<i>Paulin.</i>	Auscultat nato genitrix, vis tanta fidei.
Flabellū	<i>Ovid.</i>	Profuit & tenui ventos movisse fabello.
	<i>Prop.</i>	Et modo Pavonis cauda flabella superbæ
Flagro, as	<i>Virg.</i>	———— trepidare metu crinemque flagrantem
	<i>Lucr.</i>	Intima pars hominum vero flagrabat ad ossa

Aerumnæ

lus producit, Martialis corripit: In eodem, syl- labam *Ti* Terentius producit; Catullus corripit In *Quandoque* o producit, in *Quandoquidem* corripitur: Sed in huiusmodi non omnium auctoritas est sequenda, sed probatissimorum: In multis etiam derivatio, aut huius Artis regitla, aut denique varietas Orthographiæ est observanda:

Ultimæ communes:

Numeralia in *Ginta*; habent comunē ultimam: sed Virgilio sæpius producit *E*, Vocatiui *Achille*, *Vlyssæ* rectius producti:

Imperatiuus *Cane*: sed *vale*; & vide rectius producentur:

I, *Mihi*, *Tibi*, *Sibi*; sed *Ibi*, *Nisi*, *Quasi*, & *Quæ* disyllabum sæpius correpta:

O, *Finite* vt *Homo*, *Amicus*, *Quando*, &c:

Item *Serò*, & *verò* coniuñtio, non *Aduerbiū* *Ambo*, *Duo*, *Ego*, *Scio*, *Nescio*, sæpius correpta: *Quæ*, *Citò*, *Immò*, *modò* cum compositis sæpius correpta:

C, *Hic* pronomen est differens: sed aduerbiū producitur:

T, *Abijit*, *Adijit*, *Interijit*, *Subijit*, sæpius correpta.

E Didit Fridericus Taubmanus librū *Caminum*, quem *Melodiam*, siue *Epulum Musæ* appellat: *Quale* opus author centuram ipsam desumptam ex *Ovidio* vveno libro inscripsit:

Vide licet:

Sunt bona, sunt quædam diocria, sunt mala plura:

Quæ legis hîc: aliter non sit Amice, liber:

Hac placuit Taubmano modestissimo viro, censurâ aut notâ opus suum onerare: in quo me iudice.

Vix mala sunt, vix sunt mediocria, sed bona multa:

Et quia Poëta iste celebris in Præfatione ad Lectorem nonnulla dicit, quæ poterunt Philomur-

Frustra *Mart.* Aerumnæ cumulus quod nudum & frustra negantem
Virg. Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

G

Galilæus *Prud.* Forte Galilæi, iam decrant vina ministris
Iuven. Exin per terras Galilæa sancta serebat.
Tertull. Post hunc Aethiops Gehon illapsus opimas
Gehon *Victor* Nec minor inde Gehon, placidis sed mitior vndis
Virg. Italiani regeret genus alto à sanguine Teucris
Idem Sunt viola omne genus, hic est & spartica myrtus.
Geometr. *Iuven.* Grammaticus, Rhetor, geometra pictor alypes.
Sidon. Tractator geometra, musicusque *Phalee.*
Gerasen. *Prud.* Ecce Gerasenos legio irruit effera potcos.
Iuven. Iam Gerasenorum steterat sub littore puppis.
Gradius *Virg.* Gradivumque patrem Geticis qui præsidet arvis
Val. Inelyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo.

H

Hebræus *Prud.* Exutæ Hebræisque thoris sacrisque vacantes
Arator. Infernum quod Hebræus ait, iam constat vtrisque.
Herodes *Sedul.* Herodes hostis impie *Iamb.*
Idem Herodes alius, quod tu molire, videbit.
Hic. *Virg.* Hic annis atque animi maturus Athletes
Idem Solus hic inflexit sensus animumque labantem
Hieremia *Prud.* Carmine lucifico quam deflens Hieremias
Tertull. Sanctus Hieremias quem gentibus esse prophetam.
Hierusalē *Prud.* Hierusalem templo tunc illustrata quieto
Paulin. Vrbs Hierusalem fiat mea non memor vnquam
Hilaris *Fortun.* Hinc simul Hilarium, Martinum Gallia mittit
Sidon. Eucherij venientis iter, redeuntis Hilarī.
Homo *Emius* Vnus homo nobis cunctando restituit rem
Lucret. Vt quota pars homo sit terræ totius vnus.
Hymen *Patul.* Hymen ò Hymenæe Hymen ades ò Hymenæe
Ovid. Vuigus Hymen hymenæe vocat, fugit ille vocantes.

I

Iacob. *Prud.* Nec colluctantis tractarunt brachia Iacob
Paulin. Duxit Iacob. *Adonius.*
Ibi *Victor.* Esau & patriam deductus Iacob ad vnam.
Val. Aut ibi flava seres mutato sydere Sarra
Idem Ter conatus ibi collo dare brachia circum
Ibidem *Val.* Crebra ferit demissæ aures, incertus ibidem
Mamert. Cognosces ibidem, ne pergas tradere fatis.
Ieremias *Fortun.* Quem Ieremias voce tonante refert
Iuven. Ieremiam dixere alij pars esse prophetam
Illius *Virg.* Illius immensæ ruperunt horrea messes
Virg. Quam nostro illius labatur pectore vultus
Iordanis *Sedul.* Sex quasi lustra gerens placidam Iordanis ad vnam
Tertul. Iordane percussio, pedibus via facta regressus
Ipsius *Virg.* Ipsius Anchisæ longæni hoc munus habebis
Virg. Nunc vltro ad cineres ipsius & ossa parentis
Isac *Victor.* Imponam nomen quod culpam hanc arguas Isac
Fortun. Quod Patriarcha Abraham vel Isac, Iacob quoque dignus
Israel *Prud.* Israel rabiem ponti post terga minantis
Sidon. Israel appensi per concaua gurgitis iret.
Arator. Israel ferre solent portæque adiungere certant.
It *Lucret.* Nidor enim penetrat quia succus non it in artus
Virg. Dum trepidant, it hasta Tago per tempus vtrumque
Itys *Virg.* Quarum vox ityn & ityn, quod Bisthonius rex
Ovid. Deflet Threicium Dauias ales ityn.
Iudaica *Iuven.* Iudaicum ediscunt & ferrant & metuunt jus
Alcim. Quando induratum plebes Iudaica Regem:
Iudith *Idem.* Fœmineaque animi Iudith in mente virilis.
Fortun. Sara, Rebecca, Rachel, Esther, Iudith, Anna Noëmis.

so prodesse, has pauculas lineas subijcio.

Agit de Epigrammatum ordine, & ait:

[De ordine carminū & dispositione titulorū, præsertim in libris Epigrammatum, in eā partem quasi data operā curiosus fui, vt etiam suspicionem alicuius ordinis observati à me quantum licuit, declinarem: & proinde, vt quodvis nomen oculis primum occurrit, ita primam sedem in libello occupavit. Et quomodo, quæso te, ordo alius, quam hic non-ordo potuit institui? aut qui debuit? si exemplum doctæ illius antiquitatis respexeris, aliud non factum reperies. Vel vnū Martialem mihi vide, in cuius libris, & mellis, & fellis, & aceti & salis abunde est: ibi is nunc Thaidem ponit, mox Cæsare, post Luscum furem, & rursus Cæsarejn. Nec piguit Caput Mundi inter illud lutum posteritati spectandum exhiberi. Radiat nimirum Traianus suo splendore, Luscius fur etiam suo. Ego cunctam in hisce libellis nomenclaturam quasi annulo inscriptam habeo, & abs te haberi volo: neque quisquam, cui oculi & pectus valent, alio modo illam aspiciet aut æstimabit.] Sic ille. Qui eruditus, Philosophis, & Theologis prodesse poterit, cum enim epistolas edimus, non Personarū ordinem instituimus, sed argumentorum interdū, aut temporis saltem, aut nullum. Iuvat interdum ordo abecedarius, qui nulli iniurius, non omnino est non-ordo.

Addit aliquas pulchras sententias, è quibus nobiliores subscribo. *Nulle res potest, esse eadem festinata simul & examinata: nec esse quidquam omnium quod habeat laudem diligentia sue simul & gratiam celeritatis: Philosophus inquit Platonius*

- Inno *Virg.* Inathæ Iuno pestem meditata iuvenæ
Mart. Dixit item quoties lascivo Iuno Tonanti
- L
- Læstrigon *Juven.* Fingentem immanes Læstrigonas atque Cydopas
Sidon. Læstrigones nos esse puta monstrumque tributum.
- Latebrof. *Virg.* Cui domus & dulcis latebroso in punice nidi
Prud. Mersa latebrofis crypta patet foueis
- Lavacrū. *Plaud.* ————— auidus splendore lavacris.
Prosper. In quo per lavacrum fidei virtute renatæ.
- Libanus *Auson.* Florem spirat odor, Libani seu montis honortus
Sedul. Semper habens spondes & tanquam Libana cædrus
- Liquor *Lucret.* Pondus ut saxi, calor ignis liquor aquai
Lucr. Fiet ut cibus omnis & aridus & liquor ipse
- Lucrum *Virg.* Sperne lucrum, vexat mentes vesana libido
Mart. Et faciet lucrum bibliopola triphon.
- Lues *Virg.* Arboribusque fatisque lues & letifer annus
Prud. Cuspis avaritiæ stupuit lues improba castis
- Lumbric. *Seren.* Lumbricus terræ mixto inducetur olivo
Idem. Et lumbricus edax vivat inimica creanti.
- Lycas *Virg.* Inde Lycam ferit exsertum iam matre perempla
Virg. Protinus Antæum & Lycam prima agmina Turni.

M

- Macedon *Ovid.* Qui clypeo gladioque Macedoniaque sarissa
Arat. Vesicitur esuriens Macedonia perque soporis
- Maria *Sedul.* Angelus intacta cecinit properata Mariæ
Idem. Quis fuit ille nitor Mariæ cum Christus ab alvo
- Melanur. *Ovid.* Quin laude insignis cauda melanurus & ardens
Emius. Melanuram turdis merulamque umbramq; marinam
- Melas *Ovid.* Mygdoniusque Melas & Tænarîus Eurotas
Priscia. Qua Melas atque Crathis fluvii quæ currit Iacon.
- Melite *Ovid.* Fertilis est Melite, sterili vicina Cosyræ
Arator. Sicanio lateri remis vicina Melite.
- Mihi *Virg.* Musa mihi causas memora —————
Virg. O mihi præteritos referat si Iupiter annos
- Mithras *Stat.* Indignata sequi torquentem cornua mithram
Capell. Diffona sacra Mithram, Ditemq; ferumq; Typhonem.
- Mitra *Prud.* Ut mitra cæsariem cohibens aurata virilem.
Virg. Mæoniâ mentum mitrâ crinemque madentem.

N

- Naufrag. *Manil.* Incubuit pontus timuit naufragia tellus.
Manil. Naufragia atque imas avidi scrutantur arenas.
- Nemo *Mart.* Nemo quater missos currere sensit equos
Mart. Hæc ratione potest nemo non esse disertus.
- Nescis *Mart.* Nescis heu nescis dominæ fastidia Romæ
Ovid. Nescis an excedant etiam loca venimus illuc
- Nescit *Juven.* Quis nescit? aut quis non vidit vulnera Pauli
Hort. Nescit Aquinatem potantia vellera fucum.
- Nisi *Sidon.* Sin tantum penitusque nisi nihil esse videtur.
Virg. Et nisi me quacumque novas incidere lites.
- Nullius *Horat.* Nullius adductus iurare in verba magistri
Idem. Musa loqui præter laudem nullius avaris.

O

CXLII.

- Obedio *Victorin.* Iussit adesse Deus proprioque obedire Tyranno:
Virg. Sed communiter be produci solet; nam derivatur ab audio.
- Omnino *Prosper.* Non equidem omnino capta aut deserta viderer
- Onager *Mart.* Hæreti sensus nullumque omnino relictum.
Paul. Pulcer adest onager, mitti venatio debet
- Opf. auxili. *Virg.* Si vitulum Tauro vel equum committis onagro.
Virg. Non opis est nostræ Dido, nec quidquid ubique est.
- Opprobr. *Prop.* Vi propria nituntur opis haud indiga nostræ.
Prop. Non fuit opprobrio facta sine arte casa

tonicus. *Vulgus cor*
cæcum, aut Pindarus,
 Cicero, *Quam multa*
dent pictores in umbris
nos non videmus! Subi-
 git hoc adagium, *Græ-*
maticus non erubescit, solar-
um si sciens facit, erube-
si nesciens. Hinc ortu
 habuit illud, *Sicut vitu-*
ita morixit, in eos dictum
 qui doctrinam conter-
 pserunt, dum viverent
 & ut irrationales morti
 sunt: & quo modo? *Sic*
Cruis, sine lux, sine Domini
DEVS. Huc etiam per-
 tinet illud *Legistarum*
De verbibus non curat Ius
consultus.

Hæc erunt fortè ad re-
 ut alia illustres, nunc
 stra intererit Parnassu
 indifferentium syllaba
 abundantiam citare. En
 iterum audiatur *Tan-*
manus. [Hoc persuat
 tibi certò habeas, in
 nihil omnino in pœ
 qua phratim, qua ven
 qua mensuram hor
 posse probari, quod
 reum illud Cæsaris.
 Augusti sæculum
 dixerit, aut dictum
 fuerit. Neque velim
 xistimer, exempli gra
 præter rationem, &
 thonitatē correpte a
 primam enunciari in
bra, labrum, migro, ames-
chlea, Daphne, technus,
 aut ultimam in *pata-*
scilicet, & temere, in qu
 rum hoc postè iore
 rum quam temerari
 vulgus hallucinetur: *bi-*
 & in *abunde,* quod ce
 piunt, cum contra
 opus erat. Neque tam
 ignoro Lucretiam,
 tullum, Virgilium,
 rarium, aliosque long
clare, superne, inferne,
apprime, dure, & alia
 hanc faciem multa e
 repto pronunciasse
 rum pollens ille vtu
 autoritas, in partem
 liam nunc palmam p
 fidet. Idem accieit
scaturit, suspicio, resina,
 secundam contrahunt
 planè sine assenti
 rum, &c.] Et. *of* *dis-*
 pa-

Quid modo quæ nostris opprobria vexerit armis .

Lucan. Tum furor extremos movit Romanus oretas
Fannius Fluctuat æquoribus nec non oretæque feroces .

Lucan. Solstitiale caput nemorosus submovet Othrys
Sidon. Pindus, Othrys, Pholoë dextris cecidère Gigantum.

P

Avien. Vsq̄ue in saxosi Pachynt iuga, plurimus inde

Virg. Præstat Trinacriis metas lustrare Pachyni .

Ovid. Est quibus imbriferos versa est Pachynus ad Austros

Virg. Ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit

Prosp. An dextram pacis palam dare te pudet hosti .

Ovid. Illic quas tolerant nemorosa palatia frondes

Mart. Inde sacro veneranda petes palatia clivo .

Horat. Scripta Palatinus quæcumque recepit Apollo .

Mart. Ad Palatinas accipensera mittite mensas .

Virg. ——— Cocyti tarda que palus innabilis vnda

Horat. Regis opus sterilisque diu palus aptaque remis

Lucret. Incubuit tandem populo Pandionis omnes

Lucan. Et Pandionias quæ cuspide protegit arces

Avien. Hæc cum Pandionis lectum componeret aula

Virg. Panditur interea domus omnipotentis Olympi .

Prud. Innocuas inter soboles genuit paricidam

Arator Paricida trahis, quid Christi sanguine fuso

Lucr. Causa patefiet quæ ferri pelliciet vim

Prop. Nec flenti Dominæ patefiant nocte fenestra .

Virg. Est mihi namque domi pater, est injusta noverca

Idem. ——— fer sacra pater & concipe foedus

Lucret. Avia Pieridum peragro loca nullius arte

Virg. ——— Lybiæ deserta peragro .

Iuven. Eloquio sed vterque perit orator, vtrumque

Idem. Invenit obtritum, vulgi perit omne cadaver .

Prud. Somniat illapsum Petrus alto ex æthere discum .

Arat. Petrus vtramq; regens tibi corpus & hic parat vmbra

Prop. Nec mea Phæacias æquant pomaria sylvas

Tibull. Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris ;

Prop. Siue aliquid Pharetris Augustus parcat Eois .

Horat. Voce dum terret viduus Pharetra

Ledul. Post Dominus Pharisæa petens convivium cœnæ

Iuven. Ecce Pharisæi tentantes quærere pergunt ?

Tertul. Hunc Paulus Phasæ conscribens decreta Corintho .

Alcim. Finierat Rector, legesque & fœdera Phasæ .

Virg. Et circumspæctis vehitur sua rura Phaselis

Prop. Sedarit placida vela Phalesus aquâ .

Sidon. Pingere Philosophici victricem Laida cepit

Turpil. Vt Philosophi aiunt isti quidvis satis est .

Prud. Hæc sese occultant Photinus & Arius arte .

Lucan. Ausus Pompeium letho damnasse Photinus .

Iuven. Cum furor haud dubius, cum sit manifesta phrenesis.

Seren. Exvicio cerebri phrenesis furiosa movetur .

Mart. Invasit medicus sica phreneticus Eucli

Prosp. Quid mirum rabido si corde phreneticus æger .

Auson. In physicis tria prima Deus mundus data forma .

Sidon. Physica vel logico logicum vel jungit ad ethos .

Prud. Pilatus jubet ignorans, tu scriba triplicis

Laetan. Finge animo- & cæci infanda Pilati .

Fan. Per longum Pyramus spacium Pinarusque voluti

Avien. Pyramus hic vndas, hic volvit Pinarus æquor .

Horat. Præcipue sanus nisi cum pituita molesta est .

Perf. Somnia pituitæ qui purgatissima mittunt .

Stat. Nuntiet excubijs vigiles arsisse plateas

Horat. Plures sunt plateæ nihil vt meditantibus obftet .

Ovid. Pleiades incipient humeros relevare paternos

Prop. Non hæc Pleiades faciunt nec aquosus Orion .

Iuven. Multos porrò vides quos sæpe elusus adipsum

Lucret. Et sibi pro porrò quæ sint primordia quærunt .

ginas [vocales (finales scilicet) natura breves pro longis habebant, si ab SC, SP, & ST, scimivocali & muta sequentibus exciperentur .

Catullus. Nulla fuga ratio, nulla spes, omnia muta.

Tibullus. Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.

Virgilius. Ferte citi ferum; date tela scandite murum .

Statius 6. Theb. Præceteres agile studium & tenuissima virtus .

Iuvenalis. Occulta spolia & plures de pace triumphos .

Prud. in H. m. Mitte alia stolidi bacchantia gaudia mundi .

Idem. Vibrato capite spicula dentium, &c.

(Qui aliam lectionem hic (in Virgilio, aut alijs) supponunt ; ruinam scilicet syllabæ tibicine non necessario fulciunt .) Atque hæc [N. B.] quorum magnam vim accumulare possem, imitari hodie intolentiæ cuiusdam videtur ; illa autem quorum magna apud antiquos raritas, iam non modio, vt ait Comicas, neque trimodio, sed ipso horreo nobis admectuntur . Et postquam Mellissum & Siberum, amicos suos, laudavit, sic pergit . [Eadem moneri possent de modis gerundivis in do, quos æquè nimis licenter & frequenter hodie corripunt, &c. Hæc Fridericus Taubmanus in sua Melodæsiâ .

Hinc patet, sicut in philosophiâ, sic etiam in syllabometriâ esse interdum pugnantem Doctorem sententias, & posse meum Lectorem dum Grammatici certant, & adhuc sub Iudice lis est, alterutri parti adhærere : & propter hanc libertatem omnes syllabas in quarum quantitate non conveniunt poëtæ, indifferentibus adiudicare .

- Possis** *Horat.* Non possis oculis quantum contendere lyncæis.
Iuven. Tam jejuna fames cum possis honestius illic.
- Potitur** *Virg.* Ut potitur, quid non mortalia pectora cogis.
Lucill. Deficit alma Ceres nec plebes pane potitur.
- Præputiū** *Iuven.* Qua pater abstinuit mox & præputia ponunt.
Victor. Præputio exutos octava luce sacrare.
- Præses** *Arator.* Optime præses ait, dudum te novimus omnes
Idem Aequius hic præses oris diffundit habenas
- Præsto** *Mart.* Pauper erit præsto tibi, præsto pauper abibit.
Tibull. Sed tibi non multum est vnum si præsto rogatum
- Professus** *Ovid.* Non est de tetricis, non est de magna Professus.
Iuven. Professi rapiunt alieno nomine prædam,
- Profluus** *Drepan.* Solve pater profluus hilari de pectore grates
Illameri Proflua lacte sacro, largus dabit vbera Christus.
- Profund.** *Virg.* Contremuit nemus, & sylvæ intonare profundæ
Damasc. Profundum penetrare maris noctemque diemque
- Proles** *Fortun.* Et nova de terris proles in astra volat
Iuven. Dic mihi Teucrorum proles animalia muta.
- prop. ver.** *Lucret.* Ut propagando possit producere secla.
Idem Efficis ut cupide generatim secla prop agent.
- Propino** *Mart.* Nemo propinabit callidior tibi
Idem Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis.
- Proserp.** *Virg.* Nec repetita sequi curet Proserpina matrem
Horat. Quam penè furvæ regna Proserpinæ.
- Psalteriū** *Virg.* Non arguta sonant tenui psalteria corda
Arat. Psalterium Lyrici composuere pedes.
- pugillares** *Prud.* Inde pugillares soliti percurrere ceras
Iuven. Nec pugillares defert in balnea raucus.
- Pulex** *Calum.* Partulus aut pulex irrepens dente lacepsit
Aut. P. u. Parve pulex & amara lucis inimica puellis.
- Pulvis** *Prop.* Sit mihi præcipue pulvis Hetrusca dolor
Virg. Per terram & versa pulvis inscribitur hasta.
- Putresco** *Lucret.* Post mortem fore ut aut putrescat tempore posto.
Idem Sed penitus pereunt convolsi conque putrescunt.
- Pyra. vir.** *Ovid.* Pyramus & Tysbe juvenum pulcherrimus alter.
Fann. Per longam Pyramus spatium Pinarusque voluti
- Pyrethri** *Seren.* Est pyrethrum calidum siccum quoque quartus in istis;
Macer. Purgatur cerebrum mensa radice pyrethri:

Q

- Quadrag.** *Catul.* Quadraginta arui cætera sunt maria pentam.
Victorin. Excessit montes cum quadraginta diebus.
- Quadrat.** *Manil.* Sed quis censens erit numerasse quadrata
Lucr. Efficitur quoddam quadratum unæque figuræ.
- Quadrup.** *Prud.* Non recipit natura hominis modo quadrupes ille.
Virg. Tollit se arrectum quadrupes & faucibus auras.
- Quando** *Horat.* Quando pauperiem missis ambagibus horres
Mart. Quando more dulces longusque à Cæsare pulvis.
- Quasi** *Lucr.* Et devicta quasi cogetur ferre patique
Idem. Sed quasi naufragijs magnis multisque cohortis.
- Quatuor** *Virg.* Sis bonus ò felixque tuis, en quatuor aras.
Emmius Cedunt ter quatuor de cælo corpora Sancta
- Quinimo** *Prud.* Haud quaquam tamen esse Deum, quin imo gehenne
Victor. Quin imò nil non causa Deus alme tuorum.

R

CXLIII.

- Raab** *Prud.* Procumbit Iericho sola stant atria Raab
Parl. Sola Raab meretrix castam quæ gessit iniquæ.
- Redit** *Virg.* Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.
Iuven. Majestas tandemque redit ad pulpita notum.
- Refriger.** *Alcim.* Quod si nec refrigerio hoc extinxerit omnes
Pan. Ep. Stillavit digito, gutta refrigerij. pentam.
- Refreno.** *Lucr.* Relligione refrenatus
Idem. His natura suum refrenat viribus auctum.

F Lorebat ante ce
annos: scripsit
Poetica libros vii.
Lipsiæ edidit. Typo
plus non expresse
num: at in exempi
quo vtor, hanc no
manuscriptam lego:
Etoris donum: M D L
Et quidem libro prim
in quo de ratione
gnosendarum syllab
rum, deque virtutib
& vitijs carminis Eleg
ci disputat, non pau
de syllabis indifferen
bus producit, quæ dicit
sunt, ut etiam à Phi
muso meo legantur.
cipua exscribo: ait eni
Si post mutam ser
tur liquida, triplex
servatio studiosè at
tanda est:

Prima. Syllabæ p
tione longè breves n
Ovidius in Heroid.
Hercule supposito s
fulcit Atlas.

Item sexto Metamo
Ad mandata Prognos
agit sua vota sub

Secunda. Contra
ues syllabæ propter e
dem propositionē fa
longæ. Idem Me
morph. XIII.

Et primò similis vobis
mox vera vultu crin
Eodem referuntur,
nebre, lugubris, Cyclo
Patroclus, Trimaeria, L
crus, Cupressus, vel Cy
sus) supremus, quadru
Cedrus, Adria, Pater, pa
Hetruscus, Atrioles, m
trix, & his similia.

Apostrophus syllab
facit in aliquibus vo
bulis breuem, in aliq
bus longam. Breve
Virgilius Æneid. 6.

— viden. ut gemina
vertice crista?
Ovidius in Heroid.
Nostri an exciderint m
cum loca?

Longam: Horatius in
Sermon.

Illuc unde abij vedeo: m
mo ut auarus se po
bet.

Virgilius Æneid. 1.
Tunc ille Æneas, quem Da
dano Anchisa?

Reicio *Virg.* ——— pascentes à flamine reice capellas
Stat. Tela manu reicitque canes ———
Mart. Texantur reliqua tecta palude tibi
Reliquus *Tertull.* Reliqua sed recubat nunc turba cubilibus imis.
Horat. Nec tua laudabis studia aut aliena reprendes
Reprendo *Lucr.* Nec memori tamen id quimus reprehendere mente.
Lucr. Ipsius rei rationem reddere possis *hexam.*
Rei *Iuven.* Intertæque rei Phalaris licet imperet ut sis
(Virgil.) Amnis & Adriacas retrò-fugit Aufidus vndas
(Prud.) Et comperpetuum patri retrò sed patre natum.
Retrò *(Prosp.)* Retro senum & juvenum qui coeã turpiter vsi.
(Virg.) Abduxere retrò longè capita ardua ab icu
Rhea *Virg.* Collis aventini silva quem Rhea Sacerdos
Stat. Sic sub matre Rheã iuvenis regnator olympi.
Mart. Vteris ore aliter, nimiãque rubigine captus
Rubigo. *Virg.* Exosa inveniet scabra rubigine tela.

S

Sabellius *Prud.* Cede profanator Christi, iam cede Sabelli.
Arator. Personas tres esse negans Sabellius vnum.
Saginatius *Proper.* Parua saginati lustrabonr compita porci.
Galph. Ut quoque turba bono plaudat saginata magistra
Salebra *Prop.* Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras
Mart. Sed quæ per Salebras altaque saxa cadunt.
Salubris *Prop.* Potaque Pollucis nympha salubris equo
Cinna. Hostica quod salubrem cuspis haberet opem.
Samarita *Iuven.* Ecce Samaritum populi venere rogantes
Idem. Dispensens veterum Samaritum iussa ministrent.
Sanguis *Tibul.* Quidquid agis, sanguis est tamen ille tuus.
Virg. ——— Sanguis habet frigentque in corpore vires.
Sardinia *Prud.* Venerit in medio Tybure Sardinia est *pentam.*
Idem. Iamque Remi populo quernas Sardinia glandes,
Scarus *Horat.* Nec scarus aut poterit peregrina iuvare lagois
Ennius. Scarum præterij cerebrum Iovi pene supremi.
Segor. *Cyprian.* Tunc Loth ingreditur Segor, simul exoritur sol.
Victor. Ipse Segor lachrymis petijt secura recessus
Auson. Aëre Seplassiã decipiare cauæ. *pentam.*
Seplassia *Marcell.* Quodque ab Idumæis vectum Seplassia vendunt.
Seraphis *Mart.* Vincebant, nec quæ turba Seraphin amat.
Idem. Isæum Serapin Nilus veneratur Osirin.
Serò *Titul.* Heu serò reuocatur amor Serog; iuventus.
Stat. Serò memor thalami, moestæ solatia matri.
Seruil. vir *Horat.* Si memini varius cum seruilis Balatrone
Sidon. Hos quoque sub nostris domuit Seruilius utque.
Serus *Tibul.* Serus in offensum retuleritque pedem
Auian. Proserit & Ponto septem serus explicat ora
Sexaginta *Mart.* Cum sexaginta numeret Casselius annos
Idem. Sexaginta teras cum limina mane Senator
Sibi *Virg.* Teque sibi generum Thetijs emat omnibus vndis
Idem. Ponite spes sibi quisque sed hæc quã angusta videtis.
Sichæus *Idem.* Huic coniux Sichæus erat ditissimus agri
Idem. Concipit aut grauiora timet quàm morte Sichæi.
Sidonius *Idem.* Sidoniaque ostentat opes ———
Idem. Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.
Siloa fons *Amoen.* Siloan vocitant, sputis vbi collita coeti
Depran. Et Siloa nobis vena salubris adest.
Similis *Virg.* Os humerosque Deo similis, namque ipsa decoram.
Tibull. Quum similis vtrinque tenens vicinia cœli.
Simon *Arat.* Hic fuerat Simon ille magus quem prodidit orbi
Sedull. Simon paret orans & aquosis gentibus instat.
Sinapis *C. Iun.* Seque lauffenti fletum factura Sinapis.
Marcell. Et mentem & Sinapi cociandrum protomumque
Siquando *Virg.* Frigidus agricolam si quando continet imber
Iuven. Integer ambigua; si quando citabere testis,

Nomina propria eandem perpetuo quantitatem non retinent, ut *Sichæus* apud Virgilium: *Pelion, Pyrene*, pro monte, *Fidene, Curetes. Orion*: apud alios Poetas, corripiunt. *Sicanus & Italus* apud Virgilium *Arabs* apud Proper: primam natura possident breuem: sed in deriuatiuis *Sicania, Italia, Arabia*, decedentes de iure suo, eandem producant, alioquin in Carmen non venirent. *Cybele* communem habet penultimam, antepenultimam. Huc pertinent inominum priorum genitui, ut *Orion. Oriani, & Oriani, Syphax, Syphacis & Syphacis, David, Davidis, & Davidis*. In his autem non omnium est authoritas sequenda, sed probatissimorum.

Variatio significatio- nis variat interdum numerum, ut Virgilius, *Tribulaque trahæque*, pro instrumento rustico. Idem *Lappæque tribulique absint*. pro herba & spinæ genere.

Consuetudine Latino- rum: ut in quibusdam, tantum genitiuis & datiu- is quintæ, *diei speciei*, in omnibus aptid Lucretium. Et in verbo *Fio*, quando littera R. vocalem non sequitur ut *Fiam, fiebat*: nam *fierem, & fieri* excipiuntur.

Ouidius i. Tristium.
Omnia nam fiunt, fieri que posse negabam.

Et in quibusdam genitiuis, nullius, unus, illius, ipsius, vtrius, qui dubij sunt: natura breues, longi consuetudine. *Alius & solius* (NB) nunquam sunt breues. *Alterius* nunquam est longum, nisi apud En- nium, ut adnotat Priscia- nus. Idem fit in interfe- ctionibus, ut *Obe & Ebeu*.

A longis dictionibus existunt deriuationes bre- ues, ut a *sopio, sopor*, a *dico dicax*: item *maledicus, fari- dicus, & similia* a *vitando vitium*, ab *odi odium*, a *stan- do*,

Sifara dux	<i>Tertull.</i>	Sifara dux fugis cui non vir nec manus vlla
	<i>Paul. Ep.</i>	Terribilem Sifaram transfixum tempora palo .
Smaragd.	<i>Mart.</i>	Sardonychis, Smaragdos adamantes, iaspidas vno
	<i>Ovid.</i>	Tu poteris virides pennis hebetare smaragdos .
Solecism.	<i>Auson.</i>	Da rectum casum iam Solecismus erit
	<i>Mart.</i>	Surge solecismos Callidior facis .
Sophia	<i>Mart.</i>	Cum tibi sit sophiæ per fama & cura Deorum
	<i>Prud.</i>	Sortiri ætheriæ coluerunt dogma Sophiæ .
Sphera	<i>Dracon.</i>	Conceptum virtute Dei quem sphaera polorum
	<i>Prud.</i>	Cuius ad arbitrium sphaera mobilis atque rotunda .
Stipendia	<i>Catull.</i>	Indomito nec dira ferens stipendia tauro .
	<i>Sulp.</i>	Vt post iurisonæ famosa stipendia linguæ .
Striges	<i>Prop.</i>	Consuluit striges nostro de sanguine, & in me
	<i>Stat.</i>	Nocturnæque gemunt striges & feralia bubo .
Succus	<i>Virg.</i>	Spiramenta nouas veniat quæ succus in herbas
	<i>Idem.</i>	Et pecori succus & lac subducitur agnis .
Supra	<i>Virg.</i>	Olli caruleus supra caput asti tit imber
	<i>Lucr.</i>	Terra supra quæ se sunt concutit omnia motu
Susanna	<i>Claud.</i>	Sic tibi det vires sancta Susanna suas .
	<i>Alcina.</i>	Captatura leues auras Susanna solebat .

T

Tabæ	<i>Virg.</i>	Hic quos durus amor crudeli tabe peredit .
	<i>Lucr.</i>	Imbribus aut tabe nimborum arbuta vacillant .
Tela	<i>Virg.</i>	Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achates
	<i>Idem.</i>	Fette citi ferrum, date tela scandite muros
Tentyra	<i>Iuven.</i>	Qui vicina colunt umbrosa Tentyra palmæ
	<i>Ovid.</i>	Satus ab hac contra breuis est Tentyra petenti
Tethys	<i>Ovid.</i>	Tethys & extremo sæpe relicta vado .
	<i>Virg.</i>	Teque sibi generum Tethys emat omnibus vndis
Tibi	<i>Idem.</i>	Sparge marite nuces tibi deserit Hesperus Octam
	<i>Idem.</i>	Cuncta tibi Cererem pubem agrestis odoret .
Tigris fl.	<i>Prop.</i>	Tigris & Euphrates sub tua iura fluent .
	<i>Manil.</i>	Et Tigris & rubri radiantia littora Ponti
Tilia	<i>Ovid.</i>	Nec tilia molles nec fagas & innuba Laurus
	<i>Seren.</i>	Fraxinea in flammis quæ fundit tilia succum
Tinea	<i>Horac.</i>	Corporis aut tineas pasces taciturnus inertes
	<i>Sedul.</i>	Non mordax ætugo vorat non tinea sulcat
Tobias	<i>Prud.</i>	Sancti pater ille Tobia parthen.
	<i>Paul. Ep.</i>	Tobia Medis ita prosequendo <i>Sapphic.</i>
Totius	<i>Virg.</i>	Magnanimosque duces totiusque ordine gentis
	<i>Lucr.</i>	Mutat enim mundi naturam totius ætas .
Triginta	<i>Manil.</i>	Ter triginta quadrum partes per sidera reddant .
	<i>Virg.</i>	Triginta caput foetus enixa iacebit .
Trinacrii	<i>Idem.</i>	Ante & Trinacria lentandus remus in vnda
	<i>Idem.</i>	Tum procul è fluctu Trinacria cernitur Ætna .
Trigonus	<i>Auson.</i>	Vota leuat Trigono vires sociante sequenti
	<i>Manil.</i>	Lanigerique notat fines clarumque Trigonum .
Tripes	<i>Horac.</i>	Omnia magna loquens modo sit mihi mensa tripes & .
	<i>Auson.</i>	Qui bipes & quadrupes foret & tripes omnia solus .
Triquetr.	<i>Sil.</i>	Huc Æthæa cohors triquetris quam miserat oris
	<i>Lucret.</i>	Esse triquetra alijs alijs quadrata necesse est .
Tulerunt	<i>Virg.</i>	— — — postquam te fata tulerunt
	<i>Idem.</i>	Matri longa decem tulerunt fastidia menses
Turonæ	<i>Lucan.</i>	Instabiles turones circumfusa castra coercunt
	<i>Sidon.</i>	Defendit Turonem aberas post tempore paruo .

V

Vacillo as	<i>Lucr.</i>	Tum quasi vacillans primam confurgit & omnis
	<i>Lucr.</i>	Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat
Valedico	<i>Ovid.</i>	Idque quod ignoti faciunt valedicere saltem
	<i>Idem.</i>	Sæpe valedicto rurtus sum multa locutus .
Valetudo	<i>Horac.</i>	Gratia, fama, valetudo contingat abundè :
	<i>Alcin.</i>	Qualia diuitiæ valetudo corporis ipsum .

da, stabilis, à manu m. milla. à qualo quasillus, à do fidas, à fando fatuus & fatim, à sagio sagax, à lucerna, à litera litura, à bo pronubus, à Cadibus, G. ditanus .

A breuibus seu longi inueniuntur deriuationes multiplices, vt quod die, à quoto die, prima apud Catullum produci apud Martialem corripit alteram syllabam producit apud Terentium, corripit apud Catullum . flabrum flabellum, cuius primam longam fecit Propertius, breuem Quodius . A pugnis pugnillum quod primam modo producit, modo corripit Vietum à vieui, regulari penultimam producit vt apud Lucretium : Contra eandem corripit, apud Comicos & Horatium . A flo status, primam breui apud Horatium : eadem longa apud Terentium .

Quando, in quando longa est, in quandoque breuis . A nubo conuulsa ante penultimam longam habet origine, breuis auctoritate Plura, si colligent Studio hæc admonendi tantum causa apposuimus .

A diuersis dictionibus sed inter se similibus deriuationes indifferentes vt liquidus, à deponere liquor, primam producit à neutro liquo, eandem corripit, manifesto Lucretij testimonio lib. 4. Crassaque conueniant liquida & liquida crassis .

Ety mologia seu origo dictionis, quæ est omnium tam nominum quam verborum, eaque inuestigari .

1. Vel ex parte orationis vt Exilis nomen producit . Lucan. lib. 4.

Glebis exilis Arisbe : Exilis verbu corripitur . Horatius libro Epodon . Vtunque fortis exilis puer .

Verfus est iambicus n. meter .

- Vatican. *Iuven.* Et Vaticano fragiles de monte pasellas.
Horat. Redderet laudes tibi Vaticani, montis imago. *Saph.*
Virg. Hæc vbi dicta dedit ———
Vbi *Tibul.* Laurus vbi bona signa dedit ———
Virg. Clamat Io matres audite vbicunque Latina
Vbi *Ouid.* Seruor vbicunque est, vni mea gaudia seruo.
Horat. Nam venusinus erat finem sub vtrumque colonus.
Venusin. *Iuven.* Malo Venusinam, quam te Cornelia mater.
Virg. Vltcrius tentare veto sic Iupiter ortus
Veto *Horat.* Cum veto te fieri vappam iubeo ac nebulonem.
Horat. Quis sudor vietis & quam malus vndique membris
Victus *Lucr.* Nec supra caput eiusdem cecidisse vietam.
Virg. Hic vir hic est, tibi quem promitti sapius audis
Vir *Ouid.* De grege nunc tibi vir, & de grege natus habendus.
Tertull. Viticula in gracili latet ingens corpore botrus
Viticula *Virg.* Dulci namque tumet nondum viticula Baccho.
Idem Adicias nec te vllius violentia vincat
Vllius *Hora.* Arranum neque tu scrutaberis vllius vnquam
Virg. Inualidus vires vltra fortemque senectæ
Vltra *Seren.* Curaque nil prodest, nec ducitur vltra cicatrix.
Horat. Est vlubris animus, si te non deficit æquus
Vlubre *Iuven.* Frangere pannosus vacuis ædilis vlubris.
Virg. Vnius ob noxam & furias aiæcis Oilei
Vnius *Idem.* Nauibus infandum amissis vnus ob iram,
Mart. Hermes gloria Martis vniuersi.
Vniuersus *Lucr.* Sed magis vniuersum fierique perinde videmus.
Catull. Hæc laqueo volueres, hæc captat arundine pisces
Volucres *Iuven.* Quis generosa patet si fortia nempe volucrem.
Iuven. Et phtuis & vomica putres & dimidium crus
Vomica *Seren.* Vomica qualis erit vel eidem proxima quædam.
Avien. Hunc arguta nouo gaudentem vulpus amictu
Vulpes *Horat.* Astuta ingenuum vulpes imitata leonem.

meter, seu Senarius.
2 Vel ex partium variis accidentibus, vt decoris à decus. *Virg.* 5.
Æn:
oblitus decorisque sui.
Decoris à decor. Idem 1.
Diuina signa Decoris.
Item parere pro obtemperare. *Tibul.* lib. 1.
Longa dies homini docuit parere leones.
Parere pro eniti. *Terent.* in And
Hanc simulant parere, quo Chremetem absterreant
Versus hic quoque est iambicus senarius. Hanc differentiã pulchrè vno versu ostendit *Alcimus* libr. 1. [*Pendere, & Pendere.*]
Qui cum passurus ligno sublimis in alto
Penderet, nexisque, & culpas penderet orbis.
Item cecidi, à cado. *Virg.*
Ceciditque superbũ Ilium.
Cecidi à cedo. *Ouid.*
Silua frequens trabibus, quam nulla ceciderat ætas.

De Nominibus proprijs.

APVD Veteres summa libertate aut etiam varietate mensurantur, & præcipuè si peregrina sint: at Iuniores volunt religiosi videri, & idèò has regulas sibi præscribunt.

Syllaba, quæ in Græco scribitur per *η* aut *ω* uuæ est diphthongus, quam extendit duarum consonantium adiectio, longa est.

Penultima apud Græcos longa, in dictione, qua habet accentum acutum in antepenultima, non potest non indifferens dici: quoniam si habeatur ratio accentus, debet corripri: & si producat debet accentus ad sequentem transire. Pono exemplum vocem *παράκλητος* nemo latinus proferet, vt scribitur; nam si retineat accentum in antepenultima vt in Hymno

Cum Spiritu paracletico

illa *cle* erit breuis: si autem dicatur *cle esse* longa debet accentu fulciri vt in Hymno

Qui paracletus dicitur.

Prætercã nomina quorum quantitas quaeritur, aut reperiuntur in veterum Poëtarum carminibus, aut non. Si primum, illorum vestigijs insiste. Syllabam, quam omnes producant, longam: quam omnes corripiunt, breuem iudica: si varient illi, tu illam indifferentiã albo adscribe. Si secundum, ad deriuationem recurre. & inde quantitatem addisce. At si hæc nihil definiat, syllabam, quam nec *η*, nec *ω*, nec diphthongus, nec positio producat, tuo iure & auctoritate vtens, esse iube ancipitem seu indifferentiã.

Significatio. vt *oblitus* ab *obliscor*,

media longa. *Virg.* in Buc.

Nunc oblita mihi tot carmina.

Oblitus ab *oblinor*, eadem breui. *Titul.* 40.

Oblitus & musto feriet pede rusticus uuas.

Alia significat o nominis est cum canit *Virgilius*.

Gaudet propagine vites.

Alia cum idem,

—— *Nimum vobis Romana propago,*

Visa potens superis.

Primum enim dicitur de plantis, alterum de hominibus. Valet hæc eadem in primis syllabis, vt cum *Ouidius* canit de tabellis:

At quondam vile fuistis acer.

Loquitur de arbore. Cum verò idem de equo.

Acer, & ad palma per se cursurus honores:

Aperta syllabæ est differentia. Apud eundem:

Verba puellarum folijs leuiora caducis.

Quid leue sit, est notissimum. Apud *Tibullum* autem aliud significat, canentem;

Carior est auro iuuenis, cui leuia fulgent ora.

Vsus auctorum. Nomina quædam habent indifferentiã penultimam. *Catull.*

Mucusque & mala pituita nasi. *Persius:*

Somnia pituita qui purgatissima mittunt.

Meliorum autem semper emineant atque valeat auctoritas.

O communia ferè sunt. Græca masculina plerumque corripiuntur, vt *Apollo, Plato, Zeno*. feminina sèper producantur, vt *Dido, Hero, Sappho*. Datius & ablatius secundæ declinationis producantur. Aduerbia in O producantur ex-

ceptis modo & citò, quæ habentur communia : item in illius contopolitis, postmodo & quomodo . In Do gerundia natura longa, vsu breuia . Tibul.

Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem .

E. producuntur . Excipe nec, donec, Fac verbum, & Hic pronomen, sunt communia .

N. corripuntur . Græca producuntur, vt Pan, Titan, Pæan . Item, Hymen, siren, attagen, Item, Ixion, Aethon . Item, Delphin, Salamin, Trachyn, Phorcyn . Accusatiuus primæ & secundæ inflexionis producitur . Horat.

Pythagoran. Agytique reum, docturique Platona .

Quid. Andromeden alius spectet, claramque coronam . Secundæ tamen in an, interdum producitur . Idem :

Qui legis Electran, & egentem mentis Orestem .

Interdum corripitur, vt apud eundem .

Maian, & Electram, Taygetamque Ioni -

Es à verbo sum cum compositis corripitur : ab Edo producitur . Penes prepositio breuis est .

Longa etiam sunt, is sis, vis, fis, cum compositis . Item, quamuis, velis, possis . Vltima futuri, subiunctiui interdum producitur . Ouid. de Art.

Credula si fueris, alia tua gaudia carpent .

Idem in Fastis :

Da mihi te placidum, dederis in carmina vires .

Quis ablatiui casus producitur . Virg.

Quis ante ora patrum .

Os producitur . Excipe os ofsis, compositos, impos, quorum genitiuus apud græcos in diphthongū exit, eorum nominatiui breues sunt, vt Ios, Argos, Delos, Chaos . Genitiui etiam Græci breues sunt, vt Arcados, Theryos . Attica producuntur . Ouid.

Viueret Androgeos utinam, nec facta luisset .

T. corripuntur . In verbis interdum hac littera producitur . Ouidius .

Non adit apte, nec legit idonea credo

Tempora

Martianus, in T. ait esse communia . (N. B.) A. communibus regulis, si quid diuersi apud antiquos inuenitur Poetas, quamuis auctoritatem habeat, non omni in loco imitandum, sed obseruationibus eruditorum reseruandum est . In nomine Euripus . cum ponitur pro freto, vt apud Lucanum, Senecam, Silium, Valer. Flaccum Ansonium : item, cum pro aquæ ductu, vt Cicero exponit, vt apud Ouidium r. de Ponto :

Stagnaque & Euripi, Virgineusque liquor .

Producit vt apparet, penultimam, quam Boethius breuem ponendo, primus luxauit . Similiter in nomine Edonius, antepenultimam producant Virgilius, Horatius, Ouidius : quos ego imitari malim, quam vt Lucanum aut Silium, qui eandem corripunt, cum ille Thraciæ populus sint. ἠδωνοί. Ecclesiastici Scriptores idolu & paraclitus, εἰδωλον καὶ παρακλιτος in penultimis contra naturam corripunt : sed id dederunt consuetudini vulgi canentis, ne quid dissonum in templis audiretur . Hec duo nomina, voluptas & venustas, ante pt, & st. literas, corripunt apud comicos certum est, exemplo Græcorum : quemadmodum & alia quædam, cum ante eandem litteras, tum ante illas sc, mn, gn, cm, atque similes, vt in explicationibus Terentianis probauimus Co-

micos & Epicorum exemplis, in priorerem nomine voluptas metri gratia nonnulli dunt vocales : Camerarius O, vt sit voluptas . Erasmus V, vt sit voluptas, nonnulli elidunt consonantes : Glarcanus p, vt sit voluntas : Alciatus vt sit voluptas, quibus equidem elisionibus nihil esse opus existime . Talia sunt, Fieri, prima longa : suspicio, longa ante penultima : abi, vt in vltimis breuibus apud eosdem Comicos præuilitatam aliorum Poëtarum consuetudinem . Verum nos Puerorum ratione habita & demerstrata viâ eiusmodi exempla cognoscendi, praelixiores in hoc loco non erimus .

Liis vtor nunc in Germania libris alijs dum eram in Hispania adulescens : hic & ibi semper classicorum & illustrium Authorum : & qui modo succurrunt notæ aliquæ, quas sub illud tempus confeceram, vt carmina retrocurrentia, quibus præcipue delectabar, componerem illas subscribo . Diuidebam obfervationes illas in capita, quam diuisionem retinebo & agam prius de indifferentibus quæ sunt .

In Monosyllabis .

In Græcâ lingua monosyllaba sunt indifferentia : eadem enim apud diuersos Poetas, imo apud eundem iam corripunt, iam & produci solent . Hac libertate vsi aut abusi sunt nostri Poetæ, & interdum Virgilius, qui eminent sunt omnes . Libro enim Operis Diuini secunde monosyllabum que vno & eodem carmine corripit, & producit : ait enim .

Liminaque laurusque Dei, totusque moueri .

Is, si sit nomen, breue est : si verbum, longum . Interiectio O, est longa : at potest corripunt, & præcipue quando non eliditur per synalapham .

Ouid. *O utinam tunc, cum Lacedæmona classe petebat*
Virg. *Te Corydon, o Alexi, trahit sua quemque voluptas .*

Est etiam indifferentis Do. & alia pauca .

In Disyllabis .

Habent primam indifferentem plures voces . Nam Liber, cum volumen significat, habet breuem : cum Bacchum longam : Liber. a. um. longam . Dico. as. longam : Dico. is. breuem : Dico. imp. breuem : Dica. e. nom. longam . Adde Cydon. nom. propr. Guido. nomen propr. Hydor. aqua . Piger, pigra, pigrum, Nigr, nigra, nigrum . Migr, as. Cyges, Gigantis nomen, breuem : in alia significatione longum . Scinis nom. propri. viri . Liquor, oris . Liquidus, a. um . Liquescō is . &c . Tyro libertus Ciceronis breuem : Tyro nympha longam . Tyro, qui aliquam artem incipit addiscere longam . Citrum, Nitrum, Cœles . Habet primam indifferentem Obex : cū volunt producere plurimi scribunt obier. solum. i. breue : solus, a. um. longam . Sophon. onis, Vir, longum : Sophus, i. breue . Adde Reddō, is. interiectionem obe. supinum statum . Refert habet breuem : Refert longam . Idem masc. long. neutrum brev. sunt indifferentes primæ

primæ in *Labo, Cacus, Adon.* & in *Hamus* apud Iuvenalem. *Planus*. i. deceptor habet primam breuem: *Planus, a. um.* longam. Eandem habent indifferentem *Phanes*, & eius composita, vt *Aristophanes, Métrophanes*: illud *pha* multi iudicant tutius produci. *Cedrus. i.* & *Cedo*, hoc est, dic, da. habet breuem: *Cedo, is.* longam. *Edo, is.* hoc est. comedo, breuem: *Edo, is,* compositum à *Do*, longam. subiungo *Ménas, adós. Vèpres. Pèplum. Repens, tis,* part. habet primam long. *Repens,* ad verb. hoc est, repente breuem. *serum. i.* breuem: *serus, a. um.* longum. *Tethys. Pères. R. tro.* Item *M. trum,* & compositas; vt *Dim. trum, Diam. trum, Trim. trum, Tetram. trum, Pentam. trum, Hexam. trum,* &c.

Habent secundam, adeoque vltimam breuem nomina in A primæ declinationis. si excipias ablatiuos Latinos, & vocatiuos Grægos. Ergo *Musa* in nominat. habet vltimam breuem: in vocatiuo Latino breuem: in vocatiuo Latino longam: in ablatiuo longam. Eandem habent indifferentem omnes recti in O. vt *Sermo, Draco,* Item omnes verborum personæ in O. vt *Amo, Ligó. Ibo.* &c. Et hæ regulæ etiam habent, locum in polysyllabis. [Hæ voces *Duo, Scio, Nescio,* dicuntur habere vltimam breuem.] *Quando, Modo, Sero,* adverb. & coniunctio *vero* habent vltimam indifferentem.

In Trisyllabis.

Primam habent indifferentem *Propago, as.* *Procurro. is.* *Propino, Profundo, as.* & *Profundo, is.* *Profundus. Propello, Propulso. Labasco, Vacillo, Lagæus, a, um.* *Carolus. i.* *Darius, Thrastus, Catillus. Gebena* apud Aufon. *Nerium frutex. Neria, æ. Nerio, nerienis. Retrorsum. Fidena. arum. vrbs. Lydius, Striglis. Simothus fluv. Hymettus. Liquefco. Liquidus. &c.* *Cyrene, es.* vel *Cyrena, arum, vrbs Lybiæ. Pyrene* mons & puella. *Physicus;* est enim longa apud Sidonium. *Pisida, arum. popul. Coclear, Locusta. Vomica. Pomilus, Pomilo. Gomorra. Lotium. Lufes, Susana. Nutrio.*

Mutata significatione mutant quantitatem *Populus;* si enim significat plebem, habet primam breuem: si arborem (*Hisp. el alamo blanco*) longam. *Virosus,* hoc est viridis, breuem; *Virosus,* hoc est, vires habens, longam. *Propago,* hoc est, genus, profapia, &c. breuem. *Propago,* hoc est, vitis, longam. [At iam nonnulli Iuniores in vtrâque significatione illud *pro* iudicant esse indifferentens.] *Asia,* cum vnus mundi partis nomē est, breuem cum *Nymphæ,* vel lacus longam.

Habent secundam breuem *Alterius,* longam *Alius;* in prosâ longam, & in carmine indifferentem *Vnius, Soltus, Totius, Vllius,* & similes alij genitivi. Incrementum habent indifferentem *Briton, Biston, Sidon.* hinc *Britonius, Bistonius, Sidonius,* quorum O est indifferentens. *Steterunt, Dederunt, Tulerunt* habent *er* indifferentens in versu, in prosâ longum. Ita omnes, negat id tamen solus D. Ludovicus Ramires de Prado & in Virgilio & aliis antiquis legendum esse: *Steterint. Dederunt,* & *Tulerint* ingeniosè contendit. Secunda est etiam cōmunis in his vocibus: *Locuples, Phar-*

salus. Scymphalus, Stimpnalis. Sicanius, Socrates, Batatro. Baratrum. Genitrix. Tenebra. Pharetra. Batavus. Terebrum, Terebro. Meretrix, Obstetrix. Penetro. Pyretron herb: Temetum. Vieum. Coricus. Strigilis. Abyla mons. Tentyra vrbs. Elisa Didus nomen. Edonis, idis. Edonus. Colubri. Lugubre. Vlubra arum. vrbs. Volucres. Torcular. & Cuculus.

Duas priores habent indifferentes, *Vtrius, Vtriusque. Refina. Tifinus. Busyris.* quibus nunnulli addunt *Atropos.* [*Orionis* habet omnes tres indifferentes.]

In Tetrasyllabis.

Primam habent communem *Cyrenia Lybia, Pyrinæ montes. Italia. Pomilio. Corallium. Origanum. Quotidie. Ludovicus. Pugillares. Piumilio. Proserpina. Aloide gigas. Palatium. Samaria. Vari-cosus. Metrodorus Metropolis. Palatinus.* Mutata orthographia mutat quantitatem. *Religio, & Religio. Referimus, & Refferimus. Retülérunt, & Retülérunt.* Mutatâ significatione diximus mutari quantitatem primæ syllabæ in *Asa:* ergo in *Asiacus, & Asiaticus,*

Habent secundam ancipitem *Connubium. Syracuse. Hyacinthus. Pharsalia. Atalanta puella. Stimp-phalius. Stimpthalides, Aenaria. Batavia. Verecundus. Ficedula. Numicius. Vaticanus. Pisida. arum. pop. Prestigia. Rutilius vir. Archimedes vir. Euripi-des vir Sempiternus. Aquitanus. Revirisco. Macrobius vir. Cenomani pop. Gallia. Edonius. Sidonius. Ionia. Mathurinus. Ierusalem. Vesuvius &c.* [*Egnatius, & Aegnatius* habent secundam longam, & *Ignatius* etiâ vsque ad annum 1640. clamabant aliqui.

Corripis Ignatium? cur non producitur à te?

Non quia sic licuit, sed quia sic placuit.

At illustrium virorum exemplum sequuti sunt Patres Iesuitæ, & nos docuerunt obiter in nominibus proprijs, quorum quantitas à veteribus non est determinata, nos esse liberos.]

Tertiam indifferentem habent *Euripi-des, Fortuitus. Geryones. Cleopatra. Empedocles. Antathe-ma. & Moriene.* [Huc addunt nonnulli *Pituita:* & alij volunt, in locis quibus dicitur habuisse tertiã syllabam longam, non esse legendum *Pituitã,* sed *Pitvita* per V. consonans.]

Duas priores indifferentes habent *Vtriusque, Liquefco. Liquefacio.* Secundam, & tertiam *Euripi-des. Tres priores Orionis. & Capaneus.*

In Polysyllabis.

Nominibus aut verbis duarum, trium, aut quatuor syllabarum polysyllabæ oriuntur, quæ primitivorum rationem servant, & non debent impræsentiarum explicari.

Prima communis, in primitivo aliquo polysyllabo non occurrit. Ergo recurrendum est ad composita, qualia sunt *Metrocomia. Metronomia. & cætera.*

Secundam reperio in *Ascenedus. Prestigiator. Rarefacio. Archimedæus. Aquitania. Mamuriani. Ve-recundia. Connubialis.*

Tertiam in *Maleager. Paralyticus. Apollonius. Hierory-*

Hieronymus. [In nomine *Theodosius* nimis liberè Juniores nonnulli processerunt: iusserunt enim tertiam syllabam (nempe *do*) esse ancipitem: & hoc licuit. at voluerunt *Theo* esse monosyll. & hoc non licuit.]

Idolotryum, quo nomine significantur ea, quæ sacrificata Idolo sunt, habet quartam indifferentem. Genitivi *Alterutrinus*, & *Alteriusutrinus* penultimam & antepenult. *Liquefacio* primam & secundam.

In Fine.

Dictionis vltima in versu Hexametro & Pentametro, si sit pedis initium, apud Græcos est longa: vt ex Homero & alijs Authoribus constat. His interdum subscripsit Virgilius, dixit enim.

Pectoribus inbiens spirantia consulit exta. Æn. 9.

Emicat Eurialus, & munere visor amici. Æn. 5.

Ostentans artem pariter arcumque sonantem. Ibid.

Ille latus niveo molli fultus hyacintho. Ecl. 6.

ubi vides syllabas breves, in fine dictionis derelictas, hoc vno nomine, quod dent initium pedi, produci. Virgilium in hoc raro aut nunquam audent imitari: at in labyrintho aut laborioso aliquo carmine cur non licebit Metametrico, quod licuit Virgilio & antiquis nullâ laborantibus necessitate.

De declinationibus aliquid dixi, ubi de disyllabis. In prima declinatione A nominativi, & vocativi Latini est brevis: vocativi Græci & ablativi Latini longa. O fere indifferens est: excipiuntur enim monosyllaba longa vt *sto*. [*Do* est adhuc indifferens] etiam dativi, ablativi, & aduerbia à nominibus orta. vt *Dominò*, eò idè, &c. Habent vltimam brevem *Cito*, *immo*, *modo*, *postmodo*, *dummodo*, *quomodo*, *scio*, *nescio*, *duo*. Habent indifferentem *Iber*, *Celtiber*, *Carve*, *mihi*, *tibi*, *sibi*, *ibi*, *vbi*. [*Cui* monosyll. est longum: & disyllabum habet primam brevem & alteram indifferentem.]

Hæc volui ponere, vt Metrophilus curiosus Authorum Hispanorum, quibus olim vtebar, & Germanorum, quibus nunc vtor, concordiam aut etiam differentiam percipiat: & vt copiosiores ancipitum syllabarum favissas possit congerere, vt facilius labyrinthos conformet.

MONITVM

Ex Tychone.

☞ CXLIV.

Tycho Bræhus eximius Astronomus, & Poeta laudatus & laureatus, voluit ostendere Uranien, & Cælo præsidere, & Parnasso. Interim nonnulla aliter posuit, quàm solennus. Nomen *Axis* sic variat.

Avis: *Axis*, *Axi*, *Axis*, *Axis*, ab *Axi*. *Oryx*: *orycis*, *oricis*. &c. pro *origis* Thyllæ pro *Thule* græcè *Θύλη* *adamantina*, pro *adamantina* *Mētior*, *metiris*, pro *metior*.

Hæc fortè aliquis in gratiam Tychonis admittet imò jam de facto admisit Dom. Ioann. Hodier-

na, celeber Astronomus & Mathematicus, quæ à Tychone abiret, eius etiam dialectum imitantem *axim* dixit, non *axem*, &c. at Nicolaus Raimartus versus Dithmarus *lib. de Astronomicis Hypothesibus* durè carpit; nam in carmine, quod in novis suorum Zoilorum Grammaticam cecinit, imitatoria, quæ Politicam & modestiam offendunt hæc habet.

Intereâ esto aliâ atque aliud certamen in arte:

Arteque Grammatica, scilicet arte rudi.

Hæus puer ex imâ, declina hæc nomina, classe:

Axis, is, i, em, e; non in? nec et i? minime &c.

Nonne axin propriam dicis velut ille Heliseus? (A)

Non: axem proprium, Regula vt ista iubet:

Conueniat Genere, & Casu cum Nomine Nomen:

Doctor vt ignoret tam puerile, scelus?

Non vnum vniciū ais, nec Aquinates loco Aquinæ:

Quis tam Barbarus est qui hæc ait, ipse Tycho. (B)

Ipsè Tycho Astronomus, vel Princeps Astronomorum:

Summus is Astronomus, Grammaticusque malus.

Nonne Studiorū ais, postscriptum: ego nescio quid

Museum, appendix, dicere forte velis. (C)

Non licet est dicis? minime: sed dico licet sit: (D)

Quomodo oryx? oryx is non oricis? minime.

Est igitur crassi sic declinare beani, (E)

Axis, is, in: Orix, unde oricis, pro oryx is.

Littera longa brevis fit ne *ωμάγια* fit nec *ε̄ η̄ ᾱ*

Pelican ossa, simul Tyle nigra gelu. (F)

Quot vitia in Tyle voce vnica? at vltima Thule

Summus ait vates nomine Virgilius.

E brevia; at primæ produc *ε̄* nomina quinta.

At quæ Tycho tibi flexio Tyle facit? &c.

Pro Thule tibi Tyle Tycho: notabile nomen,

Quam malè tu dicis, tam malè scribis idem.

Colchis flagrantes adamantina sub iuga tauros

Egit & armigera prælia sev it humo.

Quis Martè tunicâ tectumve adamantina ad

Scripserit? alter ait: hos imitare Tycho. (guè?)

At tu lege tuâ quâ nescio liberâ abuti

Marvis, & risu carmina digna facis.

Daniaq; æquoreas quamvis semota per vnda

Tecum adamantinam fixit amicitiam. (H)

Obque bonum Rithmum debes confundere *Verfian*:

Ergo Adamantinam dicis amicitiam

Huius in immenso spatium metiaris Olympe

At contra vates metior omnis ait. (K)

Si modò ritè memor servata remetiō astra: (L)

Metire Astra Tycho, ne metiaris ea.

Metiri se quèq; suo modulo ac pede verū est.

Tycho etiam modulo tu metiare tuo.

Cur metiaris ais: cur syllaba longa brevis fit?

Admirandus inest huic modulo modulus.

Qualis Grammaticus, talis quoque es arte poeta:

Arte poeta miser, Grammaticusque malus.

Declinas miserè, miserè modularis, & artem

Negligis, & risus posteritatis eris.

Ecce Mathematicum, vel principem & Astronomorum

Distat Grammaticam, deinde Mathematicam.

Quis numerare potest alio excipienda carbinno?

Dignaque vel ferulis quis numerare potest?

Innumeros alios errores ergo relinquo:

Quos inculta satis scripta Tychonis habent.

Hac vice sufficiat tantū leviora notasse

Errata: addidero sed graviora brevi. &c.

Vt videant faciam nec cum didicisse Marbestin:

Mecanicæ

Mechanicè summus sit licet Astronomus.

*Qualis at Astronomus : geminis caret artibus, alas
Quas vocat astronomi maximus ipse Plato. (N)
Ipse Geometricen, nec artem caller Arithmi,
Euclidem ignorat, nec Diophantus adest. &c.*

(A) Helisæus Ræslin in Theoria nova. F. 4. & G. 1. (B) Tycho Brahus Epistol. Astronom. pagin. 117. 203. & passim alibi (C) ex epist. obliq. vi. & quidem nescio quo iure carpatur vox [Postscriptum,] quæ hodie Latine scribentibus communis est, & ponitur ubi ab Hispanis dicitur [Despus de haver escrito esta carta, se me ofrece avisaros, que Fulano,] &c. (E) epistol. pag. 212. vide Columellam libr. 10. (F) Tyle [— . epist. pag. 106 & 109. dixit Tycho. nec mirum Y. posuerit. & non V. ut proprius vocem Græcam exprimeret : mirum autem E. corripuerit, cum sit [eta.] (G) Propertius. (H) Horatius. (I) Tycho. (K) De nova Stella anni 1572. (L) Virgilius. (M) Horatius. (N) Alz Astronomiz.

Hæc est dura & hostilis de studijs Tychonis ab Vrso Dithmarso publicata censura; mitius Petrus Gassendus in eius vitâ lib. 6. pag. 181. *Post- fin, ait, totâ vitâ coluit. Id scilicet probant, quæ varia eius carmina interiecimur: in quibus cùm bona, cùm mala, cùm mediocria sint (& præter alia quidem, nonnulla, in quibus videtur non satis accuratè syllabarum quantitas observari) intelligi licet fuisse cum illa natura potius genio, & oblectandi animi causâ, quàm contentione animi, famæ-ve aucupanda gratiâ. &c.* Ego Tychonem amo; nihil iudico; sed omnia iudicio mei Lectoris committo.

Vt dicta omnia (Lector candide) profundius, & melius intelligas, *Epistolam sequentem, quæ utilis esse potest, si attentè legatur adijungo.*

Brevi epistolio, Illustrissime Iuvenis, multa perquiris, quæ paucis resolvi nō possunt; & quia multa non vacat scribere, tangam aliqua tantum, quæ alibi vberius & exactius pertracto. Et quia iterum & iterum *an omnes longæ vocales inter se, & omnes breves inter se sint æquales*; interrogas, hanc quæstionem breviter dilucidabo.

Nonnulli syllabas in Breves, Longas, & Medias dividunt; & existimant hās quas nominamus *incipites*, medias esse. Illas his notis exprimunt.

Brevis Media Longa.

Prima vnum tempus occupat, duo tertia; secunda verò sesquitempus. Syllabas medias aut *incipites*, dicunt, non ingredi in carmen quæ tales; sed attemperari loco & tempori, ita ut ubi id ratio carminis postulet, sint breves; & alias producantur.

Alii aliter philosophantur, syllabas enim in longas brevesque primaria divisione intercidunt; & postea illas in longas & longiores, istas in breves & breviores subdividunt.

Hebræi vocales suas in tres classes distribuunt; alia enim longæ sunt, alia breves, alia correptæ seu brevissimæ. Ad classem priorem pertinent.

- A. longum. Kametz.
- E. longum. Tzere.
- I. longum. Chirek.
- O. longum. Cholem.
- V. longum. Schurek.

Ad secundam verò.

- A. breve. Pathach.
- I. breve. Segol.
- I. breve. Chirek brev.
- O. breve. Kametz Chatuph.
- V. breve. Kibbutz.

Ad tertiam tandem.

- A. corr. Chateph pathac.
- E. corr. Chateph segol.
- O. corr. Chateph Kametz.

In pronuntiatione horum punctorum non conveniunt. Primum Itali vocant *Kametz*, Germani *Kometz*, & alij *Kaometz*; illud enim in Italiâ est A, in Germaniâ O. in Hispaniâ & alibi vocalis inter A. & O. sonans *Pathach* apud omnes est A.

Buxtorfius *Tzere* jubet esse E. claram, *Segol* E. obscuram, quasi ex A, mistam. Hallucinatur. A, est clarior, quàm E, & vocalis mista ex A, & E, erit clarior, quàm pura E. Ideo melius & alij *Tzere* esse obscuram, & *Segol* esse claram contendunt. Et primæ Græcorum literam η. & secundæ literam ε. correspondere statuunt.

Chirek ubique profertur eodem modo.

Cholem est O. obscura, ut ω; *Kametz chatuph* clara, ut ο.

Schurek est ut Græcorem ς; hoc est, V. clara, mista ex O; *Kibbutz* est V. obscura, & profunda. Hanc esse Græcorum Y. putat Buxtorfius; at non acquiesco; quia Y. sonat inter I. & V. & *Kibbutz* est V. profunda, qualem Lusitani aut etiam Germani pronuntiant.

Vocales correptæ proferuntur ut breves, sed correptius & citius. Sanè *Kametz chatuph*, & *Chateph Kametz*, non differunt figurâ, sed usu, adeoque valore, ut viri eruditi notarunt.

Ecce apud Hebræos, quidquid de longis sit, breves syllabæ non sunt æquales. Longas non esse æquales inter se, in lingua etiam Græcâ, & Latinâ relucet: nam Græcis η & ω semper longæ sunt, & ε & ο breves. Inter alia diphthongos sunt ηυ, ωυ, quas improprias vocant: & quis dubitet illas esse longiores, monophthongis ηω? Positio etiam brevem syllabam in longam vertit: ergo longam convertet in longiorem. Vocem *ἰσαχυριστος* (hoc est, *satis*) considera. Prima syllaba ε secundum se considerata est brevis; sed positione (sequitur enim ξ litera duplex) fit longa: ergo ς longa, positione (sequuntur enim duæ consonæ) erit longior. id ipsum Idioma Latinum confirmat: nam in vocibus *Præ*, *Præcirro*, *Præscindo*, semper æ longa est: at in secundâ longior, quàm in primâ; & in tertiâ longior, quàm

quàm in primâ : & in tertia longior , quàm in secunda . Hoc etiam longarum discrimen in vocibus *E*, *Ex*, *Edico*, *Effero*, *Exagita*, *Expono*, *Extraho*, *Exscribo*. &c. euidenter percipitur: est enim longior *Ex*, quàm *E*. Et prima syllaba est in *Edico* longa, in *effero* & *exagito*, longior ob duas consonantes sequentes . Ergo adhuc longior erit in *expono*, adhuc longior in *extraho*, adhuc longior in *exscribo*; tres enim, quatuor, & quinque consonantes sequuntur . Sicut alie syllabae alijs longiores sunt, sic alie alijs breviores . Vocalis longa, si altera vocalis immediatè sequatur, aliquando corripitur : ergo brevis fiet brevior . Has duas voces *Præfero*, *Prægo*, cum his duabus *Refero*, *Reago* compone : nam, si *Præ*, quæ longa erat in *Præfero*, est brevis in *Prægo*; dicendū consequenter est, *Re*, quæ erat brevis in *Refero*, in *Rego* breviorē reddi . Præterea ; in his tribus vocibus, *Repono*, *Reclamo*, *Respondeo*, varia est quantitas syllabae *Re* : nam in prima est brevis, longa in ultimâ, & in mediâ, dum longior breui, & brevior longâ creditur, censetur ambigua & indifferens .

Hæc omnia vera sunt, Illustrissime Ildori ; at ipsa in speculatione se continent, & proxim non videntur concernere : fuerunt enim ab antiquis ignorata aut neglecta : & siquidem illi nec longas à longioribus, nec breves à brevioribus, in carminum suorum concinatione distinxerunt; nec nos, qui illos imitando, carmina modulamur, poterimus illas distinguere . Interim hæc tibi notitia, si non in Metricis aut Metametricis, in Grammatica Audaci, & Philosophia Grammaticè tradita prodesse poterit .
Vale.

De controuersis syllabis .

¶ CXLV.

P. IOANNES Baptista Ricciolius, vir in omnibus materijs magnus, quia Vrania Musa Parnassi est, ita voluit Cælos metiri, vt et artem Poeticam promoveret . Profodiam Reformatam publicavit, in cuius secundo Tomo Indicem copiosissimum syllabarum controversarum inuenio .

An idem est syllabam esse controversam, & indifferentem? Si vocum rigori constemus, diuersum est: aliud enim est rem esse ambiguam & incertam, aliud liberam, & indifferentem . Rem liberam dicimus, quando omnes Authores in ipsâ rei libertate conveniunt, & nemo aliter aut aliter operantem condemnat : rem verò ambiguam, & incertam, quæ oppositis iudicijs obnoxia, quam si hoc vel illo modo facias, reprehensores & approbatores inuenias . Talia in Ethicis frequenter occurrunt . Audis feriali die vnum sacrum ab elevatione ad finem, alterum ab initio ad elevationem ; nemo reprehendet . Et, si dicas, te integrum sacrum audivisse, nemo contradicet, quia in materia liberâ, quæ meram devotionem concernit, major vnitas & integritas non videtur requiri : quod si id die festo feceris ; & vtrum præcepto satisfeceris, roges ;

respondebo, *Theologi certant, & adhuc sub iudicio est*. Sunt enim plurimi, qui te præcepto fatiscisse dicent : plurimi, qui negabunt : & dum inter se disputant, neutrum est certum . Sic milititer in Metricis, sunt syllabæ indifferentes, quæ, quæ in omnium sunt sententiâ ancipites : aut vocalis ante mutam & liquidam, in vocibus *Atlas*, *Patres*, *Tenebre*, *Athleta Aprilis*, &c. illas corripias, aut producas à nemine reprehendi poteris : at sunt alie, in quibus non conveniunt Authores, sicut in vocali natura brevi quæ priorem dictionem claudit, si posterior à duplici consona incipiat, vt patet in hoc versu de Luna deliquio .

Turba stridebat, sed Luna stabat in umbrâ .

nam voces *Turba*, & *Luna* habebunt ultimam brevem Academicis vulgi sententiâ : longam verò Christophori Helvici, Conradi Bachmanni, Scaligeri, Friderici Taubmanni, & Iamii Gruteri iudicio : quorum ultimus tam certò possit produci putat, vt iubeat hoc ipsum à Magistris doceri .

Hæc est rigori stando Indifferentium, & Controversarum differentia; sed quia multi has duas classes syllabarum confundunt, sufficiat tibi res scire, at poteris cum cæteris loqui . Interim hac Appendice premitam Epistolam de sanctissimi nominis IESV syllabis, & earum quantitate differentem : & postea addam syllabarum controversarum Indicem ex P. Ioannè Baptista Ricciolio, in quo multas purè indifferentes reperies .

¶ CXLV.

EPISTOLA

De dulcissimo nomine IESVS
Quot syllabas, & quantas habeat

G Ræcè scribitur $\text{P E } \Sigma \text{ OY } \Sigma$: & potest esse trisyllabum, disyllabumque . Quæ est trisyllabum, prima litera vocalis est, & sic dixit Virgilius ,

Iulius à magno dimissum nomen Iulo .

possemus & nos etiam dicere .

Terrivolis charites dulcis concedit IESVS .

Si illud I sit consonans, nomen erit disyllabum, vt si humillimo corde dicamus .

Gloria laus & honos Tibi fit dulcissime IESV .

Disyllabum aut trisyllabum sit, supponis Florentunde doctissime syllabam penultimam esse longam, & inquiris ; Quanta sit vltima? An debeat produci vel corripri? Laudo curiositatem : & vt piè respondere etiam possim vltimos cancellos Metricæ brevi quâdam digressionem percurram, & ita tuam mentem studiosam instituiam, vt & devotam voluntatem in huius dulcissimi nominis amore, & veneratione succendam . Respondeo igitur, Eum, qui syllabam posteriorem producat, à nemine posse reprehendi . Sed, quid fiet corripienti? Illum audacè damnari video à multis; sed hanc esse iustam sententiam à nemine video probari . Ab etymologicis argumenta resumunt : est enim Græca vox, Latine donata ; & cum idè debemus more Græcorum metiri

metiri qui enim nobis dicitur IESVS, Græcis est Ergo hæc vox Trochæa non est, sed Spō-dea. Sic illi. At doctius alij contra, argumen-tum retorquent. Esto, inquit, Græca vox, Latio donata. Ergo frui debet privilegij, quibus voces Latinæ. At quæ in sensum cadunt (aut clarius: quæ ad quartam declinationem pertinent) corripiuntur in recto: ergo quidquid de voce Græca sit, vox IESVS apud Latinos Trochæa est.

Hæc doctrina rata videtur apud doctos; nam Calvinistæ Galli calumnias non paucas in Socie-tatis viros invectivis elegis complexi sunt; & licet eas supponerent à millenis viris eruditis le-gendas, voce IESVS sunt vsi, iuxta secundam opinionem. Boarunt sic.

Presbyteri à socio, geritis qui nomen IESV,

Dispercam si vos IESVS amare potest.

Hanc insulsum calumniam, hoc temerarium votum, exclamationem hanc insanam retundit Clarus Bonarcfius (anagrammaticos Carolus Scribanus) Amphitheatri honoris lib. 3. pag. 286 istis eruditis carminibus, in quibus etiam IESVS ultimam brevem habet. Spongia, quæ vititur Bonarcfius numeris Phaleucis procurrit in qui-bus etiam vox ipsissima secundam corripit. Ver-sus sunt lectione dignissimi; illos subiungo.

— —υ —υ —υ —υ —υ. Phaleucii.

Tu qui nos sale putido iocorum
 Perficare studes, salax poeta,
 Quid iuvat tumidis latrare buccis,
 SI VOS IESVS amet, volo perire?
 An illud Nemesin putas latere?
 Inferni Nemesin DEI ὠταονυκην
 Quid ni IESVS amet sibi tenaci
 Votorum laqueo pallam illigatos?
 Quid ni IESVS amet, quibus voluptas
 Illum Anthropophage intulisse genti?
 Quid ni IESVS amet tibi perosus?
 Cui odisse bonos venus nefanda est?
 Quid iuvat tumidis latrare buccis,
 SI VOS IESVS amet, volo perire?
 In promptu ratio est procacitatis;
 Iam gratis tibi peierare fas est:
 Nam olim stirpitis, o miser, peristi.
 Abiurata tibi est fides auorum;
 Mens turpi scelerum situ fatiscit;
 Ex quo non puduis suprare matrem
 Errorum illuie improba & nefanda
 Quare, ni celer orbitam relinquo,
 Has ego melius preces paciscar;
 (Audite o superi, inferique manes!)
 SI TE IESVS amet volo perire.

Numen)	(ovans.			12
Nomen			habens.			12
Lumen			avens.			24
Nectar			agens.			12
Cramerz)	(olens.			12
Syduz			hic est.			144
Christus)	(adest.			
Iesus			ibi est.			
Matris			amor.			
Sponsus			amans.			
Gnatus)	(honor.			
Sol ubi)	((inest.			

Dant Hemistichium Dactylicum, quod legitur modis 144. Pater igitur Nicolaus 144tes in hoc Pegmate brevi, ultimam dulcissimi nominis syl-labam abbreviavit. Scio etiam apud alios eam-dem syllabam corripere, sed hos adduxisse sufficiat.

Nec caret mysterio huius syllabæ brevitatis, nam Verbum abbreviatum Christus est; & cum Notariis iterum abbreviatur, priores literas ex Alphabeto Græco sumit, & ultimam ex Abecedario Latino; nam ut docte notat D. Petrus Fræciscus Passerinus in aureo illo libello, cui à sche-diasmatis nomen, pag. 291. in quâ Mysticâ Pru-dentij figuram devotè & prudenter exponit; nomina IESVS & CHRISTVS per compendiu, & abbreviationem transeunt in IHS & XPS in qui-bus duæ literæ priores Græcæ sunt, & Latina pos-terior; quod licet mirum videatur Adolpho MeKercho de Lingua Græcæ veteri pronun-ciatione capite xxxiv. verum est; sigma enim apud Græcos non ita (S) sed ita (Σ) confor-matur.

Et cur, quæso, Notarij illas ipsas dictiones, quas characteribus Græcis aperit, Latinis clau-dunt? Ut Intellectum Voluntatemque instituat. Nempe illum, insinuando, priorem horum no-minum syllabam more Græco, secundamque more Latino mensurari debere. Nempe hanc, significando debere nomen Domini nostri Iesu-Christi ab orbe Græco vsque ad Latinum, hoc est, à Mundo Orientali ad Occidentalem propagari, quo forte respexit Prudentius, cum dixit.

A Solis ortus cardine
 Ad vsque terræ limitem
 Christum canemus Principem
 Natum Mariæ Virgine.

Est Societas quam impugnandam Calvinista, quam Bonarcfius propugnandam suscepit, Reli-gio sanctissima & doctissima; magno Romanæ Ecclesiæ bono à Spiritu Sancto instituta; tempore difficillimo nata; per magnas tribulationes & miseras promota; multo Martyrum sanguine rigata, & numeroso miraculorum firmamento munita; quæ omnia nullo modo concurrerent, si illam IESVS, cui consecratur, non amaret. Lege attente istos Elegos.

Vidit ut IgnatI sobolem devota Thalia,
 Movit in hos numeros pectine fila lyre.

IESVS adest. Pietas, sanguis, doctrina resurgent?
 Signa DEV M nosco per sua; IESVS adest.

Porro etiam alij ultimam huius sanctissimi nominis syllabam brevem esse voluerunt; sed quia loci non occurrunt, non est ut expressè al-legentur.

Hos nuper sequutus est R. P. Nicolaus Lu-censis Capucinus, in suâ Marianâ Cynosurâ, quam dabit Apollo circularis inferius. Est Poë-ta celebris, & multorum Labyrinthorum Au-thor, qui cum admiratione leguntur. Confide-ra sequentes numeros.

*Hæretico pietas armato opponit Incremem ,
Et tamen hæc debet vincere? IESVS adest .
Laurea martyrii procerum tot sanguine tincta ,
Ante diem redimit tempora? IESVS adest .
Doctrina illustrat duplicis discrimina Solis
Lumine, vel potius fulmine? IESVS adest .
Ergo hæc Relligio, quidquid Calvine reponas ,
A dulci IESV nomine , Numen habet .*

Ausus in illis etiam sui vocis *IESVS* ultimam abbreviare, vt nostri numeri prioribus corresponderent. Alij etiam eandem syllabam corripuere. Rabanus Maurus, Benedictinus, Archiepiscopus Moguntinus, in Figurâ XXVII. cecinit .

Si do te tibi metra sono, bis te Iesus in odis .

Et Si do nisus ei, & si honos artem ibit & odis .

At in recurſu honos habet primam longam, quod cæteris Poëtis (antiquis & junioribus) displicet.

Ioannes Alstedius in Encyclopædiâ (quæ est absolutissimum, & eruditissimum opus) vbi de retrogrado carmine, producit Distichum ad Christum, quod insigne esse dicit. Eius mihi prodest Pentameterum .

IESVS ei in sis, sis vt IESVS ei .

In quo iterum, iterumque vltima vocis *IESVS* corripitur .

Et hîc, mi Florimunde, non soli curiositati omnia, sed aliquid demus etiam pietati. Primâ ergo quæstione resoluta, alteram proponamus. Interrogo, *Cur producitur à Græcis syllaba, quam Latini corripimus? Cur idem sanctissimum nomen diuerso ab illis, & ab istis accentu, ac diuersâ mensurâ profertur?* Respondeo, totum Oceanum capi non posse vrccolo, sed posse nihilominus Oceani partem. Et quia Christi virtutes immensum Oceanum perfectionum constituunt, quia omnes simul non possumus, nominibus velut vrccolis earum partem haurimus, concipimus, & representamus. Et quia inter præcipuas Christi prærogativas, Maiestas, & humilitas est, illam videtur nomen *Ἰησους*, ab oculos ponere apud Græcos; nomen *IESVS* istam apud Romanos. Est ergo *IESVS* simul magnus & parvus, longus & breuis, augustus & angustus, latus & strictus, altus & humilis, productus & correptus, circumflexus, & gravis .

De Christi Magnitudine seu Maiestate multa Diuinæ Litteræ: multa Scholasticæ: me iuvat Angelica vox, quam proderit studiosè auscultare. Gabriel Paronymphus Empyreus, Angelorum Reginam sic affatur. *Ecce concipies, & paries filium, & vocabis nomen eius Ἰησους, &c. Hic erit magnus, & filius altissimi vocabitur.* Et Bernardus (super Misus est Homilia III. num. 12.) *Verè magnus, qui Filius Altissimi merebitur appellari. An non magnus cuius magnitudinis non est finis? Et quis magnus, ait, (Psalm. 112. a) sicut Deus noster? Plane magnus: qui tam magnus, quam altissimus: quia & ipse Altissimus.*

De Christi Humilitate seu Paruitate, multa etiam in Libris antiquis & nouis. Verbum æternum apud Paulum semetipsum exinanivit formam serui accipiens; & quod ab æterno fuerat immensum, esse voluit in tempore abbreviatum. Ad rem & mentem meam Guericus Abbas (Ser-

mone v, de Natiuitate num. 4.) [O fratres piè ac diligenter intendamus huic verbo quod Dominus fecit hodiè, & ostendit nobis; quod quamque facile possemus ab ipso perdocere. Verbum siquidem breuiatum est; ita tamen in eo consummatum sit omne verbum, quod salutem est, quod nimirum verbum consummum & abbrevians in æquitate ipsum est. Et hæc summatio abbreviata inundauit iustitiam .

sicut promissum meministis per Isaiam: quod de sua plenitudine in participes suos redundauit iustitiam, vt abundet iustitiam ipsorum, plusquam & Phariseorum, & Scribarum: licet illi per tam multiplices se exercitent iustificationem legis, isti autem breui, ac simplici contenti in verbo fidei. Sed quid mirum, si omnia verba sua nobis Verbum Dei breuiavit? quando & ipsum breuiari & quodammodo minui voluit adeò vt de incomprehensibili immensitate sua ad angustias vteri quodammodo se contraxerit; &c.]

Hæc & plura reccurrunt de Christi Domini magnitudine & paruitate: & dum alijs illam nunciantibus dicitur *Iesus*, alijs istam adorantibus *Iesus*: nobis, qui has duas summas virtutes separare non volumus, *Iesus* dicatur, & quia testatur Platone nomina sunt quædam breues definitiua rerum, Christus Dominus vocatur *Iesus*, quod eam nimirum causam quam dilucidat Angelus Iosepho enim timenti & titubanti (Matth. c. 18.) ait: *Noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est. Pariet autem filium & vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.*

In Sanctissimo hoc nomine duas syllabas reperio: nimirum *η* & *υ*: illam simplicem; istam compositam: illam obscuram, istam claram. Nam *η*, *Eta* est vocalis obscura: *ο* Omicron, & *Υpsilon*, & diphthongus ex illis coalescens, summe vocales tenues, exiles, claræ. Illam longam, tantummodò, istam simul longam & breuiam. Nam *η* *Eta* vbicumque producitur, & *υ* finale quod apud Grecos longum est, apud Latinos solet corripì .

Porrò, Lector Pientissime, hæc duæ syllabæ duas nobis Christi generationes representant: æternam videlicet & temporaneam. Longa est illa; nam æternitas est quoddam infinitum instans, initio & fine carens. Est obscura, nam soli Deo perfectè nota, vnde Isaias, *Generationem eius, quis enarrabit?* est simplex, quia Diuina: Deus enim caret compositione. Hæc est tam clara, vt manibus palpari possit: quippe quæ est, Dei visibilis & audibilis, aut etiam palpabilis. Antistes Guericus (vbi supra) *In Cælo verbum illud horribili altitudine suâ Angelicas virtutes stupefacit, in præsepi simplices & habetes pascit. Ibi subtilissimis Angelorum intellectibus imperscrutabile, hîc etiam obtusis hominum sensibus palpabile. Quia enim Deus non poterat loqui nobis quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus; Verbum eius factum est caro, vt non solum audire, sed & videre posset omnis caro, quod os Domini loquutum est.* Est syllaba secunda composita; nam ad humanitatem terminatur, quæ ex materiâ & formâ, seu corpore & animâ coalescit. Est simul lon-

ga & b
supra r
quia i
morta
a mor
de Pau
tue, mo
No
fime
inim
basè
& nu
tum
cum
colu

I
lau
vo
tro
&
ful
cit

I

ga & brevis brevis, quia concernit corpus, quod supra trigessimum vixit tertium annum: longa, quia isti mortali corpori vniuit animam immortalem, propter quam illud esset excitandum à mortuis, & postea aeternum regnaturum. Vnde Paulus, *Christus resurgens ex mortuis iam non mortuae, mors illi ultra non dominabitur.*

Non progredior ulterius, Florimunde doctissime; nam Sacrosanctum nomen Iesu suggerit infinitam materiam, quam nobis sufficiat delibasse. Dedi etymon: syllabarum differentiam & numerum: nec non accentuum & quantitatum causas: modo his literis finem impono, eundem ipsum implorans, vt te saluum, & incolumem conferuet multis annis.

☞ CXLVI.

Inter alios Authores, qui de Profodiâ scripserunt, P. Ioannes Baptista Ricciolius magnam laudem meretur. Edidit *Reformatam* (sic illam vocat) in qua Index secundus syllabarum controuersarum est. Est Liber impressus Bononiæ, & vbiq; inuenitur, & ideò nomen proposuisse sufficiat: illum adeat Lector, & summopere eiusdem lectione iuuabitur.

De æquiuis, & quasi æquiuis, quæ cum significatione variant quantitatem.

☞ CXLVII.

Homonymia vel calamū vel linguam respicit: primo modo erunt æquiuis omnes voces, quæ eodem modo scribuntur, si diuerso proferrantur, vt *Occidens*, & *Occidens*: nam, si deriuetur à *cado*, habet secundam breuem & accentum acutum in primâ: si à *cædo*, habet secundam longam accentu præditam. Secundo modo ratio habetur accentus, quo ad aliam syllabam translato pronuntiatio alteratur. [*Accentus* nomine acutum intelligo, qui apud Latinos scribatur aut non, afficit penultimam longam; & si hæc breuis sit, recurrit ad antepenultimam] Huc pertinent *Acer* subst. nomen arboris: et *Acer*, *cris*, & *cre*, adject. & alia. Quasi æquiuis dictiones illæ sunt, in quibus vel adspiratio additur, vel duplicatur litera, vel diphthongus accedit, vel I. in Y. mutatur, vt *Amo* & *Hamo*: *Ortus* & *Hortus*: &c. *Angelus* & *Angellus* dimin. ab *Angulo*. *Calidus* & *Callidus*, &c. *Cedo*. & *Cado*, *Cælum* & *Calum*. &c. *Mista* à *misceo*, & *Mysta*. &c. [Inter quasi æquiuis ponuntur à Ricciolio *Anas* fluuius & *Anas* auis: *Apis* Ægyptiorum idolum, & *Apis* animal insectum, quæ ego esse purè æquiuis iudico.]

Hæc varietas quantitatis simul & significationis addit carmini gratiam, vt in sequentibus numeris videre est.

Venimus alme Pater Romam, Pater alme venimus. Eos ambiguo lumine turbat eos.

Primus versus est retrogradus, & in ipso vox *Venimus*, si versum aperiat; dactylo; si claudat, amphibrachio respondet. Secundus habet vocem *Eos*; qui in initio est *εωσ*, & Ionice *ηωσ*, *Aurora*: [vnde *εωσ*, & *ηωσ*. *Eōus*.] in fine *eos*, hoc est, illos.

His ergo præmissis. Indicem tertium Ricciolij interlege, aut saltem sequentia Carmina memoria manda: dābunt enim & varias æquiuisorum significationes; & sub singulis quantitatum diuersitates.

A

Abbatia mihi locus est; Abbatia minus. Abiecit à *siindo*; ast à *cædo* abiecit obortū est. *Docta* Academia locus est; Academia secta. *Torpor* accidia est, sed accidia negligit abtus. *Sternitur* arbor acer. fueris si viribus acer. *Est adama* verbum; sed terræ nomen Adama. *Eua* non adamo pomum, quod porxit Adamo. *Rege* adito, vt faueant, proceres quoque Regis adito. *Ver* dudum aduenit. post quod mox aduenit æstas. *Exul* agar procul in desertum ancillula vt Agar. *Campus* ager. terræ cumulus sed dicitur agger. *Vt bene* corpus alas. gallina vesceris alis, *Esca* alitis volucres. vt alemini ab alitis esca. *Alea* fors & ludus; Alea vrbs Arcade terræ. *Lucrum* amo, proin captis non vescor piscibus hamo. *Vrbs* Amathus in qua Veneris regnavit amatus. *Ambitus* haud opus est merito, si ambitus bonore es. *Ames* erit tibi, si quid ames. hinc retia tende. *Limpidus* amnis Anas, anas hoc natat amne libenter, *Ante* femineum nomen fuit ante celebre. *Antea* vrbs fuit antea. & extat vix modò nomen. *Vino* parcat anus; nisi forte est stipticus anus. *Mellis* apis fabrifex *Idolum* Mempheos Apis. *Bobus* aras terram, quos post mactabis ad aras. *Litora* ne quis aret, terra instar pulueris aret. *Inconsulto* Arato; nec arato, nec serito agros. *Persidis* Arbela vrbs; Siculum fuit Arbela quondam. *Vtque* Asia est regio; sic Asia nympa palusque, *Inde* est flumen Atys; puer hinc Cybeleus Atys. *Ergo* aue dulcis aue: tuque ò matertera salue: *Tuque* auia indulge si forte per auia ducor.

B

Dant bombycini somni bombycina fila.

C

Caligas oculis. caligas dum queris in umbris. *Grandi* voce calo te calo, & vix tamen audis. *Vx* canis est, qui non sit canis dentibus, vsquam. *Dulce* canet cygnus moriens, quia corpore canet. *Quo* tumulto Mausole cares, hunc Cares habebant. *Caro* emitur caro claudatur si forte macellum. *Ite* caui lintres mihi dudum a flumine caui. *Tu* cedo mi clauas; ego cætera querere cedo. *Digna* arbor cerasus, Cerasus huic nomina fecit. *Cerites* gemmas imitamur cerite cera. *Herba* cera est. sed cera fauis fundamina præbet. *Antiquus* Chaos; Chaos est confusio prisca. *Astra* inter chelys est: calo hæret Scorpio chelis. *Cis* ad bella, tulit quos Gallia nostra cis Alpes. *Claros* exhibuit Claros insula Appollini honores.

Inde fuit Clarius, nec clarius ullibi fulsit.
Qui saccis vinum colat, colat ordine vitem.
Nendo colum vacnas, colum vacuando repurgas.
In mensa haud comedit, ientacula qui vnte comedit.
Tu comes esto mihi, crinemque hoc pestine comes.
Concitus à cieo; concitus at à cio manat;
Confidet à sedeo: fido confidere fecit.
Conditio à condo est, & conditor omneque tale:
Conditor verò, & conditio condio gignit.
Vrbem intrabo Coram; loquar ut cum principe coram.
Corus ut est ventus: corus est mensura vel annis.
Rex Coriti est Coritus; coritus at ipsa phætra.
Ipse Crates sapiens, in paupere crate iacebat.
Vir Creatus. Græca quondam de stirpe creatus.
Ponti annis Creta; creta argilla; vrbs insula Creta.
Noxia si cupitis, satius caruisse cupitis.
Bacche tibi Cytheron sacer est; tibi Phæbe Cythæron

D

Istricolæ Daci; Scythiæ sunt Bactra Dacæque.
Hoc damus antiquis; quos inter nomine Damus.
Danus gentile est nomen: proprium Danus esto.
Hunc decorant homines quem vestimenta decorant.
Fons decus est decoris; decor est insigne decoris.]
Aurum cui dedimus, statuam nunc dedimus auream.
Dedere cor Diuis par est, qui tanta dedere.
Aret deciduis folijs decidua quercus.
Soluere diffidit nodum, quem diffidit ense.
Qui dicat hunc librum; dicat quid muneris optet.
Vt Donace nubas, opus est donace marito.
Ecce donax animal, qui donax misit amicus.
Si dormituris dicas dormituris erras.
Si ducis instar es heus cur nos per inhospita ducis?
Durius est marmor, Durius sed mollior annis.

E

Languida vix edere heu possum, vix edere vocem.
Educatur hic catulos, ut eosdem educat in apres
Ludus luxusque egere, ut nunc cogar egere.
Egere cum vomitu, ni vis medicamine egere.
Egestas merces, dein naufraga deslet egestas.
Vos elegi elegi, quia flebile carmen amavi.
Elidis heu currus elidis Olympionice.
Elatè palmarum cæte frondescit in auras.
Ex elephantino dente est elephantina pyxis.
Spe Ænea elisa, heu gladio se infixit Elisa.
Heus prius emenda scripta hac quæ exponis emenda.
Rursus emit charo, quæ quondam vilis emit.
Enato sole incoluuis vix enato ab undis.
Nanis episcopium est, Epi sed locus ipse scopium.
Pinguis es, & tamen es, ac si valde macer esses.
Euadat ex fluuio, ut minitanti euadat ab hydro.
Hospitus Euxinus, sed inhospitus Axenus olim.
Vt caput excidit, dextra simul excidit ensis.
Arboris excidium post multa excidia vidi.
Excitus à somno vix, mox excitus ad arma.
Rex precor excusa, malè sit si excusa moneta.
Corpore es exilis quid mirum si exilis alte?
Fur hinc expilat; tonfor nos expilat inde.
Exputat heu pulmo, quod pus exputat ab ore.

F

Vt mihi fabaris, Fabaris placidissima lympa est.
Est lupus in fabula, narratur fabula de te,
Melle faui abundant, apibus quia sedulo faui.

Ne venam ferias, nisi scis distinguere feriās.
Dum ferimur nauis, fluctu insurgente ferimur.
Ferueo feruere inducit; sed feruere feruo.
Nostra fide fide; fide tanta, & præmia habebis.
Aut simus, aut terra est de quorum plasinate simus,
Subycitur fauci focale, focale sed igni.
Folia saga fuit; folia inscripsere Sibylla.
Decepit me saepe fretum, nimis equore fretum;
Ne ante esum frigere sinas, quæ frigere suesti.
Fugere hi; fugere est melius, ne fuste fugere.
Serpentes nidore fuga, fuga corripit illos.
Tam bene fulgetra in prosa, quam fulgetra dicant.
Fulgeo fulgere incendit, sed fulgere fulgo.
Si quid furere hospitibus, furere incipit hospes.
Nunc furis; insidias poteras prauertere furis.

G

Sunt Astrum Gemini; fuit Astronomusque Geminus.
Serne gnatho infligas nostro ne verbera gnato.

H

Tandem hebes à senio euadet vigor ipsius Hebes.
Non herus, at seruus Leander amoribus Herus.
Sit licet hybernus; nimis haud tamen alget Hybernus
Hic ego consistam, sed hic aulicus ibit in aulam.
Hoc ego fonte bibam; quid hoc est quia turbida lym-
pha est?
Nemo cadauer humet terræ, quæ à fontibus humet.
Nomen Hyle est vrbs, verum hyle materiai.

I

Saxa iacere sinas, iacere illa ignobile vulgò est.
Idea est Cybele. sed rerum est idea forma.
Idem opifex, opus exit idem de marmore eodem.
Voces, immò faces imo de pectore promis.
Incidit in ferrum, nemorisq; incidit honorem.
Inciduam passa est incidua sylua securim.
Indicis ad signum, quacunque indicis obibo.
Indice ad os posito, tu indice silentia cunctis.
Incitus incitus, cicoque cioque adhibentur.
Indicat obscure; quod vult indicat aperte.
Insidet, insidit, sedeo, sidoue requirunt.
Vocem intercidit, quæ mica intercidit ori.
Inueni nummos, tu panes inueni, & asser.
Certum est pictum iri tribus Iri coloribus arcum.
Si irritat Regem prætor, Rex irritat astra.
Is ad gymnasium, sed is es, qui haud proficis hilum.
Dum ploratur Itys; vos sicci à fletibus itis.
Scandendis obliquâ iugis nimis est via iugis.

L

Labere per salebras lympa, & labere salubris.
Magna labij sitis est: properate huc flumina labi.
Si gressu labor, labor est, qui lassat euntem.
Ignoro an Lamiaë viuant sub monte Lamiaë.
Rex nouus est populo largitus largitus aurum.
Crex post septa late: vastat lupus omnia late.
Vix post murorum lateres tormenta lateres.
Mauro latus erat, qui sic latus iuit apertum.
Sermo sonat Latius toto quasi latius orbe.
Qui se lauere in cæno lauere vnda nequit.
Rex unum legat ex multis, cum legat ad Vrbem?
Sæpe iterumque leges, statuis quas condere leges.
Mæsta caro est leporis, nec edentis amica leporis.

Leforam montem; Leforam sed dicimus amnem.
 Leuius es speculum, leuiusque inficitur auro.
 Leuitas lenitas morum haud docet ordine dignos.
 Num liber liber sit, quando Typographus edit?
 Num liber est liber, quem Bibliopola ligauit?
 Liber mest vino, liber est sub cortice vitis.
 Si libet infanti nutrix mille oscula libet.
 Libo libonem signat, putealque Libonem.
 Ad Ligeris ripam interea mea cymba ligeris.
 Tu Liguris ritu cochleas fungosque liguris.
 Inguine membro lino foueo, sed vulnera lino.
 Sertis lino vati debentur, carbasa lino.
 Iam montem liquere nives gaudentq. li uere.
 Pleetra lyram norunt, liramque requiri aratrum.
 Ante lites caelo si non vis perdere lites.
 Saltantes captat mulier Locusta locustas.
 Iam loquere, nunquam deinceps fortasse loquere -
 Si Sol luceſes Ramnes Lucereſque viderem.
 Qui in lucis habitant non gaudent lucis honore.
 Nascitur in luteo nunquam flos luteus agro.

M

Quam mala sunt mala haec, que mandere mala ne-
 quit?
 Malo malo malo, quam carbasa fidere palo.
 Integer est malus nauis; Malus insula iuxta est.
 Neflu in valle manet; sed montem manet subito.
 Nos licet abunde manet, paucis manet horis.
 Manibus, & cineri manibus date lilia plenis.
 Gallia Massylia; Massylos Africa nutrit.
 Matrona angusta est mulier; sed Matrona flumen.
 Citro utroque mea, mea nanque est cymba palusq.
 Media num media est inter Persas Arabasque;
 Nascuntur medica astmaticis ibi medica mala.
 Medimnus iaculator erat; mensura medimnus.
 Medium natum medium Medea secabat.
 Mera canis celebris; mera sit nisi fabula vatum.
 Quamuis multa metam palearum calligo metam.
 Dum metimur opes metimur; mors falce triumphat.
 Iudex sperne minas, sed & auri respice minas.
 Cambia quam misere multos misere sub orcum.
 Caelum certus emes miseris si miseris aurum.
 Dum molitur virtus, molitur in athera saltum.
 Nunquam grana moles, nisi sit tibi saxea moles:
 Si monopolium locus est: monopolion ars est.
 Longa mora, est fructus inter sunt ultima mora.
 Malo mori in lecto, quam pensilis arbore mori.
 Iam morere aegre senex, non est cur sana morere.
 Morosum faciunt mores; mora longa morosum.
 Que mouere alios nequeunt me verba mouere.

N

Ad conchas piscando natas Indo aquore natas.
 Natricem. piscem natricem Lucilius inquit:
 Hoc nemus est Serum, atque hinc serica vellera nemus.
 Aurea chorda nete mihi deest; fila aurea nete.
 Si nitor est nomen, verbum producito nitor.
 Fari arcana nequis? nequis te interroget ultro.
 Ima (colus ni deest neque fusus) sumito, neque.
 Non nisi te Eurialum delectat gloria Nisi.
 Paruum animal nitela est, munditiesque nitela.
 Nonne videndo niues perstricto lumine niues?
 Quem natis notus est notus, nota ta mihi nota hat.
 Pectus sit noui veterum iam carmina noui.

O

Frænum obedit sompes, equiti tamen interim obedit.
 Oblita ut unguentis plaga est oblita doloris.
 Arcem obside, fidem donec grandi obside firmet.
 Cor Sophiæ sit Pythagoras; Ocellus ocellus.
 Occidit Paris Aæaciden, tamen occidit Ilium.
 Corda tenacis odij, & sitientes sanguinis odi.
 Odus erat cui nullus odos ex flore placebat;
 Olus erat seruus cui vix olus herba placebat.
 Olea mensura est, olea pax si ondus amica.
 O, is nympa fuit, sed ab Ope est Iuno, Ceresque.
 Ultima longa in Opus: opus est sed noscere Græcè,
 Dic in qua fuerit Romæ ora Ora iuncta Quirino?
 Deuorat os oris carnes, & rodit os ossis.
 Guttore oua, simul ac gallina excluseris oua.
 Lana ouis istius præstat candentibus ouis.

P

Vt Pagus vrbs magna olim sic pagus minor vrbe.
 Excute grana palam flante aura, & vertito palam.
 Si trananda palus pro remo sat mihi palus.
 Ne pales armenta Pales placanda placentis.
 Pallas ad arma vocat, Pallas inglorius armis.
 Pamphylus patria est, & nomine Pamphilus hospes.
 Tu Paraclite veni. fuge tuque paraclyte Demon.
 Panes in Arcadia: panes seruantur in arca.
 Parce precor nobis si parcè mensa parata est.
 Paretur Christo, si mensa paratur egenis.
 Nec parere infantes volo, nec parere marito.
 Fronte hilari patere hospitibus tua testâ patere.
 Quis pauere inopes, nequeunt in morte pauere.
 Teter odore pedis, crepitu insuper improbe pedis?
 Litem pendere expediet, quam pendere nummos.
 Perfidus absque fide est; contra est perfidus amicus.
 In Latium pergamus, obijt iam Pergamon igni.
 Scribere pergamus chartas dat Pergamus aptas.
 Perge viator iter; nam Perge distat adhuc vrbs.
 Hos persona tegit, dextera illis persona sistro.
 Frustra iterum petitis, contenti estote petitis.
 Ne petitor nummos: alios tu accede petitor.
 Ultra vrbes Pharias alit Africa terra Pharias.
 Optat equus Phaleras, tulit vrbsque Phalera Phalereu.
 Ille pila ludit; piger hic scit tundere pila.
 Ille pilat mentum: Crispini hic scrima pilat.
 Ille pilum comit; pilum hic iacit, atque sagittam.
 Cuius erit plagæ authoris nam præda plagæ?
 Infanti vagire placet, nisi nania placet.
 Planus corda aperit; Pianus est qui decipit arte.
 Astra Polus versat: celebris fuit histrio Polus.
 Quo capitis porrigo ruat tibi porrigo pecten.
 Porus Alexandro carus: porus esto meatus.
 Postillâ scripsi hæc, postillaque marginis aucta est.
 Prædicat ventura mihi, qui prædicat astra.
 Primpillus barbaque noua tu, ego primipilus,
 Procerum Regem Persis procerum eligit ordo.
 Supplico procidius, ne sim procidius ense.
 Vitea propago est: sobolescit stirpe propago.
 Ne bene olere putes te: totus & undique putes,
 Serio quæso puta, num vasa hæc aurea puta.
 Morbida membra putor, manatq; ex vulnere putor.
 Pyramus est sponsus Thisbes; Piramusque fluentum.

Q

Quis ego iam credam? quis erit cui fidere possim?

Radiuſ.

R

Radius à rado : radius lux linea, pesten.
 Tu carnes rapis & pisces : ego victito rapis .
 Ne in crimen recidas, si occasio est ulla recidas .
 Si recolas artem vini vix musta recolas .
 Ex bello reduces iterumne ad bella reduces ?
 Pauca refert sapiens; neque enim scire omnia re fert .
 Si tua verba reges, ipsos moderabere Reges .
 Decretum relegat, qui fontem ex urbe relegat .
 Commenta en relegit, qui carmina prisca relegit .
 Nil reliqui hæredi, nisi scripta & serua reliqui :
 Nil remanet laticis; nisi lynpha ex fonte remanet .
 Hanc remoram metuens, hinc nauim sponte remora .
 Fratre Remus, clauoq. minor nunc est quoque remus .
 Sol renitens motu it duodena in signa renitens ,
 Capra repente fugit; viso repente colubro ,
 Quidquid aque residis remanet, in valle residis .
 Responde longum, aut breuiter responde roganti :
 Respondo permittit enim, & respondeo utrumuis .
 Ricinum vestem tinea ricinusque vorabunt ,
 Mox rosa flauescit; rosa atas tempore marcet .
 Auroram roseam, Roseam legimus urbem .
 Funda rota saxum. currus rota frangere saxis .
 Ruta oculos aurit; torrens ruta saxa reuoluit ,

S

Nulla tegunt saga nos, quos saga venefica pungit .
 Tarsus ab igne salis instar salis; anime liquefctis .
 Si sapis amnis erat coniunctus Sapis Isauro .
 Securis caput abscedit quandoque securis .
 Hanc sedet ad mensam quo ventris murmura sedet .
 Parce seni ægruoro. vix dentes sunt mihi seni .
 Senio non senio, non ludus conuenit vllus .
 Virtutem inuitus sequeris dein. sponte sequeris .
 Nulla fruge seres, qua petunt vellera Seres .
 Amisssis bouibus, sera est sera; pepsulus obiex .
 Serò seris, serisque metes frumenta manipulis .
 Serua te a vitij ne mens tua serua labore .
 Vas sinus. gremium sinus est pelagique recessus .
 Ætna sub Siculâ fabricata est sicula parua hæc .
 Sifer erat catulus; sifer est cereale legumen .
 Ne intoleranda sitis sit, falsi haud sitis edaces .
 Ipsa soli natura refert sua germina Soli .
 Ipsa soles tellus ad Soles florida pingi .
 Soluere hinc naues septem, tres soluere tentant .
 De speculâ specula, si qua est modò specula nauis .

Stipes eris stipes utcumque volumina multa .
 Par zona est strophio: scena versura strophium .
 I subito atque hostem fugiens celer antra subito .
 Strideo vel strido: stridere, aut stridere nouit .
 Ipse inopi tibi subueni, & tu subueni egenis .
 Mystes succidit poplites? bos succidit aræ .
 Tot terra insigendo; fudes, quid ni undique fudes ?
 Tam citò suffocat laqueus, quam suffocat ignis .

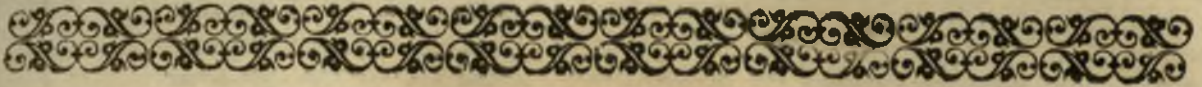
T

Nosne teges vna hic? teges est angustus utrisque .
 Quodcumque est tegetis, vos mecum utcumq; tegetis .
 Multa telonium non iusta telonia vidit .
 Tentyra in Ægypto: Thracum Tentyra celebris .
 Vi teretis baculi seruorum terga teretis .
 Oceani Tecthys, Thetis est sed Peleos uxor ,
 Aurum equiti huic torque; donari hac torque meretur .
 Quid me traducis, quod truce lampade ludo ?
 Purgauit tribulis agrum meus ante tribulis .
 Ut numerando quota est tota pars, sunt integra, tota .
 Tumet es in causa. tumet hæc si intercus ab vnda ,
 Tute bibendo necas, qui tute viuere posses .

V

Tot defuncte vadis, alacer per flumina vadis .
 Plena vagis est cuna rosis, cur pupule vagis ?
 Dum nutrix vagor, infrasis reuocat citò vagor .
 Audi vagitum infantum, leporumque vagitum .
 Ni remos inhibere velis. tamen utere velis .
 Velitis instar ero, si mox certare velitis .
 Si veneris apros, Veneris vitaueris æstus .
 Dum precor aura veni, responsum est illico. veni .
 Verè crediderim primo orbem hunc vere creatum .
 Esto tenax veteris ritus, nisi ritè veteris .
 Multa videre datur, qua non videre priores .
 Docta videris anus, quod centum videris annos .
 Vincite, dein victos hostes vincite catenis .
 Vinceris ante metu, esto iam vinceris ab hoste .
 Pulcra atate vires, florentque in corpore vires .
 Imbre virescit ager; fama at virescit eundo .
 Virosa est vitanda anguis, mulierque virosa ,
 Tu vita quidquid tibi non est vita salusne .
 Otia dant vitium, ceu fructus vitium tua est .
 Vndenam vndenam calorum est fingere molem ?
 Corporibus voluerum cognatum est pluma voluerum .
 Non opus est vomere his qui findunt vomere glebas .
 Non fit uti censes, opus est melioribus uti .

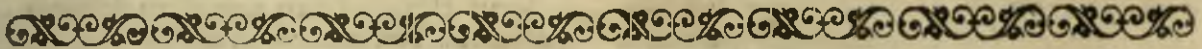

A P O L L O

S Y L V A N V S.

*Pauperibus mea sylva patet: verumtamen ille,
Qui incipiat flores carpere, diues erit.*

CXLIX.

I delecteris fabulis legere poteris quæ à Poëtis de Sylvano scribuntur. Sylvarum enim Numen est, & à Panibus, Faunis, Satyris, & alijs distinguitur. Cyparissum amavit, quem mortuû transformavit in arborem, quam cupressû

dicimus: vnde Virgilius libr. 1. Georg. *Et tenebam ab radice ferens Sylvanæ cupressum.* At nos, qui Metrametricam edisserimus, vltra Poëtarum opiniones credi Apollinem Sylvarum Antistitem (hoc est Sylvanum) Philosophicis oculis consideramus: & cum prudentioribus & doctioribus dicimus eum esse *ὕλην Θεόν*, seu Θεόν τῆς ὕλης. Est autem ὕλη, quam dixerit Chaos, sparsa indigestaque moles: Latini illam *Materiam* nominant, cum enim formas omnes in potentiâ contineat, illarum censetur esse *Mater*.

Suam materiam carmina, suam etiam formam habent: ad illam ipsæ voces spectant, ad hanc ordo. Et quia materia est forma prior, ratio ipsa postulare videtur, vt antequam de Metrametricis carminum formis & modis differamus, materiam ædificio formando necessariam pareamus. Iuuabimur à R. P. Ioanne Bucellino S. I. qui Epitetorum, Appellatiuorum, & Nominum propriorum Viennæ apud Matthæum Formicam anno 1637. edidit Officinam, pulchram & eruditam; ex quâ omnia illa sumentur, quæ nobis fuerint necessaria, volentes vt Bucellinum in ijs, quæ ipse collegit, suus inaneat honos, quia neminem gloriâ debitâ fraudare volumus, sed Metrametricæ candidatis prodesse.

Ergo Syluestri Apollini quinque Musas conuenientes aptabimus. PRIM A crit Antistes Sylvæ primæ, in quâ omnes casus obliqui Nominum, & Verborum in classes distincti locantur. Quam ob rem poterit *Obliqua* dici. poteritque ob oculos regulas generales, à quibus, siquæ voces deviant, iam in Grammaticis fue-

runt notatæ. SECUNDA *Substantiva* dicitur; nam Sylvam Appellatiuorum exhibebit. TERTIA poterit *Adiectiua* vocari, quod in speciali Sylvâ proferat Epithetorum copiam, qua ingenium possit Philomusi ditari. QUARTA dicitur *Characterica* quod Deorum, Regum, Fluiorum, Montium, &c. propria proponat. QUINTA dicitur *Patronimica*, & deriuata à nominibus proprijs metietur. Et VLTIMA tandem *Profodiaca* vocabitur, & Syluis præcedentibus vtetur, vt vocum, & syllabarum quantitates definiat.

Iuuat non solum habere vocum copiam, sed vsum illarum cognoscere: hunc accuratè exponam; & vt exactius possim, consulam ipsummet Bucellinum, & sua Inuenta nostris, & nostra suis attemperabo.

CL.

Lbrum aperis (Philomusc ingeniose) hæresque: nam, vt Hispanus loquitur, *razones de carta rota*; vel, vt latinus, *scopas dissolutas* reperis, & vsum illarum ignoras. At Ego, vt te iuueni, ad illustrium Artificum officinas conuicam. Ecce Apelles, tabellam (Belgicè, *penneel*) habet in sinistra, penicillum (Belgicè, *pinseel*) in dextera: in illâ diuersi sunt colores separati, & non mixti; nullam ipsi figuram, nullam effigiem representant: & ad quid seruiat tantus colorum apparatus, interrogas. Adest Zeuxis; & fila versicoloria, gemmas & vniones in classes redigit: & causam rescire desideras. Iubet, ecce, Vitruuius arbores cædi, dedolari, formari; lapides scindi, figurari, cædari. &c. Sed cur? Sanè colores in sinistra habet Apelles, vt dexterè illos misceat, & variè attemperatis Alexandrum imaginat: Zeuxis, vt acu-pingat Dianam, gemmas strionesque versicolores colligit: & vt arcem Vitruuius erigat, ligna & lapides præparat. Ergo in paginis sequentibus vocum sylvas exhibeo; quæ, si imaginare aliquid vis, sunt colores; si ornare & acu-pingere, sunt vniones & gemmæ; si ædificare & condere, sunt cedri, sunt mar-

mora & jaspides. Ergo voces sequentes colligendæ sunt potius, quàm legendæ; vt illis carmen pulchrum componas. Siquæ videantur, aut innouatæ, aut nouæ; paucis me ab hac in-criminatione expedio; nam nouitas, & fingendi animositas, suam gloriam habent. Variâ tractantur argumenta, & vario metro debent: & voces, quas Heroicum vt inconcinnas respuit; Anacreonticū postulat: &, quæ aliquibus Poë-tis displicent, aliis placent. Et quidam, vt fructus cognoscas, & colligas ex sequentibus syluis, capita sequentia perpende.

PRIMUM. Qui has syluas habes, non indigebis Profodiâ, nam ipsæ te docebuunt singularū vocalium quantitates. Verbi gratiâ: scire vis, quanta sit syllaba *le* in *lego*, *as*: & in *lego*, *is*. & ad Syluam Epithetorum, quam tertia exhibet Musa, recurrens, participia legis, & §. III. sub titulo (*u*—) inter tertiæ coniugationis participia *legens*, inuenies, & non *legans*. & postea §. v. sub titulo (— —) inter primæ coniugationis participia *legans*, & non *legens*: Ergo primam in *lego*, *gas*. esse longam, & primam in *iego*, *gis*. esse breuem, pronunciabis.

Iterum. Occurrit vox *Palus*, *vdis*, & scire vis, quanta sit *pa*, quanta *lus*, & quantum etiam incrementum *lu* in obliquis. Et sic discurre. *Palus* est nomen appellativum: & quidem §. IV. sub titulo (*uu*) non reperitur: sed neque §. v. sub titulo (— *u*) sed neque §. VI. sub titulo (— —) at illa §. v. sub titulo (*u*—) in classe nominum habentium incrementum longum inuenitur: ergo *Palus* est *u*—, Iambus, & *Paludis* *v*—*v*, Amphibrachus.

Sic etiam, si dubitetur de quantitate syllabarum alicuius nominis proprii consule Musam I V: si de quantitate Patronomici, Musam V: & tandem, si de quantitate alicuius particulæ (Præpositionis, Aduerbij, Interjectionis, & Coniunctionis) Musam VII.

Sed hic obiter nota, te non debere argumento negatiuo confidere, nec dicere: Talis syllaba non ponitur inter breues: Ergo est longa. nec contra. nam facilitati studemus, & multas voces omisimus, quæ rarius carminum compositioni seruiunt.

SECUNDVM. Quando aliquis versus est inceptus, & debet petici, syluæ sequentes materiam legitimam suppeditabunt. Ponamus idem exemplum, quod legimus in Bucelino.

— *u u* *Christiadum canimus certamina Musa.*

Deest in ipso principio dactylus; qui potest afficere *certamina*, & peti à Musa III. §. x. — *u u*. Ibi inter alia hæc reperimus.

— *u u* *Christiadum canimus certamina Musa.*

<i>Abdita</i>	<i>colimus</i>
<i>Aurea</i>	<i>legimus</i>
<i>Ardua</i>	<i>loquimur</i>

Vt variarem vocem *canimus*, iuvit nos Musa III. §. II. sub titul. *u*— tertiæ coniug. Si mutetur sensus; vt si diceremus.

<i>Naufraga Christiadum</i>	<i>querimur certamina Musa</i>
<i>Grandia</i>	<i>sequimur</i>
<i>Dulcia</i>	<i>petimus</i>
<i>Suavia</i>	<i>tremimus</i>

tunc Epitheti variationem dabit Musa III. §. IV. titul. Tertiâ declin. sine increm: & variationem verbi eadem Musa III. §. II. citato.

Sic poterimus, aut vocem vbiicumque deficientem adicere, aut datam multiplicare, vt postea detur inter varias delectus.

Sicut Hexametrum hoc compleuimus, sic poterimus Pentametrum, aut cuiuscumque generis carmen perficere; nec erit opus nouiste exemplis onerare, cum datum abundè sufficiat.

TERTIVM. In labyrinthis iubeberis ponere interdum varias dictiones homosyllabas; & illas in determinatâ syluæ areolâ omnes simul reperies. Pono exemplum. In Cœli Liliueldensis conformatione, Centrum hoc hemistichium exhibet, *Lilia Phæbus amat*, quod multiplicari non debet. Primus circa Solem circulus est (— — —) & eorum nomina præferret, qui redimiuntur lauro. Secundus postulat voces (, — *v*,) quæ ad tertiam personam pertineant. Vt hæc inueniam; ad appellatiua confugio, Musam III. consulo, & §. v. (— —) omnia participia verborum, quæ possunt prodesse, reperio: & ex his seligo 24. & debitis locis scribo. Vt circulum tertium exornem, indigeo 36. vocibus huius mensuræ (*v*—*u*) & illa reperit inter obliqua Nominum num. 10. inter obliqua verborum num. 20. & 22. in substantiuorum sylui num. 14. & 9. in Epithetorum Syluâ num. 8. & 9. in Propriorum Sylua num. 11. & 20. & 13. & 19. & inter Patronymica num. 11. & 20. & 13. & 19. & c. Sic similiter quæram 48. dictiones in (, — *v*,) vel (, — *uv*) vt circulum quartum exornē. Et postea voces 60. in (, — — —) vel (, — — *v*,) pro penultimo cælo. Et tandem voces 72. in (, — *uv*—*uv* *u*,) pro vltimo. quales nō sunt *Innumerabilibus*, *Insuperabilibus*, *Immedicabilibus*, & c. non enim à consona incipiunt. Ergo valde paucas reperies. Necessitas ergo Metrica permittet, vt voce compositâ vtaris, vt hunc numerum compleas discendo, *Lucis honor sue. Cantat Apollo sacer; Plaudite Castalides, &c.*

MUSA I. OBLIQUA.

Casuum; & incrementorum Syluam exhibens.

CLI.

N duas partes diuidam Syluam hanc: in alterâ de Nominum, in alterâ de Verborum obliquis disputabo. M in fine casûs aut eliditur, si sequatur vocalis; aut est longum, si consonans: hanc ob rem cum nunquam sit breue, longorum classi accensebitur. Stellula significat recti penultimam: Apex si vnicus post stellulam sit, vltimam syllabam, aut aliâs incrementa & finalem. Apices sunt [v—o] primus syllabam breuem, secundus longam, tertius significat indifferentem. His positis ad Syluam ipsam progrediamur.

§. I	Hospite	§. VI
* v	Cespitis	* —
Musa	Cespite	Musarum
Dominus	Nauibus	Dominorum
Sermo	Classibus	Templorum
Sensus	Temporis	Sermoni
Tempus	Tempore	Sermonem
Clasis	Tempora	Sermones
Classe	Sensibus	Sermonum
§. II	Genua	Dici
* —	Genibus	Dierum
Musâ	§. IV	§. VII
Musæ	* v—	* vvv
Musis	Pueri	Hospitibus
Musas	Puero	Militibus
Domini	Puorum	Cespitibus
Domino	Pueris	Temporibus
Dominis	Pucros	Itineris
Dominos	Hospiti	Itinere
Templum	Hospites	Itinera
Templi	Hospitum	§. VIII
Templo	Militi	v v v—
Templis	Milites	Itineri
Sermo	Militum	Itinerum
Nauis	Nauium	§. IX
Nauim	Classium	* — v
à Nauis	Tempori	Sermonibus
Naues	Temporum	Clamoribus
Sensus	Sensui	§. X
Sensu	Sensuum	* v—
Sensus. plur.	Genuum	Puerorum
Dies.	§. V	§. XI
Die.	* — v	* vvvv
§. III	Sermonis	Itineribus
* v v	Sermone	Iacinoribus
Hospitis	Diebus	

Prima declinatio, habet vltimam breuem in Nominatiuo, & Vocatiuo: in ablatiui (*Musâ*) longam. vt si dixeris, *Candida Flora fauet cum doctâ sæpe Minervâ*. in duobus prioribus Nominibus erit A breue; & in posterioribus longum. Nomina Græca in vocatiuo habent A longum: at Poëtæ interdum ea Latio donant, & postea vt Latina metiuntur.

Græca in AS. quia possunt more Latinorum esse aut in nominatiuo singulari, aut in accusatiuo plurali, gaudent indifferentia; ibi enim aliquando breuia sunt, hîc semper longa.

Secunda declinatio recipit nomina, quæ apud Græcos habent nominatiuum in OS. in quibus poterunt sing. nominatiuus, & plur. accusatiuus coincidere: & illud OS. ibi erit breue, hîc autem longum. Habet etiam vocatiuum in E ex nominatiuo VS deductum: tunc in adiectiuis considerandum est, an sit aduerbium aut vocatiuus: nam E vltimum in eiusmodi aduerbijs est longum, in nominibus breue. Pono exemplum. *Iuste Cato, iuste loqueris: sic feceris ergo*. Neutra habent nominatiuum accusatiuum & vocatiuum pluralis numeri in A breue. Ergo *Pulchra* verbi gratia in neutro genere habebit illud A breue. in ablatiui sing. generis foem. longum. Vt ex *pulchrâ regione Paris fert pulchra trophæa*.

Tertia declinatio habet sæpe rectum in O. & tunc illud O. est indifferens. Considera hunc Iacobi Falconij versus. *Herodem mouit crudelem sermo Magorum*. In illo nomen *Sermo* vltimam habet breuem: at in recurso (est enim retrogradus) habebit longam, vt si dicas, *Magorum sermo crudelem mouit Herodem*.

Quarta Declinatio vt *Sensus*, habet VS indifferens: in singularis nominatiuo & vocatiuo breue; in singularis genitiuo & pluralis nominatiuo, accusatiuo, & vocatiuo longum.

Quinta Declinatio in ablatiui singulari habet E, longum vt *Die*. vnde in voce *Fide* est indifferens: nam si sit tertia declinationis, & significet chordam, erit breue; si quintæ, longum Et, si sit imperatiuum à *Fide* iterum breue.

CLII.

MAior varietas reperitur in verborum obliquis; sunt enim plures, & sortiuntur incrementa maiora. Congruo illos ordine disponamus: & vt procedamus clarius, & melius itellulam loco penultimæ syllabæ secundæ personæ præsentis indicatiui depingamus.

XII.	amat	monet
* v	amet	lego
Amo	amor	legis
	O 2	tegit

Syllabæ indifferentes multæ sunt in Nominum declinationibus. Illas breuiter adnoto.

legit	audiar .	monebat	monebas	legeretur	legamini
leget		moneret	monebant	legeremur	Audiveram
lege imp.	§. X V.	monere inf.	monerem	legerentur	audiveras
lectus	* u —	monere pass.	moneres	legerimus	audiverant
legor		moneris	monerent	legeritis .	audivero
legar	Moneo	monetur	moneri .	Audiebat	audiverim
audit	moneam	monemur	Legebam	audiamus	audiverint
	monitum	monentur	legebas	audiatis	audimini
§. XIII.	monitu	monebar	legebant	audiunto	
* —	monui	monebor	legisti	audiuntur	§. X X I V.
Amas	monecas	monentor	legerunt	audiebar	u — — u
amant	moneant .	monerer	legissent	audiēris	Amabamus
ama	Legeras	monendus	legisses	audietur	amabatis
amem	legerant	Legebat	legissent	audiemur	amatote
ames	legero	legemus	Audivi	audientur	amaremus
ament	legerem	legetis	audito	audiaris	amaretis
amans	legeres	legamus	audirem	audiatur	amavisset
mones	legerent	legatis	audires	audiamur	amabaris
monent	legerint .	legère, præt.	audirent	audiantur	amabatur
monens	Audiunt	legère fut.	audiri .		amabamur
mone	audiam	legunto		§. X X I.	amabantur
Lego	audies	legisset	§. X V I I I.	* — u u	amabuntur
legunt	audient	leguntur	* u u u	Amavero	amareris
legi	audias	legēris	Monuero	amaverat	amaretur
leges	audiant	legētur	monuerat	amaveris	amaremur
legent	audiens .	legēmur	monueris	amaverit	amarentur
legam		legentur	monuerit	amaminor	amaturus
legas	§. X V I.	legaris	legerimus	amaberis	Monebamus
legant	* — u	legatur	legeritis	amabitur	monebatis
lectum		legamur	legiminor	amabimur	monetote
lectu	Amamus	legantur	audiero	Monebimus	moneremus
legi	amatis	lecturus	audieris	monebitis	moneretis
legens	amabat	legendus.	audierit	moneminor	monebaris
Audis	amavit	Audimus		moneberis	monebatur
audi	amastis	auditis	§. X I X.	monebitur	monebamur
	amare præt.	audivit	* u u —	monebimur	monebantur
§. X I V.	amare inf.	audito	Monuero	Audivimus	monebuntur
* u u	amabo	audite	monueram	audiverat	monereris
Monco	amabis	audiret	monueras	audivero	moneretur
monuit	amabit	audire	monuerant	audiueris	moneremur
moneat	amato	auditus	monuerim	audiverit .	monerentur
monitus	amare	audiris	monuerint .		Legebamus
moncor	amanto	auditur	Legimini	§. X X I I.	legebatis
moncar	amemus	audimur	Audiero	* u — —	legissemus
Legimus	ametis	audirer .	audierim	Monuisti	legissetis
legitis	amaret		audierint .	monuerunt	legebatis
legerat	amaris	§. X V I I.		monuissent	legebatur
legito	amare pass.	* — —	§. X X.	monuisses	legebantur
legite	amatur		* u — u	monuissent	legebantur
legeris act.	amantur		Monuere	Audiebam	Audivere
legitur	amabar	Amabam	moneamus	audiebas	auditote
legimur	amabor	amabas	moneatis	audiebant .	audiremus
legere inf.	amator	amabant	monuisset		audiretis
legere imp.	amantor	amabi	monuisse	§. X X I I I.	audivisset
legitor imp.	amatus	amasti	monearis	* — u —	audivisse
legitor imp.	amandus	amarunt	moneatur		auditurus
legerer	ameris	amabunt	moneamur	Amaveram	audireris
legero	ametur	amabunt	moneantur	amaveras	audiretur
legeris pat.	amemur	amarem	moniturus .	amaverant	audiremur
legerit	amentur	amares	Legeramus	amaverim	audirentur
legeret-	amarer .	amarent	legeratis	amaverint	auditurus
Audio	Monemus	amatum	legitote	amamini	
audiet	monetis	Monebo	legeremus	amemini	§. X X V.
audiat	monebis	moneto	legeretis	Monemini	* — — —
audior	monebit	moncbam	legereris	legemini	Amavissem
					amavisset

amavisses
amavissent
audivisti
audiverunt
audivissem
audivisses
audivissent

amaveritis
audiverimus
audiveritis

audiebamus
audiebatis
audiebaris
audiebatur
audiebamur
audiebantur.

§. XXIX.

* — v v —

Amabimini
monebimini.

§. XXXIII.

* — v — v

Audiveramus
audiveratis
audiverimus
audiveritis.

§. XXX.

* v v — v

Monueramus
monueratis
monuerimus
monueritis.

§. XXXIV.

* v v v

Monuerimus
monueritis
audierimus
audieritis

§. XXXI.

* v — v —

Moneamini
legeremini

§. XXXV.

* v — — v

Audiebamini.

§. XXXII.

* v — — v

Monuissimus
monuissetis

§. XXVI.

* — — — v

Amavissimus
amavissetis
audivissimus
audivissetis

§. XXVII.

* — — v —

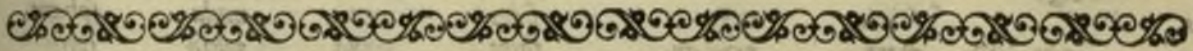
Amabimini
amaremini
moneremini
monebamini
legebamini
audiremini

§. XXVIII.

* — v v v

Amaverimus

Sunt in Coniugationibus multæ syllabæ indifferentes : nam *Amo, Amauero, amato : Docco, docuero, doceto : lego legero, legito : audio, audiero, audito* &c. habent ultimam indifferentem . Gerundia etiam in *do*, vt *amando, docendo, legendo, audiendo* . In subiunctivo *rimus, & ritis* sunt indifferentia, vt vt *amaverimus, vel amaverimus : amaveritis, vel amaveritis* . & sic etiam in cæteris coniugationibus . Aliquæ personæ in præsentis, & præterito sæpe coincidunt, & sola quantitate distinguuntur vt *legit, legimus, venit, venimus, &c.* Harum & similium vocum prima est indifferens: si sint præsentis brevis, si præteriti longæ. *venimus* in præsentis est *v—v*: & in præterito *—vv* . Quæ varietas mihi aliquando servivit . In hoc versu, *Venimus alme Pater Romam : Pater alme venimus* . qui est retrogradus, huius vocis *venimus* quantitas immutatur . *Legere* ad tempora diversa pertinet: est *legere, vvv* . in infinitivo ; & in præsentis indicativi pass. *legeris, vel legere*, & in imper. *legere, uel legitor* : at in futuro pass. *legeris vel legere* est *v—v* . Et in præterito act. *legere, est — — v* . ;

MVSA II. SVBSTANTIVA

Exhibens Sylvam Nominum Appellatiuorum.

CLIII.

ATIO ipsa postulare videtur, vt substantiva præponatur ; horum enim accidentia, adiectiva significant, & accidentia non debent carere subiecto . Dabimus igitur Sylvam Nominum substantiuorum: et ne novam implantare cogamur, ponemus illam, quam P. Ioannes Buccellinus in suâ curiosâ, & eruditâ Officinâ evulgavit.

gamur, ponemus illam, quam P. Ioannes Buccellinus in suâ curiosâ, & eruditâ Officinâ evulgavit.

§. I.	daps	§. III.	dis
v	dux	—	dos
Os. ofsis	fax	incr. long.	falx
cor	grex	as	far
fel	mas	ars	fas
stir	nex	arx	faux
mel	nix	as	fex
grus	nux	ips	flos
lus	pes	os. oris	fons
vir	pix	vrbs	fors
	res	bes	fraus
§. II	sal	calx	frons, dia
—	scrobs	cors	frons, tis
incr. br.	trabs	cos	gens
bos	uas. dis.	crus	glans
crux		dens	glis

glos	sphinx	suba	vua
gryphs	splen	lea	vola
lac	stirps	lepra	
lanx	strix	lupa	22. delci.
laus	thus	lyra	acus
lens. dis	vas. sis	mina	ager
lens. tis	ver	mola	aper
lis	vis	mora	arvus
lux	vox	nepa	equus
lynx		nota	herus
mens	§. IV.	para	humus
merx	v v	plaga	hydrus
mons	12 decl.	popa	batus
mors	aqua	prosa	botrus
mos	equa	pyra	cabus
mus	bama	rosa	cadus
nox	bara	rota	caper
pars	hera	saga	capus
pax	hydra	sapa	cedrus
plebs	boa	scapha	chaos
pons	capra	scheda	chorus
pres	casa	schola	cibus
puls	coma	seva	citrus
pus	dea	stola	colus
rex	dica	striga	coquus
rüs	fabra	strophæ	corus
scobs	fera	toza	crocus
seps	fibra	traha	cubus
sol	gena	trua	eygnus
sors	gluma	tuba	dolus
spes	gula	veha	faber

farvus

u u	u u	u u	u—	u—	—u	u—	u—
fauus	comes	spado	cuprum	gigas	vnda	lappa	pupa
fiber	decas	stolo	datum	lebes	vna	larua	quadra
focus	decus	strabo	forum	lien	vrsa	lepra	valla
garus	dromas	stupor	fretrum	ligo	vua	libra	vana
gener	dryas	tonor	geum	myron. vng.	bacca	lima	vapa
globus	femur	tepor	fugum	nepos	barba	lingua	rheda
glomus	genus	toral	lutum	palus	beta	lira	vima
focus	secur	tremor	merum	parens	biga	lixa	ripa
larus	subar	trifur	metrum	paron. nau.	blatta	lucta	vixa
liber	lapis	truo. au.	sagum	phalanx	bracca	luna	ruga
lobus	later	tumor	serum	quies	bruma	lutra	rulla
locus	latus	valor	solum	rudens	bucca	lymptha	runa. tel.
lapus	lepus	vapor	vadium	salus	bullu	mala	ruta
magus	magis	vigor		seunx	bara	malua	salpa
melos	memor	viror		stater	byrsa	mamma	scena
modus	nemus		3æ decli.	tapes	capa	mandra	scriba
nothus	pecus	sine incr.	incr. br.	trapes	caltha	manna	scrophu
notus vent.	pedes nomin.	apis	abax	tridens	calua	mappa	scurra
pilus	pepo	avis	adeps	triens	canna	massa	scylla
polus	piper	ovis	anas		capra	mensa	sella
porus	rudus	basis	ape x		capra	mentha	setta
procus	rudus	basis	elops. pis		capsa	meta	serra
puer	scelus	canis	epops. au		cauda	mitra	serua
pyrus	seges	chelys	hyems		caula	multra	seta
vens	teges	crisis	hymen		causa	multa	sica
rogus	vigil	cutis	obex		cella	mula	sphæra
rubus		febris	onyx		cera	musca	spica
scapus	incr. lon.	mare	oryx. an.		cerua	musca	spina
scarus	acor	melis. an.	calix		cetra	myrrha	spira
scopus	odor	pater	calyx		charta	mysta	sponda
scyphus	amor	phrasis	canon		chorda	naphtha	sponsa
socer	honor	phthisis	climax		cista	massa	sporta
sonus	odor	phis	culex		clava	nauta	spuma
sophus	olor.	ratis	cynips		cæna	norma	squamma
sparus	calor	rudis	chalybs.		concha	noxa	squilla
stylus	canor	sitis	filix		costa	nupta	stella
thromus	capo	tropis	frutex		coxa	nymptha	stilla
thymus	color		fulix au.		crena	pala	stiva
tomus	cremor	4æ. decli.	larix		creta	palla	stlata
tonus	eruor	acus	latex		crista	palma	strena
torus	decor	anus	merops. au.		crusta	parma	struma
trochus	dator	itus	monops. an.		crypta	parra. au.	stupa
tropus	dolor	colus	myops		culpa	pascha	sura
tubus	draco	domus	panax. ber.		cura	pana	sylla. au.
typus	favor	gradus	refex		cymba	pelta	sylyua
	fluor	manus	rumex		dama	penna	talpa
	fragor	motus	salix		dextra	pera	teda
	furor	nurus	silex		drachma	perca. pis.	tela
3æ decl.	labor	satus	tripus		fama	perna	terre
incr. br.	labro	senus			fibra	petra	testa
acer subst.	latro	situs	incr. long.		flamma	pica	theca
acus	leo	socrus	agon		fossa	pila	thymbra
ames	lepor	specus	edax		forma	pinna	triga
ebur	liquor	status	hydrops		fundu	plaga	trulla
equus	mador	tribus	linx		furca	planta	tumba
homo	nigror		ynx		gaza	phona	turba
iter	nitor	V	bidens		gemma	pæna	vacca
olus	paro. nom.	u—	bilanx		gerra	pompa	vappa
onus	pavor	1æ. decli.	bison. an.		gleba	porca	vena
opus	rigor	mine	charax		glossa	porta	verna
bolis	rubor	pyle	cliens		gnoma	præda	vespa
capis	sapor	2æ. decl.	cohors		gruma	prona	villa
caput	sator	hilum	datrix		gutta	pugna	virga
charis	soner	cauum	deunx		lena	pulpa	
cpmys	foror	cribrum	dolon		lana		
cinis					umbra		

culmus	nimbus	valgus	præses	phlegma	clamor	vector
culter	nodus	vallus	præsul	pignus	clangor	vistor
cygnus	nummus	vannus	puluis	plasma	crabro	canor
discus	pagus	varus	pyxis	pondus	cudo	carptor
dumus	palmus	ventus	rhetor	pseuma	dento	cautor
fagus	palus	vicus	sanguis	robur	falco	cenfor
ficus	pannus	villus	stipes	rumen	feruor	comptor
simus	pappus	viscus	termes	sagma	fator	cultor
fiscus	pardus	vulgus	zigris	schema	fronto	cursor
flocus	pavus	xystus	trames	somma	fulgor	cusor
fuens	phthongus	zelus	turbo	segmen	fullo	doctor
fumus	picus		turtur	semen	gervo	ductor
fundus	pinus	3æ. decli.	veles	schisma	gnato	factor
fungus	plancus	incr. br.	vesper	signia	læuor	fartor
furnus	plautus	abfis	virgo	fidus	languor	fautor
fusus	pomus	ægis	vomer	smigma	latro	fictor
gallus	pontus	agger	vultur	stamen	leno	fissor
gibber	porcus	ales	æquor	stemma	lentor	fosfor
giluus	promus	anser	agmen	stigma	livor	fufor
glaucus	prunus	arbor	asthma	stramen	lubco	lector
gnatus	psalmus	aspis	augmen	stroma	luror	lictor
grossus	pugnus	asser	omen	sulphur	lychnis	linctor
grumus	pullus	augur	ulcus	sumen	magno	lotor
gryllus	pupus	exul	unguen	styrma	marcor	lusor
guttus	qualus	hepar	carmen	tagmen	melo	menfor
gypsus	queruus	hospas	cauma	tempus	maror	merfor
gyrus	ramus	iris	chrifma	tergus	mucor	mesfor
janibus	remus	obfes	chroma	tormen	mucro	motor
juncus	rhamnus	ordo	clima	tuber	naso	pastor
laurus	rhombus	obscen	comma	vellus	nidor	piCTOR
lectus	rhonehus	cæfar	corpus	verber	pador	pistor
lembus	rhythmus	carcer	crimen	vimen	pallor	raptor
lesus	ristus	cardo	culmen	viscus	pavo	rosor
leuir	rituus	caffis	dogma	vulnus	pero	sartor
limbus	ruscius	caftor	drama		pifo	scalpter
limus	faccus	tenchris	stumen	incr. lon.	planger	scriptor
lippus	fargus	cespes	faedus	albor	ponto	sculptor
lotos	scalmus	chlortis	fenus	algor	praco	seCTOR
lucus	scaurus	cocles	fragmen	angor	prado	sponsor
ludus	scirpus	conful	frigus	ardor	pretor	structor
lumbus	scembris	cuspis	frumen	atror	pulmo	suafor
malus	serapus	cyclas	fulgur	author	quæstor	emCTOR
mannus	scyrigus an.	dipsas	fulmen	erro	rancor	textor
mergus	seruus	fomes	funus	error	reCTOR	tonfor
millus	simus	fur fur	germen	halo	rumor	tortor
miluus	soccus	glottis	gluten	horror	salmo	tutor
mimus	somnus	grando	gramen	humor	sapo	vector
mæchus	sorbus	gurges	gramma	odo	sermo	victor &c.
morbus	spasmus	gymnas	guttur	umbo	splendor	
morus	spinus	jaspis	limen	uxor	squalor	sine incr.
mucus	sponsus	lampas	litus	barbo	stridor	amnis
mulius	squalus	limes	lumen	baro	sudor	anguis
mulus	strombus	margo	magma	bubo	sutor	auris
mundus	sturnus	martyr	marmor	bufo	temo	axis
murns	succus	merges	momen	caso	terror	ensis
muscus	talus	miles	manus	caldor	tonfor	hostis
myrtus	taurus	mugil	murmur	calo	torpos	ignis
nævus	taxus	nebris	nectar	campfor	tyro	ibis
nannus	thymnus	palmes	nomen	candor		imber
napus	thyrfus	passer	numen	calcar	verbalia	orbis
nardus	tignus	pauper	pascha	carbo	aCTOR	unguis
nasus	toruus	pecten	pectus	caupo	altor	uter
neruus	truncus	pollen	pegma	cento	auctor	bestis
nifus	turdus	poples	phasma	cerdo	emptor	lesis

bilis

bilis
buris
callis
cassis
caulis
cirvis
clasis
clavis
collis
corbis
cratis
crinis
fascis
febris
felis
finis
follis
frater
funis
fastis
linter
mater
melis
mensis
mesis
navis
panis
pellis
peluis
pestis
piscis
praxis
pristis
puppis
rauis
restis
rete
sentis
testis
tigris
torquis
tressis
turris
tusis
vallis
vectis
venter
vermis
vestis
vitis

4æ. decl.
astus
actus
artus
astus
auctus
esus
haustus
idus
orsus
ortus
rsus
casus

cantus
carpius
census
cinctus
catus
cultus
comptus
curvus
curfus
ductus
fastus
ficus
status
flexus
fletus
fluctus
fructus
gestus
gressus
gustus
factus
lacus
lapsus
linctus
luctus
lusus
luxus
missus
morsus
motus
nexus
nisus
nuptus
nutus
passus
pastus
plausus
portus
potus
pulsus
questus
quercus
questus
raptus
visus
rictus
ritus
ructus
saltus
sensus
sexus
socrus
suasus
tractus
textus
tinctus
tractus
versus
visus
victus

S. VI
1æ. decl.
alce
ansa
antæ
harpe
ode
bojæ
chele
crambe
cunæ
diræ
gerræ
grallæ
mergæ
mysles
nugæ
phocas
plastes
psaltes
scale
scopæ
therma
trice
valuæ

2æ. decl.
ærum
antrum
aruum
astrum
ausum
aurum
haustum
æstrum
ostrum
orum
bellum
hustum
calum
castrum
castram
centrum
cestreus
claustrum
cænum
collum
eribrum
crustum
damnum
dictum
donum
dorsum
factum
fatum
ferrum
festum
filum
flabrum
flagrum
flustrum
fenum
frenum
fragum

frustum
fulcrum
furtum
gestum
granum
labrum
letum
libum
lignum
linum
lorum
lucrum
lustrum
malum
membrum
mendum
metrum
monstum
mulsum
mustum
naulum
nitrum
nactum
pensum
phanum
pilum
pibum
plastrum
plestrum
plumbum
pomum
porrum
pralum
pratum
probrum
prunum
punctum
quadrum
rastrum
regnum
rostrum
rurum
saxum
scalpum
scamum
scitum
scriptum
scutum
sertum
serum
serum
signum
sistrum
spartum
spectrum
sputum
stagnum
stannum
stratum
tellum
telum
templum
tergum
tesquum

textum
transrum
vallum
velum
verbum
visum
vinum
vitrum
votum

3æ. decli.
incr. br.
aer
ather
enthrax
auceps
auspex
histris
ibex
icon
ilex
imbrex
index
vlex
celebs
carex
caudex
cimex
codex
compes
conjux
cor tex
dentex
chenix
dropax
forceps
forfex
fornix
gnomon
judex
japyx
manceps
murex
parix
pistris
pollex
princeps
pulex
pumex
ramex
remex
sindon
smilax
sorex
vortex

incr. long.
abbas
astas
atas
heres
halec
heros
hydrops

incus
infans
homyx
celox
ceroyx
coccyx
cornix
crater
custos
delphin
dextans
dodrans
dolon
fornax
juglant
labrax
lichen
limax
lodix
lister
magnes
mastix
matrix
merces
merces
matrix
netrix
nutrix
panther
perdix
phanix
prester
python
quadrans
quincunx
radix
sandix
septunx
serpens
sexcunx
sextans
spadix
thorax
torrens
vibex
virtus
voluox

verbalia.
altrix
auctrix
cmptrix
vltrix
cantrix
comptrix
cultrix
doctrix
ductrix
fartrix
fautrix
fictrix
lorrix
lectrix
linctrix
notrix

pastris
restris
sculptrix
textrix
tutrix
vetrix
victrix
etc.

fine in cr.
etc.
ades
antes
echo
cades
cautes
elades
crates
fruges
grates
labes
lactes
merces
moles
nubes
proles
pubes
renes
rupes
sedes
sepes
sordes
strages
tabes
vates
vulpes

4æ decli.
cornu

VII.
vuv

1æ. decl.
alapa
alica
amita
amula
anima
apocha
aquila
asina
arvia
hedera
hydria
inula
olea
olira
opera
vulva
vpupa
caliga
camera
caprea
carica

vuv
casia
casula
cathedra
cavea
cholera
choria
cinira
cithara
conila
cotila
crepida
cucuma
cumera
domina
fabrica
facula
famula
ferula
fovea
framea
fulica
furva
galea
lamia
lania
larebra
logica
lyrica
macula
magida
manica
merida
morula
nebula
nucula
palatba
palea
papula
patera
patina
patria
pharetra
phiala
philyra
physica
picea
platea
pluvia
podagra
rabula
refuga
priansa
remora
rorula
salebra
sarpapa
satyra
schedula
scobina
scutica
scutula
siliqua
similia
situla

u u u folia spathula specula statura stipula stora tabula trigula terebra tilia tinea tipula togula trabea trochlea trufina trunca venia vidua viola vitula	u u u cytinus cylifus digitus dominus famulus figulus fluuius foculus gerulus genius gladius globulus joculus laicus lanius laquens lituus loculus lupulus medicus methodus modus modulus monachus numerus paralus parochus patrimus patrius pelagus petafus phyficus platanus pluteus polypus populus puteus radius raphanus ricinus fcorpulus focius ftimulus ftomachus ftrobilus ftynodus ftabanus ftalamus ftitulus ftragicus ftribulus ftritarius ftumulus ftidius ftitulus	u u u phalaris regimen fpecimen teguen tubicen incr. long. aquilo afio epulo itio olitor blatero botryo capital ditio domitor genitor lanio monitor pofitor pugio ratio regio ftatio tizio vireo vomitor fine incr. hipater cucumis genesis iuuenis liparis ftirigilis volueris 4æ. decl. abitus aditus habitus initus obitus crepitus cubitus fremitus gemitus monitus reditus fonitus ftrepitus vomitus §. VIII. u u — 1æ. decl. aloë epula inebra boreas tinara decime gramie	u u — malaehe moloche mygale phalera fcapula tenebra 2æ. decl. adytum apium ebulum epulum odium oleum birotum bitutum capulum cevebrum cilium cifium coculum corium cranium cremium crotalum cybium feretrum folium graphium gremium jaculum labium laganium lafarium lolium meritum milium minium molocrum mentum panagrum placium podium popanum pretium fabulum fagulum fcaphium fchodium fenium folium fpatium fpeculum fpolium ftabulum ftadium ftibinum ftrophium ftudium temetum tridium triquetrum trivium vitium	u u — xenium 3æ. decl. incr. br. abies aries calopus tamarix incr. long. adamas animal elephas opitrix bonitas brevitas cavitas deitas domitrix feritas genitrix gravitas levitas monitrix novitas paritas pietas probitas pronepos ruditas fine incr. foboles panaces 5æ. decl. acies caries facies glacies macies muries rabies requies fantes faties fcarbies series fpecies §. IX. u — — 1æ. decl. achates inebra ophites orites calendæ caprone celeufies cerastes cerinthe choraules clitelle	u — — dynaftes dyota falifca fauiffca marifca phalangæ tenebræ volutæ 2æ. decl. acetum ahenum amomum anethum aratum afylum olivum barathrum batillum bravium cadurcum caniftrum capiftrum cataftrum catellum catillum cuminum diurnum duellum filiolum figlinum flagellum fluentum fructum labellum lavacrum liburnum liguftrum lucellum lupatum macellum metallum moretum nucetum palatum panagrum parergum pheretrum profundum pyretbrum rofetum facellum falinum falillum fepulchrum fpecillum talentum tapetum tegillum theatrum tigillum trapetum tributum venenum	u — — vepretum verum viretum . 3æ. incl. incr. br. arufpex chamærops lagopus incr. long. egeftas honeftas horizon character cicatrix cobares coturnix facultas juventus potestas facerdos fenectus fimultas venuftas vetuftas voluntas voluptas abactrix creatrix piatrix, &c.	u — — catella catena caterua catvilla caverna cerafca choraga catafta choranila cibilla cicada cicuta colona coloftra columba columna cometa coquina corona corolla coryza crocota crumena culina danifca dieta dyota farina favilla feneftra figlina figura fodina gebenna genifca glabella juvencia juventa labrufca lacerna lacena lacerta lacuna lagena lamella lanifca leena lepifca liburna litura locufta loquela lucerna machara magiftra magia mamilla marifca medela medulla merenda meretrix miniftra monarcha moneta
--	---	--	--	--	--	---	---

moneta	eremus	strategus		peloris	orbita	pagina	baiulus
myrica	obelus	subiucus	incr. long.	ptrenesis	orea	patria	balticus
nitela	ocellus	subiurus	agaso	poderis	oria	penula	bubalus
nitella	oniscus	trapeus	amaror	proneptis	uncia	perfiga	cacabus
nomarcha	banausius	tribunus	amator	securis	vugula	pergula	calculus
noverca	bubulcus	triumphus	aquator	sedile	urbina	peruca	calceus
numella	botellus	trochiscus	arator	sodalis	bellua	pronuba	canimatus
palacra	caballus	tyrannus	equiso	suile	bestia	psaltria	cantharus
palustris	cachinnus	veredus	humator	trieris	bubjequa	pupula	carbassus
palumba	camelus	vitellus	barathro	triremis	buccula	purpura	carcinus
patiella	caminus		bisultor	triuicis	bractea	pustula	carpinus
parenz	capillus	3x. decl.	calator		brassica	regula	casens
pharctra	catharus	incr. br.	catillo	4x. decl.	buccina	regia	cereus
placenta	catellus	acanthis	creator	abortus	castula	ridica	cingulus
planeta	catinus	acumen	diremptor	abusus	cedria	salvia	circus
platea	carvillus	alumen	lacunar	amictus	cirnea	sarcina	circinus
podagra	celestus	arundo	locator	hiatus	cistula	scirpea	circulus
poeta	choragus	hirudo	locutor	boatus	clepsidra	scoria	collybus
potenta	colonus	hirundo	lupanar	ducatus	cochlea	semita	comicus
popina	colossus	jaspis	mineral	frivitus	collira	sepia	condylus
procella	columbus	imago	minutal	meatus	confuga	servia	congius
propheta	colymbus	origo	natator	reatus	copia	spongia	cottabus
propola	corymbus	bitumen	novator	recessus	crapula	sportula	culenus
pruina	cothurnus	cacumen	pugillar	receptus	culcitra	stiria	cymbion
puella	covinus	cadaver	redemptor	recursus	curia	subula	dactylus
quadriga	cucullus	capedo	senator	reflexus	cyrnea	sucula	distichon
querela	culullus	celeusma	secutor	renisus	dextera	syllaba	filus
refrma	cupressus	coronis	susurro	repulsus	diphthera	syngrapha	fosculus
repulsa	cylindrus	crepido	tribunal	rogatus	fabula	zalea	fraxinus
rubeta	diunuir	cupido	viator	rotatus	falcula	taurea	galbulus
ruina	faliscus	foramen	abactor	senatus	fascia	teffera	galgatus
sagena	fritillus	gravedo	colator	tumultus	fibula	tibia	graculus
sagina	galerus	jurament	comestor	volatus	filia	tinea	lectulus
sagitta	iuvencus	lanugo			fimbria	tragula	ludus
salva	laceus	legumen	aberro	§. XI.	fiscina	transfuga	malleus
sarissa	lapillus	levamen	aberronis	1x. decl.	fistula	tribula	marculus
scutella	libellus	libido		— 0 0	famina	victima	masculus
sequela	locellus	ligamen	sine incr.	accola	formula	villica	matrimus
sibylla	lupinus	liquamen	amussis	advena	furcula	vinea	mergulus
sinistra	magister	malagma	anonis	alea	fuscina	vipera	mespius
stella	marasmus	nigredo	aplustre	ampbora	ganea	vomica	miluius
sophista	mariscus	numisma	aprilis	anchora	glandula	diminut.	musculus
statera	maritus	papaver	aqualis	arcula	glarea	ala	musicus
statura	medimnus	paropsis	inauris	ardea	gratia	alula	mytilus
taberna	minister	pedamen	orexis	area	janua	sylua	naufragus
tabella	molorthius	piamen	ovile	ascia	lacruma	sylvula	nauplius
tiara	moloissus	poemz	bimater	assecla	lampetra	2x. decl.	nautilus
vacerra.	monachus	problemz	bivemis	ecloga	lamina	alveus	nucleus
	palumbus	proboscis	bovile	ethica	laurea	angelus	nuncius
2x. declin.	papyrus	propago	bubile	exedra	linea	angulus	pampinus
abyssus	parergon	putamen	canalis	hect ca	lingua	annulus	patrimus
acanthus	patronus	resegmen	caprile	hemnia	litera	arbitur	patrius
aceruus	phaselus	sutelles	chamxdrys	hemia	lumula	arbutus	persicus
aduter	popellus	scabredo	cubile	hinea	machina	arcolus	phosphorus
agellus	prophanus	siligo	december	hospita	mantica	asbolus	pilens
alumnus	puellus	teredo	decussis	hostia	mentagra	astaphus	pompilus
amellus	pupillus	tyrannis	matheffis	hybrida	mormyra	asculus	populus
amicus	pygillus	virago	mephitis	hydria	musica	hesperus	posthumus
asellus	pyropus	volumen	mimesis	incita	nenia	hinnulus	presbyter
asotus	quasillus	vorago	monile	incola	navita	hortulus	prodigus
echinus	racemus	vocamen	mylacris	insula	nausea	intubus	prodromus
elenchus	sciurus	beamen	novale	insula	nautea	irceus	proximus
ephebus	smaragdus	cibamen	pedule	insula	noctua	opalus	psittacus
epodus	stalagnus	citamen	pedester	oorea	noxia	urceus	pumilus

populus	fuffio	fin e incr.	capina	pictura	delphinus	cerago	triffago
regulus	funditor	Ieftafis	campana	pirata	diphthongus	caligo	tuffe do
inglicus	glabrio	emphafis	candela	pifcina	gurgillus	ceroma	tutamen
facculus	janitor	harefis	captura	pratura	legatus	certamen	velamen
fcorpius	uffio	baffaris	carruca	praffura	lemnifcus	cognomen	vertigo
fcrupulus	janual	baccharis	caffita	practexta	lentifcus	conamen	vefpillo
feri vir	leffio	cannabis	cantela	quaffura	lethargus	cupedo	
fibilus	legio	capparis	carpona	rapina	libertus	curvamen	in amen.
simius	lectio	cancalis	cenfura	regina	lumbrius	discrimen	equamen
spondylus	ludio	cidaris	ceruffe	rhomphaa	mendicis	dulcedo	afflumen
supparius	mentia	cinnaris	cinctura	runcina	narciffus	diploma	calamen
furculus	mulia	lactoris	cifterna	fambuca	novarchus	farrago	
terminus	natio	lampyris	claufura	fculptura	naucerus	farcimen	incr. long.
tityrus	nibilar	pardalis	colleeta	fciffura	raganus	ferrugo	exemplar
tutulus	pellio	milfile	conchyta	fcintilla	pannofus	ferrumen	harpago
vertagus	penfio	fculptile	conferva	fcriblita	pacillius	firmamen	unedo
villicus	perditor	fcetile	conuiva	fcryptura	patronus	formido	
viticus	pernio		coctura	fculptura	paxillus	fuligo	cervical
	potio	4x. decli.	corruda	fcentina	periturus	geftamen	murgifo
dimin. t	portitor	ambitus	cortina	fcelunca	phonafcus	glaucoma	proprator
hadus	portio	exitus	cultura	fcportella	pinaffer	lappago	proquaffor
hadulus	proditor	halitus	curruca	fcstructura	porphyrus	lenimen	pulvinar
	prifio	impetus	doctrina	fcuadela	prefectus	lentigo	quadrantal
3x. decli.	quaffio	porricus	fabella	fcutrina	privignus	libamen	tercular
incr. br.	fannio	redditus	fcatura	fcreffella	pulvinnus	libramen	vetigal
argema	fcipio	fcipritus	fcatura	fcextrina	pulvillus	lolligo	
afaphis	fccriptio	fcitans	fcicella	fcxtura	pupillus	luctamen	in or.
bebdomas	fcctio		fciffura	fcnfura	fambucus	lumbago	affeffor
heperis	fcffio	S. XII.	fcflexura	fcnftrina	fapphirus	luftramen	auditor
occiput	fcponfio	— — —	fcformica	fcanfenna	fcptemvir	melligo	impoftor
	fcstellio	1x. decli.	fcfortuna	fcutlura	thefaurus	mentigo	orator
baffaris	fcuafio	arumna	fcfractura	fcutela	torquatus	molimen	bellator
bunias	fcualio	ampulla	fcfringilla	fcveltura	vicinus	mollugo	confeffor
callais	fctraditor	ancilla	fcfulterna	fcverbena		mulcedo	confultor
cantharis	fcvenditor	angina	fcfulcilla	fcverruca	3x. decli.	munimen	corrector
dedecus	fcverbero	anguilla	fcgallina	fcvesica	incr. br.	nutrimen	curator
mancipor	fcvifio	annona	fcgangrena	fcviverra	anigma	pedema	deceptor
nictaris	fcvinitor	anquina	fcgingiva	fcvolfellia	arugo	phantafma	decoctor
pyranus	fcvupto	antenna	fcgymnifia		agnomen	pinguedo	defenfor
fcinciput		antica	fcjacltura		albugo	plantago	derifor
fcpaftomis	ycerbalia	argilla	fcjunctura	2x. decl.	agnellus	plumbago	dictator
fcpelamis	actio	arumna	fclabrufca	agnellus	albedo	promulfis	director
fcpondylis	emptio	athleta	fc lactuca	arcturus	albumen	promufcis	franator
	ultio	auriga	fc laterna	aruncus	antiftes	pruvigo	fradator
incr. long.	vntio	aurora	fc latrina	asbeftus	afpergo	pulligo	fruffrator
aleo	vftio	axilla	fc lectica	aulcedus	afpredo	purgamen	grafator
belluo	cantio	eruca	fc liberta	autumnus	ecligma	putredo	laudator
infitor	captio	excetra	fc libella	eimuchus	ectroma	rubigo	librator
infitor	cautio	idea	fc lorica	infernus	emblema	fulfedo	lignator
optio	ceffio	impensa	fc mantiffa	baptifmus	examen	fulfugo	luctator
ultio	ducltio	irnella	fc maftruca	beryllus	exconful	fartago	mercatōr
onio	factio	offensa	fc matrona	boletus	helcifma	folamen	peccator
batryo	foffio	umbella	fc matuta	cadifcus	hippago	fcpectamen	pifcator
buceo	frictio	vnttura	fc maxilla	candaulus	hortamen	fcpramen	pofteffor
carpio	manfio	vftirina	fc membrana	captivus	indago	fcstatumen	potator
cautio	pacltio	urtica	fc menfura	cartallus	intercus	fcubftiamen	praceptor
cognitor	rofio	vftura	fc miftrura	chirurgus	ofcedo	fcubtegmen	pradator
concio	fcantio		fc mollufca	cognatus	oftigo	fcuffimen	protector
confitor	fcumptio	balena	fc muftrilla	comedus	vligo	fcufflumen	regnator
creditor	torfio	ballifia	fc natura	confervus	vrado	fcuffrago	fcruator
curio	tractio	buccella	fc nymphaa	coryfcus	vrigo	fcuffrago	fcruator
debitor	vecltio	cafura	fc panthera	corytus	vftirigo	teftudo	fcruator
dictio	verfio		fc perfona	eriffallus		tibicen	fcruator
fieltio	vulfio		fc pincerna	cultellus	calumen	torpedo	fcruator
flexio							

Successor	egressus	tinnitus	ficetum	belcium	fusculum	parcitas
fulcator	euentus	traectus	figmentum	incr. lon.	sabbatum	parvitas
turbator	excessus	transiursus	finetum	appendix	saccharum	paucitas
vastator	excursus	vagus	flabellum	interrex	sandalum	pravitas
venator	exortus	venatus	fomentum	libertas	santalum	pronas
vexator	excensus	vestitus	frumentum	majestas	sarculum	puritas
	hortatus		fulgetrum	paupertas	scordium	qualitas
sine incr.	impulsus	§. XIII.	jumentum	tempestas	serinum	quantitas
	incepsus	---	juncetum		organum	ravitas
edilis	incestus	1æ. decli.	lamentum	verbalia	orminum	sanctitas
affinis	incurfus	aducta	lauretum	equatrix	osculum	sanitas
altare	inflexus	auletes	legatum	armatrix	oscinum	siccitas
ancile	influxus	anantbe	magmentum	effectrix	ostium	suavitas
abneptis	ingressus	myrrhites	mandatum	electrix	ostreum	summitas
aprilis	obtusus	plumbata	mentastrum	hortatrix	balneum	surditas
auletris	ocentus	tonfilla	molluscum	illectrix	balsamum	tarditas
eclipsis	occasus		momentum	ornatrix &c.	basium	torvitas
hastile	occurfus	2æ. decli.	myretum	bellatrix	bdellium	vanitas
incile	olfactus	acceptum	nymphæum	cantatrix	brachium	vastitas
ocfusis	ornatus	amentum	palmetum	damnatrix	buccinum	veritas
october	balatus	arbutum	peccatum	deceptrix	cæcubum	vilitas
	barritus	arbutum	pigmentum	decoctrix	cærulum	
centauris	com plexus	arcanum	pilentum	dictatrix	canticum	torculum
centusis	concentus	archium	pistrinum	dilectrix	cingulum	toxicum
collare	conceptus	argentum	pinetum	laudatrix	cinnamum	tritium
conchyle	concurfus	armentum	pistillum	mercatrix	coccinum	trulleum
conclau	confictus	asplenum	potillum	preceptrix	crusculum	tympanum
convallis	congressus	augmentum	pollubrum	regnatrix	cymbalum	vasculum
crinale	conatus	auleum	portentum	spectatrix	debitum	vinculum
dentale	confessus	edictum	promissum	venatrix	demium	
dextrale	conspetus	electrum	pulmentum		distichum	3æ. decli.
femile	conemptus	emplastrum	quisitum	sine incr.	devium	incr. br.
funale	contextus	erratum	quercetum	ambaces	farreum	artifex
lumbave	conuentus	eventum	ramentum	auletes	ferculum	atriplex
mantile	conuictus	exemplum	rastellum	compages	fascinum	aurifex
mortalis	decursus	hapastum	rescriptum	contages	fulgetrum	halcyon
multrale	defectus	idolum	responsum	primates	galbanum	carmix
navale	deflexus	inceptum	sarmentum	primores	jubilum	nyctalops
præsepe	desluxus	incisum	sarracum	summates	jugerum	sardonyx
quintilis	delectus	intritum	scalpellum		jurgium	semibos
junialis	descensus	obyzum	scabellum	§. XIV.	jusculum	semimas
sementis	despectus	odæum	secretum	---	labarum	semipes
semesis	digestus	omentum	sagmentum		laridum	sesquipes
ventrale	discensus	optatum	serpyllum	1æ. declin.	licium	incr. long.
vigesis	discensus	oscillum	sigillum	ambrice	lilium	abnepos
	grummitus	ostentum	spelæum	ethice	linteum	asalon
4æ decl.	gustatus	unguentum	spinetum	hippace	mutuum	attagen
accursus	latratus	vrrincum	strigmentum	branchia	nablium	occidens
adventus	neglectus	bucentrum	substillum	caecias	naulium	servitus
afflatus	prætextus	buglossum	tablinum	gausape	nerium	equitas
affluxus	primatus	buxetum	tomentum	mastiche	nubilum	orbitas
affatus	processus	canetum	tormentum	neruic	nuncium	vinitas
affrictus	progressus	carectum	veratrum	nuptie	pabulum	cacitas
amplexus	proiectus	carpentum	verbasum	nundine	pegnium	caritas
anfractus	prospetus	castellum	vervatum	scandula	pallium	castitas
applausus	regressus	commentum	vexillum	tenia	panicum	civitas
asensus	respectus	daphnetum	viburnum	vertebra	pascuum	claritas
aspectus	rugitus	decretum	vinetum		pastinum	comitas
asensus	secessus	delictum	virgultum	2æ. declin.	persicum	cruditas
asultus	singultus	delubrum		arbutum	pharmacum	denstas
attritus	sortitus	desertum	3æ. decli.	atrium	predium	falsitas
attactus	successus	dumetum	incr. br.	avium	prelium	feditas
auditus	suffitus	fermentum	ichneumon	estypum	premium	laxitas
effectus	jugesitus		coxondix	esedum	prandium	navitas
					julpitum	nuditas

— U —	— U —	— U —	— U —	— U —	U U —	U U —
2æ. declin. amaranthus amethystus amiantus amittinus apertinus apyrotus equicrius hyacinthus inimicus obeliscus oleaster basiliscus calamister calathiscus caprimulgus capricornus caprificus cataphractus citbaradus corypheus crocodilus leopardus melanurus melilotus molipontus meliphylon palinurus paracletus paradisus paranymphus parasitus pelicanus peregrinus phalariscus phariscus philograecus philomusus polygrammos scarabeus terebinthus	coriago crocomagma cunilago diadema dieteris medicamen meliceris modulamen moderamen monochroma paradigma reparamen revocamen thymiam. trietetis vitiligo novata. blateramen breuiamen incr. long. adaquator agitator animator habitator hebetator hilarator imitator inhiator onerator operator platerator celebrator decimator dominator fabricator fodicator generator gladiator jaculator joculator laniator lapidator laqueator licitator maculator mediator medicator miserator moderator modulator mutilator numerator peculator populator remorator reparator reprehensor reprobator referator simulator speculator spoliator	stabulator stimulator terator violator sine incr. deciremis femorale laqueare pecuare 4æ. decl. equitatus ululatus comitatus cruciatius dominatus famulatus laniatus §. XVI. 1æ. decl. acredula adultera amygdala apostata aranea epistola ineptia inertia haruspica hyperbola hypocrita brionia calumnia canaria chelonia ciconia colonia cucurbita cuticula decompeda decentia ferocia fidentia frequentia geometra lacinia laguncula licentia labentia lacernula minutia modestia molestia monedula nitedula novacula paramia pecunia peritia phalarica philautia poetria potentia	procacia protervia puerpera scientia secespita subucula superbia tragædia venefica 2æ. decl. aculeus amygdalus apostolus aprarinus aquarius araneus auunculus episcopus catadromus catafscopus coronopus cuniculus didascalus dracunculus iuvenculus laterculus latrunculus lepusculus manipulus notarius paraclitus pedaneus teruncius triangulus triarius veneficus ceramnia corymbia crepundia 3æ. decl. incr. br. periscelis incr. long. abusio adeptio adoptio adustio apertio aquatio aratio humatio inunctio omissio opinio coactio coemptio comestio creatio	diremptio gradatio libatio lizatio locutio migratio negatio notatio novatio petitio precatio prehensio probatio profectio professio profusio putatio receptio redemptio refectio reflexio refractio refusio relatio remissio retentio reversio rogatio solutio vacatio vocatio et ex fol. 2. tenebrio sine incr. acinacis hypocrisis parenensis §. XVII. U U — — 1æ. decl. analestes anemone aparine hicatorbe holobriza balanites batrachites ceramites ceratina ferabites malachites melitites paraphraestes paragoge parasangæ 2æ. decl. aconithum adiantum alabastrum alimentum amuletum analectum	apiastrum apogæum asarotum elementum epicenum equisetum holocaustum benefactum calamistrum caliendrum cerebellum coriandrum coryletum documentum foliatum maledictum malefactum monochordum monumentum paradoxum sabuletum salicastrum salicetum simulacrum tabulatum tegumentum terebellum novata alicetum caricetum ciceretum 3æ. decl. incr. br. cacodemon incr. long. adolescens imbonestas cacoethes telamones phrygiones agricultrix adamatrix adaquatix blateratrix §. XVIII. 1æ. decl. agonista apertura avellana energia cataclista chamalea cicindela clientela creatura diarrhæa fenestrella ligatura monarchia nomarchia palestrita	parentela politura prophetia sepultura striatura trapezita 2æ. decl. cataclysmus palimpsestus paracletus paroxysmus recaluafter 3æ. decl. incr. br. apophtegma apostema adoramen novata aberramen adhortamen adoptamen adulamen oliamen opacamen opinamen cataplasma cybistema diagramma peripsima peristroma remeligo scaturigo valetudo novata cachinnamen coruscamen coronamen incr. long. acernator adequator adhortator adorator adulator adumbrator adinator inescator cachinnator carillator cohortator coronator dealbator debortator figurator gubernator laborator ministrator popinator saluator sufurrator triumphator

— — — —
triumphator
sine incr.
capilare
columbare
diacesis

novati
cicadile
cicutile
columbile, &c.

4æ. decl.
aqueductus
odoratus
magistratus
tribunatus
olivetum
paramentum
pavimentum
recrementum
rudimentum
suburbanum
volubrum
aceratrix

§. XIX.

— — — —
adhortatrix
adulatrix
adumbratrix
&c.
cavillatrix
cohortatrix
coronatrix
gubernatrix

§. XX.

— — — —
1æ. decl.
adricula
agricola
ambrosia
amnicola
areola
auricula
historia
indigena
interula
invidia
ossifraga
vniogens
vniogens
vniogens

barbaria
betonica
blanditia
bracteola
acilia
elicola
clisfraga
castanza
castrica

— — — —
centipeda
centuria
clavicula
canipeta
consolida
cornupeta
corrugula
decipula
desidia
duritia
fasciola
febricula
felicula
ficedula
flammigena
feniseca
forficula
forpicula
fusicula
grammatica
iustitia
letitia
lautitia
laureola
lentacula
luscina
luxuria
mandragora
manticula
materia
militia
millepeda
mestitia
mollitia
monticola
montigena
munditia
muscipula
navicula
naumachia
nequitia
notitia
noctifuga
nubigena
peonia
particula
perfidia
plebicola
profapia
resticula
rhetorica
rupicola
rubicapa
ruricola
rurigena
servitia
sandapila
sandaracha
sarcinula
scabritia
semitia
soligena
spurcitia
stultitia

— — — —
tendicula
terrigena
tristitia
vineola
2æ. decl.
aditus
antiibeton
archetypus
articulus
asparagus
assculus
astragalus
astrologus
astronomus
helleborus
hippodromus
hircipilus
historicus
igniculus
orbiculus
vuguculus
vreceolus
vtriculus

bucephalus
calceolus
cauliculus
cereolus
chrysolithus
discipulus
fasciculus
folliculus
fonticulus
juniperus
malcolus
mechanicus
mimographus
memosynon
nicophorus
peniculus
prepositus
sarcophagus
semiper
vermiculus

3æ. decl.
incr. long.
additio
agnitio
alluvio
ambitio
editio
eluvio
insitio
upilio
admonitor
edomitor
excubitor
exhibitor
impositor
centurio

— — — —
cognitio
collicvia
conditio
curculio
deblatera
gurgulio
papilio
perditio
porphyrio
proditio
pumilio
seditio
sorbitio
suspicio
transitio
traditio
venditio
commonitor
compositor
depositor
dispositor
perdomitor
premonitor
suppositor

in o.
deblatero.
onis.

sine incr.
accipiter
metropolis

4æ. declin.
accubitus
excubitus
incubitus
interitus
intuitus
circuitus
contuitus
secubitus

§. XXI.

— — — —
1æ. decl.
asterias
astrapias
excubie
exequie
exuvie
illecebre
inferie
insidie
collicie
consequie
deliquie
delicie
divitie
neuobate
prestigia
primitie
quisquilie

— — — —
ravilie
suppetia
vndicia

2æ. decl.
abrotonum
admonitum
alloquium
anidotum
antigraphum
antitypum
arsenum
astericum
ancupium
augurium
auspicium
autographum
auxilium
effluuium
effugium
elleborum
eloquium
emporium
exitium
exilium
hospitium
illicium
imbricium
imperium
impluvium
indictum
ingenium
obsequium
officium
omphacium
opprobrium

batrachium
biclinium
chirographum
cissibium
canobium
collobium
colloquium
coltyrium
compluvium
concilium
concupium
condalium
confugium
conjugium
connubium
consilium
convitium
coralium
corniculum
coryeium
curriculum
delicium
deliquium
depositum
dissugium
diluvium
dissiduum

3æ. decl.
incr. br.
arthophylax
nyctiorax
incr. long.
anxietas
appietas
arduitas
ariditas
asperitas
ebrietas
humiditas
imparitas

— — — —
farfugium
flagitium
fenculum
gymnasium
ianiculum
iudicium
iustitium
lanicium
linteolum
litigium
mancipium
marrubium
naufigium
navigium
palladium
pancratium
partbenium
pinnaculum
pistacium
pittacium
pradiolum
præsidium
principium
prodigium
profluuium
prologium
proloquium
prolubium
proluuium
promeritum
propositum
prostibulum
prototypum
pulegium
pyttacium
remigium
reticulum
sandalium
scrutinium
servitium
solstitium
subsidium
suffugium
supplicium
thuribulum
transfugium
tripudium
verriculum
vestibulum

— — — —
impietas
improbitas
integritas
utilitas
calliditas
commoditas
concauitas
credulitas
debilitas
dexteritas
disparitas
duplicitas
fertilitas
garrulitas
limpiditas
lubricitas
mobilitas
nobilitas
pestilitas
prosperitas
proximitas
posteritas
rusticitas
sedulitas
simplicitas
sobrietas
strenuitas
virginitas
rhinoceros

in ix.
admonitrix
applicitrix

5æ. decli.
aquidies
effigies
egeries
eluvies
esuries
illuvies
ingluvies
barbaries
blandities
castrics
caluties
canities
colluvies
congeries
crassities
digeries
diluvies
durities
luxuries
materies
mollities
mundities
pauperies
pernicies
planties
progenies
proluviies
prospities

— 0 0 —	— 0 0	— 0 0	— 0 0	— 0 0	— 0 0	0 0 0 0
saucities sabatities sequities spicities temperies	substantia vecordia versutia vesania vestipica vicinia victoria vindemia vulpecula, &c.	oratio cognatio conclusio confessio confusio contentio correctio corruptio damnatio deceptio defectio defensio descriptio devotio distinctio frondatio frustratio lustratio mutatio narratio nictatio perfectio promissio proscriptio responsio secessio subiectio tentatio turbatio vastatio vexatio	2æ decl. exorcismus latuscavus libertinus subsolanus 3æ decl. incr. br. assuetudo intertrigo consuetudo gallinago mansuetudo respiramen scalpurigo ablactamen oblectamen . incr. long. assentator emendator exhortator explorator illustrator intercessor intersector obiurgator ops. nator castigator conmessator consolator declamator desolator divinator perturbator pocillator procurator propagator propugnator restaurator subnervator sugillator supplantator	aurichalcum excrementum hortamentum incrementum indumentum instrumentum interactum interregnum interextum intervalum ornamentum blandimentum buccellatum candelabrum cognomentum complementum condimentum conopaeum destrigmentum detrimentum donativum ferramentum firmamentum fulcimentum fundamentum gynaceum juramentum iuramentum lenimentum libramentum nutrimentum plebiscitum protrimentum pulpamentum retrimentum salsamentum sepimentum spiramentum suffimentum supplementum testamentum tinnimentum vafamentum vestimentum.	in illus . autumnillus ardorillus . in illum. erratillum exemplillum buglossillum camentillum . Participalia acceptatrix appellatrix interfetrrix conservatrix . §. XXV. 0 0 0 0 1æ. decl. agricola avigena herifuga inopia ovicula basilica canicula cupedia decuria familia malacia maltia memoria miseria parabola pavicula periocha silicula subucula iudicula vigilia : 2æ. declin. ariolus apologus epilogus beneficus caliculus capreolus catalogus carydalus diaconus dialogus diameter faseolus foriolus modiolus neogamus neophytus novitius paragaphus pediculus pediolus pedisequus	peribolus periodus philologus philosophus podagrius sacrificus sacrilegus 3æ. decl. opilio decurio monitio myoparo papilio parabasis paradromis paralysis paraphrasis periphasis prohibitor religio superior tenebrio 4æ. decl. recubitus §. XXVI. — 0 — — 1æ. decl. argemone astroites cymbalistes dogmatistes 2æ. decl. ambulacrum arboetum esculetum imperatum ilicetum institutum castanetum cinnamomum cogitatum indicatum libietum murmurillum populetum salviatum senticetum ventilabrum verticillum novata in etum . ocimetum balsametum cymbaletum , &c. in illum. aquorillum augurillum
§. XXII. — 0 0	2æ. decl. anferculus aprarinus asserculus herbarius horoscopus involutus cantherius carbunculus cellarius celarius convulvulus denarius fiurambulus gemmarius mellarinus nutricius panuceus passerculus piscarius plumarius plumbarius pomarius porcarius prognosticon pulvisculus ranunculus rhedarius rumuscubus sestercius sextarius sicarius silararius trigarius tyrunculus vestispicus vinarius vitriarius zonarius.	commilito communio contagio proportio septentrio sine incr. panegyris 4æ. decl. exercitus §. XXIII. — 0 — — 1æ. decl. armatura heroïna impostura calatura corruptela dictatura disciplina mercatura pedotriba pastinaca pollinctura praefectura projectura quadratura .	3æ. decl. acceptio amissio elatio electio inscriptio intentio irrisio irruptio oblivio occafio oblatio optatio			

augyllum	diludium	affinitas	tranquillitas	triclinium	fratricida	impetigo
estipillum	dispendium	annositas	velocitas	triennium	gentiana	orbitudo
essedillum	divortium	antiquitas	veracitas	trinoclium	margarita	
criminillum	fastidium	atrocitas	vicinitas	trinundinum	matricida	carcinoma
culminillū, &c.	fastigium	auctoritas	vivacitas.	viaticum	myrtacantha	carilago
	granarium	austeritas			noctiluca	celitudine
verbalia	gurgustum	enormitas	§. XXVIII.		parricida	ceritudo
ambulatoria	gutturium	excelsitas	u — u —	3æ. decli.	patriarcha	claritudo
educatrix	jejunium	exilitas	1æ. decl.	acerbitas	portulaca	confiligo
imperatrix	jentaculum	extremitas	aparctias	aduncitas	postilena	conspicillo
conciatrix	lixivium	hereditas	epigraphe	alacritas	sanguisuga	frimitudo
deprecatrix	ludibrium	hostilitas	facetia	amantitas	semihora	fortitudo
disseptrix	marfupium	humanitas	gemonia	anilitas	Jesquill'bra	lassitudo
	mellarium	immanitas	geometres	apricitas	tympanista	latitudo
§. XXVII.	mendacium	immensitas	parastates	atrocitas	novata	lentitudo
u — u —	miraculum	immunitas		edacitas	anchorilla	limpitudo
1æ. decl.	mortarium	impuritas	2æ. decl.	inanitas	exedrilla	lippitudo
affanie	munusculum	indemnitas	amygdalum	iniquitas	hospitilla	longitudo
argutie	muscarium	indignitas	aquarium	obesitas	insulilla	magnitudo
inducie	mysterium	infinitas	edulium	olivitas	calibulilla	maxistitudo
fallacie	narthecium	infirmetas	ephebiūm	opacitas		multitudo
pancarpia	nasturtium	obliquitas	ephippium	opimitas		noxitudo
	palmarium	obscenitas	olusculum		2æ. decl.	planitudo
2æ. decl.	periurium	obscuritas	opusculum	beatitas	administer	plenitudo
absynthium	pinnaculum	urbanitas	operculum	bibacitas	advocatus	polyflor
ararium	pomarium		origanum	benignitas	ambidexter	promptitudo
arbitrium	pomerium	civilitas	biennium	capacitas	archimimus	pulchritudo
armarium	portorium	communitas	binoclium	celebritas	architectus	raritudo
austarium	præconium	concinntas	caduceum	feracitas	asteriscus	saltilago
ergastulum	praludium	crudelitas	cauedium	ferocitas	iconisimus *	sanctitudo
exordium	præfagium	declivitas	ceranium	fidelitas	oppidanus	servitudo
horarium	prætorium	deformitas	chelonium	fugacitas		solitudo
impendium	prognosticum	dicacitas	choragium	loquacitas	barbarismus	spiffitudo
incendium	proludium	diversitas	cicerculum	malignitas	candidatus	suavitudo
incommodum	proscenium	divinitas	coagulūm	neccssitas	codicillus	turpitudō
indusium	proverbium	felicitas	corymbium	paternitas	consobrinus	vesperugo
insonnium	prymnesium	fecunditas	crepusculum	perennitas	fulminaster	
instragulum	psalterium	festivitas	cubiculum	procacitas	gargarismus	in amen.
opsonium	quinquennium	formositas	diarium	profunditas	literatus	alligamen
oraculum	quinquertium	fraternitas	dipodium	propinquitās	macrocosmus	ampl. amen
ulmarium	regnaculum	frugalitas	geniculum	protrevitas	microcosmus	apparacūm
urnarium	solarium	jucunditas	lavarium	rapacitas	pedagogus	invocamen
umbraculum	solatium	longevitas	ligusticum	rotunditas	pantomimus	calce. amen. &c.
	spartarium	longinquitas	manubrium	sagacitas	phasianus	
balaustrium	spectaculum	maturitas	negotium	salacitas	primipilus	incr. long.
cantherium	spiraculum	maternitas	novendium	salubritas	protoplastus	emulator
carchesium	stipendium	mendicitas	novennium	scabrositas	publicanus	æneator
carnarium	sudarium	mordacitas	novuncium	serenitas	rosmarinus	astimator
cauterium	submanium	mortalitas	palatium	severitas	sabbatismus	agricultor
cellarium	suspendium	moralitas	peculium	sodalitas		aleator
coenaculum	suspirium	morositas	periculum	suavitas	novata	anteccessor
commercium	tentorium	nativitas	phalangium	tenacitas	anserillus	approbator
compendium	tuberculum	nervositas	piaculum	voracitas	baiulillus	educator
confinium	vaccinium	pernicitas	proœmum		calceillus, &c.	evocator
consortium	venabulum	perversitas	repagulum	§. XXIX.		excavator
contagium	vestigium	proceritas	repositum	— u — u	3æ. decl.	excitator
convitium	virarium	proclivitas	rosarium	1æ. decl.	incr. br.	executor
convitiūm	3æ. decl.	prolixitas	sacrarium	antilena	acritudo	exprobrator
corpuseulum	absurditas	scurvilitas	salarium	argonauta	acroama	immolator
deivium	acclivitas	securitas	silentium	officina	ægritudo	imperator
delirium	adversitas	sinceritas	sifymbrium		altitudo	institutor
delphinium	ædilitas	solemnitas	solarium	cantilena	amplitudo	interemptor
dicterium	æqualitas	sublimitas	tapetium	chirotheca	aptitudo	oblocutor
diluculum	æternitas	subtilitas	telonium (et)	consobrina	axioma	ordinator

—v—v
 vfulator
 balnearor
 bincinator
 calculator
 competitor
 deprecator
 dissipator
 fabricator
 fabulator
 fenerator
 fulminator
 liberator
 machinator
 persecutor
 predicator
 premiator
 provocator
 restitutor
 seminor
 spiculator
 subugator
 temperator
 ventilator
 vindicator

sine incr.
 brachiale
 cardinalis
 carduelis
 luminare
 milliare
 patruelis
 perduellis
 quadrivemis
 quinquereimis
 tibiale

4x. decl.
 angiportus
 apparatus
 appetitus
 arbitrius
 auspicius
 incolatus
 cacibatus
 commeatus
 consulatus
 principatus
 quadrimatus

§. XXX.
 vv—vv
 1x. decl.
 opulentia
 citharistria
 colocasia
 colophonia
 dialectica
 muliercula
 patientia
 petulantia
 polemonia
 querimonia
 rariuncula
 reticentia

vv—vv
 reuerentia
 sapientia
 taratantara *
 temulentia
 tolerantia
 triuenefica
 truculentia
 vehementia
 violentia

2x. decl.
 arctalogus
 asinarius
 auarius
 olearius
 operarius
 ciliaris
 clibanarius
 catethumenus
 coriarius
 monopolion
 myrothecion
 putearius
 rudiarius
 solearius
 specularius
 stabularius
 statuarius
 stropharius
 tabularius
 violarius &c.

3x. decl.
 agitatio
 animatio
 equitatio
 imitatio
 iteratio
 operatio
 benedictio
 calefactio
 dominatio
 dubitatio
 geminatio
 lapidatio
 maledictio
 meditatio
 moderatio
 modulatio
 patefactio
 penetratio
 peragratio
 populatio
 recitatio
 recreatio
 renouatio
 reparatio
 repetitio
 reprehensio
 simulatio
 speculatio
 trepidatio
 ueneratio
 violatio

§. XXXI.
 vv—vv
 1x. decl.
 agricultura
 gladiatura
 lapicidina
 miniatura
 palimodia

2x. decl.
 idiotismus
 physiognomus

3x. decl.
 epiphonema
 metamorphosis
 alienator
 locupletator &c.
 ex fol. 55.

novata .
 alienamen
 inimicamen
 peregrinamen

§. XXXII.
 vv—vv
 1x. decl.
 agonotheta
 amicitia
 auaritia
 echinophora
 inertiola
 calumniola
 fiduciola
 laciniola
 modestiola
 molestiola
 pecuniola
 potentiola
 proteruiola
 pudicitia
 scientiola
 tragediola

2x. decl.
 aculeolus
 aqualiculus
 arancolus
 canaliculus
 galericulus
 genethliacus
 macharophorus
 mathematicus
 trunciolus

3x. decl.
 recognitio
 superstitio

§. XXXIII.
 vv—vv
 1x. decl.
 facetiola

vv—vv
 geometrice

2x. declin.
 adulterium
 aruspicium
 episcopium
 epistolium
 epistomium
 epistylum
 capillitium
 latrocinium
 mesenterium
 magisterium
 ministerium
 negotiolum
 peristylum
 puerperium
 satellitium
 sodalitiolum
 supercilium
 ueneficium

3x. decl.
 amabilitas
 inutilitas
 superfluitas
 volubilitas

4x. decl.
 amarities
 auarities
 superficies

§. XXXIV.
 vv—vv
 1x. decl.
 antipathia
 aurifodina
 astrologia
 ethologia
 ichnographia
 inhyocolla
 ichthyopola
 heresiarcha
 æconomia
 bibliopola
 bibliotheca
 cesmographia
 pharmacopola
 prapositura
 tympanotriba
 zelotypia

2x. decl.
 astrobolismus
 archimagister
 bardocucullus
 bibliopogus
 cercopitegus
 ludimagister

in illius
 arvelollus &c.

—vv—v
 3x. decl.
 anxietudo
 sollicitudo

novata
 abbreviamen
 accumulamen
 consociamen
 degeneramen &c.
 ex fol. 65. & 67.
 abbreviator
 accelerator
 accumulator
 admodulator
 edificator
 amplificator
 astipulator
 attenuator
 auxiliator
 ejaculacor
 emaculator
 euacuator
 exagitor
 exanimator
 exhilarator
 extenuator
 illaqueator
 illatebrator
 impropertor
 induperator
 infatuator
 inficiator
 ingeminator
 insidiator
 inueterator
 belligerator
 conciliator
 consolidator
 depeculator
 depopulator
 dilapidator
 dissimulato
 gesticator
 ludificator
 mellificator
 nidificator
 pacificator
 propiciator
 sollicitator
 uaticinator
 uelificator
 uersificator
 vituperator
 vociferator &c.

4x. decl.
 archiducatus
 archisenatus
 pontificatus

§. XXXV.
 vv—vv
 1x. decl.
 abrotonites
 pancratiastes

—vv—
 symposiastes
 illicebrilla &c.

2x. decl.
 amphitheatrum
 integumentum
 emolumentum
 caryophyllum
 myriophyllum

novata
 ab:otonillum
 abrotonetum
 &c.

3x. decl.
 abbreviatrix
 acceleratrix
 accumulatrix
 belligeratrix

§. XXXVI.
 vv—vv
 1x. decl.
 angustiola
 argutiola
 audaciola
 heredipeta
 idolatra
 ignominia
 iniustitia
 clementiola
 iactantiola
 lasciuola
 prudentiola
 serpentigena
 solertiola
 victoriola &c.

2x. decl.
 consanguineus
 denariolus
 sefertiolus
 uenalitius

3x. decl.
 apparitio
 internecio
 deperditio
 uespertilio

§. XXXVII.
 vv—vv
 1x. decl.
 argutiola
 fallaciola
 pancarpiola
 enchiridium
 euangelium
 eucriculum
 exercitium
 extispicium
 incerniculum
 infumibulum
 infundibulum
 hemistichium
 infurnibulum
 offen-

offendiculum
 arariolum &c.
 desiderium
 discerniculum
 diuerticulum
 lenocinium
 patrocinium
 perpendiculum
 succerniculum
 carchesiolium
 cellariolum
 conuiuolum
 mendaciolum
 solatiolum
 suspiriolum
 &c.

1x. decl.
 intemperies
 §. XXXVIII.

1x. decl.
 excellentia
 imprudentia
 inclementia
 inconstantia
 indulgentia
 insacundia
 iracundia
 obseruantia
 unguentaria
 carbonaria
 coniuentia
 deurgentia
 diffidentia

2x. decl.
 argentarius
 armentarius
 aurigarius
 unguentarius
 commentarius
 cancellarius
 carbonarius
 carchedonius
 collataneus
 laternarius
 lecticarius
 mercenarius
 pigmentarius
 quadrigarius
 utelarius

3x. decl.
 acceptatio
 afflictatio
 altercatio
 antiquatio
 appellatio
 aspernatio
 assentatio
 attestatio
 exaltatio
 exoccatio

exclamatio
 excusatio
 exoptatio
 exornatio
 expectatio
 expugnatio
 exultatio
 illectatio

illustratio
 incrustatio
 incusatio
 indignatio
 infestatio
 inquisitio
 insultatio
 intercessio
 inuitatio
 oburgatio
 oblectatio
 obseuratio
 observatio
 obtrectatio
 obruncatio
 occultatio
 oppilatio
 oppugnatio
 ostentatio
 castigatio

circumspectio
 comessatio
 commendatio
 commutatio
 compensatio
 comploratio
 conuersatio
 concursatio
 condonatio
 conflictatio
 conuratio
 conquassatio
 consolatio
 consultatio
 contemplatio
 contradictio
 conuersatio
 declamatio
 delectatio
 deprauatio
 designatio
 desperatio

disceptatio
 dispensatio
 diuinatio
 lamentatio
 perturbatio
 procuratio
 promulgatio
 propugnatio
 sustentatio
 transformatio
 transportatio

§. XXXIX.

argentangina
 argumentator
 interpellator
 peruestigator

novata
 interpellamen
 inuestigamen &c.

§. XL.

illectamentum
 oblectamentum
 auripigmentum

§. XLI.

apiarium
 aruarium
 epicedium
 epinidium
 crepitaculum
 leporarium
 meditullium
 pericarpium
 silicernium
 vadimonium
 viridarium

animositas
 inamunitas
 operositas
 diuturnitas
 generositas
 genialitas
 mediocritas
 numerositas
 puerilitas
 popularitas
 taciturnitas
 vitiositas

§. XLII.

aruspicina
 parenticida
 sororicida
 tyrannicida

machæropaus
 melissophyllon

amaritudo
 beatitudo
 necessitudo
 vicissitudo
 adaggerator
 adulterator
 amaricator
 inaugurator

caduceator
 calumniator
 negotiator

novata
 amaricamen
 negotiamen
 &c.

decemviratus
 duumviratus
 triumviratus

§. XLIII.

aromatites
 arundinetum
 hirundinetum
 &c.

adulteratrix
 amaricatrix
 imaginatrix
 inauguratrix
 calumniatrix
 negotiatrix

§. XLIV.

æquilibrium
 æquinoctium
 æquipondium
 æstuarium
 alvearium
 antecanium
 assipondium
 astrolabium
 holosericum
 ignarium
 ignitabulum
 ignitaculum
 incitabulum
 balnearium
 congiarium
 contubernium
 fustuarium
 latifundium
 matrimonium
 milliarium
 parricidium
 patrimonium
 penularium
 plenilunium
 privilegium
 promptuarium
 quadriennium
 functuarium
 seminarium
 subligaculum
 suppedaneum
 testimonium

vestiarium

3. decl.
 aternitas
 efficacitas
 imbecillitas
 infidelitas
 hospitalitas
 uniformitas
 vniuersitas
 curiositas
 liberalitas

§. XLV.

1x. decl.
 affluentia
 arrogantia
 eloquentia
 ethopæia
 histrionia
 immodestia
 imperitia
 impotentia
 impudentia
 indigentia
 indolentia
 infrequentia
 innocentia
 insolentia
 invidentia
 optiuncula &c.

castimonia
 confidentia
 congruentia
 conscientia
 consonantia
 contumacia
 corpulentia
 differentia
 diligentia
 discrepantia
 displicentia
 mansiuncula
 negligentia
 parsimonia
 perspicacia
 pertinacia
 pervicacia
 pestilentia
 pœnitentia
 potiuncula
 potiuncula
 profluentia
 providentia
 proxenetria
 questiuncula
 sanctimonia
 semiuncia
 tympanistris
 dimin.
 actiuncula
 cantiuncula
 sponsiuncula

officinula

2x. decl.
 arbitriarius
 arcularius
 lelcarius
 ostiarius
 bestarius
 bibliographus
 bractearius
 chartularius
 classarius
 flammecarius
 januarius
 lanthearius
 limbolarius
 lintearius
 machinarius
 mensularius
 munerarius
 nummularius
 parmularius
 partarius
 pinguiarius
 quæstuaris
 restiarius
 retiarius
 scrinarius
 sellularius
 semitaris
 vascularis
 vestiarius
 victimarius
 vitriarius
 vulnerarius

dimin.
 scipiunculus
 codicillulus &c.

3x. decli.
 allevatio
 alligatio
 allocutio
 basiatio
 cogitatio
 congregatio
 copulatio
 fascinatio
 gratulatio
 navigatio
 vindinatio
 supplicatio
 valitatio
 visitatio

§. XLVI.

democratia
 incunculilla
 enthusiasms

3x. decl.

3æ. decl. incr. br. incertitudo	§. XLVII. 1æ. decl. ecclesiastes encomiastes	interfcalium inventarium olfactorium	incr. br. inquietudo invaletudo	3æ. decl. adlaboratrix administratrix architectatrix emedullatrix exacerbatrix excerebratrix concatenatrix decoloratrix	omnipotentia blandiloquentia magnificentia munificentia navicularia pennipotentia prospicientia sorbitiuncula stultiloquentia suaviloquentia vaniloquentia
novata admirumramen annunciamentum effeminamentum exastuamentum exasperamentum exsibilamentum exorbitamentum expectoramentum expostulamentum exulceramentum ingurgitamentum	2æ. decl. enunciatum idolothytum pronunciatum rumpotinetum	calendarium cæmeterium commentarium dentifcalpium diversorium dormitorium gallinarium gestatorium lectisternium mendicabulum promontorium propugnaculum pulmentarium sphaisterium sudatorium sustentaculum tintinnabulum	novata. administramentum architectamentum emedullamentum insufuramentum dedecoramentum; &c	§. LI. v v — v v v alienigena elemosyna inimicitia	diminutiva. ambitiuncula preditiuncula suspiciuncula
consideramentum confabulamentum congratulamentum contaminamentum	3æ. decl. accomodatrix eliminatrix eventilatrix exidceratrix exungulatrix illuminatrix prevaricatrix vindemiatrix	§. XII. 1æ. decl. agricultura alligatura architectura archimandrita compalastrita literatura temperatura	incr. long. aldaborator administrator architectator	§. LII. v v — v v — 2æ. decl. nucifrangibulum ratiocinium	2æ. decl. claricularius consiliarius fundibularius manticularius naumacharius navicularius protonotarius sandapilarius
incr. long. admirumrator eliminatio exulcerator exungulator illuminator	§. XLVIII. 2æ. decl. asceterium auditorium aurifcalpium hemisphaerium infortinium interlunium internodium internundinum internunciium	2æ. decl. antepilanus antesignanus architectilius	fine incr. contubernalis	§. LIII. — v v — v v 1æ. decl. experientia impatientia insipientia intolerantia irrecundia irreverentia	3æ. decl. acceleratio accumulatio ædificatio exhilaratio exoculatio commemoratio commiseratio concameratio

Sicut præcedentes, & subsequentes Syllarum materiam numerosam suppeditant Latina carmina composituris: sic etiam aliarum formarum poterunt, quæ Poëtis Græcis inserviant: quas, qui adhibere laborem velit, facili negotio componet, si Syllas has Latinas consideret, & voces, quæ syllabarum numero, & quantitate sunt similes, ad debitas classes reducat. Imò facilius erit formare Syllas Græcas; nam Latini severiores & scrupulosiores sunt in syllabarum quantitatis determinandis. Accedit, quòd apud Latinos vocales breves longæque hodiè caractere non differant: cum tamen apud Græcos η & ω vnicumque reperiantur, sint longæ: ε autem & ο, nisi positio impediatur, sint breves. Unde Profodiæ Authores tantum solent de vocalium ε, ι, υ disputare. Adde, quòd illa Latinorum Regula, Syllaba, si brevis sit natura & muta sequatur Cum liquidâ, semper breviabit sermo solutus: At carmen poterit producere seu breviare. vberiore usum habet apud Græcos; primò, quia non solum sunt liquidæ λ & ρ; sed etiam μ & ν secundò, quia non solum postpositæ, sed etiam præpositæ mutis liquefcunt: tertio, quia liquidis adhæret ζ, quæ non modo in fine, sed interdum in medio, liquefcit.

MVSA. III. ADIECTIVA.

Epithetorum Syluam proferens.

CLIV.

ERSVS abque Epitheto nudus est, & velut incomptus, inquit Textor Profod. libr. 3. crebra igitur epitheta intexi debent, non tamen otiosa, sed ex intima ratione ac naturâ rei deprompta. Quæ duriora aut prolixiora sunt, com-

positionem reddunt insuauem: vr hæc, *tonanti sonus: stellimicans.* & similia. Venuste autem collocantur Epitheta, ante ipsa (vt vocant) subiecta: præsertim ita, vt quadam vicissitudine cum illis jungantur hoc modo. *Vesta est frenato carula pisce Thetis.* Nec minus habet gratiæ, cum per interiectas Orationis partes à subiectis separantur, permanente tamen eadem vicissitudine, vt in hoc versiculo Ouidiano. *Blanda quod alterne subsidunt carmina versu* &c. Illud quoque non caret venustate, cū Epitheton collocatur in principio carminis, & nomen cui Epitheton attribuitur, in fine: vt *Puluerulenta coquit maturis Solibus estas.* & *Præcipitem Oceani rubre latuit equore currum.* Quæ collocationis forma, & in binis versibus est longe venustissima, vt apud Virg. *Nigra velut magnas domini cum diuitijs ædes. Peruolat, pennis alta atria lustrat hirundo.* Item apud Ouidium.

Fertilis assiduo si non renouetur aratro.

Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.

CLV.

Idetur Hispanos apud Epithetorum vsus magis varius ac elegans. Dicitur επιθετον appositū, παρα το επιθετου τω υπαρτικω ab eo quod substantiuo apponatur. apponuntur Adiectiua, Substantiua in genitiuo, substantiua in re-cto, & Aduerbia: de quibus breuiter dicturi sumus.

CLVI.

Adiectiua, quibus substantiua afficiuntur, non debent esse violenter impacta, sed connaturaliter adhærere: nimirum, aut discretionis, aut proprietatis, aut ornatus gratiâ.

Epitheta postulat aliquando Discretio: & ideo Virgilius Æneid. 6. dixit

In omni inferna dictus sacer.

vt Iunonem Stygiam seu Proserpinam Vulcani coniugem: à Cœlestis Iouis, & sorore & vxore distingueret. Sic Gongora pag. 2.

Ofrece al Gran Filipe.

nam Philippus IV. Magnus dicitur, vt à Patre Philippo Pio, & Auo Philippo Prudenti distinguatur. Si Poetam dicas non agere de Philippo IV. sed de III. tunc illud Epitheton non ad discretionem pertinet, sed ad ornatum.

A la alta de Dios si, no ala de vn moro.

Barbara Magestad; reconocida. pag. 3.

Majestatis barbaræ titulum dat Regi Mauro, vt à Christianâ & Diuinâ Maiestate discernat. Et statim:

Al viento mas oppuesto abeto alado

Arbores alate sunt naues: & hoc Epitheto ab illis distinguuntur, quæ in Syluis.

En esta pues frandose arrastina,

Del Norte amante dura, alado roble

No ay tormentoso cabo, que no doble,

Ni isla oy a su vuelo fugitiua.

Nauim hîc iterum robur alatum vocat, & robora in duas classes distinguit. Et pag. 26.

Alta haya de oy mas, volante lino

Al seno de, y al seno Gaditano.

Et hîc eidem insistendo conceptui linum involans & non volans distinguens, nauium vela, lina volantia nominat. Et Catione 11. pag. 33.

Classes nauticas *Seluas inquietas.* Eisdemque pag. 40. *armadas arboles y entenas.* & pag. 208. *armadas pinos.* Et ibid. pag. 5.

Veras Cancion del Cesar Africano.

Cæsarem Romanum Christiani habemus: qui sunt cum Turcâ confœderati, illum *Cæsarem Grecum* vocitant, & vt ab illis Hispaniæ Regem separet & distinguat Gongora illum *Cæsarem Africanum* appellat, Imitatus fuit Gongora Garcilassum de la Vega, qui Eclog. 2. ad Boscanum sic inquit.

Debaxo dela seña esclarecida

Del Cesar Africano nos hallamos

La vencedora gente recogida.

vbi Carolus V. qua Hispaniæ Rex, *Cesar Africanus* vocatur.

Postulat Proprietas, ad aliquam circumstantiam denotandam. Versus hos eiusdem Poetæ accuratè confidera.

Leño fragil de oy mas al mar sereno

Copos fie de cañamo añudado. &c. pag. 3.

in quibus natis *lignum fragile*, & mare *serenum* vocatur. Et alibi pag. 25.

Eiusmodi Epitheta sunt valde communia, & splendorem addunt versibus, statim idem Author.

Quando ya en el puerto

Del soplo occidental, del golfo incierto.

Et postea dicit *redes flacas; orilla espaciosa; yugo duro; son si. nesto; espada ardiente; ribera barbara; cum bre syluosa; Cruzes purpureas; peñas antiguas.* &c.

Postulat elegantia, vt carmen decurrat ornatius. Petrarcha in quodam Soneto.

Giunto Alessandro a la famosa tomba . &c.

O fortunato, che si chiara tromba

Trouasti, e chi di te si alto scrisse . &c.

Tumulus famosus, tuba clara, Achilles felix, &c. ad ornatum dicuntur. Et Gongora ingressum Philippi III. in Guadalupem describens.

Abreuña el difícil paso

Suspende la voz sonora . &c.

Et hic obiter noto, hæc Epitheta nisi omninò sint otiosa; facili posse modo ad classem discretionis aut etiam proprietatis reduci.

CLVII.

Substantiua, si in genitiuo ponantur vices gerunt Epithetòn: nam *Laurus Casaris*, & *Laurus Casarea* idem sonant. Hoc est non solum Græcis, Latinisque sed & populis vniuersis

commune. Hinc Gongora Canticone I. pag. 4.

Faroles de oro al agradecimiento . &c.

La sed os temple ya en celada de oro . &c.

vbi, vt vides, *Lampades auri*, & *Galeas auri* vocat, quas possit *aureas*. Et pag. 24.

Diez velas lleuó al bautismo ,

Con muchos escudos de oro .

scuta auri, hoc est, *aurea*. Eodem modo pag. 39.

Ornó corona real de oro luciente.

Cina quirnaldá vil de esteril yerua . &c.

Sacro esquadron de abejas, fino alado

Susurrante, y armado

De lyras de marfil, de plectros de oro . pag. 183.

Interdum substantiua apponuntur in recto, vt apud Virgilium:

— duo *fulmina belli Scipiades*.

Et quidem tribus modis his substantiuis vt possumus: nimirum, aut dicendo, *Scipiades tanquam duo fulmina belli, irruerunt in hostes*, &c. aut etiam; *Scipiades erant (vel videbantur) duo fulmina belli*. aut tandem *Scipiades, duo fulmina belli, fecerunt hoc vel hoc*. Primus modo significat similitudinem, secundus veritatem, tertius vnitatem. Priores sunt simplices, sed gratiã non carent: illis vtitur Gongora paginã 1. duos montes, qui imminet mari apud Lucum describens. ait enim.

Qual dos colmillos de una y otra roca ,

Africa (oya sean cuernos de su Luna

Oya de su Elefante sean colmillos)

Ofrece al Gran Philipe los castillos .

vbi illa vox *qual* similitudinem: & vox *scan* veritatem importat. Vnitas significantior est: & sæpe ab Hispanis expressa, & præcipuè à Gongora: cuius verba subseribo.

En roscas de cristal serpiente breue

Por la arena desnuda el Lugo yerra . pag. 1.

Lucus (aliàs *Lix*) fluuius est Mauritanix. Ergo teste Gongorã, *Lucus, serpens breuis, spiris cristalli per nudam arenam errat*. quibus lineis tota fere Epithetorum doctrina varietatque delucidatur: *breuis*, & *nuda* sunt Epitheta proprietatis. *Spiris cristalli* dicuntur quasi *christaline*: & tandem *Lucus serpens* appositiuè significat metaphoricam quamdam identitatem & vnitatem.

Est pulchrum illud carmen: quod pag. 24. reperies. Inde ego lineas istas excerpo.

Larache, aquel Africano ,

Fuerte ya, si non galan ,

Al glorioso San-German,

Rayo militar Christiano,

Se encomendò: y no fué en v.imo . &c.

in quibus Marchio de San-German & Fulmen militare per vnitatem copulantur. Pag. 26. lego.

Piloto oy la codicia, no de errantes

Arboles, mas de seluas inconstantes . &c.

Sunt versus ex solitudine I. desumpti: & in ipsis Codicia, & Piloto ad vnitatem reducuntur. In secundæ Canticonis Strophã 111. multa nomina appositiuè vniuntur.

O ya Isla Catholita y potente ,

Templo de fe, ya templo de heregia,

Campo de Marte, escuela de Minerua, &c.

CLVIII.

ADuerbia dicuntur particulae, quæ modum actionis, quam verbum importat, significant: vt *Currit velociter, sæuit crudeliter*: &c. Gongora pag. 2.

Ostenta el rio, y gloriosamente

Arrojandose margenes segundos . &c.

Y auendose abrigado

Lasciuamente en ellos . &c. pag. 86.

Dulcemente llorando . pag. 154.

Alegremente en sus paredes cuelga . pag. 162.

Altamente desata . pag. 172.

Interdum adhærent nomini, & tunc Adnomina vocari deberent. vt cum dicimus, esse aliquem *suauiter diuinum, calidus pulcherrus, angelicus clementem*. &c. Gongora Canticone 11. pag. 38.

Tal que las flacamente poderosas

Ficras naciones contra tu fe armadas . &c.

Sacras plantas perpetuamente vinas . pag. 180.

Se altamente negado a nuestras plantas . pag. 251.

Y el dulcemente aroma lagrimado . pag. 362.

En ciudad vanamente generosa

De nacion generosamente vana . pag. 410.

Carrion dulcemente perdonado . pag. 458.

De los Philippos duramente hecho

Cenial cuna supaués estrecho . pag. 497.

Desmentido altamente del brocado . pag. 519.

Suauemente le tratò seuero . pag. 565.

Reperiuntur etiam adnomina in alijs Pœtis; nam Garcilassus Elegiã 2. dixit.

To acabo como aquel, que en un templado

Baño metido sin sentillo muere ,

Las venas dulcemente desatado . pag. 159.

Et D. Garcias Salcedus Coronel de Imagine Comitum Ducis.

La Magestad seueramente asable

En sus ojos se admira traducida ,

Manifestando en suspension amable

Imperio dulce, grauedad temida ,

Ostentén la grandeza delectable

Piadosamente ala prudencia vnida ,

Logrando así (felicidad suprema)

Que el temor le ame, y el amor le tema .

Et in quoddam eiusdem Authoris libro, qui inscribitur, *Amijos para la muerte*,

*Como en la ribera suele
Repartirse turbulento
El mar, o bañar su arena
Vndosamente risueño.*

Aliquando nomen afficiunt duo Epitheta nullâ coniunctione connexa, & hoc præcipue & frequentius apud Gongoram: ceteri enim, si plura Epitheta adponant, eadem copulant, vt non solum subiecto, sed etiam inter se componantur. Considera lineas sequentes. Gongora loquens, vt multi.

*Esta pues siempre abierta, siempre hiante,
Y siempre armada boca.* pag. 1.

Ostium, per quod Lucus in mare exonerat, tribus Epithetis ornat; dicit enim illud *apertum, hians, et armatum*: at coniunctionem posuit, ne separata viderentur. Sic etiam

Gloriosa y del suceso agradecida. pag. 2.
Oya Isla catholica y potente. pag. 39. &c.

At ipse suo genio indulgens, substantiuum inter duo Epitheta collocat, quæ tamen nulla coniunctione connectit. Cantione iv. pag. 68.

Verde el cabello undoso. &c.

Parte allear al occidente el dia

Con naual pompa estraña

La gloria de los Zunigas de España. &c.

Que de inuidiosos montes leuantados. pag. 97.

Me contienen tus dulces ojos bellos. ibid.

Mientras inuoca su Deidad la alterna

De Zazale, as candidas oo y tierna. pag. 145.

Logra sus ternos aros sus Reales

Piensamientos Catholicos segunda. pag. 163.

Bellissima pues tu Cynthia Española: pag. 172.

Sacras plantas perpetuamente viuas. pag. 130.

Aun d humildes dignada affectos puros. pag. 222.

La adusta Lybia sorda, aun mas lo sienta. pag. 277.

En Lybia no arana, en variado

Taspe luciente si. &c. pag. 350.

Qual la estrellada machina luciente. pag. 367.

Mas lastimosa aun a la insaciada

Del interes voracidad horrenda. pag. 374.

De la vocal en esto Diosa alada. pag. 513.

No menos coruo rasicler freno. pag. 567.

Ferdinandus Herrera in Ecloga de morte Garcilassi.

Y unto a aquella pura fuente friz. pag. 175.

Et D. Garcias Salzedus Cononel.

En las brutas Esquadras arrogantes. pag. 289.

Et in quodam Epitalamio

Duplicado el contenido,

Con dulce alterno canto. pag. 447.

Et in alio etiam pag. 448.

Y en dulce alterno canto

Celebren inmortales. &c.

Aliquando Gongora vtrumque Epithetum præponit, Cantione x. stroph. i. pag. 101. dixit.

Las verdes sonoras alamedas. &c.

Con modernos Angelicos pinceles. pag. 162.

Que pues de sus primeros nobles paños. pag. 163.

Tus Colegas admiren la senera

Dulce asabilidad, que te acompaña. pag. 197.

A luno el dulce trasparente seno. pag. 312.

Dulce continuada primavera. pag. 342.

Lagrimosas dulcissimas querellas. pag. 483.

Agradecido al Padre, a la Dmna

Eterna Magestad hymnos entona. pag. 508.

Iste est Epithetorum apud Hispanos vsus, quos quia eloquentes cruditi & subtiles, Poætæ Greci, Latini, Itali, Galli, &c. poterunt imitari. Ipsam met ergo syluam ob oculos Lectorū ponamus.

§. I. —

Adiect.

Par

sons

tres

trux

Particip.

Dans

fans

flans

flens

nans

nens

stans

§. II.

o o

Hebes

vtter.

2. decl.

Bonus

catus

cauus

citus

ferus

malus

merus

meus

nouus

pious

probus

quadrus

quotus

reus

sciuss

suus

triplus

tuus

vagus

Bifer *

faber

glaber

lacer *

macer

mifer *

niger

piger

ruber

facer

fatur *

scaber

tener *

vafer

3a. decl.

incr. br.

Celer.

cicur

o o

memor

refes

teres

vetus

vigil

incr. long.

minor

prior.

sine incr.

Brevis

gravis

levis

potis

putris

rudis.

Particip.

Datus

litus

ratus

satus

situs

status

obliqui

Paris

trucis.

§. III.

o —

Atrox

edax

emax

iners

inops

incr. br.

biceps

bipes

redux

triceps

triplex

incr. long.

Bibax

bidens

bifrons

bilix

capax

cliens

decens

ferax

ferox

frequens

libens

loquax

lubens

minax

nigrans

nocens

o —

petax

potens

procax

pudens

rapax

recens

repens

sagax

salax

sequax

silens

solens

tenax

tonans

trahax

trifaux

trilix

vorax

1a.

amans

aquans

arans

habens

hians

humans

itans

ovans

Beans

boans

cauans

cibans

citans

colans

creans

cremans

crepans

cubans

dicans

dolans

domans

forans

fricans

frians

fugans

gelans

glabrans

globans

grauans

gregans

jugans

iuanans

labans

latrans

lauans

lauans

Litans

ligans	macens	ferens	aufus	lætus	fcævus	<i>sine incr.</i>
liquans	macrens	finens	empus	læuus	sentus	comis
litans	madens	spuens	efus	largus	fenus	dulcis
locans	manens	strepens	ictus	lassus	servus	fortis
lutans	mcrens	struens	orfus	latus	serus	grandis
macrans	monens	fuens	ortus	lautus	sextus	lenis
means	mouens	regens	unctus	laxus	siccus	læuis
micans	nigrens	terens	ustrus	lectus	simplicus	mitis
migrans	nitens	trahens	usus.	lentus	simus	mollis
minans	nocens	tremens		limus	solus	pinguis
natans	patens	vehens	<i>Adiec. 2.</i>	lippus	spiffus	putris
necans	pauens	volens	Balbus	lixus	sponsus	qualis
negans	placens	vomens	bardus	longus	spureus	quisquis
nigrans	pudens		bellus	luscus	strictus	segnis
notans	replens	<i>De pon.</i>	bimus	luxus	stultus	siquis
nouans	rigens	Fatens	binus	mœstus	rudus	suavis
parans	rubens	fruens *	blefus	magnus	summus	talis
patrans	scatens	jocans	blandus	mancus	furdus	treffis
pians	sedens	loquens *	brutus	mirus	tantus	tristis
probans	silens	medens	cœcus	multus	tardus	turpis
putans	solens	merens	calvus	mundus	ternus	vilis
refians	studens	minans	canus	mutus	torvus	
renans	stupens	morans	carus	nauus	totus	<i>Particip.</i>
rigans	tacens	precans	cassus	nonus	trimus	Cæsus
rogans	tencens	procans	castus	notus	triuus	captus
rotans	repens	querens *	cautus	nudus	truncus	carptus
facrans	timens	soquens *	celsus	nullus	tutus	cenfus
fecans	tumens	tuens	certus	pætus	vulgus	cinctus
ferans	valens	vagans	charus	pandus	vanus	clausis
fonans	videns	verens.	clarus	parcus	varus	coctus
frians	viens	<i>§.IV.</i>	claudus	parvus	vastus	cœptus
frigans	vigens	<i>— 0</i>	crispus	paucus	vernus	comptus
tonans	virens	<i>2a. decl.</i>	crudus	paulus	verus	demptus
vacans	vouens	Aquus	cunctus	plancus	vescus	dictus
vadans	<i>3a. Con.</i>	albus	curtus	planus	vivus	doctus
vetans	Agens	almus	curvus	plenus		ductus
vibrans	alens	altus	denfus	pravus	creber	factus
vocans	edens	aptus	dignus	primus	dexter *	falsus
volans	emens	arcus	dirus	priscus	gibber *	fartus
vorans.	Bibens	helius	durus	privus	glaber *	fassus
	cadens	hirtus	diuus	promptus	liber *	fatus
<i>2a. coniug.</i>	canens	hornus	duplus	pronus	neuter	fictus
Acens	colens	imus	durus	pullus	pulcher	fifus
auens	coquens	orbis	falsus	purus	prosper *	fiffus
egens	ferens	vdus	faustus	putus	teter	fixus
habens	fluens	vllus	festus	quantus	vester	fletus
hebens	frimens	vncus	firmus	quartus	<i>3a. decl.</i>	flexus
olens	furens	æger	fiaccus	quernus	<i>incr. br.</i>	fossus
calens	gemens	alter *	flauus	quinus	compos	fotus
carens	gerens	asper *	foedus	rarus	deses	fractus
cauens	iens	ater	foetus	raucus	diuus	fretus
ciens	legens	exter *	frefus	raudus	pauper	frictus
decens	linens		fulvus	ravus	perpes	frixus
docens	luens	<i>3a. decl.</i>	furyus	rectus	præpes	fultus
dolens	metens	Accr	fufcus	rodus	præses	functus
fauens	molens	ales *	gibbus	roedus	puber	fufus
fouens	potens	impos *	gilvus	rudus	iospes	gestus
iacens	pluens	omnis	glaucus	rufus		gressus
iubens	premens	uber *	gnarus	ruffus	<i>in cr. long.</i>	jactus
latens	regens	<i>Particip.</i>	gnavus	foevus	Maior	unctus
libens	rudens	Actus	gratus	falsus	peior.	justus
licens	ruens	altus	grossus	fanctus		læsus
liquens	scabens	affus	iultus	fanus		lapius
	sciens	auctus				latus

latus	lectus	obstans	consors	dotans	nutans	truncans
lautus	tempus	occans	constans	ductans	pacans	turbans
lectus	tenus	optans	crispans	durans	palans	turpans
linctus	tentus	orans	demens	falcans	palpans	vallans
lusus	terfus	orbans	dicax	firmans	patrans	vannans
mansus	textus	ornans	discors	flagrans	peccans	vastans
mansus	tinctus	vmbrans	fallax	flammans	perflans	vectans
mersus	tonsus	vndans	felix	fædans	perflans	velans
ræssus	tortus		flammans	færans	placans	vernans
missus	toftus	24.	furax	formans	plantans	versans
mixtus	tractus	albans	linguax	fragrans	plorans	vexans
morsus	tritrus	algens	mendax	frænans	portans	vibrans
notus	trufus	arcens	mordax	fraudans	potans	vitans
multus	tufus	ardens	nugax	frondans	præstans	vulgans
multus	vectus	arens	pellax	fraustrans	prensans	
nactus	versus	audens	pernix	fucans	pressans	26.
natus	victus	augens	pernox	funans	privans	callens
nexus	vinctus	explens	prægnans	fundans	proflans	caluens
nifus	vifus	hærens	præstans	fuscans	pugnans	candens
nixtus	votus	horrens	præfens	gestans	pulfans	cenfens
notus	vulfus	humens	prudens	glabrans	purgans	clarens
nuptus	S. V.	implens	pugnax	gustans	quadrans	complens
pectus	3a. decl.	opplens	secors	gyrans	quaffans	debens
partus	incr. br.	vrgens	locors	jactans	ran cans	deflens
passus	Anceps		spernax	jentans	raptans	delens
pastus	illex	3a.	sternax	jurans	regnans	deplens
pexus	impar	Abdens	stellans	jurgans	reptans	fervens
pictus		addens	vecors	lactans	restans	flaccens
pictus	incr. long.	angens	velox	lalans	rorans	flavens
plexus	Absens	edens	vendax	lapsans	ructans	floreus
potus	amens	hiscens	verax	lassans	runcans	foetens
pransus	atrox	indens	vivax	latrans	rufans	frendens
pransus	audax	obdens	Partici. I.	laudans	rugans	frigens
pressus	effrons	vngens	Balans	laxans	runcans	frondens
promptus	excors		bellans	legans	rurans	fulgens
pulsus	exlex	Dep.	cælans	lentans	saltans	gaudens
punctus	exors	Affans	calcans	libans	salvans	lactens
quassus	expers	effans	calvans	librans	sanans	languens
questus	infans	hortans	cantans	lignans	farrans	livens
raptus	ingens	vtens	captans	limans	sedans	lucens
rasus	intons		caltrans	lixans	servans	lugens
rectus		Ap. est. 3.	caufans	longans	ficcans	macrens
rosus	Part. 1a.	incr. bre.	celans	lunans	signans	marrens
ruptus	adnans	Compar	certans	lustrans	spectans	miscens
salvus	æquans	complex	cessans	luxans	spersans	mærens
sanctus	ærans	congrex	clamans	lymphans	spirans	mordens
sartus	astans	cœlebs	cænans	macrans	spiffans	mucens
scalptus	aptans	dispar	constans	maçtans	sponsans	mulcens
scissus	arctans	duplex	constans	manans	spumans	mulgens
scriptus	amans	præcox	cribrans	mandans	spureans	mutens
sculptus	affans	princeps	crispans	merfans	sputans	nidens
sectus	astans	separ	crustans	imigrans	stagnans	nigrens
septus	atrans	simplex	culpans	monstrans	stillans	ninguens
sparfus	auctans	suppar	curans	motans	stipans	pallens
sponfus	aurans	supplex	curfans	multans	fudans	parens
spretus	efilans	vindex	curtans	mundans	fufflans	pendens
stratus	enans		curvans	muffans	fulcans	pollens
strictus	errans	incr. long.	damnans	mutans	tardans	præbens
structus	escans	Bellax	dentans	narrans	taxans	prædens
suafus	extans	candens	diçtans	nauans	tentans	pubens
suetus	halans	canens	diffans	nictans	tornans	putens
sumptus	hamans	clemens	distans	nigrans	tractans	putrens
sutus	instans	contors	ditans	nodans	tranans	rancens
tactus	intrans		domans	rudans	trifans	replens

reptens
ridens
rufens
forbens
fordens
splendens
spondens
lqualens
stridens
suadens
supplens
tabens
terrens
tondens
torpens
torquens
torrens
turgens
vilens

3a.
cædens
carpens
cedens
cernens
cingens
clangens
claudens
cogens
comens
condens
credens
crescens
cudens
currens
dedens
degens
demens
depsens
dicens
didens
discens
ducens
fallens
fidens
figens
findens
fingens
flectens
frangens
frigens
fundens
gignens
gliscens
glubens
jungens
lædens
lambens
lingens
linquens
ludens
mandens
mergens
mittens

mungens
nectens
ningens
nocens
nubens
pandens
pangens
parcens
pascens
pectens
pellens
pendens
perdens
pergens
pindens
pingens
pinlens
plangens
plaudens
plectens
ponens
poscens
prendens
prodens
promens
psallens
pungens
quærens
radens
reddens
repens
rodens
rumpens
sallens
scalpens
scandens
scindens
sciscens
scribens
sculpens
serpens
fidens
sistens
solvens
spargens
spernens
sternens
stertens
stridens
stringens
subdens
fugens
sumens
furgens
tangens
temnens
tendens
tergens
texens
tingens
tollens
tradens
trudens
tundens

vadens
vannens
vellens
vendens
vergens
verrens
vertens
vincens
visens
vivens
volucens.

Depon.
Bacchans
conans
contans
cunctans
dignans
fungens *
furans
grassans
gratans
jurgans
labens *
latens
lucrans
luctans
lucans
mercans
metans
mirans
nascens *
nugans
prædans
rimans
ringens *
rixans
scitans
scortans
scrutans
sectans
solans
testans
tricans
tristans
tutans
venans
vescens. *

§. VII.
UUU
Adiect. 2.
Acidus
agamus
alius
aqueus
aquilus
avidus
elegus
epicus
hilarus
olidus
opicus.

UUU
3a.
Agilis
alacris
aliquis
habilis
hilaris
humilis

er.
Aquisfer
botrifer
cadifer
dapifer
opifer
rogifer
sacriker. &c.

Particip.
aditus
alitus
habitus
initus
obitus.

2a.
Badius
bibulus
biduus
biferus
bifidus
bigenus
bijugus
bivius
bliteus
boreus
caprifer
calidus
camurus
citimus
creperus
criticus
croceus
crocinus
cupidus
decimus
decumus
decuplus
dubius
famulus
fatuus
fluidus
fracidus
gelidus
geminus
gerulus
graphicus
gravidus
lepidus
liquidus
luteus
lyricus
madidus
magicus
medicus

UUU
medius
melicus
metricus
minimus
modicus
mucidus
mutilus
nimius
nitidus
nivens
nocuus
nuceus
patrimus
patrius
patruus
pathicus
patulus
pavidus
penitus
piceus
placidus
pluvius
prasinus
profugus
properus
proprius
putridus
quadruplus
querulus
quotuplus
ravidus
rapidus
refluus
refugus
reliquus
reprobus
resonus
rigidus
riguus
roseus
rubeus
rubidus
ruidus
rutulus
sapidus
scabidus
sciolus
socius
solidus
spurius
stolidus
stupidus
streperus
subitus
superus
tacitus
tepidus
tetricus
thyminus
timidus
tragicus
tremulus
trepidus
triferus

UUU
trifidus
triquetrus
tumidus
typicus
vacuus
validus
vapidus
varius
vegetus
venetus
vetulus
viduus

3a.
Biforis
biugis
bimaris
celebris
docilis
facilis
fragilis
gracilis
juvenis
parilis
similis
stabilis
sterilis
tenuis
viridis
volucris

Bicolor
celeber
volucer

Comparat.
Brevior
citior
gravior
levior
melior
nigrior
pigrior
potior
probior
propior
rudior
senior

Particip.
Domitus
genitus
licitus
meritus
monitus
placitus
positus
solutus
subitus
tacitus
veritus
vetitus

UU —
§. VII.
UU —
Particip.
Abedens
abiens
abigens
abolens
accrans
acuens
adamans
adaquans
adedens
adhibens
adiens
adigens
adimens
adipans
adolens
agitans
animans
epulans *
equitans
habitans
hebetans
hilarans
hyemans
imitans *
inarans
inhians
inhibens
inhumans
iniens
iterans
obarans
obedens
obiens
obolens
onerans
operans
oriens *
vulans

Adiect.
Bipatens
gravicors
locuples
perulans
sapiens
vehemens
vigilax.

Particip.
1a.
Blaterans
brevians
camerans
caperans
capulans
celebrans
celerans
cicrans
crepitans
crocitans
crucians
cubitans

cupitans	reparans	remanens	<i>Depon.</i>	inultus	Beatus	protervus
cumulans	repedans	temouens	Comitans	obiter	benignus	pubicus
deamans	replicans	renitens	dominans	obesus	bibosus	puillus
decimans	reprobans	residens	famulans	obuncus	bifurcus	quadrinus
domitans	reputans	reticens	gradiens	obustus	bipalmus	quadratus
dubitans	resicans	retinens	jaculans	odoros	bifulcus	quaternus
fabricans	reserans	subolens	joculans	onustus	bovillus	quietus
fatuens	resonans		lacrymans	opacus	bouinus	recaluus
fluitans	retonans	3 ^a .	licitans	opimus	caducus	recurvus
fodicans	revocans	Capiens	medicans	ouinus	caninus	reduncus
fruticans	revolans	comedens	meditans	ouillus.	canorus	refertus
figitans	rigidans	cupiens	memorans		caprinus	relaxus
furians	rogitans	dirimens	minitans	<i>Adiect. 3.</i>	coæuus	remissus
geminans	rutilans	faciens	miserans	Agrestis	colonus	remotus
generans	fatians	fodiens	miserens	alacris	columnus	repandus
glaciens	fatrans	fugiens	moderans	anilis	comatus	refimus
glocitans	scelerans	jaciens	modulans	anormis	coruscus	retortus
glomerans	similans	metuens	moriens	aprilis	cruentus	retusus
gravitans	simulans	minuens	patiens	edulis	decorus	rotundus
jugulans	sinuans	pariens	peculans	equestris	disertus	sacratu
lacerans	focians	peragens	populans	herilis	diurnus	sagatus
lacrymans	solidans	peredens	potiens	inanis	dolosus	salignus
lanians	spolians	perimens	queritans	inermis	ducenus	fativus
lapidans	stabulans	quatiens	remorans	ovalis	facetus	scabrosus
laqueans	stimulans	rapiens	reverens	ovilis	ferinus	selestus
latebrans	stipulans	recidens	spatians		fragosus	secundus
latitans	strigilans	recinens	speculans	<i>Particip.</i>	gemellus	serenus
locitans	strigilans	recolens	stabulans	Abaetus	globosus	severus
lucubrans	subarans	recoquens	stomachans	abefus	gulosus	solutus
macians	superans	redigens	venerans	abusus	jocosus	sonorus
maculans	tabulans	redimens		acutus	iubatus	soporus
madidans	temerans	referens		adactus	jugosus	striatus
medians	tenuans	refluens	§. VIII.	adauctus	labrosus	strigosus
memorans	terebrans	regerens	v—v	ademptus	lupinus	suillus
meritans	titubans	relegens	<i>Adiect. 2.</i>	adepus	lutosus	superbus
minians	tolerans	relinens	Acerbus	adefus	malignus	supernus
mutilans	trepidans	reluens	acernus	adorfus	marinus	supinus
nigricans	tribulans	renuens	acutus	adortus	maritus	supremus
numerans	triplicans	repetens	adæquus	adultus	meracus	tenellus
pavitans	trutinans	reprimens	adultus	amatus	minutus	rogatus
penetrans	tuditans	retegens	ahenus	amictus	misellus	torosus
peragrans	tumulans	retrahens	alurgus	apertus	modestus	timendus
peramans	vacuans	revehens	amarus	aquatus	molestus	triforcus
perarans	varicans	revomens	amicus	aratus	nefandus	trifaleus
peritans	variens	sapiens	amænus	humatus	nefastus	vadosus
proberans	vegetans	fatagens	anhelus	inunctus	nigellus	venustus
radians	veterans	statuens	apertus	obesus	nivosus	verendus
reboans	vigilans	subigens	apricus	obortus	novellus	verutus
recitans	violans	tribuens	aprugnus	obustus	novenus	vetustus
recreans	viridans		aquosus	omissus	paternus	victus.
recrepans	vitians	4 ^a .	avarus	opertus	peranus	
recubans	vitulans	febriens	avernus	<i>in dus.</i>	peramplus	
redamans	vocitans	feriens	auitus	Agendus	peritus	3 ^a .
reditans	volitans	glociens	eburnus	alendus	petulus	Bicornis
refricans	vomitans	liniens	egenus	amandus	pilosus	biennis
regelans		pariens	equinus	aquandus	politus	biformis
relavans	2 ^a .	pipiens	hiulcus	arandus	præaltus	bigemmis
relevans	Cohibens	præiens	honestus	edendus	probatus	bilibris
religans	perhibens	rediens	honorus	emendus	probosus	bilinguis
reliquans	perolens	sagiens	inausus	habendus	profanus	bilustris
relocans	prohibens	faliens	ineptus	humandus	professus	bimembris
remeans	recalens	sitiens	inemptus		profundus	biremis
remigrans	redolens	subiens	inermis	<i>in rus.</i>	profusus	caprili
renovans	refovens	veniens	iniquus	iturus	propinquus	celebris

v—v	v—v	v—v	v—v	v—v	v—v	v—v
curulis	comestus	reclusus	canendus	adhortans	revelans	quiescens
dapalis	coortus	recoctus	cavandus, &	adulans	rotundans	recedens
decennis	creatus	recufus	ex fol. 2.	apricans	faburrans	recidens
fabalis	crematus	redactus	<i>vus</i>	odorans	faginans	recludens
fabrilis	cupitus	redemptus	Daturus	opinans	fagittans	recondens
febrilis	dehaustus	reductus	futurus		salutans	recrefcens
fidelis	deustus	refectus	liturus	<i>1a.</i>	secundans	recudens
forenfis	dicatus	refertus	faturus	Celebrans	fequeftans	recumbens
gregalis	diremptus	refixus	ftaturus	coæquans	ferenans	recurrens
jugalis	dolatus	reflatus		coarctans	foporans	reducens
localis	foratus	reflexus	§. IX.	coaxans	subintrans	refellens
molaris	friatus	refoffus	v—v	colorans	subornans	refigens
nivalis	fugatus	refraftus	Part. 1a.	cooptans	supinans	reflectens
paluftris	gelatus	refufus	Aberrans	coronans	fufurrans	refringens
pedalis	glabratus	regeftus	abundans	corufcans	terebrans	relinquens
pedeftris	globatus	regreffus	acerbans	cruentans	titillans	relucens
peracris	gravatus	relapfus	acervans	dealbans	triumphans	remandens
perennis	gregatus	relatus	adæquans	decuffans	trucidans	remittens
quotennis	jocatus	relictus	adærans	fatigans	vacillans	repangens
rebellis	jugatus	remenfus	adaptans	figurans	vaporans	repeftens
reclinis	lavatus	remiffus	adauctans	flagellans	venenans	repellens
falubris	levatus	remotus	adhalans	frequentans	venundans	rependens
feholaris	ligatus	renatus	adoptans	gubernans	venufans	reponens
fenilis	liquatus	renixus	adorans	laborans	volutans	repopfcens
fodalis	litatus	repenfus	adornans	lacunans	<i>2a.</i>	reprendens
fuavis	locatus	repletus	adumbrans	liturans	Coercens	repungens
trabalis	locutus	repreffus	adunans	maritans	cohærens	requiens
tricornis	lutatus	repulfus	adunans	miniftrans	cohortens	refiftens
triennis	minatus	relectus	aduncans	moleftans	perhorrens	refolvens
triformis	minutus	refumptus	amicans	parentans	recenfens	refumens
trigemanis	miferus	relectus	amænans	perennans	reflorens	refurgens
trilibris	moratus	retentus	anhelans	pererrans	refulgens	retexens
trilinguis	necatus	retextus	honeftans	perorans	remifcens	retrudens
triluftris	negatus	retinctus	honofans	præoptans	remordens	retundens
trimembris	nigratus	retortus	inaurans	profanans	remulcens	revellens
trimeftris	notatus	retoftus	inerrans	propinans	renidens	revincens
trihodis	novatus	retractus	inefcans	propinquans	reforbens	revifens
triuncis	nutritus	retrufus	inhalans	rebellans	<i>3a.</i>	revolvens
virilis	paratus	retufus	inumbrans	recalcans	Calefcens	rigefcens
volucris	patratus	revedtus	inuncans	recantans	capeffens	rubefcens
	peractus	reverfus	inundans	reclamans	coaddens	fenefcens
	peremptus	revictus	obarmans	reclinans	cupifcens	ftupefcens
	perefus	revinctus	oberrans	recurfans	dehifcens	tepefcens
	perofus	revulfus	obumbrans	recurvans	faceffens	tremifcens
	perunctus	rigatus	opacans	recufans	fatifcens	tumefcens
	peruftus	rogatus	<i>2a.</i>	redonans	gelafcens	valefcens
	petitus	rotatus	Abhorrens	redundans	gemifcens	virefcens
	piatus	facratus	adaugens	reformans	gravefcens	<i>Depon.</i>
	plicatus	falitus	adhærens	refranans	labafcens	Cachinnans
	politus	fecutus	adimplens	refutans	lacefcens	cavillans
	potitus	feputus	inhærens	relaxans	liquefcens	cohortans
	præuftus	feratus	<i>3a.</i>	relegans	macrefcens	dehortans
	precatas	folutus	Acefscens	remulcans	mادهfcens	nepotans
	prehenfus	ftatus	adurens	renodans	nigrefcens	novercans
	probatus	ftriatus	hebefcens	repenfans	nitefcens	pacifcens
	procatus	ftrigatus	inungens	reportans	patefcens	recordans
	profatus	subactus	inurens	repugnans	pauefcens	relabens
	profectus	vibratus	olefcens	repurgans	perungens	renafcens
	profufus	vocatus	omittens.	reteruans	perurens	renitens
	putatus	voratus	<i>Dep.</i>	refignans	pigrefcens	revertens
	quadratus	volutus	Abutens	refultans	præurens	
	receptus			retardans	prehendens	§. X.
	recinctus	<i>du.</i>		retentans	profundens	<i>Adiect. 2.</i>
	recifus	Beandus		retractans	putrefcens	Abditus
						abfonus

<i>stellifer</i>	<i>agninus</i>	<i>ignavus</i>	<i>æqualis</i>	<i>acceptus</i>	<i>attextus</i>	<i>expansus</i>
<i>styliger</i>	<i>alatus</i>	<i>ignitus</i>	<i>affinis</i>	<i>accinctus</i>	<i>attractus</i>	<i>expensus</i>
<i>taurifer</i>	<i>albatus</i>	<i>ignotus</i>	<i>alaris</i>	<i>accisus</i>	<i>attritus</i>	<i>expertus</i>
<i>telifer</i>	<i>algorus</i>	<i>ilignus</i>	<i>algenfis</i>	<i>accitus</i>	<i>attonfus</i>	<i>expletus</i>
<i>thurifer</i>	<i>alternus</i>	<i>illæfus</i>	<i>annensis</i>	<i>accretus</i>	<i>auditus</i>	<i>explofus</i>
<i>velifer</i>	<i>anguinus</i>	<i>illimus</i>	<i>annalis</i>	<i>addictus</i>	<i>avectus</i>	<i>expofus</i>
<i>vitififer</i>	<i>angustus</i>	<i>illotus</i>	<i>aprilis</i>	<i>adductus</i>	<i>averfus</i>	<i>exprefus</i>
<i>&c.</i>	<i>annofus</i>	<i>immenfus</i>	<i>arualis</i>	<i>adjectus</i>	<i>avulfus</i>	<i>expulfus</i>
<i>3a. decl. cum</i>	<i>anfatus</i>	<i>immotus</i>	<i>australis</i>	<i>adiunctus</i>	<i>edictus</i>	<i>expunctus</i>
<i>incr. br.</i>	<i>anticus</i>	<i>immundus</i>	<i>effrænis</i>	<i>adjutus</i>	<i>edoctus</i>	<i>exfcriptus</i>
<i>congener</i>	<i>antiquus</i>	<i>implexus</i>	<i>elinguis</i>	<i>adlectus</i>	<i>eductus</i>	<i>extenfus</i>
<i>dedecor</i>	<i>apricus</i>	<i>impurus</i>	<i>elumbis</i>	<i>admenfus</i>	<i>effatus</i>	<i>extentus</i>
<i>degener</i>	<i>aprugnus</i>	<i>incautus</i>	<i>enervis</i>	<i>admittus</i>	<i>effartus</i>	<i>exterfus</i>
<i>perceler</i>	<i>arcanus</i>	<i>incertus</i>	<i>enodis</i>	<i>admiffus</i>	<i>effectus</i>	<i>extinctus</i>
<i>pervetus</i>	<i>archivus</i>	<i>incoctus</i>	<i>enormis</i>	<i>admorfus</i>	<i>effictus</i>	<i>extortus</i>
<i>pervigil</i>	<i>arctous</i>	<i>incomptus</i>	<i>exanguis</i>	<i>admotus</i>	<i>effofus</i>	<i>extractus</i>
<i>præceler</i>	<i>argutus</i>	<i>incultus</i>	<i>excornis</i>	<i>adnatus</i>	<i>effractus</i>	<i>extritus</i>
	<i>armatus</i>	<i>incurvus</i>	<i>exilis</i>	<i>adnifus</i>	<i>effufus</i>	<i>extructus</i>
	<i>arquatus</i>	<i>indignus</i>	<i>exfomnis</i>	<i>adftitit</i>	<i>egeftus</i>	<i>extrufus</i>
<i>incr. long.</i>	<i>arrectus</i>	<i>indoctus</i>	<i>extorris</i>	<i>advectus</i>	<i>egreffus</i>	<i>extufus</i>
<i>concolor</i>	<i>aftriectus</i>	<i>infandus</i>	<i>hortenfis</i>	<i>æquatus</i>	<i>ejectus</i>	<i>exuctus</i>
<i>decolor</i>	<i>aftutus</i>	<i>infaftus</i>	<i>hoftilis</i>	<i>affatus</i>	<i>elapfus</i>	<i>exuftus</i>
<i>discolor</i>	<i>atratus</i>	<i>infectus</i>	<i>illimis</i>	<i>affectus</i>	<i>elatus</i>	<i>exutus</i>
	<i>attentus</i>	<i>infenfus</i>	<i>illunis</i>	<i>affictus</i>	<i>electus</i>	<i>illapfus</i>
<i>Particip.</i>	<i>auguftus</i>	<i>infernus</i>	<i>illuftris</i>	<i>affixus</i>	<i>clifus</i>	<i>illatus</i>
<i>Cognitus</i>	<i>auratus</i>	<i>infefus</i>	<i>imbellis</i>	<i>afflatus</i>	<i>clixus</i>	<i>illectus</i>
<i>concitus</i>	<i>auritus</i>	<i>infidus</i>	<i>imberbis</i>	<i>afflictus</i>	<i>clufus</i>	<i>illifus</i>
<i>conditus</i>	<i>aufterus</i>	<i>infirmus</i>	<i>immanis</i>	<i>affriectus</i>	<i>elutus</i>	<i>illusus</i>
<i>confitus</i>	<i>auftrinus</i>	<i>inflexus</i>	<i>immitis</i>	<i>affufus</i>	<i>emerfus</i>	<i>imbutus</i>
<i>creditus</i>	<i>edurus</i>	<i>infracus</i>	<i>immunis</i>	<i>aggeftus</i>	<i>emiffus</i>	<i>immerfus</i>
<i>debitus</i>	<i>effatus</i>	<i>infranus</i>	<i>implumis</i>	<i>agnatus</i>	<i>emotus</i>	<i>immiffus</i>
<i>deditus</i>	<i>effrænus</i>	<i>ingratus</i>	<i>improlis</i>	<i>allapfus</i>	<i>emunectus</i>	<i>immiffus</i>
<i>dirutus</i>	<i>elatus</i>	<i>injufus</i>	<i>indemnif</i>	<i>allatus</i>	<i>enatus</i>	<i>immotus</i>
<i>diffifus</i>	<i>electus</i>	<i>innuptus</i>	<i>infamis</i>	<i>allectus</i>	<i>enectus</i>	<i>impafus</i>
<i>mortuus</i>	<i>elumbus</i>	<i>infanus</i>	<i>informis</i>	<i>allifus</i>	<i>enifus</i>	<i>impenfus</i>
<i>percitus</i>	<i>encauftus</i>	<i>inficitus</i>	<i>infrænis</i>	<i>allufus</i>	<i>enixus</i>	<i>impexus</i>
<i>perditus</i>	<i>enervus</i>	<i>infuetus</i>	<i>innubis</i>	<i>ambefus</i>	<i>epotus</i>	<i>impactus</i>
<i>prabitus</i>	<i>erectus</i>	<i>infulfus</i>	<i>infignis</i>	<i>ambitus</i>	<i>erufus</i>	<i>impletus</i>
<i>proditus</i>	<i>exactus</i>	<i>intenfus</i>	<i>infontis</i>	<i>ambuftus</i>	<i>erectus</i>	<i>implexus</i>
<i>redditus</i>	<i>excelfus</i>	<i>internus</i>	<i>infuavis</i>	<i>amiffus</i>	<i>ereptus</i>	<i>imprefus</i>
<i>fubditus</i>	<i>excoctus</i>	<i>invictus</i>	<i>inveftis</i>	<i>amotus</i>	<i>erofus</i>	<i>impulfus</i>
<i>territus</i>	<i>excultus</i>	<i>invifus</i>	<i>ollaris</i>	<i>amplexus</i>	<i>evectus</i>	<i>incenfus</i>
<i>traditus</i>	<i>exertus</i>	<i>invitus</i>	<i>octennis</i>	<i>annexus</i>	<i>euerfus</i>	<i>incifus</i>
	<i>exhaustus</i>	<i>obliquus</i>	<i>vrnalis</i>	<i>annifus</i>	<i>evictus</i>	<i>incinctus</i>
<i>§. XI.</i>	<i>exofus</i>	<i>oblongus</i>		<i>appenfus</i>	<i>evinectus</i>	<i>inclusus</i>
<i>— v</i>	<i>expertus</i>	<i>obnixus</i>	<i>Particip. in Tufus</i>	<i>apprenfus</i>	<i>evulfus</i>	<i>includus</i>
<i>Adiect. 2a.</i>	<i>externus</i>	<i>obfcænus</i>	<i>fufus</i>	<i>appreffus</i>	<i>exactus</i>	<i>incultus</i>
<i>Abiectus</i>	<i>extremus</i>	<i>obfcurus</i>	<i>Abductus</i>	<i>appulfus</i>	<i>exceptus</i>	<i>incuffus</i>
<i>abiegnus</i>	<i>extructus</i>	<i>obftipus</i>	<i>Abiectus</i>	<i>aptatus</i>	<i>excerptus</i>	<i>indeptus</i>
<i>abftrufus</i>	<i>exuccus</i>	<i>obtortus</i>	<i>abjunctus</i>	<i>armatus</i>	<i>excifus</i>	<i>indictus</i>
<i>abfurdus</i>	<i>hædinus</i>	<i>obtufus</i>	<i>ablatus</i>	<i>arrectus</i>	<i>exciffus</i>	<i>inductus</i>
<i>acceptus</i>	<i>hamatus</i>	<i>occulus</i>	<i>ablectus</i>	<i>arrofus</i>	<i>excitus</i>	<i>indultus</i>
<i>activus</i>	<i>hæftatus</i>	<i>octavus</i>	<i>ablutus</i>	<i>afcitus</i>	<i>exclusus</i>	<i>indutus</i>
<i>addictus</i>	<i>herbofus</i>	<i>octonus</i>	<i>abrasus</i>	<i>afcriptus</i>	<i>exculptus</i>	<i>infenfus</i>
<i>adverfus</i>	<i>herous</i>	<i>oftrinus</i>	<i>abreptus</i>	<i>afperfus</i>	<i>excufus</i>	<i>infixus</i>
<i>ægrotus</i>	<i>hefternus</i>	<i>ymbrofus</i>	<i>abrofus</i>	<i>affenfus</i>	<i>excuffus</i>	<i>inflatus</i>
<i>æquævus</i>	<i>hircinus</i>	<i>vndofus</i>	<i>abruptus</i>	<i>affertus</i>	<i>exectus</i>	<i>inflictus</i>
<i>æratus</i>	<i>hircofus</i>	<i>vndenus</i>	<i>abfciffus</i>	<i>affatus</i>	<i>exemptus</i>	<i>infoffus</i>
<i>ærofus</i>	<i>hurfurus</i>	<i>vrbanus</i>	<i>abftentus</i>	<i>affuetus</i>	<i>exertus</i>	<i>infracus</i>
<i>æftivus</i>	<i>horrendus</i>	<i>vrfinus</i>	<i>abfterfus</i>	<i>affumptus</i>	<i>exefus</i>	<i>infufus</i>
<i>æternus</i>	<i>humanus</i>		<i>abftrectus</i>	<i>affutus</i>	<i>exhaustus</i>	<i>ingeftus</i>
<i>affectus</i>	<i>humectus</i>	<i>3a.</i>	<i>abftufus</i>	<i>aftriectus</i>	<i>exorufus</i>	<i>ingreffus</i>
<i>afflictus</i>	<i>hybernus</i>	<i>Acclinis</i>	<i>abfumptus</i>	<i>attactus</i>	<i>exortus</i>	<i>infectus</i>
<i>agnatus</i>	<i>ignarus</i>	<i>acclivis</i>	<i>accentus</i>	<i>attentus</i>	<i>exofus</i>	<i>injunctus</i>
						<i>innatus</i>

innatus	hæsusus	lignosus	quartanus	communis	vegrandis	decoctus
innexus	hausturus	limosus	quindenus	compertis	venalis	dedoctus
in nixus	icturus	longævus	ramosus	conchylis	vernilis	deductus
in scensus	orsurus	longinquus	rimosus	confinis	villaris	defensus
in scriptus	vincturus	lucrosus	rixosus	conformis	vitalis	defixus
in sculptus	vsturus	lymphatus	robustus	crinalis	vulgaris	deflexus
in sectus	vsurus	mammosus	rostratus	crudelis		defletus
in sertus	Flabundus	mansuetus	rugosus		<i>Particip. Tus.</i>	defossus
in sessus	flebundus	maturus	saxosus	curulis	<i>Sus.</i>	defunctus
in spectus	nabundus	mellitus	scruposus	declivis	Blanditus	deiectus
in sperfus	nebundus	mendicus	scutatus	deformis	collapsus	delapsus
in stratus	stabundus	mendosus	secretus	delumbis	collectus	delatus
in structus		millenus	securus	deplumis	collisus	deletus
in suetus	2æ.	milvinus	sedatus	dotalis	combustus	delectus
in sumptus	Baccatus	monstrosus	seductus	fatalis	commensus	delusus
in situs	barbatus	montosus	selectus	febrilis	commentus	demersus
in tensus	buccosus	moratus	semotus	feralis	commisus	demissus
in tentus	bulbosus	morosus	septentus	finalis	commixtus	denatus
in tinctus	buxosus	mundanus	setosus	foenebris	commotus	depastus
in tortus	callosus	muratus	sincerus	fontalis	compactus	depexus
in valus	captivus	muscosus	sistratus	frugalis	compertus	depictus
in vectus	carnosus	nasutus	focatus	funalis	completus	depostus
in ventus	concinus	nativus	spinofus	funebriis	complexus	depressus
in vertus	condensus	neruosus	ipumosus	lanaris	compl tus	depromptus
in visus	condignus	nimbosus	squamosus	larvalis	compostus	depulsus
iratus	cornutus	nitratu	stellatus	legalis	compressus	derisus
irrisus	corrosus	nitrosus	strigosus	lethalis	compulsus	descriptus
ubductus	cretosus	nocturnus	strumotus	libralis	compunctus	desertus
objectus	crinitus	paganus	subcrispus	lugubris	concessus	despectus
oblatus	damnosus	palmosus	subcrudus	linaris	conceptus	desponsus
oblitus	defunctus	pannosus	subrectus	lustralis	concerptus	destructus
obseptus	delirus	pacatus	succosus	menfalis	conclitus	desuetus
oblessus	dentatus	peltatus	surdaster	mortalis	conclusus	desumptus
obstrictus	dilectus	perbellus	sylvosus	muralis	concoctus	detectus
obtentus	discretus	percharus	terrenus	natalis	concretus	deterfus
obtritus	diversus	perfectus	tigrinus	navalis	concussus	detonius
obtrusus	divinus	perfrictus	torquatus	neutralis	conductus	detortus
obtusus	dumosus	pergratus	tranquillus	palmaris	conditus	detractus
obversus	facundus	pejurus	turritus	paschalis	conducus	detritus
occisus	famosus	pernagnus	vaccinus	plantaris	confectus	detrusus
occlusus	festinus	perrarus	venosus	pænalis	confertus	devecus
occultus	festivus	peruersus	ventrosus	prægrandis	confictus	devinctus
offensus	finitus	petrosus	ventosus	præmollis	confisus	devictus
ofusus	fecundus	plagosus	verbosus	præsignis	confessus	devotus
oppletus	fontanus	pluinatus	verrinus	quinquennis	confixus	dictatus
oppressus	formosus	plumbosus	versutus	regalis	confossus	diductus
ostenus	fraternus	pomosus	vesanus	ruralis	contractus	diffisus
vnitus &c.	frondosus	popinosus	vicinus	rurestris	confusus	diffissus
ex fol. 8. &c.	fucatus	populnus	villosus	scenalis	congestus	diffusus
seq.	fumosus	porcinus	vinosus	scurrilis	congressus	diffusus
	funestus	postremus	virgatus	semestris	conjunctus	digestus
<i>Dos.</i>	fungosus	præclarus	viscosus	servilis	connexus	dignatus
Abdendus	furtivus	præfractus	vittatus	sexennis	conqueitus	digressus
addendus	gemmatus	primævus	volivus	septennis	conscissus	dilatus
&c. ex f. 8.	germanus	præcellus	vulpinus	solennis	conscriptus	dilapsus
	glebosus	præruptus		sphæralis	confertus	dilectus
<i>Rus.</i>	grandævus	præfagus	3æ.	sponsalis	conspersus	dilutus
Acturus	granosus	prælongus	Brumalis	stellaris	constratus	dimensus
alturus	jucundus	privatus	bustalis	sublimis	constructus	dimissus
ais	juncosus	procerus	cælestis	sublustris	consultus	dimotus
aucturus	lanatus	projectus	campestris	syluestris	decretus	directus
aufurus	lanosus	provectus	castrensis	talaris	deceptus	direptus
empturus	larvatus	prolixus	cellaris	terrestris	decerptus	diruptus
esurus	lascivus	pullatus	cinilis	vallarlis	decisus	diferetus

discerptus	procutus	<i>Dus.</i>	edulcans	impugnans	affulgens
discinctus	productus	Cædendus	edurans	incantans	apparens
discissus	prognatus	cenendus	ejurans	inceptans	arridens
discussus	profectus	cernendus	ejectans	incestans	attendens
dissectus	prolatus	&c. ex fol. 8.	elimans	inclamans	effervens
disiunctus	prolectus	& seq.	elixans	inclinans	effulgens
dispersus	progressus	<i>Ros.</i>	elongans	incructans	elanguens
disposus	promissus	Cæsurus	emanans	incurans	emungens
dispulsus	promotus	capturus	emendans	incurans	exercens
ditentus	proponus	capturus &c.	emigrans	incurvans	exhorrens
distensus	propulsus	ex fol. 6.	emundans	incufans	exorbens
distractus	proscissus	<i>§. XII.</i>	emuscans	indagans	expallens
distortus	proscriptus	<i>Adiect.</i>	enarrans	indeptans	extorquens
diuulsus	protractus	Imprudens	enervans	indurans	illucens
diuersus	protritus	incostans	enodans	infamans	immiscens
diuisus	protrusus	indulgens	enudans	infestans	impendens
glutitus	provectus	infelix	epotans	infirmans	indulgens
largitus	reiectus	obseruans	creptans	inflammans	infrendens
lenitus	reiciisus	<i>Part. 1.æ.</i>	eructans	informans	intorquens
molitus	recriptus	Abjurans	erugans	infransans	irridens
mollitus	resperfus	ablactans	erucans	infuscans	occidens
munitus	restringens	ablegans	evallans	injectans	3æ.
neglectus	restrictus	abnodans	evannans	insertans	abdiceos
partitus	seductus	absentans	evastans	inspectans	abducens
pellectus	sejunctus	acceptans	evibrans	inspirans	adjuuens
percurfus	selectus	acclamans	evitans	instaurans	abradens
perculus	semetus	acclinans	evulgans	instigans	abrodens
perceptus	semotus	accusans	exaquans	instillans	abrupens
percussus	topitus	addensans	exaltans	insultans	abscedens
perductus	sortitus	adjuuens	exantans	intentans	abscondens
perfectus	subiunctus	adnctans	exarmans	invitans	abscondens
perflatus	sublectus	aduectans	excæcans	irritans	absolvens
perfossus	submersus	advelans	exclamans	irrorans	abstergens
persufus	submissus	agrotans	excucans	irrugans	absumens
persunctus	submorus	æternans	excusans	obdurans	accedens
perlatus	subuexus	affectans	execrans	obfirmans	accerdens
perlectus	subnixus	affirmans	exertans	objectans	accidens
permissus	substratus	afflictans	exhalans	objurgans	accredens
permixtus	subtextus	allatrans	exiccans	olectans	accumbens
permorus	subtractus	allectans	exoptans	obliquans	accurrens
perpensus	subvectus	allegans	exornans	obscurans	acquirens
perpeffus	subuerfus	alternans	expectans	obsignans	addidens
perplexus	succensus	amandans	expilans	obstipans	adducens
perpsectus	succinctus	angustans	explanans	obtruncans	adjuuens
perluafus	suffixus	antiquans	explorans	obturans	adnectens
pertæsus	suffultus	appellans	exportans	obvallans	adrepens
pertextus	suffusus	apportans	expugnans	occentans	adsciscens
pertractus	supressus	aspectans	expurgans	occultans	advertens
pertufus	sufceptus	aspitans	extirpans	occurfans	advoldens
pervafus	suspectus	asportans	exturbans	offuscans	agre scens
pervifus	traductus	asruens	exudans	oppilans	affigens
porrectus	trajectus	assignans	exultans	oppugnans	affigens
possessus	transcriptus	attentans	exundans	obsonans	affundens
præcinctus	transfixus	augmentans	humectans	ostentans	agnoscens
præcisus	transfossus	auiscultans	hybernans	vsurpans.	albescens
præceptus	transgressus	authorans	ignorans	2æ.	allambens
prædictus	transfusus	edentans	illectans	Aborbens	allidens
profectus	transfactus		illustrans	abstergens	alludens
prægressus	transmissus		immutans	admitcens	amburens
prælectus	tarnsvectus		impinguans	admordens	ample-
præmissus	transumptus		implorans		
prætextus	vestitus &c. ex		importans		
præscriptus	fol. 8. & seq.				

amplectens	exscribens	occurrentes	concinuans	desperans	promanans
appellens	extendens	offendens	conclamans	despectans	promulgans
appendens	extergens	offringens	concordans	desponans	propagans
appingens	extinguens	offundens	conculcans	despumanans	propulsans
applaudens	extollens	opponens	concurans	desquamans	propugnans
apponens	extrudens	ostendens	condemnans	desudans	prospectans
arcessens	exurgens	vuescens	condensans	detractans	protelans
ardescens	exurens	<i>Dep.</i>	condonans	detruncans	proturbans
arescens	exurgens	Admirans	confirmans	deturbans	relectans
ascendens	herbescens	adnascens	confiscans	deturpans	respirans
asciscens	horrescens	adnitens	conflagrans	devastans	restagnans
ascribens	humescens	aduersans	conformans	devitans	restaurans
aspergens	ignescens	allabens	confutans	dissamans	scintillans
assistens	ignoscens	altercans	conjurans	dilatans	subbillans
assurgens	illidens	amplectens	conquassans	dilaudans	sternutans
astringens	immergens	amplexans	conignans	disceptans	subannans
attingens	impellens	argutans	conspirans	discordans	subsignans
atollens	impingens	aspernans	conspurcans	disectans	subultans
avellens	imponens	attestans	consternans	dispensans	subvertans
avertens	incedens	averfans	constipans	distillans	succlamans
augescens	incendens	aurigans	consultans	disturbans	succollans
edicens	inudens	enascens	contrectans	divexans	sugillans
ediscens	incingens	enitens	conturbans	divinans	supportans
educens	includens	elabens	convasans	divulgans	suppurans
effingens	incurrans	eluctans	corrugans	dormitans	suspirans
effringens	indicens	execrans	debellans	dulcorans	sustentans
effundens	inducens	exortans	decantans	fermentans	tranquillans
elidens	infigens	expiscans	decertans	festinans	transformans
eludens	inflexans	indignans	declamans	focillans	venundans
emergens	infligens	infirmans	declarans	fecundans	verrucans
emittens	infringens	innascens	declinans	formicans	vestigans
emungens	infundens	insectans	decollans	formidans	
eradens	injungens	irascens	decurtans	fortunans	22.
erepens	innectans	oblectans	decussans	frumentans	Collucens
erodens	innubens	obluetans	defalcans	funestans	commiscens
erumpens	inquirens	obnitens	deflagrans	jeiunans	comparans
evadens	inscendens	obversans	defloccans	jucundans	connivens
evellens	inscribens	opsonans	deformans	manducans	conterrens
evertens	insculpsans	vliciscens	deftaudans	maturans	contorquens
evincens	insistens		deglabrans	mendicans	corridens
evoluens	inspergens	<i>Adiect.</i>	deguftans	mensurans	deservens
excalpens	insternens	sepreplex	declassans	perdurans	deflorens
excedens	insuescens		delectans	perlustans	demulcens
excellens	infumens	<i>Part. I.</i>	delegans	permutans	dependens
excerpens	insurgens	blasphemans	delibans	pernoctans	deridens
excidens	intendens	caligans	delibrans	perpetrans	despondens
excindens	intexens	castigans	delimans	pertentans	deterrens
excludens	intingens	circumdans	delirans	pertactans	detondens
excrescens	intrudens	circumftans	delumbans	perturbans	detorquens
excudens	invadens	collaudans	demandans	pervulgans	dilucens
exculpans	invertens	collimans	dementans	peffundans	dissuadens
excurrens	invisens	collustrans	demigrans	pocillans	distorquens
existens	involuens	combinans	demonstrans	pragustans	percentens
exolvens	irrepens	commendans	denigrans	prælibans	permiscens
expandens	irrumpeus	commonstrans	denudans	præmonstrans	permulcens
expellens	obducens	commutans	depulmans	præsignans	persuadens
expendens	obnubens	compellans	deplorans	præsentans	perterrens
explodens	obfistens	compensans	deportans	proclamans	pellucens
exponens	obtrudens	compilans	depravans	proculcans	præfulgens
exposcens	obtundens	complanans	depugnans	procurans	prælucens
expromens	obvertens	complorans	derivans	procurans	præmordens
expungens	occidens	comportans	resiccans	profligans	præponens
exquirens	occludens	compulsans	resignans	prolectans	propendens
	occumbens	concertans		prolongans	respondens

respondens
 subridens
 succentens
 translucens
 3.æ.
 Caluescens
 candescens
 clarescens
 cognoscens
 collidens
 colludens
 comburens
 committens
 compellens
 compescens
 compingens
 complectens
 complodens
 componens
 compungens
 concedens
 concernens
 concidens
 concludens
 concredens
 concrefcens
 concurrens
 condicens
 condiscens
 conducens
 confidens
 configens
 confingens
 confligens
 confringens
 confundens
 conjungens
 connectens
 conquirens
 conscendens
 consciscens
 conscribens
 consistens
 conspergens
 constringens
 consuescens
 consumens
 consurgens
 contemniens
 contendens
 contextens
 contingens
 contundens
 convellens
 convertens
 convincens
 convoluens
 corradens
 corrodens
 corrupens
 crebescens
 curvescens
 decedens

decernens
 decerpens
 decidens
 decrefcens
 decumbens
 decurrens
 deditens
 deducens
 defendens
 defigens
 defectens
 defringens
 deglubens
 delambens
 delinquens
 deludens
 demergens
 demittens
 depangens
 depascens
 depellens
 dependens
 deperdens
 depingens
 deponens
 deposcens
 depromens
 descendens
 desciscens
 describens
 desistens
 desuescens
 desumens
 detergens
 devincens
 devoluens
 diducens
 diffidens
 diffindens
 diffringens
 diffundens
 dignoscens
 disiungens
 dimittens
 dirumpens
 ditescens
 discedens
 discernens
 discerpens
 discindens
 discumbens
 discurrens
 disiungens
 dispellens
 disperdens
 dispergens
 displodens
 disponens
 disquirens
 dissolvens
 distendens
 distinguens
 divellens
 divendens

divertens
 dormiscens
 dulcescens
 durefcens
 fervefcens
 flaccescens
 flammescens
 flavescens
 florefcens
 frigefcens
 frondescens
 fulvescens
 furvescens
 glaucescens
 languescens
 lentescens
 livefcens
 lucefcens
 macrefcens
 marcescens
 mitefcens
 mollescens
 mucescens
 mutescens
 nigrefcens
 noctescens
 nolescens
 pallefcens
 percellens
 percurrens
 perducens
 perfundens
 permittens
 perpendens
 perquirens
 perumpens
 perscribens
 persistens
 perstringens
 pertextens
 pertingens
 pertundens
 pervadens
 pervellens
 pervoluens
 pigrefcens
 plumescens
 portendens
 præcellens
 præcurrens
 prædicens
 prædicens
 prælambens
 præludens
 præmittens
 prænoscens
 præponens
 prærodens
 præscribens
 præsumens
 prævertens
 procedens
 procudens
 procumbens

procurrens
 producens
 progignens
 promittens
 propellens
 proponens
 prorumpens
 proscindens
 proscribens
 prosternens
 protendens
 protrudens
 provoluens
 raucefcens
 rescindens
 resciscens
 rescribens
 restinguens
 restringens
 secedens
 fecernens
 secludens
 seducens
 sejungens
 seponens
 fordescens
 splendescens
 subducens
 subjungens
 submergens
 submittens
 subnectens
 subscribens
 subsidens
 subsistens
 substernens
 subtendens
 subtextens
 subvertens
 succedens
 succendens
 succingens
 succumbens
 succurrens
 succrefcens
 suffigens
 supplodens
 supponens
 suspendens
 sustollens
 surdescens
 tabescens
 torpescens
 traduces
 transcendens
 transcribens
 transfigens
 transfundens
 turgescens
 vanescens
 vilefcens.
 Dep.
 Cauponans
 collabens

colluctans
 comestans
 commentans
 complectens
 confluctans
 connirens
 confectans
 consolans
 contemplans
 contestans
 conversans
 convivans
 debacchans
 dedignans
 defungens
 delabens
 demirans
 denascens
 desolans
 detestans
 dilabens
 diversans
 lamentans
 nanciscens
 percontans
 pergræcans
 perlabens
 perscrutans
 præstolans
 prolabens
 protestans
 subnascens
 subnitens
 suffragans
 vulpinans
 §. XIII.
 — v —
 Adject. incr. br.
 Æquipēs
 æripēs
 alipēs
 angipēs
 ignipēs
 oclipēs
 ocliceps, &c.
 — o —
 inc. long.
 Arrogans
 elegans
 efficax
 eloquens
 eminentis
 evidens
 impotens
 impudens
 indecens
 indigens
 infrequens
 innocens
 inficiens
 insolens
 invidens

obsequens
 Particip. 1.æ.
 Abdicans
 abnegans
 abrogans
 accubans
 actitans
 adjuvans
 adnatans
 advocans
 advolans
 æstimans
 æstuans
 aggerans
 aggravans
 aggregans
 albicans
 allevans
 alligans
 alterans
 ambulans
 ampliāns
 amputans
 annotans
 apparans
 applicans
 approbans
 arcuans
 arrogans
 artuans
 ascians
 asperans
 avocans
 avolans
 autumans
 ebrians
 edolans
 educans
 efferans
 ejulans
 elevans
 eliquans
 elocans
 emicans
 emigrans
 empritans
 enatans
 enecans
 erogans
 estans
 evibrans
 evocans
 evolans
 exarans
 excavans
 excitans
 exercans
 excubans
 expians
 explicans
 exprobrans
 exulans
 hæsitans
 illigans
 immi-

immigrans
immolans
imperans
implicans
improbans
imputans
inchoans
Incitans
increpans
incubans
indicans
ingravans
innatans
innovans
inquinans
insonans
integrans
intimans
intonans
invocans
involans
irrigans
irrogans
obligans
obsecrans
obserans
obvians
occubans
ordinans
vulcerans
vstulans
vfitans,

2^a.

Abstinentans
admonens
admovens
amovens
asidens
edocens
emanens
emerens
eminens
emovens
enitens
exhibens
immadens
imminens
indigens
indolens
insidens
intepens
intumens
invidens
obfidens
obticens
obtinens

3^a.

Ablucens
abnuens
abstrahens
accidens
accinens

accolens
adhibens
adfremens
adgemens
adlegens
adruens
advehens
affluens
aggerens
allinens
allucens
ambigens
annuens
arguens
arrigens
asserens
assuens
adstrepens
atterens
attrahens
auferens
ebibens
efferens
effluens
egerens
eligens
eliuens
erigens
eruens
evehens
evomens
excidens
excolens
excoquens
excedens
exerens
exigens
eximens
expetens
exprimens
expuens
exterens
extrahens
extruens
exuens
illinens
imbibens
imbuens
impluens
imprimens
incidens
incolens
incoquens
induens
inferens
influens
ingemens
ingerens
ingruens
innuens
inferens
inspuens
instruens
insuens

integens
intremens
invehens
irruens
oblinens
obruens
occidens
occinens
occulens
offerens
oggerens
oppetens
opprimens ;

4^a.

Acciens
ambiens
audiens
exciens
exiens
hauriens
hinniens
vniens.

Dep.

Æmulans
alloquens
arbitrans
assequens
aucupans
augurans
execrans
hospitans
immorans
imprecans
insequens
intuens
obloquens
obsequens
ocians
ominans
ordiens
osculans

Adiect. incr. br.

Capripes
centuplex
centiceps
centipes
cornipes
multiplex
munifex
particeps
pannifex
planipes
quadrupes
quadruplex
quintuplex
segnipes
septiplex
tardipes
tauripes, &c.

incr. long.
Contumax
curvifrons
duricors
diligens
perlibens
perspicax
pertinax
pervicax
pestilens
præpotens
susplicax
temperans

Particip. 1^a.

Bajulans
balneans
basians
bombilans
buccinans
cacabans
cespitans
calculans
calceans
calcitrans
candicans
candidans
cantitans
carminans
cernuans
circinans
circulans
clamitans
claudicans
cænitans
cogitans
colligans
collocans
colmeans
commigrans
commodans
comparans
complicans
comprobans
computans
concitans
concremans
concrepans
confricans
congelans
conglobans
congregans
conjugans
connotans
consecrans
consonans
convocans
convolans
copulans
corrogans
cuspidans
dedicans
dedolans
desflagrans

desfricans
desfrutans
degravans
deierans
demigrans
denegans
denigrans
denotans
deputans
derogans
defecans
destinans
detonans
devians
devocans
devolans
devorans
dictitans
dinicans
disputans
dissecans
dissipans
disonans
duplicans
factitans
fascians
fascinans
februans
fellicans
fibulans
fistulans
flagitans
fluctuans
foederans
fænerans
follicans
fornicans
frigerans
fulminans
fumigans
funerans
germinans
glacitans
glaucitans
glocitans
glutinans
grandinans
jactitans
jubilans
judicans
lævigans
lancinans
lectitans
liberans
limitans
lineans
litigans
lubricans
lustans
luminans
malleans
mancipans
marginans
militans

missitans
mitigans
morficans
munerans
musitans
mutitans
mutuans
navigans
nauseans
nictitans
nigricans
nominans
nubilans
nuncians
nuncupans
pastinans
pauperans
pectinans
pejerans
pensitans
perdomans
perforans
permeans
pernegans
perpetrans
personans
pervolans
ponderans
postulans
potitans
prædicans
præmians
prænotans
præparans
procreans
promicans
propalans
prorogans
proximans
prosperans
quæritans
remigans
replicans
roborans
ruminans
sarculans
saucians
saucians
scriptitans
segregans
feminans
separans
sevocans
siderans
somniaans
fospitans
stercorans
strangulans
suavians
subiugans
subligans
subrogans
subvolans
supplicans

suppu-

— v —
 supputans
 sulcicans
 terminans
 terrigans
 transformans
 transmeans
 transmigrans
 transnatans
 transvolans
 triplicans
 tubercans
 turbinans
 vapulans
 vellicans
 vendicans
 venditans
 ventilans
 ventitans
 verberans
 verminans
 visitans
 villicans
 visitans
 vulnerans

— v —
 combibens
 commolens
 competens
 comprimens
 concidens
 concinens
 concoquens
 conferens
 confluens
 congerens
 congruens
 conferens
 consulens
 consuens
 construens
 consuens
 contegens
 conterens
 contrahens
 convehens
 corrigens
 corruens
 decidens
 decoquens
 deferens
 defluens
 deligens
 demetens
 depluens
 deprimens
 deserens
 desinens
 despuens
 destruens
 detegens
 deterens
 detrahens
 devehens
 differens
 digerens
 diligens
 diluens
 dirigens
 diruens
 differens
 distrahens
 dividens
 negligens
 perferens
 perfluens
 perlegens
 perluens
 perstrepens
 pertrahens
 pervehens
 polluens
 porrigens
 praequoquens
 praelegens
 prodigens
 profluens
 proluens
 protegens
 proterens

— v —
 protrahens
 provehens
 respuens
 seligens
 sublegens
 subruens
 substruens
 subtrahens
 subvehens
 succinens
 sufferens
 suggerens
 supprimens
 surrigens
 transferens
 transgens
 transvehens

4e.
 Bulliens
 conciens
 condiens
 dentiens
 dormiens
 fariens
 finiens
 fulciens
 ganniens
 garriens
 gestiens
 gingriens
 glutiens
 grunniens
 leniens
 lippiens
 molliens
 mugiens
 muniens
 mutiens
 nesciens
 nutriens
 partiens
 praesciens
 prodiens
 pruriens
 puniens
 saeviens
 fanciens
 fariens
 fariens
 sentiens
 sepiens
 ferviens
 tinniens
 transiens
 tussiens
 vagiens
 vestiens
 vinciens .

Dep.
 Blandiens
 colloquens
 comminans

— v —
 commorans
 comprecans
 confitens
 conquerens
 consequens
 conspicans
 contuens
 crapulans
 demerens
 demorans
 deprecans
 despiciens
 diffitens
 fabulans
 fanerans
 fornicans
 glorians
 gratulans
 largiens
 machinans
 mentiens
 metiens
 moliens
 naufragans
 nidulans
 nundinans
 pabulans
 partiens
 pauperans
 perfruens
 persequens
 praelians
 proloquens
 promerens
 prosequens
 rusticans
 sciscitans
 sortiens
 subsequens
 subverens
 suspicans
 velitans.

§. XIV.
 — v — v
 Adiect. 2e.
 Abiegnus
 acerosus
 acinosus
 adiposus
 adipatus
 agelastus
 alienus
 aliquantus
 aminæus
 anatinus
 animæquus
 animosus
 apiatus
 apianus
 aquilinus
 afininus
 eburatus
 hederosus

— v — v
 hodiernus
 humerosus
 hyemosus
 inamænus
 inapertus
 inhonestus
 inhonorus
 inimicus
 inodorus
 inopacus
 inopinus
 ocreatus
 oculatus
 odiosus
 oleatus
 oleosus
 onerosus
 operosus
 opulentus
 oriundus
 vterinus .

3e.
 Adipalis
 animalis
 atriensis
 epularis
 humeralis
 hyemalis
 olearis .

Particip.
 Tus .
 Adapertus
 adopertus
 inopertus
 adamatus .
 &c.
 Dus .
 Abedendus
 abigendus .
 &c.
 Rus .

Abiturus
 aditurus
 aliturus
 habiturus
 initurus
 obiturus
 oriturus
 Adiect. 2e.
 Bifidatus
 benedictus
 caligatus
 capiratus
 capitosus
 capulatus
 curiosus
 catulinus
 cerebrosus
 chlamidatus
 clypeatus
 crepidatus
 crepidosus
 cuneatus

— v — v
 decumanus
 digitatus
 digitosus
 diurnus
 dubiosus
 fabrefactus
 figulosus
 filicatus
 foliatus
 fremebundus
 fruticosus
 fugitivus
 furibundus
 furiosus
 galeatus
 gemebundus
 genuinus
 generosus
 genitivus
 glomerosus
 gracilentus
 jecorosus
 lacrymosus
 lapidosus
 laqueatus
 latebrosus
 leporinus
 loculatus
 loculosus
 lutulentus
 macilentus
 macidatus
 maculosus
 maledictus
 malefidus
 malefanus
 malefuadus
 manicatus
 manifestus
 medicatus
 miniatus
 moderatus
 moribundus
 nemorosus
 nitibundus
 numerosus
 palcatus
 pecorinus
 pecorosus
 peracerbus
 peracurus
 peregrinus
 petricosus
 phaleratus
 pharctratus
 phrygianus
 piccatus
 pileatus
 piperatus
 pluviosus
 polyposus
 populosus
 praecurus
 pretiosus

pridianus

uu-u
 pridianus
 pudibundus
 puteanus
 queribundus
 rabiosus
 radiosus
 recidivus
 recutitus
 redimitus
 redivivus
 reprobatus
 requietus
 resupinus
 reverendus
 rubicundus
 fabulosus
 sagulatus
 salebrofus
 saniosus
 scabiosus
 sacrosanctus
 sceleratus
 scopulosus
 scrupulosus
 scutulatus
 sinuosus
 spatiosus
 speciosus
 stomachosus
 studiosus
 subamarus
 taciturnus
 tumultentus
 tenebrosus
 terebratus
 tineosus
 trabearus
 tremebundus
 truculentus
 tumultosus
 tunicatus
 vagabundus
 varicosus
 veteranus
 violentus
 vitiosus
 vitulinus

3æ.
 bipedalis
 borealis
 caligaris
 capitalis
 capularis
 cerealis
 cubitalis
 famularis
 figularis
 fluvialis
 generalis
 genialis
 genialis
 glacialis
 jocularis

uu-u
 juvenilis
 mediocris
 muliebris
 nemoralis
 nemorensis
 numeralis
 penetralis
 pluvialis
 popularis
 puerilis
 putealis
 scapularis
 socialis
 specialis
 specularis
 subagrestis
 tabularis
 tripedalis
 trivialis
 venialis
 violaris

Particip.
Tus.
 Benedictus
 calefactus
 cinefactus
 coopertus
 crucifixus
 fabrefactus
 labefactus
 liquefactus
 madefactus
 maledictus
 malefactus
 nigrefactus
 patefactus
 pavefactus
 pudefactus
 redimitus
 repetitus
 reprehensus
 resolutus
 revolutus
 rubefactus
 stabilitus
 stupefactus
 tepefactus
 tumefactus

Reliqua
Dus.
 Breuiandus
 capiendus

Rvs.
 Bibiturus
 cariturus
 domiturus
 fremiturus
 fruiturus
 fugiturus
 gemiturus
 geniturus

uu-u
 liciturus
 luiturus
 meriturus
 moliturus
 moniturus
 nociturus
 pariturus
 periturus
 placiturus
 positurus
 præiturus
 ruiturus
 taciturus
 valiturus
 veriturus
 vetiturus
 vomiturus

§. XV.
uu-u
Adiect. 2æ.
 acanthinus
 adoreus
 agrarius
 aheneus
 aquaticus
 asymbolus
 eburneus
 elenticus
 janthinus
 idoneus
 ineditus
 inhospitus
 inobrutus
 olympicus
 oporinus

3æ.
 amabilis
 arabilis
 humabilis
 inutilis

Compos.
 acanthifer
 amomifer
 abollifer
 acerrifer
 acetifer
 ahenifer
 alaudifer
 alutifer
 amurcifer
 aratrifer
 arenifer
 ariftifer
 asellifer
 echinifer
 eremifer
 olivifer &c.

Adiect. 2æ.
 Bibaculus
 boarius

uu-uu
 cibarius
 colossicus
 cupressinus
 danisticus
 dapaticus
 d utinus
 domesticus
 sabaceus
 sabaginus
 sabarius
 famelicus
 feroculus
 focarius
 georgicus
 grad rius
 gregarius
 jugarius
 librarius
 licnicus
 loquaculus
 lutarius
 mephiticus
 metallicus
 minusculus
 miserculus
 molaris
 nefarius
 paganicus
 palæstricus
 pedaneus
 pedarius
 penarius
 perardus
 peraridus
 perendinus
 perhor idus
 phreneticus
 pientulus
 podagricus
 poeticus
 politulus
 procarius
 reconditus
 redinteger
 retorridus
 rosaceus
 sagarius
 salarius
 saligneus
 sapineus
 scholasticus
 satorius
 sororius
 stataris
 subalbidus
 subaridus
 sobhorridus
 superfluous
 tenebricus
 tenellulus
 thalassicus
 togatulus
 tricesimus
 tripectorus

uu-uu
 tyrannicus
 valentulus
 veneficus
 venustulus
 vicarius
 volaticus

3æ.
 Binominis
 decemjugis
 perutilis

Verbalia,
 Beabilis
 cavabilis
 creabilis
 cr mabilis
 domabilis
 friabilis
 nacabilis
 piabilis
 probabilis
 rigabilis
 solubilis
 sonabilis
 volubilis

Particip.
 coadditus
 coërcitus
 recognitus
 reconditus
 superlitus
 venundatus

Compos.
 Bicorniger
 bipennifer
 caducifer
 capronifer
 cerastifer
 choraulifer
 colubrifer
 canistrifer
 capistrifer
 catastrifer
 catellifer
 corymbifer
 cupressifer
 barathrifer
 laborifer
 metallifer
 paludifer
 papyrifer
 penatifer
 pharetrifer
 racemifer
 sagittifer
 salutifer
 securifer
 soporifer
 tridentifer
 trifurcifer
 vaperifer

uu-uu
 venenifer

Compar.
 Beatior
 benignior
 bibacior
 bibosior
 capacior
 celebrior
 comatior
 decentior
 dolosior
 feracior
 ferocior
 fidelior
 frequentior
 fragosior
 globosior
 gulosior
 jocosior
 jubatior
 labrosior
 libentior
 loquacior
 lutosior
 malignior
 meracior
 minacior
 minutior
 modestior
 molestior
 nivosior
 nocentior
 palustrior
 perennior
 peritior
 petacior
 petulcior
 potentior
 politior
 probatior
 probrosior
 procacior
 profanior
 profundior
 profusior
 propinquior
 protervior
 pudentior
 pudicior
 quietior
 rapacior
 recentior
 recurvior
 remissior
 remotior
 retrusior
 rotundior
 sacratior
 scabrosior
 scelestior
 secundior
 serenior
 severior
 solutio

u—uu
 solutior
 strigosior
 superbior
 rogator
 torosior
 vadusior
 venustior
 vetustior
 victior &c.

Superlat.
 Bervissimus
 celerissimus
 citissimus
 faberrimus
 facillimus
 glaberrimus
 gracillimus
 gravissimus
 lacerrimus
 levisissimus
 merissimus
 miserrimus
 nigerrimus
 novissimus
 pigerrimus
 pissimus
 probissimus
 ruberrimus
 ratissimus
 tenerrimus
 vagissimus
 &c.

§. XVI.
 uu—
 abolefcens
 adipiscens
 adolescens
 alienans
 hilarescens
 inhonestans
 inhonorans
 inimicans
 inolefcens
 benedicens
 calefcens
 calamistrans
 coaceruans
 coalescens
 coadunans
 cohonestans
 crucifigens
 gehonestans
 gracilefcens
 juvenescens
 labefactans
 lapidescens
 liquefcens
 locupletans
 maledicens
 manifestans
 miserefcens
 parasitans

uu—
 patefcens
 pavefcens
 peregrinans
 pudefcens
 rendoptans
 recalescens
 redipiscens
 refocillans
 reminiscens
 reprehendens
 requiescens
 refalutans
 respiscens
 refupinans
 revalescens
 revirefcens
 rutilescens
 sobolescens
 sterilefcens
 stupefcens
 superaddens
 tenebrefcens
 veterascens

§. XVII.
 u—
 abhorrefcens
 adhærefcens
 amarefcens
 inalbefcens
 inardescens
 inhærefcens
 inhorrefcens
 coagmentans
 coangustans
 cohærefcens
 cohorrefcens
 locupletans
 manumittens
 perhorrefcens
 peregrinans
 recognoscens
 recompensans
 recrudescens
 reflorascens
 reformidans
 refrigescens
 refrondescens
 repræsentans
 repromittens
 repubescens
 reviviscens
 subaufcultans
 subirascens
 supercalcans
 supercrefcens
 superfundens
 superponens
 superculpens
 tenebrefcens

§. XVIII.
 u—
 Adject. 2a.
 abactivus
 abortivus
 acetosus
 adoptivus
 adultivus
 arenosus
 echinatus
 inaccessus
 inescatus
 inassuetus
 inauditus
 inauratus
 inexpertus
 in exhaustus
 inextinctus
 inextustus
 in expletus
 inhumanus
 inoffensus
 inornatus
 inurbanus
 obaratus
 obarmatus
 obumbratus
 odoratus
 olorinus
 3a.
 accervalis
 agonalis
 avernalis
 inæqualis
 in bundus
 Amabundus
 aquabundus
 &c.
 in tivus.
 Amativus
 aquativus
 Particip. Tus.
 Sus.
 Adimpletus
 adinventus
 inaccessus
 inanitus
 inassuetus
 inauditus
 inexcultus
 in expertus
 in exhaustus
 acerbatus
 acervatus &c.
 Dus.
 Acerbandus
 aceruandus
 &c.

u—
 Rvs.
 abacturus
 abufurus
 Adject. 2a.
 Bipertitus
 biformatus
 caballinus
 camelinus
 capillatus
 catenatus
 cavernosus
 cerebrosus
 colosseus
 columbinus
 cothurnatus
 cucullatus
 dealbatus
 deauratus
 dolorosus
 draconinus
 fenestratus
 giganteus
 jocabundus
 lacernosus
 lacertosus
 lacunosus
 leoninus
 nepotinus
 palatinus
 paludatus
 paludosus
 palumbinus
 perattentus
 peregrinus
 perhumanus
 perobscurus
 pharetratus
 procellosus
 pruinosus
 racemosus
 repentinus
 ruinosus
 saburratus
 sacrosanctus
 salebrosus
 serenatus
 sibyllinus
 fitibundus
 foporatos
 subobscænus
 subobscurus
 suboffensus
 suburbanus
 suburranus
 tenebrosus
 tripertitus
 vagabundus
 venenosus
 verecundus
 veternosus
 in bundus.
 creabundus

u—
 cremabundus
 &c.
 in tivus.
 creativus
 cremativus
 &c.
 3a.
 calendaris
 capillaris
 coæqualis
 columbaris
 decennalis
 lupanaris
 maritalis
 novercalis
 parentalis
 perexilis
 perillustris
 puellaris
 pupillaris
 salutaris
 sepulchralis
 subagrestis
 subalaris
 theatralis
 triennalis
 triumphalis
 Particip. Tus.
 Sus.
 Bipertitus
 fabrefactus
 labefactus
 laceffitus
 manumissus
 recensitus
 remollitus
 requisitus
 superfusus
 superjectus
 superscriptus
 superstructus
 tripertitus
 cavillatus
 celebratus
 &c.
 Dus.
 cavillandus
 &c.
 Rvs.
 beaturus
 boaturus &c.
 §. XIX.
 —
 Adject. 2a.
 æquoreus
 æreus
 æthereus
 æsculeus

—
 ambiguus
 ambrosius
 anguineus
 angelicus
 anniculus
 anthracinus
 appositus
 arboreus
 arbuteus
 assiduus
 asthmaticus
 attiguus
 attonitus
 augurius
 aureolus
 egelidus
 egregius
 clicius
 emeritus
 eminus
 empirius
 emptitius
 evapidus
 exanimus
 exiguus
 eximius
 hæreticus
 harmonicus
 hepaticus
 historicus
 hornotinus
 ictericus
 illicus
 illepidus
 illicitus
 immeritus
 immodicus
 impavidus
 implacidus
 improprius
 indomitus
 ingenitus
 ingenuus
 innocuus
 innumerus
 inspidus
 insolidus
 insolitus
 intrepidus
 invalidus
 irriguus
 ischiacus
 obstreperus
 occiduus
 omphacinus
 organicus
 vnanimus
 vndocimus
 Compos.
 ægionus
 ægonomus
 æquanimus
 æquiuocus
 arifonus

arisonus
albicornus
algificus
altiloquus
altisonus
altivulus
amplificus
amplivagus
auguimanus
armisonus
armifragus
auricornus
aurifluus
herbigradus
horrificus
horrisonus
humificus
ignifluus
ignivornus
omnicornus
omnimodus
omnigenus
omnivagus
omnivulus
omniornus
offifragus
offilegus
vnetisonus
vnicornus
vnicornus &c.

30.

abfimilis
æquanimitas
afimilis
exanimis
horribilis
imparilis
incelebris
incolumis
indecoris
indocilis
infragilis
instabilis
involutris
vnanimitas

incr. long.
ignicolor
officolor
vnicolor

Compar.

Albidior
algidior
anterior
aridior
exterior
herbidior
hispidior
horridior
humidior
impigrior
improbio

inferior
integrior
interior
vberior
vterior
vtior

Particip.

Admonitus
applicitus
appositus
affolutus
ebibitus
edomitus
elicitus
emeritus
exhibitus
explicitus
expositus
implicitus
impositus
increpitus
intuitus
oppositus

Adjest. 20.

balsaminus
barbaricus
bucolicus
bulbaceus
cæruleus
cannabinus
cannitius
carbaceus
carbassinus
cardiacus
cardineus
carpineus
caftoreus
coccineus
caliacus
compluvius
concupitus
conspicuis
contiguus
continuus
corporeus
cratitius
cretaceus
dactylicus
dædaleus
deciduus
decrepitus
demeritus
depositus
delpicuis
dimidius
dispositus
dividuus
dramaticus
duracinus
durateus
factitius
fagineus

ficitius
finitimus
floridulus
flumineus
famincus
fortuitus
fraxineus
fulminens
funereus
futurreus
galbaneus
gaulapineus
gramineus
grammaticus
gratuitus
legitimus
luteolus
marmoreus
mechanicus
nectareus
nerviceus
pactitius
pampineus
patritius
perpetuus
perfpicuis
pleuriticus
pneumaticus
populeus
præcipuus
præproperus
prævalidus
prociduus
propatulus
propitius
profpicuis
pulvereus
pumiceus
puniceus
purpureus
reptitius
rhetoricus
rheumaticus
radiculus
roboreus
rusticulus
fanguineus
fardonychus
feilliparus
ferovagus
fidereus
fimegnaticus
folicitius
foriceus
flamineus
ftigmaticus
ftamineus
fubereus
fublicius
fucci duus
fulphureus
fylvatiens
teftaceus
tophaceus

triticeus
turbineus
verbercus
vimineus
vipereus
virgineus
zelotypus

Compos.

Bellicrepus
blandidicus
blandiloquus
cæligenus
cæliuagus
campuagus
caprigenus
carniornus
caufidicus
centimanus
clarisonus
doctiloquus
dulcifluus
dulciloquus
dulcisonus
faticinus
fatidicus
flammificus
flammivornus
flexanimus
flexiloquus
florivagus
fluctifragus
fluctivornus
fluctivagus
fædifragus
fænilagus
fragilegus
fractificus
fumificus
funicrepus
grandiloquus
grandisonus
juridicus
judigenus
lætificus
lanificus
largifluus
lauricomus
lucifluus
lucifugus
luctificus
luctifonus
longanimus
magnanimus
magnificus
magniloquus
martigenus
mellificus
mellifluus
melliloquus
mifificus
moftificus
montivagus
morbificus

morigerus
multibibus
multifidus
multigenus
multimodus
multiloquus
multiuidus
multivius
multivulus
multiornus
munificus
natifragus
nidificus
noctificus
noctifugus
noctiuagus
nubificus
nubifugus
nubivagus
pacificus
pauciloquus
planiloquus
primigenus
quadrididus
quadriuius
raripilus
raucifonus
regificus
remiuagus
fcenificus
fcenivagus
fcenuornus
femiferus
folifugus
foliuagus
fomnificus
fortilegus
fuauiloquus
fyluifrahus
tabificus
tardigradus
tardiloquus
terricrepus
terrificus
terriiloquus
terrisonus
thuricremus
thurilegus
vaniloquus
vaticinus
velificus
velivulus
veridicus
vulnificus
&c.

30.

confimilis
credibilis
dedocilis
difficilis
difparilis
difsimilis
ducibilis

fallibilis
flexanimis
flexibilis
longanimis
maguanimitas
multiforis
perfacilis
perfunilis
pertenuis
plaufibilis
poffibilis
prætenuis
quadriforis
temianimitas
fenfibilis
terribilis
vendibilis
vincibilis
vifibilis

Compar.

debilitor
callidior
candidior
commodior
deterior
dexterior
fertilior
feruidior
flaccidior
flebilior
floridior
fætidior
frigidior
fulgidior
funebrior
languidior
liberior
limpidior
lividior
lugubrior
luridior
marcidior
mobilior
morbidior
nobilior
nubilior
pallidior
pauperior
posterior
præcocior
puditor
rancidior
rofcidior
rusticior
fimplicior
fordidior
forbilior
fplendidior
fqualidior
tabidior
torpidior
turbidior
turgidior
vividior

—vuv—
 dividior
 multicolor
 nocticolor
 nubicolor
 versicolor

Particip.
 Commeritus
 commonitus
 compositus
 congenitus
 contuitus
 demeritus
 depositus
 dispositus
 perdomitus
 perfruitus
 policitus
 posthabitus
 postpositus
 præmonitus
 præpositus
 præteritus
 progenitus
 promeritus
 propositus
 sepositus
 submonitus
 suppositus
 transpositus

§. XX.
 —uv—
Adiect.
 agnipotens
 agniterens
 agnitenens
 agnituens
 altitonans
 altivolans
 anguitenens
 arcitenens
 arnipotens
 atripotens
 hastipotens
 ignipotens
 incipiens
 insipiens
 irreverens
 omniferens
 omniparens
 omnipotens
 omnitenens
 omnituens
 omnivalens
 oviparens
 vlimparens
 vlimpotens
 vuitenens &c.

Particip. 1.æ.
 Abbrevians
 ablaqueans
 accelerans

—vuv—
 accumulans
 addeciman
 addubitans
 adduplicans
 admutilans
 adnumerans
 advigilans
 ædificans
 æquiparans
 agglomerans
 allevians
 amplificans
 antevolans
 anticipans
 approperans
 assimilians
 associans
 attenuans
 effigians
 elutrians
 emacerans
 emacians
 emaculans
 enucleans
 enumerans
 evacuans
 evigilans
 evolitans
 exagitans
 exanimans
 exatians
 exaturans
 excerebrans
 excorians
 excrucians
 exhilarans
 exoculans
 exonerans
 expolians
 extenuans
 extimulans
 exululans
 exuperans
 illacrymans
 illaqueans
 illatebrans
 imperitans
 improperans
 increpitans
 indigitans
 infatuans
 infibulans
 ingeminans
 ingenerans
 insimulans
 insinuans
 inveterans
 invigilans
 involitans
 irradians

2.æ.
 æquivalens
 antehabens

—vuv—
 3.æ.
 abiciens
 abripiens
 accipiens
 adiciens
 afficiens
 affodiens
 alliciens
 anteferens
 arripiens
 aspiciens
 attribuens
 aufugiens
 efficiens
 effodiens
 effugiens
 eiciens
 eliciens
 eripiens
 exacuens
 excipiens
 exeuens
 illiciens
 immuens
 incipiens
 incutiens
 inficiens
 infodiens
 iniiciens
 inspiciens
 instituens
 interimens
 obiciens
 occipiens
 officiens
 olfaciens

4.æ.
 adnutriens
 adveniens
 anteiens
 affiliens
 enutriens
 erudiens
 esuriens
 eveniens
 exiliens
 expediens
 expoliens
 illiniens
 impediens
 inutriens
 insiliens
 interiens
 introiens
 inveniens
 obveniens

Depon.
 admodulans
 advenerans
 aggradiens
 anteloquens
 ariolans

—vuv—
 astipulans
 auxilians
 egrediens
 ejaculans
 emodulans
 emoriens
 exoriens
 expatians
 experiens
 expopulans
 illacrymans
 immoriens
 incomitans
 inficiens
 ingrediens
 insidians
 opperiens

Adiect.
 Bellipotens
 blandiloquens
 conveniens
 cunctipotens
 diuiparens
 dorsiferax
 dorsitenens
 falsiparens
 frugiferens
 multipotens
 noctiparens
 noctipotens
 pennipotens
 pæniparens
 quadrupedans
 rastriparens
 rastripotens
 rastritenens
 suaviloquens
 sufficiens
 telipotens
 velivolans
 vinipotens

Particip. 1.æ.
 Belligerans
 carnificans
 centurians
 cerificans
 certificans
 circumarans
 clarificans
 collutulans
 commaculans
 commemoras
 concamerans
 concelebrans
 concilians
 condecorans
 conduplicans
 confabrics
 congeminans
 conglaciens
 conglomerans
 concilians

—vuv—
 conscclerans
 consilians
 consocians
 consolidans
 contabuans
 contemerans
 continuans
 contumulans
 debilitans
 deblaterans
 decapulans
 dedecorans
 degenerans
 despolians
 dilacerans
 dilanians
 dilapidans
 dimidians
 dinumerans
 diradians
 discrucians
 dissimulans
 dissocians
 febricitans
 fortificans
 fumificans
 lætificans
 ludificans
 magnificans
 mellificans
 mobilitans
 mollificans
 multiplicans
 nidificans
 nobilitans
 notificans
 pacificans
 participans
 pensiculans
 perpetuans
 perterebrans
 pervigilans
 pervolitans
 præcipitans
 prænumerans
 progenerans
 propitians
 purificans
 sacrificans
 significans
 sollicitans
 suppeditans
 transvolitans
 tripudians
 velificans
 vituperans

3.æ.
 comminuens
 concipiens
 concutiens
 conficiens
 confodiens

—vuv—
 confugiens
 coniciens
 conspiciens
 constituens
 contribuens
 corripuens
 decipiens
 deficiens
 defodiens
 defugiens
 deiiciens
 desipiens
 despiciens
 destituens
 diffugiens
 diminuens
 diripiens
 discutiens
 disficiens
 dispiciens
 distribuens
 pelliciens
 percipiens
 percutiens
 perficiens
 perfodiens
 perfugiens
 perspiciens
 præcipiens
 præficiens
 præpiciens
 præstituens
 proficiens
 profugiens
 proiciens
 proliciens
 propriens
 prospiciens
 prostituens
 respiciens
 restituens
 retribuens
 subiciens
 subripiens
 substituens
 succutiens
 sufficiens
 suffodiens
 suffugiens
 suscipiens
 suspiciens
 traiciens
 transadigens
 transfodiens
 transfugiens
 transpiciens

4.æ.
 Circumiens
 compediens
 comperiens
 conveniens
 deliniens
 deperiens
 defiliens

— UU —

defiliens
deveniens
disperiens
diffiliens
nupruriens
pervenians
præpediens
præveniens
profiliens
proveniens
subfiliens
subveniens
transfiliens

Dep.

collacrymans
commiserans
commoriens
congradiens
depeculans
depopulans
digladians
digrediens
gesticulans
gratificans
ludificans
luxurians
manticulans
pendiculans
perpetiens
pollicitans
prægrediens
præmeditans
præmoriens
progrediens
testificans
transgrediens
vaticinans
velificans
vociferans

§. XXI.

— UU —

Adjest. 2a.

abstemius
accommodus
ærarius
agrarius
antarcticus
aprarius
argenteus
athleticus
audaculus
authenticus
eclipticus
edentulus
elanguidus
emorbidus
emucidus
encausticus
erraticus
erroneus
escarius
evanidus

— UU —

exoticus
extraneus
herbaceus
herbarius
heroifer
heroicus
horarius
hornotinus
hydraulicus
iligneus
illucidus
imperius
improvidus
incæduus
incognitus
incommodus
inconditus
incongruus
inconscious
incredulus
incurius
indebitus
industrius
inglorius
injurius
innoxius
innubilis
interfluus
obnoxius
orarius
vltroneus
vmbromaticus
vntorius
vxorius

Superl.

accerrimus
agerrimus
æquissimus

3a.

affabilis
effabilis
enabilis
ignobilis
ignominis
immobilis
implebilis
optabilis

Compar.

abectior
abstractior
abstrusior
absurdior
acceptior
æqualior
annosior
amentior
antiquior
argutior
altutior
atrocior
augustior
austerior

— UU —

astralior
effrænior

Particip.

absconditus
absterritus
emortuus
exercitus
interlitus
interfitus
invenditus.

Adjest. 2a.

blattarius
bombycinus
calcarius
caprarius
censorius
centesimus
cerarius
cetarius
cetrarius
chartaceus
chartarius
chirurgicus
circumfluus
circumvagus
cinctorius
compascuus
centerminus
contrarius
cretaceus
crustaceus
crystallinus
cupressinus
curforius
denarius
dextrarius
dilucidus
falcarius
fanaticus
ferraceus
ferrarius
ficulneus
fullonius
fusorius
furnarius
funarius
furnaceus
gymnisticus
lactarius
lanarius
lappaceus
lascivulus
lenonius
lethargicus
lentiscinus
librarius
lictorius
lignarius
limatulus
lunarius
lunaticus
lusorius

— UU —

lymphaticus
majusculus
malvaticus
mangonicus
mellarius
mellifluus
membraneus
mendiculus
messorius
millesimus
multangulus
multiscius
muscarius
mustarius
narcissinus
nasutulus
nummarius
nuperrimus
nutricius
paganicus
palmarius
pannaceus
pastorius
pauperculus
pellucidus
perfrigidus
phantasticus
pictorius
piraticus
piscarius
plebeius
plustrarius
plumarius
populneus
porcarius
porraceus
potorius
præcognitus
prænuncius
præposterus
pranscrius
primarius
promiscuus
quadrangulus
quæstorius
rasorius
retrogradus
rhedarius
rutaceus
sambuceus
sampsuchinus
sapphirinus
scalptorius
scanforius
scriptorius
sculptorius
scatarius
septemfluus
sectarius
serotinus
senarius
spidaceus
sphararius
spleneticus

— UU —

spontaneus
statarius
suavior
subnubilus
ternarius
testaceus
textorius
tonforius
truforius
venaticus
vernaculus
vigesimus
vinaceus
vinarius
zonarius

3a.

Cognominis

crispabilis
culpabilis
delebilis
durabilis
laudabilis
mirabilis
mutabilis
pernobilis
præstabilis
sanabilis
spectabilis
sperabilis
tractabilis
versatilis

Compar.

baccatior
brumalior
buccosior
bulbosior
civilior
concinrior
clementior
communior
constantior
crudelior
damnosior
declivior
deformior
dementior
dicacior
discretior
divinior
dumosior
facundior
fallacior
famosior
fatalior
felicior
festivior
fæcundior
formosior
frondosior
fumosior
funestior
germanior

— UU —

glebosior
jucundior
lascivior
limosior
linguacior
longinquior
lugubrior
lymphaticior
manuetior
maturior
mendosior
monstrosior
moratior
mordacior
morosior
mucosior
nasutior
nervosior
nimbosior
pannosior
pacatior
perfectior
pernicior
panalior
pomposior
præstantior
procerior
prolixior
provetior
prudentior
rixosior
robustior
rugosior
scruposior
secretior
securior
sedatior
selectior
semotior
servilior
sincerior
solennior
spinosior
spumosior
squamosior
strigosior
sublimior
tranquillior
veracior
verbosior
versutior
vicinior
villosior
vinosior
viscosior
vitalior

Superlat.

blandissimus
brutissimus
cæcissimus
carrissimus
castissimus
cautissimus

Comp.

Compof.
 Balæniſer
 baliftifer
 beryllifer
 buxetifer
 campanifer
 candelifer
 carbonifer
 carpentifer
 cartallifer
 caſtellifer
 crabronifer
 cryſtallifer
 delphinifer
 delubrifer
 dumetifer
 fabellifer
 fiſcellifer
 flabellifer
 frumentifer
 &c.

Particip.
 Circumlitus
 conterritus
 commortuus
 concreditus
 demortuus
 deperditus
 deterritus
 divenditus
 perterritus
 peſundatus
 præcognitus
 præmortuus
 §. XXII.

Adiect. 2æ.
 Acuratus
 ærumnoſus
 ampuloſus
 atbuſtoſus
 argentatus
 argilloſus
 armentofus
 effiænatus
 errabundus
 exquisitus
 illibatus
 immanſuetus
 immaturus
 importunus
 improcerus
 inconcinuus
 infeſtivus
 infinitus
 infæcundus
 injucundus
 inteſtinus
 iracundus
 omentatus
 opportunus
 oſtentofus
 vnguentofus

in ious.
 ablativus
 abraſivus
 obroſivus
 abſterſivus

in bundus.
 æquabundus
 eſſiabundus
 enabundus

3æ.
 æſtivalis
 ampullaris
 ancillaris
 autumnalis
 exemplaris
 immortalis
 incivilis
 infantilis
 infernalis
 vmbellaris
 vniſtirpis

Particip. Tus.
Sus.
 Ablactatus
 ablegatus
 abnodatus
 accerſitus
 adpromiſſus
 areſſitus
 elargitus
 eſentitus
 emollitus
 enutritus
 exauditus
 experrectus
 exporrectus
 exquisitus
 impertitus
 impunitus
 incompertus
 inconceſſus
 inconcuſſus
 inconditus
 inconſuetus
 inconſultus
 inconſumptus
 incorruptus
 indefeſſus
 indefenſus
 indemnatus
 indigeſtus
 indiſcretus
 indiſtrictus
 indiviſus
 indivulſus
 inſignitus
 interciſus
 interceprus
 intercluſus
 interjectus
 intermiſſus
 interruptus
 irretitus

Rus.
 abducturus
 abjecturus
 ablaturus

Dus.
 abducendus
 ablaclandus
 &c.

Adiect. 2.
 ceruſſatus
 cincinnatus
 clandestinus
 cunctabundus
 defæcatus
 definitus
 feſcenninus
 formicinus
 fortunatus
 lapſabundus
 lætabundus
 lemnifcatus
 loricatus
 mucronatus
 muſtellinus
 pavoninus
 perſonatus
 petricofus
 picturatus
 plorabundus
 portentofus
 prædabundus
 præmaturus
 prætextatus
 reptabundus
 ſarmentofus
 ſerpentinus
 ſublucanus
 ſucceſſivus
 ſedabundus
 tempeſtivus
 verrucoſus
 vervacinus
 veſpertinus

in bundus.
 cælabundus
 calcabundus
 &c.

in ofus.
 Ciftercioſus
 berylloſus &c.

3æ.
 dodrantalis
 naturalis
 paſtoralis
 perſonalis
 pupillaris
 quinquennalis
 vectigalis

Particip. Tus.
Sus.
 ciſus
 cinctus
 ductus
 flexus
 fuſus
 jectus
 latus
 miſſus
 plexus
 ſculptus
 ſcriptus
 ſectus
 ſeptus
 vectus

Circu
 compromiſſus
 conquiſitus
 conveſtitus
 cuſtoditus
 definitus
 demolitus
 diſquiſitus
 faſtiditus
 perquiſitus
 præterlapſus
 prætergreſſus
 prætermiſſus

Rus.
 bellaturus
 cælaturus
 cælaturus

Dus.
 caſtigandus
 cognoscendus
 collaudandus
 §. XXIII.

Particip. 1.
 averruncans
 emendicans
 eradicans
 evaginandus
 exauthorans
 exhæredens
 intercuſans
 interpellans
 interturbans
 inveſtigans

2æ.
 Interlucens
 intermiſcens
 adpromittens
 efferveſcens
 effloreſcens
 elanguescens
 eluceſcens
 exalbescens
 exardeſcens
 exareſcens
 excandescens
 exhorreſcens

expalleſcens
 extabescens
 illuceſcens
 impalleſcens
 inclareſcens
 increbreſcens
 indureſcens
 innotescens
 intabescens
 intercedens
 intercidens
 intercludens
 intercurrentes
 interdicens
 intermittens
 internoscens
 interponens
 interrumpens
 interſtringens
 intervellens
 intervertens
 introducens
 intromittens
 irraueſcens
 obbruteſcens
 obdureſcens
 obmutescens
 Dep.
 argumentans
 expergiscens
 obliſcens

1æ.
 Circumcuſas
 circumſpectas
 circumvallans
 concaſtigans
 perveſtigans
 prædivinans
 præformidans

3æ.
 cidens
 cingens
 cludens
 currens
 ducens
 fleſcens
 Circu lambes
 mittens
 pangeus
 ponens
 ſcribens
 ſiſtens
 texens
 volues

compromittens
 computreſcens
 contradicens
 deferveſcens
 defloreſcens
 matureſcens
 pererebreſcens
 perſentiſcens
 prætermittens
 retrocedens

Depon.
 Circuſplectens
 ſubterlabens
 §. XXIV.

v — v —
 1æ.
 acuminans
 adæſtnans
 adaggerans
 adulterans
 amaricans
 inæſtuans
 inambulans
 inebrians

3æ.
 adobruens

4æ.
 abortiens
 adhinniens
 inaniens
 ineptiens
 obaudiens
 obediens

Depon.
 abominans
 abortiens
 imaginans
 inaugurans

Adiect.
 Inefficax
 inelegans
 inobſequens

1æ.
 bituminans
 cacuminans
 coagulans
 coinquinans
 deambulans
 meridianus
 perambulans
 præoccupans
 recalcitrans
 reclamitans
 recogitans
 redandruans
 redintegrans
 reſſagitans
 refrigerans
 regerminans
 reglutinans
 remancipans
 remunerans
 renavigans
 renuncians
 repaſtinans
 repullulans
 repumicans
 reſuſcitans
 ſtatuminans
 ſupermeans
 ſupernatans
 ſupervolans

— u — 3æ. Coarguens recolligens redarguens subinfluens superfluens	— — v — exercitans existimans exorbitans expectorans expostulans exterminans extuberans exuberans exulcerans exungulans exuscitans hæreditans illuminans inclamitans incommodans incorporans ingurgitans insibilans intercalans intermeans intermicans interplicans interpolans interrogans intersecans obliterans obmurmurans obnubilans obnuncians oppignorans	— — u — inserviens insigniens investiens irretiens irruigiens obdormiens obscipiens ogganniens <i>Depon.</i> admetiens allucinans amoliens assentiens clargiens emetiens exaugurans exordiens exosculans interloquens interminans interpretans <i>Adiect.</i> incongruens incontinens indifferens intelligens intemperans <i>Particip. 1æ.</i> circumligans circumplicans circumvolans cognominans collineans communicans compaginans confibulans conglutinans confiderans contaminans convulnerans corroborans decorticans deliberans delineans denominans denuncians depauperans desiderans determinans diffibulans diludicans dilucidans discalceans discarminans discriminans disseminans disterminans divaricans diverberans ferruminans pernavigans præjudicans	— — v — prænuñcians præponderans prætervolans procrastinans progerminans pronuncians sufflamigans suffumigans transverberans vindemiens 3æ. circumfluens circumlinens circumstrepēs circumvehens præterfluens prætervehens subterfluens 4æ. balbutiens cæcutiens communians confarriens consentiens confopiens convestiens custodiens definiens deglutiens desævians deserviens devinciens dispertiens dissentiens lasciviens pertransiens fastidiens præmunians prælagiens præsentiens subserviens suffulciens vesaniens <i>Depon.</i> Confabulans congratulans demoliens deprælians latrocinans lenocinans patrocinans fermocinans §. XXVI. — v — <i>Particip. 1æ.</i> adlaborans administrans appropinquans asseverans elaborans	— — u — emecullans exacerbens excerebrans inquietans infusurrans oblecundans 3æ. acquiescens aggravescens allubescens antecedens antecellens anteponens antevertens apprehendens erubescens evirelcens exolescens extimescens incalescens ingemiscens ingravescens infenescens intepescens intremiscens invalescens obsolescens <i>Depon.</i> architectans indipiscens 1æ. concatenans configurans decolorans subministrans transfigurans 3æ. collabascens colliquefcens cōprehendens concalescens concupiscens conquiescens confenescens conticescens contremiscens delitescens deprehendens derelinquens pertimescens pullulascens purpurascens <i>Depon.</i> comminiscens concionans tergiuersans §. XXVII. — v — v <i>Adiecti 2æ.</i> actuofus	— — v — æstufosus æviternus angulosus anteriorus ebriofus efferratus entheatus eruditus esculentus herniosus iliofus imbecillus immodestus imperitus impudicus incruentus indecorus indiferthus infacetus inquietus infitivus inventustus obsoletus ociofus ocycatus ominofus oppidanus oltreatus vicerofus vncinatus vndulatus vnguinosus vngulatus vniuersus 3æ. æquilibris agminalis amphoralis anchoralis angularis annularis atriensis augularis hospitalis imbecillis infidelis insalubris insularis omniformis vncialis vnicaulis vnicornis vniiformis <i>Particip. Tus.</i> <i>Sus.</i> absolutus adnutritus advolutus allocutus anteactus antegressus appre-
4æ. dehauriens ferociens fritinniens redhostiens referciens remugiens refarciens revinciens superbiens <i>Depon.</i> deosculans meridians negocians redauspicans redordiens remetiens patrocinans periclitans remunerans tripertiens tumultuans <i>Adiect.</i> Perelegans percloquens §. XXV. — — u — 1æ. abjudicans acclamitans accommodans adjudicans admurmurans adnavigans agglutinans annuncians attaminans attemperans efflagitans effaminans eliminans elucubrans emancipans emarginans enavigans enucleans enunciens eventilans eviscerans exæstuanans exaggerans examinans exasperans excogitans exenterans exibilans	2æ. internitens intervirens 3æ. edifferens exporrigenans intercidens intercinens inrelligens interfluens interferens interstrepens 4æ. accersiens admugiens adnutriens assentiens ebulliens edormiens effulciens effutiens emolliens enutriens eviniciens exaudiens exhauriens impertiens indormiens infarciens infaniens				

—v—v
 apprehensus
 arefactus
 affectus
 affuefactus
 attributus
 elocutus
 eruditus
 evolutus
 executus
 exolutus
 expeditus
 expetitus
 expolitus
 imminutus
 impeditus
 impolitus
 innutritus
 infecutus
 institutus
 interemptus
 &c.
Rvs.
 exiturus
 exiturus
Dvs.
 abdicandus
 abrogandus
 abstrahendus
Adjct. 2a.
 Bellicosus
 biliosus
 brachiatus
 bubalinus
 calculosus
 calcitrosus
 captiosus
 carnulentus
 Christianus
 compeditus
 copiosus
 corpulentus
 corticosus
 criminosus
 crispifulcus
 curiosus
 cuspidatus
 delicatus
 duplicatus
 faculentus
 fabulosus
 factiosus
 flexuosus
 florulentus
 fluctuosus
 fluminosus
 fraudulentus
 fructuosus
 frustulentus
 fursuosus
 gestuosus
 glandulosus
 glarcosus

—v—v
 gloriosus
 glutinosus
 graminosus
 graciosus
 jactuofus
 jurulentus
 lanceatus
 laureatus
 lintheatus
 literatus
 litorosus
 ludibundus
 luctuosus
 luminosus
 lusciosus
 luculentus
 malleatus
 mammeatus
 marmoratus
 marmorosus
 muricatus
 mustulentus
 nitibundus
 pabulosus
 palliatus
 pampinosus
 pectorosus
 perbeatus
 pergulanus
 pervetustus
 pisculentus
 poculentus
 ponderosus
 portuosus
 potulentus
 premiosus
 pumicosus
 punicosus
 punicanus
 purulentus
 pustulosus
 pyxidatus
 questuosus
 querculanus
 ramicosus
 ramulosus
 ridibundus
 rorulentus
 ructuosus
 rusticanus
 saltuosus
 scrupulosus
 semicrudus
 semifomnis
 semivivus
 sempiternus
 senticosus
 somnolentus
 sordidatus
 spongiosus
 sulphuratus
 sumptuosus
 surculosus
 temperatus

—v—v
 tortuosus
 transmarinus
 transpadanus
 tuberosus
 turbulentus
 ventriosus
 verminosus
 verticosus
 viperinus
 virulentus
 vulturinus
 vultuosus
 3a.
 Balnearis
 casualis
 calibaris
 circularis
 compitalis
 conjugalis
 consularis
 criminalis
 curialis
 doliaris
 fabularis
 fulguralis
 liberalis
 litoralis
 linearis
 militaris
 multiformis
 muneralis
 nundinalis
 nuptialis
 pabularis
 pectoralis
 perduellis
 percialis
 præliaris
 principalis
 quadrilibris
 quinqueme-
 stris
 ruminalis
 secularis
 semiformis
 semifomnis
 subdialis
 tauriformis
 temporalis
 torminalis
 velitaris
 versipellis
 viminalis
 virginalis
Particip. Tvs.
Svs.
 Circumactus
 collocutus
 comminutus
 comprehensus
 concupitus
 consecutus
 constitutus

—v—v
 convolutus
 deprehensus
 derelictus
 destitutus
 devolutus
 diminutus
 dissolutus
 distributus
 frigeffectus
 lucrifectus
 nigrefectus
 persecutus
 prolocutus
 profecutus
 prostitutus
 provolutus
 rarefactus
 restitutus
 subsecutus
 substitutus
Rvs.
 eogniturus
 concitutus
Dvs.
 bajulandus
 basianus
 §. XXVIII.
 vv—vv
Adjct. 2a.
 Adamantinus
 amaranthinus
 amethystinus
 amianthinus
 anapæsticus
 apiarius
 aquilonius
 asinarius
 aviarius
 elegiacus
 epidicticus
 hederaceus
 hyacinthinus
 oleaceus
 oleaginus
 oleastrinus
 olerarius
 olitorius
 onerarius
 operarius
 3a.
 agitabilis
 animabilis
 equitabilis
 habitabilis
 imitabilis
 inamabilis
 inarabilis
 inhumabilis
 iterabilis
Compar.
 acerosior

vv—vv
 acinosior
 alienior
 animatior
 animosior
 aquiliniior
 asininiior
 hederosior
 humerosior
 inamanior
 inimiciior
 oculatior
 odiosior
 oneratiior
 onerosior
 operosior
 opulentior, &c
Superl.
 Acidissimus
 alacerrimus
 avidissimus
 olidissimus
Adjct. 2a.
 Bipedaneus
 camerarius
 cistarius
 citharædicus
 dialecticus
 dromedarius
 ferulaceus
 fluviaticus
 foliaceus
 jocularius
 leporarius
 leviastulus
 loliaceus
 manuaris
 meritorius
 numerarius
 patinarius
 peccorarius
 pecuarius
 penuarius
 ruderarius
 statuarius
 subitaneus
 subitarius
 temerarius
 tiliaceus
 trietericus
 tripedaneus
 tyrianthinus
 terebinthinus
 violaceus
 3a.
 cicurabilis
 lacrymabilis
 medicabilis
 memorabilis
 miserabilis
 modulabilis
 penetrabilis
 populabilis
 redamabilis

vv—vv
 reparabilis
 resolubilis
 revocabilis
 revolubilis
 satiabilis
 sinuabilis
 sociabilis
 superabilis
 tolerabilis
 variabilis
 venerabilis
 violabilis
Compar.
 capitosior
 cariosior
 cerebrofior
 cuneatior
 diuturnior
 foliatior
 fruticosior
 generosior
 lacrymosior
 lapidosior
 latebrosior
 locularior
 lutulentior
 macilentior
 maculosior
 manicatior
 manifestior
 medicatior
 moderatior
 nemorosior
 numerosior
 pecorosior
 phaleratior
 petulantior
 pluviosior
 populosior
 pretiosior
 properantior
 rabiosior
 radiantior
 relevatior
 reverentior
 rubicundior
 rutilantior
 sapientior
 fabulosior
 scabrosior
 sceleratior
 scopulosior
 sinuosior
 spatiosior
 speciosior
 stomachosior
 studiosior
 taciturnior
 temulentior
 tenebrosior
 troculentior
 tolerantior
 rumu-

<p><i>uu—uu</i> tumulosior varicosior vehementior vigilantior violentior vitiosior</p> <p><i>Superl.</i> celeberrimus cupidissimus gelidissimus liquidissimus niridissimus pavidissimus placidissimus rabidissimus rapidissimus rigidissimus sapidissimus solidissimus stolidissimus stupidissimus tenuissimus tepidissimus timidissimus validissimus vapidissimus &c.</p> <p>§. XXXIX. <i>u—uuu</i> Adiect. 2a. Aedonius amaracinus amygdalinus aromaticus arundineus honorificus hyperboreus hyperbolicus hypocriticus jaspideus</p> <p><i>Compos.</i> Alutibibus alutivomus amygdalifer arenivagus acribificus amæniloquus odorificus, &c.</p> <p>Bitumineus canalitus cadavereus cdeusmaticus crepidineus cupidineus melancholicus papavereus paræneticus problematicus siligineus supervacuus superpositus</p>	<p><i>v—uuu</i> <i>Compos.</i> Beatificus dolorificus superbificus vaporificus, &c.</p> <p>§. XXX. <i>v—uu—</i> adinveniens honorificans inædificans inemorians abollipotens abyssipotens acanthiferax arenipotens &c.</p> <p>camelipotens cololiterax sagittipotens &c.</p> <p>coædificans reædificans reconcilians repercutiens supergradiens supericiens superveniens supervolitans</p> <p>§. XXXI. <i>uu—v</i> <i>Adiect. 2a.</i> adamanteus elephantinus inhonoratus inopinatus acerabundus adaquibundus agitabundus</p> <p>3a. aquilonaris elementaris medicinalis nationalis patriarchalis rationalis stationalis</p> <p><i>Particip. Rvs.</i> aceraturus adamaturus adaperturus</p> <p><i>Tvs, Svs.</i> alienatus animadversus inhonoratus inimicatus <i>Adiect. 2a.</i> calamistratus</p>	<p><i>uu—v</i> monumentofus simulacrofus celebrabundus cicurabundus</p> <p><i>Particip.</i> Coacervatus coadunatus cohonestatus dehonestatus locupletatus manifestatus peregrinatus readoptatus refocillatus refalutatus refupinatus. Benedicendus coacervandus, &c.</p> <p>benedicturus benefactorus, &c.</p> <p>§. XXXII. <i>—uu—v</i> <i>Adiect. 2a.</i> Affaberfactus ambitiosus articulosus attenuatus emaciatus exitiosus helleborofus illecebrotus immaculatus immediatus immemoratus immoderatus imperiosus impetuosus indubitatus ingeniosus insidiosus invidiosus inviolatus irradiatus irredivivus irreigatus irreprehensus irrequietus irresolutus irrevocatus irrevolutus obsequiosus officiosus orbiculatus</p> <p>3a. æquidialis articularis auricularis auspicialis auxiliaris</p>	<p><i>—uu—v</i> esurialis exequalis exitialis orbicularis</p> <p><i>Particip.</i> <i>Tvs, Svs.</i> abbreviatus ablaqueatus acceleratus</p> <p><i>Dvs</i> abbreviandus abijciendus</p> <p><i>Rvs</i> Accubiturus admoniturus adruiturus appliciturus appositurus aufugiturus ebibiturus adomiturus effugiturus eliciturus emeriturus emoriturus exhibiturus expliciturus expositurus exoriturus immoriturus impliciturus impositurus increpiturus intuiturus occubiturus oppositurus</p> <p><i>Adiect. 2a.</i> convitiosus dedecorofus deliciosus desidiosus dimidiatus febriculofus flagitiosus litigiosus luxoriosus materiatus morigeratus perfidiosus perniciosus præstigiosus prodigiosus propudiosus pulverulentus sanguinolentus sardonichatus scirpiculosus seditiosus suspiciosus sorniculofus vermiculosus</p>	<p><i>—uu—v</i> vermiculatus 3a. comitialis connubialis dissimularis judicialis lenticularis materialis municipalis palmipedalis pontificalis scsquipedalis solstitialis spiritualis.</p> <p><i>Particip.</i> <i>Tvs, Svs.</i> constabilitus semisepultus semivietus centuriatus collacrymatus collutulatus</p> <p><i>Dvs.</i> centuriandus collutulandus</p> <p><i>Rvs.</i> commeriturus cōmoniturus compositurus contuiturus decubiturus defugiturus demeriturus demoriturus deperiturus depositurus diffugiturus discubiturus dispositurus perdomiturus perfruiturus polliciturus posthabiturus postpositurus præbbiturus præmoniturus præmoriturus præpositurus præteriturus prævaliturus procubiturus progeniturus promeriturus propositurus sepositurus submoniturus suppositurus transpositurus</p> <p><i>—uu—</i> inveterascens collabefactans</p>	<p><i>—uu—</i> collabefiens cōmiserescens concalesciens</p> <p>§. XXXIII. <i>—uuu</i> <i>Adiect. 2a.</i> ænigmaticus emblematicus immunificus incompositus incorporeus indispositus individuus ingratificus intermedius interpositus vligineus</p> <p>adjectitius arreptitius eiecitius illectitius, &c.</p> <p><i>Compos.</i> ærumnificus ampullicrepus anginiparus arcturivolus argillifluus aruinifugus auroxifonus vmbellipluus</p> <p>3a. exaudibilis extinguibilis incredibilis inflexibilis insensibilis invincibilis.</p> <p><i>Compar.</i> æquabilior affabilior aptabilior arctabilior effabilior enabilior hamabilior ignobilior incommodior optabilior, &c.</p> <p><i>Adiect. 2a.</i> cæmentitius circumspicuis collectitius commentitius conductitius consanguineus democraticus ferrugineus fuligineus gentilitius natalitius pasto-</p>
---	--	--	---	--	--

astoritus
portentificus
prolepticus
rubiginus
septegeminus
subreptivus
testudineus
versutiloquus
xerampelinus

3a.
conducibilis
diuisibilis
persuasibilis
&c.

Compar.
Credibilior
culpabilior
durabilior
laudabilior
mirabilior
mutabilior
placabilior
fervabilior
spectabilior
tractabilior

§. XXXIV.

Adiect. 2a.
adversarius
arbitrarius
argentarius
argillaceus
armentarius
eraforius
extractorius
impermiscuus
imperterritus
intermortuus
internuncius
octonarius
vnguentarius
viurarius

Compar.
Accuratio
ærumnosior
ampulosior
armentosior
argillosior
autumnalior
effranatio
elimatio
emendatio
exploratio
exquisitior
exundantior
illibatio
immaturior
importunior
imprudentior
inclinatio

inconcinrior
inconstantior
incurruptior
indulgentior
infanrilior
infelicio
infecundior
injuvencior
opportunior
vnguentosior
vsurpatior

Superl.
Abiectissimus
abstractissimus
abstrusissimus
acceptissimus
æqualissimus
affectissimus
afflictissimus
amentissimus
angustissimus
annosissimus
arcanissimus
argutissimus
armantissimus
atrocissimus
attentissimus
audacissimus
augustissimus
elativissimus
credissimus
exactissimus
excelssimus
excultissimus
humanissimus
ignavissimus
ignotissimus
illustriissimus
immanissimus
immitissimus
impurissimus
incertissimus
incultissimus
infaustissimus
infestissimus
ingratissimus
injustissimus
intentissimus
obscurissimus
occultissimus
vmbrosissimus
vrbanissimus
&c.

3a.
acceptabilis
admirabilis
alternabilis
aspectabilis
enodabilis
excusabilis
execrabilis
exoptabilis

exorabilis
explorabilis
immutabilis
implacabilis
inculpabilis
incurabilis
indelebilis
insanabilis
insensibilis
intractabilis
&c.

Adiect. 2a.
Bellatorius
cælatorius
carbonarius
collactaneus
consentaneus
conterraneus
cunctatorius
deceptorius
decretorius
dissentaneus
frumentarius
gestatorius
laudatorius
mercenarius
miscellaneus
momentaneus
nugatorius
piscatorius
præcidaneus
prædatorius
præsentaneus
signatorius
subterraneus
succedaneus
sudatorius
venatorius, &c.

Compar.
Castigatio
concinrior
comploratio
deploratio
naturalior
portentosior
&c.

Superl.
clemētissimus
constātissimus
crudelissimus
dilectissimus
divinissimus
fallacissimus
famossissimus
facundissimus
felicissimus
festivissimus
formosissimus
frugalissimus
fucatissimus
funestissimus

jucundissimus
linguacissimus
mansuetissimus
medosissimus
monstrosissimus
mordacissimus
nasutissimus
nugacissimus
pacatissimus
perfectissimus
præstātissimus
prudētissimus
robustissimus
secretissimus
securissimus
sedatissimus
selectissimus
tranquillissimus
velocissimus
versutissimus
&c.

3a.
commēdabilis
delectabilis
demonstrabilis
formidabilis
lamentabilis
supportabilis
vestigabilis
&c.

§. XXXV.
Adiect. 2.
Argumentosus
imperturbatus
indelibatus
infortunatus
intempestivus
indefinitus

in Bundus.
accusabundus
exultabundus
implorabundus
indignabundus
&c.

Particip. Tvs
argumentatus
elucubratus
emendicatus
&c.

Dvs.
adpromittendus
averrucandus
elucubrandus
&c.

Rvs.
abjuraturus
ablactaturus
ablegaturus
&c.

in Bundus.
castigabundus
colluctabundus
collustrabundus
&c.

Tvs.
circūvallatus
pervestigatus

Dvs.
Circumcidendus
circumcingendus
&c.

Rvs.
castigaturus
circumcisurus
collaudaturus
&c.

§. XXXVI.

Adiect. 2a.
Abominosus
aculeatus
adulterinus
aluminosus
amarulentus
arundinosus
inauspicatus
ineruditus
inordinatus
inuitatus

3a.
epistolaris
inhospitalis
originalis

Particip. Tvs.
Abominatus
acuminatus
adaggeratus
adulteratus
amaricatus
imaginatus
inauguratus
inebriatus

Dvs.
abominandus
inaniendus
&c.

Adiect. 2a.
Bituminosus

cadaverosus
cacuminatus
cucurbitinus
cuniculosus
famelicosus *
foraminosus
gravedinosus
laboriosus
laciniatus
lacinosus
lanuginosus
libidinosus
licentiosus
negotiosus
peculiosus
pecuniosus
periculosus
voluptuosus
voraginosus

3a.
Cubicularis
decemviralis
duumviralis
peculiaris
piacularis
triangularis.

Particip.
calumniatus
cacuminatus
coagulatus, &c.
cacuminandus
&c.
coadditurus
coerciturus
recogniturus
reconditurus
venundaturus

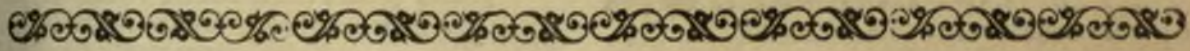
§. XXXVII.
Adiect. 2.
Actuarius
anchorarius
histrionicus
hordeaceus
ordinarius
ostrearius
vncarius

3a.
æstimabilis
alterabilis
appetibilis
atpicabilis
execrabilis
explicabilis
impetrabilis
indomabilis
insolubilis, &c.

Compar.
Absolutior
æstuo-

— v — v v	— v — v v	— v — v	— — v — v	v v — v v v	v v — v v v
aftuosior effertior efficacior elegantior eloquentior eminentior eruditior evidentior excitator expeditior explicatior illigatior impeditior impotentior impudentior incitator indecentior indigentior infrequentior innocentior inquinatior insolentior ordinatior, &c.	despicabilis dissolubilis navigabilis, &c. <i>Compar.</i> Bellicosior conciatior copiosior corpulentior criminofior curiosior delicatior diligentior dissolutior flexuosior florulentior fluctuosior fraudentior fructuosior gloriosior gratiosior liberalior limitatior luctuosior luminosior luculentior perfpicacior pertinacior pestilentior ponderosior principalior fenticosior fomnolentior temperatior turbulentior virulentior &c. <i>Superl.</i> candidiffimus commodiffi- mus fertilliffimus floridiffimus frigidiffimus limpidiffimus nobiliffimus præcocciffimus putidiffimus splendidiffimus, &c. §. XXXVIII. — v — — v occidentalis antelucanus abdicabundus æmulabundus æftuabundus execrabundus expiabundus hospitabundus immolabundus	imprecabundus invocabundus &c. <i>Particip. Tvs,</i> <i>Dvs.</i> architectatus architectandus &c. <i>Rvs.</i> abdicaturus abnegaturus abrogaturus, &c. <i>Adject.</i> bafiabundus cogitabundus comminabun- dus deprecabundus pabulabundus, &c. <i>Particip. Tvs.</i> Caframetatus concatenatus configuratus confalutatus decoloratus transfiguratus <i>Dvs.</i> circumagēdus cominifcedus decolorandus deprehenden- dus derelinquēdus pertinifcedus. <i>Rvs.</i> Bajulaturus bafiaturus calcitraturus cogitaturus, &c. §. XXXIX. — — v — v <i>Adject. 2a.</i> arugofus albuginofus albuminofus ambagiosus infructuosus injurious internecinus obliviofus vliginofus illiberalis intercalaris.	<i>Particip. Tvs,</i> <i>Dvs.</i> Accomodatus accomodatus adjudicatus, &c. <i>Rvs.</i> adnasciturus abfconditurus abfterriturus exterriturus interliturus <i>Adject. 2a.</i> caliginofus cauteriatus compendiofus contentiofus contagiofus difpendiofus faftidiofus faftigiatus ferruginofus ferruminofus formidolofus fuliginofus miraculofofus prætorianus faluginofus fententiofus fummænianus tempeftuofofus <i>3a.</i> collegialis connubialis proverbialis provincialis fexangularis <i>Particip. Tvs,</i> <i>Dvs.</i> circumdolatus cognominatus cognominan- dus, &c. <i>Rvs.</i> circumdaturus conterriturus concrediturus deperditurus divenditurus perterriturus pertransiturus peffundaturus præcogniturus §. XL. v v — v v v elephanticus epigrammaticus oleagineus	similagineus vitilagineus. §. XLI. — v v — v v <i>Adject. 2a.</i> aphitheatricus auricularius auxiliarius <i>3a.</i> ædificabilis affociabilis attenuabilis effugiabilis emaciabilis emaculabilis evacuabilis illacrymabilis immedicabilis immemorabi- lis impenetrabilis infatiabilis intolerabilis inviolabilis irreparabilis irrevocabilis, &c. <i>Compar.</i> ambitiofior emaculatiofior exitiofior illecebrosior immaculatiofior immoderatiofior imperiofior impetuofofior ingeniofior inipientior invidiofior irreverentior obfequiofior officiofior, &c. <i>Adject. 2a.</i> cōmonitorius frigidufculus judiciarius præmonitorius præfidiarius putidufculus fubfidiarius fuppoftorius <i>3a.</i> commemora- bilis cōduplicabilis affociabilis multiplicabilis vituperabilis, &c.	<i>Compar.</i> convenientior dedecorofior deliciofior defidiofior flagitiofior litigiofior luxuriofior morigeratiofior perfidiofior perniciofior præcipitatiofior prodigiofior pulverulentior fanguinolentior fcirpiculofofus feditiofior fufpiciofior fomniculofofus vermiculofofus <i>Superl.</i> appofitiffimus difpofitiffimus §. XLII. — v v — — <i>Adject. 2a.</i> accelerabundus ædificabundus ædificativus alleviativus &c. <i>3a.</i> aphitheatralis irrationalis obfidionalis <i>Particip.</i> abbreviaturus ablaqueaturus acceleraturus, &c. <i>Adject. 2a.</i> centuriabundus collacrymabi- dus commaculati- vus, &c. <i>Particip.</i> centuriaturus collacrymaturus, &c. §. XLIII. — — — — <i>Adject. 2a.</i> armamentarius adpromifforius affentatorius cemen-

emendatorius excusatorius exhortatorius expilatorius invitatorius objurgatorius ostentatorius, &c. 3e. averruncabilis elucubrabilis investigabilis indeclinabilis interpellabilis &c. Compar. argumentosior elucubrior infortunior	intempestivior &c. Superl. accuratissimus ærumnosissimus effrenatissimus exquisitissimus illibatissimus importunissimus infæcundissimus injucundissimus opportunissimus, &c. Adjec. 2a. castigatorius commendatorius consolatorius contradictorius declamatorius	demonstratorius desolatorius divinatorius, &c. 3e. communicabilis pervestigabilis Superl. castigatissimus commendatissimus comploratissimus concinnatissimus consummatissimus conturbatissimus decantatissimus defæcatissimus deformatissimus deploratissimus depravatissimus desolatissimus	desperatissimus formidatissimus fortunatissimus portentosissimus, &c. §. XLIV. —v—v—v aquinocctialis anteoccupatus §. VL. v—v—v amygdalaceus imaginarius pecuniarius	supervacaneus 3e. abominabilis imaginabilis inauspicabilis inæstimabilis inexpiabilis inexplicabilis. Compar. abominosior aculeator amarulentior inauspicator ineruditior. Superl. amabilissimus inutilissimus, &c.
--	--	--	---	---

DE EPITHETIS
METAPHYSICA
CONSIDERATIO.

CLXI.

Vi Scholasticos mutant Rhetoricâ & copiâ verborum carere, quid sit Metaphysicâ ignorant, quâ qui careat Rhetorica carere debeat; quam qui habeat, nisi summe negligens sit, vocum & rerum proprietates & varios phrasium vsus ignorare non possit. Alia alij exponant, Epitheta ego expendenda suscipio, & vt melius possim ad diuisionem Entis, & Prædicamenta recurro.

Passiones Entis.

ENS est prædicatum abstractissimum & vniuersalissimum, & habet proprietates nonnullas, & inter ipsas Veritatem, Bonitatem, & Vnitatem. Veritati opponitur falsitas, Bonitati malitia, & Vnitati multiplicitas. Ex his capitibus multa interdum Epitheta sumuntur. Singula breuiter dilucidemus.

Veritas.

Difficile est veritatem cognoscere; & difficilius interdum velle scire. Doctus erat Pontius cognomento Pilatus, qui Romanorum nomine lus pronuntiabat Palæstinis: interim Christo dixit: *Quid est veritas?* & antequam responsum haberet, exiuit foras: nesciebat enim (immo nec volebat scire) veritatem Pilatus, & quam negauerat incautè, cautè & callidè noluit audire, & ideo remansit in tenebris, nec meruit ad lucem Christianæ religionis perducì. Et qui-

dem illo æuo (aut etiam nostro) multi sunt Pontio similes. Martialis lib. 8. *Verò verius, ergo, quid sit audi. Verum Gallicè non libenter audis.* Et hodie pauci sunt, qui verunt liberè & libenter edicant: pauciores, qui libenter audiant.

Sanè prima Veritas est Deus, qui nec fallere potest, nec falli: & Christus, quia Deus est, est Via, Veritas, & Vita. & res humanæ quominus fallaces & adulterinæ, esse magis veræ dicuntur.

Ex hoc capite sæpe video epitheta desumi. *Homo verus*: hoc est veridicus. Terentius in Andr. *Sum verus*. [Et hinc Concionatores moralem hunc conceptum deducunt: colligitur enim ex Terentio, duas hominum esse classes: nam alij sunt veri, alij apparentes, et adulterini: sunt enim veri, qui veraces: adulterini & falsi, qui mendaces: qui enim verus est homo, est ad imaginem & similitudinem Dei, qui neminem fallere potest. Et hinc intelligendus est Diogenes, qui meridie mero laterna instructus quærebat per medium forum homines: veraces enim pauci sunt, & mendaces indigni sunt hominum nomine.]

Verus color, est idem qui natiuus, & nullo fuce adulteratus: Græcè *χρῆσις*. Terentius in Eunucho. *Color verus, corpus solidum*.

Verus labor variè exponitur. Hunc putant verum dici, quem aliquis spontè sumit, & non ex aliorum imperio. Ita Ambrosius Calepinus voce *verus*. At non adquiesco: nam verum laborum cum voco, quem quis suscipit vt obligationibus suis satisfaciat; falsum, quem contra

Virgilius Ænid. 12. *Disce puer virtutem ex me, verumque laborem Fortunam ex alijs.* Nam, si agamus de Rege vel Imperatore, quoties cum iactura regiminis, aut venatur, aut ludit, non se vero, sed improbo labore exercet. Et quid quæso sonant illa verba, *Fortunam ex alijs*? An possumus fortunam arte discere? Me iudice possumus, & debemus. Qui enim piè & prudenter media omnia ponit, non solet carere fortunâ.

Veritatis passiones.

Atributa habet Veritas, & inter alia illud, quod insinuavi. *Ignota est, & abscondita: & si quando allucere videtur, mordax est, amara est, odium parit.*

Verè tu es Deus absconditus, dicit quidam Prophetâ: nam Deus est veritas, & ideò habitat lucem inaccessibilem. Hinc varia de Veritate fuerunt olim Philosophorum sensu, alij enim eam in cælum & alij in abyssum reiecerunt: illi scalis indigere mortales, isti puteis vt illam inuenirent dicebant.

Tamen aliquando se insinuat, & tunc audientibus amara est. Persius Satyr. 1. *Sed quid opus teneras mordaci rodere vero Auriculas?*

Falsitas.

Esse omnia falsa in mundo, falsum est. nam inter multa vocum & rerum adulteria, multa vera inneniuntur. Sed quis illa distinguet? Arte vult vera à falsis secernere Cicero Academic. inquit enim: *Quæ ista regula est veri & falsi, si notionem veri & falsi (propterea quod illa non possunt internosci) nullam habemus? Nam si habemus, interesse oportet vt inter rectum & prauum, sic inter verum & falsum. Si nihil interest, nulla regula est: nec potest is cui est visio veri falsique communis vllum habere iudicium, aut vllam omninò veritatis notam.* Sed Quintilianus libri 6. capite 1. non iam ad Artem, sed ipsam Naturam recurrit. Illum audi. *Non admittit hoc veritas (videlicet, veracitas) fori.* Cornelius Tacitus libr. 4. *Nec occultum est, quando ex veritate, quando adumbratâ letitiâ facta Imperatorum celebrantur.* Terentius in Eunuchò. *Quæ vera audiui taceo, & contineo optimè. Sim falsum, aut vanum, aut fictum est, continuò palàm est.* Sed quæ hinc epitheta oriuntur? Ponam aliqua.

Falsus tutor, qui pro tutore se gerit, cum tamen iure institutus non sit. Eodem sensu duci aliquis posset *Falsus Pontifex, Falsus Presbyter, Falsus Abbas, &c.* eodem *Falsus Rex, Falsus Princeps, &c.*

Falsum testamentum, non solùm quod supposititium, sed & illud quod corruptum est. Hoc etiam sensu *Falsum diploma, Falsæ literæ, Falsæ scriptura, &c.*

Adulterinus sumitur interdum pro falso. Plinius libr. 10. cap. 3. de Aquilæ pullo. *Si coniuuentem flentemque animaduertit, præcipitat, ex nido, velut adulterinum & degenerem.* Hinc

Signa adulterina, quæ falsis, & assimilatæ annulis cõformata. Cicero pro Cluent. *Testamentum in alias tabulas transcriptum signis adulterinis obseruauit.*

Sic etiam vocantur *Adulterinæ literæ*, quæ supposititiæ vel fictæ: *Adulterinæ clauæ*: non quæ male factæ, sed quæ male possessæ: ille ni-

mirum, quæ sine aliorum conscientia sumi manibus, in quibus non esse deberent. *Adulterinum nummus*, qui ab Hispanis dicitur *Moneda falsa*. quo vero similis, & ex ignobili materia contra publicas leges percussus: de quo Cicero Offic. 2.

Spurius etiam falsum sonat: & hic immemor tantisper, & ostendam easdem successu temporis notas in aliam lectionem transire. *Spurius* apud Romanos viri illustres & multi: legitur enim Caius, Sextus & Decimus Spurius. Et quod primum erat nomen, non totum, scribi solebat sicut enim veteres scribebant *C. Cn. Sex. &c.* legebant *Caium, Cneum Sextum, &c.* sic etiam scribebant *Sp.* & legebant *Spurium*. Sed quorundam pergo? attende. Eos, qui sine patre erant, nomen aut incerto patre, aut adultero geniti, vocantur Græci *ἀπατρεις*, hoc est *sine patre* quam obreperunt his duabus initialibus *S. P.* indigitant & vulgus legere cœpit *Spurios*, vbi *sine patre* deberet. Sic multa nomina è similitudine transferuntur ad significationes dissentaneas translatas quæ alio loco producimus & explicamus.

Positâ primâ translatione vocabuli, secundariæ gratiâ & arte promovente succedunt etiam *falsa* aut *adulterina*, etiam *spuria* nominantur. *Versus spurij* sunt, qui Authore carent. Aufonius *Quique notas spurij versibus apposuit.*

Falsitatis passiones.

Sicut Veritas, sic etiam suas passiones et proprietates habet Falsitas: nam mendaciorum magna seges reperitur in mundo: et amantur diliguntur, qui recreant amicos mendacijs. *Adulatores* hi dicuntur, et Principum aulas frequentant. De illis Cicero in Læl. *Nullam in amplexu esse maiorem quàm adulationem, blanditias, & gratulationem.* Tacitus libr. 5. *Vitellius formidine Claudij familiaritate Claudij turpe in seruitium multum exemplar apud posteros adulatorij dedecoris habetur.* Phocio quidam ad Antipatrum, *ἐ δὲ ἀδολοῦν, οὐδὲν ἔστιν ἄλλο, ἢ ἁπλοῦς ὄντα, ὅτι οὐδὲν ἔστιν ἄλλο, ἢ ἁπλοῦς ὄντα.*

Non potes me simul & amico vti & adulate.

Assentatores à Parasitis ita videntur credere, vt qui ex indiscreto amore laudant, alij qui ex inveterata malitia, vt gratiam intercedant et habeant. Terentius in Eunuchò. *Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt. sunt hos confessor: hisce ego non parò, me rideant, sed vltro arrideo, & eorum ingenia arrideo simul.* Quod dicunt laudo: id rursum, si negant, laudo id quoque negat quis, nego. ait, aio. Postremo imperatorum egomasti, hi, omnia assentari: is quæstus nunc est multò uberior.

Bonitas, & Malitia.

A Veritate multum disidet Bonitas: atque Entis proprietates interdum Oratores, etiam Poëtæ confundunt. Horatius epistolam primo.

Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est. At nos claritatem amamus, et Bonum à Veritate distinguimus; Bonitatemque in veram et apparentem, et iterum in realem et moralem lectionem. Ad realem corporis virtutes spectant, et moralem animi prærogatiuæ et proprietates. Et quia

quia Bonitati opponi Malitiam certum est; ideo illa totidem modis consideratur.

Vnitas.

Qui est vnicus, etiam est consideratione dignissimus: et ideo hæc circumstantia potest eruditè notari. Cicero pro Rosc. Amer. Et queramus quæ tanta vitia fuerint in vnico filio. Etiam si non sis vnicus, modò sis vnus ex eximjis et magnis, debebis coli, et suscipi, et ab vniverfis commendari. Solet interdum *Vnus* poni pro primo: Virgilius *Æneid.* 2. *Cadit & Ripheus iustissimus vnus, Qui fuit in Teucris.*

Pluralitas.

Vnitati est contraria, et pulchra interdum epitheta Poetæ et Orationi subministrat. De Briareo, terræ filio Virgilius *Æneid.* 6.

Et de Geryone Hispaniæ Rege, quem Hercules occidisse dicitur, Virgilius *Æn.* 8.

Et Lucretius manens etiam in prima declinatione, et vtens genitivo in *ai*, libro quinto sic ait: *Quidve tripeitora ter gemini vis Geryonai.*

Huc spectat Parnassus, qui *bicollis, bifrons, bigrandis*, etc. ab Authoribus dicitur. Ovidius *Metamorph.* 1.

Separat Aonios Aetæis Phocis ab arvis Terra ferax, et post pauca: Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus Nomine Parnassus superatque cacumine] nubes Et Lucanus libr. 5. *Quantum semotus Eoo Cardine Parnassus gemino petit æthera colle.*

De Vnivocis, & Aequivocis.

AD Vnitatem pertinet Vnivocatio: etiam *Æquivocatio*; nam *Aequivoca sunt quorum nomen commune est, ratio autem nomine significata est omnino diversa.* Sic omnes nomen id definimus: et, si exempla perantur, damus nomina *Aries, Canis, Taurus*, et alia, quoniam *Aries* est militaris machina, quâ muros diruere solemus: est et primum signum Zodiaci: est et animal in campis notum. Cætera (*Canis, Taurus*) sunt sydera vel animalia. Hinc progredior, et aio *Vnivoca esse, quorum nomen commune est & ratio nomine significata est omnibus communis & eadem, vt Homo, Animal.*

Solent Eruditus Scriptor epitheto apposito tollere æquivocationem incurrentem. Pono exempla. Duæ fuerunt Vrbes, quæ dicebantur *Thebæ*, et hallucinationi esset locus, nisi stylus alter separaret ab altera. Ovidius.

Quid Pandoniæ iam sunt nisi nomina Thebæ. Illas epitheto distinguit ab illis, de quibus *Tragicus* in Troade.

Cecidere Thebæ; vidit Eetion capi

Sua regna victus. Duplicem etiam reperimus *Ajacem*: et vt vite- tur confusio, alterum *Oileum*, et alterum *Telamonium* vocamus. Ovidius: *non audet Oileus Ajax.*

Etiam feras habemus cicures, et à sylvestribus adiectivi positione distinguimus. Tibullus.

— nos ad mala nostra Vertimus, in seruas, quod dedit ille feras.

De Vniuersalibus.

Quinque numeravit Porphyrius, quæ etiam hodie tenemus: nimirum, *Genus, Species, Differentia, Proprium, et Accidens.* Singularum notiones vberius exponunt Dialectici, nos illa exemplis illustrabimus.

Animal generica vox est, et adiectivè sumpta in epithetum transire potest. Ideò Homines animantes dicuntur, et inter animantes numerantur. Cicero 1. de legib. *Nam cum cæteras animantes abiicisset ad pastum, solum hominem erexit.* Et de vniverf. *A quo enim animante (Homine) omnes cæteras contineri vellet animantes, hunc eâ formâ figuravit, quâ omnes reliquæ formæ concluduntur.* Horatius 2. sermonum. *Sed hic stylus haud petet vltro quemquam animantem.*

VT speciei notio bene intelligatur, ob oculos pono Hominem Animalis speciem: pono Equum, Leonem, Bovem, et cæteras omnes species, in quas dividere solemus Animal.

Ab Homine habemus *Humanum*, et omnes corporis partes, imò etiam passiones appellantur *Humanæ*. Plinius libr. 11. cap. 49. *Sunt his etiam humano calculo remedia præcipua.* agit de lapide qui in hominum corpore gignitur. Sic etiam dicimus *Caput humanum, Pedem humanum, Manum humanam, etc.*

Speciebus subsunt omnia individua, quorum nomina propria dicuntur, et adiectiva pariunt. Propria sunt ista nomina *Sol, Luna, Mercurius, Venus, Mars, Iuppiter, Saturnus, Apollo, etc.* et inde suboriuntur adiectiva hæc, *Solaris, Lunar, Mercurialis, Veneris, Martius, Martialis, Iovialis, Saturninus, Apollinaris, Apollineus, etc.*

Genera dividuntur in species; nempe per differentias, quæ illa intersecant, et has cõstituant. Cicero de natura Deor. *Animantium alie coreis testæ, alie pilis vestitæ.* vbi coreis et pilis vtitur, vt istas ab illis distinguat.

Accidentia perpetuâ Georgius Fabricius appellat, quæ passiones aut proprietates alij; qualia sunt, *Nox humida, Mors horrida, Quies placida, Ovis mitis, Bellum dirum, Puella tenera, Senectus cana, Homo miser, Navis periclitans, Oceanus vagus.*

Accidentia communia, quæ etiam aliis inherant, perpetua esse non possunt, et ad vltimum Porphyrij Prædicabile pertinent. vt *Homo albus, Equus niger, Leo aser, Tigris effera; etc.*

MVSA IV. CHARACTERICA.

Propria Nomina metiens.

CLXII.

Veterum Poëmata intelligat, vt sua exornet.

DEORVM, Dearum, Nympharum, Geniorum, Montium, Fluviorumq; nomina propria, quæ apud Homerum, Virgilium, Ovidium (aut etiam apud Plautum, Terentium) aliosq; Poëtas inveniuntur, debet Philomusus addiscere, vt

Appellativa nomina, communia sunt; propria autem, characterica; quæ vni (puta, homini tantum) conveniunt, et illum distinguunt à cæteris; vnde quarta ista Musa nomen sortita est. Ingredere ergo Sylvam, quam P. Buccellinus legit, et noster Apollo reponit. Scio esse multos, qui in nominibus proprijs religioni essentia sunt; at constabit ex numeris, quas Tabulæ quædam exhibent, sicut cætera nomina, sic propria habere quantitates sæpe determinatas.

§. I.	<i>vu</i> <i>sine incr.</i>	<i>—v</i>	<i>—u</i>	<i>—</i>
Ops, Dea	Halys, Fl.	Acra, Vr. Pro.	Ocna, Fl.	Ace, Dea
Cos, Inf.	Iphis, Her.	Ætna, Mons	Oxus, Fl.	Attes, Past.
Dis Deus	Irys, Her.	Alba, Vr. Fl.	<i>3æ. decl.</i>	Hebe, Mul.
Lar, Deus	§. III.	Ambra, Fl.	<i>incr. br.</i>	Helles, Mul.
Laus, Vrbs	<i>v —</i>	Anxa, Op.	Astor, Her.	Heppe, Venatr.
Libs, Ventus	<i>1æ. decl.</i>	Arba, Inf.	Anxur, Vr.	<i>2æ. decl.</i>
Lynx, Vrbs	Abram	Asera, Vicus	Aspis, Vr.	Alceus, Her.
Mars, Deus	Ace, Op.	Ausa Vr. Fl.	Astur, aurig.	Antheus, Her.
Nar, Fl.	Aces, Fl.	Enna, Vr.	Atthis, Mul.	Astreus, Her.
Pan, Deus	Adam	Hasta, Op.	Aulis, reg.	Atræus, Rex
Sphinx, Monst.	Ate, Dea	Hera, Dea	Elis, reg.	Oeneus, Rex
Styx, Fl.	Hylas, Her.	Hora, Dea	Elpis, Mul.	Orpheus, Poc.
Tlos, Vr. Her.	<i>3æ. decl.</i>	Hybia, Monf.	Hector, Her.	Otreus, Her.
Tros, Rex	<i>incr. br.</i>	Hydra, Prom.	Hellas, reg.	
§. II.	<i>vu</i>	Ida, Monf.	Isis, Dea.	Angli
<i>1æ. decl.</i>	Anas, Fl.	Iffa, Vr. Dea Canis	<i>incr. long.</i>	Argi, Vr.
Acra, Vr. Pro.	Atax, Fl.	Oeta, Mons	Auo, Fl.	Aulci
Ada, Mons	Elops, Her.	Osca, Op.	Hanno, Her.	Hedi
Adra, Op.	Eryx, Mo.	Ossa, Mons	<i>sine incr.</i>	Hippi
Ana, Fl.	Hyops, Vr.	<i>2æ. decl.</i>	Albis, Fl.	Hunni
Egra, Vr.	<i>incr. long.</i>	Aius, Deus	Apis, Rex Deus	Indi
Hela, reg.	Abas, Her. Cent.	Ancus, Rex	Arbis, Fl.	Istri
Hydra, Op.	Abron, Her.	Andrus, Inf.	Atys, Her.	Osci
<i>2æ. decl.</i>	Agron, Her.	Anger, Fl.	Obris, Fl.	Vmbri
Abus, Fl. Mo.	Anax, Her.	Argos, Vr.	Opis, Dea Ny.	Virgi.
Anus, Fl.	Hyas, Her.	Argus, Monst.	Othrys, Mo.	<i>3æ. decl.</i>
Afus, Op.	Hydrus, Op.	Arnus, Fl.	<i>incr. br.</i>	Æson, Her.
Hebrus, Fl.	Hylax, Canis	Eurus, Vent.	§. V.	Æther, Deus
Iof, Inf.	Vel, Op.	Hæmus, Mo.	<i>—</i>	Aon, Her.
<i>3æ. decl.</i>	<i>sine incr.</i>	Hebrus, Fl.	<i>1æ. decl.</i>	Atrax, Fl. Vr.
<i>incr. br.</i>	Io, Mul.	Hermus, Fl.	Acme, Mul.	Hellen, Her.
Hymen, Deus	§. IV.	Horus, Deus	Acte, reg.	Ellops, Her.
	<i>—v</i>	Hyllus, Her.	Ægle, Mul.	<i>incr. long.</i>
	<i>1æ. decl.</i>	Illus, Her.	Alce, Mul. Can.	Acron, Her.
	Acca, Mul.	Indus, Fl.	Amphe, Inf.	Æthon, Equus
		Irus, Paup.	Arne, Vr.	Agron, Her.
		Isbus, Vr.		Aiax
		Ister, Fl.		

Aiax, Her.
 Alcman, Poë.
 Alcon, Sagiti.
 Ammon, Deus
 Atlas, Gig. Mo.
 Hermes, Deus
 Hippon, Vr.
 Hydrus, Op.
 Hypsus Vr. Her.
 Ipnus, reg.
 Vfsens, Fl.

sine incr.
 Acco, Mul.
 Argo, Nau.
 Ero, Mul.
 Iuo, mul.
4. decl.
 Astu, Vr.

 §. VI.
v v
1. decl.
 Brea, Vr.
 Coa, Inf.
 Crabra, fons
 Gea, Opp.
 Gela, Fl.
 Iuba, Rex
 Lara, Ny.
 Lea, Inf.
 Negla, Op.
 Numa, Rex
 Phiegra, Vr.
 Profa, Dea
 Rhea, Dea
 Sagra, Fl.

2. decl.
 Biblus, Fl.
 Chios, Inf.
 Cnidos, Vr.
 Codrus, Rex
 Cragus, Mo.
 Crocus, Ven.
 Cyprus, Inf.
 Linus, Music.
 Lycus, Rex Fl.
 Macer, Poe.
 Notus, Vent.
 Padius, Fl.
 Paphus Inf. Deus
 Paros, Inf.
 Pharos, Turris
 Pholus, Cent.
 Probus, Imp.
 Procus, Phil.
 Remus, Her.
 Rhodus, Inf.
 Sagra, Fl.
 Samos, Inf.
 Siler, Fl.
 Tagus, Fl.
 Titus, Imp.

Tomos, Vr.
 Tyrus, Vr.
 Timarus, Mo.
 Varus Dux

3. decl.
incr. br
 Celen, Her.
 Iafis, Ny.
 Liger, Fl.
 Locris, reg.
 Paris, Her.
 Procris, Reg.
 Themis, Dea
 Thetis, Dea
 Tigris Fl.
 Venus

incr. long.
 Cato
 Draco, legisl.
 Lco, Phil.
 Libo, Dux
 Maro, Poe.
 Phago, Vorator,
 Plato, Phil.
 Salo, Fl.
 Strabo, Geogr.
 Tuder, Op.
 Thrafo, lact.

sine incr.
 Capys, Her.
 Cephis, Stat.
 Cotys, Rex
 Liris, Fl.
 Sabis, Dea
 Schinus, latro
 Tigris, Fl.

 §. VII.
v —
1. decl.
 Iubas, Rex
 Lichas, Her.
 Midas, Rex
 Nede, Ny.
 Procas, Rex
 Scopas, Stat.

2. decl.
 Craneus, Rex
 Mincus, Her.
 Paneus, fons
 Pifeus, tubæ inven-
 tor.

3. decl.
incr. br.
 Cecrops, Rex
 Ceres Dea
 Corax, Mo.
 Pelops, Rex
 Phaon, form.

Phylis, Nutr.
 Syphax, Rex

incr. long.
 Bias, Phil.
 Bion, Phil.
 Biton, Pius
 Canens, Ni.
 Cebes, Ph.
 Chares, dux Stat.
 Charen, Naut.
 Cleon, dux
 Conon, dux
 Creon, Rex, Fl.
 Croton, Vr.
 Dares, Ph.
 Dias, Ph.
 Dion, Ph.
 Dolon, celer.
 Glyron, Athl.
 Lacoñ, Can.
 Mimas, Gig.
 Menon, Aurig.
 Mycon, Piçt.
 Mydon, Aurig.
 Myron, Stat.
 Myus, Inf.
 Pion, mons
 Salon, reg.
 Sinon, prod.
 Solon, legisl.
 Solus, Op.
 Syphax, rex
 Thales, Phil.
 Theon, Piçt.
 Theas, Rex
 Timon, ofor ho-
 minum.
 Toron, lacus
 Xenon, Piçt.

v —
sine incr.
 Gyges, Gig. Rex
 Paft.
 Pales, Dea.

 §. VIII.
— v
2. decl.
 Baa, Mons
 Barcha, Fam.
 Befas, fons
 Befsa, nemus
 Bryfa, prom.
 Buda, op.
 Bura, vr.
 Carna, dea
 Carrha, vr.
 Charta, vr.
 Chryfa, op.
 Cinga, fl.
 Cinna, dux
 Cirra, vr.

Ciffa, fl.
 Coffa, op.
 Cotta, orat.
 Creta, inf.
 Cydna, vr.
 Cylla, aurig.
 Dora, op.
 Flora, dea
 Galba, Imp.
 Gangra, vr.
 Gaza, vr.
 Græa
 Iana, dea
 Ierba, fl.
 Iura, mons
 Larta, vr.
 Leda, mul.
 Ierna, palus
 Liffa, Inf.
 Locra, fl.
 Luca, vr.
 Luna, op.
 Lydda, vr.
 Macra, Fl.
 Maia, ny.
 Massa, fl.
 Mera, ny. can.
 Morca, dea
 Mofa, fl.
 Mufa
 Nerua, Imp.
 Niffa, op.
 Nola, vr.
 Nona, dea
 Numa, rex
 Nyfa, vr. mo.
 Palma, vr.
 Parca, dea
 Parma, fl. vr.
 Pella, vr.
 Perga, op.
 Petra, op.
 Phædra, mul.
 Phlegra, vr.
 Phrixa, vr.
 Phthia, vr.
 Pimpla, mo.
 Pifa, vr.
 Roma, vr.
 Sagra, fl.
 Sanga, fervus
 Scylla, ny.
 Seia, dea
 Senta, dea
 Smyrna, vr.
 Sparta, vr.
 Stella, Poë
 Struma, Sonat.
 Suada, dea
 Syla, dux
 Teuca, reg.
 Thea, ny.
 Tiffa, vr.
 Tricca, mul.

Troia, reg.
 Tuca;
 Tufca, fl.
 Vedra, fl.
 Vesta, dea.

2. decl.
 Bacchas
 Bargus, fl.
 Bassus, Poë.
 Battus, rex poet.
 paft.
 Beltus, rex
 Biblus, fl.
 Boccus, rex
 Boetus, poc. fl.
 Brennus, dux
 Brutus,
 Cacus, latro
 Cadmus, rex
 Cælus, deus
 Cœpus, monft.
 Caius, dux
 Caurus, vent.
 Ceftrus, fl.
 Chius, inf.
 Chlorus, fl.
 Cirnus, aurig.
 Chlicus, dux
 Codrus, rex
 Cæus, gig.
 Cenfus, deus
 Corus, vent.
 Cofmus, vnguen-
 tarius.
 Cofius, mons
 Crassus, orat.
 Crios, athlet.
 Crocus, venat.
 Cryfus, rex
 Cydnus, fl.
 Cygnus, rex
 Cynnus, gig.
 Cynthus, mo.
 Cyprus, inf.
 Cyrnus, inf.
 Cyrrhus, opp.
 Cyrus, rex fl.
 Daunus, rex
 Delos, inf.
 Drufus, dux
 Faunus, rex
 Gallus, fl. poc.
 Gaurus, mo.
 Gillus, exul libe-
 ralis
 Gracchus
 Ianus, deus
 Iaffus, inf.
 Laius, rex
 Lampon, equus
 Laufus, venat.
 Lemnos, inf.
 Lesbos

Lesbos Inf.
 Mœnus Fl.
 Momus. Deus
 Mopsus. Paf.
 Naxos. Inf.
 Nessus. Cent.
 Nilus, Fl.
 Ninus. Rex
 Nifus. amicus
 Parnus. nauta
 Pathmos. Inf.
 Phorcus. Deus
 Phryxus. Her.
 Picus. Rex
 Pindus. Mo.
 Plautus. Poë.
 Plutus. Deus,
 Pontus. reg.
 Porus. Rex
 Pyrrhus Rex
 Rhenus. Fl.
 Rhœbus. Equus
 Sargus. Fl.
 Scyros. Inf.
 Seius. infelix
 Tarfus. Vr.
 Taurus. Mo.
 Terpaus. Cith.
 Teucer. Dux
 Tmolus. Fl. Mos
 Turnus. Dux
 Varnus. Fl. Dux
 Xanthus. Fl.
 3a. decl. incr. br.
 Battis. form.
 Bebis. lacus
 Byblis. Ny.
 Cæsar. Imp.
 Castor. Her.
 Chæris. Cith.
 Chalcis. Vr.
 Chloris. Dea
 Cocles. Her.
 Crantor. Ph.
 Colchus. reg.
 Crathis. Fl.
 Daphnis. formosus
 nemus
 Daulis. Ny.
 Dipfas. lena
 Doris. Ny. reg.
 Farfar. Fl.
 Gergis. Op.
 Iulis. Op.
 Iais. lena
 Locris. reg.
 Lotis. Ny.
 Mentor. sculp.
 Mæris. lacus
 Nais. Ny. Fl. lena
 Neris. Vr.
 Nestor. Dux
 Neuris. Inf.

Pallas, Dea
 Persis, reg.
 Phasis, reg.
 Phocis, reg.
 Phyllis, Mul.
 Procris, venat.
 Sirus, Fl. Vr.
 Stentor, Dux
 Teucris, reg.
 Thais, lena.
 Tibur, Vr.

incr. long.
 Carbo, Dux
 Dido, Reg.
 Frontus, Ph.
 Gilo, Vr.
 Iuno, Dea
 Mandro, naut.
 Narbo, Vr.
 Naro, Fl.
 Naso, poë.
 Nico, dux
 Pifô, dux
 Pluto, Deus
 Stilpo. ph.
 Sulino, Op.
 Zeno, ph.

sine incr.
 Baucis, Mul.
 Betis, Fl.
 Cyris, Ny.
 Dictys, pisc.
 Cent. list.
 Dirus, Mo.
 Dirphys, Mo.
 Leptis, Vr.
 Memphis. Vr.
 Phasis, reg.
 Phyllis, Fl.
 Phyrnis, coquus
 Pirynis, Cith.
 Tethys, Dea
 Thespis, poë.
 Thyrsis, paf.
 Tigris, Fl.
 Tiphys, naut.
 Zeuxis, pict.

§. IX.

1a. decl.

Calpe, Mons
 Cannæ, Op.
 Caumus, Cen.
 Chryse, Op.
 Chryses, Sacerd.
 Circe, Ny.
 Crane, venatr.
 Cumæ, Vr.
 Daphne, Ny.
 lucus
 Derce, fons

Dicte, Ny. Mo.
 Dirce, fons
 Drances, Her.
 Iarbas, Rex
 Iopas Cith.
 Ioppe, portus
 Ladas, Curfor
 Lerne, palus
 Læthe, Fl.
 Phocas, Imp.
 Phryne, lena
 Pifæ, Vr.
 Progne, Mul.
 Tarne, fons
 Tempe, Mon.
 Thebe, Vr.
 Thule, Inf.
 Zancle, Vr.
 Zancles, Scnex

2a. decl.

Carni
 Cimbri
 Colchi
 Corfi
 Dauni
 Delphi
 Galli
 Græci
 Locri
 Marsi
 Mauri
 Myfi
 Parthi
 Psylli
 Rhæti
 Sardi
 Suevi
 Teucris
 Thusei
 Volsci

Comum, Vr.
 Dorceus, Can.
 Fundi, Op.
 Lampeus, Mo.
 Mnestheus, dux
 Neleus, Rex
 Nereus, Deus
 Pæstum, op.
 Pelcus, Rex
 Pantheus, Her.
 Perseus, Rex
 Proteus, Deus
 Tereus, Rex
 Theseus, Her.
 Tydeus, Rex
 Tyrrheus, paf.

3a. decl. incr. br.

Bebryx. Rex
 Cecrops, Rex
 Climax, Mo.
 Gorgon

Iapyx, Vent.
 Iason, dux
 Iælaps, Can.
 Memnon, dux
 Pæon. Medic.
 Pæmen. Monf.
 Rhynton, mimus
 Strymon, Fl.

incr. long.

Bebryx, Rex
 Calchas, Vates
 Chiron, cent.
 medicus
 Clæon, fons
 Damon, paf.
 Ganges, Fl.
 Ladon, Can.
 Minos, iudex
 Narses, dux
 Pallas, dux
 Perdix, ven.
 Phanix, Fl.
 Phorbis, paf.
 Phorcyn, Deus
 Phyllus, Op.
 Pollux, Her.
 Præxus, Op.
 Rhamnes, dux
 Sciron, latro
 Scyllus, Op.
 Sidon. Vr.
 Stridon. Vr.
 Tellus, Dea
 Tiryns, Fl.
 Titan. Deus
 Triton, Deus
 Turon. Vr.
 Typhon. Gig.

sine incr.

Brimo, Dea
 Clotho, Dea
 Dido, Reg.
 Ganges, Fl.
 Manto, Mul.
 Sappho, Poetr.
 Xanto, Ny.
 Xerxes, Rex
 Xcuxes, pict.

§. X.

v v v

1a. decl.

Abala, Op.
 Ablana, Fl.
 Abila. Mons
 Acara, Vr.
 Aora, Ny.
 Apina. Vr.
 Aquila, Vr.
 Eboræ, Vr.
 Elea, Vr.
 Emefa, Vr.

Ephyra, Vr.
 Erythra, Vr.
 Mo.

Hecuba
 Helena
 Isara, Fl.
 Ithaca, Inf.

2a. decl.

Amathus, Fl.
 Amycus, dux
 Anius, Lacus
 Aponus, Fl.
 Epaphus, Her.
 Ephesus, Vr.
 Erebus, Fl.
 Erycus, Mo.
 Helenus, Vates
 Helymus, Ven.
 Hoarus, Fl.
 Hodius, præco
 Hyalus, Fl.
 Ibycus Poë.
 Ocellus, Vr.

3a. decl.

incr. long.

Anio, Fl.
 Aquilo, Vent.
 Agatho, ph.
 Hero. Rex

sine incr.

Abaris, Her.
 Acapis, Fl.
 Araris, Fl.
 Aoris, Ven.
 Hypanis, Fl.

§. XI.

v — v

1. decl.

Abella, Op.
 Acharra, Op.
 Acasta, Ny.
 Acesta, Vr.
 Acrilla, Op.
 Agylla, Vr.
 Araxa, Vr.
 Edessa, Vr.
 Egesta, Vr.
 Elæa, Vr.
 Elisa, Reg.
 Emisa, Vr.
 Erythra, Mo.
 Himella, Fl.
 Hytenna, Vr.
 Ierna, Fl.
 Ilerda, Vr.

2a. decl.

Abronus, Pict.
 Abydos, Op.
 Achantus, Op.

— — —
 Acastus, Ven.
 Adrastus, Rex
 Alanus, Fl.
 Alaunus, Fl.
 Anapus, fons
 Anigrus, Fl.
 Aornos, lacus
 Aous, fl.
 Aratus, poë.
 Avernus, lacus
 Epeus, Archit. †
 Halæsius, Mo. fl.
 Helorus, fl.
 Homerus, poë.
 Hymettus, Mo.
 Hyparchus, dux
 Hypenus, Athl.
 Iberus, fl.
 Ilissus, fl.
 Inyffus, Vr.
 Iolcos, Op.
 Isander, Her.
 Itaurus, fl.
 Oaxus, Vr.
 Olympus, Mo.
 Olynthus, Vr.

3æ. decl.
 incr. br.
 Adonis, Her. fl.
 Agenor, Her.
 Alastor, equus
 Alector, dux
 Amicer, dux
 Amyntor, Her.
 Apollo, Deus
 Arcstor, Her.
 Aristor, Her.
 Hylactor, Can.
 Hypenor, dux
 Holiris, Rex. Deus

incr. long.
 Aderco, Vr.
 Arator, poë.

fine incr.
 Adonis Her. fl.
 Alexis, puer.
 Anapis fl.
 Anausis, procius
 Anubis, Deus
 Erinny.
 Itapis, fl.
 Oaxis, fl. †
 Ostris, Rex
 Deus.

§. XII.
 — — —
 1æ. decl.

Acesæ, Op.
 Enope, Vr.
 Erate, Ny.

— — —
 Hecale, Anus
 Hecate, Dea
 Helene, Inf.
 Helice, Op.
 Homole, Mo.

2æ. decl.
 Hedui
 Heneti

3. decl.
 incr. long.
 Acamas, Op.
 Acheron, fl.
 Acragas, Mons
 pictor
 Agathon, Ph.
 fortis, tib.
 Amathus, Vr.
 Amydor, Vr.
 Apefus, Vr.
 Athamas, He.
 Eleus, Op.
 Elicon, Mon.

fine incr.
 Erato, Musa.

§. XIII.
 1æ. decl.

— — —
 Acerræ, Op.
 Acestes, Her.
 Achates, Her. fl.
 Amyclæ, Vr.
 Amynthas, past.
 Arachne, nectr.
 Athenæ, Vr.
 Iarbas, Rex
 Iarchas ph.
 Iopas, Cith.
 Ioppe, Vr.
 Ithome, Vr.
 Odites, Cent.
 Oicles, Her.
 Olymper, Vr.

2æ. decl.
 Agaunum, op.
 Agylleus, luçt.
 Aloeus, gig.
 Aoti, pop.
 Eluri, pop.
 Enipeus, fl.
 Epei, pop.
 Hetrusci, pop.
 Oileus, Rex
 Ophineus, Vates

3æ. decl.
 incr. br.
 Aedon, mul.
 A rion, Cith.
 Ariston, Sculpt.

— — —
 Iapyx, Vent.
 Iason, Her.
 Orior, Her.
 incr. long.
 Elæus, Vr.
 Orion, Her.
 fine incr.
 Achilles, Her.
 Aello, Harpy. Can.
 Anaxo, mul.
 Apelles, pict.
 Araxes, fl.
 Enyo, Dea
 Erictho, vençf.
 Hydaspes, fl.
 Orestes, Her.
 Orodex Rex
 Orontes, fl. Her.
 Vlyses, Her.

§. XIV.

— — —
 1æ. decl.

Addua, fl.
 Adria, mare
 Ælia, Vr.
 Africa, reg.
 Allia, fl.
 Andria, Inf.
 Anglia, Inf.
 Ardea, Vr.
 Asia, Reg.
 Attica, reg.
 Artilla, Tyr.
 Austria, reg.
 Axona, fl.
 Himera, fl.
 Iliia, reg.
 India, reg.
 Ischia, inf.
 Istria, reg.
 Istula, fl.
 Olbia, op.
 Oppia, vestalis
 Ortopla, vr.
 Ostia, vr.
 Vmbria, reg.
 Vtica, vr.

2æ. decl.

Accius, poë.
 Æacus, iudex
 Ælius, imp.
 Æolus, deus
 Æpolus, past.
 Æsacus, her.
 Æsarus, fl.
 Æschylus, poë.
 Algidus, monf.
 Alphius, Fæner.
 Anxius, fl.
 Appius, Rom.
 Arbius, monf.
 Argilus, vr.

— — —
 Astylus, Cent.
 Atropos, Parca
 Attalus, rex
 Aufidus, fl.
 Ennius, poë.
 Euporus, servus
 Eurvtus, cent. sa-
 gitt.
 Harpacus prædo
 Hesperus, Stella
 Hyrtacus, her.
 Icarus, her.
 Inachus rex fl.
 Iphiclus her.
 Iphitus her.
 Ismarus mo.
 Oebalus rex
 Oedipus
 Olenus vr.
 Cyclops
 Vraños; deus

3æ. decl.
 incr. br.

Aeolis reg.
 Annibal
 Asdrabal
 Eupator rex
 Illyris reg.

fine incr.

Eupolis, poë.
 Hispali, vr.
 Idalis, op.
 Ogyris, inf.

§. XV.

— — —
 1æ. decl.

Abdera, op.
 Acrilla, op.
 Adrapsa, vr.
 Acta, rex
 Aegæa, vr.
 Aepina, inf.
 Aegira, op.
 Acthusa, inf.
 Agrippa, rex
 Albuna, dea
 Alcmena, mul.
 Alipha, op.
 Althxa, mul.
 Amphissa, vr:
 Ancona, vr.
 Ancyra, vr.
 Antissa, op.
 Astræa, dea
 Atina, vr.
 Attæa, stagn.
 Attella, op.
 Augusta, vr.
 Aurunca, vr.
 Electra, Ny.
 Eubæa, Reg.

— — —
 Eudora, Ny.
 Europa
 Hippona, Dea sta-
 bulorum.
 Hydrusa, inf.
 Ichnusa, inf.
 Oenussa, inf.
 Vxella, vr.

2æ. decl.

Absyrtus, her.
 Admetus, rex
 Ægyptus, her. vr.
 Ægyptus, reg. her.
 Ælapus, fl. her.
 Æsopus
 Aglaus, paup.
 Alburnus, Mo.
 Alceus, poë.
 Alcander, her.
 Alpheus, fl.
 Amphrysius, fl.
 Ancæus, ven.
 Androdus, servus
 Antæus, gig.
 Archippus, Ph.
 Argæus, mo.
 Asopus, fl.
 Astræus, gig.
 Azotus, vr.
 Epirus, reg.
 Evander, Rex pla-
 stes.

Evarchus, Fl.
 Eubulus, Poë.
 Eudoxus, astrol.
 Evenus, Ph. Fl.
 Eumæus, subulc.
 Eumolpus, Poë.
 Euphorbus, her.
 Eupompus, Pict.
 Euripus.
 Euthymus, pugill.
 Euxinus.
 Herillus, Ph.
 Hermippus, Poë.
 Hefæus, mons
 Hipparchus, Poë.
 astrol.

Hylæus, Cent.
 Idæus, Poë.
 Ismenus, Fl.
 Ocagrus, Fl.
 Orbelus, Mo.
 Ordesus, Fl.
 Orneus, Cent.
 Oropus, vr.
 Orphnæus, equus.

3æ. decl.
 incr. br.

Aglais, Ny.
 Alcanor, her.
 Alcestis, Mul.
 Antenor,

Antenor, her.
Edonis, vr.
Elpenor, her.
Euphranor, Stat.
Euphrantis, reg.
Hypsenor: dux

§. XVI.

1. a. decl.
Admeto, Ny.
Ætes, Rex
Æneas
Alcippe, Mul.
Ambastæ, pop.
Anchises
Antemnæ, vr.
Archias, Poë.
Architas, Ph.
Augias, Rex
Evadne, Mul.
Eudipne, inf.
Eurome, op.
Euterpe, Musa
Harpyja
Irene, inf.
Istone Mo.
Ocanthe, op.
Oenone Ny.

2. a. decl.
Arpinum, vr.
Arverni, pop.
Auximum, vr.
Engaddum, op.
Hydruntum, vr.
Vibinum, vr.

3. a. decl.
incr. br.
Actæon, ven.
Ægæon, Gig.
Alcmæon: Ph.
Amphion, lyr.
Ixion, Rex

incr. long.
Hipponax, Poë.

sine incr.
Æschines, ph.
Alecto, Furia
Euclides, Ph.
Euphrates, Fl.
Eurycles, Vates
Herodes,
Hystaspes, Dux

§. XVII.

— 0 —
Hermias, Ph.
Hippias, Ph.
Omphale, len.

2. a. decl.
Actium, Prom.
Albij, Montes
Algidum, Op.
Antium, op.
Arbij, pop.
Astomi, pop.
Heluij, pop.
Hernici, pop.
Ilium, op.

3. a. decl.
incr. long.
Artemus, Fl.
Anteros, deus
Appion, gram.
Artemon, pict.
Medic.
Ascalon, vr.
Eutyches, hæc.

sine incr.
Arfaces, rex
Eumenes, rex
Eurycles, Vates
Hercules
Iphicles, her.
Oebares, aurig.
Ogyges, rex

§. XVIII.

0 0 0
1. a. decl.
Capua, vr.
Catana, vr.
Cremora, fl.
Genua, vr.
Lamia, lena
Libya, reg.
Lipara, inf.
Lycia, reg.
Malea, prom.
Megara, Vr. Mo.
Melita, inf.
Mutina, vr.
Pagasa, op.
Patara, vr.
Phalara, vr.
Pharia, inf.
Philyra, mul.
Phrygia, reg.
Prochyta, inf.
Scythia, reg.
Seneca, ph.
Solyma, Vr.
Syria, reg.
Tanagra, op.
Tegea, op.
Temesa, vr.
Trebis, fl.
Tyana, vr.
Velia, op.
2. a. decl.
Bavius, Poë.

0 0 0
Bibulus, Rom.
Cafius, mons
Catulus, Rom.
Cranaus, rex
Craterus, gloriosus
Cratylus, Ph.
Curius, frug.
Cyanos, fl.
Cybelus, mons
Cyminus, mo. lac
Danaus, Rex
Decius, Rom.
Durius, Fl.
Fabius, Rom.
Ficius, deus
Gabalus, helluo
Galadrus, mo.
Glaphyrus, adult.
Gyarus, inf.
Libanus, mo.
Maleus, mo.
Marius, Rom.
Meropus, mo.
Metabus, cond.
Metius, perfid.
Minius, Fl.
Monymus servus
Myrinus, glad.
Patroclus, her.
Pheneus, lacus
Pinarus, Fl.
Potamus, op.
Precius, lacus
Priamus, Rex
Rhodanus, Fl.
Sagarus, Fl.
Satyrus, Fl.
Silarus, Fl.
Sipylus, vr.
Sthenclus, dux
Tanagrus, fl.
Tatius, dux
Tenedos, inf.
Vesulus, mons
Vogesus, mo.
Zephyrus, vent.

3. a. decl.
incr. long.
Cicero
Frutinal, templ.
Lucomo, rex
Numitor, rex
Pharao, rex
Stilico, perfid.
Tanaquil, reg.

sine incr.
Calaris, vr.
Cleobis, pius
Colapis, fl.
Fabaris, fl.
Lachesis, Parca
Liparis, inf.

0 0 0
Nemesis, dea
Phalaris, Tyr.
Sagaris, Fl.
Serapis, deus
Sicoris, fl.
Sybaris, vr. fl.
Tanais, fl.
Tiberis, fl.
Tripolis, reg.

§. XIX.

0 0 —
1. a. decl.
Beroc, mul.
Bitias, dux
Broteas, pugil.
Canace, mul.
Canache, can.
Chabrias, Ph.
Chione, lena
Cineas, orat.
Cinyras, rex
Clymene, mul.
Clytie, mul.
Cranac, inf.
Critias, Ph. Tyr.
Cyane, Ny. fons
Cybale, ancill.
Cybele, dea
Cydias, pict.
Danae, mul.
Dorylas, cent.
Druidæ, sacrif.
Dryope, vr. ny.
Fesulæ, vicus
Galatæ, pop.
Gamale, vr.
Glaphyræ, vr.
Lamiæ, monst.
Lybie, reg.
Lipare, inf.
Lycidas, cent. past.
Lysias, orat.
Melite, inf.
Meroc, inf.
Merope, ny.
Michale, venef.
Minyas, dives
Mycalæ, mo.
Nemeæ, sylu.
Nephele, mul.
Ninive, vr.
Niobe, mul.
Numidæ, pop.
Panope, ny.
Pegasa, op.
Pelias, rex
Pholoe, mo.
Pfanathe, fons
Pterelus, rex
Rhodope, mons
Icna.
Rudia, vr.
Saturæ, palus

0 0 —
Semele, mul.
Solyma, vr.
Temese, vr.
Thamaras, poet.
Thrafeas, ph.
augur.
Tineas, fl.
Trabeas, poe.
Triopas, rex
Velitra, vr.
Zephyre, inf.

2. a. decl.
Barathrum.
Briareus, gig.
Drepanum, Vr.
Foruli, Op.
Gabalum, Op.
Gabij, Vr.
Iatium, reg.
Melancus, Can.
Cent.
Morini, pop.
Nerium, prom.
Parium, Op.
Rutuli, pop.
Salij, pop.
Tigurum, Vr.

3. a. decl.
incr. long.
Babylon, Vr.
Calydon, Vr.
Cerasus, Inf.
Cleophon, Trag.
Colophon, Vr.
Corybas, Homo.
Corydon, past.
Gedeon, Dux.
Lycophon, Poë.
Marathon, Vr.
Nasamon, pop.
Phaethon.
Phlegethon, Fl.
Rubicon, Fl.
Salamis, Inf. Vr.
Sicyon, Vr.
Simois, Fl.
Telamon, Rex.
Xenophon, Ph.

sine incr.
Diocles, Com.
Nocles, pict.
Pericles, Du.
Philocles, Trag.
Pylades, amic.
Sophocles, trag.
Steropes, Cycl.
Stenyo, gorg.
Timocles, Com.
Xenocles, Or.

§. XX.

1a. decl.

Barenc. vr.
 Bootes. bubulc.
 Bovillæ. op.
 Carillæ. op.
 Cleone. op.
 Coronæ. op.
 Cybelle. dea
 Cyrene. op.
 Dionc. ny.
 Fidenæ. Vr.
 Fiagellæ. Vr.
 Lycambes. Perfid.
 Lycaste, lena.
 Lycormas, Fl.
 Magiste. Vr.
 Menalcius, pass.
 Menœetes, Her.
 Mycenæ, Vr.
 Mynodes, Deus
 muscarum,
 Napææ, ny.
 Philetas, Poë.
 Philides, equiso.
 Phraortes, Rex.
 Plataæ. Vr.
 Podarge, equa.
 Priene, Vr.
 Salonæ, Vr.
 Scabste, Vr.
 Sinope, Vr.
 Sophene, reg.
 Syene, Vr.
 Teate, Op.
 Terapne, Vr.
 Thyestes, tyr.
 Terone, Op.
 Tyrambe, Op.

2a. decl.

Calenum, op.
 Casinum, op.
 Ladestum, Inf.
 Lobini, mon.
 Menestheus, Her.
 Monæceus, amans
 patriæ.
 Phoroncus, Dux.
 Pisaurum, Vr.
 Prometheus, Her.
 Salernum, vr.
 Sipontum, vr.
 Spoletum, vr.
 Tarentum, vr.
 Tolentum, op.
 Tridentum, Vr.
 Tuentum, Fl.
 Typhoeus, gig.
 Venafum, Op.

Populi.

Britanni

Carini
 Cedrossi
 Celæthi
 Cerauni
 Cherusci
 Chrasimi
 Coraxi
 Falisci
 Geloni
 Georgi
 Labici
 Liburni
 Magini
 Moloſi
 Morylli
 Napæi
 Nomæi
 Pelasgi
 Podargi
 Rhyteni
 Sabæi
 Sabelli
 Sabini
 Sacrani
 Sicambri
 Sicani
 Sopheni
 Triballi
 Triphylli
 Vagini.

3a. decl.

incr. long.

Citheron, mon.
 Lycophron,
 Poë.
 Machærus, arx.
 Myricus, Op.
 Selinus, Op.
 Tearcon, Rex.
 Trapezus, vr.

incr. br.

Lycaon, Rex.
 faber.
 Machaon, med.
 Palæmon, pass.
 arrog. gulos.
 Philamon, Poë.
 Cith, pugil.
 Philemon, Com.
 Pyracmon, Cycl.
 Melampus, Can.

sine incr.

Besippo, Op.
 Calypso, ny.
 Cebrines, Fl.
 Celæno, Harpy.
 Celeno, ny.
 Cleanthes, Ph.
 Colotes, Pict.
 Corytto, dea.
 saltatrix.

Cynapes, Fl.
 Lacippo, Op.
 Lycambes Hora.
 Melantho, mul.
 Menestho, ny.
 Menœetes, Her.
 Nealces, pict.
 Neocles, pict.
 Niphates, mo.
 Philocles, trag.
 Phraortes, Rex.
 Polyxo, mul.
 Procrustes, latro
 Pylartes, Her.
 Sophocles, Trag.
 Telestho, Ny,
 Thyestes, Tyr.
 Thymætes, Her.
 Timantes, pict.
 Timocles, com.
 Xenocles, Or.

§. XXI.

0-0

1a. decl.

Balista, mo.
 Batina, Op.
 Cabura, fons.
 Camilla, Amaz.
 Cathæna, vr.
 Celæthra, vr.
 Chaassa, vr.
 Chalastra, vr.
 Chimæra, monst.
 Cicutæ, avarus.
 Coronta, Vr.
 Cofamba, Op.
 Cremona, Vr.
 Creusa, nutrix.
 Crimissa, ny. Vr.
 Curulla, Op.
 Cyarda, Vr.
 Cybella, Vr.
 Cynura, Vr.
 Diana, dea
 Garumna, Fl.
 Gebenna, Vr.
 Geneva, op.
 Goræa, op.
 Gerunda, op.
 Gomorrha, Vr.
 Ianira, ny.
 Iocasta, Reg.
 Iugurtha, Rex.
 Ladeſta, Inf.
 Iaverna, dea
 Leæna, lena.
 Legerda Vr.
 Levana, dea
 Ligea, ny.
 Lucerna, vr.
 Lycisca, can.
 Malaca, vr.
 Malea, prom.

0-0

Marea, palus.
 M A R I A
 Marica, dea
 Medusa, Furia.
 Megæra, Furia
 Melæna, Inf.
 Melyſſa, Opp.
 Ny, nutrix.
 Micipsa, Rex
 Minerua, dea
 Moneta, dea.
 Mycena, ny. Vr.
 Myrica, Inf.
 Naarda, vr.
 Neæra, ny.
 Padusa, fossa.
 Petræa, reg.
 Rauenna, vr.
 Salanga, mo.
 Sarepta, vr.
 Segesta, vr.
 Sibylla.
 Spurina, Dux.
 Stagira, op.
 Suburra, vicus.
 Sueſſa, op.
 Syagra, reg.
 Tanagra, op.
 Thalia, Muſa.
 Dhyella, Harpy.
 Tolosa, vr.
 Tomiſſa, reg.
 Vacuna, Dea.
 Vienna, vr.

2a. decl.

Bathyllus, trag.
 Berunus, vr.
 Bigæus, Fl.
 Eoliffus, vr.
 Benofus, helluo.
 Brileſſus, mo.
 Brilettus, mo.
 Bybassus, pass.
 Caicus, Dux.
 Cairus, Vr.
 Calænus, fons.
 Camillus, Her.
 Canopus, vr.
 Caranus, Rex.
 Carofus, Fl.
 Carinus Fl.
 Caryſtus, Op.
 Catullus, Poë.
 Caycus, Fl.
 Cayſtor, Fl.
 Ceraunus, Fl.
 Rex.
 Charaxus, leno.
 prædo prodig.
 Choræbus, figulus.
 Cimolus, Inf.
 Clearchus, Dux
 Ph.

0-0

Cloanchus, Her.
 Corinnus, Poë.
 Corinthus, vr.
 Coriſſus, vr.
 Corabus, Her.
 Cratinus, Poëgu-
 loſus.
 Cratippus, Ph.
 Crotopus, rex.
 Cytheron, mo.
 Cytorus, vr. mo.
 Dahippus, Stat.
 Damascus, Vr.
 Darodus, Fl.
 Galadrus, mo.
 Galenus, med.
 Galeſus, vr.
 Galeſus, Fl.
 Geræſtus, prom.
 Labicus, Vr.
 Lacinus, latro
 Latinus, rex.
 Leander, procus.
 Lucullus, rom.
 Lycæus, mo.
 Lycastus, vr.
 Lyciscus, puer
 Lycurgus, legisl.
 Lyſander, Dux.
 Martinus, mo.
 Meletus, Fl.
 Meliſſus, rex.
 Menæchmus,
 Ph.
 Menæder, comed.
 Metaurus, Fl.
 Metellus, rom.
 Metiſcus, aurig.
 Molorchus, hoſp.
 Nearchus, form.
 Nemaufus, vr.
 Nicander, Poë.
 Pachynus, pron.
 Panormus, Vr.
 Pelorus, prom.
 Perillus, faber.
 Philippus, rex.
 Philificus, form.
 Phlegræus, Cent.
 Pisaurus, Fl.
 Regillus, lacus.
 Saguntus, Vr.
 Scamander, Fl.
 Seleucus, rex.
 Seriphus, Inf.
 Sichæus, diues
 Silenus.
 Statanus, Deus.
 Sragros, cau.
 Taburnus, mo.
 Tegeſtus, Op.
 Tibullus, Poë.
 Timavus, fl.
 Timolus, Mo.
 Vefevus.

Vesuvius. mo.
Zacynthus. inf.

3^a. decl.
incr. br.

Bianor. dux
Coronis. ny.
Cupido. deus
Cytheris. lena
Calanthis. anc.
Licoris. lena
Mimallis. inf.
Phafelis. vr.
Phobetor. deus
Propontis. mare
Rhodopis. lena
Selinis. vr.
Serapis. deus
Theognis. poe.
Zamolxis. deus

incr. long.

Lupercal.

sine incr.

Bryaxis. stat.
Charybdis
Choaspis. fl.
Coraxis. fl. mo.
Lalassis. fl.
Monacris. mo.
Serapis. deus
Sesostris. rex
Siambis. inf.
Tycnis. fl. op.
Vifurgis. fl.

§. XXII.

— v v

1^a. decl.

Betica. reg.
Brixia. vr.
Cardina. dea
Caria. reg.
Claudia. vest.
Clodia. dives
Clœlia. vest.
Corduba. vr.
Corfica. inf.
Dacia. reg.
Daulia. op.
Daunia. reg.
Duria. fl.
Fatua. dea
Fimbria. tyr.
Flandria. reg.
Gallia
Grœcia
Libera. dea
Lydia. reg.
Mantua. vr.
Matrona. fl.
Media. reg.
Mœsia. reg.

Murcia. dea so-
cord.

Myfia. reg.
Narnia. vr.
Natuplia. op.
Nundina. dea
Nursia. vr.
Papia. vr.
Parthia. reg.
Porfena. Rex
Rumina. dea
Scævola. her.
Sequana. fl.
Strenua. dea
Styria. prou.
Sylvia. reg.
Synnada. vr.
Teucra. reg.
Thracia. reg.
Thuria. fons
Thuscia. reg.
Tuccia. vest.
Tullia. impia
Vistula. fl.

2^a. decl.

Batalus. mollis tib.
Bargylus. mo.
Batrachus. sculp.
Bergion. gig.
Bosphor. fretum
Bupalus. pict.
Cæcius. mo.
Cælius. mo.
Carphatus. inf.
Carpatus. mo.
Caucasus. mo.
Cerberus. can.
Chærilus. poc.
Circius. mo.
Cispius. mo.
Claudius. mo.
Imp.
Clodius. sedit.
Compsacus. fl.
Cyllarus. cent.
equus
Dædalus. archit.
Dardanus. rex
Dorius. fl.
Farfarus. fl.
Fucinus. lacus
Gargarus. mo.
Gordius. rex
Gorgasus. plast.
Iapetus. her.
Iupiter
Lampfacus. vr.
Libanus. mo.
Mænalus. mo.
Manlius. pict.
her.
Mafsicus. mo.
Mincius. fl.

Mistrylus. cop.

Monychus. cent.
Morpheus. deus
Mutius. heros
Myiagrus. musca-
rum deus stat.
Mytilus. aurig.
Neritus. monf.
Pamphagus. can.
Pamphilus. ama-
tor
Patroclus. her.
Pegasus. equ.
Pelion. mons
Pharsalus. op.
Pierus. mons
Pinarus. fl.
Pindarus. poc.
Pindarus. fl.
Pittacus. ph.
Pyramus. infelix
Rhyndacus. fl.
Romulus
Roscius. histrio
Sciurus. infelix
Servius. Rex
Sisyphus. latro
Sostratus. archit.
faber pugil.
Spartacus. servus
Stymphalus. lacus
Sylvius. rex
Tanarus. prom.
Tantalus. rex
Tartarus. carcer
Telephus. rex
Tityrus. past.
Tityrus. infelix
Troilus. her.
Tullius. Rom.
Tyndarus. rex
Virbius. venat. ca-
stus
Zoilus
Zopyrus. dux

Nim. plur.

Gargara
Mænala
Tænara
Tartara
Tentyra

3^a. decl. incr. br.

Bæbias. fl.
Iulias. op.
Mulciber. deus
Porphyris. inf.
Salmacis. fons
Tentyris. vr.

incr. long.

Barcino. vr.
Curio. Rom.

Parmeno. homo
Phormio. ph.
Scipio. Rom.
Turpio. actor.

sine incr.

Bilbilis. vr.
Diphilis. archit.
Poemenis. Can.
Setabis. fl.
Thestylis. rustica
Tomiris. reg.

§. XXIII.

— v v

1^a. decl.

Bellona. dea
Bubona. dea
bouum
Cænina. op.
Cæsenna. vr.
Cajeta. vr. nutr.
Carmenta. dea
Cassandra. vat.
Corcyra. inf.
Cunina. dea
Delphusa. fons
Dircenna. fons
Deverra. dea sco-
parum.
Diana
Dodona. ny.
nemus
Ianassa. ny.
Iuturna. mul.
fons
Iarissa. vr.
Iarunda. ny.
Latona. dea
Libethra. fons
Linterna. palus
Locusta. venef.
Lucina. dea
Mamurra. fastus
Margæa. fons
Marpeffa. form.
Matuta. dea
Medea. venef.
Messana. vr.
Methymna. vr.
Muræna. Rom.
Mustela. glad.
Nasica. probus
Nesæa. ny.
Nicæa. vr.
Palmira. reg.
Pandora. mul.
Pomona. dea
Poppæa. form.
Porfena. rex
Postuorta. dea
Potina. dea fons
Runcina. dea
Salanga. mo.
Salpina. palus

Tarpeia. prodit.
Telphussa. fons
Tarchina. vr.
Verona. vr.

2^a. decl.

Berytus. vr.
Callistus. dives
Carmelus. mo.
Cephisus. fl.
Chrysiptus. ph.
Clitumnus. fl.
Cocythus. fl.
Ctesippus. impr.
Darius. rex
Dexippus. medic.
Garganus. mo.
Lampeus. mo.
Lencippus. ph.
Libethrus. mo.
Lucanus. poc.
Lucrinus. lacus
Lyrceus. fons
Lyrnessus. op.
Lysippus. stat.
Mæander. fl. mo.
Marpeffus. mo.
Mausolus. rex
Messapus. her.
Misenus. tubicæ.
Narcissus. form.
Naupactus. op.
Nauportus. fl.
Neptunus. deus
Pactolus. fl.
Parnassus. mo.
Peneus. fl.
Permessus. fl.
Pharsalus. op.
Pilumnus. rex
Plutarchus. ph.
Pompeius
Portunus. deus
Pyrauder. parca.
Rhiphæus. cent.
Robigus. deus
Rufillus. vnguent.
Rufinus. dives
Sarmætus. mimus.
Saturnus
Sebethus. fons
Sentinus. deus
Sergeffus. her.
Sichæus. dives
Stymphalus. lacus
Silvanus. deus
Tartessus. op.
Teumessus. mo.
Thersander. tibic.
Ticinus. fl.
Timæus. arrogans
Timolus. mo.
Titanus. deus
Tithonus. her.
Tutanus

<p>Tutarius deus Tyrtaeus, tibic. Vertumnus, deus Vitunus, deus Vegefus, mo. Vulcanus, deus Vulturnus, vent. Xantippus, dux.</p> <p>3a. decl. incr. br.</p> <p>Bebeis, fl. Bryseis, lena Bufiris, tyr. Carthago, vr. Cepheis, lacus Cerceis, ny. Chalctetis, inf. Chryseis, mul. Daphnufis, palus Lychnitis, lacus Lynceftis, fl. reg. Mæotis, palus. Meffeis, fons. Minois, inf. Narciffis, vr. Nemertis, ny. Nicanor, dux. Permeffis, fl. Perfeis, ny. Pifenor, cent. Rhexenor, Her. Robigo, dea Serbonis, palus Telchinis inf. sine incr.</p> <p>Bufiris, Tyr. Iordanis, fl. Meffogis, mo. Momephis, op. Phthiofis, reg. Prætefte, op. Soracte, mo. Soractis, mo. Telchinis, inf.</p> <p>§. XXIV.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Chryfites, mo. Conopas, nanus. Cydippe, ny. Cyllene, mo. Damatas, paf. Iaertes Her. Iarine, fonf. Meffene, vr. Minturnæ, Op. Pallene, Op. Perdicas, dux Pirene, fonf. Procrustes latro Pyrene, mo. Therfites, deform.</p>	<p>Vercellæ, vr. Xantippe, jurgiofa</p> <p>2a. decl.</p> <p>Bæoti, pop. Buxentum, op. Cammani, pop. Carnuntum, op. Cafsinum, op. Circæum, prom. Complutum, vr. Getuli, pop. Ianaffum, op. Laurentum, vr. Linternum, vicus. Londinum, vr. Lucani, pop. Lucentum, op. Lugdunum, vr. Maffyli, pop. Meffeni, pop. Nomentum, op. Peligni, pop. Phoroneus, dux Picenum, reg. Privernum, vr. Pucinum, op. Pygmæi, Rhiphæi, mon. Rhoxani, pop. Salmonæus, arrog. Sentinum, op. Sigeum, prom. Sutrentum, op. Ticinum, op. Toletum, vr. Tornacum, vr. Veftini, pop. Vulturnum, op.</p> <p>3a. decl. incr. br.</p> <p>Clæremone. Poë. Chalcedon, vr. Pandion, rex Sarpedon, Her.</p> <p>incr. long.</p> <p>Demonax, Ph. Mecœnas Myrmilo, hiftr. Pefsinus, vr. Thermodon, fl. sine incr.</p> <p>Callifto, ny. Cambyfes, Rex Chryfites, mons Damocles adul. Derceto, dea Iaxartes, fl. Sirites, tibic. Soficles, Trag. Thericles, figul. Tigrauçs Rex</p>	<p>§. XXV.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Callias, paup. Candace, reg. Chabrias, Ph. Clinias, Ph. mu. Cteffias, medic. Formiæ, vr. Gobryas, Her. Gratiæ, Dæx Mandane, mul. Marffas, tibic. Nicias, perfidus Ninive, vr. Pauffias, pict. Phidias fculpt. Sofias, Servus Sotades, foedus Poë.</p> <p>Thefpiæ, op. 2a. decl.</p> <p>Firmium, op. Noricum, reg. Pergamum, arx Regium, vr. Sannium, reg. Sirmium, vr. Sutrium op. Tufculum op.</p> <p>3a. decl. incr. br.</p> <p>Cercyon, latro Ceryon, gig.</p> <p>incr. long.</p> <p>Cteffiphon, archi. Phocion, dux Pompelon, op. Pfammathus, op. Sepius, op.</p> <p>sine incr.</p> <p>Chofroës, rex. Cliffthene, moll. Damocles adul. Metrocles Ph. Pliffthenes, Her. Socrates Ph.</p> <p>§. XXVI.</p> <p>2a. decl.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Abacana op. Alabanda, vr. Amafea, reg. Apamea, vr. Arethufa, fons Egelafta, op. Eleufa, inf. Halicarna: op. Hiperea, fons. Ophiufa, inf.</p>	<p>2a. decl.</p> <p>Aceffinus Fl. Scul. Achelus, rex. Fl. Adrianus, imp. Agathyrffus, Her. Alabaftus, fl. Alaricus, rex Amafenus, fl. Aracynthus, mo. Arimafp, fl. Athebnus, fl. Arimetuf, libert. Epicharmus, Ph. Epicurus, Ph. Epidamnus, vr. Epidaurus, vr. Erimantus, Vat. Erymanthus, mo. Hyacinthus, Puer. Hymenæus, deus. Iolaus, Her. Ophiucus Her.</p> <p>3a. decl. incr. br.</p> <p>Acamatis, inf Acamarchis, ny. Agapenor, dux. Amaryllis, Mul. Eleleis, mul. Elephantis, inf. sine incr.</p> <p>Anacharfis: Ph.</p> <p>§. XXVII.</p> <p>2a. decl.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Achaia, reg. Aglaiâ, ny. Alanla, reg. Anagnia, Vr. Apulia, reg. Aricia, Vr. Eretria, op. Iberia, reg. Ionia, reg. Ifauria, reg. Olympia, vr.</p> <p>2a. decl.</p> <p>Acontius, mo. Agastrophus Dux. Alceffius, mo. Amaracus, puer. Anulius, Tyr. Ananrius, fl. Apicius, gulofus. Araurius, fl. Horatius Poë. Iapetus, Her. Olympius, tibic. Opimius, Rom. 3a. decl.</p> <p>Olympias, Vr.</p> <p>X</p>	<p>Arauffio, Vr. Atergatis, dea Hyampolis, Vr. Echinades, inf. Orcades, deæ</p> <p>§. XXVIII.</p> <p>2a. decl.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Abaorta, pop. Agramantæ, pop. Agramede, op. Agranippe, fons. Alyattes, rex Anymone, fons Apamefte, op. Arianthe, vr. Eleata, pop. Epidaphne, vr. Oroates, fl. Oroctes, dux. Aphrodite, venus. 2a. decl.</p> <p>Abacænum, op. Agathyrffum, vr. Alabaftum, op. Agapeni, pop. Amaranthi, pop. Amiternum, Vr. Arelatum, Vr. Arimafpi, pop. Eboracum, vr. Epidamnum, Vr. Epidaurum, Vr. Epimetheus, Her. Eteoneus, Rex, vr.</p> <p>3a. decl. incr. br.</p> <p>Agramemnon, Rex Alyacmon, fl. Amithaon, Her. Eriffichthon, impius Hyperion, Sol. 2a. decl.</p> <p>1a. decl.</p> <p>Agamedes, archit. Ariamnes, Vr. Eteocles, Rex. Oroates, fl.</p> <p>§. XXIX.</p> <p>2a. decl.</p> <p>3a. decl.</p> <p>Agrippina, mul. Alexandra, Reg Amalthea nutr. Elœuffa, inf. Eleutherna, vr. Hypermeneftra, Mul. Acceffans,</p>
--	--	--	---	--

<i>v — — v</i> 1 <i>a.</i> decl.	<i>— v v v</i>	<i>— v v —</i>	<i>— v v —</i>	<i>— v — v</i>
Accessus, naut.	Amphimachus, dux	Alcyone, mul. avis	Hermogenes, ph.	§. XXXVI.
Agafander, stat.	Androbios, pict.	Amphinome, ny.	Hippocrat. medic.	1 <i>a.</i> decl.
Alexander	Androdamus, le	Amphithoe, ny.	Hippomenes, her.	Amphimalla, Vr.
Anaxarchus, ph.	gisl.	Andromache, mu	Isocrates, orat.	Augerona, dea
Aristæus, past.	Andromachus, adulat.	Antigone, pia.	Oenopides, math.	Antevorta, dea
Aristarchus	Anticragus, mo.	Arcefilas, ph.	Otryades, her.	Arduenna, Sylva
Poë. Mathem.	Antigonus, Rex	Asteric, ny.	Num. plur.	Argyrippa, Vr.
Aristippus, Ph.	Antilocho, her.	Astynome, mul.	Antipodes, pop.	Aufidena, op.
Aventinus, rex.	Antimachus, poc.	Autonoe, mul.	Eumenides, furia.	Interamna, Vr.
Mo.	her.	Erigone, mul.	Heliades, Stellæ	Oenoanda, op.
Epictetus, ph.	Antinous, elegans	Eriphyle, mul.	Hesperides, inf.	Oenochema, mo.
3 <i>a.</i> decl.	Antiochus, rex	Euphrosyne, ny.	Hippopodes, pop.	2 <i>a.</i> decl.
Agamnestor, rex	Antipater, rex	Euryale, Gorgon.	§. XXXIII.	Ælianus, ph.
Anaxenor, poc.	Arcadius, Imp.	Eurydice, mul.	— — — v v	Andronicus, Imp.
Olyssipo, vr.	Archagatos, Medic.	Eurynome, ny.	1 <i>a.</i> decl.	Antibarrus, op.
§. XXX.	Archemorus, fons	Harpalice, venatr.	Ænaria, inf.	Antiphellus, op.
2 <i>a.</i> decl.	Archidamus, her.	Hermagoras, ph.	Ætolia, reg.	Antitaurus, mo.
Abellinum, op.	Archilocus, poc.	Hestione, mul.	Afrania, jurgiosa.	Archelaus, rex
Atheneum, gymn.	Arminius, mo.	Hippolyte, Amaz.	Albania, reg.	Hermodorus, ph.
3 <i>a.</i> decl.	Arcanius, her.	Inarime, inf.	Appulia, reg.	Hermolaus, Stat.
Aristides, justus	Astaracus, Rex	Ocypete, Harpy.	Arbuscula, lena	Histiæus, perfidus
Aristocles, ph.	Asterion, fl.	Ocyroe, Ny.	Aurelia, Vr.	Hiptaphonos, loc.
Iaxartes, fl.	Astynous, miles	Vranic, Musa.	Eucarpia, Vr.	Oppianus, poc.
§. XXXI.	Autolycus, fur.	2 <i>a.</i> decl.	Hispania	§. XXXVII.
— v v v	Enceladus, gig.	Abrotonum, op.	Hyrcania, reg.	0 — v —
1 <i>a.</i> decl.	Eridanus, fl.	Agyaleus, rex	2 <i>a.</i> decl.	1 <i>a.</i> decl.
Ædesia, casta	Eucirapus, plastes	Androgeus, her.	Amphistratus, stat.	Agefias, ph.
Ægeria, ny.	Euronotus, Ven.	palæstrita	Antonius, triūvir.	Anaxilas, comæd.
Æmilia, reg.	Euryalus, amicus.	Eniopeus, aurig.	Eugrænius, plastes	Aristæas, poc.
Æmonia, reg.	Euribatus, fur.	Iconium, op.	Heroftrat. incēsor	Etesia, Venti.
Aecolia, inf.	Eurylochus, rex	Idomeneus, rex	Hortensius, orat.	2 <i>a.</i> decl.
Albunea, fons	Eurymachus, her.	Ilioneus, legatus	Octavius, prædo.	Alesium, op.
Ambracia, reg.	Eurypylus, augur.	3 <i>a.</i> decl.		Aletium, op.
Ammothea, dea	Eutrapelus, dolof.	Abrocomas, dux	§. XXXIV.	Ariminum, Vr.
Angitia, venef.	Herodotus, histor.	Aglaophon, pict.	— — — v	3 <i>a.</i> decl. incr. long.
Anticyra, inf.	Hesiodus, poc.	Alcidamas, pugil.	1 <i>a.</i> decl.	Aristophon, pict.
Arcadia, reg.	Hippodamus, arch	Alcimedon, sculpt	Adraestia, ny.	Athenion, pict.
Armenia, reg.	Hippolytus castus	Amphidamas, tyr.	Amphisbena, serp.	fine incr.
Afcania, inf.	venat.	Amphitryon, rex	Heraclea, Vr.	Achæmenes, rex
Afsyria, reg.	Hippomach. tibic.	Anacreon, poc.	Hermiona, op.	Agasthenes, dux
Asteria, ny. gēma.	Oceanus	Astyanax, puer	Hermonassa, inf.	Aristocles, ph.
Asturia, reg.	Oechaleus, fl.	Astydamus, trag.	Iturissa, Vr.	§. XXXVIII.
Aufonia, reg.	Oenomaus, rex	Automedon, aurig	2 <i>a.</i> decl.	— v — —
Ecbatana, Vr.	Orbilius, Gram.	Eetion, rex	Antoninus, Imp.	1 <i>a.</i> decl.
Emerita, Vr.	Orchomenus, fl.	Endymiō. somnol.	Apenninus, mo.	Antiata, pop.
Herophyla, Sibyl.	inf.	Eurydamas, Vates	Hegesippus, histor.	Aphrodite, Venus
Herfilia, dea heroïna	3 <i>a.</i> decl.	Eurytion, faber	Hellepontus	Argyrondus, fl.
Hyllarima, op.	Amphipolis, Vr.	Iphidamas, her.	Heraclitus, Ph.	Hippocrene, fons.
Ionia, reg.	Antipolis, Vr.	Vcalegon, her.	Oxyrrhinthus, Vr.	2 <i>a.</i> decl.
Italia, reg.	Hermopolis, Vr.	Arctophylax, stella	§. XXXV.	Agrigentum, Vr.
Ocnotria, reg.	Illiberis, op.	fine incr.	— — — —	Hippomulgi, pop.
Ogygia, inf.	Istropolis, Vr.	Acmonides, faber	1 <i>a.</i> decl.	3 <i>a.</i> decl.
2 <i>a.</i> decl.	§. XXXII.	Alcamenes, stat.	Amphitrite, dea	Archimedes, mathem.
— v v —	— v v —	Alcimenes, poc.	Aulocrene, reg.	Osteodes, inf.
1 <i>a.</i> decl.	1 <i>a.</i> decl.	Archigenes, medi.	Hippocrene, fons	§. XXXIX.
Æminius, fl.	Acesias, medic.	Astyages, rex	2 <i>a.</i> decl.	— — — —
Alcidamus, Rhet.	Ægyale, mul.	Empedocles, ph.	Adrumetum, vr.	1 <i>a.</i> decl.
Alcidamus, pict.	Ærope, mul.	Euripides, trag.	Argiletum, locus	Alcisthene, pict.
Alcinous, rex	Aglaope, siren.	Eurymides, Vates.	Octodurum, op.	Amphirrhoc, ny.
Amphilochus, ph.		Eutychides, stat.	3 <i>a.</i> decl.	Hegesias, Ph.
		Harmonides, arch.	Haspalties, lacus	Ismenias, tibic.
		Harpocrates, ph.	Heraclides, ph. pic.	Ocyrrhoc, Ny.
				2 <i>a.</i> decl.

— — — —
2a decl.
Absyrtium, inf.
Aretium, Vr.
Arvifium, prom.

3a decl.
Antisthenes, ph.
Hephæstion, dux
Ilocrates, orat.

§. XXXX.

— — — —
1a decl.
Baracura, Vr.
Bafilea, Vr.
Beroca, reg.
Camarina, palus
Catilina
Celadusa, inf.
Cleodora, ny.
Cleopatra, Reg.
Corymeta, latro
Cypariffa, op.
Galarina, Vr.
Galatæa, ny.
Galilæa, reg.
Masiniffa, rex
Melicerta, vir.
Melitusa, op.
Menalippa, Amaz.
Nabatnæa, reg.
Panopæa, ny.
Phaethusa, ny.
Philomela, mul.
Polydora, ny.
Ratumena, auriga
Sinueffa, op.
Thyatira, inf.

3a decl.
Berecynthus, mo.
Calicæduus, Fl.
Camerinus, poc.
Charidemus, dux
Charilaus, dux
Cleobulus, Sapiens
Cleopantus, medic.
pictor
Critolaus, ph.
Crocodilus, mo.
Cypariffus, puer
Diodorus, histor.
Diopænus, sculpt.
Dithyrambus, poc.
Labyrinthus
Lycabetus, mo.
Medoacus, Fl.
Megabizus, dux
Melæger, her.
Melæbus, past.
Menalippus, her.
Menedemus, ph.
Menelaus, her.
Minuscus, Fl.

— — — —
Mycaleffus, mo.
Palinurus, naut.
Paradisus
Periander, Sapiens
Philetærus, comæd.
Polycletus, stat.
Polydorus, her.
Polyphemus, cycl.
Ptolomæus, rex
Rhadamanthus, judex.
Theodorus, Sculpt.
Teophrastus, ph.
Theopompus, orat.
Thrafymenus, lacus
Thrafybulus, dux
Tiberinus, rex Fl.
Titaresus, Fl.
Viriatus, dux latro ve-
nat.
Xenodorus, stat.

3a decl. incr. br.
Mareotis, lacus
Metapontis, inf.
Polymnestor, tyr.
Protaenor, dux
Ptolemais, Vr.
sine incr.
Calasiris, reg.
Iuvenalis, poc.

§. XLI.

— — — —
1a decl.
Boemia, reg.
Bononia, Vr.
Britannia, inf.
Calabria, reg.
Colonia, Vr.
Cydonia, inf.
Faventia, Vr.
Gerontia, inf.
Laconia, reg.
Liburnia, reg.
Lucretia, casta
Medyllia, Vr.
Moguntia, Vr.
Molofia, reg.
Palantia, Fl.
Pelafgia, reg.
Perusia, Vr.
Petilia, Vr.
Placentia, Vr.
Polymnia, Mufa
Polyxena, mul.
Potentia, Vr.
Sebastia, op.
Seleucia, op.
Terentia, mul.
Valentia, Vr.
Venilia, ny.
Venufia, op.
2a decl.
Boethius, ph.

— — — —
Ceraunion, mo.
Cleombrotus, dux
Cleonymus, timidus
Coralius, Fl.
Damoxenus, comed.
Duillius, felix
Favonius, Vent.
Leontius, stat.
Lucretius, poc.
Melanthius, pict.
Minutius, Rom.
Numicius, Fl.
Palæpaphus, op.
Papyrius, Rom.
Patulcius, deus
Philagrius, medic.
Philoftratus, ph.
Philoxenus, pict. gnatho
Propertius, poc.
Silanius, mo.
Terentius, comæd.
Theocritus, poc.
Trophonius, archit.
Vefuvius, mo.
Vitellius, imp.

3a decl.
Semiramis, Reg.
Lucretilis, mo.
Neapolis, Vr.

§. XLII.

— — — —
1a decl.
Clytemneffra, Reg.
Coronea, Vr.
Duellona, dea
Palæffina, reg.
Pithecufa, inf.

2a decl.
Dioxippus, pugil.
Leontifeus, fortis
Melamphillon, mo.
Nicæarchus, pict.
Palamyndus, op.
Palicenus, fons
Polycletus, stat.
Polygnotus, pict.
Polyzelus, comæd.
Pofidippus, comæd.
Saloninus, puer
Theomneffus, bonus
Tigellinus, fœdus

3a decl.
Polymnestor, tyr.
Quirinalis, mo,
Salinator, cenior.

§. XLIII.

— — — —
1a decl.
Berenice, Reg.

— — — —
Calaminthe, Vr.
Cephalene, inf.
Comagene, reg.
Melitene, reg.
Mitylene, Vr.
Pherenyce, mul.
Volaterræ, op.
2a decl.
Beneventum, vr.
Camerinum, Vr.
Cafilinum, op.
Dorylæum, op.
Iilybeum, prom.
Maleventum, Vr.
Metapontum, op.
Neodunum, Vr.
Rutupinum, prom.
Trifolinum, op.

3a decl. incr. br.
Didymaon, faber
Lacedæmon, Vr.
Philopæmen, dux
sine incr.
Cleomædes, pugil.
Diomedes, tyr.
Ganymedes, form.
Lycomedes, rex
Mithridates, rex
Palamedes, dux
Pherecydes, trag.
Polynices, difcors
Thrafymedes, Her.
Zoroaftes, magus

§. XLIV.

— — — —
1a decl.
Syracufa, Vr.

2a decl.
Ferentinum, op.
Salentinum, op.

§. XLV.

— — — —
1a decl.
Burdigala, Vr.
Cardinea, dea
Chaonia, reg.
Dalmatia, reg.
Demonica, proditr.
Flaminia, via
Gratidia, venef. vn-
guentaria.
Iapygia, reg.
Lampetia, paffrix
Leucadia, inf.
Leucopetra, prom.
Leucofia, inf. ny.
Leucothea, dea
Luceria, vr.
Mæonia, reg.
Marmarica, reg.
Mopfopia

- u u u
- Mopsopia, reg.
Nuceria, Vr.
Pæonia, reg.
Pannonia, reg.
Parrhasia, reg.
Pasithea, Charis.
Pieria, reg.
Sardinia, Inf.
Sarmatia, reg.
Sithonia, reg.
Thaumatia, op.
Thessalia, reg.
Trinacria, inf.
Tulliola, Mul.
Zenobia, reg.
- 2a. decl.
- Bucephalus, equus.
Callidromus, mo.
Callimachus, Sculpt.
Carpophorus, venat.
Castalius, fons.
Clitomachus, pugil.
castus.
Danubius, Fl.
Deiotarus, rex.
Deiphobus, Her.
Deiphylus, Her.
Demaratus, exul.
patriæ amans.
Democritus, rides Ph.
Demodocus, cæcus cith.
Demophilus, plastes.
Fabricius, integer.
Fusidius, avarus.
Laureolus, latro.
Leucosyrus, Fl.
Lysimachus, Rex.
Mamurius, faber.
Mercurius,
Mnesimachus, Comæd.
Mnesitheus, medic.
Nicomachus, Comæd.
Pacuvius, Poë.
Panticapus, Fl.
Parrhasius, pict.
Pausilypus, littus.
Pirithous, Her.
Pithodicus, cælator.
Plistonius, medic.
Sangarius, Fl.
Sostheus, trag.
Stesichorus, Poë.
Talthybius, præco.
Tarquinius, rex.
Taygetus, mo.
Telogonus, Her.
Telemachus, Her.
Thaumasion, mo.
Therimachus, pict.
Theromachus, Stat.
Timomachus, sculpt.
Timotheus, music. scul.
Tlepolemus, Her.
- u u u
- Triptolemus, Her.
Virgilius.
- 3a. decl.
incr. long.
- Bacchilio, Fl.
Parpanio, Dux :
Porphyrio, gig :
- sine incr.
- Callipolis, vr :
Cedropolis, Op.
Chrysoptolis, vr :
Cyropolis, vr.
Gallipolis, Op.
Leucopolis, Op.
Macropolis, vr.
Pentapolis, reg.
Persepolis, vr.
Pythopolis, Vr.
Tetrapolis, reg.
- §. XLVI.
- u u u
- 1a. decl.
- Calliope, Musa.
Calliroe, fons.
Casiope, Mul.
Charmione, ancilla
Clazomene, vr.
Cymodoce, ny.
Cymothoë, ny. fons.
Deiphobe, Sibylla.
Dexamene, ny.
Dynamede, ny.
Gangaridæ, pop.
Iaxamata, pop :
Leucothoë, mul.
Liriope, ny.
Marmaridæ, pop.
Massagetæ, pop.
Melpomene, Musa.
Mnemesyne, dea.
Nauticaë, mul.
Pantagias, Fl.
Parthenope, vr. firen.
Pasiphaë, mul.
Pasitheë, ny.
Pausanias, dux. script.
Penelope, reg.
Persephone, dea.
Phamonoë, Sibylla
Pleione, ny.
Praxagoras, medic.
Praxidice, dea.
Protagoras, astrol.
Pythagoras, Ph.
Saurontaræ, pop.
Taprobane, Inf.
Taygete, mul.
Teleboæ, latrones.
Teleboas, Cent.
Terpsichore, musa
Thermopylæ, mons.
- u u u
- Thyffagetæ, pop.
Timagoras, legatus
Tiresias, Vates
Tisiphone, Furia
Troglodytæ, pop.
Vergilia, Stellæ.
- 2a. decl.
- Cimmerij, pop.
Corniculum, op.
Crustumium, op.
Dulichium, Inf.
Dyrrhachium, vr.
Ianiculum, mo.
Lanuuium, op.
Lavinium, vr.
Lothophagi, pop.
Marmarium, op.
Narycium, op.
Pediculi, pop.
Plemmyrium, Fl.
Tarquinij, op.
- 3a. decl.
incr. long.
- Bellerophon, Her.
Democoon, custos
equorum.
Demophoon, rex
Deucalion, Her.
Duriopus, vr.
Laocoon, sacrific.
Laomedon, rex.
Nicocreon, dux
Plistoanax, Rex
Pulidamus, pugil. fortis
Porphyreon, op.
Pygmalion, Rex avarus
Theuthodamas, Her :
Thermodoon, Fl.
Timocreon, Poë.
Timoleon, dux.
- sine incr.
- Callicrates, Sculpt.
Carneades, Ph.
Chirocrates, archit.
Demochares, Orator
impudens
Democrates, archit.
athleta
Dinocrates, mollis
Geryones, gig.
Lyfiades, fofofus
Lysicrates, furax,
informis
Meriones, auriga.
Miltiades, dux
Nicophanes, pict.
Parmenides, Ph.
Pasiteles, Sculpt. plastes
Phocylides, Ph. Poë.
Praxiteles, Stat.
Protogenes, pict.
- u u u
- Pyrgoteles, gemifca
Sotigenes, astrol.
Telephanes, faber, tibi
Theramenes, iustus
Thucydides, histor.
- §. XLVI.
- u u u
- 1a. decl.
- Bithynia, reg.
Bœotia, reg.
Calphurnia, procaz
Carmania, reg.
Carteia, Op.
Cephisia, fons
Collatia, vr.
Concordia, op. dea
Consentia, vr.
Constantia, vr.
Delphutia, vr.
Feronia, vr. dea
Fidentia, vr.
Florentia, vr.
Fonreia, Vestalis
Gætulia, reg.
Germania, reg.
Larentia, lena
Lauinia, Reg.
Laurentia, pastr.
Limnonia, ny.
Liquetia, Fl.
Lucentia, vr.
Lucretia, casta
Magnesia, reg.
Messapia, reg.
Nicasia, Inf.
Nicostrata, Vates
Normannia, reg.
Norvegia, reg.
Numantia, vr.
Palantia, Op. Fl.
Palmaria, Inf.
Pamphylia, reg.
Panchaia, reg.
Pharsalia, reg.
Phoenicia, reg.
Picentia, op.
Pisidia, reg.
Pollentia, vr. dea
Proserpina, dea
Rhamnusia, dea ira
Salmantica, vr.
Seplasia, vicus vnguent
Tarpeia, proditrix
Tyrrhenia, reg.
Tyrrhenia, reg.
Vallonia, dea
Vicentia, Op.
Victoria, Vr.
- 2a. decl.
- Callidromus, mo.
Callistratus, Stat.
Lucretius, Poë.

— — — — —
 Iucratius, felix
 Lyfiftratus, plaffes
 Meffapien, Mo.
 Mezentius, tyr.
 Nicoftratus, Cith.
 Pinarius, facrific.
 Pififtratus, rex
 Pomponius, pacificus
 Pfanmetichus, tyr.
 Salluftius, hiftor.
 Scribonius, Servus
 Sertorius, Dux
 Tilphofius, mo.

3a. decl.
 Demetrius, vr.
 Pallantias, palus
 Symplegades, Inf.

§. XLVIII.

— — — — —
 1a. decl.
 Cambyfena, reg.
 Chæronæa, vr.
 Collarina, dea
 Compostella, vr.
 Lindifarna, Inf.
 Mantinea, vr.
 Meffalina, lafciva
 Narthecufa, Inf.

2a. decl.
 Daridæus, rex
 Limentium, deus
 Minotaurus, monfr.
 Pellenæus, Mo.
 Saturninus, feditiofus
 Vaticanus, mo.

3a. decl.
 incr. br.
 Serbonitis, palus.

§. IL.

— — — — —
 2a. decl.
 Carpetani, pop.
 Gacitani, pop.
 Mausoleum,
 Murgentini, pop.
 Palanteum, vr.

§. L.

— — — — —
 1a. decl.
 Dindymene, dea
 Sittacene, reg.

2a. decl.
 Baſtriani, pop.
 Campſiani, egeni
 Gefodunum, Op.
 Gordieum, vr.
 Laureacum, Op.

— — — — —
 Taurianum, Op.
 Tullianum, carcer.
 3a. decl.
 Dæmogorgon, deus
 Nicomedes, rex
 Zoroaftes, magus
 Saltuares, Infulæ.

§. LI.

— — — — —
 Brundufium, vr.
 Byzantium, vr.
 Dæantium, nemus
 Dyspontium, vr.
 Lavinium, vr.
 Louanium, vr.
 Mandurium, Op.
 Mendefium, vr.
 Morgentium, vr.
 Palatium, Mo.
 Pelufium, Op.
 Volſinium, vr.

3a. decl.
 Nicocreon, dux
 Callifthenes, Ph.
 Myrmecides, Sculpt.
 Timagenes, rhet.

§. LII.
 1a. decl.

Cæſarea, vr.
 Drangiana, reg.
 Gordiæa, reg.
 Margiana, reg.
 Maſſiniſſa, rex
 Meloëſſa, inf.
 Pharmacuſa, inf.
 Phænicuſa, inf.
 Sogdiana, reg.
 Suſiana, reg.
 Vetoniſſa, Fl.

2a. decl.
 Cherſoneſus, reg.
 Claudianus, poe.
 Cyzicenus, aſtrol.
 Demoneſus, inf.
 Fabulinus, deus inf.
 Gordianus, imp.
 Iulianns, imp.
 Maximinus, imp.
 Metrodorus, ph. piſt.
 Nymphodorus, medic.
 Pithodemus, athlet.
 Præpeniſſus, op.
 Præpeſinthus, inf.
 Priſcianus, gram.
 Pythodorus, ſculpt.
 Septimillus, mollis
 Vaticanus, mo.
 Zenicetus, pirata
 Zenodorus, ſtat.

— — — — —
 3a. decl.
 Martialis, poë,
 Viminalis, collis

§. LIII.

— — — — —
 1a. decl.
 Cineſias, poe.
 Leonidas, rex parcus
 chirurg.
 Lycoſthene, vr.
 Philippides, Comæd.

2a. decl.
 Brigantium, op.
 Dianium, op.
 Lacinium, prom.
 Leontium, op.
 Menapij, pop.
 Meruſium, op.
 Palatium, mons
 Parentium, op.
 Pariſij, vr.
 Pharuſij, pop.
 Phroneſium, lena
 Vocontij, pop.

3a. decl.
 Philiftion, Comæd.
 Tyrannion, gram.
 — — — — —
 ſine incr.

Boryſthenes, Fl.
 Cyaxares, Rex ſapiens.
 Leochares, ſtat.
 Leonides, rex
 Leoſthenes, her.
 Menecrates, medic.
 Comæd.
 Philippides, comæd.
 Polycrates, tyr.
 Pylæmenes, dux
 Simonides, poe.
 Themiftocles, dux
 Timarchides, ſtat.
 ſculp.

§. LIV.

— — — — —
 1a. decl.
 Acherontia, vr.
 Amathuſia, inf.
 Aphrodiſia, Venus
 Aquilonia, vr.
 Aquitania, reg.
 2a. decl.
 Eraſiſtratus Medic.
 Oreſitrophus, can.

§. LV.

— — — — —
 1a. decl.
 Academia.

— — — — —
 2a. decl.
 Elephantina, Inf.
 Adramytteon, vr.
 Halicarnaſſus, vr.
 Hecatonneſus, Inf.

§. LVI.

— — — — —
 1a. decl.
 Abarbarea, nais.
 Achæmenia, reg.
 Adymachidæ, pop.
 Alalcomenæ, Op.
 Alyxothoë, ny.
 Amazonia, reg.
 Anaxagoras, Ph.
 Ariſtagoras, dux
 Ariſtomache, mul.
 Ariſtonides, Stat.
 Ariſtopatra, mul.
 Iapygia, reg.

2a. decl.
 Acidalius, fons.
 Alalcomeneus, Her.
 Amazonius, Mo.
 Ariſtomachus, apiarius
 Ariſtonymus, Comæd.
 Eleutherius, liberalis.
 Erichtborius, rex.
 Hamaxobij, pop.
 Iafonium, prom.
 Oribafius, Medic.

3a. decl.
 Ageſipolis dux.
 Anaximenes, Ph.
 Arcopolis, vr.
 Ariſtogenes, Medic.
 Ariſtomenes, iuſtus
 Ariſtonides, Stat.
 Ariſtophanes, Poë.
 Athenopolis, Op.
 Himantopedes, pop.

§. LVII.

— — — — —
 1a. decl.
 Alpheſibæa, Mul.
 Ampeloëſſa, Op.
 Amphigenia, Op.
 Amphibiſbæna, Serp.
 Antiochia, vr.
 Arciroëſſa, vr.
 Aſtyanaſſa, ancil.
 Aſtymeduſa, mul.
 Aſtipalæa, Inf.
 Euryanaſſa, Inf.
 Eurymeduſa, ny.
 Hypſicratea, heroina.
 Ichthyoëſſa, Inf.
 Iphianaſſa, Mul.
 Iphigenia, Mul.

Iphime.

— v v — v Iphimedia, Mul.	v v — v — §. LXV.	v — v v v §. LXXI.	— v v — v Sardanapalus, ignavus Tryphiodorus, Poë.
2a. decl. Acrocorinthius, mo. Æmilianus, Her. Ænesidemus, dux. Alphesibæus, past. Amphiaræus, Rex. Arcefilaus, dux. Artemidorus, Ph. Eneacrænos, fons. Heliodorus, rhet.	v v — v — Eratosthenes, Ph. §. LXVI.	v — v v v 1a. declin. Caledonia, Sylva Lycaonia, reg.	3a. decl. Sandaliotis, inf.
§. LVIII.	v v — v v v Adrianopolis, vr. Amithaonia, reg.	2a. decl. Chelenophagi, pop. Dioscorius, Gram. Leocorion, tumulus Neoptolemus, Her. Parætonium, Op. Peletonius fræni invent.	§. LXXIII.
— — v v v Intemperia, Deæ Anthropophagi, pop. Archeptolemus, aurig. Antæropolis, Op. Asclepiades, Poc. histor. Medic. Hellenopolis, vr.	— v v — v v Acrocerannia, Scop. Osiigetania, regio.	Pelethronium, Op. Proæresius, Sophista. Pseoclymenus, Vates.	— — v v v Cælesyria, reg. Cephisodorus, dux. Stat. Chalcetorion, Vr. Chalcedonium, mons. Niccphorium, Op. Limoniades, florum Nymphæ Pompeopolis, Vr.
§. LIX.	§. LXVIII.	3a. decl. Creontiades, Her. Dicaogenes, trag. Dioscorides, medic. Gynæcopolis, Op. Melesigenes, Homo Philippopolis, vr. Poneropolis, vr. Sebastopolis, vr. Suesiones, pop. Themistogænes, histor.	§. LXXIV.
— — — — — Andromattunum, vr. Argentoratum, vr. Angustodunum, vr.	v v — v v 1a. decl. Babylonia, reg. Berecynthia, deæ Calydonia, Sylva Cephalenia, Inf. Dionisia, vr. Marathonia, Op. Philadelphia, vr. Polyhymnia, musa Populonia, Op. Samothræcia, reg. Senogallia, vr. Vetulonia, vr.	§. LXXII.	— — — v v Gallinaria, int. nemus. Lalætania, reg. Lusitania, reg. Mauritania, reg. Lemannenius, finus. Xylenopolis, Vr.
§. LX.	2a. decl. Coracesius, mo. Diadumenus, speciosus. Dionysius, tyr. Melanippion, Fl. Minycius, Fl. Periclymenus, dux Podalirius, medic. Procleius, pius Titaresius, Fl.	— v v — v 1a. decl. Callianassa, ny. Callianira, ny. Cassiopea, mul. Castianira, mul. Cecryphæa, prom. Cymmodocea, ny. Deianira, mul. Deiopea, ny. Laodamia, mul. Laodicea, Vr. Eimnothalassa, inf. Lyfimachia, vr. Eysimelia, palus Penthesilea, Amazon. Pordoselene, inf. Porphyrione, inf. Protogenia, mul. Thessalonica, vr.	§. LXXV.
— v — v v Æsculapius, deus Ampelusia, prom. Antilibanus, mons Antuerpia, vr. Asterusia, mons.	§. LXIX.	§. LXXIII.	Celtiberia, reg. Confluentia, Vr. Gallogræcia, reg. Lusitania, reg. Proxenupolis, Vr. Verticordia, dea.
§. LXI.	2a. decl. Cyparissea, vr. Diomedea, vr. Meleagrea, vr.	— v v — v 1a. decl. Callianassa, ny. Callianira, ny. Cassiopea, mul. Castianira, mul. Cecryphæa, prom. Cymmodocea, ny. Deianira, mul. Deiopea, ny. Laodamia, mul. Laodicea, Vr. Eimnothalassa, inf. Lyfimachia, vr. Eysimelia, palus Penthesilea, Amazon. Pordoselene, inf. Porphyrione, inf. Protogenia, mul. Thessalonica, vr.	§. LXXVI.
— v — — v Hippocentaurus, Monst.	§. LXII.	2a. decl. Coraconnesus, inf. Peloponnesus, reg.	— v — — v Crommionnesus, inf. Nicomedia, Vr. Consuanates, prop. Consuarani, pop.
§. LXIII.	v — v — v Apollodorus, pict. poë. Aristobolus, rex Aristodomus, orat. Aristolaus, pictor. Aristonicus, dux Athenodorus, Ph. sculp.	§. LXIX.	§. LXXVII.
— — v — v Aspurgiani, pop. Aurelianus, Imp. Herodianus, Script. Octavianus, Imp.	v — v — — Aristoclides, tyr. Aristogiton, dux Eleutherisce, Vr. Homeromastix, invidus	v v — — v 1a. decl. Cyparisseis, Vr. Syrrophænicæ, pop.	— — — v v Cephisodorus, Stat. pictor. Poë. Germanicea, Op. Regillianus, imp. Tertullianus. Tygranocerte, Vr. Vespasianus, imp.
§. LXIV.	2a. decl. Coraconnesus, inf. Peloponnesus, reg.	3a. decl. Cyparisseis, Vr. Syrrophænicæ, pop.	§. LXXVIII.
— — — — — Aurelianus, Imp. Herodianus, Script. Octavianus, Imp.	§. LXX.	2a. decl. Cardamylessus, vicus Cassiodorus, dectus Corniculamus, augur. Fabricianus, Rom. Maximianus, Imp. Mediolanum, vr. Panticapæum, vr. Papinianus, Iureconf. Parthenopæus, Her. Protesilaus, dux. Quintilianus, Orat.	— — — — — Sebastianus Tigranocerta, Vr. §. LXXIX.
— — — — — Aurelianus, Imp. Herodianus, Script. Octavianus, Imp.	v v — — — Maryandinum, reg. Mediolanum, vr. Paretaceni, pop.	§. LXXX.	— — — — — Laodamantia, Vr. §. LXXX.
— — — — — Aurelianus, Imp. Herodianus, Script. Octavianus, Imp.	— — — — — Maryandinum, reg. Mediolanum, vr. Paretaceni, pop.	— — — — — Maryandinum, reg. Mediolanum, vr. Paretaceni, pop.	— — — — — Constantinopolis. Abbre-

Abbreviationum explicatio ?

Adulat. adulator	Naut. Nauta
Amazon. Amazon	Ny. Nympha
amic. amicus	Op. Oppidum
an. animal	Or. Orator.
archit. architectus	past. pastor
au. auis	ph. philosophus
Can. Canis	piet. pictor
Cent. Centaurus	pietr. pictrix.
Com. Comædus	pisc. piscis
Cond. Conditor	plast. plastes
Coq. Coquus	Poë. Poëta
Cycl. Cyclops	pop. populi
Fast. Fastuosus	prod. proditor. trix.
Fl. Fluvius	Prom. promontorium
Form. Formosus. a.	prov. provincia.
frug. frugalis	Reg. Regina
gig. gigas	reg. regio.
glad. gladiator.	Rom. Romanus
Gorg. Gorgon	Sacrif. Sacrificulus
gymn. gymnasium	Scop. Scopuli.
Her. hæresiarcha	Sculpt. Sculptor
Harpy. Harpyja	Sedit. Seditiosus
Her. Heros.	Serp. Serpens
Histor. Historicus	Sibyl. Sibylla
Hosp. hospitalis	Somnol. Somnolentia
Imp. Imperator.	Stat. Statuarius
Inf. Insula	tibic. tibicen
legisl. legislator	Trag, tragædus
libert. libertus	Tyr. Tyrannus
lyr. lyricen.	Venat. Venator
Med. Medicus.	venef. venefica
Mo. Mons.	vent. ventus
Monst, Monstrum	Vest. Vestalis
Mul. Mulier.	Vr. Vrbs

Tabella pro compositione novorum verborum, quibus tamen parcè, & non absque sale vtetur Neo-Poëta.

Osi	bibus æger	formis pallor
	canus Vates	frægus malleus
	capus ganeo	fugus gnatho
	cavus corvus	fundia, coem- teria
	cida carnifex.	flones Musici
	cola solphus	genus tumor
	color facies	ger vultus
	onus fartor	graphus Poëta.
	coquus lebes	jugius cubitus
	crepus sermo	legus vespillo
	fer Mons	loqnus Orator
	tex lanio	nodus cubitus
	ficus gladius	parens Mors
	fidus caper	parus calor
	flagellones	pendes dentes
	fluus sermo	pes cærvus
	foris bucca	

Osi	peta ganeo	Osi	sonus clangor
	phagus canis		forba æger
	philus ganeo		spuus pontus
	phorus bajulus		strepus fragor
	plastæ plastæ		fuga canis
	pluus campus		tenens canis
	pola lanio		trahus æger
	polis sepulcretū		vagus corvus
	potens Mors, vir		vehus fluvius
	rodus canis		venda lanio
rupa impius	volans		
sciūs ardelio	volus rictus		
sequus venator	vomus fluvius.		

Similis aliqua ratio seruari potest in alijs appellativis vnius, duarum, pluriumq; syllabarum rejectis illis, quæ à veritate sensus declinant. Vnde si capias vocem, *abolla*, & formes compositum, *abollibus*, rideri fors possis.

Alia tabella pro componendis novis vocabulis per antepositionem.

Archi	— os	— cedrus	— manus.
Bi	— ofsis	— cedris	— manus.
Tri	— ofsis	— cedris	— manus.
Quadri	— membris	— ceps.	
Quinque	— remis	—	
Penta	— gonus		
Septi	— remis	— collis.	
Hemi	— sphærium.		
Semi	— vir globus.		
Deca	— polis		
Heca	— tombe	— phyllon.	
Chilia	— phyllon.		

Alia compositio ex adiectivis & substantivis.

Duri		pellis, frons, cor, manus, ceps, dens, vox, faux, linguis.
gravi		
levi		
pari		
multi		
versi		
&c.		

Modos & opportunitates conjungendi verba vitata cacophoniâ docebit te vsus, & authorum assidua lectitatio. Cave verba sesquipedalia. vt *amphitheatricrepus*. Latina quoque Græcis non facile socia, quare non dices, *pentaremis*; sed *quinqueremis*.

Aduerte, ex proprijs formari adiectiva in *eus* per diphthongum, cum proueniunt à nominibus *ræ*. declin. vt *Saba. Sabæus*. A 2a. verò & 3a. declin. prouenit *eus*. vt *Achilles. Achilleus*.

	υ υ υ	υ — υ	υ — υ	— υ υ	— υ υ	— υ υ
Bebryx	Frifius	Araxus	Sagranus	Armenus	Neffius	Nereis
Bifton	Gabius	Avernus	Samæus	Atticus	Noricus	Nyfius
Briton	Geticus	Elurus	Sicamber	Aluftrios	Partichus	Parrhafis
Caucon	Gnidius	Eordus	Sicanus	Helvetus	Perficius	Pegafir
Cecrops	Latus	Eous	Sophenus	Hernicus	Phæftius	Pelias
Chaon	Lerlus	Epeus	Suævus	Hungarus	Phyllius	Phæftias
Gorgon	Libycus	Ercmbus	Triballus	Hunnicus	Phryxius	Phafias
Iapyx	Lycius	Hebræus	Triphyllus	Ilius	Ponticus	Pieris
lazyx	Megarus	Hetrufcus	Vaganus	Imbrius	Punicus	Pleias
Lingon	Myrinus	Iberus	Velinus.	Indicus	Pythius	Sarmatis
Mæon	Paphius	Ifaurus	Vefævus	Ifficus	Rhæticus	Scyrius
Mandon	Parius		Volemus	Iffrius	Rhymnicus	Seftias
Mygdon	Pharius	Batinus		Iffhmius	Romulus	Sicelis
Myndon	Phrygius	Bohemus	<i>Putrony.</i>	Italus	Santonus	Stymphalis
Pæon	Præfinus	Britannus	Abantis	Vmbrius	Sequanus	Tænaris
Pannen	Pylus	Cadurcus	Acanthis		Siphnius	Tantalus
Picton	Rhodiùs	Calenus	Achais	Bacchicus	Stoicus	Thebais
Sancton	Rudius	Capenus	Achillis	Bactricus	Sutrius	Thefpias
Tenton	Rutulùs	Cebrenus	Agaunis	Belgicus	Syrticus	Theftias
Vafcon	Salus	Cedreffus	Araxis	Beticus	Syrius	Trinacris
Vecton	Samius	Celæthus	Afopis	Brutius	Tartarus	Tyndaris
	Satyrius	Ceraunus	Atlantis	Bulgarus	Tauricus	
<i>incr. long.</i>	Scythicus	Cherufcus	Eluris	Cafpius	Teucricus	§. XI.
Alcman	Scythius	Ciliffus	Eordis	Celticus	Thefpian	— — υ
Ambron	Siculus	Comanus	Iberis	Cimhricus	Theftalus	2æ. decl.
Antron	Solymus	Coralus	Ifauris	Citticus	Thracius	Actæus
Azan	Stygius	Coraffmus	Oreas	Cœcubus	Tmolius	Ææus
Brachman	Syrius	Coraxus		Colchicus	Troicus	Ætnæus
Brixens	Thafius	Crobyzus	Bohemis	Corficus	Troius	Ætolus
Canman	Titius	Cynurus	Cebrenis	Creticus	Vandalus	Agræus
Carman	Tyrius	Cytæus	Ceraftis	Cydnus	Xanthicus	Albanus
Cercops	Venetus	Falernus	Ceraunis	Cynthius		Alpinus
Confens		Falifcus	Citheris	Cxptius	<i>Patron.</i>	Andinus
Cyclops	Macedo	Gabinus	Cytæis	Cythnicus	Æmonis	Argæus
Laurens		Gelonus	Libyftis	Dacicus	Æneis	Argivus
Macron	§. VII.	Gelous	Mycenis	Dædalus	Æolis	Argous
Magnes	υ υ —	Georgus	Pelafgis	Dardanus	Aonis	Arpinus
Phæax	Acherons	Labicus	Phoronis	Daunius	Appias	Arvernus
Phænix	Samothrax	Latinus	Thoantis	Delius	Argolis	Afcæus
Picens		Liburnus	Triphyllis	Delphicus	Aufonis	Atreus
Sannis	§. VIII.	Lyæus		Dirphyus	Eumenis	Auruncus
Telchius	υ — υ	Lycorus	§. IX.	Doricus	Hesperis	Edonus
Tiburs	1æ. decl.	Maginus	υ — —	Gallicus	Icaris	Elæus
Vecton		Matinus	<i>incr. br.</i>	Gnofsius	Ilias	Ennæus
		Mocarfus	Iapyx	Gordius	Inachis	Effenus
§. VI.		Moryllus		Græius	Oebalis	Etrufcus
υ υ υ		Napæus	<i>incr. long.</i>	Iulius	Ormenis	Eubæus
2æ. decl.		Nomæus	Acarnan	Larius	Baffaris	Eurinus
Ahalus		Namanus	Samothrax	Lemnius	Bæbias	Hebræus
Abius		Padanus		Lesbius	Biftonis	Herceus
Hedus		Pedanus	§. X.	Leuctricus	Caftalis	Hirpinus
Hencus		Pelafgus	— υ υ	Lingonus	Cauconis	Hispanus
Hierus		Petræus	1æ. decl.	Lufius	Cecropis	Hyblæus
Italus		Phalifcus		Lydius	Curias	Hyrceanus
Itachus	2æ. decl.	Pheræus	Dalmata	Marficus	Cydonis	Idæus
		Phlegræus	Sarmata	Martius	Dædalus	Iffæus
Batavus		Podargus		Maficus	Dardanis	Oencus
Calaber		Quirinus	2æ. decl.	Medicus	Daulias	Oenotrus
Cafius		Rhytenus	Actius	Melius	Fafcelis	Oetæus
Clarius		Rudinus	Africus	Mifnius	Gargaris	Orpheus
Cnidius		Sabæus	Anglicus	Nauplius	Mænalis	Oftæus
Cynicus		Sabellus	Apulus	Naxius	Mæonis	
Cyprius		Sabinus	Arbius	Neglius	Mygdonis	Baianus
Fabius		Sacranus	Arcticus	Nervius	Naias	Barchinus
						Bithy-

Bithynus	Phryxus	Nereis	Ephesus	Catanensis	Ionius	Bianoris
Bœotus	Picenus	Parnassus	Ephyrus	Cerealis	Isauricus	Duillias
Briseus	Pimplæus	Phorcynis	Erycinus	Forulensis	Oaxius	Gabinias
Burgundus	Pisanus	Pimpleis	Erythræus	Glaphyræsis	Odrysius	Leontias
Cadmeus	Plautinus	Rhamnufis		Genuensis	Olynthius	Libystias
Cammanus	Pucinus	Stymphalis	Beroeus	Latialis	Olympicus	Lycænis
Campanus	Pygmæus	Thaumantis	Canusinus	Megarensis	Olympius	Macaonis
Carmanus	Reginus	Thefeis	Cepareus	Melitenis	Opuntius	Nelanthias
Carnæus	Riphæus	Trinacris	Capuanus	Mutinensis		Monesthias
Carrhæus	Romanus	Tritonis	Comagenus	Rhodiensis	Britanicus	Mimullon
Carthæus	Sardous		Cythereus	Saliaris	Calabricus	Minutias
Caudinus	Iarranus		Cybelæus	Tatiensis	Canarius	Papyrias
Chaldæus	Seianus	§. XII.	Danaeus		Canopicus	Pelagias
Chidnæus	Sicanus	— — —	Didymæus	<i>Patron.</i>	Caphareus	Philemonis
Cinnanus	Sigæus	1. a. decl.	Gadareus	Acamâthis	Carystius	Phobeteris
Circæus	Smirnæus	Arpinas	Galilæus	Achælois	Charôricus	Propertias
Cirrhæus	Spartanus	Cesennas	Fabianus	Acherufis	Cimolius	Pyracmonis
Clusinus	Syllanus	Privernas	Fesulanus	Agenippis	Corinthius	Vesuvias
Coranus	Taurinus	Sepinas	Lapithæus	Amathusis	Côtyttius	
Cossæus	Thebæus		Lilybæus	Apefuntis	Cremesius	§. XVI.
Cretæus	Thefeus	2. a. decl.	Liparæus	Athamantis	Crotonius	— — —
Cumanus	Thysbæus	Aegides	Lusitanus	Eleleis	Cyclopeus	2. a. decl.
Cumæus	Thymbræus	Alcides	Marathenus	Eleufis	Cydonius	Abanteus
Cyrnæus	Trojanus	Atrides	Marianus	Epimethis	Feretrius	Abellanus
Dictæus	Tyrrhenus	Oenides	Meliteus	Erythræis	Gtyconius	Abellinus
Dircæus	Verrinus	Orphides	Meneæus	Erymanthis	Læconicus	Abydenus
Firmanus	Vestinus	Otrides	Nabathæus	Heliconis	Ligusticus	Alydenus
Frentanus	Zenchæus	Brifides	Nemeæus	Babylonis	Lycæonus	Acarnæus
Fundanus		Cephides	Neperfinus	Calydonis	Menapius	Acerranus
Gauranus	3. a. decl.	Mnestides	Nepheleus	Corybantis	Merusius	Acestæus
Gazæus	Egrensis	Nelides	Niobæus	Cynofuris	Neronius	Achilleus
Germanus	Ennensis	Nerides	Paduanus	Cythæreis	Perinthius	Adrastæus
Grynæus	Hastensis	Pelides	Pagæus	Dancis	Phanæsius	Agyllinus
Iudæus	Cannensis	Thefides	Pataræus	Dolopeis	Pharusius	Aletinus
Lambranus	Cretensis	Tydides &c.	Pelopeus	Dryopeis	Philefius	Amæxus
Ledæus	Græcensis		Phalareus	Garamâthis	Philippicus	Amycleus
Lenæus	Ianalis	§. XIII.	Phrygianus	Lucomonis	Platonicus	Apellens
Lernæus	Lunenfis	— — —	Rhodopeus	Marathonis	Proponticus	Arachneus
Lesbous	Parmensis	Aenian	Rudupinus	Marcotis	Sabellicus	Aricinus
Lethæus	Phocensis	Aethiops	Salaminus	Nasamonis	Salonius	Athengus
Lucanus	Rhemensis	Allobrox	Sodomæus	Nepheleis	Scriphius	Auellanus
Mafsyllus	Senensis	Ardeas	Solympæus	Pelopæis	Tegefsius	Aventinus
Minæus	Tarsensis	Bergomas	Sophocleus	Phaëthontis	Triusius	Edeffenus
Minous	Vestalis		Stabianus	Phlegethon	Toronicus	Egeftanus
Murfæus		<i>Patron.</i>	Tabareus	tis	Triphyllius	Eleufinus
Myrtous	<i>Patron.</i>	Agrides	Tanagræus	Salamiris	Typhoeus	Erichtæus
Nipsæus	Acneis	Ennides	Tegeus	Sybaritis	Vocontius	Eythrens
Nifeus	Aesopis	Hebrides	Temefenus	Telamonus	Zacynthus	Halefinus
Nolanus	Atlantis	Bacchides	Tiberinus	Zephyritis		Hyanthæus
Nombæus	Ipnuntis	Nebrides	Tigurinus		<i>Patron.</i>	Hydalspens
Nutfinus	Ismencis	&c. ex fo.	Tolerinus	§. XV.	Acontias	Hydruntinus
Nymphæus	&c.	— — —	Trebianus	— — —	Agnoris	Hygæffus
Pæftanus	Bryfeis	§. XIV.	Trebulanus	2. a. decl.	Alaftoris	Iambæus
Pamphylus	Cadineis	2. a. decl.	Trifolinus	Abantius	Alectoris	Idumæus
Panchæus	Cephiffis	Acefæus	Tianæus	Acanthius	Amazonis	Ithureus
Pelignus	Chryfeis	Alabandus	Veliternus	Acarnicus	Amilcaris	Iuleus
Pellæus	Cyllenis	Adrianus	Venusianus	Achaicus	Amulias	Oileus
Pergæus	Dodonis	Amerinus	Vesulanus	Adonius	Amyntoris	Orestæus
Perfetus	Gortynis	Amirernus		Homericus	Aristoris	Orontæus
Petræus	Latois	Anienus		Hyantius	Atlantias	Vlyffæus
Phæacus	Libethris	Apianus	3. a. decl.	Hymettius	Hylactoris	
Phineus	Lyrneffis	Aquilanus	Ithacensis	Ibericus	Hypenoris	Bianteus
Phlegræus	Memphitis	Aquitanus	Balearis	Iolcicus	Iafonis	Bovillanus
Phœbeus	Minois	Emefenus	Borealis	Ionicus	Olympias	Brigantinus
			Calabrenfis			Caetra-

<p> <i>v — v</i> Caletranus Calydnæus Camertinus Carysteus Cleantheus Cleonæus Coronæus Creonteus Crimiffæus Cyrenæus Damascenus Dioneus Faventinus Ferentinus Fregellanus Gomorrhæus Iugurthinus Labicanus Ladestenus Learcheus Leontinus Libyftinus Luculleus Lycambeus Lycurgeus Maroneus Medufæus Medyllinus Malampeus Meleteus Meliffæus Melittæus Menandræus Methymneus Molorcheus Mycenæus Nemaufinus Neonæus Numeftranus Palæftinus Palatinus Panomphæus Paphagæus Parentinus Pericleus Perilleus Perufinus Petilius Pherecleus Phoroneus Placentinus Prienzæus Prometheus Reatinus Saguntinus Salentinus Saloninus Sareptanus Segeftanus Sinopæus Sipontinus Sophocleus Spoletanus Stagiræus </p>	<p> <i>v — — v</i> Suburranus Sueffanus Tanagræus Tarentinus Teatinus Tegeffæus Terapnæus Terentinus Thyefteus Tolentinus Tolofanus Tomitanus Toronæus Tricafinus Tridentinus Trineffæus Truentinus Typhoëus Valentinus Venafranus Venusinus Vitellinus <i>3a. decl.</i> Avernalis Elænfis Hydiffenfis Caranenfis Coloffenfis Cremonenfis Cyrenenfis Gabinenfis Gebennenfis Lavernalis Lucernenfis Madaurenfis Malacenfis Phalerenfis Philippenfis Plataenfis Pricenenfis Quirinalis Salinaris Salonenfis Turonenfis Vacunenfis Viennenfis <i>Patron.</i> Achilleis Amaltheis Eleuffis Epictetis Hyanteis Hydafpeis Oronteis Vlyffeis Lycambeis Neocleis Pericleis Sophocleis Timantheis Thyefteis, &c. </p>	<p> <i>v — — —</i> §. XVII. <i>v — — —</i> <i>Patron.</i> Agyllides Aloides Oilides Ophinides Menefthides Menæcides Phoronides Promethides Typhoides §. XVIII. <i>— v v v</i> <i>2a. decl.</i> Actiacus Adriacus Æmonius Æolius Æfchyleus Æfonius Ambracius Aonius Arcadicus Argolicus Armenius Afiacus Afyrius Afturicus Attalicus Aufonius Auftriacus Elyfius Emathius Euboicus Euganeus Hectoreus Helladicus Helvetius Herculeus Hefperius Hyrtacius Iafius Icarius Idalius Iliacus Illyricus Inachus Ionieus Ifiacus Ifmarius Ifthmiacus Italicus Oebalius Oechalius Odryfius Oenotrius Ogygius Olenius Omphalius Baffaricus </p>	<p> <i>v — — —</i> Bebrycius Biftonius Bofphorius Britonicus Brundufius Cæfareus Cecropius Carphatius Cafpiacus Caftalius Caucafeus Cauconius Cantabricus Caftoreus Cerberus Chacidicus Chaonius Cimerius Clitorius Colchiacus Corycius Cruftumius Cyaneus Cydonius Dædaleus Dalmaticus Dardanius Deliacus Dulichius Flaminius Fabricius Franconicus Galbaneus Gergithius Gnofiacus Gorgoneus Gorgophorus Iapygius Iafonius Lampfacius Lemniacus Lesbiacus Leucadius Iingonicus Mænalius Mæonius Marmaricus Martigenus Mattiacus Memnonius Mentoreus Munychius Mygdonius Myndonius Narycius Neritius Nestorius Niliacus Pœonius Palladius Parrhafius Parthenius Pannonicus Pannonius </p>	<p> <i>v — — —</i> Pegafæus Peliacus Pergameus Pharfalicus Phafiacus Phidiacus Phocaicus Pierius Pindaricus Rhyntonius Romuleus Salmacidus Santonicus Sarmaticus Saxonicus Sequanicus Sicanius Sidonius Sifyphius Sithonius Socraticus Stentoreus Strymonius Tænarius Tantaleus Tartareus Tartaricus Teutonicus Thaumafius Theffalicus Threicius Trinacrius <i>Patron.</i> Æmon-as Bebrycias, &c. §: XIX. <i>— v v —</i> <i>Patron.</i> Actorides Æacides Æmonides Æneades Æolides Æfonides Arfacides Aufonides Hippotades Hyrtacides Iliades Inachides Oebalides Oenotrides Cecropides Dardanides Mæonides Marmarides Naupliades Priamides Romulides Scipiades Theftiades, &c. </p>	<p> <i>— v v —</i> <i>et in plurali.</i> Cecropidæ Dardanidæ, &c. §. XX. <i>— — v v</i> <i>2a. decl.</i> Acronius Æantius Ægyptius Æneius Æfopicus Æfopius Ætolius Alcmanius Ammonius Amphryfius Atlantius Atlanticus Azotius Edonius Electrius Evandrius Hybernicus Infubricus Ipnufius Ifmenius Odryfius Oeneius Oenotrius Orpheus Bargufius Bithynicus Bœotius Byzantius Cadmeius Carnanius Cartheius Caffandrius Centauricus Cepheius Cephifius Cercopius Chilonius Chironius Cimonius Cortynius Cyclopeus Cyllenius Cyrtonius Daphniticus Daphnufius Didonius Dodonius Gangeticus Germanicus Gortynius Grecanicus Iunonius Laertius Latonius Lepontius Libethrius Lyrnefius </p>
--	---	--	---	---	--

— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
Lyrnessius	Ægineus	3 ^a . decl.	Trallianus	Ilybeius
Mæoticus	Ancyranus	Æginensis	Tusculanus	Lipareius
Magneſius	Aretinus	Allantensis		Lucumonium
Mamertius	Atlanteus	Hipponensis	3 ^a . decl.	Marathonius
Marpeſius	Artellanus	Cœninenſis	Æniensis	Melithuſius
Maſſylius	Auguſtanus	Carmentalis	Allicenſis	Mithridaticus
Mavortius	Euphrateus	Complintenſis	Hiſpalienſis	Nafamonius
Maurusius	Europæus	Cortonenſis	Oſtinenſis	Nepheleius
Memphiticus	Hydruntinus	Granatenſis	Vticenſis	Niobeius
Mefſapius	Vſentinus	Londinenſis		Pelopeius
Minonius	Vxellanus	Lugdunenſis	Cordubenſis	Plaethontius
Naupactius		Mafſtaureſis	Dorienſis	Philyreius
Neptunius	Brunduſinus	Mefſanenſis	Græcienſis	Phlegethōtius
Nicaſius	Buxentinus	Minturnenſis	Martialis	Priameius
Niloticus	Byzantinus	Narbonenſis	Narnienſis	Rhodopeius
Pæantius	Cæretanus	Phocæenſis	Papienſis	Salaminius
Pallantius	Caietanus	Saturnalis	Phyllienſis	Salomoniſus
Parnaſſius	Carpetanus	Sulmonenſis	Regienſis	Samothraciſus
Peluſius	Chæroneus	Tornacenſis		Scmeleius
Peneius	Chryſippeus	Velabrenſis	§. XXIII.	Sicyoniſus
Phæacius	Ciſalpinus	Vercellenſis	— — — — —	Simoeſius
Pharſalicus	Collatinus	Veronenſis	2 ^a . decl.	Sipyleius
Phliuntius	Conſentinus	Vertumnalis		Steropeius
Phliuſius	Corcyræus		Aaronius	Stheneleius
Phœbeius	Dodonæus	§. XXII.	Academicus	Stiliconius
Phœniceus	Fabraternus	— — — — —	Acamantius	Sybariticus
Phthioticus	Fefcenninus	2 ^a . decl.	Acheloius	Taphiuſius
Plutonium	Fidentinus		Acheruſius	Tegeaticus
Rhamnufius	Florentinus	Adrianus	Adriaticus	Telamoniſus
Saturnius	Flumentanus	Ælianus	Agathonius	Temefcius
Shæncius	Gaditanus	Ænianus	Alabandicus	Thraſymeniſus
Scironius	Gaditanus	Africanus	Amaranthius	Xenophōticus
Sidonius	Iebuſæus	Andrianus	Amaruſius	Xephyreius
Siduntius	Lalætanus	Anglicanus	Amathuntius	Patron.
Sigeius	Lariſſæus	Appianus	Amathuſius	Acamantias
Stymphalius	Lufitanus	Aſianus	Aphrodiſius	Acheruſias
Tarpeius	Mamertinus	Ergatinus	Aquiloniſus	Athamantias
Tarteſius	Mauritanus	Exquilius	Aracynthius	Ariſtomachis
Teumefſius	Murgitanus	Herculanus	Arethuſius	Ephyreias
Tiryntius	Naupacteus	Iſtrianus	Athamantius	Calydonias
Titauius	Nomentanus	Oppianus	Ephyreius	Cephalanias
Tithonius	Numentinus	Bactrianus	Erymanthius	Philadelphias
Trachinius	Palantius	Bosphoranus	Halyatticus	Phaenthontias
Trinacrius	Palatinus	Carminæus	Hecatejus	Polyhymnias
Tritonius	Pallenæus	Cafſianus	Heliconius	&c.
Vulcanius	Peluſinus	Claudianus	Hymenejus	§. XXV.
&c.	Picentinus	Compfacenus	Ophiuſius	— — — — —
	Pompeianus	Cofmianus		Achemenius
3 ^a . decl.	Poppæanus	Crufuminus	Babylonius	Acidalius
Burgundio	Præneſtinus	Cyzicenus	Babylonicus	Agenorius
	Pyrenæus	Formianus	Balearius	Alaſtorius
Patron.	Pyxuntinus	Gallicanus	Berecynthius	Amazonius
Alcmanias	Sipontinus	Iulianus	Briarejus	Amyntorius
Atlantias	Surrentinus	Lampfacenus	Calathuſius	Apollineus
Actæonis	Tergeſtinus	Lanuvinus	Calydonius	Arionius
Antenorius	Tiburтинus	Manlianus	Cataluſius	Ariſtorius
Cephiſias	Tingitanus	Mantuanus	Charitonius	Echionius
Thaumantias	Toleranus	Martianus	Cleopatricus	Erychtonius
&c.	Tranſalpinus	Nazarenus	Clymeneius	Hylactorius
	Tunetanus	Nucerinus	Colophonius	Hyperboreus
§. XXI.	Vaticanus	Pergamenus	Corybanticus	Iapygius
— — — — —	Verentanus	Phaſianus	Cithereius	Iaſonius
2 ^a . decl.	Vicentinus	Sardianus	Danaeus	Ioniacus
Adrætenus	Virgitanus	Seſtianus	Dolopeius	Iberiacus
	Vollentanus	Tranſpadanus	Caramanticus	Olympiacus
				Olynthiacus
				Orionius
				Boryſthenius
				Caledonius
				Citoriacus
				Corin-

Corinthiacus	Concubienſis	§. XXXI.	Constantieſis	Anacreōticus	Pygmalioneus
Cupidineus	Maſſilienſis	-----o	Salmantienſis	Antoneus	Taurominitanus
Cyrenaicus	Mercurialis	Abderitanus	Tuſcanienſis	Erigoneus	
Cytheriacus	Sardinienſis	Argiletanus	Vulſinienſis	Geryonaceus	Thermedoon-
Galactophagus	Sicilienſis	Hipponacteus	§. XXXIV.	laomedontius	teus
Lycæonius	Tarquinienſis.	Compoſtella-	-v-vv	Maſſilioticus	thiodamæteus
Maæthæonius	Patron.	nus	Aſiaticus	Necrocon-	Timocroëteus
Melembriacus	Alpheſibeis	Transapenni-	Celtiberius	thius	tryphiodoreus
Mimallonius	Ampeloeſſis	nus	Pharmacufius	Parthenopeus	3a. decl.
Palæmonius	Amphiſibanis	Agrippinenſis	Pſammathun-	Pafiphæus	Aſtypalæenſis
Palapaphius	Oceanitis	Argentinenſis	tius.	Penelopeas	Mediolanenſis
Paretonius	cymmodocæis	Lindifarnæſis.		porphyreōnius	theſſalonicæſis
Parifacius	Gymnoſophi-	§. XXXII.	§. XXXV.	§. XXXVIII.	§. XXXIX.
Philamoniſ	ſtis, etc.	-----v	-v-vv	-vv-vv	-----vvv
Semiramius		2a. decl.	2a. decl.	Abrocoman-	Arganthenia-
Syracofius	§. XXXVIII	Acontianus	Ardeatinus	teus	cus
Patron.	-----vvv	Aleſianus	Bilbilitanus	Ariſtoneus	Helleſpōtiacus
Achemenias	Ægyptiacus	Apicianus	Chærepointeus	Aglaophōteus	Saturnalitiſ
Amazonias	Aliobrogicus	Arauficanus	Confluentinus	Alcidamæteus	Thermodotia-
Dionyſias, etc.	Amphionus	Horatianus	Sepiuntinus	Alcimedōteus	cus
§. XXXVI.	Amphrifiacus	Carōnianus	Trāſtigritanus	Amphytrio-	§. XL.
o-vv-v	Antenor. uſ	Maronianus	3a. decl.	neus	-v-v-v
Patron.	Ixionius	Neronianus	Ambianenſis	Anacreonteus	Antuerpi. ntis
Abantiades	Orionius	Paternianus	Barcinonenſis	andrageoneus	Aſteruſianus
Achæmenides	Carchedonius	Platonianus	Pompelonæſis	antheſioneus	Lufitanienſis
Achilleides	Chalcedonius	Sebaſtianus	Tarraconenſis	Aſtvanacteus	Nicomedreſis.
Agenorides	Cyrenaicus	Terentianus	§. XXXVI.	Aſtidamæteus	§. XLI.
Ariſtorides	Floralitiſ	Themifto-	vv-vvv	automedōteus	vv-v-v
Echionides.	Maurufiacus	cleus	Accefamænius	Ectioneus	Cicronianus
§. XXXVII.	Pandionius	Vefūvianus	Agamemno-	Endymioneus	Vetuloniēſis
-vv-v	Pelufiacus	Vitellianus	nus	Euphiorioncus	
2a. decl.	Sarpedon. uſ	3a. decl.	Agapenorius	Eurydamante-	
Æacideus	Tartefſiacus	Anagnienſis	Alabandiacus	us	§. XLII.
Æmilianus	§. XXXIX.	Apollinaris	Amathufiacus	Eurymedon-	-vv-vvv
Antiochenus	-----vv	Araufienſis	Amithæonius	teus	oedipodionius
Empedocleus	Patron.	Athenienſis	Anienicola	Euryanafteus	Thermodoo-
Euripideus	Alopiades	Bontonienſis	Eriſichthonius	Hirichūtinus	tiacus
Orbilianus	Atlantiades	Corinthienſis	Haliacmonius	Iphianafſæus	§. XLIII.
Cæſarianus	Ixionides	Latinienſis	Hyperionius	Vcalegonteus	-vv-vv-
Carſeolaneus	Anchiſiades	Lovanienſis	Dionyſiacus	Bellerophon-	Patron.
Laodiceus	Laertiades	§. XXXIII.	Lacedæmo-	teus	Acriſionia-
Mamurianus	Pæantiades	-----vv	nus	Callianafſæus	Amphitryo-
Maſſilianus	Speſchionides	2a. decl.	naſamoniacus	Caſtianiſæus	niades
Mercurianus	§. XXX.	Acronianus	Paradiſiacus	Chytropolit-	Oedipodioni-
Parthenopæus	-----vv	Antonianus	Salaminiacus	nus	des
Pafiphæus	Abderiticus	Aſcendianus	Salomoniacus	Democoōteus	laomedotiales.
Penelopeus	Ægincticus	Octavianus	Patron.	Demophoon-	
Pythagoreus	Æneaticus	Pelufianus	Athamantia-	teus	§ XLIV.
Virgilianus.	Attellanius	Querquetula-	des	Deucalioncus	-----vv-v
3a. decl.	Epiroticus	nus	Heliconiades	Laocoontcus	Antæopolita-
Acmonienſis	Helleſpōticus	Saluſtianiſ	Phaethotiades	Laomedōteus	nus
Ambracienſis	Hipponacticus	Saturnianiſ	etc.	Laomedōteus	Hellenopolita-
Antiochenſis	Cæſennariſ	3a. decl.	Dionyſiacus	Mimalioneus	nus
Italicenſis.	Cyclopeus	Aurelienſis	Lacedæmo-	Nicrocontcus	
Bebriacēſis	Læaniticus	Hiſpanienſis	nus	Pentheſilæus	§. XLV.
Cæſariēſis	Pefſinuntius	Carthaginæſis	§. XXXVII.	Pliftoanacteus	-----vv-v
		Concordienſis	-vv-vv	Proteſilæus	Constantino-
			Æacideus	Pſeudocoraſi-	pontanus
			Amphitryo-	nus	
			nus		

MVSA VI. PROSODIACA.

CLIV.

Particula πρὸς ad, & ὠδὴ cantus, dicitur Προσῳδία Accentus, ut vel hinc demonstraretur, quod alibi vberius persuadeo, accentum non acuere aut deprimere syllabam, sed producere aut corripere, quidquid dicat & à veteribus exscribant

Critici, & Grammatici. Latine scribitur Prosodia: & cur non Prosodia? Hæc vltima scriptio Viris non paucis doctis placet; nam si dicimus Tragedia, Comædia, eisdem enim originis sunt voces, cur non etiam Prosodia? Sed quis mutabit labium annosi senis? Ergo scribamus, & loquamur cum multis, & in re tenui ne viam communem & tritam deseramus.

Prosodiam Henricus Smetius Alostanus composuit: porrò librum valde vtilem, quem summo applausu Orbis literarius suscepit. Eundem Patres Societatis correctum auctumque reposituerunt, & edi curarunt Antuerpie apud Martinum Nutium anno 1631. & singularum syllabarum quantitatem in rudiorum gratiam, notulis productionem brevitatemque; eorum indicantibus, ad marginem notarunt. At ista diligentia quæ summè erat utilis, infelix fuit, nam dum liber in Germaniâ, & Italiâ negligentius reciditur, notulæ confunduntur, & Philomusi decipiuntur verius quam iuvantur. Adhibuit igitur vltimam manum huic operi P. Ioannes Baptista Ricciolus S.I. & Bononiæ edidit Prosodiam, quam Reformatam dixit: opus verè locupletissimum, & absolutissimum: & ut illam à Typographorum ignavia & ignorantia eximeret, noluit notulis Metricis uti, sed scripsit vtrum vox haberet primam syllabam longam, brevemve, vtrum secundam: tertiam, &c. Quo, me iudice, libro nemo carere debet, nisi velit Prosodiæ notitia penitior carere.

Stando igitur Smetij & Ricciolii Lexico, sic debet definiti Prosodia. Illa est Index generalis omnium vocabulorum, ordine abecedario digestus: in quo singularum syllabarum quantitates notantur, & probantur. notantur quidem aut ap. ib. is, ut fecit Smetius: aut verbis secuti, ut Ricciolus: & probantur veterum Poetarum testimoniis: aut Iuniorum etiam, si veterum non occurrat auctoritas.

Et cur, ut nostra Metametrika omnibus numeris perfecta sit, non etiam Indicem addidimus Abecedarium in quo, sicut fecerant Ricciolus & Smetius, singularum vocum quantitas exprimeretur? Quia Sylvæ præcedentes sufficiunt ut vocum quantitas cognoscatur. quando enim de aliqua voce dubitatur, ad Tabulam præsentem

recurratur, quam adungere necessario debemus; non enim omnes sciunt, quem Sylvanus ordinem sequutus sit: illum quem natura postulat, & Tabula subiecta præfert, non observat.

Sequentes Numeri respondent illis Arabicis, in Sylvæ singulæ subdividuntur.

VOCES	Nomi- na obli- qua	verba obli- qua.	sub- stan- tiva	Adie- ctiva	Pro- pria.	Parti- culæ
v	1	12	1	0	0	0
— 2	13	2:3	1	1	1	
Dissyllaba						
vv	3	14	4	2	2:6	2:6
v—	4	15	5:	3	3:7	3:7
—v	5	16	5:b	4	4:8	4:8
— —	6	17	6	5	5:9	5:9
Trisyllaba						
vvv	7	18	7	6	10:17	10:17
vv—	3	19	8	7	12:18	12:18
v—v	3	20	14	8	11:20	11:20
—vv	3	21	11	10	14:21	14:21
v— —	10	22	9	9	13:19	13:19
—v—	0	23	10	13	24	24
— —v	0	24	12	11	15:22	15:22
— — —	0	25	13	12	16:23	16:23
Tetrasyllaba						
vvvv	11	34	25		0	0
vvv—	0	0	0	0	0	0
vv—v	0	30	15	14	25:39	25:39
v—vv	0	0	16	15	26:40	26:40
—vvv	0	28	20	19	30:44	30:44
vv— —	0	0	17	16	27:42	27:42
v—v—	0	31	28	24	36:52	36:52
—vv—	0	29	21	20	31:45	31:45
v— —v	0	32	18	18	28:41	28:41
—v—v	0	33	29	27	35:51	35:51
— —vv	0	0	22	21	32:46	32:46
v— — —	0	0	19	17	29:43	29:43
—v— —	0	0	26	26	37:49	37:49
— —v—	0	27	27	25	38:50	38:50
— — —v	0	26	23	22	33:47	33:47
— — — —	0	0	24	23	34:48	34:48
Pentasyllaba						
vvvvv	0	0	0	0	0	0
vvvv—	0	0	0	0	0	0
vvv—v	0	0	0	0	0	0
vv—vv	0	30	28	28	53:66	53:66
v—vvv	0	32	29	29	55:69	55:69
—vvvv	0	0	0	0	0	0

vvv—o	o	o	o	o	o
vv—v—o	o	41	o	64	64
v—vv—o	o	33	30	o	o
—vvv—o	o	o	o	o	o
vv—v—v—o	o	31	31	54:67	54:67
v—v—v—o	o	42	36	61:76	61:76
—vv—v—o	o	34	32	56:70	56:70
v—v—vv—o	o	o	o	o	o
v—vv—v—o	o	45	37	59:73	59:73
—vv—v—o	o	36	33	57:71	57:71
vv—v—v—o	o	o	o	68	68
v—v—v—o	o	43	o	62	62
—vv—v—o	o	35	o	o	o
v—v—v—o	35	o	o	o	o
—vv—v—o	o	44	o	o	o
—vv—v—o	o	37	o	o	o
—vv—v—o	o	o	o	o	o
—vv—v—o	o	49	38	60:75	60:74
—vv—v—o	o	46	39	63	63:75
—vv—v—o	o	38	34	72	72
—vv—v—o	o	o	o	o	o
—vv—v—o	o	50	o	o	o
—vv—v—o	o	47	o	o	o
—vv—v—o	o	48	o	o	o
—vv—v—o	o	39	35	o	o
—vv—v—o	o	40	o	58	58
Hexasyllaba	o	o	o	o	o
vv—vv—o	o	51	40	65	65
vv—vv—o	o	52	o	o	o
v—v—vv—o	o	o	45	o	o
—vv—vv—o	o	53	41	66	66
—vv—vv—o	o	o	42	77	77
—vv—vv—o	o	o	44	o	o
—vv—vv—o	o	o	43	o	o
—vv—vv—o	o	o	o	78:78	78:78

à Grammaticis, & Criticis communiter reprobantur.

[*Hic obiter adnota Ioannem Henricum Alstedium in Encyclopadia libr. 10. s. 4. cap. 5. §. 33. ponere hos numeros, & subjungere, est Chronodistichum Urbis (nempe, Constantinopolitana à Mahomete (Turcarum Imperatore) captæ. Hoc tamen verum esse non video: nam numerales hujus Distichi literæ dant annum 2065. & tamen anno 1453. Constantinopolis à Turcis expugnata est. Nec jure literam D non numerare, quod multi fecerunt, & faciunt, tunc enim dabitur annus, non 1453. sed 1565. Ergo præcedens Distichum non est Chronicum Constantinopoleos à Saracenis expugnatae.] Ad lineam redeo: & vsum Tabulæ præcedentis illustro exemplis.*

Primum, scire vis quanta sit prima in voce *Pater*, nam secundam ex terminatione brevè esse cognoscis. Examina igitur: vtrum sit substantiva, aut adjectiva, &c. vt scias ad quæ debeas Syllavam recurrere. Est substantiva: ergo in Sylva II. quærenda. Tabula præcedens monet dictiones *vv*, esse *num. 4.* & *—vn. 5.b.* Ibi erit, igitur, si primam habeat brevem: hic verò si longam. Venio igitur ad *num. 4.* reperio classem nominum primæ declinationis, illam pertransco: etiam classem sequentem, quæ nomina ad secundam spectantia complectitur. Ad tertiam declinationem venio. Occurrunt nomina, quæ habent incrementum breve: deinde, quæ longum: hic non moror, quia *Pater* incrementum non habet: ergo in articulo qui continet nomina, quæ incrementum non habent, statim vocem *Pater* reperio, & dico syllavam primam esse brevem. (Nota hic numerum manulem qui Romanus est (videlicet, I. II. III. &c.) in Arabicum (nempe 1. 2. 3. etc.) subdividi, et hunc a Tabulâ præcedente peti.)

Sed quanta est prima syllaba in *Mater*? In illo articulo non reperitur, et suspicor ideo non corripi. Suspicio, inquam, non scio: quia fortè in illo articulo non sunt omnes voces quæ possent esse, tamen hæc communissima sit. Sed quo sciam modo, vtrum hæc longa sit. Transibo ad classem *—v*, quæ ponitur *num. 5.b.* et videbo, an illam vocem ibi inveniam? Omitto igitur nomina primæ declinationis: etiam secundæ: venio ad tertiam: quæ habent incrementum breve aut longum non moror; illa, quæ carent incremento lego, et quia ibi in *M.* reperio nomen *Mater*, illud habere primam longam et secundam brevem pronuncio.

Eodem modo nomina adjectiva in sua Sylva requiro: eodem *Propria*, et *Patronymica*, quæ ab eis oriuntur.

Vbi, et quomodo verba? Verborum participia inter adjectiva reperies. Vnde si volueris alicujus verbi syllabas cognoscere, ad eius participium recurre: verbi gratia: vis scire, quantæ sit syllabæ verbi, *Delibero*: et summo participium *Deliberans*, et ad Syllavam adjectivorum recurrens: in præcedente Tabula quero ideam tetrasyllavam correspondentem. Ultimam esse longam constat expositione: primam

Præcedunt syllabæ breves, & ideo in Poly syllabis voces illæ, quæ pluribus brevibus constant. Hanc ob rem *Monosyllaba* voces in duas classes distinguuntur, aliæ enim sunt breves, aliæ longæ. *Dissyllaba* in tres classes: vel enim vtraque est brevis, vel vtraque longa, vel altera brevis, & altera longa. *Trisyllaba* in quatuor: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ; vel duæ breves & vna longa, vel duæ longæ & vna brevis. *Tetrasyllaba* in quinque: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ: vel tres breves & vna longa, vel tres longæ & vna brevis: vel tandem duæ longæ, & duæ breves. *Pentasyllaba* in sex: vel enim omnes sunt breves, vel omnes longæ: vel quatuor breves & vna longa, vel quatuor longæ, & vna brevis: vel tres breves & duæ longæ, vel tres longæ, & duæ breves. *Hexasyllaba* habere multas combinationes possent, at quia Nomenclator Latinus non delectabatur tot syllabis, ponuntur tantum illæ classes, ad quas pertinent voces, quæ in syllabis præcedentibus existant: vn versus, qui vocantur *μακροσύνλοι* (nempe, qui dictionibus nimis longis coalescunt, quales sunt,

Cont Vrbabant Vr Constantinopolitan
Im VMerabilibVs foLLICteVDInbVs:

primam esse longam ex compositione: ergo dubium exit inter istas ideas | — v v — || 20 || — v — || — 26 || — — v — | 25 || Venio igitur ad numerum 20. & quia inter participia primæ conjugationis non reperio *Deliberans*, progredior ad num. 25. & ibi occurrunt participia, quæ à vo-

cali incipiunt, illa pertinet, & venio ad illa, quæ sumunt exordium à consona, & in prima conjugatione reperio hoc ipsum participium, quod quæro. Ergo in verbo *Delibero* duæ priores syllabæ sunt longæ, & tertia brevis.

MVSA VII. PARTICVLARIS.

CLXV.

PARTICVLAS dicimus voculas indeclinabiles quales sunt *hodie, ita, cras, &c.* & in classes diuiduntur, aliæ enim sunt Præpositiones, aliæ Adverbia, aliæ Interiectiones, & aliæ tandem Coniunctiones. [Nec est, cur de Pronominibus

aliquid subiungamus, nam illorum syllabæ, omnes, omnes, sūt notatæ & determinatæ in Grammatica, quam superius dedimus.]

PRÆPOSITIONES.

Ars orationis indeclinabilis, quæ aliis partibus præponitur, vocatur *Præpositio*. Earum censui adiunge *Postpositiones*, quæ aliis partibus postponuntur, vt *Tenus, Versus*; dicimus

enim *Capite tenus, & Romam versus*. Aliæ genitivum, aliæ accusatiuum, & aliæ ablativum requirunt. Singulas propono, & dimetior.

Gaudent genitio,

Pridie. Sola secunda est brevis. Hinc *Pridianus*, in quo sola secunda & quarta est brevis.

Postridie. Sola tertia est brevis.

Tenus. Duæ breues.

Accusatiuo verò,

Ad. Vna syllaba brevis.

Apud. Vtraque brevis.

Ante. Prima longa, & secunda brevis.

Aduersus. Duæ primæ longæ, vltima brevis.

Aduersum. Duæ primæ longæ.

Cis. Brevis.

Cura. Prima com. vlt longa.

Circa, & Circum. Longæ.

Contra, erga, extra, intra, infra, iuxta, omnes spondei.

Inter. Secunda est brevis.

Ob. Vna syllaba brevis.

Ponè. Prima longa, vlt. brevis.

Per. Brevis.

Prope. Duæ breues.

Propius. Tres breues.

Proximè. Sola secunda brevis.

Pridie sola secunda brevis.

Postridie. Sola tertia brevis.

Procul. Duæ breues.

Post. Syllaba longa.

Penes. Duæ breues.

Præter, Propter. prima longa, secunda brevis.

Supra. Prima indifferens, & secunda longa;

Secundum. Prima est brevis.

Secus. Duæ breues. Est etiam aduerbium Virgilius: *Haud secus ac iussi faciunt, &c.*

Trans. Longa.

Vsq̄ue. Vltima est brevis.

Vltra. Duæ longæ.

Versus. Prima longa, secunda brevis.

Versum. Prima longa.

Et Ablatiuo

A, & Abs. Longæ.

Ab. Est brevis.

Absque. Prima longa, & secunda brevis.

Cum, De, F, Ex, Præ, Pro. Omnes sunt longæ.

Coram. Prima longa.

Clam. Nisi elidatur per ecclipsisum, longa erit.

Palam. Prima brevis.

Sine. Duæ breues.

Tenus. Duæ etiam breues. *Cæpulo tenus abdidit sem Propertius.*

Gaudent Accusatiuo & Ablatiuo.

In, sub, & super. Omnes syllabæ breues.

Subter. Prima longa, secunda brevis.

Aliquando Præpositiones sunt partes Nominis aut Verbi, & sunt separabiles, vt *In, sub, &c.* aut inseparabiles, vt *An, Con, dis, Di, Re, se*. Circa illarum quantitatem hæc nota. Præpositiones

E, De, Præ, se, Di, nisi vocalis sequatur, producuntur, vt Emitto, Depono, Præsideo, seduco, dilaudo,

In voce *disertus*, licet à *Differo* provenire videatur, prima semper corripitur. *Fœcundi calices, quem non fecere disertum?* Horatius. Si vocalis sequatur, *De*

& *Præ* (nam cæteras sequitur consonans) aut synæresin duæ syllabæ in vnam, quæ longa sit, coeunt; aut corripiuntur; numeros sequentes considera.

Siqua tamen tibi lecturo pars oblita de è, it. Propert.

Difficiles aditus primos habet, haud mihi de èro. Horatius

Si deerunt rarum pecorique, & vitibus almis. Virgilius.

Vir gregis ipse caper de èrrauerat: atq; ego Daphnin. Idè.

De èst iam terra fuga, pclago Troiam-ne peremus? Idem.

Dona dehinc auro grania, sectoque elephanto. Idem.

Dehinc sociare choris, sacrisque accedere sacris. Idem.

Annibal audaci dum pectore debortatur. Fennius.

Nam mihi vel tellus optem, prius imadehiscam. Stadius.

Hos amplectitur, hos deosculatur. Martial. Phaleuc.

Quos ubi viderunt præacuta cuspidis hastas. Ovidius.

Et venit Stellâ non præeunte dies. Pædo.

Equos accelerans præoccupabo. Anon. Phaleuc.

Præoptare caret, siquod placet atque necesse est. Capella.

Stipitibus duris agitur, sudibusque præcussis. Virg.

Synære-

Synæresis committitur in vocibus *déerit, dééro déerraverat, déest, débinc*, vt ex versu primo, secundo, quarto, quinto, & septimo evidenter colligitur. *Deerunt* in tertio versu potest dissyllabum, aut tresyllabum esse. Breue est *De* sequente vocali, vt in vocibus *debinc, debiscam, deosculatur, &c.* & versibus sexto, nono, decimo, &c. Ennius, vt versu octauo videris, longam retinuit.

Præ sequente vocali corripitur, vt in vocibus *præcutit, præiunte, præoccupabo, præustis*, & versibus vndecimo, duodecimo, tertio-decimo, & vltimo videre est. Capella in voce *præoptare* produxit. Vide versum penultimum.

Particula præpositiua *A.* apud Græcos corripitur, & apud Latinos prolongatur.

Re est breuis: & si necesse sit eam produci, litera sequens duplicatur, vt constat ex sequentibus versibus.

Hos corydon, illos referebat ordine Thyrsis. Virgilius. *Antiqua populum sub religione tueri.* Idem.

Pro est varia, & in Apolline ancipite à nobis explicata dilucidè, manu 134. §. *Pro.*

ADVERBIA.

Significationem sequamur, Aduerborum classes sunt innumere: quod bene Antonius Nebriffensis Grammaticæ suæ libr. 3. cap. 11. adnotauit. sunt enim.

Numeralia: vt

Semel. Duæ breues.

Bis. Longa syllaba &.

Ter. Breuis.

Quater. Duæ breues. [*Quatuor* hodie habet primam longam, vt constat ex Virgilio, *quatuor hic primùm nigrantes terga iuocencos*, & iterum, *sis bonus, o felixque tuis en quatuor aras*. At olim habuit omnes syllabas breues; Ennius. *Cedunt ter quatuor de cælo corpora sancta*: Et hinc *quater* retinet primam breuem.

Quinques, Sexies, Septies, Octies. Habent primam & tertiam longam, & secundam breuem.

Nonies. Sola vltima longa.

Decies. Vltima tantummodo est longa.

Hæc & omnia alia sequuntur radices vnde oriuntur.

Temporalia, vt

Quando. Secunda est indifferens.

Hodie. Sola vltima longa.

Cras. Syllaba longa.

Heri. Prima breuis.

Nuter. Prima longa, vltima breuis.

Aliquando. Duæ breues, vna longa, & vna indifferens.

Nunquam. Prima est longa.

Semper. Secunda est breuis.

Negatiua, vt

Non, vel Haud. Syllabæ longæ.

Minimè. Duæ breues & vna longa.

Nullatenus. Secunda longa, tertia breuis.

Opratiua, vt

O, si. Duæ syllabæ longæ.

Vtinam. Tres breues.

Demonstratiua, vt

En. Vna syllaba breuis.

Ecce. Vna longa, & altera breuis.

Ordinatiua, vt

Continuò. Prima & vltima sunt longæ: aliæ breues.

Deinde. Si sit dissyllabum, primam habet longam & secundam breuem: si trissyllabum primam & tertiam breuem, & secundam longam.

Deinceps. Quantum sit constat ex aduerbio præcedenti.

Interrogatiua, vt

Cur? Longa.

Quare? Spondeus.

Quam ob rem?

Numquid? Prima longa, & secunda breuis.

Dubitatiua, vt

Fors. Syllaba longa.

Fortè. Vna longa, & vna breuis.

Fortasse. Vltima est breuis.

Fortassis. Vltima breuis.

Forsan. Vltima est breuis.

Forsitan. Vna longa & duæ breues. Dactylus.

Vocatiua, vt

O. Est longa: nec eliditur per synalœpham. Virgilius. *O pater, o hominum, dirumque æterna Potestas.* Ouidius. *O vtinam tunc, cum Lacedæmona classe patebat.* Aliquando sequenti vocali corripitur, quasi non totaliter, sed partialiter eliditur. Virgilius. *Te Corydon, o Alexi, trahit sua quemque voluptas.*

Heus. Syllaba longa.

Ohe. Duæ longæ: & per symeresin vna longa.

Prima corripitur solet: & Martialis in vno & eodem versu vtramque quantitatem expressit. dixit enim; *Ohe iam satis est, ohe libelle.* Est Phaleucius, & scanditur sic. *Ohe.* spond: iam satis, dactyl. est o. troch: he li, troch: belle, troch.

Discretiua, vt

Seorsim, Seorsum. Prima breuis, secunda longa.

Diuisim. Duæ priores longæ.

Bisariam, Trisariam. Tres priores breues.

Congregatiua, vt

Vnà. Vtraque est longa.

Simul. Vtraque est breuis.

Pariter. Omnes tres sunt breues.

Iuratiua, vt

Acdepol (hoc est, ita sincere loquor, ac si essem in æde Pollucis.)

Mecastor (ita me Castor amet, aut adiuet.)

Mehercule (loquor me audiente & iudicante Hercule) dicitur etiam *Mehercle*, itemque *Hercule*, ac *Hercle*.

Hortatiua, vt

Eia. Prima longa, vltima communis.

Age, Agite. Omnes hæc syllabæ sunt breues.

Agedum. Tres breues.

Intensiuua, vt

Valde. Prima est longa, secunda breuis.

Nimis. Duæ breues.

Nimum. Duæ priores sunt breues.

Penitus. Omnes tres sunt breues.

Vehementer. Præter tertiam omnes sunt breues.

Remissa, vt

Sensim. Prima est longa.

Paulatim. Duæ priores sunt longæ.

Pedetentim. Sola tertia longa.

Diminu-

CARAMVELIS

Diminutiva, vt

Bellè. Vtraque est longa.
Argutulè. Tertia est brevis, longæ cæteræ.
Clanculum. Secunda est brevis.

Comparatiua, vt

Magis, Minus, Melius, Grauius, &c. Omnes hæ syllabæ sunt breues.
Fortius. Vna longa & duæ breues.
 Extrahuntur aliqua ex nominibus comparatiuis, & illorum quantitatem conseruant; & idem dicitur de superlatiuis qualia sunt.

Maximè. Sola secunda est brevis.
Minimè. Sola tertia est longa.
Optimè. Secunda est brevis, tertia longa.
Fortissimè. Tertia tantum est brevis.

Similitudinis, vt

Vt. Syllaba brevis.
Sicut. Prima longa, secunda verò brevis.
Ceu. Syllaba longa.
Tanquam. Prima est longa.

Quantitatis, vt

Multum. Prima est longa.
Parum. Prima brevis. *Naso parum prudens artem dum tractat amandi.* Ordinis.

Qualitatis, vt

Bene. & Male. Omnes syllabæ sunt breues.
Doctè. Vtraque est longa.
Sapienter. Tertia est longa, cæteræ breues.

Localia,

Sunt multa, & debent subdiuidi in diuersas classes, iuxta diuersas interrogationes, quæ possunt fieri per sequentes particulas.

Vbi? Prima brevis, secunda indifferens.
Vnde? Prima longa, & secunda indifferens.
Quò? Est longa.
Quid? Est etiam longa.
Quorsum? Prima est longa.

Vbi est Antonius?

Hic. Isthic. Illic. Omnes hæ syllabæ sunt longæ.
Sicubi. Dactylus. | Analogiæ ratio postulat vt
 | vltima sit indifferens, vt in
Necubi. Dactylus. | *Vbi,* at authoritas productioni
 | non fauet.

Alicubi. Omnes sunt breues. Cur non vltima indifferens?

Vbiuis. Secunda communis.
Vbilibet. Sola secunda communis.
Vbique. Secunda est longa, prima & tertia breues.
Vbicumque. Prima est brevis, secunda indifferens, tertia longa, quarta brevis.

Vbi vbi. Si sint duæ dictiones, habent tres syllabas, nempe *vbi vbi.* Primam & secundam breuem, & vltimam indifferentem. Si sit vna dicitio, habebit quatuor syllabas breues.

Alibi. Sola vltima longa
Vtrobique. Primæ tres cõmunes, & quarta brevis.
Ibi. Prima brevis, secunda communis.
Ibidem. Prima brevis, secunda communis.

Inibi. Priores breues. Sed vltima? Ex Plauto in *Menachmis & captiuis*, illud primum colligitur. Inquit enim. *Et inibi olim emit amissum filium.* At hinc non constat vltimæ quantitas, nam per synalœpham absorbetur. Ratio postulat vt sit indifferens, sicut in *Ibi.* Accedit, quod in *Ibidem*, illa *bi* sit indifferens: ergo & in *Inibi.*

Nisquam. Vsquam. Prima est longa.

Intus. Secunda est brevis.

Foris. Duæ breues.

Supra. Prima est indifferens, secunda longa.

Infra. Duæ longæ. Spondeus.

Vnde venerat?

Hinc, Isthinc, Illinc. Omnes syllabæ sunt longæ.

Sicunde. Sola vltima brevis.

Necunde. Vltima brevis, sed prima? In *Necubi* longa ergo etiam in *Necunde.*

Aliunde. Sola tertia est longa.

Alicunde. Sola tertia est longa.

Vtrinque. Prima est indifferens, & tertia brevis.

Vndique. Dactylus, vna longa & duæ breues.

Vndeuis. Sola secunda brevis.

Vndeunde. Si esse duæ dictiones dicantur, erunt

Vnd' unde, duæ longæ & vna brevis: si sit vna dicitio, erunt duo Trochæi.

Vndecumque. Secunda & vltima brevis.

Inde. Secunda est brevis.

Indidem. Secunda etiam est brevis.

Intus. Vltima est brevis.

Foris. Prima est brevis, secunda longa. Et hinc

Forinsecus, solam secundam producens.

Supernè. Prima tantum est brevis.

Infernè. Omnes tres sunt longæ.

Cælitis. (ex cœlo) Dactylus. Prima longa & cæteræ breues.

Quo progreditur.

Huc, Isthuc, Illuc. Sunt omnes longæ.

Aliò. Tantum vltima est longa.

Vtrobique. Primæ tres communes, vltima brevis.

Quoquo, Quoquis. Omnes sunt longæ.

Eo. Eodem. Prima brevis, secunda longa.

Siquid, Nequò. Omnes longæ.

Aliquò. Tantum vltima est longa.

Intrò. Duæ longæ. Spondeus.

Foràs. Prima brevis, secunda longa.

Qua iter suum diriget.

Hac, Isthac, Illac. Omnes syllabæ sunt longæ.

Siquid. Nequid. Omnes longæ.

Alià. Tantum vltima est longa.

Et quorsum tandem tendit?

Sursum. Prima est longa.

Deorsum. Prima est brevis: secunda longa.

Dextrorsum. Prima & secunda sunt longæ.

Sinistrorsum. Prima est brevis: cæteræ sunt notæ.

INTERIECTIONES.

Vnt particula animi intimos affectus exprimentes, & diuiduntur in classes. Aliæ enim sunt.

Dolentis, vt

Heu, Hoi, Hei, Ab. Proh. Vah. Sunt longæ.

Exultantis, vt

Euax.

Vach, oh. Sunt syllabæ longæ.

Timentis, vt

Hei, ab. Monosyllabæ, & longæ.

Admirantis, vt

Pape. Duæ longæ.

Ridentis, vt

Ha, Ha. He. Sunt longæ.

Deriden-

METAMETRICA.

Derridentis sunt variæ, & fictæ veriùs, quàm è fontibus Latijs deductæ.

Increpantis.

DVæ sunt, quæ vt notat Alvarez *lib.2.c.18.* revera verba sunt, sed interjectionum munus jam vbique sortita.

Cedo. Prima longa, & secunda indifferens: Cicero act. 5. in Verrem, *Cedo tabulas.* & Persius,

Hæc cedo, vt admoveam templis, & farre litabo.

Videtur esse prima persona Indicativi: at sæpe sensus postulat, vt sit secunda Imperatiui; hoc est, *Dic*, uel *Da*.

Apage, Apagete, Apagesis. Voces frequentissimæ sunt apud Comicos, à verbo ἀπαγο, quod *abducere* aut *abduci* sonat, deductæ. Si verbum antiquum esset *Apago, gis.* in voce *Apage* omnes syllabæ corripentur: at videtur illud verbum fuisse *Apageo, ges,* per secundam conjugationem, nam in Plauto non *Apagite*, sed *Apagete* legimus, ergo in *Apage* vltima erit longa, & in *Apagete* penultima. In *Apagesis*, illud *sis* est per contractionem *si vis.*

Communis.

INterjectio *O* omnem affectum exprimit. Si consona sequatur est longa: si vocalis synalcepham ignorat, & est indifferens.

Adsis ò, placidusque veni. Virgil. 4. *Æneid.*

O tantum libeat mecum tibi sordida rura,

Atque humiles habitare casus. Virg. 2. *Eclog.*

O vrinâ tunc, cum Lacedæmona classe petebat,

Obrutus insanis esset adulter aquis. Ovid. *epist. Penel.*

Hanc vltimam autoritatem Henricus Smetius Virgilio adfingit, memoriæ vbertate deceptus: in illâ *O* producit, at corripitur in sequenti, quam idem Smetius esse Ovidij testatur.

Te Corydon, o Alexi trahit sua quemq; voluptas.

Secundus pes *don o a* est dactylus, nam in *Alexi* sola media producitur.

CONIUNCTIONES.

PARTES Orationis vinciunt, exornantque. Apud aliquos Authores multas, paucas apud alios reperias: vnusquisque suum genus sequitur, & tu imiteris, quos velis: interim aliquas, quæ sunt communiore, metiamur.

Et, At, An, Sed, Nec, breves.

Ne interrogativum breve, negativum long.

In *Quam, Præterquam, Quamquam, Quamvis, Quantumvis, Ac, Necnon,* omnes longæ. *Tamen,* duæ breves.

Attamen, dactylus.

Veruntamen, duæ priores longæ, posteriores breves.

Quod brevis. *Quoniam* duæ priores breves.

Quia, duæ breves.

Et hæc de his particulis adnotasse sufficiat.

QVAESTIO CRITICA.

De significatione Coniunctionum, & Illationum.

DVÆ sunt quæstiones, quæ Tyronibus videbuntur tenues, & à doctis iudicantur difficiles; & sunt Metagrammatica, nam ad Contemplatricem pertinent. Altera interrogat, *Quid sit coniunctio?* altera, *Quid*

sit Illatio? Qui nodum sit Grammatica speculativâ tinctus, & Practicâ, quæ in labio consistit, velit esse contentus, nullam omninò reperiet in re subtilissimâ difficultatem: at Criticis, qui ingenium colimus, & secundas intentiones, quod in subjecto & Prædicato facit Logicus, in Nomine, Verbo, & reliquis Orationis partibus contemplamur, multa succurrunt dubia, quæ facili negotio proponas, difficulter expedias.

Agam igitur primo de copulatiua coniunctione, quam vocant (nempe, *& atque, ac, nec-non,* &c.) & inquiram, *Quid illa significet?* Ponam ob oculos hanc Assertionem, *Brasili, & Sinæ dormiunt.* Singula verba recognosco: & ajo, qui sint Brasili, & qui Sinæ, me scire. Illi sunt populi in America Australi, qui Chilensibus adjacent, & Lusitanix subsunt: isti in Asia Boreali, qui ab ortu habent Iaponum insulas, ab occasu Magoris opulentum imperium, & à Septentrione invaduntur à Tartaris. Vtrique dormire dicuntur: & sanè quid dormire sit, etiam scio. Ergo-ne in illâ assertionem nil latet? Sic ante annos quadraginta putassem: at hodie recognosco illud *&*, & quid importet aut significet, nescio. Porrò Brasili (& idem de Sinis sentio, & dico) sunt homines, qui extra meum intellectum, extra meum caput, à parte rei existunt; somnus etiam illorum extra me est.

Sed

Sed illud *Et* ? Est-ne aliquod vinculum reale ? est-ne unio aliqua, quæ populos toto orbe semotos vinciat, uniat, aut copulet ? Et, si hoc non : quid objectivè dicit ? quid materialiter attingit, aut exprimit ?

Propositâ primâ quæstione ad secundam subvenio, & meditari incipio has voces, *Ergo igitur, ideo, unde, &c.* & interrogo, *Quid ille significant ?* Audio Philosophum quemdam dicentem, *Petrus non est equus, Ergo nec Paulus.* & quia aliarum omnium significatio est mihi nota ; ad vocem *Ergo*, converto oculos, & quid notet interrogo. Estne aliquid in Petro ? est-ne in Paulo ? est-in utroque ? est in neutro ? Infertur-ne res à re, an verò à Propositione Propositio ? Si prius illud dicatur, objectum vocis *Ergo* erit aliquid à parte rei. Sed quid illud ? substantia, an accidens ? & quia causalitatem importare videtur, cuinam generi debet adscribi, Efficienti, an Formali ? Si non res à re, sed à Propositione Propositio inferatur, cum Propositio sine verbis & scripturâ esse possit, inquiram, An illud *Ergo* in solo labio, in solo calamo, an etiam in mente inveniatur ? Si in solâ voce, aut scriptura sit, quid significat ? si in mente, quod objectum habet ? nam dari voces significatus exfortes aliquando didicimus, at cogitationes nunquam objecto carent. Præterea, si illud *Ergo* nîl omninò significat, illæsa oratione omitti posset : at hæc illo ablato turbatur : illud igitur significationis nō est expers.

Cognosce ex vngue Leonem (Lector candide) & vel hinc disce, quàm sit subtilis & quanto ingenio tractari debeat Metagrammatica, seu Grammatica speculativa.

Ergo respondeo ad primam, unionem, & conjunctionem esse duplicem; intrinsecam, extrinsecamque. Addo Sinas & Brasilos nulla intrinseca unione copulari ; subjungo illos

in somno convenire (nam utrique dormiunt dicuntur) in mente conjungi (simul enim concipiuntur, ut conspicias) & concludo, illam convenientiam, quam habent à parte rei & hanc simultatem, & copulationem, quam habent in intellectu, illa vocula & significatio.

Respondeo ad alteram, res aliquam inferri à rebus, & ideò à Propositionibus propositiones necessariò deduci ; nisi enim in rebus ipsis præcessisset illationis necessitas, in Propositionibus non inveniretur. Quando dico, *Petrus est homo, ergo & rationalis, ergo & risibilis*, non solum ajo Petrum esse hominem esse rationalem, & esse risibilem, sed ajo ideò per locum intrinsecum esse rationalem, quia est homo, quia in humanitate clauditur rationalitas : & ideò per locum extrinsecum esse risibilem, quia ex humanitate risibilitas oritur. Unde (& hîc attendas obsecro) cognosco quidem Petrum esse rationalem & esse risibilem, quia cognovi illum esse hominem : & si nihil aliud cognoscerem, illud *ergo* esset in voce & in charta, at non haberet in mente conceptum formalem sibi correspondentem. At ego præter dicta cognosco bene discurrere, cognosco ex humanitate rationalitatem, & risibilitatem inferri, & hæc ipsam illationem exprimo vocaliter particula illâ *Ergo* : & mentaliter conceptu, qui eidem particulae *Ergo* æquivaleret & analogus est.

Hinc illam consequentiam, *Petrus non est equus, ergo nec Paulus*, esse bonam pronuntio ; quia illos specie (hoc est, essentiâ) convenire supponimus. Unde sicut humanitas Petri oritur quòd Petrus non sit equus, ita etiam ex humanitate Pauli, quòd Paulus non sit equus deducitur. Et illam deductionem & illationem significat vox *Ergo*, quam examinamus.

A P O L L O
A C R O S T I C H V S.

*Lector in his numeris aliud collecta seorsim
Significant, aliud prima elementa simul.*

CLXVI.

CROSTICHIS est carmen ænigmaticum, cuius literæ initiales aliquid exhibent: [Cælius Rodoginus lib. 13. cap. 39.] & multis modis fabricatur. Primò si singulorum librorum initiales literæ sint colligendæ: secundò si singulorum capitum: tertio, si singulorum paragraphorum: quartò, si singulorum carminum: quintò si singularum dictionum. Primo vsus est Cæsarius in mirabili illo exemplorum volumine, quod in octo libros partitur, quorum primus incipit à C, secundus ab E, non ab Æ, tertius ab S, &c. ita ut omnium librorum initiales collectæ sint CESARIUS. quâ ille industria libros illos munivit contra Librariorum, & Exscriptorum inuidiam, qui multos illustres Authores libris proprijs priuarunt, ut grauarent alienis alios, quorum nomina in maiori erant pretio apud vulgus, ut vel sic domestico lucro propicerent, etiam cum Reipublicæ damno. Secundus à Tertio vix differt: & isto vsus est Agapetus, cuius Liber constat septuaginta duobus parragraphis, quorum si initiales literas intercipias, erues hanc inscriptionem, *Τὸ θεοπατὼρ καὶ ἀσεβιστῶ βασιλεῖ ἡμῶν Ἰουστινιανῶ Ἀγῶπιτος ὁ ἐλάχιστος Διάκονος* Quintus modus inuenitur in Plauto in argumentis Comcediarum, Prima Amphitruo dicitur, & est ad synopsis reduceta,

*V*more captus Alcumene Iuppiter
*M*utauit se se in formam eius coniugis
*P*ro patria Amphitruo dum seruit cum hostibus,
*H*abitis Mercurius ei subseruit Sosea:
*I*s aduenienteis seruum, & dominū frustra habet
*T*urbas uxori ciet Amphitruo, atque inuicem,
*R*aptant pro mæchis, Blepharo capto arbiter,
*V*ter fit, non quis Amphitruo decernere,
*O*mnem rem noscūt, geminos Alcmena enittitur.

Plautum imitatur in Græcis Aristophanes, & in Latinis Frischlinus. Eodem modo vsæ Sybillæ sunt, ut inferiùs videbimus; & ita hodie communis ille est, ut hac arte cauere nostri Poëtæ soleant, ne eorundem versus de Martyrum communi dicantur. Sunt enim ad manum Polyanthæ, & Loci Poëtici, qui communes dicuntur, vnde statim excerpere Poëta possit aliena carmina, & ut ingeuij proprij partum offerre. Ergo cautiores hoc æuo Philomusi, ne alienis plumis exornari dicantur, utuntur Acrosticho, & versibus, aut dictionibus sui nomen Mecænatiss præferunt. Ennius etiam olim hac arte delectatus est, ut refert Cicero de Diuin. lib. 2. Et apud Iuniores frequentissimè in Palingenij lib. 1. dant Carminum initiales literæ, *Marcellus Palingenius Poëta Stellatus*. Vltimo existimant Hebræi scriptam esse Sacram Paginam, eius enim verba dictionum singulis literis correspondentium apparatu dilucidant: itemq; initialibus dictionum exceptis nouas sententias eruunt, ut suo loco explicabimus.

Deducitur nomen *Acrostichis* ab *ἀκρος*, quod est *extimus*, & *στίχος* *versus*, quod extremitates debeant capi, & *Extremittatis* vocabulo, non iam tantum initiales literæ, sed & finales veniunt intelligendæ; nam & multi

carmina condiderunt, quorum literæ ultimæ aliquam dictionum proponunt. Solent interdum medias intercipere literas (rectè, obliquè; prout picturæ ratio postulare videtur) & varias figuras carmine delineare: &

tunc vt obseruat Heluicus, & Bachmannus Poëticæ suæ lib. 2. cap. 22. hoc genus intercipiendi literas, non *Ἀκροσχη* sed *Μεσοσχη* est nominandus.

MVSA I. ABECEDARIA.

Per capita versuum procedens.

CLXVII.

Hic Carmina condendi modus antiquissimus est, & reperitur in Prophetis Ogdoasticha sunt, quæ Psalmm CXVIII. constituunt: & in singulis singuli versus incipiunt ab vnâ, & eâdem literâ Alephbeti: nimirum, omnes octo priores ab Aleph; octo sequentes à Beth. &c. Hac etiam arte compositus est Psalmus CXI. & CXII. teste Hilario; quibus Hieronymus in literis ad Paulam Urbicam duos adiungit; nimirum, XXXIV. & XXXV. & alios duos (videlicet XXXVII. qui interrupto ordine literarum procurrit: & CXLV. qui magis continuè procedit) Thomas Caietanus in Commentarijs in Psalterium. Hac etiam Acrostichâ methodo Ieremias scripsit trinas lamentationes. Non fuit apud Priscos in vsu initialibus literis aliquâ dictionem exprimere, tantum enim Alephbethi sui literas repræsentabant: vt patet in exemplis positis. Illos imitati Latini sunt, & præcipuè Sedulius Presbyter in Tetraastichis Iambicis, quibus totam Christi vitam, breuiter, & copiosè complectitur. Illa subscribo.

A Solis ortus cardine
Ad vsque terra limitem
Christum canamus principem,
Natum Maria Virgine.

B Eatus author seculi
seruile corpus induit,
Vt carne carnem liberans
Ne perderet, quos condidit.

C Asta parentis viscera
Celestis intra gratia
Venter puella vaiulat
Secreta qua non nouerat.

D Omus pudici pectoris
Templum repente fit Dei
Intacta nesciens virum
Verbo concepit filium.

E Nixa è puerpera
Quem Gabriel prædixerat
Quem Matris aluo gestiens
Clausus Ioannes senserat.

F Oeno iacere pertulit,
Præsepe non abhorruit,
Paruoq; lacte passus est,
Per quem nec ales esurit.

G Audet Chorus Celestium,
Et Angeli canunt Deo,
Palamq; fit Pastoribus
Pastor creator omnium.

H Ostis Herodes impiè
Christum venire, qui timet
Non arripit Mortalia,
Qui Regna dat Celestia.

I Bant Magi, quam viderant
Stellam sequentes peruiam,
Lumen requirunt lumine
Deum fatentur munere.

K Aterua matrum personat
Collisa deflens Pignora
Quorum Tyranus millia
Christo sacrauit victimam

L Auacra puri gurgitis
Celestis Agnus attigit,
Peccata, que non detulit
Nos abluendo sustulit.

M Iraculis dedit fidem
habere se Deum Patrem,
Infirma sanans corpora,
Resuscitans cadauera.

N Ouum genus potentia
Aqua rubescunt hydria
Vinumque iussa fundere
mutauit vnda originem.

O Rat salutem seruulo,
Flexus genu Centurio
credentis ardor plurimus
Extinxit ignes febriam.

P Errus per undas ambulat
Christi lenatas dextera,
Natura, quam negauerat

Fides paravit semitam:

Quarta die iam factidus
Vitam recepit Lazarus

Cunctisq; liber vinculis

Factus superbes è sibi.

Riuos cruoris horridi
Contacta vestis horruit

Fletu rigante supplicis

Arent fluenta sanguinis.

Solutus omni corpore

Iussus repente surgere

suis vicissim gressibus

Aeger uehebat lectulum.

Tunc ille Indas Carnifex

Ausus Magistrum tradere

Pacem ferebat osculo

Quam non habebat pectore.

Ver ax datur fallacibus

Pium flagellat impius

Cruciq; affixus innocens

Coniungitur latronibus.

Xero myrrham post sabatum
quadam uehebant corpori,

Quas allocutus Angelus

Viuum sepulchro non regi.

Ymnis venite dulcibus

Omnes canamus subditum

Christi triumpho Tartarum,

Qui nos redemit venditus.

Zelum Draconis inuidi

Et os Leonis pessimi

Calcavit unicus Dei,

Se seq; celis reddidit.

CLXVII.

Multū Hassorū Principibus debent Musæ;
& Vrania præcipuè. Musa Metrica est,
& Celos & Versus metitur. Quà Astronomica
adstitit VVillelmo, quā Poëtica eius filio
Mauritio. Illius obseruationes cœlitus ha-
bitæ cum applausu leguntur: huius carmina
à Viris eruditis laudantur. Et ego ex illis
hoc Abecedarium exscribo, quod etiam exhi-
bet Ioannes Alstedius Encyclopædiæ lib. 10.
sect. 4. cap. 5. §. 7. Est votiuum pro anno in-
grediente compositum.

Annus abit transactus, adestque recentior annus;
Bis sit prosperior, qui venit, atque abiens.
Christe rogo primum votum largire petenti,
Da Pacem nobis, Optime Christe, tuam.
E verbo sincera tuo Doctrina resultans
Floreat in templis, floreat inq; scholis.

Gratia sit populo Diuina parata misello;

Hasia quos Ritus iam tenet, obtineat.

Iustitia ad normam sacrati codicis, apte &

Leges iudicium constituantq; Forum.

Martis opus, Miles patrius, sint rite parati

Nec quicquam timeant prælia, si sit opus.

Ordo domum talis regat ut benè proficit vringq;

Pauperibus quo det diuitibusque suum.

Quæstus proueniant liciti, benedictus Agellus

Ruricolis largo fænore reddat opes.

Sanus sit Princeps, Coniux, Sobolesq; beata,

Tuta sit à bello Patria tota truci.

Votis annue Christe meis, sic aulica multum

Xenia conducent prosperitate tua.

Yis eorū fac sic concordia firma piorum

Zona velut regis cingit vtrumque latus.

Prima versum singulorum litera sequitur or-
dinem Abecedarij.

CLXVIII.

Hic spectare possunt literarum imagines,
à figurâ sono, & valore desumptæ qua-
les sunt, quæ sequuntur.

ALEPHBETHVM.

Aleph curua refert præfortis cornua taufi

Beth domus est veterè seruans Hebræa figurâ.

Gimel gibbosi mentitur terga cameli.

Daleth porta patens venientes excipit omnes

He loquitur digitis, & nutu singula prodit

Vau retinet clauis, perijt, quo Sifera, formam.

Sajjn Herculeum vibrat cum turbine fustem.

Chet terret reprobos, vitam credetibus affert.

Thet cochleæ formam repræsentare videtur.

Iod, si vis, manus est, si vis, confessio fiet.

Caph benè depingit crescentis cornua Lunę

Lamed ad prunas vitulorum corpora torret.

Mem maculat vestes maculatas abluit vndâ.

Nun tibi piscis erit primò, post filius infans.

Samech vipereo reflexum sibilat ore.

Ajjn fontanam præbet sitientibus vndam.

Pe Domini celebrans in laudes ora resoluit.

Zade Setigeris acuit venabula porcis.

Koph celeri saltu scandit quasi simia malum.

Resch quandoque caput, nonnunquam deno-
tat Irum

Schin sua Neptuno præfert regalia sceptrâ.

Thau Sacra forma Crucis, signans in fronte
fideles.

ABECEDARIVS.

A. Voce vocat pluuiam princeps de robore cornix

B. Pone bidens viridi post matrem balat in herbâ.

C. Inde suis fulget formosa coloribus Iris.

Z 2

D. Iuxta

- D. *Iuxta dimidie clarescunt cornua Lune.*
 E. *Sterno maritalem Rhenana per oppida lectum.*
 F. *Aolibus Solis ex Græcis cognita viuo.*
 G. *Rite represento cochlearum concava tecta.*
 H. *Quem mihi Cres aufert, reddit Romanus honorem.*
 I. *Nostra cauernicolis vox est gratisima gryllis.*
 K. *Me Latij coluere patres, odere nepotes.*
 L. *Gramma falce meto vitulis ientacula futura.*
 M. *Plus reliquis valeo connympths omnibus vna.*
 N. *Zura forem, nisi me iussissent stare Quirites.*
 O. *Sphæra Syracusij sum cognita clara Magistri;*
 P. *Inter Cadmeas soleo latrare sorores.*
 Q. *Ansonias solum virtus mea nota per oras.*
 R. *Parua fuit nostri Latij reuerentia priscis.*
 S. *Contempsero meū semper male numen Athena.*
 T. *Belgica præcipue summo me tollit honore.*
 V. *Ingeminant vlula nostram sub nocte Pœsim.*
 X. *Germanis tristem vates denuntio cladem.*
 W. *Ferre Crucem doceo, vincet me quisque magistra.*
 Y. *Pythagoras nostrum primus detexit honorem.*
 Z. *Hospes sum Romæ, genuit me Græcia cinem.*

Enodatio.

A. vox est cornicis. Verg. *Tum Cornix pluuiam plena vocat improba voce, & sola in sicca secum spatiatur arena.* B. vox ouis balantis. C. iridem representans. D. dimidiam lunam referens; E Germanis coniugium significans. F. digamma Æolicum. Plauto litera literam scandens. G. cochleam, siue testudinem figurans. H Græcis non est litera. I. gryllorum. L. falcem representans fœnificam. M. Latinis mille significat. N. stans Zura. O sphaera Archimedis Syracusani Siculi. P. hæc figura apud Græcos τὸ πω scribitur, quæ vox est canum latrantium. Q. Latinis solis in vsu. R. Prisci Latini loco R. plerumque S. vsurparunt, dicentes, *Valesus* pro *Valerius*. S. Attici loco eius T. vsurpant. T. hodie Belgis, vt olim Atticis, familiarissima. V. vlularum nenia, vnde & nomen habet. VV. Germanis *VVch*, & Latinis *Væ!* X. Crucis forma. Y. à Pythagorâ inuenta putatur. Verg. *Litera Pythagore, &c.* Z. Græcis vsitatissima, Latini in peregrinis dictionibus scribendis ea tantum vtuntur.

ALPHABETVM ARITHMETICVM,
quod ita vocant;

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0.

*Artius exculsi varijs bis quinque venusti
 Ex alijs iuuenes huc subiere locis
 Quorum qui princeps, unum docet esse colendum,
 Qui Cali fecit sydera clara, Deum.*

*In Christo geminam naturam predicat alter,
 Vnde Theanthropi nomine letus ouer.
 Personam triplicem Deitate fatetur in vnâ,
 Altiloquo frater tertius ore tonans.
 Res quasuis ait ex elementis stare creatas.
 Qui sequitur, quorum quatuor esse probat.
 Mortales quinis cognoscere sensibus inquit
 Omnia, qui felix ordine quintus adest.
 Esse laborandum sex Solibus inde quiete
 Utendum, sexus voce propheta monet.
 Septimus errantes sapienti pectore stellas
 Obseruans regnis multa futura canit.
 Octauus partes sermonem scindit in octo,
 Donatus veluti fecerat ante senex.
 Inter Castalias docto canit ore sorores,
 Aurea, qui nonus venit ad astra puer.
 Postremus pauper nil possidet ipse, decuplo
 Et tamen hic fratres ditat honore suos.*

Hic obiter aliquid de nominibus *Abecedarius*, *Alphabetum*, *Alephbethum*, &c. notandum est. Sanè me iudice, æquè improprie, aut etiam barbarè dicitur *Alphabetum* Latinum, aut Hebræum, ac *Abecedarius* Græcus, ac Arabicus. *Alphabetum* nomen ducit à literis *Alpha* & *Beta*, quæ Græcæ, & non Latinæ, ac Hebrææ sunt. Ergo *Alphabeti* nomine Græcarum omnium literarum Systema intelligitur sumus. Ergo non datur in mundo *Alphabetum* Latinum: ergo nec Hebræum, ac Arabicum. An *Alphabetum* Græcum debemus dicere? Redundat vox illa Græcum, nam in ipsamet voce *Alphabetum* includitur. Sic similiter *Abecedarius* à literis *A. Be. Ce. &c.* dicitur: & quia hæc sunt Latinæ, non debemus dicere *Abecedarium* Græcum, non Hebræum, non Arabicum: quia hæc gentes suas literas aliter nominant: non Latinum: hoc adiectiuum redundaret, siquidem in ipsa voce *Abecedarius* clauditur. Idem de Hebræicarum literarum Systemate dicendum est. *Alephbethum* vocatur, à literis *Aleph*, & *Beth*. Ergo ne *Alephbethum* Latinum, aut Græcum dixeris, nam hæc gentium literæ aliter denominantur. Sed neque Hebraicum dixeris, nam hoc nomen in nomine *Alephbethum* clauditur.

Per metaphoram vox *Alphabetum* apud Græcos (sic etiam vox *Abecedarius* apud Latinos, &c.) transit, vt prima elementa cuiuscumque facultatis significet: sic dicimus *Politicæ* *Abecedarium* ignorare, &c. sic etiam numerorum figuras *Arithmeticum* *Abecedarium* nominamus, &c.

Sanè antiquissima sunt hæc Carmina *Abecedaria*

cedaria, & ab Hebræis olim inuenta, & ex-culta. Porro maiori curâ, & industria com-
posuit Dauid Psalmum CXVIII. quàm suum
Hymnum sedulius: nam in Psalmo singuli
versus eiusdem Ogdoastichi ab eadem literâ
incipiunt, quod non obseruauit Sedulius,
minore perfectione contentus.

Vt Ars ipsa clariùs cognosci queat, Au-
lam adiungam duplici Abecedario descri-
ptam, quorum primo eius virtutes recensentur:
& secundo eiusdem vitia, & peccata nota-
ntur.

ADVLATIO ELOQVITVR:

vinam vere.

Aula eadem est omnino fides, que Nobilis auri.
Blanditur, sed post permulcet ceu Deus Aula,
Consilijs semper melioribus vitur Aula
Dis simulet probiliter conregnaturus in Aula
Emulat Improbitas, fulget sed Candor in Aula.
Ferre moram, atq; irâ frenare iubemur in Aula.
Grande sophos laudare bonos censetur in Aula.
Horrent falsa loqui cupiunt qui crescere in Aula
Inuidiam franges, modo sis virtutis amator.
Kerie, qui seruere negent Eleyson in Aula.
Languent sat scelerati, virtus crescit in Aula.
Muneribus hominum mētes redimuntur in Aula
Nugas Aula leues, nec fumos vendit inanes
Otia quisquis honestâ cupit magis feruidus adsit
Portia Aula superum Aula est, Diuum gloria
magna est
Quastus sana loqui dicas sic primus in Aula.
Rara avis est haud (crede mihi) pius Aulicus orbe
Sinceris, & simplicibus bene semper in Aula.

Turpe senex, & inops, veniat ni diuus in Aula
Vita perfacilis methodus bene dicitur Aula
Xantus constantes socios numerabit in Aula:
Tra Aula est capitum multum resoluta venenis
Nenones fatui volitant non semper in Aula.

SINCERITAS RESVMIT.

Vtinam falso.

Aule eadem est omnino fides, que mobilis aure
Blanditur, sed post mordet ceu scorpius Aula
Consilijs rare melioribus vitur Aula.
Dis simulet regnare diu, qui possit in Aula.
Emulat integritas, probitas, & candor in Aula.
Ferre morâ, atq; irâ frenare vetamus in Aula.
Grande sophos ridere bonos censetur in Aula.
Horrent vera loqui cupiunt, qui crescere in Aula.
Inuidiam, qui ferre nequit discedat ab Aula.
Kerie, qui seruere, canant Eleyson in Aula.
Languent virtutes, scelus omne, at regnat in
Aula.
Muneribus hominum mentes capiuntur in Aula.
Nugas Aula Leues, & fumos vendit inanes.
Otia quisquis honesta cupit procul exeat Aula.
Portia Erebi Aula est, & semper tua, Tantale,
pana est.
Quastus adulari, & mentiri est primus in Aula.
Rara avis in toto est verè pius Aulicus Orbe.
Sinceris, & simplicibus vâ semper in Aula.
Turpe senex, & inops quando incolit Aulicus
Aulam.
Vita difficilis methosus bene dicitur Aula.
Xante retro ibis erit quando Cōstantia in Aula.
Tra Aula est capitū multorū horrenda venenis.
Nenones, fatui sunt atque Thrasoneis in Aula.

MVSA II. ARTICVLANS.

CLXIX.

Promota arte propter Abecedarij
ordinem literæ initiales colligi, &
disponi ceperunt, vt seorsim po-
sita sententiam aliquam comple-
terentur. Hanc ob rem post Alphabetam
ponimus Musam Articulantem: hoc est dan-
tem Acrostiches articulatas, & quidem re-
periuntur huius generis antiquissima Acro-
sticha, nullum tamen antiquius, aut venera-
bilis Erythræo, à Sybilla compositum. Fuit
Sybilla Erythræa Phœnicio Mocho anti-
quior, Erythræ (vrbs Ionix est) nata, & eius-
dem Ciuitatis, vt Apollodorus Erythræus
affirmat etiam ciuis. Tria eius vaticinia ce-

lebrantur; alterum de Troiâ, alterum de
Homero, Alterum de Christo. Prædixit il-
lam deletum iri à Græcis: Homerum multa
de Deo mendacia modulaturum esse: Chri-
stum verum Deum nasciturum. Congruum
fuit, vt prophetiam primam nobilissimæ il-
lius vrbs excidio confirmante, eius spiritus
orbi toti innotesceret: notusq; & summâ a-
nimi demissione receptus cateruas Deorum,
quas Homerus delirat, condemnaret: Dei
vnitatem, & Christi Diuinitatem animis gen-
tilium adfereret. Fenestella rerum antiqua-
rum solers Inquisitor scribit, Consulem C.
Curionem Capitolio restituto proposuisse
Senatui, vt Legati mitterentur Erythras, qui
huius Sybillæ Carmina diligentissimè colli-
gerent,

gerent, & Romam referrent. Missi sunt Publius Gabinius, M. Octacilius, & L. Valerius, qui omni industria carmina collegerunt, & quasi mille reportarunt. Alia celebrent alij, mea interest illa tantum proponere, quae sunt de Christo, & Acrosticham artem dilucidant. Graeca dedimus alibi, Carmina Latina subijciamus.

Constantinus Magnus in Oratione, quae Eusebius libris de vita eius adiunxit, ponit hoc Vaticinium: & Augustinus lib. 18. de Civ. Dei cap. 23. asseuerat se illud legisse in Codice Graeco eiusdem Sybillae; quem sibi Flaccianus Proconsul Asiae communicauit. Illud citat ante Christi Natiuitatem Cicero lib. 2. de Diuinit. vt mirum sit hoc idem Vaticinium ab Eusebio inter axiopista recenteri. Vt ergo Prophetia omnibus innotescat, eandem latine subscribamus.

IVDICII in signum tellus sudore madescet,
Et rex aeternus summo descendet Olympo;
Scilicet ut carnem mundumq; ut vindicet omni-
Vnde Deum fidi, diffidente sq; videbunt
Summum cum Sanctis in saeculi fine sedentem
CORPOREVM animas hominum quo iudicet,
 olim.

Horrebit totis cum densis uepribus orbis,
Recycient simulacra viri, gazasq; repostas;
Exuretq; ignis terras, calumq; salumq;
Incendetq; fores angusti Carceris Orci;
Sanctorumq; omnis cato libera reddita, lucem
Tunc repetet; semper cruciabit flamma scelestos;
Vique quis occulte peccauerit, omnia dicet:
Sub lucemq; Deus reserabit pectora clausa:
DENTES stridebunt; crebrescent, undiq; luctus,
Et lax deficiet; solemq; uidentiaq; astra,
Eluolent tenebrae, tum laeue splendor obibit:
FOSSAS attollet, iuga deprimet ardua, moetes
Impediatq; nihil mortales amplius altum.
Longae carina fretum non scindet, montibus arua
Ipsa equabuntur, nam fulmine torrida tellus
Vinaq; & sicci fonteis, & flumina hiabunt
Sydereisq; sono tristi cuba clanget ab oris.
STULTORVM facinus marens, mudiq; labores
Et chaos ostendet, & tarara terra debiscet,
Regesq; ad solium sistentur Numinis omnes
Vndaq; de caelo fluct ignea sulfure misto
Atq; omnes homines signum praefigne notabit
Tempore eo signum, coruus peramabile fidis
Oppassus Mundo casus, sed vita priorum
Respargendo lauans duodeno fonte necatos

Hae Sybillae carmina celeberrima sunt, & a varijs Authoribus in alias saepe linguas translata reperiuntur in Sybillinorum Oraculorum

lib. 8. & lib. 4. de Triumphante Cruce cap. ultimo
 Iacobus Bosius eadem reponit per haec verba

Iudicis aduentu magni, sudore videbis
Emanare solum, tunc Rex aeternus ab arca
Syderea praesens, carni ius dicet, & orbi,
Vt spectare Deum pia gens, atq; impia possit,
Sublimem carne humana, Sanctaq; caterua
Cinctum, supremoq; a viros, qui iudicet auo.
CHRI et erit omnis humus uepres, & tristis arena:
RI escindent simulacra * viri, aurumq; repellent
Incendentq; auidè terras, Mare, Sydera, flammam
Stabunt functorum sub apertum corpora lumina
Tetraq; mens, & sancta illo splendore patebit.
Voce latens facinus, quod gessit, quisque loquetur
Subdolaque humani pendentur pectoris antra
DEIRA mali facies paupor, & undique luctus;
Et iubar inuoluens Solis, Stellasq; tenebrae.
Ham vaga labetur Phoebe, ruet arduus aether.
Herre caput valles, disiectis Alpibus imas
Iusserit: humanum culmen, fastusq; iacebit;
Lataq; planities montes equabit, & altum
Intactum rate stabit, & urent fulmina terras
Vna deficiet flagrans cum fontibus amnis:
Stridula de Caelo tuba fundet lugubre murmur
Supremumq; Orbi canet exitiabile carmen;
Et subito stygium chaos adparebitur hiatus,
Regnantisq; Dei celebrabit turba tribunal.
Andaq; sulfureae fluct alta ex aethere flamma.
Abslabit mortale genus a insigne corruscans;
Trans sancta in rectis animis optabile robur
Omnibus una pax vita melioris origo;
Rursus vesani dolor, atq; obfensio Mundi;
Collustrans undis duodeno in fronte fideles
Regabit late pascentis ferrea virga,
Vnus & aeternus Deus hic seruator, & idem
Xristus pro nobis passus, quem carmina signant

a alios homines.

b al. Regnantumq;

c al. Abflabit.

d melius vt error metricus tollatur, signumq;
 quia vox illa genus in carmine ponitur pyrrhicie, cum
 cum deberet iambice.

Hic est communissimus Acrosticha formati
 di modus, vt exempla frequentissima ostendunt.
 Vnum adducere sufficiat, non enim inuatur
 Musam in re manifesta diffundi.

Obijt Lupus de Vega, Poeta celebris, & D. Iosepha
 Ludouica de Chaves Tabellam hanc Tumulo
 appendit.

Feliz en culto, en nombre esclarecido
 Raro assumpto alas lenguas de la Fama
 Es quien depuesta ya la docta rama,
 A lustra esta inscripcion de luz cenido.

La embidia yaze a qui yace el oluido,
O puestos al aplauso que le aclama.
Pues ellos faltan quando en el nos llama
El heroyco exemplar de lo que ha sido.

Digno Varon, capaz del alta gloria,
En que el a sí mismo se consulta
Vitorioso del Tiempo, y de la Muerte.

En quien mayor se empeña la Memoria.
Grande en la imitacion que del resulta,
A un al que atento mas su exemplo aduertete.
Omnia, quæ hucusque dedimus, per ini-
tiales Characteres procedunt; demus ali-
quod, quod etiam colligat finales, & ne a-
liò cogaris, idem Vaticinium calamo libe-
liore exponamus.

CLXX.

Mpyrei aduentu Regis natura videtur
ructare faces. Index descendit Olympo
xsumo. Hunc sancti huc reprobi vidisse valebunt
sydereis radijs redimitum, & luce coruscum
Terra timec. Monumenta virum simulachra figura
Inuertuntur: iners tenet angor pectora: & illud
Eximium scelerum solium cor (quando repent
Sol ruit in tenebras, moritur Soror ardet, & aethere
Aruntur montes, nec prosunt nauibus unda
Soluitur, heret, hiat; caret omni lumine: sensu
Gymnicus hoc horror, spoliaturque, & donat, ut a
Nocte, aequè; die tremat, ut Lynx cæcus, & alme
Vnter pedes anceps subsistat Iudicis. Illud
Tunc lignum, vite pretium venerabile, Cosmo
Viuificans, dulci pandetur in aëra mot
sparget aquam dulcem, diuinis fontibus hausta
Quæ Sanctos recreet, reprobos submergat, Olympi
Vernantis Princeps. Nomen ne dulce requir
Eiusdem, quoniam clausum est his versibus illud

PRodijit hoc anno 1662. S. Iosephi
Hymnographi MARIALE. Il-
lud olim græcè cōposuerat Vir
pius, & omni metrorum genere ex-
ornauerat; & Acrosticho artificio
fluens recreat, & instituit Lectores.
At sum aridus, inquis, indeuotus, &
spirituali dilectione non pungor, nō
moueor, non delector. Audi Ioan-
nem Magne Dei Ecclesie Diaconū,
qui in eiusdē S. Iosephi vita sic in-
quit. Est quispiam rigidus, ac durus, atque
ad lachrymas effundendas ineptus: Suauis-
simas melodias à Iosepho scriptas in Virgi-
nem, ac Dei Matrem, que ineffabiliter
Verbum concepit, assidue legens, & de-
cantans, lacrymarum maria lentis oculis ef-
fundet, & mente colliq; factus immateriali
sensu spiritualibus compunctionis delicijs
perfruetur. Hæ autem melodia sexcentæ
sunt, que ab eo varijs commutationibus, &
sonorum concisionibus, varijsq; Rythmorū
differentijs composita, dulcedinem quodam-
modo; atq; odorem suauitatis aromatizant.
Scriptis sub Leone Haurico Ico-
nomacho, & ab illo vsq; tempore à
Græcis legebatur cū fructu: vt au-
tem Latini etiam essent participes,
illius Hymnos Marianos R. P. Lu-
douicus Marracius in Latinum ser-
monem conuertit. eiusq; Germa-
nus Frater, nempe R. P. Hippolytus,
Vir hodie celebris, & ob Marianos
libros omnibus notus charusque, vt
singulorum aduersus Deiparam de-
uotionem intenderet, publicauit.

Simili arte sunt multa Michaelis Raidi poe-
mata. Floruit sub annum MDLXX. & Sa-
xonica, Hassiatica, & Hersfeldensia Insignia
ingenioso carmine inclusit; quod alibi po-

terit legi, Condidit etiam Epigramma de
nomine IESV, quod in gratiam mei Lecto-
ris subscribo.

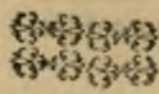
I	E	S	V	S	I	I	E	S	V	S	I
nter cuncta	micans					gniti sydera cel					
xpelli tenebras						toto Phæbus ut Orb					
ic cæcas renouat	I	E	S	V	S	I	caliginis umbra				
iuificans simul						ero præcordia mot					
olem Iustitie						ese probat esse beati					

A Gnato ad Matrem necessarius est transitus;
non enim sine Matre, nec Mater sine Gna-
to esse potest. Expresserat hanc fortè Apel-

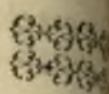
les aliquis, & expoliatur Iesu; at illa in ip-
sum cælestes has iras effudit:

Ne sine Prole velis Pictor me effingere: pingi
 Me sine Me potius, quam sine Prole velim.
 Ergo: ne Gnatus à Matre, ne Mater à Gnato

separari egre ferat, subijciamus hæc carmina
 quæ dulcissimo Gnati nomini, dulcissimum
 parentis adscribant.

M A R I A	axima Lux Celi: d re Tellurem, s	M A R I A	agnes diuine: profunda ntissima subrige Lun	M A R I A
M A R I A	egia sis miseris, M A R I A	hac per vasta per aquo	mmensum nobis u I A a. Sis & forte labant	M A R I A
M A R I A	nchora cordis, animo h I A	crenti sis aura secund		M A R I A

CLXXI.

CLXXII.

I Vltus, & Pastor, Abecedarij pueri, dum
 mori malunt, quam fidem Christianam de-
 ferere, Theologia: altissimæ periti sunt. Mar-
 tyrio coronantur Compluti, & hodie cele-
 berrimo Templo honorantur. Ibi etiamnum
 videtur lapis, in quem proiecti sunt: sudat
 liquore suauissimo, quo fideles in plurimis
 morbis iuuantur. Illos anno 1648. Cæsareus
 Fuschus Romanus celebrauit his numeris.

Α ποσιχι simul, & Μεσοσιχι interdum
 superius vidimus Poeta laureati compo-
 nunt. Reuerendissimus P. Eugenius à S. Jo-
 seph, ex Carmelo Excalceato: Viennæ Con-
 cionator Cæsareus: Vir doctissimus; annos
 multos ingeniosas Theses defendit in
 Neapoli, in quibus sex flores expendens
 dilucidans totam Logicam complexus est
 Flores Dialectici, quibus vsus fuit erant istæ

SANCTI IVSTVS, ET PASTOR

Anagramma purum.

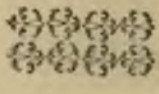
TOT CASVS SVPERANT ISTI.

S tringunt imbelles artus fera brachia, garri T
 AN rs inimica Deo perdere corda dol
 AN on facies est vna necis renouata resurgi T
 C rux, tormenta super millia, mille dat hi C
 T entat blanditijs, ferro, fuscæ, verberare Auern A
 I mpietas mentes sollicitare pia S
 I nsurgit diro licitor certamine vult V
 V ibi que addit v'neru mille modi S
 S artago feruet plumbo, pice, sulphure, oliui S
 T etra venena vomunt lubrica monstra lac V
 V rsus, Aper, Tygris taurus leo, & innumere P
 S epta furunt stimulis araphiteatra fera E
 E recte crates, mucronis, tela acunutu AR
 T oraque vis Diis monstra vocat stygi A
 P astor nil trepidat, Iustus nil extimet agme N
 A rmatum Infernum, fuscera nulla timen T
 S ed virtute pari, morte omnia vict I
 T ot casus superant isti ineundo Polo S
 O rci perdomito, inuictum Par, Hoste triūpha T
 R egis, & hoc Superi suscipit Aula Pol I

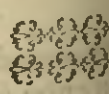
L ulipa versicolor, & pulcher.
 H yacinthus expallens, & querulus.
 O thona, flos purpureus, & odorus.
 W oschatus micans, & sensum irritans.
 V marantus immortalis, & nunquam marcescens.
 S abeus saeuus, & mollis.

Si illos tempestiuè vidissem, posuissem
 feuerâ argumentandi Methodo, vt doceretur
 Philomusus etiam hortus, & tempe scholastica
 scribere, & defendere. Habent etiam
 scholasticæ scientiæ suas Charites, & Dialecticæ
 spinæ ornata floribus, & rosas à virtutibus
 eruditibus traduntur: non enim Eloquentia ini-
 micatur Philosophiæ, nec Gratia exulans à
 Theologia. Plurimæ in Scholasticis mei Euge-
 nij Meditationibus passim leguntur: at modo
 è multis, quæ vnica pagina præsert, hoc
 placuit scribere.

HEXASTICHON.

L otus florigeris scr	is hi S	Thomas abunda	T H O M A S
H ortos Cormeli lustrans	i c	lter, vt Henoc	T H O M A S
O mnia Ibera isti c	m	isit florida tut	T H O M A S
W ox habitura date	, d	etorum Pallas amatu	T H O M A S
V mbrosij flores pr	ti t	omistica sens	T H O M A S
S unt; diadema dicat	S tella T	um floribus isti	T H O M A S

CLXXIII.

Ioannes Alstedius in *Encyclopaedia sua lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 2.* agit de Acrostichis, illamque exemplis curiosis illustrat; e quibus unum, aut alterum deligo, ut Metametricam hanc ditio-rem, & pulchriorem reddam. Et quia à Ioue principium sumendum est, nos à dulcissimo nomine IESV incipiamus.

Iesu parentis optimi
 IESV et Virginis castissima
 IESV suboles, & tuere nos
 IESV e cernis à quoniam sit
 IESV epimus hinc, & hinc mali

Hæc Achrostichis est Christiani Bichmanni: & Michaelis Ræidi subsequens.

I Inter cuncta micans I gniti sidera Cæl
 I Expellit tenebras I toto Phæbus, ut orb
 I sic cæcas renouat I us caliginis umbra
 I niificansque simul I ero precordia mot
 I solem Iustitia I esse probat esse beati

CLXXIV.

Sedulius laudum Christi, & Deiparæ pi-entissimus, & eruditissimus pre-eco, dignus est qui à nobis celebretur, & honoretur. Multi illum antiqui dilaudarunt, at me im- præsentiarum iuuant, qui Achrosticham metho- dum sectati sunt.

S Sedulus Domini per culca nonalia pergen
 S En loca conspexit multo radiantia flor
 S discurret per prata libens, quo gramine Dau
 S vidit diuino modulantem carmina cant
 S andato psallente viro resluit cithara me
 S lle ubi grandisoni captus dulcedine plectr
 S titur & celeri graditur per lillia pass
 S acratosque iterum late conspexit amano
 S eterna Christi fluiuos, quos abluuit und
 S nec passus torpere diu doctoris acume
 S tunc sua Davidico delectu plectra poposci
 S rrita polluti contempfit nomina mund
 S igna Crucis fronti ponit, breuiterq; triumpho
 S tangit, Christe, tuos, numerosaq; prælia liba
 S ergo his dum vario decorat sua rura color
 S iabunt hi gracili docti restudine versu

Hæc Acrosticha sunt à Liberio, Poëta claro composita; addamus alia scripta polito stylo Belisarij.

S Sedulus Christi miracula versibus eden
 S Edulius, inuitans parue ad solennia mensa
 S dignum conuiuiam, non hunc qui carperet illu
 S Vix quod nobiliu profert triplici aula parat
 S Vatum quod ponitq; sub aurca tecta tribuna
 S n quo gemmiferi, totq; aurea vasa, canistr
 S inuida pro modico portant sibi gaudia vict
 S ed quod olus vile producit pauperis hortu
 S Ac post delicias properant, qui sumere magn
 S Nituntur paruum miserorum spernere germe
 S utu quod nihil est, dū nil cū ventre tumesci
 S nsidias, membrisq; mouens, anima tuent
 S i tamen his dapibus vesci dignatur egeni
 S emnat diuitias animus, pancisq; quiesca
 S xeplo asumptus Domini, quia millia quinqu
 S emotis cunctis, modicis satiauit ab esci

Prodicuntur à Georgio Fabritio, & post eum à Gaspare Barthio *libr. 53. cap. 5.* & tandem à Ioanne Alstedio citato: qui & duas Virgines Acrostichis versibus celebrat, videlicet eruditissimam Annam Palantiam, & Ludouicam Saracenam Hebraicè, Græcè, & Latinè peritam.

Huc conducere potest Epistola, quam olim adamicum, qui totus Astronomiæ deditus Vraniam quæ Parnassi Deam videbatur negligere, eo fine scripsimus, ut fine nobiliorum scientiarum detrimento illum ad suauiores literas inuitaremus.

CLXXV.

O mnes Musas residere in Parnasso, & esse Rhythmorum, & Metrorum Deas, tota tenet Antiquitas, à quæ nemo doctus recedit. Inter alias recensenda est Vrania, Cæli Antistes, & Astrorum Interpres, quam colis: illa igitur & syllabas, & stellas metitur. Patere igitur, ut Astronomica tua studiâ tantisper interpellem. Et ex regione æthereâ, in quæ Solis, & Lunæ motos ad nouas reducis hypothefes; & Satellitium Iouis nouis lineis circumagis, te in Parnassum penitio-rem conducam; dicamque,

S	alve . Sis	fo	lix : sis	terque, qua	erque	beatu
E	urora	f	boles;		plendidiore	stil
N	rromum	E	lammas pingis,	m	tiris	Olympo
N	ecnon	e	celsum	pa	N	dis ab orbe polo
P	ter	Ar	stoteles	vina	S	per secula long
P	ultiolici	F	auro	t	C	mpora cincta gera
P	egales	fu	runt iam de Iouis ar	L	C	e triumph
P	t tibi ferta	p	tens	cand	L	da texat hono
P	erpetuo	F	alix faneat tibi	L	umine	Apoll OR

Vt doctis oculis carmina nostra legas.

Et quidem non tam in illis pompam, quam artificium, & innumeras transfigurationes reperies: quas imitabuntur eruditiores calami, & nobilioribus exornabunt exemplis. Tu interim viue, vale, &c.

CLXXVI.

IN P. Eugenij de Sancto Iosepho Panegyrico, ad laudem Ferdinandi III. recordationis optimæ scripto, quod *Doloris, & honoris Castrum* dici voluit, pag. B. 2. inter alia æternitate digna Acrosticha sequentia reperies.

Versus omnes diuidit Pentemimeris; & priorum hemistichiorum initiales *Castrum Doloris*, & posteriorum, *Castrum honoris* exhibent.

CLXXVII.

ET in eodem libro pag. H. 2. Nomen Augustum Ferdinandi celebrat Parnas-

Hernandis	Hati	Huerant	Helicia	Hila
Het Cloto	Heraui	Hexcindens	Hxclamat,	Hheu!
Hupit Rex	Hromane	Hruis	Hrursusne	Hruinam
Das Dea Diræ?	Dvos	Divos	Delere,	Domumq;
Insignem	Intentas?	Inuicta est	Ignibus	Illis
Nunquam	Nutabit	Nec Nomen	Nocte	Nigrescet
Aut fama	Austriacorum	Aquilas	Ascendere	Ad Astra
Nigra nequit	Nemesis	Nullique	Negare	Nerones
Dum moritur	Dominus	Dudum	Deiecta	Dolore
Vive, Vienna.	Vides?	Victorum	Viuida	Virtus
Sic folium	Semper	Solis	Sic Sydera	Scandit.

A la pianta io rinolto
Parlo così con lagrimante volto:
Se mai del mio dolor pietade hauesti:
Fà, che nel verde tuo Fernando resti.
Sì che le tue da me segnate spoglie [Testi.]

Dopo, che haurò deposto il mortal velo.
Sian testimoni ancor de le mie doglie.
Cresci, ed innalza un sì bel Nome al Cielo
Quel, che i fogli non pon, faccian le foglie,
Quel, che non può il mio stil, faccia il tuo stelo.
Grata

Castalides flebant
Alterisque Choris
Sicut Mæroris
Italia querebant,
Rursus dicebant,
Una, ait, ut noris
Musa hæc, horroris,
Dū scire ardebant
Odate iam flores
Tongo Augustorū
Ortu, & splēdore?
Regum inuictorū.
Isti Fulgores.
Sunt & Honorum

Cum Castrū mente
An sunt hæc Castra doloris
Struere est & Cesare
Templūq; & Castra stupē
Rursusq; Doloce taceban
Vera hæc sūt mania Hæc
Musa illa vocabat Amē
Hinc Muse iurgia habet
Homitte verba sorores.
Zum cernitis ordine
Ostendunt Castra labora
Rex ò Fernande tuorum
Ister tu in sine perores,
Sunt Castra hæc monumē

[Dolorum]

Grata mihi, Vates, tua Carmina dixit Apollo,
 Carmine Fernandi crescere Nomen ames.
 Crescite io trunci, Fernandi Nomina crescēt,
 Quāuis vix, quo plus Gloria crescat, habet.
 Quid video vario rutilare emblemate Castrū?
 Signa Doloris erunt, signa & honoris erūt.

CLXXVIII.

Produximus Misostichum de Cruce compositum à Rabano, & à Viris claris dilaudatum : nunc hoc Poëma subiungo, quod simul Acrostichum, & Misostichum est.

O Crux excellens toto	O dominaris Olymp	O
Cœlestes plebes, &	Clarus acceptus illi	C
Regna regenda poli	Rucifixi munus, & ardo	R
Xndique te almificat	Vbeus cum sanguinis vn	V
Xristi quapropter e	Xrege vocabere tu da	X
Dum inhumana tibi ex	Qiris diuinæque tast	V
Vnius altitroni de	Voto in laudis honor	E
Xristicolas focias,	Ac sacro fame viaa	X
Multiplices laudes	En das à culmine Cæl	I
In terris cantus quo	Soffert orbis, & exu	L
Sanctificat mundus	Ventus pontus & sic fo	L
Exaltat iubilans cum	Montibus: arida cant	V
Rura canunt Stellis	Motu tu carmina dona	S
Orius, & Stellis aqu	Ilo sic auster & aur	A
Lætitiā Regni ten	Eas quod lumine lume	N
Alta poli pandas con	Signes numen & isti	C
Tanta des dona dispen	Nfans, qui omnia feci	T
O Crux, quæ Christi es car	O benedicta triumph	O
Quanta tibi dederat	Tantum factor amor	E
Vinificantis enim d	One deus ipse parau	T
Et benè te extulerat	Dire ne dicere pupu	P
Rancidus is valeat d	Eceptor dux, & iniqu	I
Exemptam risit præ	Dam qui lucis ab æthr	A
Detrusam diu volu	It punire necando hi	C
En pia Crux Domini	Cantus, qui pio Mus	A
Magnificare valet	Antam te, & dicere fa	X
Pulchra nites cultu	Te visu gloria cingi	T
Tayus dira fugit cal	Amus, sed pinus honor	I
Inclinam humiles e	T Cedros myrra melir	O
Olfactum pauitant na	Rdus & mira cupressu	S
Mastixtus gutta amm	O mum balsama bidell	A
Victæ maiestate fu	Per sua vota ferunt t	E
Nomine tu asperior m	Aior virtute pijs ho	C
Donas, cum mercede me	Ent Christi ante Tribuna	L
O Crux quæ cogis rupt	O plebem ire ab Auern	O

Omnes versus habent 25. literas: primam, mediam, vltimam: & inter primam, & mediam sedecim: & inter mediam, & vltimam etiam sedecim.

Et hic notandum Authorem hic, & alibi sibi indulgere, vt diphthongos *æ*, & *æ* interdum sumat pro vna litera, & interdum pro duabus: licet enim sint monosyllabæ sæpè à viris magnis (& vt aliquem nominem ab Erycio Puteano) calamo dissoluuntur: & conjunctionem, *que*, interdum recipere, vt tres

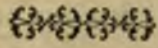
literas, interdum verò, vt vnicam. Acrostichis prima dat hunc versum.

O Crux, Dux misero, latoq; Redemptio Mundo.
 Vltima hunc

O Crux, vexillum, Sancto, & pia cautio saeclo.
 Et Mesostichis, quæ octauas-decimas versuum singulorum literas intercipit, reddit hunc.

O Crux, quæ summi es noto dedicata tropæo.
 Et hic φ Græcum, quam multi volunt esse F, alij PH, iussit esse P, ne numerum diceretur excedere

excedere . Vocem nonnumquam Christus scribit more Græco sic Xps Xps & iubet trilateralum esse, vt vx versu decimo-octauo colligitur .

CLXXIX.

Iberiori stylo est Tabula sequens scripta. Versus non sunt isogrammi, sed quia eloquenti calamo, & in funere Optimi Ferdinandi III. composita huc poni debent.

A	n Morti, an Marti tr	A	dis Vexilla Vienn	A
N	empe tuum nec Mars Fer	N	nde, nec inuida Nome	A
M	ors potuit delere	M	icat super astra serenu	N
M	ustriaci Solis iubar.	M	ugusta, ardua Fam	M
A	s canit Augustas Fe	A	nandi, Maximus Hecto	A
R	utonici Imperij, sui	R	Heu! fuit. Omnia vinci	R
I	ndomitum fatum; V	I	rtus, sed nescia vinc	I
I	ugustos Vit	I	cogunt decedere Fat	I
A	ec magno ingenio Salomon,	A	ec Robore Sampso	A
N	ortem effugerunt.	N	agne ô Fernande Trumphu	N
M	nant Istriades tibi. i	M	! vexilla sub Alt	M
O	esplendent Castro,	O	utilat Crucis vndique fulgo	O
R	errori hæc Marti est,	R	errori Crux quoque Morti es	R
T	n signo hoc Magni est v	T	ctoria Constantin	T
I	er Martem hoc signo	I	repidantiaque agmina vici	I
R	exque Triumphator Mo	R	tis fruit è Cruce victo	R
A	n Morti an Marti tr	A	dis vexilla Vienn	A
D	um hinc dubitas, iuste	D	ubitas. Cruce fulgida numqui	D
I	nucti Constantin	I	hæc vexilla? Triumph	I
S	igna hæc Fernandi	S	uperavit prælia Marti	S
V	exillo hoc: cingat	V	irtus pia tempora laur	V
E	t Martem, & Mortem	E	vicit Magnus Pietat	E
X	erxes Austriacus. ve	X	it de funere Victri	X
I	ustitia inuictum mer	I	tò ad Capitolia Olymp	I
L	atè hinc Imperium il	L	ustrat: Mors horrida iam ni	L
L	ucentem exterret: Cæ	L	o micat Austriacus So	L
A	t quibus est Armis tant	A	hæc victoria part	A
V	idimus, & Mortem f	V	perantem Solis in Ort	V
I	n Signo Crucis, & v	I	ctorem ad syderra ferr	I
E	Crucis, Iustitia, & Pi	E	tas, pendente Bilanc	E
N	estebant Laurus sple	N	debatque vndique Lume	N
N	empe tibi est dubitare	N	efas, cernens Crucis ome	N
A	n Morti, an Marti tr	A	dis vexilla Vienn	A

CLXXX.

Placuerunt Viris doctis, & præcipue Scali- gero Rabani Mauri Monachi Benedictini carmina de Sanctâ Cruce, quæ diuersas imagines præferunt. omnes tamen ad Crucis formam compositas. Aliæ sunt multò difficiliore, sed tertiam-decimam, vt Typographi capacitati etiam exempla attemperemus, suo loco subscribemus, quam & dedit Cardanus, Heluicius, & Bachmannus.

Multa id genus reperiuntur passim in varijs libris Acrosticha: multa ad Diui Matthiæ

Romanorum Imperatoris laudem fuerunt composita à diuersis ingenijs, quæ Bernhardus Prætorius, Reipublicæ Norimbergensis Syndicus collegit, & typis iterum promulgauit.

CLXXXI.

Scribit Romæ P. Athanasius Kircher, S. I. ingenio politissimo præditus, qui literarij orbem libris illustrissimis nobilitauit. Illi ante multos annos Ego hoc Epistolium scripsi

scripsi, quod materix similitudo in memoriam, & stylum adducit.

In laudes (Vir Magne) tuas diffunditur Orbis. Carmina decantant Phœbi; nam culmina montis Castalij facunda colunt iam plurimi; & omnes, Ut celebret tua scripta, sua instrumenta resumunt. Dicitur, & resonare Tuas chorus ipse Sororum Eximias laudes, sed dicitur: Ipse virilis Perpetuas calami laudes committere nolo Fæminee lingue, quoniam, quem femina laudat, Hunc cras instabilis lacerat, condemnat, inurit. Ergo ego sincerum demonstraturus Amorem Grande tuum paruo decanto carmine nomen; A Te principium quod sumens, desinit in Te.

Arma mouet Miles; Physicus clara aspicit astræ Terrâ cognoscitq; Geometra; Nauita Vêto Hæc alij. Sed tu metiris Sydera Cæl
Vima Elementorū & Pacē (mirabile dictū) Zolcis Aquas, vêtos, Ignes, inò omnia solu

CLXXXII.

Clarissimi D. Lucae Lancellotti carmina plura inferius ponemus, habet enim ingenium fælix, & pulcherrima condit. Hoc Acrostichum Pijssimo, fortissimoque Patrie, ac Libertatis Assertori Leopoldo Austriaco, fæliciter è Castris reduci, ob M. E. Ob. C. S. consecrabat ipsis Saturnalibus anni MDCXLVII.

❁❁❁	D. I. E. O. P. O. L. D. O. VX VIRTUTE TVÂ CastaqVe faVente MInerV IVoreM eXterrens, DIo paX aVrea VVLt XleX InDIXIT reDIVIVIs fœDera BeLgI MIne fVLta fIDES, eX qVo LeX, fasqVe refVrgVn VLfa reDVX pletas, aVLæqVe affIXa MoratV VInDeX gaLLos Vt Vana ad Vota reDVXt VX, patrIæque fVpreMa faLVS, DeVotaqVe Vlt Vctor LaVDe noVa, sIVe hVc seV fLVctVat ILLV BeLgVM VIRTUTE Leo, DVX aVfa IVVat	AVSTRACO	❁❁❁
-----	--	----------	-----

Singuli versus exprimunt annum 1647. quo hoc Saturnalitium ingenij munus Serenissimo Principi consecrabatur. Sed de Cronicis agemus inferius.

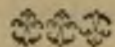
NOTA.

Sicut per initiales, & finales Acrostichis, & per medias Misostichis, sic etiam ab angulis ad angulos, aut etiam aliter Musis his Genij subordinati, arte varia procedunt. Intererunt curiositatis Metametricæ Rabani Mauri ex Monacho Benedictino ad Moguntinum Archiepiscopatum euecti laboriosæ veriùs,

quam ingeniosæ Tabulæ, quæ recudi deberent, ne multiformi hinc orto carmine priuaretur posteritas. Multa similia etiam Pegmata conformauimus nos, antequam studijs melioribus præpediremur: multa etiam olim amici nostri, & condiscipuli ediderunt, quæ ob oculos habeo, & hic exprimerem, si idoneos Sculptores haberem. Interim, qui non omnia exhibere possum, quæ volo, ne Philomusi institutione careât, Tabulam vndeuigesimam propono, quam si imitari velint, varios facili negotio possint construere Labyrinthos. Hunc nunc addo.

I	N Cruce, dum solamen habes dum aterna mereri			S
Premia te	N	demus duplices ad syder		A palmas,
Vt te imploremus.	C	larissim	E	Martyr: Olympi.
Artificem, Rectorem- que	R	a, ne Demonis astu.		
Præpediamur. opem	D	abit	V	nio nobilis almo
Sanguine pro-	N	obis, qui fuso Cali		C a regna
A	deseruit, meruitque Viris Morta- libus			E

Scripsi illud olim ad S. Andreae Apostoli Sanctissimi gloriam, & ad memoriam D. Andreae de Herrera, Ordinis nostri Religiosi, S. Theologiæ Professoris, mei optimi amici dum viueret, & quia mors amicitiam non terminat, nunc etiam in Cælis (sic spero) amicissimi.

CLXXIII.

IN Ferdinandi III. Cæsaris Optimi Maximi, & Hungariæ Apostolici Regis coronatione omnes Imperij Musæ fuderunt curiosissima carmina: & tot Hungariæ, vt

in libro speciali prodierint, qui à doctis legitur, & commendatur. Inter alia, quæ mihi summoperè placuerunt, est hæc *Microsixis*, quam vt caput hoc exornem exscribo. In illâ enim, vt conspicis, Crux eadem, quæ Hungariæ honorat, & constituit Stemma Distichis selectissimis repræsentatur.

Inclite Rex, Procerum con
Et Regni duplic
Allicie in gemmis splendo
Sed mentem
Sollicitum depone metum,

Fleete coro **N A N**

Austriaca an renuet g
Victor in hoc signo Ma
Hanc modo, qui spenu
Hanc flexi recol

Efficiet in **S T V S**

Cum, pietate, t
Vive diu Rex Magne, di
Atque diu exor
Floreat in nostris multum
Aurea pax, cresc
Regia Maestas vi
Sit plebs sub ped
Tandem quem licuit vener
Æternum tand

F
E
R
D
I
E
R
N
E
R
E
X
H
V
N
G
A
R
I
A
E

ert manus ambla coronam,
m, dant Tibi Scuta Crucem:
, diadema coruscans,
ubiam tristia signa tenent.
mor exulet omnis

D V S colla tenella, caput

nerosa propago labores?
tius esse potes.
t, sanctam, fugiuntq; figuram,
nt tempore forte breui.

R E X hoc Tuus, optiu

ronum concomitante, premes
tua scepra gubernent,
et flava corona caput,
ratisima terris
t Religionis opus
es acquirat in hostes,
bus seditiosa tuis.
ri in tempore Regem.
m calica regna beent.

Volo hanc Musam Elogio pulcherrimo claudere, in quo Reuerendissimus, & Eximius D. Carolus Thomastus olim Dux Palmæ, nunc hic Romæ apud S. Syluestrum Clericus Regularis; Reuolutionem anni Septimi Pontificatus Alexandri VII. Sanctissimi D. N. celebravit. Quod quidem Acrostichis accensere debuimus; nam in eo

Dius Secundus, } Pontifices
Alexander Tertius, } Maximi,
Dius Tertius, } Patria Senen-
Alexander Septimus. } ses.

Acrosticho artificio dilaudantur. Ad maiorem igitur Dei, & Apostolicæ Sedis gloriam, & D. Caroli Thomastij nostri in Christo, & Mariâ amici charissimi laudem, illud ob oculos Lectorum ponamus.

In
S. D. N.
ALEXANDRI VII.
OPTIMUM FELICEM FASVTVM;
DIGNVMQ; PONTIFICATVM
CVRIOS A OBSERVATIO.

P ij II. **A** lex. III. **P** ij III. **A** lex. VII. (1)

Quatuor Senensium Pontificum (2)

Literis principibus necessario construitur. (3.)

Felix certe Quadrati Pontificis Omen, (4.)

Quod præclara illorum facinora satis probant (5.)

Viuat diu viuat diu.

S S. D. N. ALEXANDER VII.

Quo perfecta Pontificis Idea quadratur: (6.)

Gaudeat Ciuitas Senensis,

Non amplius Romanorum Colonia, (7.)

Sed quadrati Romani Pontificis domicilium:

Gaudeat Roma,

Quod Lupa eius Senensis (8.)

Non sicut propria Tyberina

Impios Romulum, & Remum,

Sed lactauit Pios, Alexandros.

Gaudeat totus Christianus Orbis,

feliciterque requiescat

Sub ALEXANDRO VII. (9.)

Quod orta est Stella Chisia

Petri Naui Cynosura.

Requiescat & in Montibus Senis

Sanctis à Beato Ioanne Chisio (10.)

Sanctissimis à Fabio Chisio nunc totius planè Orbis Beatissimo Patre (11.)

Et hac luce Aprilis VII.

Recurrente Pontificatus ipsius ALEXANDRI VII.

Anno VII.

Requiescat, & iubilet, & cantet, & dicat:

Profit, Profit ad multos Annos

Beatissime ALEXANDER P. O. M.

Aliumque Mundi Orbem suis erroribus deplorabilem studiosè conquire

Et ad veram Fidem conuerte, (12.)

Vt fiat vnum Ouile, & vnus Pastor.

Ita ex corde, & animo vouet

E' Clericorum Regularium Familia

Don CarolVs thomasIVs.

1. De Notarià, seu Elementari Observatione
vide Sixtum Senensem lib. 3. Bibliot. Sancta.

2. Senenses Pontifices tantum quatuor. Hier-

rimberg. Oper. Parthenico.

3. Necessario; quia nullum aliud verbum significatiuum ex illis potest haberi.

Aduerte etiam ordinem in numeris: nam primo ponitur Pontifex, qui haec numerum II. deinde III. iterum III. & tandem VII. & in numeris ternis praenonitur Alexander Pio. Tum Analogicè, quia Alexander fuit prius tempore; tum Alphabeticè.

4. Alludit ad illud commune Adagium Quadratus homo, idest solidus, & perfectus, ut late explicat Aldus Manutius.

5. Per II. praecleara facinora, & futurorum praedictiones scribunt Brouius, Raynaldus, Ciocconius, & alij.

De Alexandro III. fusissimè supradicti citati Doctores: & Lucas Tudensis Histor. lib. 3. scribit miraculosam visionem, quam de illius anima gloriâ habuit Marcus Canonicus Legionensis in Hispaniâ, eadem hora, quâ Alexander Rome vitâ decessit: Vnde pius eius cineres, haud immeritò veneratus est Sanctissimus Alexander VII. in lapide, quem nuper in Lateranensi Basilica magnificè eius tumulo apposuit.

Pius III. in breui Pontificatu omnes Magni Pontificis virtutes, ac characteres expressit. Ex Giaconio.

De Alexandro VII. in nostris lucubrationibus

nonnulla vtrumque libauimus, traduntur numerosa passim in dies hodierni Scriptores, qui huc adycere, & transcribere non est opus. Cuncti tamen omnia suis penè oculis videntur auribus audiunt, manibus contractant, capiunt cordibus, & maiora sibi in posterum minantur.

6. Quadratus dicit maximam perfectionem de Philonem de Mundi Opificio.

7. Ex Iusto Lipsio, Tacito, & alijs.

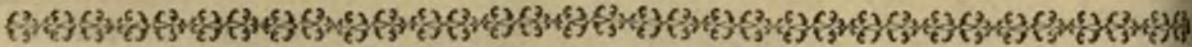
8. Petrus Orlandus de urbe Senensi.

9. Alluditur ad numerum septennarium, est numerus quietis, & pacis, ut fuse dicit Peneius in Genesim, qui numerus merito conuenit Alexandro, in quo perfecta Idea Pontificis quadrata est, seu completa.

10. Beatus Ioannes suis virtutibus Domum Claustram sanctificauit; illius vita habetur eloquentissimo equè, ac diligentissimo, ac veracissimo calamo conscripta à Reuerendissimo Patre Remundo Capisuccho Sacri Palatii Apost. Mag.

11. Fabius immaturâ etate, immaturâ puriorâ, solâ maturâ virtute ad Sedem Apostolicam euectus fuit.

12. Alludit ad alium Mundi Orbem, quem Magnus olim Alexander lacrymans expectabat.

M V S A I I I

Per Syllabas, & Dictiones procedens.

CLXXXIV.

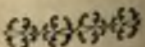
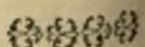
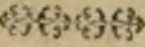
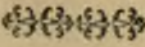

CROSTICHVS, vt hucusque vidisti, procedit per simplices litteras: at etiam per syllabas, & dictiones potest. Acrostichis syl-

labaticæ exemplum inuenio apud Ioannem Alstedium Encyclopædiæ lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 22. vbi hæc carmina Balthasaris Bonifacij producit. [Hoc Author Poëma Calamum vocat, sed nomine abutitur, vt suo loco euidenter ostendimus.]

VR anie Calo nequeat offundere nu
 HE roi nequeat tanto se ostendere du
 FA torum Dea magna potens, quæque omnia vin-
 MA iestas velit huic faciem præbere beni
 SVM mittatque viro fasces, cui sessio pri-
 VIR gaque prima data est: à quo responsa Sena-
 SVM pturus meliora negat ab Appolline pro
 VI ribus huic toties fauceat. stabilisque vide
 CV ret in hoc saltem: blanda huic sit semper, & e
 NO lit ab amplexu diuelli Forsbona. lu
 OR ba oculis, tandem videt ac Venetum nihil Vr
 MA nult proque, globo cubum pede calcat, & hu
 NVL latenus volet illa basim liquisse, nec vl
 CA rior esse locus poterat; quo se ipsa rece-
 CV ra Iouis, Veneris properans assistere re

BEM
 RAM
 CIT
 GNAM
 MA,
 TVS
 MI.
 RI
 IVS
 MEN
 BE
 IVS
 LVS
 PIT
 BVS

Si Syllabam primam, & vltimam versuum singulorum colligamus, reperiemus hoc Lema.

Verbum Heram facit magnam Summa Virtus Summi Viri, cuius nomen Orbe maius nullus capit Cubus.
 Effer pulchrius, si prius syllabas primæ colu-

mnæ, & postea syllabas secundæ colligere-mus. Considera sequentes lineas.

Scriptæ sunt olim Pragæ vt tria ferta (sic tres de Immaculatâ Deiparæ Conceptione Elegias denominare placuit) comitarentur, & Reginæ Angelorum dicarent.

A	<i>liger athereus dum</i>	Te	<i>Benedicta salus</i>	AT
VE	<i>cors, qui fueram,</i>	Tibi	<i>nunc, carmenq; molos</i>	QVE
MA	<i>iorum exemplo voueo: meliora tulis</i>			SEM
RIS	<i>cus si Phæbi paruisset. Suscipe sem</i>			PER
STEL	<i>lato in folio residens Metra, quæ tibi nunc</i>			VIR
LA	<i>uit quæ lachrymis se, offert. Deitatis ima</i>			GO
DE	<i>me Anima maculas squalenti crimine ru</i>			FÆ
I	<i>bo tuo Princeps armatus nomine fe</i>			LIX
MA	<i>rtis ad armifonas acies, nec fulmiua Par</i>			CÆ
TER	<i>rebunt animum, Christo quem consecro So</i>			LI
AL	<i>tior Empyreo, laudat quam Musa tricor</i>			POR
MA	<i>terno affectu tria, quæso, hac accipe ser</i>			TA.

Circa Syllabas adnoto, vltimam primi versus poni AT, & primam noni MA; at postulare rigor, vt ibi TAT, & hic MAR poneretur. Versum septimum claudit vox *Rufe*, vnde in descensu Acrosticho *Felix* scribitur per *Æ*, cum per OE, (aut E fortè) deberet. Sed huc nos inuexit necessitas, non enim est dictio in Thesauro Latino, quæ desinat in FOE. Color rufus, seu ruber peccatis accensetur in Biblijs, *Si fuerint peccata vestra, vt coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra sicut vermiculus, velut lana alba erunt* &c. Ad labium veterum Gentilium *Riscus* theca erat, in quâ Vates libros Oraculorum conseruabant: erat coreo, & non sine misterio, obducta. Agimus de Marte, & Morte, quia scribebamus in Ciuitate obsessa, inter timpana, & arma. Geryon Hispaniæ Rex tricorpor dicitur. Silius *Geryonis peteret cum longa tricorporis arua*; inde Musam *tricorporem* diximus; quia tria Poëmata diuersa, quibus Diua coronaretur, dictauerat.

Vnde, si primas dictiones excerpas, leges, CHRISTVS VICTIMA PRO INIVSTIS OFFERTVR. In tertio Poëta Carmine sibi indulfit, vt duas dictiones sumeret, cum vnam deberet. Vt ergo meliù, ars innotescat, addamus dictionariam Acrostichin, quâ extemporaneo olim calamo ad laudem D. Angeli Manriquij, mei Magistri composui.

Angelus ingenio veteres illustrat Athenas, Europæ Lyceos doctrinæ luce decorat. Splendor cum Phæbi radijs Cælestibus ornat. Per varias illum regiones Fama celebrat, Sæcula dant laudes, & clamat Mundus vterque Viuat, & ingenij radijs illuminet Orbem.

Et Dictionaria Acrostichis colligens primas versuum singulorum voces acclamat.
Angelus Europa splendor per secula viuat.
 Si fiat Epigramma, quod in vltimo versu omnes Acrostichis dictiones colligat, vocabitur ab Alstedio συλλεπτικὸν & συναγωγικὸν & eiusdem Epigrammatis forma Ἐπιγράμματα & Ἐπιγράμματα vt constat ex exemplo sequenti.

CLXXXV.

VT per syllabas, sic etiam per dictiones proceditur. Pono exemplum.

CHRISVS homo atque Deus, pro nobis (mens pia crede)
 VICTIMA fit nobis gaudia dia parit.
 PRO INIVSTO iustus, pro crimine criminis expers,
 OFFERTVR Patri victima: victor erit.

Relligio decorat nos puro purior auro. Virtus hinc sequitur, lampas, honosq; viri. Musica sacra decet sacros, quâ Ioua canatur. Iura docet homines viuere ceu homines. Torment Sic Deus almus adest. Ergo hoc agere te, vt simul - Religio, Virtus, Musica, Iura, Deus.

Poteris si volueris singulas voces, quas collecturus sis, in fine singulorum versuum collocare hoc modo.

*Quis dabit, ut superè tristissima tēpora? Christus.
 Ecquid me studij mole leuabit? Amor.
 Quid facit & mūdi illecebras cōtemnere? Virtus.
 Quæ mihi diuitiæ? Mensa salis modici.
 Quis dabit hæc tanta, & mihi talia dona? Iehoua.
 Quid dabit hæc eadem, sed retinere? Charis.
 O mihi contingat sex ista expendere semper:
 Christus, Amor, Virtus, Mensa, Iehoua,
 Charis.*

Poteris etiam in medio versuum illas pone-
 re, vt facio in sequentibus numeris, Ioanni
 Keplero Astronomo nobilissimo inscriptis.

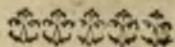
*Arcadis excursus tabulis Keplere gubernas,
 Pingis & ouali vortice Martis iter.
 Extollis Solem, Veterum, quem deprimit atas,
 Audes Saturno tardo aperire viam.
 Circumfers Iois, inde faces: & cornua Lunæ
 Mensus es; & Veneris cornua lege regis.
 Ergo à te laudem, splendoremq; accipit Arcas,
 Mars, Sol, Saturnus, cum Ioue, Luna, Venus.*

CLXXXVI.

*An Acrostichis loquentibus seruire
 possit.*

Calamum respiciunt omnia hæc, quæ ad
 Appollinem, præsentem spectant: requi-
 runt singula tempus, & reflexionem, vt con-
 siderentur, conspiciantur, & intelligantur.
 Sed inquiris, An possis fieri Acrostichis, quæ
 non scribatur, & legatur, sed tantummodo
 dicta, & audita seruiat?

Porrò labium postulat promptitudinem
 maximam, & tam in loquente, quàm audien-
 te ingenium sælix, & aurem securam, & fe-
 stinam. Interim non esset impossibile, vt te
 loquente Gnidio caram omnibus, ille singu-
 lorum versuum primas (literas, syllabas, aut
 etiam dictiones) colligendo in tuæ mentis
 cognitionem veniret. Pono exemplum. Cy-
 dari Regiâ coroneris. Timeas à proditori-
 bus; in Senatu coram omnibus sis loquutu-
 rus; & tamen omnes suspectos habeas præter
 Gnidium, qui cum confidenter discurras.
 Iubes illi, vt dum loquaris cæteris versuum
 ille singulorum primas dictiones colligat,
 vt quid iubeas, aut desideres, sciat. Sena-
 tum ingrederis, & ais.

*Seianum imperio nostro concessit Olympus,
 Infidum vt Parthum magnâ virtute redund
 Custodi imperij grates ago; & impero cunctis
 Carcere dimitti, qui suspitione grauantur.
 Firmo potestatem repetit, quam iure Cenar*

Omnes audiunt; Superbe Scianus no-
 fauoribus condecoratus aoncipiunt rebel-
 captiui nouam spem, Senatus novos animi
 & nihilominus cum oblutitur singulis, fo-
 Gnidius mentem tuam adsequitur: nam
 mas singulorum versuum dictiones colligens,
 rescit te sibi dicere,

*Seianum infidum custodi carcere firmo.
 Obedit. Seianum perturbatorem popul
 carcerem securum trudit, tuæ securitati
 spicit, Remq; publicam tumultuantem co
 ponit.*

HAc arte ingeniosâ institutus, primas
 suum singulorum dictiones in senten-
 ire, & illas solas colligendo mentem secreta
 loquentis intelligere iussit D. Petrus Cal-
 ron in Comædia *El secreto a voces*, in qua
 Lauram Fredericus hanc Steganologicam
 quendi formam docet Theoricam expræ-
 his numeris.

FRED. Siempre que quieras Señora,
 que de algo tu voz me aduertia,
 lo primera sera hazerme
 con el pañuelo una seña,
 para que esto atento yo
 luego en qualquiera materia,
 que hablas la primera voz,
 can que empiecas razon nucua,
 sera para mi; y las otras
 para todos; de manera
 que pueda yo iuntar luego
 todas las voces primeras,
 y saber lo que me has dicho,
 y a questo mismo se entienda
 quando yo la seña diere.

LAV. Facil' es la cifra y cuerda;
 pero la dificultad
 està en saber entenderla,
 y saber iugar las voces
 de modo que a todos vengan,
 Por no errarlo vueluo a leer.

Hanc artem, tametsi difficilem ad praxim
 enim redigenda erat labio (nam calamus
 nullam in eo reperit difficultatem) Laura
 profundè didicit: eaq; sæliciter est vsa, vt
 versus sequentes demonstrant.

LAV. Pues

Exponitur
 Acrostichum
 vt au dicitur
 an illo abe
 tur, an
 vt sudant
 trahat, quæ
 signum Ste
 graphica
 tionis.

Primas dicitur
 loqueris
 ait Fredericus
 alias ceteris
 curet
 mas equaliter
 dictiones
 & ceteris
 so negle.

Hanc Cifram
 facilem, & pro
 dèrem ait Laur
 prudentem qu
 secreta est: nã
 prudenter secreta
 Ciphra minus re
 ta confides. tam
 facilem, si calame
 vtamur etis ego
 crediderim: atq;
 lingus
 esse putarem.

LAV. Pues supponiendo esto; à ti han de apelar mis ofensas de atreuimientos de quien mis altiuezes desprecia;

Extrahit fudariolum. y por que sepas la causa escucha Señora atenta: escuche tambien mi padre y quantos contigo llegan, que me importa, que no aya ninguno que no lo entienda: quando ya el secreto a voces digo que mi pecho encierra.

FED. Que aura sucedido Fabio?

FAB. No se; mas como no sea En razon de lo que yo he hablado a la Duquesa, mas que sea lo que fuere.

FED. A su voz el alma atenta, pues vi la seña juntando, yré las voces primeras. (das.

ARN. Prosigue Laura, que a guardi Laura? no te detengas.

LAV. Flerida cuya beldad; à con su ingenio igualado sabido es quanto ha mostrado, ya mi afecto, mi humildad.

FLER. Es asy; mas donde va tu voz, que esto aduertir quieras?

FED. Las voces dizen primeras, Flerida ha sabido ya.

LAV. Que intenté Sacar Señora, de a qui mi aliuiio, ay de mi; no te admire, pues de aqui te ausentaste, aura una hora.

ARN. La voz, que lo diga baste, lagrimas para que fueron?

FED. Claras sus voces dixeran que de aqui no te ausentaste.

LAV. Y que importa llanto tal, con quien ofenderme osa, tu dama soy, no tu esposa, ablaste L.sardo mal.

LIS. Tu fuiste quien agrauiaсте, el iusto amor de los dos.

FLER. Prosigue tu, callad vos.

FED. Y que con tu dama ablaste.

LAV. De que se me aya atreuido muy descortés, con accion zelosa y sin atencion, està mi honor offendido.

LIS. Si un papel leyendo va, y le rompe al querer velle.

ARN. Hizo muy bien en rompelle.

FED. De que muy zelosa està.

LAV. Mira lo que te apercibo,

bien puedo a qui morir yo en no casarme, y en no nonbrarme su esposa viuo.

ARN. Como podreys disculparme esse enojo.

LIS. Bien me afflixo, mirad,

FRED. Aora dixo, mira bien en no nombrarme.

LAV. Porque necio descortes, quien antes de ser marido, anda con migo atreuido contigo que hara despues.

LIS. Que erre hermosa Laura digo, mas mis zelos me disculpan.

ARN. Zelos ellos mas os culpan

FED. Porque quien anda contigo

LAV. Es justo atreuerse, di tu, lo juzga a pedir zelos? mayor no dieron los Cielos enemigo para mi,

y ven señor, aunque mas esta passion no te ciegue, no he, ni dia no llegue a ablarne, ni a verme mas.

ARN. En tu enojo a de alcanzarme mayor parte a su castigo.

FED. Es tu mayor enemigo. Y ven esta noche à ablarne.

FLER. Vos Lisardo auerys andado Con Laura muy desatento,

pero de su entendimiento, yo os dexaré disculpado, ya que contra vos han sido oy los zelos en los dos,

porque los pedistes vos, y yo porque no los pido.

FAB. Gracias à Dios, que se fue, sin hablar Flerida en mi, Quedando seguro aqui, Del chisme que la parlé.

LIS. Valgame el Cielo, tan raro delicto ha sido intentar, Federico auerignar.

quando en un papel reparo, Lo que contiene el papel, para mostrarse ofendida Laura Flerida sentida, y su padre tan cruel: dezidme auerys entendido la ocasion que a hauido aqui para tanto estremo?

FED. Si;

para mi bien claro ha sido; Laura de vos se ofendió, por vuestra desconfianca

LIS. Ay de mi loca esperanza,

In amantem interdum peccat, qui conqueitur & interdum etiã, qui non conqueatur.

Ex causis leuibus oriuntur interdum graues difficultates.

Dissidentia aliqua quando ignem amoris remittit, aut extinguit.

Colligit dictiones iniciales ille.

Hic accuratius Laura Ciphra leges obseruat. Famuli sunt quidam inimici domestici.

Colligit iterum dictiones primas versuum ille. Illa progreditur, & similiter in regulas artis impingit.

Iuxta concordiam iustitiam extrahit fudariolum, quo Fredericum signo admonet, se iam iam fleuographice per primas dictiones loquatur.

Publice eorum omnibus loquitur, nec tunc ligi ab illis poterit, qui carere clauis.

Fabius erat Frederici famulus, & ideo quod familiariter solent Flerida, cum fratre secreto, narrauerat.

Attendit, ut primas colligat vocem Fredericus.

Incipit uti Ciphra Acrosticha Laura.

Colligit primas versus dictiones Frederici & reperit, Flerida ha entendido ya, &c.

Progreditur Laura, et regulam non vult religiose, & exacte, nam aliquando vnicam, & aliquando duas voces excipit a versus initio, cum non nisi vnicam semper debere.

Colligit Fredericus.

Progreditur Laura, & iterum peccat in Regulam. Aliter cum voce, & aliter est agendum cum amala.

Colligit iterum dictiones primas versuum, quos dicitur Laura Fredericus.

Iungit iterum Iam, & iterum in regulas Artis exoritur.

Colligit voces fleuographice Fredericus.

Progreditur illa.

Tandem voces si-
bi dicitas ille col-
ligit.

Experientia do-
cemur rerum di-
lectarum picturis,
& imaginibus re-
nouari memoriã,
intendi affectum,
voluntatem iuu-
ri.

Omnia, quæ sibi
soli dixerat Lau-
ra, simul compo-
nit Fredericus.

que neciamente murio.
FED. Ay de la mia tambien.

FAB. Seguro me considero.

FED. Juntar lo que dixo quiero,
si puedo acordarme bien,
para cuió efecto trato.

por engañar a mi estrella
y pensar que lo oygo della
preguntarlo à su retrato.

extrahit Lauræ imaginem.

Bella imagen singular,
lo que dixiste, que fue?

FAB. Retrato aora lo se,
ya tengo mas que hablar.

FED. Flerida ha sabido ya,
que de aqui no te ausentaste,
y que con tu dama ablaste,
de que muy quexosa esta:
mira bien en no nombrarme,
porque quien anda contigo,
es tu mayor enemigo, &c.

Et postea iterum vterque (Laura, & Fredericus) eadem arte vtuntur, vt conspicis. Loquitur ille Fleridæ.

In quærimonia
genere, an sit di-
cendus liberalis,
qui libere loqui-
tur, an qui pru-
denter tacet?

FED. Tanta fue mas mi ventura,
quanta mas la piedad fue
de vuestro oluido, supuesto
que solo en las quexas es,
liberal el que las guarda.

FLER. No entiendo el concepto bien.

LAV. Si me das licencia creo,
que yo explicarle sabre.

extrahit fudariolum.

FL. Si doy; de suerte le explica,
que el entienda algo,

LAV. Si hare,

yo, que animo es generoso
estoy, persuadida el que
muriendo calle el dolor,
de zelos, pena o desden.

Quid dixerit re-
ponit Fredericus:
& iuxta eandem
Ciphram respon-
det.

FED. Yo estoy muriendo de zelos
dize, y la he de responder.

extrahit etiam ille fudariolũ.

No lo dudo, la mayor
tienes, entendida bien
Laura, la menor prosigue,
de que respuesta te de.

Et Lauræ hæc so-
limummodo verba.

LAV. Si hare, o si fuesse verdad,
no tienes Laura de que, &c.

Sed vt rem fatear, nimia ingenij viuacitas in Laurã, & Frederico requiritur, vt iuxta Ciphram Inpradictam loquantur: & tota Cãlderõnis Comœdia, vt paulatim le-

gatur, quãm vt citã linguã proferatur, aure festina excipiat, aptior est. Illi perlegi iterum, iterumq; & Authoris styli & eruditionem laudauit, at iudicio acumen cui innittitur præcipuus conceptus (nempe Ciphra) dum ageretur in theatro, & à milibus audiretur, à paucis intellectum fuisse; & loquente Laurã nullum cum Frederico; & loquente Frederico nullum cum Laurã singulorum carminum dictiones mas collegisse mente, atque memoriã retinuisse. Stat igitur hac eadem Comœdiã nullum potuisse frui, dum ageretur sed debuisse illam imprimi, vt omnes nouã secretè vociferandi methodo ingenio fruamur: Interim non dubito labore improbo, & exercitio assiduo difficultates omnes vinci; nam & nostri pueri Ciphris difficultibus abutuntur interdum, & se mutuo imitant; quoniam sub annum 1616. hæc ex Madriti in scholis communis, *Asmapa, estua, isnapi, ofuenpo, vsdraspu* in qua collectis multis syllabis, nam cæteræ otiosæ sunt, restat, *Mañana vendras*. Quid, si aliquis tribus amicis loqueretur, quorum prior primas alter secundas, & vltimus tertias deberet syllabas colligere; vt si diceret, *Salmaa, demar, roacos, mafranle, luecispren, gocodes*, &c. vniuersi audirent, & tametsi esset, vt verus Calderonis vtar, *el secreto a voces*, tres illi tantum intelligerent, qui haberent clauis. Ergo primo diceretur, *Sal de Roma luego*; secundo, *Mara a Francisco*, tertio, *A Mara le prende*.

CLXXXVII.

NON solum hic Apollo, sed & vniuersi Metametrici, suos habent hostes. Multi interrogant, *Cur carmina debent regredere adscendere, descendere-ue? cur circumducere? Cur à determinatis literis incipere? cur in tales, & non in alias consonantias desinere?* Illisq; ego respondeo similiter interrogando, *Cur tantum syllabarum numerum, & non maiorem, aut minorem habere debeant?* Proderit audire Emanoclem de Fariã Poetam celebrem, nam in *Aganippes* Prologo, qui *Aduertencias* inscribitur num. 19. à sui calami, aut Artis Metametricæ verius inimicis inuasus, sic inquit.

ES Acrostico aquel Poema, y esto viene a ser que con la primera letra de cada verso se dize en cada estancia el nombre de ISABEL contiene ciento, y sesenta, y tres estancias

estancias fugetas a este rigor de hablar siempre atado a seys letras. Dixeron muchos que era cosa vana el auerme obligado a esta dificultad. No saben estos miserables, que (como quien dize poco mas de nada) censuran al Espiritu Santo, que por ieremias en sus Trenos, y por Dauid en sus Salmos, vsò este ingenioso modo de escribir. Vsòlo la Sibila Eritrea en su Vaticinio; Sedulio en un Hymno; San Damaso en sus Elogios: Enio, Segun lo refiere Ciccon; y despues tantos ingenios grandes, que es casi imposible numerarlos. Bonissimos Nortes, luego, he seguido; si no creen los notadores, que es ventajosa su luz. Preguntan, que paraque es tal habilidad, o de que sirue el primero que les ha de responder a tal pregunta, es el Espiritu Santo, i luego los otros Sanctos, i grandes Escrittores ahi nombrados. Mientras ellos no les dan sus respuestas, dare yo la mia. Nolo hyze solo por exercitar el ingenio; mas por attender a la Antiquedad, que tenia por gran testimonio de dolor, i deseo, o faldade, el llamar muchas vezes a los difuntos por sus propios nombres. Pero como los Notadores no saben desto palabra, i sabèn solamire de palabras, yo les doy mi palabra de que no hago caso dellos, i de que sè que estoy echando caperuzas a la tarasca, mientras les echo estos discursos. Dizen, que por acomodar las letras, repito muchas vezes vna misma voz: i vso de algunas estrañas, Destas quiero vsar di me libre voluntad, porque mis estudios me dan licencia para ello. Deuese llamar couarde, el que no osa introducir algunas voces estrañas en su lengua, i singularmente de la latina; i sabe poco, el que lo condena, como sea contemplanza la introduccion. De lo tocante a repetir las voces, yo me obligo, que la que màs se repite no excede de seys vezes: i que fuesse doze, no es mucho en mil versos ordinarios sin este rigor, quanto mas conèl. En otras tantas lineas de prosa llana se hallarà vna palabra repetida con mas frecuencia. Pruelò destes notadores el mas suficiente i luego tocarà la dificultad: no digo en ciento i sesenta i tres estancias, mas que de tres solas non ha de salir mejor: i si quisiere hazer otras tantas, harà monstros, i le llevaran tres años: i yo affirmo, que hize estas de la primera mano en tres dias (para que se pudiesen dar al tiempo, que se dieron) aunque despues se

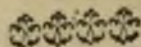
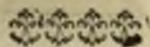
miraron en casi tres semanas por otros ojos, a cuyo reparo he obedecido de modo, que no salieron solamente à satisfacion de los mios. Despues han agradado à muchos de buena vista, que no las auian visto, i esso me basta. Nadie me assegurò tanto del acierto con que sali desta dificultad, como vn lucido ingenio, que aborreciendola mucho, quiso tomar por trabajo el mudar deste Poema todo lo que le parecio; escusandose de ir atado a ella: porque auiendo corrido hasta la estancia nouenta, cincuenra dexò sin tocar a ellas: i en las mas de las otras tocò en vn verso, o en dos por querer que el estilo fuesse à su modo. Paraque esto se entienda bien, dexare a qui vn exemplo de la estancia I. en que yo digo desta suerte;

Iso el mismo que en acorde i facil trompa
Sonoro canto Coronaciones
ATi denidas con Augusta pompa
Rellissima Isabel en tus salones;
En los del claro Olimpo canto agora
Las vltimas, si canta aquel que llora.

I este ingenio mudò en el verso primero la voz facil, i dixo grave: i en los dos vltimos,

*Las que te da el Olimpo, canto agora;
 Si cantar puede quien tu muerte llora.*

Yo no dudo que estarà mejor esto, mas estando effotro bien (como realmente està) paraque es mudarlo? En qual escrito ageno, por mas superior que sea, no dirà otro ingenio: Yo dixera esto assi, o assi? siendo, pues desta calidad las màs de las enmiendas, que este ingenioso talento hizo en este Poema, con todo rigor, i odio a esta inuencion, no puedo (como dixè) dexar de tenerle por apoyo de que sali bien della. I este juizio quieto fiar al de todos los notadores; i tambien el de si es iusto, que en tanta estrechez, se aya de querer, que en algunos lances se corra con tanta facilidad, como por lo llano. Proba Falconia, i Eudoxia tienen muchas violencias en sus Centones, i nadie las obligò a escribirlos, i no poreffo dexan de ser admiradas de todos los doctos, por aquellos Poemas, tanto que de la primera dize Latancio Firmiano, que no pudo obrarlo sin particular asistencia del Espiritu Soberano.

A P O L L O
P A R O M O E V S.

Communis cunctis est unica litera verbis.

Quid? vitium esse putas Lector? Apollo negat?

☞ CLXXXVIII.

ERSVVM capita contemplabatur Acrosticus, at verò Paromœus singularum dictionum Beda Paromœos versus acusat, & vitiosis accenset, illum producens.

O Tite tute tati tibi tanta Tyranne tulisti.

At illi hoc versuum genus à difficultate commendant, & à nobilioris Apollinis influxu dependere opinantur: Nos, vt quæstionem potius tolleremus, quàm solueremus, nouum constituimus Parnassum in vltiore Orbis literarij hemisphærio.

*Æthera ubi, solemq; suum sua sydera norunt:
Pegasum ubi, Phæbumq; suum sua Carmina
norunt.*

Nigros in Europâ homines pulchros esse nō dicimus, nobis enim color candidus perplacet: at in Æthiopia niger color purissimus, & pulcherrimus creditur, nam & Sanctos pingunt colore nigro, orci Principes candido. Multis monosyllabis, & præcipuè immediatè positis, orationem construere, nemo Latinus audet, nemo Hispanus, aut Italus: hoc tamen, quod in alijs linguis reprehendimus, in Germanicâ tolerare debemus. at verò apud Sinas rei esse, quia cum ipsi nullam vocem polysyllabam habeant, nostras linguas condemnant, asserentes extra monosyllabas voces suauem, & elegantem orationis defluxum reperiri non posse. Idem

de Paromœis vocibus dicendum est. In Homeri, & Virgilij Parnasso, deformes, & vitiosæ sunt; quia nullæ, aut pauçæ in horum, & aliorum veterum reperiuntur Operibus: at in Parnasso Paromœo, in quo omnes dictiones incipiunt à literâ determinatâ, tam sunt pulchræ, vt si fortè inter illas aliqua sit, quæ aliter incipiat, loco monstri habeatur, & iubeatur à doctioribus corrigi. Hinc est, quod in antiquo Parnasso ille versus,

O Tite tute tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Damnetur, quòd multæ voces incipientur à T. cum etiam idem versus in nouo hoc condemnnetur, quod prima vox non incipiat à T, vt cæteris cohærere possit. Ergo quamdiù in Æthiopia simus, nigrum colorem albo, & cæteris omnibus anteferamus: quamdiù in Sinâ vtamur, monosyllabis, & polysyllaba auribus ingrata dicamus: & tandem quamdiù in Parnasso Paromœo, vtamur vocibus, quæ incipientur à literâ determinatâ.

Tres Musas habet Apollo Paromœus, quas propono.

MVSA I CEPHALONYMICA.

CLXXXIX.

N

OMEN Principis sumit, quem celebrare vult, & ita suos versus conformat, vt singulæ dictiones singulas literas præferant: vt vt patet in sequenti Disticho.

*Forstian Europa Regem, Dominumq; Iouemque,
Nosces aues. Nomen describo: Virumq; saluto.*

Sed quomodo nomen describo? Sume singularum dictionum primas litteras, & inuenies hoc nomen Augustum FERDINANDVS; ideo enim hæc Musa dicitur Cephalonymica, quod capita vocum singularum capiat, vt conceptum exponat.

Hic ingeniosus propria nomina occultandi modus multis Scriptoribus placuit. Nam Petrus Portius librum edidit, quem Ricaldo Abher dedicauit, & ornauit hoc Disticho.

*Rem Inamena caret affectu leta decorem
Omnimodo adspirat Bollula: habe ergo rata.*

In quo primæ dictionum literæ dant hanc Epigraphen, RICALDO ABHER. Ex sequenti Disticho eadem arte deducitur, PLACENTIVS HV.

*Plura latent animo celata, non temeranda;
Iudicis vllius; scilicet, hoc volui*

Ioannes Nlstedius Encyclopædiæ lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 2. hæc Cephalonyma adducit.

*Scriptura ad normam cum tanta volumina scribã,
Theologos omnes metior, atque Sophos.*

Est ad laudem Angelici Doctoris hoc Distichum, nam si primas literas dictionum sumptis, legetur SANCTVS THOMAS. In prima pentametri dictione adnota PRIMO' circa literas TH, non esse duas, sed vnicam; correspondent enim Græcæ Θ: & ideo Poëta in Cephalonymo tanquam vnam literam eas sumpsit. Et hinc ad alias similes à consequentiæ paritate discurre: nam PH, CH, PS. in vocalibus Græcis vni literæ æquivalent: Phœra enim non habet octo literas, sed septem,

quia Græcè est *θαρέτρα*: & Charibdis, non habet nouem, sed octo; quia Græcè est *χαρῦβ-δης*: & Psephus, hoc est *calculus*, non habet septem, sed quinque; quia Græcè est *ψήφος*. SECUNDO' circa quantitatem, & sensum. Θιός est *Deus*: & θείος *Diuinus*. ibi prima est breuis, hîc longa. Hic *θεολογός*, qui loquitur, & discurre de Deo: *θεολογός* qui de rebus diuinis. Hinc patet *ἀπόθεωσι* ab *Apotheosis* distingui: nam illa prior vox est Ethnica, & Deificatiōnem significat: & erat in vsu apud Romanos, cum Imperatorem aliquem in numerum *θεῶν* Deorum referebant: hæc autem est Christiana, & hodie dicitur *Canonizatio*, cum aliquis, qui piè vixit, & miraculis claret, in numerum *θεῶν* *Diuinorum*, seu *Sanctorum* refertur. Omnium Deorum Templum Romani vocauerunt *Πάνθεων*, *Pantheum*: at nos in Hispania sacellum illud subterraneum, ditissimum, pulcherrimumq; in quo Austriacorum Regum cadauera conduntur, nominamus *Πανθεῶν*, *Pantheum*, hoc est, locum, in quo iacent omnes nostri Reges, quos esse *θεοί*, *Dios*, *Dinos*, *Diunos*, piè credimus; non temere, sed à pia eorundem vita securo argumento desumpto. TERTIO' illud verbum *Metior* eximiè significationis est: nam quia D. Thomas omnes suas conclusiones ad Aristotelis, & Augustini fuit doctrinam dimensus, omnes ipse iuniorum opiniones metitur: vt nemo audeat improbable dicere, quod bene fuisse scriptum Christus Dominus testatus est.

Ad Cephalonyma carmina pertinet illud Distichum Ioannis Lauterbachij de voto Postmelisseo.

*Si iungatur Equo Briareus Rana, ibis Echinnus.
Taurus, Aper, Saryrus, quid fieri inde putas?*

Respondent subsequentes numeri.

*Monstrum, quo toto nihil est deformius orme:
Delitia iuuenum, delitiæq; senum.*

Sed quale monstrum sume illorum animalium primas literas, & emerget EBRIETAS, monstrum informe, immane ingens, cui lumen ademptum.

MVSA II. TAVTOGRAMMA.

☞ C X C.

SIMILIS est præcedenti. Illa singulis dictionibus singulas literas Nominis adsumpti exprimebat: hæc autem singulis versibus: ita ut in primo omnes voces incipiant à primâ nominis literâ: omnes à secundâ in secundo: omnes à tertiâ in tertio: &c. Doctrinam illustro hoc exemplo, quod ex Ioannis Alstedij Encyclopædia lib. 10. sect. 4. cap. 5. §. 2. desumo.

*Dat dona Deus, dicit Dominus Diminorum.
Erramus: sine eo est ecce ex erroribus error,
Canaquah vincunt virtutem, visq; virorem
Cernit si superam spernamus spem, atq; salutem.*

In secundo versu addidi illud *ecce*, nam deficiebat vna syllaba: in ultimo pro illo *spem atque* poni posset *spontè*, nam *atque* non incipit ab S. Aliud exemplum ex libro Stephani Tabourotij sumamus.

*Carole, cui clarius, cui culta cuncta Camena
Aspirant: altis altior æthereis.
Belligio Regni recti ratione regatur;
Omnibus obycias obsequiosus opem.
Aurea Lex laudes lucentes lata loquatur:
Æxillum vastrum vis violenta vehat.
Auscipe Sicolidum solemnia sacra superstes:
Alorescat felix Francia, fac: faueas.*

Fuit hoc Ogdoastichum à quodam adolescente ingenioso compositum, & Carolo IX. Galliarum Regi inscriptum. Versus vltimus exhibet F. quæ nomen *Franciscus* repræsentat: nam hic Christianissimus Rex, *Carolus Franciscus* vocabatur.

Stephanus Tabourotius quartodecimo sue ætatis anno hoc construxit, & eidem Regi dedicauit.

*Francois faisant florir la France
Foyalement eegnera,
Famour amable aura,
Fy n'aura nulla nuysance,
Fonseil constant conduira,
Fordonnant obcyssance,
Fustice il illustrera,
Fur sis subiects sans souffrance.*

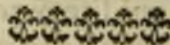
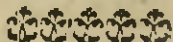
At in versu primo articulus *la*, & in quarto vox *aura*, non correspondent legibus: & in quinto versu omnes voces incipiunt à C. duro, cum tamen in Acrosticho sit molle.

Gallicis versibus etiam Hispanicis subscribo, eandem artem obseruans.

Adonis ob formæ pulchritudinem possessus à Venere, adamatus à Dianâ, ab apro occisus in campo iacebat, antequam in florem transijisset. Cadauer humentibus oculis consectans Diana dixit.

*Dulce depsoxo de dueño desdichado:
Infeliz inuentud, incierto intento:
Amor audaz; agora atropellado.
Ziebla nocturna, nueuo nõcumento,
Aurora ayer, agora auaro aliento.*

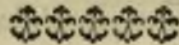
Hac arte vsus est quidam ingenio cœlis Salmanticæ, dum certamen Poeticum in Genethliâ Philippi Baltassaris, qui Magni Philippi Hispaniarum Regis filius fuit, publicè exponeretur; eius carmina non prodierunt in libro, quem Illustrissimus D. Christophorus de la Zarraga edidit: ergo mihi debeat posteritas, quod nõ perierint, Authorq; ignoscatur, si nomen eius nõ exprimo, nam elapsis iam annis triginta memoriæ non audeo confidere, & charta, quæ in meas nun incidit manus, subscriptionem non habet. Versus ergo Tautogrammos, cuiuscumq; illi sint, subscribamus.

Pompa placet populo, Pralati plaudite primi.
 Hectores hymnos, hiacynthū, holocaustaq; honores.
 Incensum iubilarē iubet iustissimus illi
 Lucifero lucet luculenter Luna Leoni.
 Iudæicos iuuenes, infirmat Iupiter infans.
 Parturiens peperit princeps, pia, pura Philippū.
 Tulchram progeniem pacis, patriaq; parentem.
 Cline, vale votis, virtutum viuida virtus.
 Sed superiq; satum supremo sanguine serunt.
 Quingenti querent quæstores quæque Quirino.
 Victori valido, victoria vina virefcit.
 Induit infantem Iunonis, Iuppiter ipse.
 Zomine Nestorio natum natura notauit,
 Truncatur tauri telis tentamine tanto
 Angetur vertex unguento Virginis vncta.
 Scæpera sacerdotes seruabunt sacra Sybilla
 Hesperus Hibernos habiles hastatus habebit.
 Inclitus illustres intendet iungere iustis.
 Saxoniam subito subuertes Summe Senator
 Parue protestantes peruersos percutite princeps.
 Aureus annus adest, Alphonsus an alter Achilles
 Zatus: nunc Nympha narrabunt nomina nati
 Incolumem iuuenem iurauit iustus Iesus.
 Dulatq; alacres armatas amplius augent.
 Hectoresq; ratum, Rectori Regna reseruant
 Undique visendi veniunt virtute vetusti.
 Magnates magno mensurant munera Marti.

Premia promittis persona parue petenti.
 Romanos, Romulusq; reget Rex regna regenti.
 India iurē Ioui iamdudum Iaspidis instar
 Zestoreas naues Neptuni numine nostri.
 Concesfit: clarus cantabit carmina Christo.
 Triget electos, & egenos euehet agras.
 Tandē poli portas Pompei perspice partum
 Summe Sacerdotum, sacratum suscipe seruum.
 Susceptoq; suam semper seruato salutem.
 Exultant equites, exultant æther, & æquor,
 Rex ridet, Regina rubet, Respublica ructat,
 Effectus eguales, en, æqualiter extant.
 Zepennus nostrum nutriuit nectare natum.
 Increpat infestos iudex, inculcat iniquos.
 Saltantes Satyri saltabunt sepe sonantes,
 Saturnus scotos succendet sanguine scissos,
 Iustus Ios, iucundus Ios, iubilemus in illo.
 Saestas magni memoratur munere Martis
 Cline vale victor virtutum viue venustas
 Saturnum seruent saluum superiq; serenum,

PLaudite Pierides pompa pannonia plaudite
 arce pie patrane precor pan premia poscit.

MVSA III. PANTOGRAMMA.

☞ CXCI.

MAIORI labore, & industriâ Poëmata, in quibus omnes omninò voces ab eodem incipiant caractere, componit, vt constat ex sequenti Disticho.

Ætheris astricomas adscenderat Austrius arces:
 Æternos annos Author Atlantis aget.

Sed quæ esse debet litera, à quâ omnes au-
 spicentur dictiones? Potest esse quam Poëta
 delegerit: & si ratio præscribere debeat de-
 lectu; erit prima nominis, quod carmine
 laudatur, aut dilucidatur. Vnde acturus, de
 Austriacis, sume A: de Bohemis, B. de Cata-
 lonicis C. &c. Est valdè diues ista Musa, nam
 multi illam Viri Magni illustrarunt.

Ioannes Alstestius hanc, & præcedentem
 Musas Tautogrammas appellat, illasque vt
 perfectam ab imperfecta distinguit. dicens
 Carmen Tautogrammum imperfectum esse,

quando omnes dictiones vnus versus inci-
 piunt ab vnâ literâ, & omnes dictiones alius
 ab alia: nam Tautogrammum, vt sit perfe-
 ctum, postulat, vt omnes totius poëmatis di-
 ctiones ab eadem litera incipiant. Nos hanc
 Pantogrammam dici voluimus: nec erit ali-
 qua æquiucatio, quia in toto hoc Parnasso
 non est alia, quæ notetur hoc nomine.

☞ CXCII.

Disticha Ludouici Leporei.

INTER Authores, qui familia carmina con-
 formarunt, primo loco recensendus mihi
 est Ludouicus Leporeus, qui anno 1653. e-
 didit Romæ centum Disticha, quæ vocauit
 Dactylita, Exametra, Rhythmica, Alphabetica,
 Vocalia, Consonantialia, Similaria, Titularia,
 Leporeamba. Sunt omnia Hexametra, hoc est
 habens sex pedes: Dactylita, quia in quin-
 que prioribus locis nullum admittunt spon-
 deum

deum: *Rhythmica*, quia similiter desinunt: *Alphabetica*, (aut potius *Abecedaria*) quia per omnes literas Abecedarij discurrit: (per omnes dico, quæ capaces videntur; K. enim, & Y. non sunt Latinæ literæ; & X. & Z. tam sunt pauperes, vt huic Musæ inferuire non possint) & quia literarum Abecedarij aliæ consonæ sunt, aliæ vocales, alia Epigrammata Leporei sunt *Vocalia*, alia *Consonantialia*. Et omnia quidem *Similiaria*, nam à simili, aut verius ab eâdem litera omnes voces singulorum incipiunt: & sunt *Titularia*, proprijs titulis distincta: *Leporeamba*, &c. [& hic obiter Lectorem moneo, vt quidquid noui edat. Ludouicus Leporeus sibi cõmparet, habet enim ingenium peregrinum, & floridum, & nihil scribet vulgare. Nunc tandẽ eius verlus subijcio.

Aduocat affectas.

A Ccipe Amice Academe apochas, age, arator amabis

Arua adeunda agitans, aliosq; ad aratra agitabis.

Academicus Aristotelicus.

Alter Apollo auidos animos alis almus adactor;

Alter Aristoteles agis, afficis, arguis actor.

Aqua Acidula.

Acer amator adest adeundus, aman'us, aquarum,

Artubus, atque acidis, adeoq; abigatur amarum.

Affluentia Anienis.

Ales aquosus Anas, Acheloius Anser abite;

Albuncas Anienis aquas, age amanter adite.

Amantium ardor.

Annibus ardet Anas, Aquileque agitantur aquantas,

Angit Amorq; auidos animos, agit asper amantes.

Amasiorum amarities.

Asper adest aloes acorisq; acidi asperioris

Afficiens animos abigatur amaror, Amoris

Auarus anxius.

Angitur Androgenis adytis adhibendus auarus

Aureus Arctophilax abigendus arator amarus.

Ad Angelum Assistentem.

Angele Amice animos adeas abigendo abigenda,

Auxiliare animis, agitando, aciendo ad agenda.

Ad Angelum Aduersarium.

Aspis, age, Anguigenas acies Acherontis adito;

Antimachusq; agitans animos alienus abito.

Ad Arbitrium Animarum.

Arbiter astriferas adolere aperitor ad Aras

Altitonantis agas animas alioquin amaras.

Ad ambitiosum.

Asper amicitias aliorum agit as abentes

Ambitione animos abigens, adytumque adeuntes.

Augurium Austriacum.

Angnis ad Austriacas Aquilas agis astrifer Axes;

Antipodesq; adolere, Arabesq; Arimaspus, Araxes.

Auiditas auditus.

Aeris auriculis agitabilis ardor adactus

Applicitusq; animis animosior aggerat actus.

Auctor amicitiae.

Auger amicitias adamabilis actus Amoris;

Atque alimenta animis, adipemque adolebit ador.

Amœnitas Albana.

ALBA adeunda auetas adamabilis altera Asheville

Almus Amicus adest, adolefcit alendus amane.

Aduentus Aprilis.

Adnatat Anser aquis, ades Ales amicus Apr

Apher amoma adolere. Arabesque anathema

Afyllis.

Bononia Beneuola.

BLanda benigna beans benediãta Bononia bliã

BENTIVOLIS benedico bonis, bonitate bea-

dis.

Bellum Belgicum.

Belgica bella bonos baculis batuere Brabantes,

Belligeros Bauaros, Bracaros, Batauosque Bru-

gantes.

Buccina, Barbitosque.

Buccina belligeros bona bella boando beasti;

Barbite blande bobus, bibulisq; Bubulce boasti.

Cor Caroli cruentum.

+ CALicolum Capitis Cruciatu cruore cibatum

Cor CAROLI colitur calida Charitatum

matum.

Cupido coercenda.

Corpora contineas crapula cruciante cibare,

Cæna cauet cohibere cibos cupiendo cubare.

Characteres conscribendi.

Charta cupit celeres calamos, cito cultra coapta;

Cedito continuo, calamistraque cycnea capta;

Collatio Clauium.

Christe cies comitem, cohibendaq; crimina credis

Claudere Clauigero cito Calica, cunctaque calli-

Chaldæi Christicolæ.

Currite compariles Comites, comitante Comete;

Christicola, celerate choros, charitesque ciere.

Coribantes crepitantes.

Cymbala concrepitant, corybantica cuncta ciere;

Comparibus Crotalis, cytharis, choreisq; Cythera.

Curia Capitolina.

Condere conspicio Capitolia, ceu CIGERONEM

Consilyis capiant, celebre Criticumq; CATONEM.

Christiana Communio.

+ Christicola celerate choros, cytharisq; canentes;

Calicolum Capiti copulateque corda calentes.

Charitas cooperans.

Culpa cadit charitate, Chori Charitumq; citantur.

Credite Christicolæ, cito corda calore cremantur.

Casellius Cantor.

Carmina cū caneres Cytharæde colende CASELI

Concaua continuo cecinere cacumina Celi.

Catullus